http://www.dhammadownload.com

အင်္ဂလိပ်ဘိုးဘေး ပါဠိတော် ဆယ့်တစ်ကျမ်းတို့၏ ဒုခန့်သာရဖွဲ့ကို
သိပ်သည်းဝိုင်ပြင်ခွာ ဖော်ပြထားသော

ပိဋကအခန့်ချုပ်
အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

(ဧကကနိပါတ်မှ ပဉ္စကနိပါတ်အထိ)

ဦးမောင်မောင်လေး
ပထမကျော်ဘွဲ့ဘောစရိယ သိရောမဏိ
B.A.,R.L.

http://www.dhammadownload.com

ပုံနှိပ်ခြင်း

၁၉၇၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၁၂၀၀။

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ

စံတိုး

ဘလောက်

ထွန်းဆိုင်

အဖုံးရိုက်

လုပ်အား

စာအုပ်ချုပ်

ကောရီ

စာမူဒွင့်ပြုချက်အမှတ် ၆၉၂/၇၉(ပ)

မျက်နှာဖုံးဒွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၀၆/၇၉ (ဂ)

ဦးရွှေထွန်းအောင် (၀၂၀၇) လုပ်အားပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၅၊ လမ်း ၁၀၀ ကန်တော်ကလေး၊ ရန်ကုန်မြို့က ရိုက်နှိပ်ဖြန့် ဦးရဲရဲဘိုးအောင် (၀၁၅၂၂)၊ နှလုံးလှစာပေ၊ အမှတ် ၅၂၊ လမ်း ၁၀၀၊ ကန်တော်ကလေး၊ ရန်ကုန်မှ ထုတ်ဝေပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အင်္ဂလိပ်ဘုရင့် ပါဠိဘာသာ ဆယ်စုံတန်ဆာကျမ်းတို့ဖြင့်
အနှစ်သာရများကို သိပ်သည်းစွာ ဖြန့်ချီဖွဲ့ဆိုထားသော

ပဝိုင်းကာအနှစ်ချုပ်

အင်္ဂုတ္တရိကဋီကာပုံ

(ဒုကနိပါတ်မှ ပဉ္စကနိပါတ်သို့)

ကိုးမောင်မောင်လေး

ပထမတကျော်၊ ဗွဲ့ရာဝဒိုယာသိုဒ်ရောမကို

B.A.,R.L

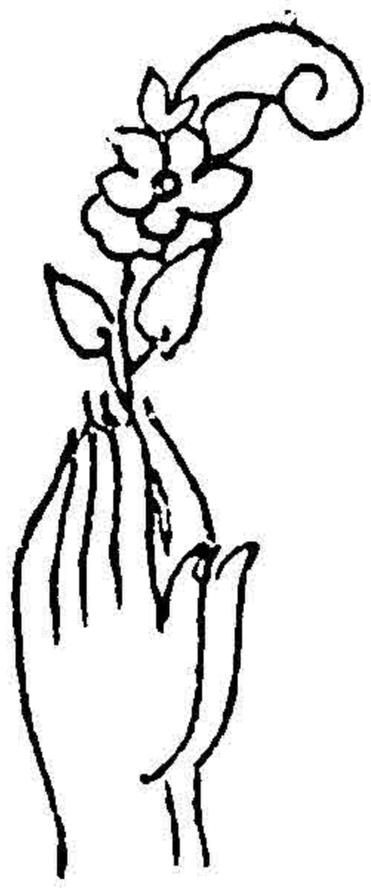

နှလုံးလှုခာငပေ ပြန်ချီရေး

စာတိုက်သတ္တာအမှတ် ၈၇၊ မဟိုစာပိုက်ကြီး၊ ရန်ကုန်

ဖုန်း-၉၀၉၈၁

http://www.dhammadownload.com

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

မိတ်ဆက်နိဒါန်း

၂

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကို ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟောကြားခဲ့သော တရားတော်များကိုသံဂါယနာဘင်မဟေထရ် မြတ်တို့ကပဋမအခွဲးဖြင့် သုံးသွယ်၊ နိကာယအားဖြင့်ငါးရပ်၊ သတ်မှတ်ပိုင်းခြားခဲ့မှု မတ်တမံး တင်ခဲ့ကြပါသည်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယသည် ပဋမအားဖြင့် သုတ္တန် ပဋကတွင်ပါဝင်ပြီး နိကာယအားဖြင့် စတုတ္ထမြောက်နိကာယ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် သုံးလမြောက်တွင် ရာဇဂြိဟပြည် ဝေဘာရတောင်ယံရှိ သတ္တပဏ္ဏိ လိုဏ်ဂူ၌ ရှင်မဟာကဿပမဟေထရ် ကြီးမှူးကျင်းပသည့် ပဌမသံဂါယနာပွဲတွင်၊ သုံယုတ္တနိကာယ်ကို သံဂါယနာတင်ပြီးနောက် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကို ဆက်လက်သံဂါယနာတင်တော်မူခဲ့ကြကြောင်းဃထိုအင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကို မဟျောက်ပျက်ရအောင်၊ ဆောင်ရွက်ထိန်းသိမ်းသွားကြရန် အတွက်လည်း ရှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် တပည့်တို့အားသံဂါယနာတင် မဟေထရ်မြတ်တို့က တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ကြောင်း စေ့လေ့လာသိရှိရပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ လက်ထက်တော်နှင့်ပထမ၊ဒုတိယ၊ တတိယသံဂါယနာတင် ခေတ်ကာလတို့၌ ပိဋကတ်တော်များကို ပေထက်အက္ခရာ၊ကျောက်ထက်အက္ခရာ တင်ရှိ ရေးသားခဲ့ခြင်းမရှိ။ နှုတ်တက်အာဂုံကျက်မှတ်၍သာ အဆင့်ဆင့် ဆောင်တော်မူခဲ့ကြသည်။သီဟိုဠ်ကျွန်း ဥဒုမ္ဗရမဏ္ဍိမင်းလက်ထက်၊ သာသနာနှစ် (၄၅၀) ခန့်တွင် ကျင်းပသော စတုတ္ထသံဂါယနာသို့ရောက်မှသာ ပေထက်အက္ခရာတင် ကျမ်းများဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယသည်ကျမ်းအားဖြင့် (၁၁)ကျမ်း၊ ဆဋ္ဌမ စာမျက်နှာအားဖြင့် (၁၆၅၀)မျှရှိ၍၊ ဒီဃနိကာယ်စသော နိကာယ်ကြီး

http://www.dhammadownload.com

ခေလးစပ်ဖနက် အကျယ်ဝန်းဆုံးနိကာယ်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ ဤမျှကျယ်စန်းသော နိကာယ်ကြီးကို ယခုအထိသင်ကြားလေ့လာခွင့်ရရှိနေခြင်းမှာသံဂါယနာတင် မထေရ်ကြီးများ၊ ရှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်တပည့်များမှစ၍အဆက်ဆက်သော သာသနာ့ ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ဆယ့်တစ်ကျမ်း

''အင်္ဂုတ္တရနိကာယ-အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်''ဟူသည် တစ်ခုတစ်ခုသော အင်္ဂါအားဖြင့် လွန်၍လွန်၍သွားသော သုတ်တို့၏အစုအပေါင်းဟူ၏ အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။[၂] ဤအဓိပ္ပာယ် ပေါ်လွင်စေရန် အနည်းငယ်ရှင်းဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဟောကြားချက်များဌိ အကြောင်း အရာတစ်ခုကို အခြေခံသော ဟောကြားချက်များကို ဧကကနိပါတ် ဒုကနိပါတ်.... အကြောင်းအရာ ဆယ့်တစ်ခုကို အခြေခံသော ဟောကြားချက်များကို ဧကာဒသကနိပါတ် ဟူ၍ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအပိုင်းဆယ့်တစ်ပိုင်းကိုပင် အင်္ဂုတ္တိုရ်ဆယ့်တစ်ကျမ်းဟု ခေါ်ခဲ့ကြပါသည်။

ဤစာရေးသူသည်ဒီဃ၊မဇ္ဈိမစသော နိကာယ်ကြီးလေးရပ်တို့၌ပါရှိသည့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဟောကြားချက်များကို ပါဠိဘာသာတတ်ကျွမ်းသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များဖတ်ရှု လေ့လာနိုင်ကြစေရန် ရည်ရွယ်လျက် နိကာယ်အနှစ်ချုပ် ကြမဲကြီးများကို ရေးသား ခဲ့ပါသည်။ ဤအင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မှာမူ ယခုနိကာယ်ကျမ်းများထက်ပို၍ ကျယ်ဝန်းပြီး မှတ်သား စရာတွေ့လည်း များလှပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခင်နိကာယ်များကဲ့သို့ တစ်အုပ်တည်းမဟုတ်ဘဲ နှစ်အုပ်ခွဲ၍ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်လိုက်ရပါသည်။

'အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ဒိမ်ကိသားစာတ ချားလသည်'ကိုရှင်းမှာဤနိကာယ်၌

၁။ သီလပ္ပန်ဓဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ၁-၂

၂' ကေကာဒိဟိ အဂေဂ်ဟိ ဥ ရှားဂိုဥ်းဂျားရာ ဒမဒိကောတိ အင်္ဂုတ္တရော-ဒီကွာ ပ-၁၀။ လန်ဒန်မြို့ ပါဠိကျမ်းစာအသင်း 'Pali Text Society'က အင်္ဂုတ္တရနိကယ်ကို Gradual Sayings ဟူသော အမည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုထားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းသံဃာတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ရဟန်းကျင့်ဝတ်၊ ရဟန်းကျင့်စဉ်များသာမက လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လောကရေး၊ ဓမ္မရေးလမ်းညွှန်ချက်များလည်း ပါရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအနှစ်ချုပ်ကျမ်းငှို့ထိုကဲ့သို့သော လမ်းညွှန်ချက်များကို ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ပြထားသည့်ပြင် တိမ်မြုပ်ခက်ခဲသော အချို့နေရာတို့ဉ် ပါဠိပညာရှင် စာသင်စာချ ဓမ္မာစရိယပုဂ္ဂိုလ်များ အထူးသတိပြုခဲ့လေ့လာမိကြောင်း အရေးကြီးသော အဖွဲ့ကထာ၊ ဋီကာဖွင့်ဆိုချက်များကိုလည်း မှတ်စုအနေဖြင့် ဖြည့်စွက်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဟောပုဒ်ပေါင်း (၄၅၀၀) ကျော်

အဂံတ္တရနိကာယ်သည် အထက်တွင် ဖော်ပြသည့်အတိုင်း 'နိပါတ်' ခေါ် အပိုင်းအခန်း (၁၁) ခန်းရှိပြီး 'သုတ် ဟု ခေါ်သော ဟောပုဒ် အရေအတွက် အား ဖြင့်မူ-

''နဝသုတ္တသဟဿာနိ၊ နဝ သုတ္တသတာနိစ၊
သတ္တပညာသ သုတ္တာနိ၊ ဟောန္တိ အင်္ဂုတ္တရေ။''

ဟူသော အဋ္ဌကထာမိန့်ဆိုချက်အရ (၉၅၅၇) သုတ် ရှိကြောင်း သိရပါသည်။ နှုတ်ငုံဆောင်ခေတ်က ပုဂ္ဂိုလ်များ အမှတ်အသားပြုခဲ့သည့် 'ဘာဏဝါရ' ခေါ် တစ်ကြိမ်ရွတ်စာ 'ဘဏ်ရွတ်စာ' အတိုင်းအတာအား ဖြင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ပါဝင်တော်သည် ဘာဏဝါရ (၁၂၀) ရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ပါဝင်ဖော်ပြထား ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ အား ဖြင့် စာမျက်နှာ (၁၆၅၁) မျက်နှာရှိပါသည်။ ယင်းကို-

၁၊ ဧကကနိပါတ်မှ ဧတုက္ကနိပါတ်ထိ ပထမအုပ် စာမျက်နှာ (၅၁၀)။
(၂) ပဉ္စကနိပါတ်မှ သတ္တကနိပါတ်ထိ ဒုတိယအုပ်စာမျက်နှာ (၅၁၃)။
(၃) အဋ္ဌကနိပါတ်မှ ကောဒသက နိပါတ်ထဲ ဘာတိယအုပ်စာမျက်နှာ (၅၅၈)။

ဟူ၍ စာအုပ်ကြီး သုံးအုပ်ခွဲ၍ ရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။

ဤသို့ချက်။ ။လက်ရှိဆရာမူပါဠိတော်ဦး မြုပ်ထဲ့သော ပေယျာလများကိုပါ ဖော်၍ သုတ်များကို ရနိုင်သမျှ ရေတွက်ကြည့်ရာ (၇၄၄၄) သုတ်သာ ရေတွက်ရရှိပါသည်။

ဧကကနိပါတ်လာ မှတ်သားဖွယ်များ

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်တွင် ဧကကနိပါတ်မှ ဧကောဒသံကနိပါတ်အထိ နိပါတ် (၁၁) ခုရှိသည့်အနက် ပထမဦးဆုံးဖြစ်သော ဧကကနိပါတ်၌ အခြင်းအရာ တစ်ခုစီနှင့်ဆိုင်သော သုတ်ပေါင်း (၆၂၇) သုတ် ပါဝင်ပါသည်။ တိုသုတ်တို့ကို 'ဂဂ်' ဟုခေါ်သော သုတ်စုပေါင်း (၂၀) တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားထားပါသည်။ ထိုတွင် ပထမဦးဆုံးဖြစ်သော ရူပါဒိဝဂ်၌ မိန်းမ၏ အဆင်းအသံ ဖြစ်သော အာရုံငါးပါးသည်ယောကျ်ား၏စိတ်ကို အဆွဲဆောင်နိုင်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း၊ ယောကျ်း၏

http://www.dhammadownload.com

အဆင်းအသံစသော အာရုံငါးပါးသည်လည်းမိန်းမ၏စိတ်ကို အာဿဝဆောင်နိုင်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း အသီးသီး တစ်ပါးစီခွဲ၍ ဟောကြားထားပါသည်။ ၍ဟောကြားချက်မှာ ဓမ္မအမြင်အားဖြင့်သာမက လောကအမြင်အားဖြင့်လည်း အလွန်ထင်ရှားသော ဟောကြားချက်ဖြစ်ပါသည်။သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေးဟူသော 'ဝိမုတ္တိရသ'ကို အစဉ်ဦးဘည် ပေးကြွေးလေ့ရှိသော ဒုစ္စရိတ်မှာကား ထိုဟောကြားချက်ဖြင့် ဝဋ်ဒုက္ခ၏ အခြေခံရင်းဖြစ်သည့် တဏှာရာဂကင်းကွာရေးကို ဖေါ်ညွှန်းဘော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်း

နိဝရဏငါးပါး ကင်းကွာရေး

ဒုတိယမြောက်ဖြစ်သောနိဝရဏပယ်ဟာနဝဂ်သုတ်သည် နိဝရဏာရုံများဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကင်းကွာခြင်း၏အကြောင်းများကိုဝတစ်ပါးစီခွဲ၍ ဟောကြားထားပါသည်။ စိတ်ကိုနောက်ကျိညစ်ညူးစေ၍အသိအမှန်အဖြင်မှန် မပေါ်လာနိုင်အောင် ပိတ်ဆို့တားဆီးထားတတ်သည့် ကာမစ္ဆန္ဒ ဗျာပါဒစသော တရားငါးပါးကို 'နိဝရဏ' တရားဟုခေါ်ပါသည်။လျော်ကန်သင့်မြတ်သောအကြောင်းဖြင့်နိဝရဏ ငါးပါးကို ပယ်ခွာနိုင်မှသာ အသိမှန် အမြင်မှန်ပေါ်လာမည်။ မိမိအကျိုး သူဝစ်ပါးအကျိုးကို သိမြင်မည်။ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်စသော တရားထူးများကိုလည်း ရနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိဝရဏငါးပါး ကင်းကွာရေးတရားများကို လူတိုင်း လူတိုင်း စွမ်းဆောင်သလောက် လေ့လာအားထုတ်ကြရန် အထူးလိုအပ်လှပါသည်း

တေဝဇ္ဇရုပဂ္ဂါလ်ထူး (၇၄)

ကေကနိပါတ်၌နိဝရဏပဟာနဝဂ်၏နောက်တွင် စိတ်မ၏သဘာဝ၊မေတ္တာပွားခြင်း၏အကျိုး၊ ဇမ္ဗလွှဲခြင်းနှင့် မဇ္ဈလွှဲခြင်း၊ ပျင်ရိခြင်းနှင့် ပဓိယ်ရှိခြင်း၊ မိတ်ဆွေယုတ်ရှိခြင်းနှင့် မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်း စသည်တို့၏ အကျိုးအပြစ်များ၊ လောကအားအကျိုးမဲ့စေသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဲကျိုးဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုတစ်ပါးစီခွဲ၍ဟောကြားထားပါသည်းအထူးသဖြင့်ဤကေကနိပါတ်၌ ပညာကြီးခြင်း၊ တန်ခိုးကြီးခြင်း စသောအရာတို့၌ 'အတော်ဆုံး၊ အသာဆုံး' ဟု ဆိုအပ်သော တေဝဇ္ဇရ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ ဥပါသိကာ (၇၄) ဦး တို့၏ အမည်နှင့် ဘွဲ့ထူးများ ပြည့်စုံစွာပါရှိပါသည်။

လူ့ဘဝတန်ဖိုး

ကေကနိပါတ်၌ စာဖတ်သူတို့ အာဿဝတိုးပွါးလွယ်သော ဒေဝဒူတ်ကဲ့သို့သတ္တဝါတို့ ဖြစ်ရာဘုံများသည် လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ငရဲဘုံ စသည်ဖြင့် အကျိုးမျိုးမှိုကြရာတွင် လူ့ဘုံနတ်ဘုံတို့မှသေလွန်၍ ထိုလူ့ဘုံ နတ်ဘုံတို့၌ပင် ပြန်ဖြစ်သော သတ္တဝါများ နည်းပါးလှကြောင်း၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်စသော အပါယ်ဒုက္ခသည်ဘုံသို့ ရောက်သွားသော သတ္တဝါတို့သာများပြားကြောင်း၊ ထို့အပြင် အပါယ်လေးဘုံမှ သေလွန်၍ လူ့ပြည်နတ်ပြည်သို့ ရောက်လာသူများလည်း နည်းပါးလှ

http://www.dhammadownload.com

(c) စိတ်ဆက်နဒါန်း

ကြောင်း၊ အပါယ်လေးဘုံ၌ပင် ပြန်ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ သဒ္ဓမ္မားပြားကြောင်း ဟောကြားချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ဤဟောကြားချက်များကို ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့ရရှိထားသည့် လူ့ဘဝ၏တန်ဖိုးကို ကောင်းစွာသိရှိပြီး တိုတောင်းလှသောလူ့ဘဝသက်တမ်းကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချသင့်ကြောင်း သင်ခန်းစာရယူနိုင်ကြပါသည်။

ဒုကနိပါတ်လာ မှတ်သားဖွယ်များ

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဒုကနိပါတ်၌ အကြောင်းအချက် နှစ်ခုကိုအခြေခံ၍ဟောကြားသော သုတ်ပေါင်း (၇၀၀) ပါရှိ၏။ ထိုသုတ်များကို ဝဂ် (၁၅) ဝဂ်ဖြင့် ပိုင်းခြားထားသည်။ထိုတွင် ပထမဝဂ် ပထမသုတ်၌ ဒုစရိုက်တို့ကို ပြုကျင့်သူသည် မျက်မှောက်အပြစ်၊ တမလွန်အပြစ်ဟူသော အပြစ်နှစ်မျိုးကို ခံစားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားထားပါသည်။ ထိုဟောကြားချက်၌ တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်သော အစိုးရမင်းတို့သည် ဒုစရိုက်ကျူးလွန်သည့်လူဆိုးကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ရိုက်ခြင်း၊ ကြိုမ်လုံးဖြင့်ရိုက်ခြင်း စသည့် ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှု (၂၆) မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကြောင်း၊ ဤသို့ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုခံရခြင်းသည် ဒုစရိုက်၏ မျက်မှောက်အပြစ်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုဖော်ပြချက်မှ ဗုဒ္ဓဓမ္မသင်္ဃအာဝဇ္ဇဘယဆင်းရဲစနစ်၏ တစ်စွန်းတစ်စကိုနှိုင်းဆကြပါသည်။

လူမိုက်နှင့်လူလိမ္မာ

ဒုကနိပါတ်၌ လူမိုက်နှင့် လူလိမ္မာ၊ သူယုတ်နှင့်သူတော်ကောင်းတို့၏ ခြားနားပုံကို ဖော်ပြသော ဟောကြားချက်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။ထိုဟောကြားချက်များ၌ အပြစ်ကို အပြစ်ဟုမမြင်သူနှင့် အပြစ်ကိုကျူးလွန်မိသူက ဓနချတောင်းပန်လျှင် ခွင့်မလွှတ်နိုင်သူတို့သည် လူမိုက်များဖြစ်၏။ အပြစ်ကိုအပြစ်ဟုမြင်သူနှင့် အပြစ်ကို ကျူးလွန်မိသူက ဝန်ချတောင်းပန်လျှင် ခွင့်လွှတ်သူတို့သည် လူလိမ္မာများဖြစ်၏ဟူ၍ လူမိုက်နှင့်လူလိမ္မာကို ခွဲခြားဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့အတူ သူ့ကျေးဇူးကိုမသိတတ်ခြင်း၊သိသော်လည်း ထုတ်ဖော်မပြောခြင်းတို့သည် သူယုတ်တို့၏အခြေခံသဘောဖြစ်၏။ သူ့ကျေးဇူးကိုသိတတ်ခြင်း၊ ထုတ်ဖော်၍လည်းပြောခြင်းတို့သည် သူတော်ကောင်းတို့၏ အခြေခံသဘောဖြစ်၏ဟူသော ဟောကြားချက်မှာလည်း အထူးမှတ်သားဖွယ် ရာကောင်းပါသည်။

တိကနိပါတ်လာ မှတ်သားဖွယ်များ

သုံးပါးသောအင်္ဂါ၊ သုံးပါးသောတရား၊ သုံးမျိုးသောပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့ကို ဟောကြားသော တိကနိပါတ်၌ သုတ်ပေါင်း (၃၅၃) သုတ်ပါရှိပြီး ဝဂ် (၁၇) ဝဂ်ခွဲထားပါသည်။ပထမဦးဆုံး ဘယသုတ်၌ ဤလောကတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဘေးအန္တရာယ်ဟူသမျှသည်လူလိမ္မာတို့ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်။လူမိုက်တို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်းဟောကြားထားပါသည်။ထိုဓနာဂ်

http://www.dhammadownload.com

လူမိုက်နှင့်လူလိမ္မာကို အလုပ်ဖြင့် ခဲခြားသိနိုင်ကြောင်းမိန့်ကြားပြီး လူမိုက်သက္ခ ဏာသုံးပါးနှင့် လူလိမ္မာလက္ခဏာသုံးပါးတို့ကိုလည်း ဆက်လက်ဟောကြားပါသည်။

ပုဗ္ဗာစရိယ မိန့်ဖွယ်

တိကနိပါတ်၌ လူပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစားများကို သုံးမျိုးသုံးမျိုးတွဲ၍ဟောကြားရာတွင် တရားရထိုက်မရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလူနာသုံးမျိုးနှင့်ဥပမာပြု၍ဟောကြားထားပါသည်။ ထို့အတူ ဂုဏဘာဏီသုတ်၌ မစင်နှင့်တူသောစကား ရှိသူပန်းနှင့်တူသောစကားရှိသူ၊ ပျားရည်နှင့်တူသောစကားရှိသူဟူ၍စကားပြောဆိုပုံနှင့်စပ်၍ ကွဲပြားသောပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးကို ထင်ရှားသောဥပမာဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် အနုသုတ်၌ စုံလုံးကဖးသူ၊ မျက်စိတစ်ဖက်မြင်သူ၊ မျက်စိနှစ်ဖက်လုံးမြင်သူဟူ၍ အသိအမြင်ရှိမှု မရှိမှုနှင့်စပ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး ဟောကြားထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၌ ''ပုဗ္ဗာစရိယ မိန့်ဖွယ်'' ဟု အဆိုရှိပါသည်။ စင်စစ်ထိုစကားမှာ တိကနိပါတ်၊ သမ္ပဟ္ဘကသုတ်မှ ကုတ်ယူထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သမ္ပဟ္ဘကသုတ်၌မိဘနှစ်ပါးတို့သည်သားသမီးတို့၏မြတ်ဘုရား၊သားသမီးတို့၏လတ်ဦးဆရာ၊သားသမီးတို့၏အဂ္ဂဇော်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟုဟောကြားပေးပါသည်။

တိကနိပါတ်၌ အထူးထင်ရှားဖော်ပြသောသုတ်ကား ''ကာလာမသုတ်'' ဟု၍ လူသိများခဲ့သည့် ကေသမုတ္တိသုတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသုတ်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကာလာမမင်းတို့အား တစ်ဆင့်ကြားခြင်း၊အစဉ်အလာရှိခြင်းစသောအကြောင်းများဖြင့် အမှန်ဟု လက်မခံအပ်။ကိုယ်တိုင်စူးစမ်း ဆင်ခြင်ပြီးမှသာ လက်ခံအပ်ကြောင်းမိန့်ကြားခဲ့သည်။အပြစ်ရှိသောတရားသုံးပါးကိုပယ်ပြီးအပြစ်ကင်းသောတရားသုံးပါးကို ကျင့်သုံးရန် ညွှန်ပြခဲ့ပါသည်။

စတုက္ကနိပါတ်လာ မှတ်သားဖွယ်ရာများ

စတုက္ကနိပါတ်၌ သုတ်ပေါင်း (၁၁၀) ပါရှိပြီး ဝဂ် ၂၀ ဝဂ် ခွဲထားပါသည်။ ဤနိပါတ်၌ ဟောကြားသော တရားလေးမျိုးတွဲများတွင် ကြုံးပွားကြောင်း တမွတ်တိစက်သေးပါး၊ သင်္ဂဟဝတ္ထုခေါ် စည်းရုံးရေးတရား ပေးပါး၊ ပြဿနာဖြေနည်းလေးမျိုး၊ ဘဝဆက်တိုင် ပေါင်းဖက်လိုသောလင်နှင့်မယားတို့ဖြည့်ကျင့်ရမည့် တရားပေးပါး၊ ရာဇာန်မလွယ်သည့် နှစ်ဆက်ဖွယ်ပေးပါးကိုရလိုသူတိုင်း ဖြည့်ကျင့်ရမည့် ဘရားပေးပါး၊ချမ်းသာခြင်း လေးမျိုးစသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတွဲများတွင်လည်း မိုးလေးမျိုးနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး အိုးလေးမျိုးနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး၊ရေအိုင်လေးမျိုးနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး၊ သရက်သီးလေးမျိုးနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး၊ကြွက်လေးမျိုးနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး မြွေလေးမျိုးနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးစသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆ) ဓိတ်ဆက်နိဒါန်း

အထက်ပါတရားလေးမျိုးတွဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတွဲများအပြင် စေတီထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး၊ သံဝေဂရစေနိုင်သည့် အရပ်လေးပါး၊အမြတ်ဆုံးကြည်ညိုမှုလေးပါး၊ဗလာဆောက်အပ်သောအဂတိလေးပါး၊သမုဒ္ဒြာ၏ဘေးဒလေးမျိုး အဝေးဆုံးအရာလေးမျိုး၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အံ့ဖွယ်လေးမျိုး၊ အသခ်ေျဃုကပ်လေ'မျိုး၊ မကြုံစည့်အပ်သော အရာလေးမျိုးစသည့် စိတ်ဝင်စားစရာများစွာတို့လည်း ပါရှိပါသည်း

ပဉ္စကနိပါတ်လာ မှတ်သားဖွယ်များ

ငါးပါးအစုတရားများအဝိုင်းဖြစ်သောပဉ္စကနိပါတ်၌သုတ်ပေါင်း(၁၁၅၁) သုတ်ပါရှိရှု၀င်ပေါင်း (၂၉)၀ဂ်ခွဲထားပါသည်းဤနိပါတ်တော်မှာ သုတ်တရားတော်အရေအတွက်များသည်နှင့်အမျှ မှတ်သားဖွယ်လည်း ပိုမြားများပါသည်။ ပထမဦးစွာတွေ့ရှရသော သုတ်တို့၌ သဒ္ဓါ ဟိရိစသော 'အား'ငါးပါး၏အရေးကြီးပုံကို ဟောကြားထားပါသည်။ ထို့နောက် နိဝရဏတရားငါးပါးကို ရွှေ့၍ အညစ်အကြေးငါးပါးနှင့် ဥပမာပြုပြီး မိမိ၏စိတ်ကို နိဝရဏငါးပါးမှ ကင်းကွာစေနိုင်သူသည် ဈာန်အဘိညာဉ် တန်ခိုးများကို ရရှိနိုင်ကြောင်း ဆက်လက် ဖော်ပြ ထားပါသည်း

ဒါနအမျိုးမျိုး

ပဉ္စကနိပါတ်၌ ဒါနနှင့်ပတ်သက်သော ဟောကြားချက် အတော်များများပါရှိပါသည်။ အချို့ကိုထုတ်ပြရလျှင် သုတ်စဉ် ၃၄ သီဟသေနာပတိ သုတ်၌ ဒါန၏အကျိုးငါးပါး၊ သုတ်စဉ် ၃၇ ဘေဇနသုတ်၌ ဆွမ်းလှူခြင်း၏အကျိုးငါးပါး၊ သုတ်စဉ် ၃၆ ကာလဒါနသုတ်၌ အချိန်အခါ၊ အားလျော်စွာ ပေးလှူအပ်သောဒါနငါးမျိုး၊သုတ်စဉ် [၁၄၇-၁၄၈]တို့၌ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဒါနနှင့် သူယုတ်မာတို့၏ ဒါနငါးမျိုး စသည်တို့ကို ဟောကြားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သီလ၏အကျိုး

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဒါနအမျိုးမျိုးနှင့် ဒါန၏အကျိုးများကို အလှည့်သင့်သလို ထုတ်ဖော်ဟောကြားသကဲ့သို့ သီလစောင့်ထိန်းမှုနှင့် သီလ၏အကျိုးကိုလည်း အလေးအနက်ထား၍ ဟောကြားခဲ့ပေသည်း သီလသည် အချုပ်အားဖြင့် လူ့သီလ ရဟန်းသီလဟူ၍နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ လူတို့၌ ငါးပါး သီလသည် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့၌လည်း ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လူဖြစ်ခဲ့စေ'ရဟန်းဖြစ်စေ၊ပြည့်စုံရမည့် သမ္မာဒါငါးပါးတို့ဝင် သီလပြည့်စုံမှုကိုသမ္မာဒါတစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့်ဟောကြားခဲ့သည်။ လူဖြစ်စေ၊ရဟန်းဖြစ်စေ ပိုင်ဆိုင်ရမည့် ဓနဥစ္စာငါးပါးတို့၌လည်းသီလဓန--သီလဥစ္စာ ဟူ၍ ဟောကြားခဲ့ပါသည်း

http://www.dhammadownload.com

မုဒုမြတ်စွာသည် ငါးပါးသီလကို အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော 'အရိယကန္တသီလ" ဟူ၍ ချီးကျူးဟောကြားသကဲ့သို့ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလကိုလည်း ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်ဘို့၌ မလွဲမသွေ ရှိရမည့်အင်္ဂါတစ်ရပ်အဖြစ်ဖြင့်အကြိမ်များစွာ ဟောကြားခဲ့ပေသည်။ ထို့ပြင် ဤပဉ္စကနိပါတ်၌ သီလပျက်ခြင်း၏အပြစ် ငါးပါးနှင့် သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၏အကျိုးငါးပါးတို့ကိုဟောကြား၊ သောသုတ်များလည်း ပါရှိပေသည်။

ကျန်းမာရေးလမ်းညွှန်ချက်များ

ပဉ္စကနိပါတ်၌ ဒါန သီလအိုင်ရာ ဟောကြားချက်များ ပါရှိသကဲ့သို့ တာဝဝနာနှင့်ဆိုင်ရာ ဟောကြားချက်တို့လည်း အမြောက်အမြားပါရှိ၏။ ထိုမှတစ်ပါး စကြီလျောက်ခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး ယာဂုသောက်ခြင်း၏အကျိုးငါးပါး၊ သွားတိုက်ခြင်း၏အကျိုးငါးပါး စသော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များ။ သားသမီးဝတ်ငါးပါး၊ မယားဝတ်ငါးပါး၊ အိမ်ထောင်ရှင်ယောကျ်ားတို့ စဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ငါးရပ်စသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

သရုပ်ပြဇာတိမာန်ကျမ်းကြီး

အထက်တွင်ဖော်ညွှန်းခဲ့သော ကောက်နုတ်ချက်တို့ကလေးအရဲ့ညွှရုံနှိုက်ကယ် ကျွင်ပါဝင်သော တရားအနှစ်သာရတို့၏ တစ်စွန်းတစ်စများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤကျမ်းကို တစ်ပုဒ်ချင်း တစ်ပုဒ်ချင်း အသေးစိတ်ဖတ်ရှုလေ့လာသွား၊ ညှိဆုပါက ထိုအနှစ်သာရတို့ကို အပြည့်အဝ ရယူခံစားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအင်္ဂါတ္ထရနိကာယသည် တစ်ပါး၊ နှစ်ပါး၊ သုံးပါး၊ လေးပါး- စသော တရားတို့ကို သဲ့ပျားအရေအတွက် အားဖြင့်စွာ စုနှစ်ကာ စီစဉ်ဖော်ပြထားသောကြောင့် သရုပ်ပြဇာတိမာန်ကျမ်းကြီး သဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် စာရေးသူ နှစ်လများစွာ ကြိုးပမ်းပြုစုခဲ့သော ဤဘာသာပြန်ကာယ်အနှစ်ချုပ်ကျမ်းသည် ဗုဒ္ဓဓမ္မကို လေးစားမြတ်နိုးသူတို့ အတွက်သာမက ဘုရားတန် ဂုဏ်ဝင်စာပေတို့ကို ကျယ်ပြန့်စွာ လေ့လာဆည်းပူးလိုသူတို့ အတွက်လည်း အလွန်ကျေးဇူးများသောအထောက်အကူတစ်ခုဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်လျှက်

ဦးဇဝနာဘိဝံသ

၁၂၉/၃ ကျန်းရှင်လမ်း
သုဝဏ္ဏမြို့၊ ရန်ကုန်။
ဆယ်လဆုန်း-၅၇၆၀ ခု

http://www.dhammadownload.com

ပိဋကအနုဆိုရှယ် အဂိုတ္တရနိကာယ်

မှတ်သားဖွယ် မာတိကာ

အရင်ကြောင်းအစရာ	စာမျက်နှာ	အဆင်ကြောင်းအစရာ	စာမျက်နှာ
စကကိုပါတ်		သူတော်ဓကောင်းတရား	
တစ်ပါးစုတရားများအကျိုင်း		တည်ခြင်းအဆင်ကြောင်း	၂၄
မိန်းမဆိုလူပါရုံနှင့်		အစမှကို ဝမ္ဗဟု ပြုသောရဟန်း	၂၄
ယောကျ်ားဆိုစိတ်	၃	အစမှကို အခမ္မဟု ပြုသောရဟန်း	၂၅
ယောကျ်ားဆိုလူပါရုံနှင့်		လူများအကျိုးအတွက်ကြစ်ထားသူ	၂၆
မိန်းမအိပ်ပိတ်	၄	အံ့ချီးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်	၂၇
ကာမဆွဲနှံ နိဝရဏဖြစ်ပွားကြောင်း		အတုမရှိသောမှဂ္ဂိုလ်	၂၇
တရား	၄	ဉာဏ်မျက်စိကိုပြစ်စေသူ	၂၈
ဝိစိကိစ္ဆာ	၆	ဓမ္မစက်ကိုအတုလိုက်၍လည်စေသူ	၂၉
ကာမဆွဲနှံ ဝဲငြိးမျှောကြောင်းတရား	၆	ဓတဒက်ရ ရဟန်းငှာ ပါး	၃၀
ဝိစိကိစ္ဆာ	၈	ဓတဒက်ရ ဘိက္ခုနီ ၁၃ ပါး	၃၄
မခံ့ကျန်းသောစိတ် စသည်	၉	ဓတဒက်ရ ဥပါသကာ ၁၀ ဦး	၃၅
ကြွေ့ပင်ကဲ့သို့ နုးညံ့သောစိတ်	၁၄	ဓတဒက်ရ ဥမါသိကာ ၁၀ ဦး	၃၆
စိတ်၏ပျောင်မြန်ပုံ	၁၅	မဖြစ်နိုင်သောအကြောင်းများ	၃၇
ဧတ်ပွားများမှုမရှိသူ	၁၆	နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်	
လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှမေတ္တာပွားသူ	၁၆	ပြုစေနိုင်သောတရား	၃၉
အကုသိလတရားများ		မိန်ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် အကုသိလ်ဖြစ်ပုံ	၄၀
စိတ်လျှင်ရှေ့သွားရှိ	၁၇	အဃောနိသောမသိကာရ	၄၁
မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်အကုသိလ်ဖြစ်ပုံ	၁၇	မိန်ဆာဒိဋ္ဌိသည် ခါးသောမျိုးစေ့	၄၁
ဝိရိယခဲကြောင့် ကုသိလ်ဖြစ်ပုံ	၁၈	သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ချိုသောမျိုးစေ့	၄၂
မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းကြောင့်		အကျိုးရှိစေသူနှင့်အကျိုးမဲ့စေသူ	၄၂
ကုသိလ်ဖြစ်ပုံ	၁၉	လူမြဲ့ထောင်သော	
အကုသိလ်ကြောင့်		မိန်ဆာဒိဋ္ဌိသည် အပြစ်အကြီးဆုံး	၄၂
ကုသိလ်ဆုတ်ယုတ်	၁၉	မကွေလိဂေါသာလ	၄၃
ဗောဇ္ဈင်တရားများ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း	၂၀	မကောင်းသောသဘသနာ	၄၄
ဘုရားမဲ့စေသောတရား	၂၁	အနည်းငယ်သောဘဝကိုပင်မချီးမွမ်း	၄၅
သူတော်ကောင်းတရား		များသောသတ္တဝါနှင့်နည်းသောသတ္တဝါ	၄၆
ကွယ်ခြင်းအကြောင်း	၂၃	ကြည်ညိုမှုဖြစ်စေသောတရား	၄၈
		လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှစာနာပွားခြင်း	၄၉
		ကာယဂတာသတိပွားခြင်းအကျိုး	၄၉
		အမြိုက်ချမ်းသာကိုသုံးဆောင်သူ	၅၀

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

ဒုကနိပါတ်

နှစ်ပါးစုတရားများအပိုင်း

ဒုစရိုက်၏ အပြစ်နှစ်မျိုး	၁၁
ခက်ခဲသော အားထုတ်ခြင်းနှစ်မျိုး	၁၃
ပူပန်စေသော တရားနှစ်ပါး	၁၈
သံယောဇဉ်နှင့်ရှုပ်နှစ်မျိုး	၁၉
မည်းညစ်သောတရားနှင့်ဖြူစင်သော တရား	၆၀
လောကစောင့်တရားနှစ်ပါး	၆၀
ဝါကပ်ခြင်းနှစ်မျိုး	၆၀
အားနှစ်ပါး	၆၁
တရားဟောခြင်းနှစ်မျိုး	၆၁
အဓိကရုဏ်းနှစ်မျိုး	၆၂
မဘုရားသောအကျင့်နှင့်တရားသော အကျင့်	၆၃
မပြုအပ်သောအမှုနှင့်ပြုအပ်သောအမှု	၆၄
အကုသိုလ်ပယ် ကုသိုလ်ပွား	၆၄
ဘူတော်ကောင်းတရားကွယ်ခြင်း အကြောင်းနှစ်ပါး	၆၅
သူတော်ကောင်းတရားတည်ခြင်း...	၆၅
လူပိုက်နှစ်မျိုး လူလိမ္မာနှစ်မျိုး...	၆၆
ဘုရားကိုးစွပ်ဖွဲ့သူနှစ်မျိုး	၆၆
ဂတိနှစ်မျိုးရှိသူ	၆၇
ကောက်ကိုမှီဝဲခြင်းအကြောင်းနှစ်ပါး	၆၇
စိစ္ဆာအဖို့ဒုံတည်သောတရားနှစ်ပါး	၆၇
သူယုတ်သူမြတ်တို့၏ အခြေခံနှစ်မျိုး	၆၈
မိဘနှစ်ပါး၏ကျေးဇူး	၆၉
ကိရိယဝါဒနှင့်အကိရိယဝါဒ	၆၉
အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုး	၇၀
သံယောဇဉ်နှစ်မျိုး	၇၀
ငြင်းခုံခြင်းအကြောင်းနှစ်ပါး	၇၁
လူကြီးအဆင့် လူငယ်အဆင့်	၇၆

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အားရှိသူနှင့်အားမဲ့သူ	၇၇
မှားသောအကျင့်ရှိသည့်လူနှင့်ရဟန်း	၇၇
လွဲမှားစွာသင်ယူအပ်သောတရား	၇၈
တိမ်သောပရိသတ်နှင့်နက်သော ပရိသတ်	၇၈
ပညာညွတ်သောပရိသတ်နှင့် ညှီညွတ်သောပရိသတ်	၇၉
မြတ်သောပရိသတ်နှင့်မမြတ်သော ပရိသတ်	၇၉
ပုထုဇဉ်နှင့်အရိယာပရိသတ်	၈၀
အနှစ်ကင်းသောပရိသတ်နှင့် အနှစ်ရှိသောပရိသတ်	၈၀
ဆုံးမခက်သောပရိသတ်နှင့် ဆုံးမလွယ်သောပရိသတ်	၈၁
အာမိသကိုအလေးပြုသောပရိသတ်နှင့် တရားကိုအလေးပြုသောပရိသတ်	၈၂
မညှိမျဉ်းသောပရိသတ်နှင့် ညှိမျဉ်းသောပရိသတ်	၈၃
အမှုန်ကိုမဆိုသောပရိသတ်နှင့် ဆိုသောပရိသတ်	၈၄
လောကဒေသကျိုးပြုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုး	၈၅
ဒုဗ္ဗဒနှစ်ပျိုး	၈၅
မိုးကြိုးပစ်သော်လည်း မထိတိုလန့်သူနှစ်မျိုး	၈၅
ကိန္နရာမျှားစကားမပြောခြင်း၏ အကြောင်းနှစ်မျိုး	၈၅
မိန်းမမျှားမရောင့်ရဲနိုင်သော အကျင့်နှစ်မျိုး	၈၆
သူယုတ်၏နေခြင်းနှင့် သူမြတ်၏နေခြင်း	၈၆
အဓိကရုဏ်းရှည်ကြာခြင်း၏ အကြောင်းနှစ်ပါး	၈၆
ချမ်းသာခြင်းနှစ်မျိုး	၈၇

http://www.dhammadownload.com

အခန်းကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အခန်းကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကထာအနှစ်ပါး:	၈၉
အကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်ဖက်တရား:များ:	၈၉
စေတော ဂိမှတ္တိ-ပညာဝိမုတ္တိစသော စုံဟွဲတရား:များ:	၉၀
လူမိုက်နှစ်မျိုးနှင့်လူလိမ္မာနှစ်မျိုး	၉၁
အာသဝကိုးပွား:သူနှင့်မကိုး:ပွား:သူ	၉၂
ဖြေဖျောက်နိုင်ခဲသောအာသဝနှစ်မျိုး	၉၂
ရခဲသောပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုး	၉၂
ရောင့်ရဲစေရန်ခက်သူနှင့်လွယ်သူ	၉၃
ဗာဂဒေါသဖြစ်ကြောင်း တရား:နှစ်ပါး:	၉၃
မိတ္တာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ကြောင်း: တရားနှစ်ပါး:	၉၄
အာယတ်နှစ်မျိုး	၉၄
ဘောင့်တရုမည့်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါး:	၉၄
တူ:ဖြို့အပ်သောကိုယ်ကိုဆောင်သူ	၉၅
ဒါနနှစ်မျိုး	၉၆
အစေ့အစပ်ပြုခြင်း:နှစ်မျိုး	၉၇
သမာပတ်၌လိမ္မာခြင်း၊သမာပတ်မှထမူ၌ လိမ္မာခြင်း:စသော တရား:စုံတွဲများ:	၉၈
ဒေသနာထွက်ခြင်း:ပုဒ်ပြု:ပွဲ့ခြင်း: စသောတရား:စုံတွဲများ:	၉၉
အကုသိုလ်နှင့်ကုသိုလ်	၁၀၀
ဝိနည်း:ပညတ်ခြင်း:၏ ရည်ရွယ်ချက်နှစ်ပါး:	၁၀၀
ဗုဒ္ဓကိုပယ်ရန် ပွား:ရမည့် တရား:နှစ်ပါး:	၁၀၀

တိကနိပါတ်
သုံး:ပါး:စုတရား:များ:အပိုင်း:

လူမိုက်ကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး:သုံး:မျိုး:	၁၀၅
လူမိုက်လက္ခဏာသုံး:ပါး:နှင့် ပညာရှိ လက္ခဏာသုံး:ပါး:	၁၀၆
မိဓိကိုယ်ကို တူ:ဖြို့သူ	၁၀၈
အညစ်အကြေး:သုံး:ပါး:	၁၀၈
အဂါသုံး:ပါး:နှင့်ထင်ရှား:သောရဟန်:	၁၀၈
သတိရဖွယ်အရာသုံး:ပါး:	၁၀၉
တောင့်တခြင်း:မရှိသူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၀၉
ကံသုံး:ပါး:၌စောင့်ရောက်ပုံ	၁၁၀
ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံး:ပါး:၏ အပြစ်များ:	၁၁၁
မလွန်ချော်နိုင်သောအကျင့်သုံး:ပါး:	၁၁၃
မကြီး:ပွား:မည့်ဘေး:သည်၏ အဂါသုံး:ပါး:	၁၁၅
ကြီး:ပွား:မည့်ဘေး:သည်၏ အဂါသုံး:ပါး:	၁၁၅
ရှင်သမိဒ္ဓနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၁၆
လူနာသုံး:မျိုး: ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၁၇
သခါရသုံး:ပါး:နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၁၈
ကျေး:ဇူး:များ:သောပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၂၀
ဝဇိရစိန်နှင့်တူသူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၂၀
မိဝဇိုက်သူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၂၁
စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်:သူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၂၂
မစင်နှင့်တူသောစကား:ရှိသူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၂၃
နှစ်ဖက်လုံး:ကန်း:သူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၂၄
မှောက်ထား:သည့်အိုး:နှင့်တူသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံး:မျိုး:	၁၂၄

http://www.dhammadownload.com

ဆင်ကြောင်းဆရာ	စာမျက်နှာ
ခြယ်လှယ်စေသော ယုတ်ညံ့လိမ်လည်သုံးဖြားခြင်း အတွေ့နေသူ	၁၂၅
တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိသုံးပါးကို ကင်းကွာစေသော သမာဓိ	၁၂၆
တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိသုံးပါးကို ကင်းကွာစေသောအကျင့်	၁၂၇
ကံကြိမ်ကြောင်းတရားသုံးပါး	၁၂၈
ပူလောင်ခြင်းသုံးမျိုးမှကင်းသူ	၁၂၉
ယမမင်းနှင့်နတ်တမန်သုံးမျိုး	၁၃၀
နတ်မင်းကြီးလေးယောက်နှင့် ဥပုသ်သုံးမျိုး	၁၃၂
နှုးညံ့သူနှင့်မာန်ယစ်ခြင်းသုံးပါး	၁၃၆
အကြီးအမှူးပြုခြင်းသုံးပါး	၁၃၈
မျက်မှောက်ထင်ရှားရှိခြင်းသုံးမျိုး	၁၃၉
သဒ္ဓါတရားရှိသူဟု သိနိုင်သော အကြောင်းသုံးပါး	၁၄၉
အကြောင်းသုံးပါး	၁၄၉
တရားဟောခြင်းနှင့်အကျိုးသုံးပါး	၁၄၉
ပညာရှိတို့ ပညတ်အပ်သော တရားသုံးပါး	၁၄၀
သိလရှိသောရဟန်းနှင့်အကျိုး သုံးပါး	၁၄၀
သဒ်တ-တရားတို့၏ လက္ခဏာ သုံးပါး	၁၄၁
ဟိရဝဏ္ဏာတောင်နှင့်အကျိုးသုံးပါး	၁၄၁
ခိုးသူကြီး၏မိဘသုံးပါး	၁၄၁
ကိုယ်နှုတ်စိတ်သုံးပါးကို စောင့်စည်းခြင်း	၁၄၁
ကိုယ်တိုင်သိနိုင်သောအကြောင်း သုံးပါး	၁၄၃
ဂူ့လောကဖျက်စီးကြောင်းသုံးပါး	၁၄၅
အပျိုကြီးတရားမြှင်သူနှင့် အန္တရာယ်သုံးပါး	၁၄၆
ဝိုင်းသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူ	၁၄၇

ဆင်ကြောင်းဒသာ	ကဏ္ဍဝတ်နှာ
သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားနှင့် ပြာဠိပဘာသုံးပါး	၁၂၂
တိတ္ထိတို့၏ မိစ္ဆာအယူသုံးပါး	၁၂၄
သားအမိချင်းပင်ဓကာကွယ်နိုင်သည့် ဘေးကြီးသုံးပါး	၁၂၉
ပြင့်မြောက်လောအိပ်ရာနေရာသုံးမျိုး	၁၂၁
ရဲရင့်သောစကားသုံးခွန်း	၁၃၄
ပထဝီရမည့်တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံရမည့် တရားသုံးဖါး (ကာလာမသုတ်)	၁၃၄
စကားပြစ်ပေါ်ရောက်ကြောင်းသုံးပါး	၁၄၅
ရှာဖွေဒါသ မောဟသုံးပါး	
ထူးခြားမှု	၁၄၈
ဝိသာခါအားဖော်မေး	
ဥပုသ်သုံးမျိုး	၁၅၁
ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏ ကျင့်သူ	၁၁၅
သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးပါးခွဲခြားပုံ	၁၅၁
ကိလေသာမှုန်းမြည့်ရောက်ကြောင်း အကျဉ်းသုံးပါး	၁၉၀
ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေတို့ကိုတည်စေ သင့်သောတရားသုံးပါး	၁၉၂
ဘဝသုံးပါးဖြစ်ပုံ	၁၉၂
အလေ့အကျင့်သုံးပါးပြီးသောနာ	၁၉၄
နံ့သာသုံးမျိုး	၁၉၄
လောကဓာတ်သုံးမျိုး	၁၉၅
ရုပ်ဖန်းတီးခြင်းသုံးပါး	၁၉၆
ပြည်သူ့ခေါင်းဆောင်ရဟန်း	၁၉၈
လယ်သမားတို့ခွင်သုံးပါး	၁၉၈
ဝဋ်ကိုင်းသားဂျာဟန်းနှင့် သိကွာသုံးပါး	၁၂၉

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
သိက္ခာသုံးပါးကိုဖြည့်ကျင့်သူ သက်ဝါနိုဂုံးခဲ့ သိက္ခာသုံးပါးကို ဟောကြားခြင်း	၂၀၀
အလျင်အမြန်ပြုရမည့်ကိစ္စသုံးပါး	၂၀၂
ကိလေသာကင်းဆိတ်ခြင်းသုံးမျိုး	၂၀၄
သံယောဇဉ်သုံးပါးကင်းကွာသူ	၂၀၅
ပရိသတ်သုံးမျိုး	၂၀၆
မြင်းအာဇာနည်နှင့်ရဟန်းမြတ် အင်္ဂါသုံးပါး	၂၀၇
လျှော်မျှင်ပုဆိုးဥပမာနှင့် အင်္ဂါသုံးပါးရှိသောရဟန်း	၂၀၈
ဆားခွက်ဥပမာနှင့်ကဲသုံးမျိုး	၂၁၁
ရွှေကျင်သမားနှင့်အညစ်အကြေး သုံးပါး	၂၁၅
နိမိတ်သုံးပါးကိုနှလုံးသွင်းအပ်ပုံ	၂၁၇
အဿဒ စသော တရားသုံးပါးကို စဉ်းစားခဲ့ပုံ	၂၁၈
အဿဒစသောတရားသုံးပါး ထင်ရှားရှိကြောင်း	၂၁၉
မသင့်လျော်သောအမှုသုံးပါး	၂၂၀
မနောင့်ရှိနိုင်သောတရားသုံးပါး	၂၂၀
စိတ်ကိုမထိန်းလျှင် ကဲသုံးပါးမလုံခြုံ	၂၂၀
ကဲဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းရင်း သုံးပါး	၂၂၁
အပါယ်လားမည့်သူသုံးဦး	၂၂၂
ရခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦး	၂၂၃
မနှိုင်းယှဉ်အပ်သူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦး	၂၂၃
တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသူသုံးဦး	၂၂၄
ပျက်စီးခြင်းသုံးပါး	၂၂၅
စင်ကြယ်ခြင်းသုံးပါး	၂၂၆

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝိတက်သုံးပါးနှင့်ဒါနအကျိုး	၂၂၇
ခိုက်ရန်ပြုသောရဟန်းနှင့် ဝိတက်သုံးပါး	၂၂၈
ဗုဒ္ဓဟောကြားသောတရားသုံးမျိုး	၂၂၉
ဆရာသုံးပါးတို့၏ပန်းတိုင်	၂၂၉
တရားသုံးပါးဖြင့်မရောင့်ရဲသော နတ်သား	၂၃၁
ထွေးအန်ဖတ်စသည်နှင့်တူသော တရားသုံးပါး	၂၃၂
မာတုဂါမ အပါယ်ကျကြောင်း သုံးပါး	၂၃၃
အကုသိလ်တရားသုံးပါးကိုပယ်ခြင်း	၂၃၄
ဖုံးကွယ်အပ်သောအရာသုံးပါး	၂၃၄
အရေးအကြောင်းသုံးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး	၂၃၅
စစ်သူရဲကောင်းနှင့်ရဟန်းမြတ်၏ စွမ်းရည်သုံးရပ်	၂၃၆
ပရိသတ်သုံးမျိုး	၂၃၇
မှီဝဲအပ်သောမိတ်ဆွေအင်္ဂါသုံးပါး	၂၃၇
ဘုရားမပွင့်သောအခါ၌လည်းရှိသော တရားသုံးပါး	၂၃၇
မကွလိ၏ မိစ္ဆာဝါဒသုံးမျိုး	၂၃၇
မြင်းဌယ်သုံးမျိုးနှင့် ယောကျ်ားဌယ်သုံးမျိုး	၂၃၈
အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော ရဟန်း၏အင်္ဂါသုံးပါး	၂၄၀
အကုသိလ်ကံသုံးပါး၏အကျိုး	၂၄၁
တူးဖြိုအပ်သောကိုယ်ကိုဆောင်သူ	၂၄၁
ကောင်းသောနံနက်ခင်း	၂၄၂
အကျင့်သုံးမျိုး	၂၄၃
သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းသုံးမျိုး	၂၄၄

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
စတုက္ကနိပါတ်	
သေသေါ်ရာစုတရားများအပိုင်း	
ထေရော်ဖာသိအလ်သော	
တရားလေးပါး	၂၄၅
တူးဖြိုအပ်သောကိုယ်ကိုဆောင်သူ	၂၄၅
ရောနှံလိုက်သူစသော	
ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၂၄၈
အကြားအမြင်နည်းသူ...	၂၄၉
သံဃာကိုတင့်တယ်စေသူ...	၂၅၀
မြတ်စွာဘုရား၏ ရဲရင့်ခြင်းလေးပါး	၂၅၀
တထာဂြစ်ယော်ရာလေးပါး	၂၅၀
ယောဂလေးပါး	၂၅၂
ဣဒ္ဓိယာနုတ်လေးပါးနှင့်	
အာဟုသိလိဒ်ဘက်များ	၂၅၃
သီလရှိသူနှင့်ဣဒ္ဓိယာပုတ်	
လေးပါး	၂၅၄
ကောင်းစွာအားထုတ်မှုလေးပါး	၂၅၄
ဆောင့်စည်းခြင်းစသော	
အားထုတ်မှုလေးပါး	၂၅၅
အသာလွန်ဆုံးဟုဆိုအပ်သူ	
လေးမျိုး	၂၅၆
သိမ်မွေ့မှုကိုသိသော	
ဉာဏ်လေးပါး	၂၅၆
မလားသင့်သောအဂတိလေးပါး	၂၅၆
အလေးပြုအပ်သောတရားလေးပါး	၂၅၇
ထူကြီးဖြစ်ကြောင်းတရားလေးပါး	၂၅၈
လောကကိုသိမြင်ပုံလေးမျိုး	၂၅၉
မြတ်သော တာဒိဂုဏ်လေးပါး	၂၆၀
အကျင့်မြက်၏ ရည်ရွယ်ချက်	
လေးပါး	၂၆၁

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အံ့ဖွယ်ပြုသောရဟန်းများ	၂၆၂
ပစ္စည်းလေးပါး၌ရောင့်ရဲမှု	၂၆၂
အရိယာအစဉ်အလာလေးပါး	၂၆၃
အထွတ်အမြတ်တရားအဖို့	
လေးပါး	၂၆၄
သမ္မတ္တိစက်လေးပါး	၂၆၅
သင်္ဂဟဝတ္ထုလေးပါး	၂၆၆
မြတ်စွာဘုရား၏ ရဲရင့်သော	
ဟောကြားချက် လေးချက်	၂၆၆
အမြတ်ဆုံးကြည်ညိုခြင်းလေးပါး	၂၆၇
ယောကျ်ားမြတ်ဟုဆိုကြောင်း	
တရားလေးပါး	၂၆၈
နတ်လူစသောပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	
မဟုတ်သူ	၂၆၉
တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းသူ...	၂၇၁
ယဇ်ပူဇော်ခြင်းငါးမျိုး	၂၇၂
သမာဓိပွားခြင်းလေးမျိုး	၂၇၃
ပြဿနာဖြေခြင်းလေးမျိုး	၂၇၄
အမျက်ထွက်ခြင်းကိုအလေးပြုသူ	၂၇၅
ရောဟိတဿ နတ်သားအား	
သစ္စာလေးပါးကိုဟောပုံ	၂၇၅
အလွန်ဝေးသောအရာလေးမျိုး	၂၇၇
အရှင်ဝိသာခနှင့်စပ်သော	
ဟောကြားချက်	၂၇၇
သညာဖောက်ပြန်မှုလေးပါး	၂၇၇
ရဟန်းအညစ်အကြေးလေးပါး	၂၇၈
ကောင်းမှုအလျဉ်လေးပါး	၂၇၈
ယောကျ်ားနှင့်မိန်းမအတူ	
နေခြင်းလေးမျိုး	၂၈၀
အမြဲပေါင်းလိုသည့်လင်နှင့်	
မယားကျင့်ရမည့်တရားလေးပါး	၂၈၁

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဆွမ်းလှူခြင်း၏ အကျိုးလေးပါး လူတို့နှင့်သင့်လျော်သော	၂၈၂
ကျင့်ဝတ်လေးပါး	၂၈၃
လျောက်ပတ်သောအမှုလေးပါး ကြွေးမြီကင်းခြင်းစသော	၂၈၃
ချမ်းသာလေးမျိုး	၂၈၅
မိဘနှစ်ပါးနှင့်ဗြဟ္မာစသော	
အမည်လေးမျိုး	၂၈၆
အဆင်းဌိကြည်ညိုသူစသော	
ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၂၈၇
မြွေမင်းလေးမျိုးအား	
မေတ္တာပွားပုံ(ခန္ဓသုတ်)	၂၈၇
မိမိကိုယ်ကိုဖျက်ဆီးသူလေးမျိုး	၂၈၉
အားထုတ်ခြင်းလေးမျိုး	၂၉၀
လူတန်းစားလေးမျိုး	
တရားပျက်သောအခါ	၂၉၀
မလွှဲချော်နိုင်သော အကျင့်လေးပါး	၂၉၃
သူတော်ကောင်းအင်္ဂါလေးပါး	၂၉၄
ယုံမှားမှုငါးပါးကင်းသောရဟန်းများ	၂၉၅
မကြံစည်အပ်သောအရာလေးပါး	၂၉၇
အလှူစင်ကြယ်ခြင်းလေးမျိုး	၂၉၇
ကုန်သွယ်မှုလေးမျိုး	၂၉၈
မိန်းမများကမ္ဘာဧတိုင်းသို့	
မသွားရခြင်း၏အကြောင်းလေးပါး	၃၀၀
သူ့အသက်သတ်ခြင်းစသော	
အင်္ဂါလေးပါး	၃၀၀
မချီးမွမ်းထိုက်သူကိုချီးမွမ်းခြင်း...	၃၀၁
အမျက်ဒေါသကိုအလေးပြုခြင်း...	၃၀၂
အမှောင်ဌိဖြစ်၍ အမှောင်လျှင်	
လဲလျောင်းရာရှိသူ	
စသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၃၀၂
ရဟန်းလေးမျိုး	၃၀၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်းနှင့်	
ရဟန်းလေးမျိုး	၃၀၅
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့်	၃၀၆
ခန္ဓာငါးပါးနှင့်...	၃၀၆
အသုရာနှင့်တူသူ စသော...	၃၀၇
သမာဓိရခြင်းနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၃၀၈
ထင်းကုလားတုံးနှင့်တူသူစသော...	၃၀၉
ရာဂကိုပယ်ခြင်းနှင့်...	၃၁၀
လျင်မြန်စွာသိမြင်သူစသော...	၃၁၁
ကျေးဇူးမဲ့ကိုဆိုသူစသော...	၃၁၂
မိုးလေးမျိုးနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၃၁၃
အိုးလေးမျိုးနှင့်...	၃၁၄
ရေအိုင်လေးမျိုးနှင့်...	၃၁၅
သရက်သီးလေးမျိုးနှင့်...	၃၁၅
ကြွက်လေးမျိုးနှင့်...	၃၁၅
နွားလားလေးမျိုးနှင့်...	၃၁၆
သစ်ပင်လေးမျိုးနှင့်...	၃၁၇
မြွေလေးမျိုးနှင့်...	၃၁၈
မြင်းနှင့်လူကိုဆုံးမနည်းလေးမျိုး	၃၁၉
လျင်မြန်ခြင်းစသော ရဟန်းအင်္ဂါ	
လေးပါး	၃၂၀
မြင်းလေးမျိုးနှင့်ယောကျ်ား	
အာဇာနည်လေးမျိုး	၃၂၁
ရဟန်းမြတ်၏အင်္ဂါလေးပါး	၃၂၂
ပြုသင့်မပြုသင့်သောအကြောင်း	
လေးပါး	၃၂၃
မမေ့မလျော့သင့်သောအကြောင်း	
လေးပါး	၃၂၄
သတိဖြင့်စောင့်ထိန်းသင့်သော	
အရာလေးပါး	၃၂၄
သံဝေဂဖြစ်စေနိုင်သောအရပ်လေးပါး	၃၂၅
မိမိကိုယ်ကိုစွပ်စွဲခြင်းစသော	
ဘေးလေးမျိုး	၃၂၆

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
လှိုင်းတံပိုးစသော...	၃၂၇
ပုထုဇဉ်နှင့်အရိယာသာဝက	
ထူးခြားပုံလေးမျိုး	၃၂၈
မေတ္တာစသော ဈာန်လေးပါးကို	
ပွားများသူ	၃၃၁
မြတ်စွာဘုရား၏အံ့ဖွယ်လေးပါး	၃၃၂
ရှင်အာနန္ဒာ၏...	၃၃၃
စကြဝတေးမင်း၏...	၃၃၄
သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်းနှင့်	
ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ၃၃၄	
ပြဿနာဖြေခြင်းနှင့်...	၃၃၅
အကျဉ်းပြရုံနှင့်သိမြင်သူစသော	
ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၃၃၆
ထက္ကြွလုံ့လဖြင့်အသက်မွေးသူ...	၃၃၆
အပြစ်ရှိသူ...	၃၃၇
သီလဖြည့်ကျင့်မှုရှိသူ...	၃၃၈
သီလကိုအလေးပြုသူ...	၃၃၉
ကင်းကွာမှုရှိသူ...	၃၃၉
ဓမ္မကထိကလေးမျိုး	၃၄၀
စကားပြောဆိုတတ်သူလေးမျိုး	၃၄၁
အလင်းရောင်လေးမျိုး	၃၄၁
အချိန်အခါလေးမျိုး	၃၄၂
ဝစီဒုစရိုက်လေးပါး...	၃၄၂
အနှစ်လေးမျိုး	၃၄၃
သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေလေးပါး	၃၄၃
အားလေးပါး...	၃၄၃
အသဒ္ဓေယျကပ်လေးပါး	၃၄၄
ရဟန်းတို့၏ရောဂါလေးမျိုး	၃၄၄
ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းလေးပါး...	၃၄၅
ပယ်ရမည့်တရားလေးပါး...	၃၄၅
ဘုရားရှင်၏အဆုံးအမကွယ်ကြောင်း	
လေးပါး	၃၄၆
အကျင့်လေးပါး အကျဉ်းနှင့်အကျယ်	၃၄၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အသုဘသညာနှင့်အကျင့်လေးပါး	၃၅၀
သည်းခံခြင်းစသော...	၃၅၁
အကျင့်လေးပါးနှင့်ရှင်မောဂ္ဂလာန်	၃၅၂
... ... ရှင်သာရိပုတ္တရာ	၃၅၃
အား၊ထုတ်ရခြင်းစသော	
ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၃၅၃
သမထဝိပဿနာနှင့်နှစ်ပါးစုံကို	
ပွားများသူ	၃၅၄
စေ့ဆော်မှုနှင့်အတ္တဘောလေးမျိုး	၃၅၆
ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး	၃၆၀
ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက၏	
ပြဿနာလေးရပ်	၃၆၁
ရှင်ဥပဝါဏ၏...	၃၆၂
ရှင်ရာဟုလာနှင့်ဓာတ်ကြီးလေးပါး	၃၆၃
တံစိုးအိုင်ဥပမာနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၃၆၄
ကိလေသာငြိမ်းခြင်းအကြောင်း	
လေးမျိုး	၃၆၅
ရည်ညွှန်းအပ်သော မဟာပဒေသ	
လေးပါး	၃၆၆
သူရဲကောင်းအင်္ဂါလေးပါးနှင့်	
ရဟန်းမြတ်၏အင်္ဂါလေးပါး	၃၆၈
အာမခံနိုင်သူမရှိသော	
တရားလေးပါး	၃၆၉
မြင်၊ကြား၊တွေ့၊သိမှုတို့၌	
မှတ်သားဖွယ်	၃၇၀
သဘေးကိုမကြောက်သူလေးဦး	၃၇၀
ဗြာဟ္မဏတို့၏သစ္စာလေးပါး	၃၇၁
ရဟန်းတစ်ပါးတင်လျှောက်သော	
ပြဿနာလေးရပ်	၃၇၂
သူယုတ်သူကောင်းသိနိုင်သော	
အကြောင်းလေးပါး	၃၇၄

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အတိုင်းအရှည်မရှိသောတရား:	
ယောခြင်းလေးမျိုး	၃၅၅
မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရား:	
လေးပါး	၃၅၆
ပရိသတ်လေးမျိုးရဟန်းဃေးမျိုး	၃၅၈
နားထဲသို့ဝင်လာသောစာရား‌တို့၏	
အကျိုးလေးပါး	၃၅၈
ပညာရှိမသိနိုင်သောအရာလေးပါး	၃၆၁
ပယ်ရမည့်တရားလေးပါး	၃၆၃
စင်ကြယ်အောင်အားထုတ်ခြင်း	
လေးမျိုး	၃၆၄
အာသဝေါကုန်ကြောင်းလေးပါး	၃၆၅
ဩဃလေးပါးမှ	
လွတ်မြောက်ထိုက်သူ	၃၆၉
မာတုဂါမများ အဆင်းလှခြင်း	
မလှခြင်းအကြောင်းလေးပါး	၃၇၁
မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေသူ စသော	
ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၃၇၂
တဏှာ၏သတ္တိလေးပါးနှင့်	
တဏှာအပြား (၁၀၈)ပါး	၃၇၅
ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်းဖြစ်ပုံလေးမျိုး	၃၇၈
သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၄၀၁
သဒ္ဓါမရှိသူစသောပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၄၀၁
ပရိသတ်ကိုဖျက်ဆီးသူလေးမျိုး	၄၀၂
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော တရားလေးပါးနှင့်	
ပြည့်စုံသူ	၄၀၂
စစီဒုစရိုက်လေးပါး	၄၀၂
ကဝိလေးမျိုး	၄၀၃
ကံလေးမျိုး အကျိုးနှင့်အကျယ်	၄၀၃
သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးနှင့်ကံလေးမျိုး	၄၀၆
သာသနာကောင်းသာရှိသော	
ရဟန်းလေးမျိုး	၄၀၆

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
သူတော်ကောင်းမှုရသော အကျိုး	
လေးပါး	၄၀၇
သံယာကွဲပြားခြင်းမှ	
အကျိုးလေးပါးကိုမျှော်လင့်သူ	၄၀၈
အာပတ်မှကြောက်ခြင်းလေးမျိုး	၄၀၉
အကျင့်မြတ်၏အကျိုးလေးပါး	၄၁၁
အိပ်ခြင်းလေးမျိုး	၄၁၃
စေတီထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး	၄၁၃
ပညာတိုးခြင်း၏အကြောင်း	
လေးပါး	၄၁၃
ဉာဏ်အထူးဖြင့်သိထိုက်သော	
တရားလေးပါး	၄၁၄
ရှာမှီးခြင်းလေးမျိုး	၄၁၄
တဏှာဖြစ်ခြင်းအကြောင်း	
လေးပါး	၄၁၅
အမျိုးပျက်စီးခြင်းအကြောင်း	
လေးပါး	၄၁၆
အာဇာနည်မြင်းအင်္ဂါနှင့်ရဟန်းမြတ်	
အင်္ဂါလေးပါး	၄၁၆
တောကိုမှီဝဲထိုက်သော ရဟန်း	
အင်္ဂါလေးပါး	၄၁၇

ပဋ္ဌာန်းပါဠိ
ငါးပါးစုတရားများအပိုင်း

အားငါးပါးအကျဉ်းနှင့်အကျယ်	၄၂၂
ကာမဂုဏ်ကိုစွန့်ပယ်ရေးနှင့်တရား	
လေးပါး	၄၂၃
အားငါးပါးဖြင့်သစ္စာလေးပါးကို	
သိမြင်ခဲ့ခြင်း	၄၂၄
အကြီးအမှူးအဖြစ် မှတ်အပ်သော	
တရား	၄၂၅
တရားငါးပါး၏အကျိုးစီးပွားကို	
ကျင့်ခြင်း	၄၂၅

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ရှိသေခြင်းမရှိသူနှင့်တရားငါးပါး	၄၂၆
စိတ်၏အညစ်အကြေးငါးပါး	၄၂၇
သီလပျက်သူအား တရားငါးပါးပျက်ပုံ	၄၂၈
အကြောင်းငါးပါးဖြင့် ချီးမွှောက်အပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ လွတ်မြောက်မှု၏ အကြောင်းငါးပါး	၄၂၈
	၄၂၉
သမာဓိပွားသူအား ဉာဏ်ငါးပါးဖြစ်ပုံ	၄၃၀
အင်္ဂါငါးပါးရှိသော သမာဓိကိုပွားခြင်း	၄၃၁
စကြံ့လျှောက်ခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး	၄၃၂
ရှင်နာဂိတအား ဟောသော တရားငါးပါး	၄၃၄
သုမနမင်းသမီးနှင့် ဒါနအကျိုးငါးပါး	၄၃၆
စုန္ဒီမင်းသမီးနှင့်အမြတ်ဆုံး ကြည်ညိုခြင်းငါးပါး	၄၃၈
ဥဂ္ဂသူကြွယ်၏သမီးပျိုများနှင့် မယားဝတ်ငါးပါး	၄၄၀
သီဟစစ်သူကြီးနှင့် ဒါနအကျိုးငါးပါး	၄၄၂
အချိန်အခါနှင့်လျော်သော ဒါနငါးမျိုး	၄၄၃
ဆွမ်းဘောဇဉ်လှူခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး	၄၄၃
သဒ္ဓါရှိသူမှရသောအကျိုးငါးပါး	၄၄၄
သား၊သမီး၊မိဘတို့၏မျှော်လင့်ချက် ငါးပါး	၄၄၄
သဒ္ဓါရှိသူကိုမှ ကြီးပွားခြင်း ငါးမျိုးဖြစ်ပုံ	၄၄၅

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
စည်းစိမ်ဥစ္စာရယူခြင်း၏ အကြောင်းငါးပါး	၄၄၅
သူတော်ကောင်းမှ အကျိုးငါးပါးရခြင်း	၄၄၆
လိုလား၊နှစ်သက်အပ်သော အရာငါးပါး	၄၄၆
နှစ်သက်ဖွယ်ပစ္စည်းငါးပါးကို လျှော့သူ	၄၄၇
ကောင်းမှုအလျဉ်ငါးပါး	၄၄၈
ပြည့်စုံခြင်းငါးပါး တောင့်တ၍မရနိုင်သော အရာငါးပါး	၄၄၉
ကောသလမင်း၏မိဖုရား မလ္လိကာ ကွယ်လွန်ခြင်း	၄၅၀
ရှင်နာရဒက မုဏ္ဍမင်း၊အား တရားဟောခြင်း	၄၅၁
စိတ်ကိုဝိတ်ဆို့တတ်သော တရားငါးပါး	၄၅၂
ကမ္မဋ္ဌာန်း၊အားထုတ်သူ၏ အင်္ဂါငါးပါး (ပဓာနိယင်္ဂတရား)	၄၅၃
ကမ္မဋ္ဌာန်း၊အားထုတ်သင့်သောအခါ ငါးပါး	၄၅၄
သား၊အမိချင်းမှောက်မှားမိကြခြင်း	၄၅၅
ရဟန်းတို့ကျင့်ရမည့်တရားငါးပါး	၄၅၆
အမြဲမပြတ်ဆင်ခြင်အပ်သောအရာ ငါးပါး	၄၅၇
လိဿဝီမင်း၊သား၊များနှင့်ကြီးပွားရေး တရားငါးပါး	၄၅၉
ကောဇွက်ရဟန်းငါးမျိုး	၄၆၁
ပွားများရမည့်သညာငါးပါး	၄၆၂
အရိယာတို့၏ကြီးပွားခြင်းငါးပါး	၄၆၃

http://www.dhammadownload.com

(ကံ)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဆွေးနွေးထိုက်သောရဟန်းအင်္ဂါ ငါးပါး	၄၆၃
ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးနှင့်လွန်ကဲသော လုံ့လ	၄၆၄
ငြိုးငွေ့မှုဖြစ်စေနိုင်သော တရားငါးပါး	၄၆၅
စေတောဝိမုတ္တိသို့ရောက်စေ နိုင်သော တရားငါးပါး	၄၆၅
တရားဖြင့်ဖန်လေ့ရှိသူနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ငါးပါး	၄၆၆
စစ်သူရဲငါးမျိုးနှင့်ရဟန်းငါးမျိုး	၄၆၇
တောကျောင်းနေရဟန်းနှင့် အနာဂတ်ဘေးငါးပါး	၄၆၂
ရဟန်းတိုင်းဆင်ခြင်သင့်သော အနာဂတ်ဘေးငါးပါး	၄၆၃
နောင်အခါဖြစ်ပေါ်လာသည့် အနာဂတ်ဘေးငါးပါး	၄၆၄
အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ပထဝီကြီးရဟန်း	၄၆၈
ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းငါးပါး	၄၆၉
သမ္ဘဒါငါးပါး	၄၈၀
အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပြောခြင်းငါးမျိုး သုတကိုဆောင်ခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါး	၄၈၁
တရားဟောပုံ	၄၈၂
နတ်သား၏စကားနှင့်တရားငါးမျိုး	၄၈၃
ကြောက်ရွံ့မှုကင်းကြောင်းတရား ငါးပါး	၄၈၅
ယုံမှားခြင်းခံရတတ်သော ရဟန်းအင်္ဂါငါးပါး	၄၈၅
ခုံးသူကြီးအင်္ဂါနှင့်ရဟန်းအင်္ဂါငါးပါး	၄၈၅
နှုးညံ့သိမ်မွေ့သောရဟန်း၏ အင်္ဂါငါးပါး	၄၈၆

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ရဟန်း၏ချမ်းသာစွာနေခြင်းငါးမျိုး	၄၈၇
ရှင်အာနန္ဒာအား ဟောသော ချမ်းသာစွာနေခြင်းငါးမျိုး	၄၈၈
အရပ်လေးမျက်နှာတွင်လွတ်လပ်စွာ လှည့်လည်နိုင်ကြောင်းငါးပါး	၄၈၉
တောကျောင်းဌိနေသင့်သော ရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး	၄၈၉
ကုလူပကရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး	၄၉၀
ရဟန်းသစ်အားဆောက်တည်စေ သင့်သော တရားငါးပါး	၄၉၀
ဝန်တိုမှုငါးမျိုးနှင့်ဘိက္ခုနီ ဂိလာနရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး	၄၉၁
သူနာ၏အင်္ဂါငါးပါး	၄၉၂
သူနာပြုသူ၏အင်္ဂါငါးပါး	၄၉၂
အသက်တိုစေသောအကြောင်း ငါးပါး	၄၉၂
ရဟန်းချမ်းသာငါးပါး	၄၉၃
ပျက်စီးခြင်း (ဗျသနတရား)ငါးပါး	၄၉၃
မမ္မစက်ကိုလည်စေနိုင်သော အင်္ဂါငါးပါး	၄၉၄
တရားမင်း၏စောင့်ရှောက်မှုငါးမျိုး	၄၉၅
အာသဝေါကုန်ရန်တောင့်တနိုင်သော ရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး	၄၉၅
အအိပ်နည်းသူငါးယောက်	၄၉၆
အာရုံငါးပါးကိုသည်းမခံနိုင်သော ရဟန်း	၄၉၆
နာခံတတ်ခြင်းစသောအင်္ဂါငါးပါး	၄၉၇
မထိမဲ့မြင်ပြုတတ်သူစသော ပုဂ္ဂိုလ်ငါးမျိုး	၄၉၇
လောကဋ္ဌရနိုင်သောရတနာငါးပါး	၄၉၈
ရဟန်းတို့၏နေခြင်းငါးပါး	၄၉၉
မိတ်ဆွေဖွဲ့သင့်သောရဟန်း၏အင်္ဂါ ငါးပါး	၅၀၀

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မသူတော်တို့၏ပေးလှူခြင်းငါးပါး	၅၀၀
သူတော်ကောင်းတို့၏ပေးလှူခြင်းငါးပါး	၅၀၁
သမယဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းငါးပါး	၅၀၂
သမ္မာတ္တနိယာမသို့ရောက်ထိုက်သူ၏အင်္ဂါငါးပါး	၅၀၂
သူတော်ကောင်းတရားကွယ်ကြောင်းငါးပါး	၅၀၃
မကောင်းသောစကားငါးမျိုး	၅၀၄
တရားဟောသူများနှလုံးသွင်းရမည့်အချက်ငါးပါး	၅၀၅
ပြေပျောက်နိုင်ခဲသောအရာငါးပါး	၅၀၅
ရန်ငြိုးဖြေနည်းငါးပါး	၅၀၆
ပြဿနာမေးခြင်းအကြောင်းငါးပါး	၅၀၇
နိဂြောဓသမာပတ်နှင့်မထေရ်ကြီးအင်္ဂါငါးပါး	၅၀၈
စောဒကရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး	၅၀၉
လျင်မြန်စွာမှတ်သားနိုင်သောရဟန်းအင်္ဂါငါးပါး	၅၁၀
အမြတ်ဆုံးငါးပါး	၅၁၁
ဘေးရန်ငါးပါးငြိမ်းသွားဒွန်းစက္ကားနှင့်တူသောဥပါသကာ၏အင်္ဂါငါးပါး	၅၁၂
ဝိဓေကဝိတိ၏အကျိုးငါးပါး	၅၁၄
မပြုသင့်သောကုန်သွယ်မှုငါးမျိုး	၅၁၅
သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးစောင့်ထိန်းသောလူပုဂ္ဂိုလ်	၅၁၅
ဂဓေသီမည်သော ဥပါသကာနှင့်ငါးပါးသီလ	၅၁၆
တောကျောင်းဌိနေသောရဟန်းငါးမျိုး	၅၁၇

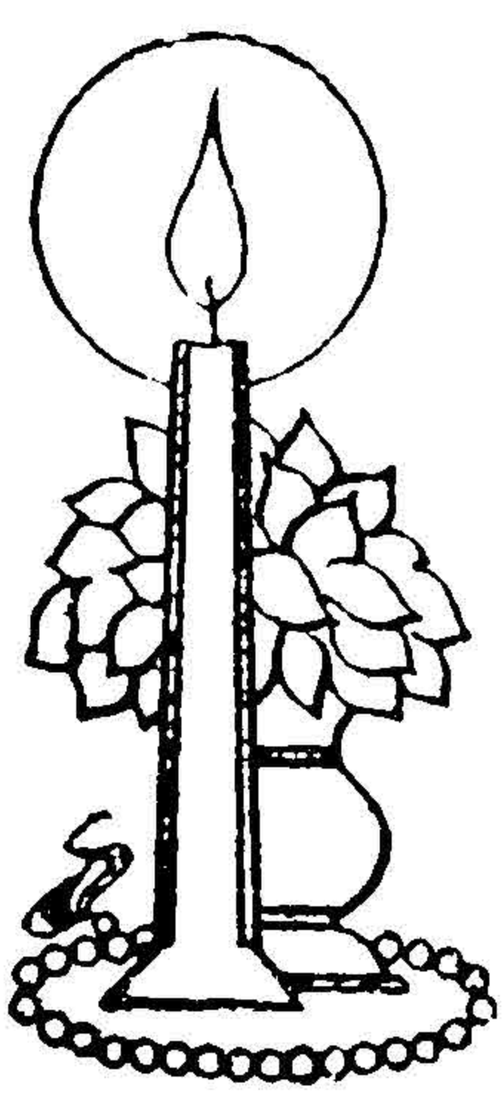
အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ခွေးတို့ဌိသဘောတွေ့ရတော့သော ကြာဟွဏစမ္မငါးပါး	၅၁၈
ဒေါနပုဏ္ဏားနှင့်ပုဏ္ဏားငါးမျိုး	၅၁၈
ဥာဏ်အမြင်မကြည်လင်ခြင်း၏အကြောင်းငါးပါး	၅၁၉
ကာရဏပါလိပုဏ္ဏားနှင့်ဗုဒ္ဓဂုဏ်ကောငါးပါး	၅၂၀
ပိဂီယာနီပုဏ္ဏားနှင့်ရတနာငါးပါး	၅၂၁
ဘုရားလောင်း၏အိပ်မက်ကြီးငါးမျိုး	၅၂၁
မိုးရွာခြင်း၏အန္တရာယ်ငါးပါး	၅၂၂
စကားကောင်းအင်္ဂါငါးပါး	၅၂၃
သီလရှိသောရဟန်းပုအကျိုးငါးပါး	၅၂၃
ထွက်မြောက်မှုနိဿရဏဓာတ်ငါးပါး	၅၂၄
သူတော်ကောင်းတရားကည်တဲ့ကြောင်းငါးပါး	၅၂၄
တရားနာခြင်း၏အကျိုးငါးပါး	၅၂၅
စိတ်၏ငြောင့်တံသင်းငါးပါး	၅၂၅
စိတ်အနောင်အဖွဲ့ငါးပါး	၅၂၅
ယာဂုသောက်ခြင်း၏အဂတျိုးငါးပါး	၅၂၅
တံပွဝါးခြင်း၏အကျိုးငါးပါး	၅၂၆
ဂီတသံဖြင့်တရားဟောခြင်း၏အပြစ်ငါးပါး	၅၂၆
သတိလက်လွတ်အိပ်ခြင်း၏အပြစ်ငါးပါး	၅၂၆
ဆရေးခြင်း၏အပြစ်ငါးပါး	၅၂၆
ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၏အပြစ်ငါးပါး	၅၂၇
စကားများခြင်း၏အပြစ်ငါးပါး	၅၂၇
သည်းမခံခြင်း၏အပြစ်ငါးပါး	၅၂၇
ကြည်ညိုဖွယ်မရှိသူ၏အပြစ် ...	၅၂၇
မီးလှုံခြင်း၏အပြစ်ငါးပါး	၅၂၈
မဓုရာမြို့၏အပြစ်ငါးပါး	၅၂၈

http://www.dhammadownload.com

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ခရီးရှည်သွားခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး	၅၂၈
ကြာမြင့်စွာနေခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး	၅၂၈
ပစ္စည်းဥစ္စာတို့၏ အကျိုးအပြစ် ငါးပါး	၅၂၉
နေမြင့်မှထမင်းချက်ခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး	၅၂၉
ဗြဟ္မာကိန့်မိန်းမတို့၏ အပြစ်ငါးပါး	၅၂၉
ကျောင်းထိုင်ရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး	၅၃၀
သချိုင်းနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြစ်ငါးပါး	၅၃၀
ပုဂ္ဂိုလ်စွဲကြည်ညိုခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး	၅၃၁

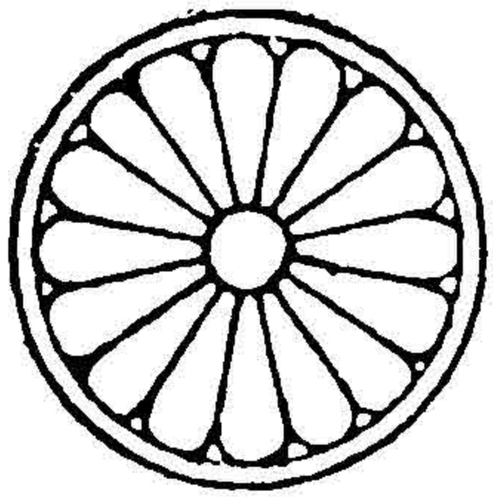
http://www.dhammadownload.com

ဓကကနိပါတ်

တစ်ပါးစု တရားများ အဝိုင်း

http://www.dhammadownload.com

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁။ ရူပါဒိဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်

မိန်းမ၏ ရူပါချဲ့နှင့် ယောကျ်ားတို့၏ဂုဏ်တော်

၁။ ကျွန်ုပ်ဘည် ကျွှဲသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်[1]။ အခါ တစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိုဏ်၏ မဃဒွေး၏ အရံမြေ ပြစ်သောဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ကို "ရဟန်းတို့" ဟု ခေါ်တော်မူသည်။ "အရှင်ဘုရား" ဟု ရဟန်းတို့က မြတ်စွာဘုရားအား စကားတုံ့ပြန် ကြသည်။ (ထိုအခါ) မြတ်စွာဘုရားက ဤစကားကို မိန့်ကြားတော်မူ၏။

"ရဟန်းတို့၊ မိန်းမ၏ရူပါရုံသည် ယောကျ်ား၏စိတ်ကို သိမ်းယူ၍ တည်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ယောကျ်ား၏ စိတ်ကို သိမ်းယူ၍ တည်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုယောတထားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မိန်းမ၏ ရူပါရုံသည် ယောကျ်ား၏စိတ်ကို သိမ်းယူ၍ တည်၏' ဟု ဟောကြားတော်မူသည်။

၁။ "ဧဝံမေသုတံ ကွှန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်" ဟူသော စကားမှာ ပထမသင်္ဂါယနာ တင်ပွဲတွင် ရှင်အာနန္ဒာက ရှင်မဟာကဿပအား မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဤဟောကြားချက်ကို မှတ်မိ ကြားနာခဲ့ရကြောင်း လျှောက်ကြားသော စကားဖြစ်ပါသည်။ သုတ်တော်၏ အစဉ်ဤစကားရှိပါ၏သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဇေတဝန ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်။ ထိုဥယျာဉ်ကို နောင်အခါ အနာထပိဏ်သေဌိက ဝယ်ယူလိုက်သဖြင့် အနာထပိဏ် သေဌိ၏ အရံမြေဖြစ်သွားသည်။ ထိုအနာထပိဏ် သေဌိ၏ အရံမြေဟု ဆောက်လျှောသော ကျောင်းကား 'ဇေတဝနကျောင်း' ဟု တွင်လေသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂-၅။ ဒုတိယမှု ပဉ္စမထိ သုတ်တို့၌ မိန်းမ၏ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်ဃောကျွဲ၏စိတ်ကို သိမ်းယူ၍ တည်ကြောင်း ပထမသုတ်နည်းတူ ဟောကြားပါသည်။

၆။ ဆဋ္ဌမသုတ်

ယောကျွဲ၏ ရူပါရုံနှင့် မိန်းမ၏စိတ်

၆။ ရဟန်းတို့၊ ယောကျွဲ၏ ရူပါရုံသည် မိန်းမ၏စိတ်ကို သိမ်းယူ၍တည်သကဲ့သို့ ထို့အတူမိန်းမ၏စိတ်ကို သိမ်းယူ၍ တည်သည့်အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ယောကျွဲ၏ ရူပါရုံသည် မိန်းမ၏စိတ်ကို သိမ်းယူ၍ တည်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၇-၁၀။ သတ္တမမှ ဒသမထိ သုတ်တို့၌ ယောကျွဲ၏ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည် မိန်းမ၏စိတ်ကို သိမ်းယူ၍ တည်ကြောင်း ဆဋ္ဌသုတ်နည်းဟူ ဟောကြားပါသည်။

၂။ နိဝရဏပဟာနဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်

ကာမဇ္ဈာန နိဝရဏ ဖြစ်ပွားကြောင်းဘရား

၁၁။ ရဟန်းတို့၊ သုဘနိမိတ်သည်[၂] မဖြစ်သေးသောကာမစ္ဆန္ဒကို[၃] ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမစ္ဆန္ဒကို တိုးပွားစေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်သေးသော ကာမစ္ဆန္ဒကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမစ္ဆန္ဒကို တိုးပွားစေသည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ သုဘနိမိတ်ကို မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်ပေါ်သေးသော ကာမစ္ဆန္ဒသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမစ္ဆန္ဒသည်လည်း တိုးပွားတတ်ပေ၏ဟု ဟောကြားသည်။

၁။ မိန်းမသည် စိမံချက်ပြုတ်ကျွေးသော အစားအစာ၏ အရသာကို 'မိန်းမ၏ ရသာရုံ' ဟု ဆိုပါသည်။

၂။ သုဘနိမိတ် = တင့်တယ်၏ဟုစွဲယူအပ်သော အာရုံ

၃။ ကာမစ္ဆန္ဒ = ကာမဂုဏ်တို့၌ လိုလားနှစ်သက်မှု။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဒုတိယသုတ်

မျာပါဒ နိဝရဏ ဖြစ်ပွားကြောင်းတရား

၁၂။ ရဟန်းတို့၊ ပဋိသန္ဓေမိတ်သည် မဖြစ်သေးသော ဗျာပါဒကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗျာပါဒကိုလည်း တိုးပွားစေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်သေးသော ဗျာပါဒကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗျာပါဒကိုလည်း တိုးပွားစေသည့် အခြားတစ်စုံ တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ ပဋိသန္ဓေမိတ်ကို မသင့်သော အာဟာရဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ဗျာပါဒသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗျာပါဒသည်လည်း တိုးပွားလိမ့်ဟု ဟောကြားသည်။

၃။ တတိယသုတ်

ထိနမိဒ္ဓ ဖြစ်ပွားကြောင်းတရား

၁၃။ ရဟန်းတို့၊ တရားအာလပ်ဥ မဂမ္မ ဒလျှဉ်ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ကိုယ်တဆန့်ဆန့်ပြုခြင်း၊ ထမင်းဆီယစ်ခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း တို့သည် မဖြစ်သေးသော ထိနမိဒ္ဓကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း တိုးပွားစေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်သေးသော ထိနမိဒ္ဓကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း တိုးပွားစေသည့် အခြားတစ်စုံ တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ တန့်ဆေးသော စိတ်ရှိသူအား မဖြစ်သေးသော ထိနမိဒ္ဓသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိနမိဒ္ဓသည်လည်း တိုးပွားလိမ့်ဟု ဟောကြားသည်။

၄။ စတုတ္ထသုတ်

ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်ပွားကြောင်းတရား

၁၄။ ရဟန်းတို့၊ စိတ်မငြိမ်းအေးခြင်းဘဝသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကိုတိုးပွားစေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကိုလည်း တိုးပွားစေသည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခု သော တရားမျှကိုသည်း ငါမမြင်ပေဟု ဟောကြားသည်။

၁။ ပဋိသန္ဓေမိတ် မဖြစ်သေးသော်လည်း မဖြစ်သင့်သော်ဟု ခွဲယူဒေသနာသော အာဟာရ။
၂။ ဗျာပါဒ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ စိတ်ပျက်ခြင်း၊ စိတ်မကြည်သ[illegible]။
၃။ ထိနမိဒ္ဓ စိတ်စေတသိကိုများ လေးသံယိုင်းမှိုင်းမှု။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ပဥ္စမသုတ်

ဝိစိက်ိစ္ဆာ ဖြစ်ပွားကြောင်းတရား

၁၅။ ရဟန်းတို့၊ မသင့်သော အကြောင်းအာ၊ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း "အယောနိသော မနသိကာရ" သည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဝိစိက်ိစ္ဆာကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာကို တိုးပွားစေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဝိစိကိစ္ဆာကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိစိကိစ္ဆာကို တိုးပွားစေနိုင်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခု သောတရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့ မသင့်သော အကြောင်းအာ၊ဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဝိစိကိစ္ဆာသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိစိကိစ္ဆာသည် တိုးပွား၏ဟု ဟောပါသည်။

၆။ ဆဋ္ဌသုတ်

ကာမစ္ဆန္ဒ ကင်းပျောက်ကြောင်းတရား

၁၆။ ရဟန်းတို့၊ အသုဘနိမိတ်သည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ကာမစ္ဆန္ဒကို မဖြစ်ပေါ်စေဘဲဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမစ္ဆန္ဒကို ကင်းပျောက်စေသကဲ့သို့ထို့အတူ မဖြစ်ပေါ်သေးသောကာမစ္ဆန္ဒကိုမဖြစ်ပေါ်စေဘဲဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမစ္ဆန္ဒကိုလည်း ကင်းပျောက်စေနိုင်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသောတရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ အသုဘနိမိတ်ကို သင့်လျော်သော အကြောင်းအာ၊ဖြင့် နှလုံးသွင်းသော သူအား မဖြစ်ပေါ်သေးသော ကာမစ္ဆန္ဒသည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမစ္ဆန္ဒသည်လည်း ကင်းပျောက်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ ဝိစိက်ိစ္ဆာ = ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊တရားသဘော စသည်တို့ဌိ ထွေးတာ ယုံမှားခြင်း။

၂။ အသုဘနိမိတ် = မကင်တယ်ဟု စွဲယူအပ်သောအာ၌၊အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို အာ၌ပြု၍ သမထဘာဝနာကို ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမစ္ဆန္ဒကင်းကွာ၍ ပထမဈာန် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ သတ္တမသုတ်

ဗျာပါဒ ကင်းပျောက်ကြောင်းတရား

၁၃။ ရဟန်းတို့၊ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဗျာပါဒကို မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗျာပါဒကိုလည်း ကင်းပျောက် စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်ပေါ် သေးသော ဗျာပါဒကို မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသောဗျာပါဒကိုလည်း ကင်းပျောက်စေနိုင်သည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိကို သင့်လျော်သော အနေကြောင်းအားဖြင့်နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဗျာပါဒသည်လည်း မဖြစ်ပေါ်၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗျာပါဒသည်လည်း ကင်းပျောက်၏ဟု ဟောပါသည်။

၄။ အဋ္ဌမသုတ်

ထိနမိဒ္ဓ ကင်းပျောက်ကြောင်းတရား

၁၄။ ရဟန်းတို့၊အာရဗ္ဘစေတ် ၊နိက္ကမစေတ်၊ ပရက္ကမစေတ်သည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ထိနမိဒ္ဓကို မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း ကင်းပျောက်စေ သကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ထိနမိဒ္ဓကို မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း ကင်းပျောက်စေ နိုင်သည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ အာဝုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသူအား မဖြစ်ပေါ်သေးသော ထိနမိဒ္ဓသည်လည်း မဖြစ်ပေါ်၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိနမိဒ္ဓသည်လည်း ကင်းပျောက်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ = ဆန့်ကျင်ဘက်နိဝရဏတို့မှ စိတ်ကိုလွတ်မြောက်စေနိုင်သော မေတ္တာ၊ မေတ္တာဘာဝနာကို ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဗျာပါဒနိဝရဏ ကင်းကွာ၍ ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်များ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။

၂။ အာရဗ္ဘစေတ်=စဟင် အားထုတ်ခြင်းသဘော။ နိက္ကမစေတ်– ပျင်းရိမှုမကျွတ်လွတ်အောင် ဆက်လက်အားထုတ်ခြင်းသဘော၊ ပရက္ကမစေတ်– တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြင့်တက်သွားအောင် တိုး၍တိုးမှ အားတုတ်ခြင်းသဘော။ ဤသုံးပုဒ်လုံးဖြင့် အလွန်ထက်သန် ပြင်းပြသော ဝီရိယကို ဖော်ပြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ နဝမသုတ်

ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ကင်းပျောက်ကြောင်းတရား

၁၉။ ရဟန်းတို့၊ စိတ်ငြိမ်းအေးခြင်းသည် မဖြစ်ဖူးပါဘဲသားဖေသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကို မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ ဖြစ်ပေါ် ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကို ကင်းပျောက်စေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကို မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကို ကင်းပျောက် စေနိုင်သည့် အခြေး တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ရဟန်းတို့၊ ငြိမ်းအေးသောစိတ်ရှိသူအား မဖြစ်ပေါ်သေးသောဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စသည်မမြဖ်ပေါ်၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စသည်လည်း ကင်းပျောက်၏ ဟုဟောပါသည်။

၁၀။ ဒသမသုတ်

ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းပျောက်ကြောင်းတရား

၂၀။ ရဟန်းတို့၊ သင့်လျော်သော အကြောင်းအာ ဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်း "ယောနိသော မနသိကာရ" သည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဝိစိကိစ္ဆာကို မဖြစ်ပေါ် စေဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိစိကိစ္ဆာကိုလည်း ကင်းပျောက်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဝိစိကိစ္ဆာကို မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသောဝိစိကိစ္ဆာကိုလည်းကင်းပျောက်စေနိုင်သည့် အခြေးတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အကြောင်း အာဖြင့် နှလုံးသွင်းခဲသောသူအား မဖြစ်ပေါ်သေးဖဲသော ဝိဝိကိစ္ဆာသည်လည်း မဖြစ်ပေါ်၊ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာသည်လည်း ကင်းပျောက်၏ ဟုဟောပါသည်။

၀။ ခန္ဓငါးပါးတို့၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘစသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သင့်သောအာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း 'ယောနိသော မနသိကာရ' မည်၏။ တဏှာနည်းအားဖြင့် အမှန်ကို သိမြင်ရန် သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် စိတ်ကို ညွှတ်စေခြင်းသည် သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းမည်၏။

၂။ ဘာမန္တန္တအစ ဝိစိကိစ္ဆာအဆုံးရှိသော နိဝရဏငါးပါး ကင်းကွာရန် နှင့်ပတ်သက်၍ ပါဠိဋေဝဉ်၌ ဟောကြားသော အကြောင်းများအားဖြင့် အခြားသော အကြောင်းများလည်း ခြောက်ပါးစီရှိပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ဖွင့်ပြဲထားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဆကမ္မနိယဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်

မခံ့ကျန်းသောစိတ်

၂၀။ ရဟန်းတို့၊ မပွားများအပ်သောစိတ်သည် အမှုဆို့ မခံ့ကျန်းသကဲ့သို့ ထို့အတူ အမှုဆို့ မခံ့ကျန်းသည့် ဆင်ခြင်း တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့၊ မပွားများအပ်သော စိတ်သည် အမှုဆို့ မခံ့ကျန်းချေဟု ဟောပါသည်။

၂၁။ ဒုတိယသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ ပွားများအပ်သော စိတ်သည် အမှုဆို့ ခံ့ကျန်းသကဲ့သို့ ထို့အတူ အမှုဆို့ ခံ့ကျန်းသည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့၊ ပွားများအပ်သော စိတ်သည် အမှုဆို့ ခံ့ကျန်းဏိဟု ဟောပါသည်။

၃။ တတိယသုတ်စသည်

အကျိုးမဲ့စေသောစိတ်နှင့် အကျိုးရှိစေသောစိတ်

၂၃။ ရဟန်းတို့ မပွားများအပ်သောစိတ်သည်များစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မပွားများအပ်သော စိတ်သည် များစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်ဏိဟု ဟောပါသည်။

၂၄။ စတုတ္ထသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ ပွားများအပ်သော စိတ်သည် များစွာအကျိုးဖြစ်ခြင်းငှာဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူများစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ပွားများအပ်သောစိတ်သည် များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ဟု ဟောပါသည်။

၁။ သမထ ဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတို့ဖြင့် မပွားများ အပ်သော စိတ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ ကောင်းသောအာရုံသို့ သက်ဝင်ရန် လိုက်လိုက် လျောလျော ရှေ့ရှေ့ ၈၂၇။ မနှိမ်ခြင်းကို အမှုဆို့ မခံ့ကျန်းခြင်း 'အကမ္မနိယ' ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၅-၂၆။ ပဥ္စမသုတ်နှင့် ဆဋ္ဌသုတ်တို့၌ မပ္ပဒါးများ အာပ်သည် ဖြစ်၍ ထင်ရှားစွာ မပေါ်သော စိတ်သည်ဲ့ များ စွာ ဆာကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ပ္ပဒါးများအပ်သည် ဖြစ်၍ ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာသော စိတ်သည် များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၂၇-၂၈။ သတ္တမသုတ်နှင့်အဋ္ဌမသုတ်တို့၌ မပ္ပဒါးများအပ်အဖန်ဖန် အလေ့အလာ မပြုအပ်သော စိတ်သည် များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ပ္ပဒါးများအပ် အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော စိတ်သည်ကား များစွာအကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၂၉-၃၀။ နဝမနှင့် ဒသမသုတ်တို့၌ မပ္ပဒါးများအပ်၊ အဖန်ဖန် အလေ့အလာမပြုအပ်သောစိတ်သည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဆောင်၏။ ပ္ပဒါးများအပ်၊ အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ်သော စိတ်သည်ကား ချမ်းသာသုခကို ဆောင်၏ဟု ဟောပါသည်။

၄။ အဒန္တိဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်စသည်

မဆုံးမအပ်သောစိတ်နှင့် ဆုံးမအပ်သောစိတ်

၃၁။ ရဟန်းတို့၊ မဆုံးမအပ်သောစိတ်သည် များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသောတရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မဆုံးမအပ်သောစိတ်သည် များစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃၂။ ဒုတိယသုတ်၌ ရဟန်းတို့ ဆုံးမအပ်သောစိတ်ဘည် များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊

၁။ ဝဋ်ဒုက္ခနှင့်စပ်၍ဖြစ်သောစိတ်သည် ဝိပဿနာ၏အခြေခံဖြစ်သော ဗျာန်နှင့် ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တို့၌ မသက်ဝင်နိုင်သောကြောင့် ထင်ရှားစွာ မပေါ်သော စိတ်မည်၏။ ဝဋ်ဒုက္ခကင်းမှုနှင့် စပ်၍ဖြစ်သော စိတ်သည် ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဗျာန်နှင့် ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့၌ သက်ဝင်နိုင်သောကြောင့် ထင်ရှားစွာ ပေါ်သောစိတ်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆုံးမဆုပ်စသော စိတ်သည် မျှားစွာအကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃၃-၃၈။ တတိယမှု အဌမအဆုံ သုတ်တို့၌ မလုံခြုံစေအုပ်သော စိတ်၊ မစောင့်ရှောက် အုပ်မသာစိတ်၊ မဆုံးပတ အုပ်မသာ စိတ်သည် မျှားစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာဖြစ်ပြီး လုံခြုံစေအုပ်သာစိတ်၊ စောင့်ရှောက် အုပ်သောစိတ်၊ဆုံးပတ်အုပ်သောစိတ်သည်ကား မျှားစွာအကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်ကြောင်း အသိုးသိုးဟောပါသည်။

၃၉-၄၀။ နဝမနှင့် ဒသမသုတ်တို့၌ မဆုံးမအုပ်၊မလုံခြုံစေအုပ်၊ မစောင့်ရှောက်အုပ်၊ မဆုံးပတ်အုပ်သော စိတ်သည် ,မျှားစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်ပြီး ဆုံးမအုပ်၊ လုံခြုံစေအုပ်၊ စောင့်ရှောက်အုပ်၊ ဆုံးပတ်အုပ်သော စိတ်သည်ကား မျှားစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝိဇ္ဇာသုနှုပဒဲ ဓလးပုဒ်လုံး တို့၌ တစ်ပေါင်းတည်း ဟောပါသည်။

၅။ ပဏ္ဏာသကဝဂ်

၁။ ပထမသုတ

လွဲမှားစွာထားအပ်သောစိတ်

၄၁။ ရဟန်းတို့၊ လွဲမှားစွာ ထားအပ်သော သဒ္ဓါး စပါးဆူး၊ မုဇယာစပါးဆူးတို့ကို လက်ဖြင့်ဖိနှိပ်ခြင်း၊ ဖြတ်ခြင်းနှင်းခြင်းငှာသည်ရှိသော် ထိုဆူးတို့သည် လက်ခြေတို့ကိုစူးခြင်း၊ ဒဏ်ရာမျှကို ဖြစ်စေနိုင်ဖွယ် အကြောင်းမရှိ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုမူသော် ဆူးကဲ့သို့ လွဲမှားစွာ ထားအပ်သော ကြောင့်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ ထို့အတူပင် လွဲမှားစွာ ထားအပ်သော

၁။ သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာတို့ဖြင့် ပွားများအပ်သော စိတ်ကို ဆိုလိုပင် ဆုံးမအပ်သောစိတ်ဟု ဆိုပါသည်။ သက်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားသော စိတ်ကို လုံခြုံစေအပ်သောစိတ်၊ စောင့်ရှောက်အပ်သောစိတ်၊ ဆို့ပိတ်အပ်သောစိတ်ဟု ဆိုပါသည်။

၂။ စပါးစေ့၏ ချွန်ထက်နေသော အဖျားလေးကို ဆူးဟုခေါ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဖျားလေးမျှဖြင့် မှုဇ်၏ လက်ခြေတို့ကို စူးစေလိုလျှင် စပါးစေ့ကို ထောင်ထားရသည်။ ယင်းသို့ ထောင်မှုမထားဘဲ လွဲ၍ ထားခြင်းကို 'လွဲမှားစွာထားခြင်း' ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

စိတ်ဖြင့်ရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကို ဖေးကာ်ခဲ့၍ ဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေနိုင်လိမ့်မည်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ဖွယ် အကြောင်း မရှိ၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စိတ်ကိုလွဲမှားစွာ ထားအပ်သောကြောင့် ဖြစ်၏ဟု ဟောပါ၏သည်။

၂။ ဒုတိယသုတ်

မှန်ကန်စွာ ထားအပ်သောစိတ်

၄၂။ ရဟန်းတို့၊ ကောင်းစွာ ထားအပ်သော သလေးစပါးဆူး၊ မုယောစပါးဆူးတို့ကို လက်ဖြင့်ဖိနှိပ်ခြင်း၊ခြေဖြင့်နင်းခြင်းပြုသည်ရှိသော် ထိုဆူးတို့သည် လက်ခြေတို့ကို စူးလိမ့်မည်၊ သွေးထွက်စေလိမ့်မည်ဟုမျှော်လင့်ဖွယ်အကြောင်းရှိ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်ထိုဆူးတို့ကို ကောင်းစွာ ထားအပ်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဒီ ရဟန်းတို့၊ ထို့အတူပင် ကောင်းစွာထားအပ်သော စိတ်ဖြင့် ရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကို ဖောက်ခဲ့၍ ဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေလိမ့်မည်။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ဖွယ် အကြောင်းရှိ၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားအပ်သောကြောင့် ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃။ တယတိသုတ်

ပျက်စီးသောစိတ်

၄၃။ ရဟန်းတို့၊ငါသည် ဤလောက၌(ဒေါသဖြင့်) ပျက်စီးနေသည့်စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ကို "အကယ်၍ ဤသူသည် ယခုအချိန်၌ ဓသလွန်သွားခဲ့သော် ယှဉ်၍ ပစ်ချသကဲ့သို့ ငရဲသို့ ရောက်လိမ့်မည်" ဟူ၍ စေ့စိတ်ဖြင့် သူ့စိတ်ကို ပိုင်းခြားသိ၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ထို

၁။ ထောင်၍ထားအပ်သောကြောင့် ဖြင့်၏-ဟုဆိုလိုပါသည်။ အလွန်သေးငယ်လှသည့် စပါးဆူးဖြင့် ဥပမာပြခြင်းမှာ အနည်းငယ်မျှသောကုသိုလ်စိတ်သည်ပင် ဝဋ်ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်ရေးအတွက် စွမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်း ပြလိုသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အလွန်သေးငယ်သော စပါးဆူးကလေးသည်ဝင် ထောင်၍ထားလျှင် လူတို့၏ လက်ခြေကို ထိခိုက်နာကျင်စေနိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ကောင်းစွာထားအပ်သောကုသိုလ်စိတ်သည်လည်း အနည်းငယ်မျှပင် ဖြစ်စေကာမူ၊ အဝိဇ္ဇာကို ဖောက်ခဲ့၍ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သူ၏ စိတ်သည် ဒေါသဖြင့် ပျက်စီးနေသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့စိတ်ပျက်စီးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်သေလွန်သောအခါ ချမ်းသာခြင်းကင်းရာ၊ မကောင်းသော လားရာဖြစ်၍ အလိုအလျောသာ ကင်းလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော ငရဲသို့ လားရောက်ရကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၄။ စတုတ္ထသုတ်
ကြည်လင်သောစိတ်

၄၄။ ရဟန်းတို့၊ ဤလောက၌ (သဒ္ဓါတရားဖြင့်) ကြည်လင်သောစိတ်ရှိနေသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ကို "အကယ်၍ ဤသူသည် ယခုဘဝ၌ပင် သေလွန်သွားခဲ့သော် ယူ၍ပစ်ချသကဲ့သို့ နှုတ်ပြည်သို့ ရောက်လိမ့်မည်"ဟူ၍ ဤစိတ်ဖြင့် သူ့စိတ်ကို ပိုင်းခြားသိ၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ထိုသူ၏စိတ်သည် ကြည်လင် နေသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် သေလွန်သောအခါ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သည့် နှုတ်ပြည်သို့ လားရောက်ရကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၅။ ပဉ္စမသုတ်
နောက်ကျိသေစိတ်

၄၅။ ရဟန်းတို့၊ ဥပမာအားဖြင့် ညှန်အနည်ထ၍ နောကျိနေသော ရေအိုင်၏ ကမ်းစပ်၌ ရပ်တည်နေသည့် မျက်စိကောင်းသော ယောကျ်ားသည် ထိုရေအိုင်ထဲ၌တည်ရှိသော ယောက်သွား၊ ခရု၊ ကျောက်စရစ်ခဲ၊ အိုးခြမ်းကဲ့တို့ကို လည်းကောင်း၊ ရေထဲ၌ သွားလာလှုပ်ရှားနေသော ငါးအပေါင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ မမြင်နိုင်ရာ၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရေကနောက်ကျိနေသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် နောက်ကျိသော စိတ်ဖြင့် မိမိအကျိုး၊ သူတစ်ပါးအကျိုးကို မြင်လိမ့်မည်။ လူသာမန်တို့၏ တရားထက်သာလွန်၍[1] အရိယာတို့နှင့်သာ ထိုက်တန်သည့် ဉာဏ်အမြင်ထူးကို[2] မျက်မှောက် ပြုလိမ့်မည်ဟူ၍ ဖျော်

၁။ လူသာမန်တို့၏ တရား 'မနုဿဓမ္မ' ဟူသည်ဖြင့် ဘုန်းသီလ သည်ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ "အရိယာတို့နှင့်သာ ထိုက်တန်သည့် ဉာဏ်အမြင်ထူး" ဟူသည် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပဋိသမ္ဘိဒာဉာဏ်တို့ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

လင့်ဖွယ်အကြောင်းမရှိ၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စိတ် နောက်ကျိနေခြင်း ကြောင့် ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၆။ ဆဋ္ဌမသုတ်

မနောက်ကျိသောစိတ်

၄၆။ ရဟန်းတို့၊ ဥပမာကား နောက်ကျိခြင်းကင်း၍ သန့်ရှင်း ကြည်လင်သော ဇရအိုင်၏ ကမ်းစပ်၌ ရပ်နေသည့် မျက်စိကောင်းသော ယောကျ်ားသည် ထိုဇရအိုင်ထဲ၌ တည်ရှိသည့် ယောက်သွား၊ ခရု၊ ကျောက်စရစ်ခဲ၊ အိုးခြမ်းကဲ့တို့ကို လည်းကောင်း၊ ရေထဲ၌သွားလာလှုပ်ရှား နေသည့် ငါးအပေါင်းကို လည်းကောင်း မြင်နိုင်ရာ၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ရေကြည်လင်နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် နောက်ကျိခြင်းကင်း၍ သန့်ရှင်းကြည်လင်သော စိတ်ဖြင့် မိမိအကျိုး၊ သူတစ်ပါးအကျိုးကို သိမြင်နိုင်လိမ့်မည်။ သာမန်လူတို့၏ တရားထက် သာလွန်၍ အရိယာတို့နှင့်သာ ထိုက်တန်သည့် ဉာဏ်အမြင် ထူးကို မျက်မှောက်ပြုလိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်ဖွယ် အကြောင်းရှိ၏။ အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော်စိတ်၊ ကြည်လင်နေသောကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၇။ သတ္တမသုတ်

ကြိုးသားကဲ့သို့ နှုးညံ့သောစိတ်

၄၇။ ရဟန်းတို့၊သစ်အပျျိုးမျိုးတို့တွင်ကြိုးသားသစ်ကိုနှုးညံ့ခြင်း အမှုဌ်ခံ့ကျန်းခြင်းအား ဖြင့် အကောင်းဆုံးဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ပုဂ္ဂိုလ်များအပ်၊ အဖန်ဖန် ဇလ္လ ကျင့်အပ်သည်ရှိသော် စိတ်ကဲ့သို့နှုးညံ့သော စိတ်ကဲ့သို့ အမှုဌ် ခံ့ကျန်းသော အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ လည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်များအပ်၊ အဖန်ဖန် ဇလ္လ ကျင့်အပ်သည်ရှိသော် နှုးညံ့သည်လည်းဖြစ်၏။ အမှုဌ် ခံ့ကျန်းသည် လည်းဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ အဌမသုတ်

စိတ်၏လျှင်မြန်ပုံ

၄၈။ ရဟန်းတို့၊ စိတ်ကဲ့သို့ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲတတ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားမျှကိုလည်း ငါမမြင်ဖူးပါ။ ရဟန်းတို့၊ စိတ်သည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲတတ်၏။ စိတ်၏လျင်မြန်ပုံကို ဥပမာပြုခြင်းငှာပင် မလွယ်ဖြစ်ပါ၏ဟု ဟောပါသည်။

၉။ နဝမသုတ်

ညစ်ညူးသောစိတ်

၄၉။ ရဟန်းတို့၊ ကြွေဒိတ်သည် (ပင်ကိုအားဖြင့်) ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် တောက်ပ၏။ ထိုစိတ်သည်ပင် အာဂန္တုက (သွေ့သည်)ဖြစ်သော အညစ်အကြေးတို့မှ ကြွေးကြော်ခံ ညစ်ညူး၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ ဒသမသုတ်

ဖြူစင်သောစိတ်

၅၀။ ရဟန်းတို့၊ ကြွေစိတ်သည် (ပင်ကိုအားဖြင့်) ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် ဖြူစင်တောက်ပ၏။ ထိုစိတ်သည်ပင် အာဂန္တုက ဖြစ်သော အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းလွတ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ သဘာဝအားဖြင့် ဖြူစင်သန့်ရှင်းနေသော 'ဘဝင်စိတ်' ကို ရည်ရွယ်၍ ဤသို့ ဟောကြားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဘဝင်ခဏ၌ ဖြူစင်နေသောစိတ်သည် ဇောခဏသို့ ရောက်လာအခါ ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟစသော အကုသိုလ်အားရောတို့ ပင်ကျောက် လာသဖြင့် ညစ်ညူးသွားရ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၃။ ဘဝင်စိတ်များခဲ့သည်း ဖြစ်နေခိုက်၌ ဖြူစင်သော စိတ်သဘော ဇောစိတ်များ ဖြစ်လာသော အစဉ်လိုက်လည်း တစ်ဖက်ကြောင်း၊ ပြစ်မှားခြင်း စသည်တို့မှ ကင်းလွတ် ဖြစ်ခဲ့သော် ရာဂ၊ဒေါသ စသော အညစ်အကြေး တို့မှ ကင်းလွတ်သော စိတ်ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ အန္ဆုကာသယံဒတဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်

စိတ်ပွားများမှု မရှိသူ

၅၁။ ရဟန်းတို့၊ ဤစိတ်သည် (ပင်ကိုအားဖြင့်) ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် တောက်ပ၏။ ထိုစိတ်သည်ပင် အာဂန္တုကဖြစ်သော အညစ်အကြေး တို့ကြောင့်လည်း၊ အကြောင်းအမြင်ပရိဿဲသော ပုထုဇဉ်သည်ထို့အကြောင်း ကိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိ၊ ထို့ကြောင့်အကြောင်းအမြင်မရှိသောပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် အား စိတ်ပွားများမှု 'စိတ္တဘာဝနာ' မရှိဟု ငါဆို၏ဟု ဟောပါသည်။

၅၂။ ရဟန်းတို့၊ ဤစိတ်သည် (ပင်ကိုအားဖြင့်) ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် တောက်ပ၏။ ထိုစိတ်သည်ပင် အာဂန္တုကဖြစ်သော အညစ်အကြေး တို့ကြောင့် ညစ်နွမ်း၏၊ အကြောင်းအမြင်ရှိသော အရိယာ တပည့်သည် ထိုအကြောင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ထို့ကြောင့် အရိယာတပည့်အား စိတ်ပွားများမှု ရှိ၏ဟု ငါဆို၏ဟု ဟောပါသည်။

၃။ တတိယသုတ်

လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှ မေတ္တာပွားသူ

၅၃။ ရဟန်းတို့၊ အကယ်၍ ရဟန်းသည် လက်ဖျစ် တစ်တွက်ခန့် မျှလည်း မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စံတ်ကို မွေ့ငြားအံ့၊ ဤရဟန်းသည် စျာန်မှ ဆိတ်သုဉ်းခြင်း မရှိမူ၍နေသူ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဆုံးမသြဝါဒကို လိုက်၍နေသူ၊ တိုင်းသူပြည်သား တို့၏ ဆွမ်းကို အချည်းနှီး မဖြစ်စေမူ၍ သုံးဆောင်သူဟုဆိုထိုက်၏။ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို ကြွေမ်ဖန်များစွာ ပြုသောရဟန်းတို့ကိုမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိပါအံ့နည်းဟုဟောပါသည်၊

၅၄-၅၅။ စတုတ္ထနှင့် ပဉ္စမသုတ်တို့၌ 'မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကို ပွားများအံ့၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို နှလုံးသွင်းငြားအံ့" ဟု ပြောင်းလျှဟောခြင်းသာ တတိယသုတ်နှင့် ထူးပါသည်။

၁။ ကြားနာသင်ယူခြင်းဖြင့် ရရှိသော 'အာဂမ' အသိလည်းမရှိ၊ ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ ကျင့်ကြံခြင်းဖြင့် ရရှိသော 'အဓိဂမ' အသိလည်း မရှိသူဟို 'အကြောင်းအမြင် မရှိသူ' ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ ဆဋ္ဌမသုတ်

ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားများ စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိပုံ

၅၆။ ရဟန်းတို့၊ အကုသိုလ်အဒ္ဓိရှိ ကုန်သော အကုသိုလ်ဟုသင်းဝင် ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ စိတ်သည်ထိုတရားတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ အကုသိုလ်တရားတို့သည် စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၇။ အဒ္ဓမသုတ်

မေ့လျော့လျှင် အကုသိုတ်ဖြစ်ပုံ

၅၇။ အဒ္ဓမသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ မေ့လျော့ခြင်း ‘ပမာဒ’ သည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော အကုသိုလ်ဆရာတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ်တရား တို့ကိုလည်း ဆုတ်ယုတ်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း ဆုတ်ယုတ်စေနိုင်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မေ့လျော့သောသူအား မဖြစ်ပေါ်သေးသော အကုသိုလ် တရားတို့သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ် တရားတို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ ကုသိုလ်စိတ် အကုသိုလ်စိတ်တို့ဖြစ်သောအခါ စိတ်သည် ကုသိုလ်တရား အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်တစ်ပါး၊ တည်း ရှေ့ဦးစွာဖြစ်သည်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် စိတ်ကပဓာန၊ စိတ်က ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၏ဟု ဟောခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဈာန်တရား၊ ဝိပဿနာတရားစသော လောကီကုသိုလ်တရားများသာလျှင် တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်ပြီး နောက်၌သာ သည်း တစ်ဖန် ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားသွားနိုင်သည်။ လောကုတ္တရာဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်တရား တို့သည်ကား ဟစ် ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ပြန်၍ ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားသွားခြင်းမရှိပါ။

http://www.dhammadownload.com

၉။ နဝမသုတ်

မမေ့လျော့လျင် ကုသိုလ်ဖြစ်ပုံ

၅၉၊ နဝမသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ မမေ့မလျော့ခြင်း "အပ္ပမာဒ" သည် မဖြစ်မနေသားသော အကုသိုလ်တရားဟူသမျှကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆုတ်ယုတ် စေသကဲ့သို့၊ ကို့အတူ မဖြစ်ပေါ်ဖြစ်ပေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆုတ်ယုတ်စေနိုင်သော ကုသိုလ်တရားများ တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ မမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မမေ့မလျော့သော သူအား မဖြစ်ပေါ်သင့်သော ကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၆၀။ ဒသုတ္တရသုတ်၌ ပျင်းရိခြင်း 'ဒုက္ခသစ္စ' သည် မဖြစ်မနေသားသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆုတ်ယုတ်စေနိုင်ကြောင်း မှတ်သုတ်ချုပ်ပြည်းတူ ဟောပါသည်။

၇။ ဝိရိယာဒရမူလကဓမ္မ

၁။ ပထမသုတ်

ဝီရိယရှိလျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်ပုံ

၆၁။ ဝီရိယကို အားတုတ်ခြင်းသည် မဖြစ်မနေသားသော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုဖြစ်စေ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆုတ်ယုတ်စေနိုင်ကြောင်း မှတ်သုတ်ချုပ်ပြည်းတူ ဟောပါသည်။

၂–၉။ ဒုတိယသုတ္တာဒိ

အလိုကြီးခြင်း၊ အလိုနည်းခြင်း စသော တရားများ

၆၂–၆၉။ ဒုတိယမူလကဓမ္မသုတ်ကွဲ၌—

အလိုကြီးခြင်း 'မဟိစ္ဆတာ' က အကုသိုလ် တရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေ၍ အလိုနည်းခြင်း 'အပ္ပိစ္ဆတာ' က ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်၏။

ကျေနပ်ရှိခြင်း 'သန္တုဋ္ဌိတာ' က အကုသိုလ် တရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေ၍ ကျေနပ်ရှိခြင်း 'သန္တုဋ္ဌိတာ' က ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆရာတော် ... ...

မသင့်သော အားဖြင့် နှလုံးစွဲသွင်းခြင်း 'အယောနိသော မနသိကာရ' က အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပြုပွားစေ၍ သင့်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း 'ယောနိသော မနသိကာရ' က ကုသိုလ်ဆယ်ပါးတို့ကို ပြုပွားစေ၏။

မဆင်ခြင်ခြင်း 'အသမ္ပဇဉ်' မှာ အကဲဖြတ်သိခြင်း ပညာတို့ကို ပြုပွားစေ၍ ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' က ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြုပွားစေ၏ ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၂၀။ ဒသမသုတ်၌ ယုတ်မာသော အာဆုခင်ပွန်းရှိခြင်း 'ပါပမိတ္တတာ' သည် မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေ၍ ဖြစ်လာသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၏ ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၈။ ကလျာဏမိတ္တာဒိဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်

မိုက်ကောင်းရှိလျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်ပုံ

၂၁။ ပထမသုတ်၌ ကောင်းသော အာဆုခင်ပွန်း ရှိခြင်း 'ကလျာဏမိတ္တတာ' သည် မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေ၍ ဖြစ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၏ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၂။ ဒုတိယသုတ်

အကုသိုလ်ကြောင့် ကုသိုလ်ဆုတ်ယုတ်ပုံ

၂၂။ ဒုတိယသုတ်၌ အကုသိုလ်တရားကို အားထုတ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို အားမထုတ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း ဖြစ်လာကုန်၏။ ဖြစ်လာသော ကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၂၃။ တတိယ သုတ်၌ ကုသိုလ် တရားတို့ကို အား ထုတ်ခြင်း၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို အားမထုတ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း ဖြစ်လာကုန်၏။ ဖြစ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄-၅။ စတုဋ္ဌနှင့် ပဉ္စမသုံတ်

ဗောဇ္ဈင်တရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့် တိုးပွားခြင်း

၃၄-၂၅။ စတုတ္ထနှင့် ပဉ္စမသုတ်တို့၌ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်ပေါ်သေး သော ဗောဇ္ဈင်တရားတို့သည်လည်း မဖြစ်ပေါ်ကုန်။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗောဇ္ဈင် တရားတို့သည်လည်း ပွားများမှု ပြည့်စုံခြင်းသို့ မရောက်ကုန်။

သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်ဘော်သော ဗောဇ္ဈင်တရား တို့သည်လည်း ဖြစ်စဲလာကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗောဇ္ဈင်တရားတို့သည်လည်း ပွားများမှု ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၆-၇။ ဆဋ္ဌမနှင့် သတ္တမသုတ်

အယုတ်ဆုံး ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့် အမြတ်ဆုံး ကြီးပွားခြင်း

၃၆-၂၇။ ဆဋ္ဌနှင့် သတ္တမသုတ်တို့၌ ရဟန်းတို့၊ ဆရာဟောသူတို့၏ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ဤဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် အနည်းငယ်မျှသာ (မပြောပလောက်သာ) ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ဤ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်ကား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဟူသမျှတို့တွင် အယုတ်ဆုံးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင် ဆွေမျိုးတို့၏ ကြီးပွားခြင်းသည်ရှိ၏။ ဤကြီးပွားခြင်းသည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကြီးပွားခြင်းသည်ရှိ၏။ ဤကြီးပွားခြင်းသည် ကြီးပွားခြင်း ဟူသမျှတို့တွင်အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ ထို့ကြောင့် သင်တို့သည် ဤသာသနာ

၁။ ဗောဇ္ဈင်တရား (ဗေ-ဇ္ဈာ် ဗော-ဝ်+အင််) သစ္စာငါးလေးပါးကို သိမြင်သော ဗောဓိဉာဏ် (မင််ဉာဏ်) ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော တရားများဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ ဆွေမျိုးတို့ပျက်စီးခြင်းသည် နတ်ပြည်သို့ မရောက်အောင် မင်းဖိုလ်ကို မရအောင် မတားဆီးနိုင်။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဆုတ်ယုတ်မှုကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်၏ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဓတာ်၌ 'ပညာ၏ ကြီးပွားခြင်းဖြင့် ကြီးပွားကုန်အံ့'ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကျင့်ကြရမည်ဟု ဟောပါသည်။

၂၈-၂၉။ အဋ္ဌမသုတ်နှင့် နဝမသုတ်တို့၌ စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် အနုည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်၏။ ပညာ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်ကား အယုတ်ဆုံးဖြစ်၏။ စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့၏ ကြီးပွားခြင်းသည်လည်း အနုည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်၏။ ပညာ၏ ကြီးပွားခြင်းသည်ကား အမြင့်ဆုံး ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃၀။ ဒသမသုတ်၌ အခြံအရံ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် အနုည်းငယ်မျှသာဖြစ်၏။ ပညာ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်ကား အယုတ်ဆုံး ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၉။ ပမာဒဝါဒိဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်

ပညာကိုးပွားခြင်းသည် အမြတ်ဆုံး

၃၁။ ပထမသုတ်၌ အခြံအရံ တိုးပွားခြင်းသည် အနုည်းငယ်မျှသာဖြစ်၏။ ပညာ၏ တိုးပွားခြင်းသည်သာ တိုးပွားခြင်းဟူသမျှတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၂။ ဒုတိယသုတ္တာဒိ

အကျိုးမဲ့စေသော ဇာနှင့် အကျိုးရှိစေသော တရား

၃၂။ ဒုတိယသုတ်၌ရဟန်းတို့ မေ့လျော့ခြင်းပမာဒသည်များစွာသော အကျိုးမဲ့ကိုဖြစ်စေသကဲ့သို့ထို့အတူ များစွာသော အကျိုးမဲ့ကိုဖြစ်စေသည့် အခြားတစုံတစုံသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်မိပါ။ရဟန်းတို့၊ မေ့လျော့ခြင်း ပမာဒသည် များစွာသော အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဟောပါသည်။

၃၃။ တတိယသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ မမေ့လျော့ခြင်း အပွမာဒသည် များစွာသော အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ များစွာသော အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေသည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ရဟန်းတို့၊ မမေ့မလျော့ခြင်း အပွမာဒသည် များစွာသော အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈၄-၉၇။ တတိယမူသတ္တံရသမထိသုတ်တို့၌ ပျင်းရိခြင်းကောသဇ္ဇ၊ အလိုကြီးခြင်းမဟိစ္ဆတာ၊ မရောင့်ရဲခြင်းအသန္တုဋ္ဌိတာ၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းအယောနိသောမနသိကာရ၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိခြင်း-အသမ္ပဇညဉ်၊ ယုတ်သော မိတ်ဆွေရှိခြင်း ပါပမိတ္တတာ၊ အကုသိုလ်တရား တို့ကို အားထုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ကို အားမထုတ်ခြင်းတို့သည် မျှားစွာသော အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေကုန်၏။

အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယ၊ အလိုနည်းခြင်း အပ္ပိစ္ဆတာ၊ ရောင့်ရဲခြင်း သန္တုဋ္ဌိတာ၊ သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းယောနိသောမနသိကာရ၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိခြင်း သမ္ပဇညဉ်၊ မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်း ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို အားထုတ်၍ အကုသိုတ်တရားတို့ကို အားမထုတ်ခြင်းတို့သည် မျှားစွာသော အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေကုန်၏ဟူ၍ အသီးသီး ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ဒုတိယဗဒ္ဓါဒိဝဂ်

၁။ ပထမသုတ္တာဒိ

ကိုယ်တွင်းခြဖြစ်လျက် အကျိုးမဲ့စေသောတရားနှင့် အကျိုးရှိစေသောတရား

၉၈။ ရဟန်းတို့၊ မေ့လျော့ခြင်း ပမာဒ သည် (သတ္တဝါတို့၏) ကိုယ်တွင်းခြ ဖြစ်ပါလျက် မျှားစွာသောအကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ ကိုယ်တွင်းခြဖြစ်ပါလျက် မျှားစွာသော အကျိုးမဲ့မှုကိုဖြစ်စေသည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မေ့လျော့ခြင်းပမာဒသည် မျှားစွာ အကျိုးမဲ့မှုကိုဖြစ်စေ၏ဟု ဟောပါသည်။

၉၉။ ဒုတိယသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ မမေ့လျော့ခြင်း အပ္ပမာဒသည် (သတ္တဝါတို့၏)ကိုယ်တွင်းခြဖြစ်ပါလျက် မျှားစွာသော အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မျှားစွာသော အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေသည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မမေ့လျော့ခြင်း အပ္ပမာဒသည် မျှားစွာသော အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ အဋ္ဌသတ္တိုင်းအင်္ဂါနဝကရိတ္တာဟူသော ပါဠိကို တိုက်ရိုက်ပြန်လျှင်အဓိပ္ပာယ်မပေါ်လွယ်သောကြောင့် ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ယူ၍ ပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၁၀-၁၁၉။ တဘိုယမှ ဒွါဒသမထိ (၁၁)သုတ်တို့၌ပျင်းရိခြင်း ကောသဇ္ဇ၊ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယ အစရှိသော ဟရားတို့နှင့် တွဲစပ်၍ ရွေ့သုတ်မျှားနည်းတူ ဟောကြားပါသည်။

၁။ တေရသမ သုတ္တာဒိ

ကိုယ်ပဋိပဒ် ဖြစ်လျက် အကျိုးမဲ့ စေသောဘရားနှင့် အကျိုးရှိစေသော တရား

၁၁၀။ တေရသမသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ မိတ်ဆွေယုတ်ရှိခြင်း ပါပ မိတ္တတာသည် ကိုယ်ပဋိပဒ်ဖြစ်လျက် မျှားစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူကိုယ်ပဋိပဒ်ဖြစ်လျက် မျှားစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှာဖြစ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှငါမမြင်ပေ။ရဟန် တို့၊ မိတ်မဆွေယုတ်ရှိခြင်းပါပ မိတ္တတာသည် မျှားစွာအကျိုး မဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၁၁။ စုဒ္ဓသမသုတ်၌ရဟန်းတို့၊မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းကလျာ ပါ မိတ္တတာသည် ကိုယ်ပဋိပဒ်ဖြစ်လျက် မျှားစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူကိုယ်ပဋိပဒ်ဖြစ်လျက် မျှားစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ မမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်း ကလျာ အမိတ္တတာသည် မျှားစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၁၂-၁၁၃။ ပန္နရသမသုတ်နှင့် ဆယ့်ဆဋ္ဌသမ သုတ်တို့၌ အကုသိုလ်တရားဟူကုံအား ထုတ်၍ ကုသိုလ်ဟူသော အားထုတ်ခြင်းသည် မျှားစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်တရားဟူကို အားထုတ်၍ အကုသိုလ်တရားတို့ကို အားမထုတ်ခြင်းသည် မျှားစွာအကျိုးရှိခြင်းငှာဖြစ်ကြောင်း ရွေ့သုတ်မျှပါနည်းတူ ဟောကြားပါသည်။

၁၇။ သတ္တရသမ သုတ်

သူတော်ကောင်းတရား ကွယ်ခြင်းအကြောင်း

၁၁၄။ ရဟန်းတို့၊မေ့လျော့ခြင်း ပမာဒဟူသည် သူတော်ကောင်း တရား ပျောက်ကွယ်ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သူတော်ကောင်းတရား ပျောက်ကွယ်ခြင်းငှာဖြစ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ သည်း ငါမမြင်မိပေ။ ရဟန်းတို့၊ မေ့လျော့ခြင်း ပမာဒသည် သူ တော်ကောင်း တရားပျောက်ကွယ်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ အဌရသမသုတ်

သူတော်ကောင်းဘရားကို တည်စေသောအကြောင်း၊

၁၁၅။ ဟန်းတို့၊ မမေ့လျော့ခြင်း- အပ်ပမာဒသည် သူတော်ကောင်းတရား တည်တံ့ခြင်း၊ မပျောက်ကွယ်ခြင်းငှာဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သူတော်ကောင်းတရား တည်တံ့ခြင်း၊ မပျောက်ကွယ်ခြင်းငှာ ဖြစ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ မမေ့မလျော့ခြင်း အပ်ပမာဒသည် သူတော်ကောင်း တရား တည်တံ့ခြင်း၊ မပျောက်ကွယ်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၁၆-၁၂၉။ ကုန ဝိသတိမသုတ် စသော (၁၄) သုတ်တို့၌ ပျင်းရိခြင်း ကောသဇ္ဇစသော တရားထူးတို့သည် သူတော်ကောင်း တရား ပျောက်ကွယ်ခြင်းငှာဖြစ်ကုန်၏။ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယစသော ထရား တို့သည် သူတော်ကောင်းတရား တည်တံ့ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ရှေ့သုတ် များနည်းတူ ဟောပါသည်။

၃၄။ တေတ္တိံသတိမသုတ်

အဓမ္မကို ဓမ္မဟု ပြသောရဟန်း

၁၃၀-၁၃၉။ တေတ္တိံသတိမစသော (၁၀) သုတ်တို့၌ အကြင် ရဟန်းကိုသည် အဓမ္မကို ဓမ္မဟုပြုကုန်၏။ ဓမ္မကို အဓမ္မဟု ပြုကုန်၏။ ဝိနည်း မဟုတ်သည်ကို ဝိနည်းဟုပြုကုန်၏။ ဝိနည်းကို ဝိနည်း မဟုတ်ဟု ပြုကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားမဟောသောစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောသော စကားဟု ပြုကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား ဟောသောစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောသော စကားမဟုတ်ဟု ပြုကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ အလေ့အကျင့်မဟုတ်သည်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အလေ့အကျင့်ဟု ပြုကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ အလေ့အကျင့်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အလေ့ အကျင့် မဟုတ်ဟု ပြုကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

မြတ်စွာဘုရားမပညတ်သည်ကိုမြတ်စွာဘုရားပညတ်၏ဟုပြုကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်သည်ကို မြတ်စွာဘုရား မပညတ်ဟု ပြုကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် လူအများ၏ အစီးအပွားမဲ့ခြင်း၊ ချမ်းသာမဲ့ခြင်း၊ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ၊ နတ်လူတို့၏ အစီးအပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ကျင့်သည်မည်ကုန်၏။ ယိုရဟန်းတို့သည် များစွာသောမကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေကုန်၏။ ဤသူတော်ကောင်းတရားကိုလည်း ကွယ်ပျောက်စေကုန်ဟု ဟောပါသည်။

၁၁။ အဓမ္မဝဂ်

၁။ ပထမသုတ္တာဒိ

အဓမ္မကို အဓမ္မဟု ပြုသောရဟန်း

၁၄၈-၁၄၉။ ။အဓမ္မဝဂ်လာ ၁၀-သုတ်တို့၌ အကြင်ရဟန်းတို့သည် အဓမ္မကို အဓမ္မဟု ပြုကုန်၏။ ဓမ္မကို ဓမ္မဟု ပြုကုန်၏ ... မြတ်စွာဘုရား မပညတ်သည်ကို မြတ်စွာဘုရား မပညတ်ဟု ပြုကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်သည်တို့ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်၏ဟု ပြုကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ ကျင့်သည်မည်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် များစွာသော ကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေကုန်၏။ သူတော်ကောင်းတရားကိုလည်း တည်တံ့စေကုန်၏ဟုဟောပါသည်။

၁၂။ အနာပတ္တိဝဂ်

၁။ ပထမသုတ္တာဒိ

အာပတ်မဟုတ်သည်ကို အာပတ်ဟု ပြုသောရဟန်း

၁၅၀-၁၅၉။ ။အနာပတ္တိဝဂ်လာ ၁၀-သုတ်တို့၌ အကြင်ရဟန်းတို့သည် အာပတ်မဟုတ်သည်ကို အာပတ်ဟု ပြုကုန်၏။ အာပတ်ဟုတ်သည်ကို အာပတ်မဟုတ်ဟု ပြုကုန်၏။

ပေါ့သော အာပတ်ကို လေးသောအာပတ်ဟု ပြုကုန်၏။ လေးသော အာပတ်ကို ပေါ့သောအာပတ်ဟု ပြုကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ရုန်ရင်းသော အာပတ်ကိုရုန်ရင်းသော အာပတ်မဟုတ်ဟု ပြကုန်၏။ ရုန်မင်းသောအာပတ် မဟုတ်သည်ကို ရုန်ရင်းသောအာပတ်ဟု ပြကုန်၏။

သီလ သိက္ခာ အကြွင်းရှိသော အာပတ်ကို သီလသိက္ခာ အကြွင်းမရှိသော အာပတ်ဟု ပြကုန်၏။[1] သီလသိက္ခာ အကြွင်းရှိသော အာပတ်ကို သီလသိက္ခာအကြွင်းမရှိသော အာပတ်ဟု ပြကုန်၏။

ကုစားဖယောင်းသော အာပတ်ကို မကုစားကောင်းသော အာပတ်ဟု ပြကုန်၏၊ မကုစားကောင်းသော အာပတ်ကို ကုစားကောင်းသော အာပတ်ဟု ပြကုန်၏။

ထိုရဟန်းတို့သည် လူအများ၏ အစိုးအပိုးမဲ့ခြင်း၊ ချမ်းသာမဲ့ခြင်း၊ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ၊ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်း ဆင်းရဲခြင်းငှာ ကျင့်သည်မည်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မျှားစွာသော မကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေကုန်၏။ သူတော်ကောင်း တရားကိုလည်း ကွယ်ပျောက်စေကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၁။ ကောဒသမသုတ်

အာပတ်မဟုတ်သည်ကို အာပတ်မဟုတ်ဟု ပြသောရဟန်း

၁၆၀ ၁၆၃။ ကောဒသမမှု ဒီသတိမထိသုတ်တို့၌ အကြွင်ရဟန်းတို့သည် အာပတ်မဟုတ်သည်ကို အာပတ်မဟုတ်ဟု ပြကုန်၏.... မကုစားကောင်းသော အာပတ်ကို မကုစားကောင်းသော အာပတ်ဟု ပြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ၊ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ ကျင့်သည်မည်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မျှားစွာသော ကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေကုန်၏။ သူတော်ကောင်းတရားကိုလည်း တည်တံ့စေကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ ပါရာဇိကအာပတ်သည် သီလသိက္ခာအကြွင်းမရှိသော အာပတ်မည်၏။ သံဃာဒိသိသ် စသော အာပတ်များသည် သီလသိက္ခာ အကြွင်းရှိသော အာပတ်မည်၏။ ဆိုလိုသည်မှာ ပါရာဇိက အာပတ်ကို ကျူးလွန်မိသော ရဟန်းမှာ ရဟန်းသိက္ခာမ လုံးဝမရှိတော့ဘဲ လူဘဝသို့ လျောကျသွားသည်၊ အခြား အာပတ်များကို ကျူးလွန်မိသော ရဟန်းကား ရဟန်းသိက္ခာများ ကျန်ရှိနေသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၃။ ကေဝဋ္ဋလေဝတ်

၁။ ပထမသုတ်

လူအများ၏ အကျိုးစီးပွား အတွက် ဖြစ်ပေါ်လာသူ

၁၀၀။ ရဟန်းတို့၊ တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောက၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိသော် လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ၊ လူအများ၏ ချမ်းသာခြင်းငှာ၊ လောကို အစဉ်သနားခြင်းငှာ၊ နတ်လူတို့၏ အကျိုးဖြစ်ခြင်း၊ အစီးအပွားဖြစ်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တစ်ဦးမသာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အဘယ်သူနည်းဆိုသော် - ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော တထာဂတအရဟံသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဘုရားပေတည်း။ ရဟန်းတို့၊ ဤတစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောက၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိသော် လူအများ၏ အစီးအပွားအလို့ငှာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏ဟု ဟောပါသည်။

၂-၄။ ဒုတိယ သုတ္တာဒိ

အံ့ချီးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်

၁၀၁-၁၀၃။ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထသုတ်တို့၌ မြတ်စွာဘုရား ဟူသော တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို လောကဓ္ဓာတ် ရခဲ၏။ ထိုတစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လက်ဖျစ်တီး၍ အံ့ချီးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ ထိုတစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကွယ်လွန်ခြင်းသည် လူအများအား ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဟောပါသည်။

၅။ ပဉ္စမသုတ်

အတုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်

၁၀၄။ ပဉ္စမသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား တည်းဟူသော တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကဓ္ဓာတ်နှစ်ဦးမြောက် ဒုကိယလူမရှိသူ၊ ဂုဏ်ရည်တူ မရှိသူ၊ ပုံတူပုဂ္ဂိုလ် မရှိသူ၊ ပြိုင်ဖက်မရှိသူ၊ တုဖက်မရှိသူ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါ

http://www.dhammadownload.com

တို့နှင့် မတူသူ၊ ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူသူ၊ ခြေနှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် အမြတ်ဆုံးသူ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၆။ ဆဋ္ဌသုတ္တာဒိ

ဥာဏ်မျက်စိကို ဖြစ်ပေါ်စေသူ

၁၇၅ ၁၈၆။ ဆဋ္ဌမ သတ္တရသမထိ သုတ်တို့၌ မြတ်စွာဘုရား ဟူသော တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထင်ရှား ပေါ်လာခြင်းကြောင့် ကြီးစွာသော ဉာဏ်မျက်စိ၊ ကြီးစွာသော ဉာဏ်အလင်း၊ ကြီးစွာသော ဉာဏ်အာဇာနဉ်၏ ထင်ရှား ပေါ်လာခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အမြတ်ဆုံး (အနုတ္တရိယ) တရား ခြောက်ပါး[၂] ထင်ရှား ပေါ်လာခြင်းသည် ဖြစ်၏။

လေးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် တို့ကို[၃] မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည် ဖြစ်၏။

များစွာသော ဓာတ်သဘော၊ အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်သဘောတို့ကို[၄] မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ဝိဇ္ဇာနှင့် ဝိမုတ္တိဖိုလ်တို့ကို မျက်မှောက်ပြုရခြင်းသည် ဖြစ်၏။

သောတာပတ္တိဖိုလ် အစရှိသော ဖိုလ်နှလုံးပါးတို့ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ ခြေမရှိသော သတ္တဝါ၊ ခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါ၊ ခြေလေးချောင်း ရှိသော သတ္တဝါ စသည့် သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့တွင် ခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ မြင်စွာဘုရားသည် ခြေနှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏ဟု ဆိုခြင်းဖြင့် သတ္တဝါ အားလုံးတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြောင်းလည်း ထင်ရှားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အနုတ္တရိယတရား ခြောက်ပါးကို ဆက်ကနိပါတ်၊ အနုတ္တရိယသုတ်၌ ရှုပါ။

၃။ (၁) အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ–အကျိုးကို ခဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ သိသော ဉာဏ်၊
(၂) ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ–အကြောင်းကိုခဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ သိသောဉာဏ်၊
(၃) နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ–ဘာသာစကားကို ခဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍သိသော ဉာဏ်၊
(၄) ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ အသိပညာအမျိုးမျိုးကို ခဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ သိသောဉာဏ် ဟူ၍ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါးရှိပါသည်။

၄။ စက္ခုဓာတ်၊ ရူပဓာတ်စသော ဓာတ် (၁၈) ပါးကို 'များစွာသော ဓာတ်၊ အထူးပြုသောဓာတ်' ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်၊

http://www.dhammadownload.com

၁၈။ အင်္ဂါရသမသုတ်
ဓမ္မစက်ကို အတုလိုက်၍ လည်စေနိုင်သူ တေဒဂ်ရ ရဟန်း (၄၁) ပါး

၁၈၇။ အင်္ဂါရသမ သုံတ်၌ ဤသာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရား လည်စေအပ်သည့် အမြတ်ဆုံးဓမ္မစက်ကို ကောင်းစွာသာလျှင် အတုလိုက်၍ လည်စေနိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူမြတ်စွာဘုရားလည်စေအပ်ဒသာ ဓမ္မစက်ကို ကောင်းစွာသာလျှင် အတုလိုက်၍ လည်စေနိုင်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုမျှ လည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားလည်စေအပ်သည့်အမြတ်ဆုံး ဓမ္မစက်ကိုကောင်းစွာသာလျှင် အတုလိုက်၍ လည်စေနိုင်၏ဟု ဟောပါသည်။

၀၄။ တေဒဂ္ဃဝဂ် (၁-၄)
တေဒဂ်ရ ရဟန်း ၄၁ ပါး

၁၈၈-၂၃၃။ (၁) ပထမသုံတ်၌ ရဟန်းတို့၊ ညဉ့်ကို သိကုန်သောငါ၏ တပည့်ရဟန်းတို့တွင် အကြင် အညာသိ ကောဏ္ဍညသည်ရှိ၏။ ဤအညာသိ ကောဏ္ဍညသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ ရတ္တညူ။-ညဉ့်ကိုသိသူ၊ တစ်နေ့နှင့် တစ်ညသည် တစ်ရက်ဖြစ်၍တစ်ညလွန်သွားလျှင် တစ်ရက်ကုန်သွားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ညဉ့်ကိုသိသူဟူသည် နေ့ရက် အပိုင်းအခြားကို သိသူဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းပြု၍တရားထူး၌ ရှိသွားသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ''ငါသည် ဤမည်သော နေ့မှစ၍ ရဟန်းပြုခဲ့၏။ ဤမည်သော နေ့မှစ၍ တရားထူးကို သိမြင်ခဲ့၏''ဟူ၍ မကြာခဏ ပြန်၍ ဆင်ခြင် အောက်မေ့လေ့ရှိကြသည်။ အရှင်ကောဏ္ဍညသည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ပထမဆုံးရဟန်းပြုခဲ့သူ ပထမဆုံး တရားထူးကို သိမြင်ခဲ့သူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းပြုသည့် နေ့၊တရားထူးရသည့်နေ့မှစ၍ နေ့ရက်များကို ပြန်၍ရေတွက်ဆင်ခြင်းသိမြင်ရာ၌နေ့ရက်အများဆုံးကိုဆင်ခြင်သိမြင်နိုင်သူဖြစ်ပါသည်။ထို့ကြောင့် ''ညဉ့်ကို သိသူတို့တွင် အမြတ်ဆုံး'' ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နေ့ရက် အပိုင်းအခြားကို ထင်ရှားမှားသိမြင် နေသူများဖြစ်သည်။ အရှင်ကောဏ္ဍညမှာလည်း ပထမဆုံးရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သူဖြစ်၍ ညဉ့်ကိုသိသူ (၀၊) နေ့ရက် အပိုင်းအခြားကို သိသူတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထို့အတူ ဒုတိယသုံးတ် စသည်တို့၌သည်း-

(၂) ကြီးဒသာပညာရှိဒသာရဟန်းတို့တွင်ရှင်သာရိပုတြာ၊

(၃) ကြီးဒသာ တန်ခိုးရှိဒသာ ရဟန်းတို့တွင် ရှင်မဟာ ဒေါဂ္ဂလာန်။

(၄) မုဆင်း အကျင့်ကို ဟောပြာဒေ့ရှိဒသာ ရဟန်း တို့တွင် ရှင်မဟာကဿပ။

(၅) ဗိဒွေးကွဲအာဘိညာဉ်ရဒသာရဟန်းတို့တွင်ရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊

(၆) မြတ်ဒသာ အမျိုးဇာတ်ရှိဒသာရဟန်းတို့တွင် ကာဠဒေ့ခြမည်ဒသာ သာကီဝင်မင်းသမီးဇနီးသားဖြစ်သူ ဘဒ္ဒိယ။

(၇) သာယာဒသာအသံရှိသောရဟန်းတို့တွင် လကုဏ္ဍက ဘဒ္ဒိယ။

(၈) ခြသေ့ကဲ့သို့ ခဲရဏ်ဒသာစကားကို ကြုံးဝါးမြွက်ဆို ဒေ့ရှိသော ရဟန်းတို့တွင် ပိဏ္ဍောလ ဘာရဒ္ဒါဇ။

(၉) တရားဟောတတ်သော ရဟန်းတို့တွင် မန္တာနီပုတ္တား မည်သားဖြစ်သော ပုလ။

(၁၀) အကျည်း အားဖြင့် ဟောကြားအပ်သော တရား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အကျယ်အားဖြင့် ဒေဖန်တတ် သော ရဟန်းတို့တွင် မဟာကစ္စာန(မဟာဇနပဒေသ)။

(၁၁) အဘိညာဉ် စိတ်ဖြင့် ပြီးသောဂုဏ်ကို ဖန်ဆင်းတတ် သောရဟန်းတို့တွင် စူဠပန္ထက (ရှင်စူဠပန်ထ)။

(၁၂) ရှုပါဝစရဈာန အဆုံဌ် ကျွမ်းကျင်သော ရဟန်းတို့ တွင် စူဠပန္ထက။

(၁၃) အရှုပါဝစရဈာန် အဆုံဌ် ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသော ရဟန်းတို့တွင် မဟာပန္ထက (မဟာပန်ထ)။

(၁၄) ကံလေသာကင်းသော နေခြင်းဖြင့် ဖနဒေ့ရှိသော ရဟန်းတို့တွင် သုဘူတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၁၅) မြတ်သော အာလယကို ခံထိုက်သော ရဟန်းတို့တွင် သုဘူတိ ။

(၁၆) တောကျောင်းဌာန နေလေ့ ရှိသော ရဟန်းတို့တွင် ခဒိရဝနိယ ရေဝတ။

(၁၇) ဈာန်ဌာနမှ လျှောက်သော ရဟန်းတို့တွင် ကင်္ခါရေဝတ။

(၁၈) ထက်သန်သော လုံ့လ ဝီရိယရှိသော ရဟန်းတို့တွင် ကောဋိဝိသ ဘမျိုးဌာပြုစ်သော မသာဏ။

(၁၉) ချိုသာကောင်းမြတ်မြောက်ဆိုးဖျက်စသောတရားသံ ရှိသော ရဟန်းတို့တွင် ကုဋ္ဌိ ကဏ္ဍ သောဏ။

(၂၀) လာဘ်ပေါများသော ရဟန်းတို့တွင် သီဝလိ။

(၂၁) လွန်ကဲသောသဒ္ဓါမှမသော ရဟန်းတို့တွင် ဝက္ကလိ။

(၂၂) အကျင့်သိက္ခာကို လိုလားသော ရဟန်းတို့တွင် ရာဟုလာ။

(၂၃) ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါဖြင့် ရဟန်းပြုစသော ရဟန်းတို့တွင် ပဏ္ဍပါလ။

(၂၄) စာရေးတံမဲကို ပထမဦးစွာ ယူဘတ်သော ရဟန်းတို့တွင် ကုဏ္ဍဓာန။

(၂၅) ဆန်းကြယ်စသော ဉာဏ် ပဋိဘာန် ရှိစသော ရဟန်းတို့တွင် ဝင်္ဂီသ။

၁။ ရဟန္တာပုဗ္ဗဇိုလ်တိုင်း မြတ်စသော အာယကို ခံထိုက်သော ဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သော်လည်း အရှင်သုဘူတိကား ဆွမ်းခံသွားသည့်အခါ ဟုင်းအိုးတိုင်း၌ မေတ္တာဝှာနကို ဝင်ပြုးပြီးမှ ခံခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်သုဘူတိသည် မြတ်စသော အာယကို ခံထိုက်သော ရဟန်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏ဟု မှန်ကြားခြင်းဖြစ်ပါသည်၊

http://www.dhammadownload.com

(၂၆) အလုံးစုံ ကြည်ညိုဖွယ် ရှိသော ရဟန်းတို့တွင် ဂင်္ဂါ ပုဏ္ဏား၏သားဖြစ်သော ဥပဆေန[၁]။

(၂၇) ကျောင်းအိပ်ရာ နေထူကို စိမ်ခင်းကျင်း တတ်သော ရဟန်းတို့တွင် မလွေးမင်းသားဖြစ်သော ဒဗ္ဗ။

(၂၈) နှတ်မျိုး ချစ်ခင် မြတ်နိုးဆပ်သော ရဟန်းတို့တွင် ပိလိန္ဒဝစ္ဆ။

(၂၉) လျင်မြန်စွာ ရအပ်သော မဂ်ဖိုလ် အသိဉာဏ်ရှိသော ရဟန်းတို့ ဇင်္ဂဗဟိယ ကိုင်းသား ဖြစ်သော ဒါရုစီရိယ။

(၃၀) ဆန်းကြယ်စွာ တရားဟောတတ်သော ရဟန်းတို့တွင် ကုမာရ ကဿပ။

(၃၁) ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးသို့ ရောက်သော ရဟန်းတို့တွင် မဟာကောဋ္ဌိက။

(၃၂) အကြားအမြင် များသော ရဟန်းတို့တွင် အာနန္ဒာ။

(၃၃) ထူးကဲသော ဒေတိန္ဒင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့တွင် အာနန္ဒာ။

(၃၄) ထူးကဲသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့တွင် အာနန္ဒာ။

(၃၅) ထူးကဲသော လုံ့လဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့တွင် အာနန္ဒာ။

(၃၆) မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျေးပြုစု တတ်သော ရဟန်း ဝဠုဝုန် အာနန္ဒာ။

၁။ အရှင်ဥပဆေနသည် မိမိကိုယ်ဝင်သော မြင်ညှာယ်ငြင်းဆန်ခြင်းနှင့်ထိုက်သည်မဟုတ်၊ မိမိ၏ တပည့်များကဲ့သို့လည်း ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်အောင် နေထိုင်ကြရန် ဆုံးမ၏။ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံ ကြည်ညိုဖွယ် ရှိသော ရဟန်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏ဟု မှန်ကြားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၃၆) များသော ပရိသတ်ရှိသော ရဟန်းတို့တွင် ဥဒုဒ်ဝလကဲ့သို့ပေါ့။

(၃၇) အမျိုးဒါယကာတို့ကို ကြည်ညိုစေတတ်သော ရဟန်းတို့တွင် ကာဠုဒါယီ။

(၃၈) အနာထပိဏ်သူဌေးကဲ့သော ရဟန်းတို့တွင် ဗာကုလ။

(၃၉) ရွာက ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ် (ရွှေးဘဝများ) ကို ပြန်ပြောင်း အောက်မေ့နိုင်သော ရဟန်းတို့တွင် သေးဘိတ။

(၄၀) ဝိနည်းကို ဆောင်သော ရဟန်းတို့တွင် ဥပါလိ။

(၄၁) ဘိက္ခုနီကို ဆုံးမတတ်သော ရဟန်းတို့တွင် နန္ဒက။

(၄၃) ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းသော ရဟန်းတို့တွင် နန္ဒ။

(၄၄) ရဟန်းတို့ကို ဆုံးမတတ်သော ရဟန်းတို့တွင် မဟာကပ္ပိန။

(၄၅) တေဇောဓာတ် (မတေဇော ဟုသိဖွယ်) ကို ဝင်စားနိုင်သော ရဟန်းတို့တွင် သာဂတ။

(၄၆) ဒေသနာဉာဏ် ထင်လာခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ရဟန်းတို့တွင် ရာဓ။

(၄၇) ခါင်းပါးသော သက်နှံးကို ဆေးခန်းသော ရဟန်းတို့တွင် မောဃရာဇသည် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားသည်။

(ဘဒ္ဒါလိဝါဒက ၄၇ မျိုး တို့တွင် ရှင်အာနန္ဒာက ၅ မျိုး၊ မှာစဉ်ပုန်က ၂-မျိုး၊ ရှင်သုဘူတိက ၂ မျိုး ရပြီး ကျန်မဟာနံး ၃၀-ပါးက ဟစ်မျိုးစီ ရကြသည်။ ထို့ပြောင့် တေဒသိက မဟာနံး ၄၁ ပါးရှိသည်။

၁။ တရားဟောပုံနှစ် အခန်းကြောင်းကို ဖြစ်ပေါ်ပေးတော်မူသော ရဟန်းတို့ကွင်းဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၄။ တေဒဂ္ဃဝက်ိ (၅)

တေဒဂ်ရ ဘိက္ခုနီ ၁၃ ပါး၊

၂၃၅-၂၄၄။ ၁။ ညဉ့်ကိုသိသော ဘိက္ခုနီတို့တွင် မဟာပဇာပတိဂေါတမီ။

၂။ ကြီးခသာပညာရှိသော ဘိက္ခုနီတို့တွင် ခေမာ။

၃။ ကြီးသောတန်ခိုးရှိခသာ ဘိက္ခုနီတို့တွင်ဥပ္ပလဝဏ်၊

၄။ ဝိနည်းကိုဆောင်သော ဘိက္ခုနီတို့ထွင် ပဋာစာရာ။

၅။ တရားဟောတတ်သော ဘိက္ခုနီတို့တွင် ဓမ္မဒိန္နာ။

၆။ ဈာန်ဝင်စားခြင်း၌ မွေ့လျော်သောဘိက္ခုနီတို့တွင် နန္ဒာ။

၇။ ထက်သန်သော လုံ့လ ဝီရိယရှိခသော ဘိက္ခုနီတို့တွင် သောဏာ။

၈။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသော ဘိက္ခုနီတို့တွင် ဇကုလာ။

၉။ လျင်မြန်စွာ ရအပ်သောမဂ်ဖိုလ် အာသဉ္ဇာဏ်ရှိသော ဘိက္ခုနီတို့တွင် ကုဏ္ဍလကေသာ။

၁၀။ ရေးကနေဖူးသောခန္ဓာအစဉ် (ဘဝဟောင်းများ) ကိုပြန်ပြောင်းအောက်မေ့နိုင်သော ဘိက္ခုနီတို့တွင် ဘဒ္ဒါကာပိလာနီ။

၁၁။ မြတ်သော အာကိညာဉ်သို့ရောက်သော ဘိက္ခုနီတို့တွင် ဘဒ္ဒကစ္စနာ (ယသောဓရာ)။

၁။ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ၌ အဂ္ဂသာဝက ၂ ပါး။ အရှင် ဗာကုလနှင့် ဤယသော်ဓရာထေရီတို့သည် အာကိညာဉ်ဖြင့် တစ်သချုံနှင့် ကမ္မာဘစ်သိန်းတိုင်အောင် အတိတ်ကို ပြန်၍အောက်မေ့နိုင်ကြသည်။ အခြားသာဝကတို့ကား ကမ္မာတစ်သိန်း အထိသာ အောက်မေ့နိုင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယသော်ဓရာထေရီကို မြတ်သော အာကိညာဉ် အရာ၌ တေဒဂ်ထား၊ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၁၂) ခေါင်းပါးသော သင်္ကန်းကို ဆောင်သော ဘိက္ခုနီတို့တွင် ကိသာဂေါတမီ။

(၁၃) လွန်ကဲသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော ဘိက္ခုနီတို့တွင် သိင်္ဂါလကမာတာသည်
အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားသည်။

၁၄။ တေဒဂ္ဃဝဂ် (၆)

တေဒဂ်ရ ဥပသကာ ၁၀-ယောက်

၂၄၈-၂၅၃။ (၁) ရွှေဦးစွာ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့သော ဥပါသကာ တို့တွင် တပုဿနှင့် ဘလ္လိက။

(၂) ပေးလှူခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဥပါသကာတို့တွင် သုဒတ္တမည်သော အနာထပိဏ်သူကြွယ်။

(၃) တရားဟောတတ်သော ဥပါသကာတို့တွင် မစ္ဆိကာသဏ္ဍမြို့သား စိတ္တသူကြွယ်။

(၄) သင်္ဃဝတ္ထုလေးပါးတို့ဖြင့် ပရိသတ်ကို ချီးမြှောက်တတ်သော ဥပါသကာတို့တွင် ဟတ္ထက အာဠဝက။

(၅) မွန်မြတ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ပေးလှူ တတ်သော ဥပါသကာ တို့တွင် သာကိဝင် မင်းမျိုး ဖြစ်သော မဟာနာမ်။

(၆) မိမိ နှစ်သက်မြတ်နိုးသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ပေးလှူ တတ်သော ဥပါသကာတို့တွင် ဝေသာလီပြည်သား ဥဂ္ဂသူကြွယ်[1]။

(၇) သံဃာကို လုပ်ကျွေးတတ်သော ဥပသကာတို့တွင် ဟတ္ထိရွာသား ဥဂ္ဂဟသူကြွယ်။

၁။ ဤဝေသာလီပြည်သား၊ ဥဂ္ဂံသူကြွယ်၏အကြောင်းကို ပဋ္ဌကနိပါတ် မနောပဒါယီသုတ်၌ ရှုနိုင်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(၈) သာသနာ၌ ခိုင်မြဲစွာ သက်ဝင် ကြည်ညိုစေသော ဥပါသကာတို့တွင် သုရဟန္ဒ (သုရမ္မဋ္ဌ)။

(၉) ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကြည်ညိုသော ဥပါသကာတို့တွင် အဘယမင်းသား၏ မွေးစားသားဖြစ်သော ဇီဝက[၁]။

(၁၀) ဇကျမ်းဝင်သော (ရင်းနှီးသော) စကားကို ဆိုတတ်သော ဥပါသကာတို့တွင် နကုလပိတာ သူကြွယ်သည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားသည်။

၁၄။ တေဒဂ္ဃဝဂ် (၇)

တေဒဂ်ရ ဥပါသိကာမ ၁၀-ယောက်

၂၅၈-၂၆၇။ (၁) ရွှေဦးစွာ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်းသို့ ရောက်သော (သရဏဂုံတည်သော) ဥပါသိကာမတို့တွင် သေနိယသေဋ္ဌီး၏ သမီးဖြစ်သော သုဇာတာ။

(၂) ပေးလှူခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဥပါသိကာမတို့တွင် မိဂါရသေဋ္ဌီး၏ မိခင်အရာ၌ တည်သော ဝိသာခါ။

(၃) အကြားအမြင် (ဗဟုသုတ) များသော ဥပါသိကာမတို့တွင် ခုဇ္ဇုတ္တရာ။

(၄) မေတ္တာစိတ်ဖြင့် နေလေ့ရှိသော ဥပါသိကာမတို့တွင် သာမာဝတီ။

(၅) ဈာန်၌ မွေ့ငြိလျော်သော ဥပါသိကာမတို့တွင် နန္ဒသတ္တိုသား၏ မိခင်ဖြစ်သော ဥတ္တရာ။

(၆) မုန်မြတ်သော ဝတ္ထုကိုပေးလှူတတ်သော ဥပါသိကာမတို့တွင် ကောလိယမင်းသမီးဖြစ်သော သုပ္ပဝါသာ။

(၇) လူနာရဟန်းကို လုပ်ကျွေးပြုစုတတ်သော ဥပါသိကာမတို့တွင် သုပ္ပိယာ။

၁။ မြတ်စွာဘုရားအား ပုဂ္ဂိုလ်စွဲအားဖြင့် ကြည်ညိုသောဥပါသကာဟု ဆိုလိုပ သည်။

http://www.dhammadownload.com

(၈) သာသနာ၌ စဲမြဲစွာ သက်ဝင် ကြည်ညိုသော ဥပါသိကာမတို့တွင် ကာတိယာနီ။

(၉) အကျမ်းဝင်သော စကားကို ဆိုတတ်သော ဥပါသိကာမတို့တွင် နကုလမာတာ။

(၁၀) တစ်ဆင့်စကားဖြင့် ကြည်ညိုတတ်သော ဥပါသိကာမတို့တွင် ကုလဃရမ္ပိုသူဖြစ်သော ကာဠီသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားပါသည်။
(အထက်ဖော်ပြပါ စေတဒိရပုဂ္ဂိုလ်ထူးများအကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ဖော်ပြထားပါသည်း)

၁၅။ အင်္ဂုတ္တရမဇ္ဈိမ(ပထမဝဂ်)

သောတာပန်မှာ မဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းများ

၂၆၈-၂၇၆။ ပထမဝဂ်၊ ပဏာမသုတ်မှနဝမထိ သုတ်တို့၌မှန်သော ဥာဏ်အမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်စုံတစ်ခုသော သင်္ခါရကိုနှစ်၊ သုခ ဟုစွဲယူဖွယ်အကြောင်းမရှိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောဓမ္မကိုအတ္တဟုစွဲယူဖွယ် အကြောင်းမရှိ။

ထိမိအဖ၊ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသတ်ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရားအား ပြစ်မှားလိုသောစိတ်ဖြင့်သွေးစိမ်းတည်အောင်ပြုခြင်း၊ သံဃာကို သင်းခွဲခြင်း အမှုများကို ပြုလုပ်ဖွယ် အကြောင်းမရှိ။

မြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါးသော သူကို ဆရာဟု ညွှန်ပြဖွယ် အကြောင်းမရှိ။

၁။ နကုလပိတာနှင့် နကုလမာတာ ဇနီးမောင်နှံတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ပထဝီးစွာ ကွေ့မြင်သည့်အချိန်မှစ၍ ပျောက်ဆုံးနေသော သားဒဏ်ရင်းကိုပြန်တွေ့ရဘိသကဲ့သို့ ချစ်ခင်ငဲ့ငိုးစွာ ကြိုးဆို ဆက်ဆံခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့နှစ်ဦးလုံးအား 'ဝိဿာသိက တေဒ္ဓဂ်' ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ မှန်သောဥာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော 'ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နော' ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား ထိုကဲ့သို့သော အမှုမျိုးကို ပြုလုပ်ဖွယ် အကြောင်းရှိ၏ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

၂၇၇။ ဒသမသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ တစ်ခုသောလောကဓာတ်၌ နှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်း ရှိ၊ တစ်ခုသောလောကဓာတ်၌ တစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၅။ ဒုတိယနှင့်တတိယဝဂ်

မဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းများ

၂၇၈။ ဒုတိယဝဂ်၊ ပထမသုတ်၌ တစ်ခုသော လောကဓာတ်၌ စကြဝဠာ မင်းနှစ်ပါးတို့ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းမရှိ၊ တစ်ပါးစီသာ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၂၇၉-၂၈၃။ ဒုတိယသုတ် စသည်တို့၌ မိန်းမသည် စကြဝဠာ မင်း၊ သိကြားမင်း၊ မာရ်နတ်မင်း၊ ပဟာဗြဟ္မာမင်းဖြစ်နိုင်ရန် အကြောင်း မရှိဟု ဟောကြားပါသည်။

၂၈၄-၂၈၆။ သတ္တမသုတ်စသည်တို့၌ကာယဒုစရိုက်၊ ပစီဒုစရိုက်၊ မနော-ဒုစရိုက်ဟူသော ဒုစရိုက်သုံးပါးသည် အလိုရှိအပ်၊ နှစ်သက်အပ်၊ မြတ်နိုးအပ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည် အကြောင်း မရှိ၊ အလိုမရှိအပ်၊ မနှစ်သက်အပ်၊ မမြတ်နိုးအပ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည် အကြောင်း ရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၂၈၇-၂၉၅။ တတိယဝဂ်၌ ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်၊ မနော သုစရိုက်ဟူသော သုစရိုက်သုံးပါးသည် အလိုရှိအပ်၊ မနှစ်သက်အပ်၊

၁။ တစ်ခုသော လောကဓာတ်ဟူသည် စကြဝဠာအစ်သောင်းဖြစ်ပါသည်၊ ဇာတိခေတ်၊ အာဏာခေတ်၊ ဝိသယခေတ်တို့ ခေတ်အပိုင်းအခြား သုံးခုရှိပါသည်။ ထိုတွင် စကြဝဠာတစ်သောင်းသည် ဘုရားလောင်း ဖွားမြင်ရှိန် စသည်တို့၌တစ်ပြိုင်နက် တုန်လှုပ်သောကြောင့် ဇာတိခေတ် မည်၏။ စကြဝဠာ ကုဋေ တစ်သန်းသည် ပရိတ်တရားများဟော်တို့၏ အာဏာယုံနှံရာဖြစ်၍ အာဏာခေတ်မည်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုရား၏ သဒ္ဓယျာဒေါ်ဖြင့် အာရုံယူနိုင်သော အရပ်သည် ဝိသယခေတ်မည်၏။ ထိုဝိသယခေတ်ကား အပိုင်းအခြားမရှိ၊ စကြဝဠာအနန္တပင်ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

မမြတ်နိုးအပ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေဖွယ် အကြောင်းမရှိ၊ အလိုရှိအပ်၊ နှစ်သက်အပ်၊ မြတ်နိုးအပ်သော အကျိုးကိုသာ ဖြစ်စေဖွယ် အကြောင်းရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

ဒုစရိုက်သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဒုစရိုက် သုံးပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့် သေလွန်သောအခါ နတ်ပြည်သို့ ဆုံက်ဖွယ် အကြောင်းမရှိ၊ အပါယ်ဝရဲသို့သာ ရောက်ဖွယ် အကြောင်းရှိ၏။

သုစရိုက်သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသုစရိုက် သုံးပါးဟူသောအကြောင်းကြောင့် သေလွန်သောအခါအပါယ်ဝရဲသို့ ရောက်ဖွယ် အကြောင်းမရှိ၊ နတ်ပြည်သို့သာရောက်ဖွယ်အကြောင်းရှိ၏ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

၁၆။ ကေဓမ္မပါဠိ (ပထမဝဂ်)

နိဒ္ဒာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြောင်း တရားများ

၂၉၆-၂၉၇။ ကေဓမ္မပါဠိ ပထမဝဂ်ပါ ၁၀- သုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တို့ကို အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင် အောက်မေ့ခြင်း ပုဒ္ဓါနုဿတိ။

တရားတော်၏ ဂုဏ်တို့ကို အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း ဓမ္မာနုဿတိ။

သံဃာတော်၏ ဂုဏ်တို့ကိုအဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင် အောက်မေ့ခြင်း သံဃာနုဿတိ။

မိမိစောင့်ထိန်းသည့် သီလကို အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း သီလာနုဿတိ။

မိမိ၏ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင် အောက်မေ့ခြင်း စာဂါနုဿတိ။

နတ်တို့၏ သဒ္ဓါသီလစသော ဂုဏ်နှင့်တူသည့် မိမိ၏ သဒ္ဓါသီလစသောဂုဏ်တို့ကို ဆင်ခြင် အောက်မေ့ခြင်း -ဒေဝတာနုဿတိ။

ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ခြင်း --အာနာပါနုဿတိ။

သေခြင်းဟူသောကို အဖန်တလဲလဲဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း မရဏာနုဿတိ။

http://www.dhammadownload.com

ဆိပင် မေးညှင်းစသည်တို့၏ အစုအဝေးဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဒေါမိုက်ပြု ဖြစ်သော ဆင်ခြင် ဝအာက်ခမ့်ခြင်း —ကာယဂတာသတိ။

ဒုက္ခဩမ်းမငြားဟူ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင် မအာက်မေ့ခြင်း ဥပသမာနုဿတိ—

ဟူသော တရားတစ်ပါးစီသည် ပွားများအပ်၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလေ့ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှိသော် သံသရာဝဋ်၌ စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်း၊ စွဲမက်ခြင်းငှာ၊ ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း၊ အထူးသိခြင်း၊ ယှဉ်းဆွင်း၍ သိခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း အလို့ငှာဖြစ်၏ ဟု ဟောပါသည်။

၃ ။ ကေဝမ္မဝါဒီ (ဒုတိယဝဂ်)

၁-၂။ ပထမသုတ်နှင့် ဒုတိယသုတ်

မိစ္ဆာပဋိပန်နှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၂၉၈-၂၉၉။ ပထမနှင့် ဒုတိယသုတ်တို့၌ မှားသောအမြင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ မဖြစ်သေး သော်လည်း ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြစ်စေ၍ဖြစ်ပြီ သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ညှဉ်း တိုးပွား စေနိုင်သည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခု သောတရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်၊ မှန်သောအားဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကဲ့သို့ မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေ၍ ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရား တို့ကိုလည်း တိုးပွားစေနိုင်သည့်အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ဟု ဟောပါသည်။

၃-၄။ ပထမသုတ်နှင့် ဒုတိယသုတ်

မိစ္ဆာပဋိပန်နှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၃၀၀-၃၀၁။ ပထမနှင့် ဒုတိယသုတ်တို့၌ မှားသောအမြင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ မဖြစ်သေးသော် လည်း ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြစ်စေ၍ဖြစ်ပြီ သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ညှဉ်း တိုးပွား စေနိုင်သည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခု သောတရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ဟု ဟောပါသည်။

၃၀၀-၃၀၁။ တတိယနှင့် စတုတ္ထသုတ်တို့၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေဘဲ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း ဆုတ်ယုတ်စေနိုင်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅-၆ ပဉ္စမသုတ်နှင့် ဆဋ္ဌမသုတ်
အယောနိသော မနသိကာရနှင့် ယောနိသော မနသိကာရ

၃၄၂-၃၀၃။ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း 'အယောနိသောမနသိရ'ကဲ့သို့ မဖြစ်သေးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၍ ဖြစ်ပြီးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို တိုးပွားစေနိုင်သည့် အခြင်းပစ္စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ ငါမမြင်။ သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း 'ယောနိသောမနသိကာရ'ကဲ့သို့ မဖြစ်သေးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၍ ဖြစ်ပြီးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကို လည်းကောင်း တိုးပွားစေနိုင်သည့် အခြင်း တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်ဟု ဟောပါသည်။

၇-၈။ သတ္တမနှင့် အဋ္ဌမသုတ်
အပါယ်လေးပါးသို့ ရောက်စေသောတရား

၃၀၄-၃၀၅။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ သေလွန်သောအခါ သတ္တဝါတို့ကို အပါယ်ငရဲသို့ ရောက်စေနိုင်သည့် အခြင်းတစ်စုံ တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ဝါမမြင်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ သေလွန်သော အခါ သတ္တဝါတို့ကို နတ်ပြည်သို့ရောက်စေနိုင်သည့် အခြင်းတစ်စုံ တစ်ခုသော တရားကိုမျှ ငါမမြင်ဟု ဟောပါသည်။

၉။ နဝမသုတ်
ခါးသောမျိုးစေ့နှင့် တူသောတရား

၃၀၆။ မှားသောအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအယူ အားလျော်စွာ အပြည့်အဝ ဆောက်တည်အပ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့သည်လည်းကောင်း၊ စေ့ဆော်မှုစတနာ၊ ကောင်းဘမှုပတ္တနာ၊ စိတ်ကို ထားမှုပဏိဓိ၊ ပြုပြင်မှုသင်္ခါရတို့သည် လည်းဆင်းရဲခြင်း မလိုလားဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ်၊ မမြဲတဲ့နိုးဖွယ်အလို့ငှာ ဖြစ်ကုန်၏၊ အစီးပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း အလို့ငှာဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် အယူကယုတ်ညံ့နေသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာ စိုစွတ်သောမြေ၌ စိုက်ပျိုးအပ်သောတမာစေ့၊ သပွတ်ခါးစေ့၊ ဗူးခါးစေ့တို့က စုပ်ယူအပ်သော မြေဩဇာနှင့် ရေဓာတ်တို့သည် ခါးသက်ရန်၊ မချိရန် အလို့ငှာသာ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ပေတည်းဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ဒသမသုတ်

ချီသောမျိုးစေ့နှင့် တူသောတရား

၃၀၇။ မှန်သောအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအယူအားလျော်စွာ အပြည့်အဝ ဆောက်တည် အပ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တို့သည်လည်းကောင်း၊ စေ့ဆော်မှု စေတနာ၊ တောင်းတမှု ပတ္ထနာ၊ စိတ်ကထာမှု ပဏိဓိ၊ ပြုပြင်မှု သင်္ခါရ တို့သည်လည်းကောင်း လိုလားဖွယ်၊ နှစ်သက်ဖွယ်၊ မြတ်နိုးဖွယ် အဆိုင်ဌာ ဖြစ်ကုန်၏။ အကျိုးစီးပွား၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း အလိုင်ဌာ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် အယူက ကောင်းမြတ်နေလေကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာ စိုစုတ်သော မြေဩဇာကြီးမျိုးစေ့၊ သဇလေးစပါးမျိုးစေ့၊ စပျစ်မျိုးစေ့ တို့က စုံပ်ယအပ်သော မြေဩဇာနှင့် ဃရဓာတ်တို့သည် ချီမြှင့်ခြင်းဌာ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ပေတည်းဟု ဟောပါသည်။

၁၆။ ဧကဒုမပါဠိ(တတိယဝဂ်)

၁၂။ ပထမသုတ်နှင့် ဒုတိယသုတ်

အကျိုးရှိစေသူနှင့် အကျိုးမဲ့စေသူ

၃၀၈-၃၀၉။ မှားသောအယူ ဖောက်ပြန်သော အမြင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် [illegible] လူအများ၏အကျိုးကို သူတော် ကောင်းတရားမှ ထင်ဖော်၍ မသူတော်တရားဌာ တည်စေ၏။

မှန်သောအယူ ဖောက်ပြန်သော အမြင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကဌာ ဖြစ်ပါ[illegible]သည်ရှိသော် လူအများ၏ အကျိုးစီးပွား၊ ဖြစ်ခြင်း ချမ်းသာခြင်းဌာ ဖြစ်၏။ ဟိုသူသည်လူအများ၊ ဟို မသူတော်ဟူသော ထင်ဖော်၍ သူတော်ကောင်းတရားဌာ တည်စေခြင်းဟု ဟောပါသည်။

၃။ တတိယသုတ်

အပြစ် အကြီးဆုံးတရား

၃၁၀။ ရဟန်းတို့၊ ဤမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘည် ကြီးလေးသောအပြစ်ရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ကြီးလေးသော အပြစ်ရှိသည့် အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော့

http://www.dhammadownload.com

တဖုးကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ ကြီးလေးသော အပြစ်ဟူမျှ တို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင် အဆုံး အပိုင်း အခြားကုန်၏ ဟု ဟောမိသည်။

၄။ စတုတ္ထသုတ်

လူမြုံးထောင်သူ မက္ခလိ ဂေါသာလ

၃၁၁။ ရဟန်းတို့၊ မင်္ဂလိမှအချည်းအနှီးသော ယောကျ်းဖြစ်သည့် မက္ခလိဂေါသာလကဲ့သို့ လူအများ၏ အစီးအပွားမဲ့ခြင်း၊ ချမ်းသာမဲ့ခြင်း အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ၊ နတ်လူတို့၏ အစီးအပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ကျင့်သည့် အခြားတစ်စုံ တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မျှ သည်ငါမမြင်ပေ၊ ရဟန်းတို့၊ များစွာသော ငါးတို့၏ အစီး အပွား မဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းငှာ မြစ်ဆုံမြစ်ဝဲ၌ မြုံးကိုဖွဲထားသကဲ့သို့ ဤအတူ သောလျှင်မျှားစွာသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းငှာ မင်္ဂလိအချည်းနှီးသောယောကျ်းဖြစ်သည့် မက္ခလိ ဂေါသာလသည့် လူမြုံးပမာ လောက၌ ဖြစ်ပေါ်လာ၏ ဟု ဟောပါသည်။

၀။ အမိသတ်ခြင်း၊ အဖသတ်ခြင်း၊ ရဟန္တာသတ်ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရားအား သွေးစိမ်းတည်အောင်ပြုခြင်း၊ သံဃာသင်းခြင်း ဟူသော ဤနာနန္တရိယကံငါးပါးသည် အပြစ်ကြီးသောအကုသိုလ်ကံများဖြစ်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်ကား ထိုကံငါးပါးထက်ပင်အပြစ်ကြီး၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုကံငါးပါး၏အပြစ်မှာ အဝိုင်းအခြားရှိပြီး နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ အပြစ်မှာ အဝိုင်းအခြားမရှိသောကြောင့်ဖြစ်၏။ မှန်၏။ ဤနာနန္တရိယကံငါးပါးကို ကျူးလွန်သူသည် ထိုအကုသိုလ်စွဲငြိခဲ့ပြီး ထိုအပြစ်မှ လွတ်၏။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို စွဲယူသူသည်ကား ထိုအယူကို မစွန့်သမျှ သံသရာပင်မှ မလွတ်နိုင်ချေ။

၂။ မက္ခလိဂေါသာလကား "သတ္တဝါတို့သည် အကြောင်းမရှိဘဲ ညစ်ညူးခြင်း၊ ဖြူစင်ခြင်း ပြုကြရသည်။ ဘဝကူးဆန်းရန် အပင်ကို အထူးအားကြိုးရန်မလို၊ လူမိုက်ဖြစ်စေ၊ ပညာကောင်းဖြစ်စေ မဟာကပ္ပဖြင့် ရစသန်းပေးသန်း သံသရာ၌ ကျင်လည်ပြီးလျှင် ဒုက္ခကုန်ဆုံးသွား၏" ဟုအယူရှိသော တိတ္ထိဆရာကြီးဖြစ်ပါသည်။ သူ၏အယူဝါဒမှာ သတ္တဝါတို့၏ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ရောက်မှုကို တားဆီး ဖြတ်ပင်နေသောကြောင့် မက္ခလိဂေါသာလကို "လူမြုံး" ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅-၁၂။ ပဌမ သုတ္တာဒိ

မဟောင်းသော သာသနာနှင့် ကောင်းသောသာသနာ

၃၁၂-၃၁၉။ ပဌမသုတ်မှ ဒုဒိဒသမသုတ် အထိ (၈) သုတ်တို့၌ မဟောင်းသဖြင့်ဟောကြားအပ်သော တရားအစုံးအမ ဓမ္မဝိနယဉ်ဟု ထိုဓမ္မဝိနယကို ဆောက်တည်သော ဆရာသည်လည်း ကောင်း၊ ဆရာ၏ အဆုံးအမအတိုင်း ကျင့်သော တပည့်သည် လည်း ကောင်း မျှားစွာသော မဟောင်းမှုကို ပယ်စေကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တရားက ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော တရားဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

တောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ် ထိုဓမ္မဝိနယကို ဆောက်တည်သော ဆရာသည်လည်းကောင်း၊ ဆရာ ဆုံးမသည့်အတိုင်း ကျင့်သော တပည့်သည် လည်း ကောင်း မျှားစွာသော မဟောင်းမှုကို ပယ်စေကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဟောကြားအပ်သော တရား ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

မဟောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ် အလှူပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတိုင်းအရှည်ကို သိရမည်၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတိုင်း အရှည်ကို သိရန်မလို။ တောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် အတိုင်းအရှည်ကို သိရမည်။ အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတိုင်းအရှည်ကို သိရန်မလို။

၁။ မဟောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်သော သာသနာဉ် အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ် သည် ဒါနဝတ္ထုကို ရှေးဆိုနှစ်ဦးပေးဖူး၏ သင့်လျော်သော အတိုင်းအတာ မျှသာ လှူသင့်၏။ မျှားစွာပေးလှူခြင်း မပြုသင့်၊ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် မျှားစွာပေလှူခဲ့သည်ဖြစ်သော် မျှားစွာ အာဂျီးဂါမိ နိုင်သော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုသာသနာဉ် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှာမူ ရဟန္တာ ယူရမည် သာမဏေဖြစ်၍ အတိုင်းအရှည်ကို သိရန်မလိုပါ ဆိုလိုပါသည်။

၂။ တောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သောသာသနာတော်၌ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် ပေလှူသူ၏ လှူနိုင်အား ရှိသော လူဖွယ်ပစ္စည်း၏ အပြားအနေနှင့် မိမိအပေါက် လိုအပ်ချက်တို့၏ အတိုင်းအတာ ပမာဏတို့ကို ချုပ်ချိန်၍ အလှူခံရ၏။ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်မှာမူ များများ လှူနိုင်သည်နှင့် အမျှ များများအကျိုးခံစားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို သိရန်မလို၊ မိမိလှူနိုင်သမျှ လှူရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မကောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ္စ ထက်သန်သော လုံ့လဝီရိယရှိသူသည် ဆင်းရဲစွာနေရ၏။[၁] ကောင်စွာ ဟောကြားအပ်သောဓမ္မဝိနယဉ္စ ပျင်းရိသော သူသည် ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။[၂]

မကောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ္စ ပျင်းရိသူသည် ချမ်းသာစွာနေရ၏။[၃] ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ္စ ထက်သန်သော လုံ့လဝီရိယရှိသူသည် ချမ်းသာစွာနေရ၏သို့ ဟောကြားပါသည်။

၁၃။ ဒုတိယသမသုတ်

မချိုးမွှမ်းအပ်သော ဘဝ

၃၂၀။ ရဟန်းတို့၊ အာနည်းငယ်သော ဓမ္မဟူသည်ပင် မကောင်းသောအနုံ ရှိသကဲ့သို့ ကို ဘတူပင် ငါသည် အနည်းငယ်မျှသော ဘဝကိုပင် ချီးမွမ်းငေါ်မမူ၊ အယုတ်အားဖြင့် ဝက်ဖူးစ် တစ်တွက် ကာလမျှသော ဘဝကိုပင် ချီးမွမ်းတော်မမူဟု ဟောပါသည်။

၃၂၁။ စုဒ္ဒသာဖသုတ်၌ကျင်ငယ်၊တံတွေး၊ပြည်၊သွေးတို့နှင့်ဉာဏ်မှာ ပြု၍ ရွေသုတ်နည်းတူ ဒုက္ခာပါသည်။

၁။ မကောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ္စ ထက်သန်သော လုံ့လ ဝီရိယရှိသသည် ပစ္စုပ္ပန်ဉ်လည်း လွဲမှားသော အကျင့်မျှားကို ပင်ပန်းတကြိုးကျင့်နေရသောကြောင့် ဆင်းရဲစွာနေ၏။ တမလွန်ဉ်လည်း အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ္စ ပျင်းရိသူကားကို မကျင့်သောသူသည် ရဟန်းဂုဏ် လောကဇာ၏ ပစ္စုပ္ပန်ဉ် ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ တမလွန်ဘဝဉ်လည်း အပါယ်ငရဲသို့ ရောက်၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၃။ မကောင်းသဖြင့်ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယဉ္စ ပျင်းရိသူသည်လွဲမှားသော အကျင့်တို့ကို ဟပင်အပန်းခံ၍ မကျင့်သောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဉ်လည်းချမ်းသာစွာနေရ၏။ တမလွန်ဘဝဉ်လည်း အပါယ်ငရဲသို့မကျရောက်သဖြင့် ချမ်းသာစွာ နေရ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၆။ ကေစမ္မပါဠိ (စတုတ္ထဝဂ်)

ပထမ သုတ္တာဒိ

များသော သတ္တဝါနှင့် နည်းသော သတ္တဝါ

၃၂၂-၃၃၅။ ပထမသုတ်မှ စုဒ္ဒသမသုတ်အထိ ၁၄ သုတ်တို့၌-

ဤစမ္မဟူသော ဒိပ်ကျန်းခြင်း မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းသော ဥယျာဉ်ခြံမြေ၊ ကောအုပ်၊ လွင်ပြင်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ရှိကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ချိုင့်ဝှမ်း၊ ကုန်းမြင့် အာသွားအလာခက်သော မြစမြောအရပ်၊ ဘစ်ဝုတ်ဆူးငြောင့်ပေါသောအရပ် မည်သည်ဟော တောင်ကုန်းအရပ် တို့သည်သာ များကုန်၏။ ထို့အတူပင် ကုန်းမြေပေါ်၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းမျှသာဖြစ်ကုန်၏။ စင်စစ် ဧရိယာ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏။

လူ့ပြည်၌ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်၏။ လူ့ပြည်မှ တစ်ပါးသော အပါယ်ဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါ တို့သည်သာ များကုန်၏။

မဇ္ဈိမဇနပုဒ်တို့၌ ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ပစ္စန္တဇာဇနပုဒ်အရပ်၊ သစ္စာလေးပါးကို မသိသော လူရိုင်း 'မိလက္ခူမျိုး' တို့၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏။

ထုံထိုင်းဆဲ့အသူမဟုတ်ဘဲ ကောင်းသောစကား၊ မကောင်းသော စကားကို သိနားလည်သော ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထုံထိုင်းဆဲ့အ၌ ကောင်းသောစကား၊ မကောင်းသောစကား ကို နားမလည်သောပညာမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ များကုန်၏။

ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာအမှောင်တိုက် လွှမ်းမိုး၍တွေဝေသောသတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရသောသတ္တဝါတို့သည်အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားကို မဖူးမြင်ရသော သတ္တဝါ တို့သည်သာ များကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယကို ကြားနာရသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းကုန်၏။ မကြားနာရသော သတ္တဝါ တို့သည်သာ များကုန်၏။

တရားကို ကြားနာရဒသ်လည်း ဆောင်ထားနိုင်သော သတ္တဝါ တို့သည် နည်းကုန်၏။ မဆောင်ထားနိုင်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏။

ဆောင်ထားသော တရား၏အဓိပ္ပာယ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်တတ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းကုန်၏။ မစူးစမ်း မဆင်ခြင်တတ်သော သတ္တဝါ တို့သည်သာ များကုန်၏။

ပါဠိဘာသာကိုသိ၍ တရားနှင့်လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သော သတ္တဝါတို့သည်နည်းကုန်၏၊ မကျင့်သော သတ္တဝါတို့သည်သာများကုန်၏၊

ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည့် ဇာတိစသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ထိတ်လန့်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းကုန်၏။ မထိတ်လန့်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏။

ထိတ်လန့်၍ သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် အားထုတ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းကုန်၏။ အားမထုတ်သော သတ္တဝါ တို့သည်သာ များကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ သမာဓိကို ရသော သတ္တဝါ တို့သည် နည်းကုန်၏။ သမာဓိကိုမရသော သတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏။

မွန်မြတ်သော ထမင်းအရသာကို စားရသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းကုန်၏။ မွန်မြတ်သော ထမင်းအရသာကို မရသည်ဖြစ်၍ ခွက်ဟောက် စုံကား တောင်းစားရသော ဖြစ်၏၊ သစ်သီးကြီးငယ်တို့ဖြင့် မျှတရသော သတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏။

ဖိုလ်ပညာဟူသော အရသာ၊ မဂ်တည်းဟူသော အရသာ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောအရသာကိုရသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းကုန်၏။ မရသော သတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ ဝဝသဿဂိရဇာတ်၌ ဝဝသဿဂိရဟိ နိဒ္ဒာနံ၊ တံအာဂရမ္ဘဏ် ကရိတ္ထဉ်တ် အတ္ထော-အင်္ဂုတ္တရထာ။

http://www.dhammadownload.com

ပန္နရသမ သုတ္တာဒိ

လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့၌ဖြစ်ခဲ့သော သတ္တဝါများ နှလုံးပါးကြောင်း

၃၃၆-၃၆၅။ ပန္နရသမစသောသုတ်တို့၌ ဤစမ္မ။ ဒိပ်ကျန်းခဲ့ခြင်းမှစ၍ လျှော်ဖွယ်ကောင်းသော ဥယျာဉ်ခြံငြမြေ၊ ဧတာအုပ်၊ လွင်ပြင်၊ ဆပုကာန်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ရှိကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ချိုင့်ဝှမ်း ကုန်းမြင့်၊ အသွားအလာမက်ခဲသော မြစ်မြောင်းအရပ်၊ သစ်ဝင်ဆွေးခြောက်ပေါသော အပုပ်အညှီသည်းသော ဧတာင်ကုန်းအရပ်စသည်သည်း များကုန်၏၊ ထိုနည်းတူ လူ့ပြည်မှစုဝေးတရှိ လူ့ပြည်နတ်ပြည်၌ပြုဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း အလွန်များကုန်၏။ လူ့ပြည်မှစုဝေးတရှိ ငရဲဘုံ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၊ ပြိတ္တာဘုံတို့၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် သိသာထင်ရှားစွာ များကုန်၏။

နတ်ပြည်မှစုဝေးတရှိ နတ်ပြည်၊ လူ့ပြည်၌ ပြုဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် သိသာထင်ရှားစွာ များကုန်၏၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာဘုံတို့မှ စုဝေးတရှိ လူ့ပြည်နတ်ပြည်တို့၌ ပြုဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် နှလုံးပါးကြောင်းကိုလည်း အထက်ပါနည်းအတိုင်း ပြောဆိုသင့်၏။

၁၇။ ပဌမဒုကရဓမ္မဝဂ်

၁၇။ ပထမ သုတ္တာဒိ

ကြည့်သို့မှကို ဖြာ်စေနိုင်သော တရားများ

၃၆၆-၃၇၁။ တောကျောင်းဦးနှင်းခြင်း၊ ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ဆောက်တည်ခြင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို ဆောင်ခြင်းတိဒီ ရိတ်သေ သက်နှံးကိုဆောင်ခြင်း၊ တရုတ်ဟောခြင်း၊ ဝိနည်းကိုဆောင်ခြင်း၊ အကြားအမြင်များခြင်း၊ သိက္ခာဝါရင်၍ ဇာတ်ဖြိမ့်ရှိခြင်းရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊ ကြည့်ညိုဖွယ် အသွင်အပြင်နှင့် ပြုစုခြစ်း၊ စင်ကြယ်သော အခြံအရံနှင့် ပြုစုသော ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊ များစသော အခြံအရံရှိသော ရဟန် ဖြစ်ခြင်း၊ ဗမ္ဘီ•ခကောင်းသော ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊ ကိုယ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊ ခရီသော စကာရှိသော ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊ အလိုနှည်းသော ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊ ကျန်းမာသော ရဟန်းဖြစ်ခြင်းတို့သည် စင်စစ်ပယ်ဖျက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောကြားသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ အပရကာဆရာ အယ်ဒတဝဂ်

၁။ ပထမသုတ္တာဒိ

လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှ ဈာန်ပွားများခြင်းအကျိုး

၃၀၂။ ပအ၊မသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ အကယ်၍ရဟန်းသည် လက်ဖျစ်တစ်တွက်ကာလမျှလည်း ပထမဈာန်ကို ပွားများအံ့၊ ဤရဟန်းကို ဈာန်မဆိတ်သုဉ်းဘဲနေသောရဟန်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမကိုလိုက်နာသော ရဟန်း ပြည့်သူတို့၏ဆွမ်းကိုအချည်းအနှီးမဖြစ်စေဘဲ စားသုံးတော်မူသော ရဟန်းဟူ၍ဆိုထိုက်၏။ ထိုဈာန်ကို အဖန်ဖန် အဓိဋ္ဌာန်အားပြု[illegible] ဟူ၍ဆိုကြောင်းဟူသည် ဟု ဟောတော်မူသည်။

၃၀၃-၅၆၂။ နောက်သုတ်တို့၌ ဒုတိယဈာန်စသော ဈာန်သမာပတ်များ၊ မေတ္တာဘာဝနာစသော ဗြဟ္မဝိဟာရ ၄ ပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန် ၀ိရိယ ၄ ပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄ ပါး၊ ဣန္ဒြေ ၅ ပါး၊ ဗိုလ် ၅ ပါး၊ ဗလ[illegible] ၇ ပါး၊ မဂ္ဂင် ၈ ပါး၊ ကသိုဏ်း ၁၀ ပါး၊ အာသုဘ ၁၀ ပါး၊ အနုဿတိ ၁၀ ပါး၊ သညာစသော သညာ ၁၀ ပါး၊ အနုဿတိ ၁၀ ပါးပဋိကို ပွားများအပ်သောကုသိုလ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပထမသုတ်နည်းတူ ဟောကြားသည်။

၁၉။ ကာယဂတာသတိဝဂ်

၁။ ပထမသုတ္တာဒိ

ကာယဂကာသတိ ပွားခြင်း၏အကျိုး

၅၆၁။ ပထမသဲက်၌ ရဟန်းတို့၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန်အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒကကိုဖြန့်၍ [illegible] မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးဝင်သော မြစ်ဟူသမျှတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ [illegible] သော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ပါဝင်ကုန်သကဲ့သို့ ကို အတူပင် တစ်စုံတစ်ယောက် သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်စပ်သော ကာယဂတာသတိကို ပွားများခဲ့သော်ငြားအဖို့၌တည်သော ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကာယဂတာသတိ ဘာဝနာ၌ ပါဝင်လာကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၅၆၂-၅၇၀။ ဒုတိယမ သဏ္ဌမထိ သုက်တို့၌ ကာယဂတာသတိတည်းဟူသောတစ်ခုသောတရားကို ပွားများလျှင် ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်

http://www.dhammadownload.com

ခြင်းသဘောကြောင့်အလို့ငှာ ဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော အကျိုးကို ရရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော မယားဝလေးပါးကုန်ကို (နိဗ္ဗာန်)သို့ဆောက်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏၊ သတိသမ္ပဇဉ် အလို့ငှာ ဖြစ်၏။ (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်အမြင်ကို ရခြင်းငှာဖြစ်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာနှင့် ဝိမုတ္တိတို့ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၅၃၁-၂၄။ အဋ္ဌမမှ ကောဒသမထိ သုတ်တို့၌ ကာယဂတာသတိဟူသော ဝစ်ခုသော တရားကို ပွားများလျှင် ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ငြိမ် ချမ်း၏။ ဝိတက်နှင့် ဝိစာရတို့သည်လည်း ငြိမ်းအေးကုန်၏။ ဝိဇ္ဇာအဖို့ရှိသော တရားအားလုံးတို့သည် ပွားများမှုပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ မဖြစ်ဖူးမသာ အကုသိုလ်တရားတို့သည် မဖြစ်ပေါ်ကုန်၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသော ကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း တိုးပွားကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာသည် ကင်းပျောက်၏။ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်သည်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ငါဟူသော "အတိမာန"သည် ကင်းပျောက်၏။ အနုသယတို့သည် အကြွင်းမဲ့ကင်းကွာခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ သံယောဇဉ်တို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၅၃၅-၅၉၉။ ဒွါဒသမ စသော သုတ်တို့၌ ကာယဂတာသတိတည်းဟူသော တစ်ခုသော တရားကို ပွားများလျှင် ပညာဖြင့် ဖောက်ခဲ့သမျှငါခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းငှာဖြစ်၏။ အနုပါဒိသေသပရိနိဗ္ဗာန် အလို့ငှာ ဖြစ်၏၊ များစွာသောဓာတ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်၏။ အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်၏။ များစွာသော ဓာထ်တို့ကို ခဲခြမ်း၍ သိနိုင်၏။ သောတာပတ္တိဖိုလ် စသော ဖိုလ်ဝလေးပါးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာဖြစ်၏။ ပညာကိုမှခြင်း၊ ပညာ၏ တိုးပွားခြင်း၊ ပြန့်ပြောခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ မြတ်သောပညာ၊ ကြီးသောပညာ၊ ပြန့်ပြောသောပညာ၊ နက်နဲသော ပညာအလို့ငှာ ဖြစ်၏။ မယှဉ်သာသော ပညာ၊ မြေကြီးဆုထုနှင့်တူသောပညာ၊ လျင်သော ပညာ၊ ပေါပါးသောပညာ၊ မြန်သောပညာ၊ ထက်သောပညာ၊ ကိုလေသာကို ဖောက်ခဲနိုင်သော ပညာအလို့ငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၀။ အဓိတဝဂ်

၁။ ပထမသုတ္တာဒိ

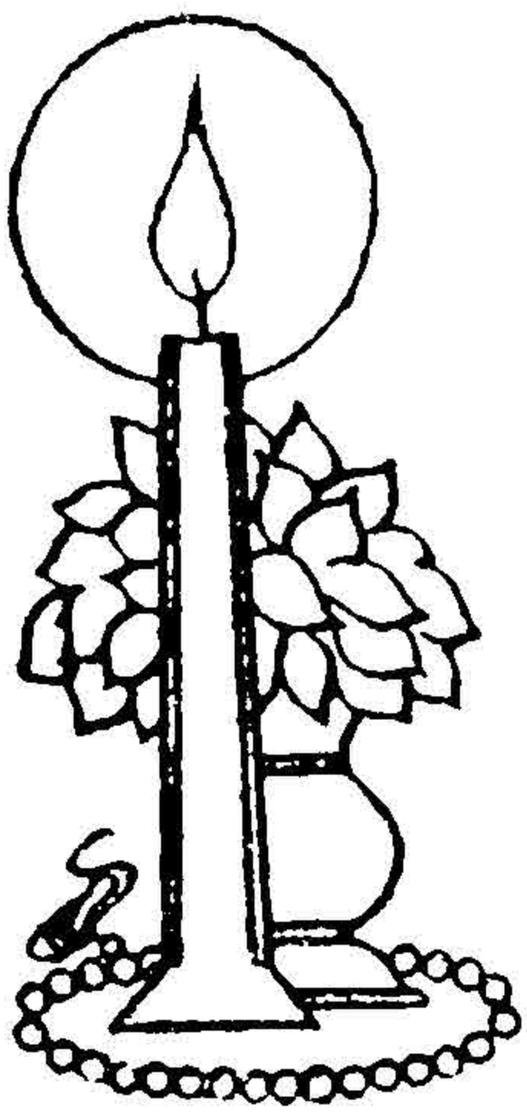
အန္ဓိကိခမ်းသာကို သုံးဆောင်သူ

၆၀၀။ အကြင်သူတို့သည် ကာယဂတာသတိကို မသုံးဆောင်ကုန်၊ ထိုသူတို့သည် ဒသခြင်းကင်းရာ အမြိုက် ချမ်းသာကို မသုံးဆောင်သူများ ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် ကာယဂတာသတိကို သုံးဆောင်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ဒသခြင်းကင်းရာ အမြိုက်ချမ်းသာကို သုံးဆောင်သူများ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၆၀၁-၆၁၁။ ဒုတိယသုတ် စသည်တို့၌ ပထမသုတ်ပါ အဓိပ္ပာယ် ကိုပင် စကားလုံးများ ပြောင်းလဲ ဟောကြားပါသည်။

ဓကကနိပါတ် ဩဠာရိ။

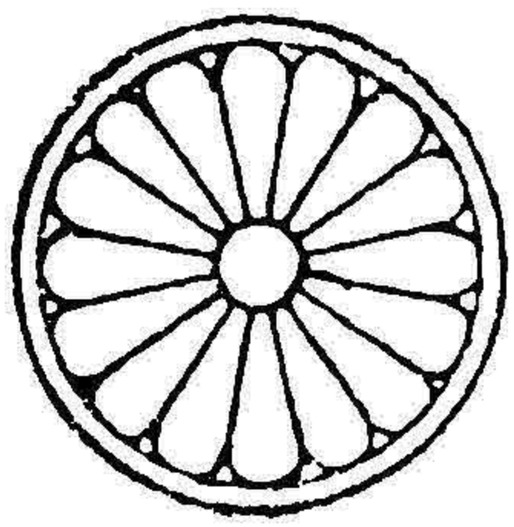
http://www.dhammadownload.com

ဒုကနိပါတ်

နှစ်ပါးစု တရားများ အဝိုင်း

http://www.dhammadownload.com

၁။ ကမ္မကရဏဝဂ်

၁။ ဝိဇ္ဇသုတ်

အပြစ်နှစ်မျိုး

၁။ ရဟန်းတို့၊ အပြစ်တို့သည် မျက်မှောက် သဝဇ္ဇ ဖြစ်သော အပြစ်၊ တမလွန်သဝဇ္ဇဖြစ်သောအပြစ် ဟူ၍နှစ်မျိုးရှိကုန်၏။ ဤနှစ်မျိုး တို့တွင်မျက်မှောက်ဘဝဋ္ဌ ဖြစ်သော အပြစ်ဟူသည်အဘယ်နည်းဆိုသော် ဤလောက၌ မင်းတို့သည် မကောင်းမှု ပြုကျင့်သော ခိုးသူကို ဖမ်းဆီး၍ အာမျိုးမျိုးသော နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုမျှားကိုပြုစကြကုန်၏။အာမျိုးမျိုးသော နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှု ဟူသည်-

(၁) နှင်တံဖြင့်ရိုက်နှက်ခြင်း။
(၂) ကြိမ်လုံးဖြင့် ရိုက်နှက်ခြင်း။
(၃) တုတ်ကိုဖြင့် ရိုက်နှက်ခြင်း။
(၄) လက်ကိုဖြတ်ခြင်း။
(၅) ခြေကိုဖြတ်ခြင်း။
(၆) လက်ခြေတို့ပါ ဖြတ်ခြင်း။
(၇) နားကိုဖြတ်ခြင်း။
(၈) နှာခေါင်းကိုဖြတ်ခြင်း။
(၉) နားရော နှာခေါင်းပါဖြတ်ခြင်း။
(၁၀) ဦးခေါင်းကို ဖောက်၍ သံပူခဲမျှားထည့်ပြီး ပုန်းရည်အိုး ဆူပွက်သကဲ့သို့ ဦးနှောက်ဆူပွက်လာအောင်ပြုလုပ်ခြင်း။
(၁၁) ဆံပင်မျှားကိုစု၍ တုတ်ဖြင့်ရစ်ပတ်ကာ ဦးရေနှင့် တကွဆုတ်ခွာပြီး ခေါင်းကို ခရုသင်းကဲ့သို့ ဖွဲးဝဖွဲး ဖြူအောင် ကျောက်ခဲဖြင့် ပွတ်တိုက်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

(၁၂) ပါးစပ်ကိုသံဒုတ်ဖြင့်ထောက်ထာ၊ပြီး ရာဟုခံတွင်းဌ်ခနေလုံး ကြီး ရောက်နေသကဲ့သို့ အာခေါင်တွင်းဌ်မီးထွန်းညှိထားခြင်း။

(၁၃) တစ်ကိုယ်လုံးကို ဆီစိမ်အဝတ်ဖြင့်ပတ်၍မီးရှို့ကာမီးပန်းကုံးသဖွယ် ပြုလုပ်ခြင်း။

(၁၄) လက်ကို ဆီစိမ်အဝတ်ဖြင့်ပတ်၍ မီးရှို့ကာ မီးရှူး မီးတိုင်သဖွယ် ပြုလုပ်ခြင်း။

(၁၅) ပြောင်းမြက်ပမာ ကိုယ်ရေလွှာကို ဆွဲခွာခြင်း။

(၁၆) ခန္ဓာကိုယ်မှ ဆွဲခွာအပ်သော အရေလွှာတို့ကို လျှော်တေအဝတ်ပမာ ဝတ်စေခြင်း။

(၁၇) ဇော်သားကောင်ပမာ လေးဘက် ထောက်သွားစေပြီး ပတ်ပတ်လည်မှ မီးဖြင့်ရံလျက် မြှုံက်ကင်ခြင်း။

(၁၈) ဗာဓချုန်နှစ်ခုရှိသောသံချိတ်ဖြင့် အရေအသား အကြွတ်တို့ကို ဆွဲချိတ် ခွာယူခြင်း။

(၁၉) တစ်ကိုယ်လုံးမှ ဇရေအသားတို့ကို ထက်စွာသော ဓားဖြင့် တစ်ကျပ်သားခန့်စီ ခုတ်ထစ်ယူခြင်း။

(၂၀) တစ်ကိုယ်လုံးကို တုတ်ဖြင့် ညက်ညက်ကြေအောင် ရိုက်နှက်ပြီး အရေအသားအကြွတ်တို့ကို ဘီးကြမ်းဖြင့်ခြစ်၍ ဆားငန်ရေ လောင်းချခြင်း။

(၂၁) မြေပေါ်ဦးစောင်းရှိအိပ်စေပြီး သံချုန်တစ်ချောင်းကိုနှားပေါက် နှစ်ဖက်မှ မြေကြီးထဲအထိ နှစ်မြုပ်အောင် ရိုက်သွင်းလျက် ခြေနှစ်ဖက်ကို တံခါးကျည်ပမာ ချာချာလည်အောင် ဆွဲလှည့်ခြင်း။

(၂၂) အသားစုတို့ကို ကောက်မြီးယုံးကဲ့သို့ ဆံပင်ဖြင့် ရစ်ပတ်ခေါက် လိပ်ခြင်း။

(၂၃) ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော ဆီပူဖြင့် လောင်းခြင်း။

(၂၄) နှစ်ရက်သုံးရက်အစာငတ်ထားသဖြင့် ဆာလွန်ဆာနေသော ခွေးတို့ကို ကိုက်စားစေခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

(၂၅) အရှင်လာတ်လတ် သံတံကျင်လျှိုစေခြင်း။
(၂၆) သံလျက်ဖြင့်ခေါင်းကိုဖြတ်စခြင်း-
စသော နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများ ဖြစ်၏။

ဤသို့ မဂဓာဝင်းမှုပြုလုပ်သော ခိုးသူကို အစိုးရမင်းတို့က ဖမ်းမိ အမျိုးမျိုးသောညှဉ်းပန်းမှုများ ပြုစသည်ကိုမြင်သောသူအား "အကယ်၍ ငါသည်လည်းဤကဲ့သို့သော မဂဓာဝင်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့လျှင် ထိုကဲ့သို့သော ညှဉ်းပန်နှိပ်စက်မှုများကို ခံရပေဆို" ဟု အကြံဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုသူသည် မျက်မှောက် ဘဝ၌ ဖြစ်သော အပြစ်ကို ကြောက်သည် ဖြစ်၍ သူတစ်ပါး၏ပစ္စည်းဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ထိုညှဉ်းပန်နှိပ်စက်မှုအမျိုးမျိုးခံရခြင်းကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်သောအပြစ်ဟု ဆိုအပ်၏။

တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော အပြစ်ဟူသည် အဘယ်နည်း ဆိုသော် ဤလောက၌ အချို့သောသူအား "ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် မဂေါဝင်းစသော အကျင့်ဒုစရိုက်ကို ကျင့်ခြင်းသည် တမလွန်ဘဝ၌ ယုတ်ညံ့သော ဆင်းရဲစသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ အကယ်၍ ငါသည်လည်း ဒုစရိုက်ကို ပြုကျင့်ခဲ့သော် သေလွန်သောအခါ အပါယ်ဝရဲသို့ ကျစေရာ၏မည်သာ ဖြစ်၏" ဟုအကြံဖြစ်၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော အပြစ်ကိုကြောက်သည်ဖြစ်၍ ဒုစရိုက်ကိုပယ်ပြီး သုစရိုက်ကို ပြုကျင့်၏။ မိမိကိုယ်ကို စင်ကြယ်ဆောင်စောင့်ထိန်း၏။ ဤသို့ အပါယ်ဝရဲသို့ ကျရောက်ခြင်းကို ပြစ်မှားသော တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သောအပြစ်ဟု ဆိုအပ်၏။

မဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သောအပြစ်၊ တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သောအပြစ်ကို ဘေးဟု မြင်ကြောက်၍သည်ဖြစ်၍ နေလုံးအံ့ဟူ၍အားထုတ်အပ်၏။ အပြစ်ကို ဘေးဟု မြင် ကြောက်၍သည် ဖြစ်၍ နေသူသည် အပြစ်ဟူသမျှလုံးမှ လွတ်လိမ့်မည်ဟု မှချ မျှော်လင့်အပ်၏။

၂။ မဂ္ဂာနုသုတ်

ကဲခဲသော အားထုတ်ခြင်းနှင့်မျိုး

၂။ လောကဌ် ပြုလုပ်ရန်ခက်ခဲသောအားထုတ်ခြင်းသည် နှစ်မျိုးရှိ၏။ ယင်းကိုမူကား လူ့ဘောင်၌နေသူတို့က ရဟန်းတို့အား ဆက်ဆံ ခွမ်းကျောင်း ဆေး ဟူသော ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ထောက်ပံ့နိုင်ရန် အားထုတ်ခြင်း၊ လူ့ဘောင်မှ ထွက်၍ ရဟန်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အလုံးစုံသော

http://www.dhammadownload.com

ဥပဓိ[၁]တို့ကို စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာ အားထုတ်ခြင်း တို့ ဖြစ်၏။ ထိုအားထုတ်ခြင်းနှစ်မျိုးတို့တွင် ဥပဓိတို့မှ ကင်းလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန် အလို့ငှာ အားထုတ်ခြင်းသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့သည် ဥပဓိတို့မှကင်းလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာ အားထုတ်ရန် ကြိုးစားရမည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ တပနီယသုတ်
ပူပန်ဖွယ်ဟုတ်သော တရားနှစ်ပါး

၃။ ဤလောက၌ အချို့သူသည် ကိုယ်နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် မကောင်းသော အကျင့်ကိုကျင့်၏။ ကောင်းသော အကျင့်ကို မကျင့်။ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ "ငါကား မကောင်းသောအကျင့်ကို ပြုကျင့်မိပြီ" ဟု ပူပန်ရ၏။ "ငါသည် ကောင်းသောအကျင့်ကို မပြုကျင့်ခဲ့မိ" ဟုလည်း ပူပန်ရ၏။ ဤသို့လျှင် ပူပန်စေတတ်သော တရားတို့သည် မကောင်းသော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ခဲ့ခြင်းနှင့် ကောင်းသော အကျင့်ကို မပြုကျင့်ခဲ့ခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိကြောင်း ဟောပါသည်။

၄။ အတပနီယသုတ်
မပူပန်စေတတ်သော တရားနှစ်ပါး

၄။ ကိုယ်နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် ကောင်းသော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ခဲ့ခြင်းနှင့် မကောင်းသောအကျင့်ကို မပြုကျင့်ခဲ့ခြင်းတို့သည် မပူပန်စေတတ်သော တရားနှစ်ပါး ဖြစ်ကြောင်း ဟောပါသည်။

၅။ ဥပညာတသုတ်
ကိုယ်တိုင်သိမြင်ခဲ့သော တရားနှစ်ပါး

၅။ ရဟန်းတို့၊ ငါသည် ကုသိုလ် တရားတို့၌ မဆောင့်ရဲခြင်းနှင့် အားထုတ်မှု၌ မဆုတ်နှစ်ခြင်းဟူသော ဤတရား နှစ်ပါးတို့ကား ကျေးဇူးကို ကိုယ်တိုင်သိမြင်ခဲ့၏။ ရဟန်းတို့၊ ငါသည် "ငါ၏ကိုယ်၌ အရေအခြောအရိုးမျှသာကြွင်း၍ အသွေးအသားခန်းခြောက်စေကာမူ ယောကျ်ားတို့၏

၁။ ဆင်းရဲဒုက္ခတို့၏ စွဲတည်ရာ အင်္ဂါခံကို 'ဥပဓိ' ဟုခေါ်သည်။ ယင်းတို့မှာ ခန္ဓာငါးပါး၊ ကိလေသာ ဆယ်ပါး၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဧတေနာနှင့် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

စုမ်းအားလုံ့လဝီရိယဖြင့် ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်သော တရားသို့မရောက်ဘဲ ဝီရိယ၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည် မဖြစ်စေအံ့'' ဟူသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် မဆုတ်မနစ်အားထုတ်ခဲ့၏။ ရဟန်းတို့၊ ငါးသည် မဖမ်းမလျှော့အားထုတ်ခြင်းဖြင့် 'သမ္မောဓိဉာဏ်ကိုရခဲ့၏။' ယောဂဒလးပါးမှ ကင်းလွတ်သည့် ဆမြတ်ဆုံးတရားကိုရခဲ့၏။

ရဟန်းတို့၊ အကယ်၍သင်တို့သည်လည်း(ငါကဲ့သို့ပင်)မဆုတ်မနစ်သော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် အားထုတ်ခဲ့သော် ရဟန်းပြုသော အမျိုးကောင်းသားတို့ မျှော်မှန်းအပ်သည့် အကျင့်မြတ်၏အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြု၍ မနှေးနိုင်ကြလိမ့်မည်။

ရဟန်းတို့၊ ထို့ကြောင့်သင်တို့သည် ''ငါ၏ကိုယ်၌ အဆရအကြောအချိုးမျှသာကြွင်း၍အသားခန်းခြောက်ခေစေသော်မူ၊ ယောဂီသည် စုမ်းအားလုံ့လဝီရိယဖြင့် ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်သောတရားသို့ မရောက်ဘဲ ဝီရိယ၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည် မဖြစ်စေအံ့'' ဟူသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် မဆုတ်မနစ် အားထုတ်အပ်၏။

၆။ သညောဇနသုတ်

သံယောဇဉ်နှင့် ရှမြင်ပုံ နှစ်မျိုး

၆။ သံယောဇဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းတရားတို့ အပေါင်း ရှမြင်ခြင်းသည် သာယာဖွယ်ကုန် ရှမြင်ခြင်း၊ ငြီးငွေ့ဖွယ် ဟုရှမြင်ခြင်း ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် သာယာဖွယ်ကုန်ဖြစ်တိုင်း တလဲလဲ ရှမြင်နေသူသည် ထုဂ ဒေါသ မောဟတို့ကို မပယ်နိုင်။ ထုဂ ဒေါသ မောဟတို့ကို မပယ်လျှင် ဇာတိဇရာစသော ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းမှ မလွတ်။ ငြီးငွေ့ဖွယ်ဟု အဖန်တလဲလဲ ရှမြင်သူသည် ထုဂ ဒေါ ပယောဟ

၁။ 'သမ္မောဓိဉာဏ်' ဟူသည်မှာ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးနှင့် သမ္ပယုတ္တဓာတ်တို့ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖွင့်ပါသည်။

၂။ ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော တရားလေးပါးသည် သတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စပ သာယာဟတ်သော မိတ်ကြောင့် 'ယောဂ' မည်၏။ ဤယောဂတရားမှာ ယောဂ လေးပါးမှ တစ်းလွတ်သော တရားဟူသည် အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် နိဗ္ဗာန်တို့ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

တို့ကိုပယ်နိုင်၏။ ထို၀ ဒေါသ ဓမ္မာဟတို့ကို ပယ်လျှင် ဇာတိဇရာ စသော ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၇-၀ ကထာသုတ်နှင့် ဆုက္ကသုတ်

မည်းညစ်သောတရားနှင့် ဖြူစင်သောတရား

၇-၀။ မကောင်းမှုမှ မရွှဲရန်ခြင်း "ဆဟိရိက"နှင့် မလန့်ခြင်း "အနောတပ္ပ"ဟူသည် မည်းညစ်သော တရားနှစ်ပါးဖြစ်၏။ မကောင်းမှုဒဿီရှုကဲခြင်း "ဟိရိ"နှင့် လန့်ခြင်း "ဩတ္တပ္ပ" တို့သည် ဖြူစင်သော တရားနှစ်ပါးဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ စရိယသုတ်

လောက စောင့်သော တရားနှစ်ပါး

၉။ ဟိရိနှင့် ဩတ္တပ္ပတရားနှစ်ပါးတို့က လောကကို စောင့်ထိန်းထား၏။ အကယ်၍ဤတရားနှစ်ပါးက လောကကို စောင့်ထိန်းမထားခဲ့သော် လောကဌ အမေ၊ မိကြီး၊မိထွေး၊ဆရာကတော်ဟူ၍ ထင်ရှားတော့မည်မဟုတ်၊ သူး၊ ဆိတ်၊ ကြွက်၊ ဝံကဲ့၊ခွေး၊မြေခွေးမျိုးကဲ့သို့ ရောယှက်ခြင်းသို့ ရောက်ဖွယ်ရှိသည်ဟု ဟောကြားသည်။

၁၀။ ဝဿုပနာယိကသုတ်

ဝါကပ်ခြင်း နှစ်မျိုး

၁၀။ မူလိမ ဝါကပ်ခြင်းနှင့် ပစ္ဆိမ ဝါကပ်ခြင်းဟူ၍ ရဟန်းတို့၏ ဝါကပ်ခြင်း နှစ်မျိုးရှိကြောင်း ဟောသည်။[1]

၁။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့ထိ သုံးလကို 'ပုရိမဝါ' ဟုခေါ်သည်။ ဝါခေါင် လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့ အထိ သုံးလကို 'ပစ္ဆိမဝါ' ဟုခေါ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ အဓိကရဏဝဂ်

၁။ ဗလသုတ်

အာနုစ္ပါး

၁၁။ ဆင်ခြင်ခြင်းအား "ပဋိသင်္ခါနဗလ" နှင့်ပွားများခြင်းအား "ဘာဝနာဗလ"ဟူ၍ အားနုစ်ပါးရှိသည်။ ထိုနုစ်ပါးတို့တွင် ဒုစရိုက်သုံးပါးသည် မျက်မမြောက်ဘဝ တမလွန်ဘဝ နုစ်ပါးလုံးဌဲ့ ယုတ်ညံ့ဆောသောကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကြောင်း ဆင်ခြင်၍ ဒုစရိုက်သုံးပါးကို ပယ်ပြီး သုစရိုက်သုံးပါးကို ပွားများခြင်းသည် ပဋိသင်္ခါနဗလမည်၏။

ဘာဝနာဗလဟူသည် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အားကို ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ မှန်၏။ ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ ဉာဏ်အားကို အကြောင်းပြု၍ ရာဂဒေါသမောဟတို့ကိုပယ်၏။ အကုသိုလ်တို့ကို မပြုလုပ်မိဝဲဘဲ ရှောင်ကြဉ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘာဝနာဗလဟူသည် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အားပင် ဖြစ်သည်ဟု ဟောပါ၏သည်။

၁၂။ ဒုတိယဗလသုတ်၌ ပဋိသင်္ခါနဗလမှာ ရှေ့သုတ် အတိုင်းဖြစ်သည်။ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်စသော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ပွားများခြင်းသည် ဘာဝနာဗလမည်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၁၃။ တတိယ ဗလသုတ်၌ ပထမစျာန်စသော စျာန်လေးပါး ဝင်စားနိုင်ခြင်းသည် ဘာဝနာ ဗလမည်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၄။ ဓမ္မဒေသနာသုတ်

တရားဟောခြင်း နုစ်မျိုး

၁၄။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာခြင်းသည် အကျဉ်း အားဖြင့် နစ်ခြင်း၊ အကျယ်အားဖြင့် ဟောခြင်းဟူ၍ နုစ်မျိုးရှိ၏ကြောင်း ဟောကြားသည်။

၁။ ၌အဓိကရဏဝဂ် စသည်တို့၌မူကား ပါဠိဓာတ်ကွင် သုတ်အမည်မျှား မပါသေ်လည်း မှတ်သားရ လွယ်စေရန် ဆိုလျော်သော သုတ်အမည်မျှား တပ်ထားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ အဓိကရဏသုတ်

အဓိကရဏ်၊ နှစ်မျိုး

၁၅။ အကြင်အဓိကရဏ်းဌ် အပြစ် "အာပတ်"သို့ ရောက်သော (အမှုသည်) ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို ဖေဖော် ထုတ် သော "စောဒက" ရဟန်းလည်လည်းကောင်း မိမိကိုယ်မိမိ ကောင်းစွာဆင်ခြင် စဉ်းစားခြင်းမပြု၊ ထိုအဓိကရဏ်းဌ် အငြင်းပွားမှုသည် ရှည်ကြာခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ ရှုန့်ရင်းခြင်းငှာ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ရဟန်းတို့ သည်လည်း ချမ်းသာစွာ နေရလိမ့်မည်မဟုတ်ဟူ၍ မုချမျှော်လင့်အပ်၏။

အကြင် အဓိကရဏ်းဌ် အာပတ်သို့ရောက်သော ရဟန်းသည်လည်း ကောင်း၊ အပြစ်ကို ဖော်ထုတ်သော စောဒကရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်မိမိ ကောင်းစွာဆင်ခြင်စဉ်းစား၏။ ထိုအဓိကရဏ်းဌ် အငြင်းပွားမည် မဟုတ်။ ရဟန်းတို့သည်လည်း ချမ်းသာစွာ နေရလိမ့်မည်ဟု မုချမျှော်လင့်အပ်၏။

အာပတ်သို့ရောက်သော ရဟန်းသည် မာဘယ်သို့ ဆင်ခြင် စဉ်းစားရမည်နည်းဆိုသော်- "ငါသည် ကိုယ်ဖြင့် တစ်ခုသောအာပတ်သို့ ရောက်ခဲ့သောကြောင့်သာ ထိုစောဒကရဟန်းသည် မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ငါသည် အာပတ်သို့ မရောက်ခဲ့သော် ထိုစောဒက ရဟန်းသည် မြင်မည် မဟုတ်။ငါအာပတ်သို့ရောက်သည်ကိုမြင်သောကြောင့်သာလျှင်ထိုစောဒက ရဟန်းသည်ငါ့အား မနှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ ပန်ပယ်သင့်သော စကားကို ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ မနှစ်သက်သော စကားကို ဆိုခြင်း ခံရသော ငါကလည်း သူ့အပေါ်၌ တစ်ဖန် မနှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ သူတပါးအား ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ကင်းစဉ့်ကို ရှောင်သွားသူအား ကောင်းခွန် မဆောင်ခြင်းကြောင့် အပြစ်သည် ကျဆုတ်သကဲ့သို့ ငါ့အား သာလျှင် အပြစ်သည် ကျရောက်၏"ဟူ၍ ဆင်ခြင်ရမည်။

အပြစ်ကို ဖော်ထုတ်သော စောဒက ရဟန်းကလည်း အဘယ်သို့ ဆင်ခြင်ရမည်နည်းဟု ဆိုသော်- "ထိုရဟန်းသည် ကိုယ်ဖြင့် တစ်စုံတစ်ခု သော အာပတ်သို့ ရောက်ခဲ့သောကြောင့် သာလျှင် ငါသည် သူ့ကိုမြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍ထိုရဟန်းသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အာပတ်သို့ မရောက် ခဲ့သော် ငါမြင်မည်မဟုတ်၊ အာပတ်သို့ရောက် သည် ကို မြင်ခြင်းကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

လည်းငါသည်မနုစ်သက်သည်ဖြစ်၍ မနုစ်သက်ဒသာ စကားကို ဆိုခဲ့မိခြင်းဖြစ်၏။ မနုစ်သက်ဒသာစကားကိုခပြောဆိုခြင်းခံရဒသာ ထိုရဟန်းကလည်း ငါ့အားတစ်ဖန် မနုစ်သက်သည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးတို့အား ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ကင်းစခန်းကို ရှောင်သွားသူအား ကင်းခွန်မဆောင်ခြင်းကြောင့် အပြစ်ကျရောက်သကဲ့သို့ ငါ့အားသာလျှင် အပြစ်သည် ကျရောက်၏" ဟူ၍ ဆင်ခြင်ရမည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ အဓမ္မစရိယာသုတ်

မတရားသောအကျင့်နှင့် တရားသောအကျင့်

၁၆။ အခါတစ်ပါး၌ မထင်ရှားသော ပုဏ္ဏား တစ်ယောက်သည် ဗုဒ္ဓထံ ချဉ်းကပ်၍ ပြဿနာကို မေးလျှောက်၏။

"အရှင်ဂေါတမ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် သေလွန်သောအခါ အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်ကုန်သနည်း"

"ပုဏ္ဏား မဒေကာင်းသောအကျင့်၊ မညီမျှသောအကျင့်ကြောင့် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် သေလွန်သောအခါ အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်ခြင်း ဖြစ်၏"

"အရှင်ဂေါတမ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် သေလွန်သောအခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ပါကုန်သနည်း"

"ပုဏ္ဏား၊ တရားသောအကျင့်၊ ညီမျှသော အကျင့်ကြောင့် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် သေလွန်သောအခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြခြင်း ဖြစ်၏"

ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓ၏အဒဖြကို နှစ်သက်၍ ဥပါသကာအဖြစ်ခံယူသွား၏လည်း။

၁။ မဟာရားသောအကျင့်၊ မညီမျှသော အကျင့်ဟူသည် အကုသိုလ် ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ တရားသောအကျင့်၊ ညီမျှသောအကျင့်ဟူသည် ကုသိုလ် ကမ္မပထ တရားဆယ်ပါးကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၇။ ကတတ္တာသုတ်၌အထက်သုတ်ပါဓမ္မဒေသနာကိုပင် ဇာနုဿောဏိပုဏ္ဏားက မေးလျောက်၏။ ဒုစရိုက်မှုကိုပြုလုပ်၍ သုစရိုက်မှုကို မပြုလုပ်ခြင်းဓမ္မကြောင့် အပါယ်ဝင်ရသို့ ရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သုစရိုက်မှုကို ပြုလုပ်၍ ဒုစရိုက်မှုကို မပြုလုပ်ခြင်းဓမ္မကြောင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဗုဒ္ဓက ဖြေကြားသည်။

၈။ ကံသအကရဏီယသုတ်

ဧင်စစ် မပြုအပ်သောအမှုနှင့် ပြုအပ်သောအမှု

၁၈။ ကာယဒုစရိုက်စသော ဒုစရိုက် သုံးပါးကို စင်စစ် မပြုအပ်၊ ကာယသုစရိုက်စသော သုစရိုက် သုံးပါးကို စင်စစ်ပြုအပ်၏ဟု ဗုဒ္ဓက ရှင်အာနန္ဒာအား မိန့်ကြားသည်။ "ဒုစရိုက်မှုကို ပြုမိလျှင် မည်သို့သော အကျိုးကို မျှော်လင့်အပ်ပါသနည်း၊ သုစရိုက်မှုကို ပြုမိလျှင် မည်သို့သော အကျိုးကို မျှော်လင့် အပ်ပါသနည်း" ဟု ရှင်အာနန္ဒာက မေးလျှောက်ရာ ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြား၏။

"အာနန္ဒာ၊ စင်စစ်မပြုအပ်သော ဒုစရိုက်မှုကို ပြုကျင့်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို မိမိ စွပ်စွဲခြင်း၊ ပညာရှိတို့က ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ မကောင်း သတင်းပျံ့နှံ့ခြင်း၊ တရားလျက်သေရခြင်း၊ သေပြီးနောက် အပါယ်ဝင်ရသို့ ကျခြင်း ဟူသော အကျိုးငါးပါးကို မျှော်လင့်ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

"အာနန္ဒာ၊ စင်စစ်ပြုအပ်သော သုစရိုက်သုံးပါးကို ပြုကျင့်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်မိမိ ဖစ္စွပ်စွဲခြင်း၊ ပညာရှိတို့က ချီးမွမ်းခြင်း၊ကောင်းသော သတင်း ပျံ့နှံ့ခြင်း၊ မတရားလျက် မသေရခြင်း၊ သေပြီးနောက် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အကျိုးငါးပါးကို မျှော်လင့်ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏"

၉။ အကုသလပဟာနသုတ်

အကုသိုလ်ကို ပယ်၍ ကုသိုလ်ကို ပွားများခြင်း

၁၉။ ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် အကုသိုလ်ကို ပယ်ကြလော။ ရဟန်းတို့၊အကုသိုလ်ကိုပယ်ခြင်းငှာတတ်ကောင်း၏။ အဘယ်၍ အကုသိုလ်ကိုပယ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းခဲ့သော် အကုသိုလ်ကို ပယ်ကြလောဟု ငါမိန့်ကြားမကမဟုတ်၊ စင်စစ်အကုသိုလ်ကို ပယ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်

http://www.dhammadownload.com

သောခကြောင့်သာ အကုသိုလ်ကိုပယ်ကြဉလာဟု ငါမိန့်ကြားခြင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ အကယ်၍ အကုသိုလ်ကို ပယ်လျှင် အကျိုးစီးပွား မဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်ခဲ့သော အကုသိုလ်ကို ပယ်ကြဉလာဟု ငါမိန့်ကြားမည် မဟုတ်၊ အကုသိုလ်ကိုပယ်လျှင် အကျိုးစီးပွားများခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်သောကြောင့်သာ အကုသိုလ်ကိုပယ်ကြဉလာဟု ငါမိန့်ကြားခြင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် ကုသိုလ်ကို ပွားကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့၊ ကုသိုလ်ကို ပွားခြင်းငှာ တတ်မကောင်း၏။ အကယ်၍ ကုသိုတ်ကို ပွားခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းခဲ့သော် ကုသိုလ်ကို ပွားကြဉလာဟု ငါမိန့်ကြားမည်မဟုတ်၊ စင်စစ် ကုသိုလ်ကို ပွားခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် သာလျှင် ကုသိုလ်ကို ပွားကြဉလာဟု ငါမိန့်ကြားခြင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ ကုသိုလ်ကို ပွားလျှင် အကျိုးစီးပွား မဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်ခဲ့သော် ကုသိုလ်ကို ပွားကြဉလာဟု ငါမိန့်ကြားမည်မဟုတ်။ စင်စစ် ကုသိုလ်ကို ပွားလျှင် အကျိုးစီးပွားများခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သာလျှင် ကုသိုလ်ကို ပွားကြဉလာဟု ငါမိန့်ကြားခြင်း ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ သဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ်

သူတော်ကောင်းတရား ကွယ်ခြင်း အကြောင်းနှစ်ပါး

၂၁။ မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်ခသော ပုဒ်ဗျည်းနှင့် မကောင်းသဖြင့် သိအပ်ခသော အနက်ဟိုသည် သူတော်ကောင်းတရား ပျက်စီးကွယ်ပျောက်ခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်သည်။ ပုဒ်ဗျည်းကို မကောင်းသဖြင့်ထားအပ်ဘည်မှိုးသော အနက်ကိုလည်း မကောင်းသဖြင့် သိအပ်မည်သာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၁။ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိသုတ်

သူတော်ကောင်း တရား ဖြည့်ခြင်း၏ အကြောင်းနှစ်ပါး

၂၁။ မကောင်းစွာထားအပ်သော ပုဒ်ဗျည်းနှင့် မကောင်းစွာ သိအပ်သော အနက်တို့သည် သူတော်ကောင်းတရားတည်တံ့ခြင်း၊ မကွယ်ပျောက်

၁။ မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော ပုဒ်ဗျည်းဟူသည် အစီအစဉ် မကျ ထားအပ်သော ပုဒ်ဗျည်းကို ဆိုလိုပါသည်။

၂။ မကောင်းသဖြင့် သိအပ်သော အနက်ဟူသည် လွဲမှားစွာ သိအပ်သော အနက်ကို ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မပျက်စီးခြင်း၏ အဓိကြောင်းမှူး ဖြစ်သည်။ ပုဒ်ဗျည်းကို ကောင်းစွာထား အပ်သည်ရှိသော် အနက်ကိုလည်း ကောင်းစွာ သိအပ်သည်သာ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃။ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်

လူမိုက်နှစ်မျိုးနှင့် လူလိမ္မာနှစ်မျိုး

၂၂။ အပြစ်ကို အပြစ်ဟု မမြင်သူနှင့် အပြစ်ကို ဝန်ခံပြောကြား ပါလျက် တရားနှင့်အညီ လက်မခံသူဟူ၍ လူမိုက်နှစ်မျိုးရှိသည်။

အပြစ်ကို အပြစ်ဟု မြင်သူနှင့် အပြစ်ကို ဝန်ခံ ပြောကြားလျှင် တရားနှင့်အညီ လက်ခံသူဟူ၍ လူလိမ္မာ နှစ်မျိုး ရှိသည်ဟု ဟောပါသည်။

၂.၅ အဇ္ဈာစိုက္ခနသုတ်မျှား

မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲသူနှစ်မျိုး

၂၃-၂၆။ ဒေါသသည် ပျက်ဆီးအပ်သော သူသည် ဒေါသနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲ၏။[၁] (အသိဉာဏ်မရှိဘဲ အချည်းနှီးသော) သဒ္ဒါရှိသူသည် မကောင်းသဖြင့် (လွဲမှားစွာ) စဲ့ယှဉ်ခြင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စဲ့၏။[၂] ဤနှစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာ ဘုရားကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲသူမျှား ဖြစ်ကုန်၏။

၁။ ဒေါသ လွှမ်းမိုးနေသူသည် ''ရဟန်း ဂေါတမမှာ လူတို့၏ ကုသိုလ် တရားထက် သာလွန်သော် ဖျက်နှိမ်ကိလေသတရားသည် မရှိ'' ဟု ပြောဆို သော သူနှုတ်ဟာ လိမ္မာစွာ မင်းသားကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန် သောစကားဖြင့် စွပ်စွဲ ပြောဆိုတတ်လေသည်။

၂။ အသိဉာဏ်မပါဘဲ အချည်းနှီးသော သဒ္ဒါဖြင့် မြတ်စွာဘုရား အပေါ်၌ အလွန်အကဲ ကြည်ညိုသူသည် ''မြတ်စွာဘုရား မည်သည် လောကမှ လွတ်မြောက်ပြီ သူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ဆိပါ မွေးညင်း စသော ၃၂=ကျောင်းသတို့သည် လောကဓာတ် တရားများ ပြစ်ကုန် ၏'' စသည်ဖြင့် လွှမ်းစွာစွဲယှဉ်မှုက် မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲ တတ်လေသည်။

http://www.dhammadownload.com

မြတ်စွာဘုရား မဟောသော စကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောသော စကားဟု တင်ပြသူနှင့် မြတ်စွာဘုရားဟောသော စကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောသော စကားမဟုတ်ဟု တင်ပြသူ တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲသူများ ဖြစ်ကြ၏။

ဆောင်၍ သိအပ်သော အနက်ရှိသော 'နေယျတ္ထ' သုတ်ကို တိုက်ရိုက်သိအပ်သော အနက်ရှိသော 'နီတတ္ထ' သုတ်ကို တင်ပြသူနှင့် တိုက်ရိုက်သိအပ်သောအနက်ရှိသော 'နီတတ္ထ' သုတ်ကို ဆောင်၍ သိအပ်သောအနက် ရှိသော 'နေယျတ္ထ' သုတ်ဟု ညွှန်ပြသူ တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲသူများ ဖြစ်၏။

၆-၉။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သုတ်စသည် ဂတိနှစ်မျိုး ရှိသူများ

၂၇-၃၀။ ဖုံးကွယ်အပ်သော မဇကာင်းမှု ရှိသူအား ငရဲဘုံနှင့် တိရစ္ဆာန်ဘုံ နှစ်ပျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို မျှော်လင့်ဖွယ်၏။ ဖုံးကွယ်အပ်သော မကောင်းမှု မရှိသူအား နတ်ဘုံနှင့် လူ့ဘုံနှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို မျှော်လင့်အပ်၏။

မှားသော အယူရှိသူကို ငရဲနှင့်တိရစ္ဆာန်ဘုံဟို့က ကြိုဆိုနေကုန်၏။ မှန်သောအယူ ရှိသူကို နတ်ဘုံနှင့်လူ့ဘုံတို့က ကြိုဆိုနေကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ အရည်ဝနပတ္ထသုတ်

တောကိုမှီဝဲခြင်း၏ အကြောင်းနှစ်ပါး

၃၁။ ရဟန်းတို့၊ ငါသည် မိမိ၏ မျက်မှောက် ချမ်းသာစွာနေရခြင်းကို မျှော်ကိုးလျက်လည်း ကောင်း၊ နောင်လာ နောက်သား လူအများကို သနားငဲ့ညှာသည် ဖြစ်၍လည်း ကောင်း၊ ဤအကြောင်း နှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်လျက် လူနေ မြို့ရွာနှင့်ဝေးသော တောကျောင်းတို့ကို မှီဝဲ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၁။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယသုတ်

ဝိဇ္ဇာအဖို့၌ တည်သော တရားနှစ်ပါး

၃၂။ စိတ်တည်ကြည်ခြင်း "ဆမထ" နှင့် သင့်ရာရတရားတို့ကို အာဂုံးမြင်ခြင်း "ဝိပဿနာ" တို့သည် ဝိဇ္ဇာအဖို့၌တည်သော တရားနှစ်ပါး ဖြစ်

http://www.dhammadownload.com

"ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် ပြုအပ်၏ဟု ဆိုလေ့ရှိသူ 'ကိရိယဝါဒီ' လည်း ဖြစ်၏၊ မပြုအပ်ဟုဆိုလေ့ရှိသူ 'အကိရိယဝါဒီ' လည်း ဖြစ်၏"

"အရှင်ဂေါတမ၊ အရှင်သည်အဘယ်သို့လျှင် ပြုအပ်၏ဟုဆိုလေ့ရှိသူ 'ကိရိယဝါဒီ' လည်းဖြစ်၊ မပြုအပ်ဟု ဆိုလေ့ရှိသူ 'အကိရိယဝါဒီ' လည်း ဖြစ်ပါသနည်း"

"ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် ဒုစရိုက်သုံးပါးနှင့် များစွာသော အကုသိုလ်တရားဆိုးတို့ကို မပြုအပ်ဟု ဟောကြား၏။ သုစရိုက်သုံးပါးနှင့်များစွာသော ကုသိုလ်တရားမြတ်တို့ကို ပြုအပ်၏ဟု ဟောကြား၏။ ပုဏ္ဏား၊ ဤသို့လျှင် ငါသည် ပြုအပ်၏ဟု ဆိုလေ့ရှိသူ 'အကိရိယဝါဒီ' လည်းဖြစ်၏"

ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓ၏ ဖြေကြားချက်ကို လွန်စွာနှစ်သက်၍ ဥပါသကာအဖြစ် ခံယူသွားလေသည်။

၄။ ဒက္ခိဏေယျသုတ်

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုး

၃၆။ အခါတစ်ပါး၌ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌီသည် ဗုဒ္ဓဆံချဉ်းကပ်၍ "အရှင်ဘုရား၊ လောက၌ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မည်မျှ ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အလှူကို ပေးလှူအပ်ပါသနည်း" ဟု မေးလျှောက်၏။

"သူကြွယ်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟူ၍ နှစ်မျိုးမျှကုန်၏၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးတို့၌ အလှူကို ပေးလှူအပ်၏" ဟု ဗုဒ္ဓက ဖြေကြားလေသည်။

၅။ သမစိတ္တသုတ်

သံယောဇဉ် နှစ်မျိုး

၃၇။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကား ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း

၁။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်နေဆဲဖြစ်သူ၊ ကျင့်မှုကိစ္စ မပြီးသေးသူသည် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ၎င်းမှာ ရဟန္တာမှတစ်ပါးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်၏။ သီလရှိသော ပုထုဇဉ်သည်လည်း သောတာပန်နှင့်အလားတူ၏ဟုအဋ္ဌကထာ၌ဆိုပါသည်။ရဟန္တာသည်ကား ကျင့်မှုကိစ္စ ပြီးမြောက်သူဖြစ်၍ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

တိုက် မိဂါရမာတာ မည်သော ဝိသာခါ၏ ပြာသဒ်၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။

ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့အား "ငါ့ရှင်တို့၊ ငါသည် သင်တို့အား အစ္ဆတ္တံ သံယောဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း ဟောကြားအံ့၊ သင်တို့သည် ထိုတရားကို ကောင်းစွာနာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းကြကုန်လော့'ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ကလည်း "ကောင်းပါပြီဘုရှင်"ဟု စကားတုံ့ပြန်ကြကုန်၏။

အစ္ဆတ္တ သံယောဇဉ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်

"ငါ့အရှင်တို့၊ အစ္ဆတ္တသံယောဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ငါ့အရှင်တို့၊ ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သီလရှိသူဖြစ်၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်ထိန်းလျက်နေ၏။ သင့်လျော်သောအကျင့်၊ သင့်လျော်သောကျက်စားရာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အကျုမျှလောက်သော အပြစ်တွင်၌ပင် ကြောက်ဟူ ရှုလျက် နေ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ကျင့်၏။ ထိုရဟန်းသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည့် နောက်၌(ကာမာဝစရ) နတ်ခြောက်ဘုံတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော နတ်ဘုံသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေသည်ရှိသော် ဤလူ့အဖြစ်ကို ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ပြန်လာ၏။ ငါ့အရှင်တို့၊ ဤသို့ လူအဖြစ်သို့ ပြန်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အစ္ဆတ္တ သံယောဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။"

၁။ ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံ၊ အရူပ ဘုံဟူသော ဘုံသုံးပါးတို့တွင် ကာမဘုံသည် သတ္တဝါတို့ အများဆုံး တွယ်တာ တပ်မက်သော ဘုံဖြစ်သောကြောင့် အစ္ဆတ္တာဘုံ (အတွင်းဘုံ) မည်၏။ ထို အစ္ဆတ္တ မည်သော ကာမဘုံ၌ လိုခြင်းကပ်မက်ခြင်း ဆန္ဒရာဂကို အစ္ဆတ္တ သံယောဇဉ်ဟု ခေါ်သည်။ ကာမဘုံမှ တစ်ပါးသော ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံတို့၌ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း ဆန္ဒရာဂကို ဗဟိဒ္ဓ သံယောဇဉ်ဟု ခေါ်သည်။ တစ်နည်းသြရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်ငါးပါးကို အစ္ဆတ္တ သံယောဇဉ်၊ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်ငါးပါးကို ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ် ခေါ်သည်ဟု ဖွင့်ပါသည်။

၂။ ဤနေရာ၌ ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပန္နော ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် သမထကို အားမထုတ်ဘဲ ပဗ္ဗဿနာရှု၍ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွားသော 'သုက္ခဝိပဿက' ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မဟိဒ္ဓိသံယောဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်

ငါ့အရှင်တို့၊ မဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ငါ့ရှင်တို့၊ ဤသာသနာ၌ရဟန်းသည် သီလရှိသူဖြစ်၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကိုစောင့်ထိန်းလျက်နေ၏။ သင့်လျော်သောအကျင့်၊ သင့်လျော်သောကျက်စားရာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အကုမြူ လောက်သော အပြစ်တို့၌ပင် ဘေးဟူလျက်နေ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကောင်းစွာဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ ထိုရဟန်းသည်သမာပတ်ချစ်ပါးတို့တွင်တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး စိတ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်ရာဖြစ်သည့်ဌိမ်သက်သော သမာပတ်ကို ဝင်စား၍နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး၍ ဆေပြီးသည့်နောက်၌ (သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံတွင်) တစ်ပါးပါးသော ဗြဟ္မာဘုံသို့ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဘုံမှစုတေသည်ရှိမသာ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤလူ့အဖြစ်သို့ပြန်မလာသူဖြစ်၏။ ငါ့ရှင်တို့၊ဤသို့လူ့အဖြစ်ကို ပြန်မလာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်ရှိသာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။[၂]

ငါ့ရှင်တို့၊ထိုမှတစ်ပါးသော ရဟန်းသည်ကား သီလရှိသူ ဖြစ်၏။ သိက္ခာပုဒ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ ထိုရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို ငြီးငွေ့ခြင်း၊မတပ်မက်ခြင်း၊[၁] ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဌာနကျင့်၏။[၃] ဘဝသုံးပါးတို့ကို ငြီးငွေ့ခြင်း၊ မတပ်မက်ခြင်းဌာန ကျင့်၏။[၄] တဏှာကုန်ခြင်းဌာနကျင့်၏။[၅] လောဘကုန်ခြင်းဌာနကျင့်၏။[၆] ထိုရဟန်းသည် ခန္ဓာကိုယ်

၁။ အညတရံ သန္တံ စေတောဝိမုတ္တိံ အဒ္ဓသု သမာပတ္တိသု အညတရံ စတုတ္ထဈာနသမာပတ္တိံ။ (အင်္ဂုတ္တရာ။)

၂။ ဤဒွိဗြဟ္မာဘုံမှစုတေသည်ရှိသော် ဤလူ့ပြည်သို့ ပြန်မလာသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဤစကားရပ်ဖြင့် ကာမရာဂ ကုန်ခန်းစေရန် အားထုတ်သော သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိပဿနာကို ပြုပါသည်။

၄။ ဤစကားရပ်ဖြင့် ဘဝရာဂ ကုန်ခန်းစေရန် အားထုတ်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာကို ပြုပါသည်။

၅။ ဤစကားရပ်ဖြင့် ကာမရာဂ ကုန်ခန်းစေရန် အားထုတ်သော သောတာပန်သကဒါဂါမ်တို့၏ ဝိပဿနာကို ပြုပါသည်။

၆။ ဤစကားရပ်ဖြင့် ဘဝရာဂကုန်စေရန် အားထုတ်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာကို ပြုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပျက်စီး၍ဒသ၀ိုးဘည်မှုနောက်၌ (သုဒ္ဓါဝါသဒေါးဘုံတို့တွင်)တစ်ပါးပါး သော ပြာဟ္မဏဘုံ၌ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ဒုတိယဘုံမှ စုတေသည်ရှိဖြစ် ဤလူ့အဖြစ် သို့ပင်ရောဒန္ဓအားဖြင့် ပြန်မလာသူဖြစ်၏။ဝါရှင်တို့၊ ဤလူ့အဖြစ် သို့ပြန်မလာသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

နတ်တို့က မြတ်စွာဘုရားအား လျောက်ကြားကြခြင်း

ဤသို့ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့အား တရား ဟောကြားသော အခါ တူဓသမစံတ်ရှိသည့်မျှားစွာသောနတ်ပြဟ္မာတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ချဉ်းကပ်၍ "အမှဲဘုရာ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါ၊မာတာပြာသာဒ်၌ ရဟန်းတို့အား အစ္ဆတ္တသံဒယာဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ နှင့် ဗဟိဒ္ဓသံဒယာဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးအခြားကျောင်းကို ဟောကြားပါ သည်။ပရိသတ်အစပါဝင်းကလည်း ရှင်လမ်းကျေနပ်၍ ဒေသပါသည်။မြတ် စွာဘုရားသည် တပည့်ခံတော်တို့အား သောက်သ ား ကြင်နာသောအား ဖြင့် ရှင်သာရိပုဏ္ဏာရ ဘုရား ဟာရာဇအရပ်သို့ ကြွးကော်မူပါ" ဟူ၍ လျောက် ကြား တောင်းပန်ကြသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြဟ္မာတို့၏ တောင်းပန်မှုကိုဆိတ်ဆိတ် နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူပြီး အာရှိဗသ ဝယ်ကျေးဇူးကြီးသည့် ကွေးထား သောလက်ကို ဆန့်ဘန်းဘိုသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်တန်းထားသော လက်ကိုကွေးလိုက်ဘိသကဲ့သိုလည်းကောင်း၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (ရှတ်တ ရက်)ကွယ်းပျောက်ခဲ့ပြီး၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၊ မိဂါမာတာပြာသာဒ်၌ တည် သောရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ရှေ့မှောက်၌ ထင်ရှားပေါ်လာကာ ခင်းထား သောဆနရာ၌ ထိုင်တော်မူ၏။ ရှင်သာရိပုဏ္ဏာရသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား ကို ရှိခိုးပူဇော်ခိုး၍ တစ်ခုသောဆနရာ၌ ထိုင်နေ၏။

ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်ပြဟ္မာတို့လာရောက်တောင်းပန်ပုံ နှင့်တကွ အောက်ပါစကားကို ရှင်သာရိပုတ္တရာအား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

"သာရိပုဏ္ဏာရ၊ထိုနတ်တို့သည် အပ်ဖျားစွန်းထိရုံမျှသာရှိသော ဆန ရာကဆေးခြင်္ကပင် ဆယ်ဆယောက် အယောက်နှစ်ဆယ်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ အဆယောက်သုံးဆယ် ဆေးဆယ်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဆဓယောက်ငါးဆယ်

၁။ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဒေဝကာတိ စိတ္တာသေ သုခုမဘာဝေ သမတ္ထေယ သမစိတ္တာဘာ-ဘဇ္ဇကထာ။ နှလုံသိမ်ဆေးမွေ့သော စိတ်ရှိခြင်းအားဖြင့် တူညီသော စိတ် ရှိသောနတ်တို့သည်ဟုဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ခြောက်ဆယ်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း တည့်ကုံန်၏။ ဝ ထိုသို့တည်ကုန်သော် လည်းတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ထိပါးခြင်းမပြုကြကုန်။ သာရိပုတ္တရာ၊ ဤသို့ အာလွန်ကျဉ်းကျပ်သော အာရပ်ကလေးဌ်ပင် နတ်ပြဟ္မာပေါင်းများစွာ တည်နေနိုင်ခြင်းသည်ထိုနတ်ပြည် ပြဟ္မာပြည်ဌ် ပဌားများအပ်သောစိတ် တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်၏ဟူ၍ သင်တို့မှတ်ထင်ဖွယ်ရှိ၏။ သာရိပုတ္တရာ၊ စင်စစ်ကား ဤသို့မဟုတ်ခေ။ ဤလူ့ပြည်ဤသာသနာဌ် ပဌားများအပ်သော စိတ်တန်ခိုးကြောင့်သာ ဖြစ်ပေသည်။

"သာရိပုတ္တရာ၊ ထို ကြောင့်သင်တို့သည် ငြိမ်သက်သော ဤနေရိုသူ၊ ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသူဖြစ်ကုန်အံ့" ဟူ၍ လေ့ကျင့် အားထုတ်အပ်၏။ သာရိပုတ္တရာ ငြိမ်သက်သောဤနေရိုသူ၊ ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသူတို့အား ငြိမ်သက်သောကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ သာရိပုတ္တရာ၊ သင်တို့သည် သီတင်းသုံးဖော်တို့ အပေါင်း အားချမ်းငြိမ်သက်ခဲသော ကိုယ်စိတ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်ခြင်းကိုသာလျှင် ရှေးရှုဆောင်ကုန်အံ့" ဟူ၍ လေ့ကျင့် အားထုတ်အပ်၏။

"သာရိပုတ္တရာ၊ ဤတရားကို မကြားနာရသည့် တစ်ပါးသောအယူရှိသော ပရိဗိုဇ်ကိုသည် ကြီးစွာပျက်စီး၊ ဆုံးရှုံးရှာကြလေပြီ"၂

၁။ အခြေအရံများသော နတ်တို့က အလှများ တစ်ထောက် အရပ်၌ ဆယ်ယောက်စီနေကြသည်။ ၎င်းတို့ထက် အခြေအရံနည်းသော နတ်တို့က နှစ်ဆယ်စီ သုံးဆယ်စီ စသည်ဖြင့် နေကြသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သိမ်မွေ့သော သမာပတ်ကို ဝင်စားသောနတ်တို့က အလှများ တစ်ထောက် အရပ်၌ ခြောက်ဆယ်စီ နေကြသည်။ ၎င်းတို့လောက် မသိမ်မွေ့သော သမာပတ်ကို ဝင်စားသော နတ်တို့က ငါးဆယ်စီ လေးဆယ်စီ စသည်ဖြင့် နေကြသတဲ့ဟူ၍ အခြေအရံ အများအနည်း အားဖြင့်လည်းကောင်း သမာပတ် သိမ်မွေ့မှုမသိမ်မွေ့မှု အားဖြင့် လည်းကောင်း နတ်တို့၏ နေရာယူကြပုံကို ဖွင့်ပါသည်။

၂။ ဤသမစိတ္တာသို့တိုက်ကို ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောကြားရာသို့ သာဝတ္ထိမြို့နှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ များစွာသော လူအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ စကြဝဠာတစ်သောင်းမှ နတ်ပြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း လာ၍ဟရာ နာကြသည်။ တရားအဆုံး၌ ကုဋေဂဏန်းသန်းသော နတ်ပြဟ္မာတို့ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရရှိကြသည်။ သောတာပတ္တိဖိုလ် စသည်ကို ရရှိသော နတ်ပြဟ္မာတို့ကား၊ မရေတွက်နိုင်။ မဟာသမယသုတ်၊ မင်္ဂလသုတ်နှင့် စူဠရာဟုလောဝါဒသုတ်တို့ကို ဟောကြားရာ၌လည်း ဤသုတ်နည်းတူ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ ဝိဝါဒဟေတုသုတ်

ငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းနှစ်ပါး

အခါတစ်ပါး၌ အရှင် မဟာကစ္စည်းသည် ဝရဏမြို့၊ ဘဒ္ဒသာရီမြစ်ကမ်း၌ သီတင်းသုံး၏။ ထိုအခါ အာရုဏဒယ်မည်သော ပုဏ္ဏားသည် အရှင်မဟာကစ္စည်းထံ ချဉ်းကပ်၍ ငြင်းခုံခြင်းနှင့်စပ်သော မေးခွန်းများကို မေးလျှောက်၏။

"အရှင်ကစ္စန၊ မင်းမျိုးတို့သည် မင်းမျိုးတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့သည် ပုဏ္ဏားမျိုးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်မျိုးတို့သည် သူကြွယ်မျိုးတို့နှင့်လည်းကောင်း ငြင်းခုံနေကြခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်း၊ ဓကြောင့်ပါနည်း"

"ပုဏ္ဏား၊ ကာမဏာဂ၏ လွှမ်းမိုးမှု၊ ဖဿနှောင်မှု၊ ငြိကပ်မှု၊ ထကြွမှု၊ ဝါးမျိုမှုကြောင့် ဖြစ်ပေသည်"

အရှင်ကစ္စန၊ ရဟန်းတို့သည် ရဟန်းတို့နှင့် ငြင်းခုံနေကြခြင်းကား အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသနည်း

"ပုဏ္ဏား၊ မိစ္ဆာအယူလျှင် အရင်းခံရှိသော ဒိဋ္ဌိဏာဂ၏ လွှမ်းမိုးမှု ဖဿနှောင်မှု၊ငြိကပ်မှု၊ထကြွမှု၊ ဝါးမြိုမှုကြောင့် ဖြစ်ပေသည်"

"အရှင်ကစ္စန၊ ဤဌာနန္တစ်မျိုး၏ လွှမ်းမိုးမှု၊ ဖဿနှောင်မှု၊ ငြိကပ်မှု ထကြွမှု၊ ဝါးမျိုမှုကို လွန်စေမြောက်နိုင်သည့် တစ်စုံ တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလောက၌ ရှိပါမည်လော"

"ပုဏ္ဏား၊အရှေ့ဘက် ဇနပုဒ်တို့၌ သာဝတ္ထိမည်သောမြို့သည်ရှိ၏။ ထိုသာဝတ္ထိမြို့၌ ပုဂ္ဂလ်အထူးကို ခံထိုက်ပြီး တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကာမဏာဂ၊ဒိဋ္ဌိဏာဂနှစ်ပါး၏ လွှမ်းမိုးမှု၊ ဖဿနှောင်မှု၊ ငြိကပ်မှု၊ ထကြွမှု၊ ဝါးမျိုမှုတို့ကို လွန်စေမြောက်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပေသည်"

ဤသို့ အရှင်မဟာကစ္စည်းက ဖြေကြားသောအခါ အာရုဏဒယ်မည်သောပုဏ္ဏားသည် နေရာမှထ၍ အပေါ်ရုံ အဝတ်ကို ပခုံးတစ်ဖက်ပေါ်၌ လက်ကန်တော့ တင်ပြီး လက်ယာဘက်ဒူးကိုမြေကြီး ပေါ်၌ထောက်လျက် မြတ်စွာဘုရားရှိရာအရပ်သို့ လက်အုပ်ချီကာ "ကာမဏာဂ၊ ဒိဋ္ဌိဏာဂ နှစ်ပါးကို လွန်မြောက်စေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားဆီး ရှိခိုးပါ၏" ဟူ၍

http://www.dhammadownload.com

(နမောတဿစ ဒသာ)ဥဒါန်းစကားကို 'သုံးကြိမ်မြွက်ဆိုသည်။ဥပါသကာ ဆာဖြစ်လည်း ဝမ်းဝမြောက်စွာ ခံယူသွားလေသည်။

၇။ ဝုဟုဘူမိသုံတ်

လူကြီးအဆင့်၌ဘည်သူးင့် လူငယ်အဆင့်၌ဘည်သူ

၃၉။ မဓုရာမြို့အနီးပိတ်ချင်းတောင်၌ ရှင်မဟာကစ္စည်း သီတင်းသုံးနေစဉ် ကန္ဒဟုသနမည်းသာ ပုဏ္ဏားသည် ရှင်မဟာကစ္စည်းထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ မြွေဆိုး၏။

"အရှင်ကစ္စန၊ အရှင်သည် အသက်အရွယ် ကြီးသော ပုဏ္ဏားတို့ အားရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုခြင်း၊ နေရာဖြင့် ဖိတ်မန်ခြင်း မပြုဟု ကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါသည်။ ယုစကားမှာ ကြားဖူးသည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်နေသည်ကို ယခု ကျွန်ုပ် တွေ့မြင်နေရပါသည်။ အရှင်ကစ္စန၊ အသက်အရွယ်ကြီးသော ပုဏ္ဏားတို့အား အမှိုအဝေးမပြုခြင်းသည် မသင့်လျော်ပါ"

"ပုဏ္ဏား၊သိတော်မူမြင်ဖော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လူကြီး အဆင့် 'ဝုဟုဘူမိ 'နှင့် လူငယ်အဆင့် 'ဒဟရဘူမိ' တို့ကို ဟောကြား တော်မူ၏။ ပုဏ္ဏား အသက်တစ်ရာပင် ရှိစေကာမူ ကာမဂုဏ်တို့ကို ခံစား၍ ကာမဂုဏ်ရှာဖွေမှုဌာန်းထုတ်နေသူသည်လူကြီးဟူသောအမည်ကိုမခံထိုက်။ ပထမအရွယ်နုနယ်မျိုးမျစ်သူပင် ဖြစ်စေကာမူ ကာမဂုဏ်ကို မခံစား၊ကာမဂုဏ်ရှာဖွေမှုဌာန် အားမထုတ်သူသည်သာလျှင် ပညာရှိသော လူကြီးဟူသောအမည်ကို ခထိုက်၏"

ဤသို့ ရှင်မဟာကစ္စည်းက ဖြေသောအခါ ကန္ဒရာယနပုဏ္ဏားသည် နေရာမှထ၍ အပေါ်ရုံအဝတ်ကို လက်ကန့်တော့တင်ကာ ငယ်ရွယ်သော ရဟန်းတို့၏ မြေတို့ကို ခေါင်းဖြင့် ဦးတိုက်ခိုးဂါ၊ "အရှင်တို့သည် လူကြီး

၁။ ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်မှုကြောင့် နှုတ်သားထဲမှ လျှံထွက်လာသော စကားကို 'ဥဒါန-ဥဒါန်း'ဟု ခေါ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အဆင့်၌ တည်သူများ ဖြစ်ပါသည်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်ကား လူငယ် အဆင့်၌ တည်သူများ ဖြစ်ပါသည်”ဟူ၍လည်း ဗလျာက်ကြား၏။

၈။ ဗလဝန္တသုတ်

အားကြီးသူနှင့် အားနည်းသူ

၄၀။ ရဟန်းတို့ လောက၌ သူခိုးခေးပြတို့ အားကြီးသောအခါ မင်း(အစိုးရ)တို့သည် အားနည်းကုန်၏။ မင်းနှင့်တကွ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့သည် မိမိတို့အလုပ်ကို မဆောင်ရွက်ရန် မလွယ်။ ထိုနည်းတူပင် သာသနာတော်၌ ယုတ်မာပေါ ရဟန်းများအားကြီးသောအခါ သီလကို မြတ်နိုးသော ရဟန်းများ အားနည်းကုန်၏။ သံဃာအလယ်၌ ဆိတ်ဆိတ် နေရကုန်၏။ အစုန်အဖျားကျသော ဇနပုဒ်သို့သော်လည်း သွား၍နေကြကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် လူအများ၏ အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေ၏။

လောက၌ မင်းတို့အားကြီးသောအခါ သူခိုးခေးပြတို့ အားနည်းကုန်၏။ မင်းနှင့်ထကွ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့သည် မိမိတို့အလုပ်ကို ချမ်းသာစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကုန်၏။ ထိုနည်းတူပင် သာသနာတော်၌ သီလကို မြတ်နိုးသော ရဟန်းများ အားကြီးသောအခါ ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့သည် အားနည်းကုန်၏။ သံဃာအလယ်၌ဆိတ်ဆိတ်နေရကုန်၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် လူအများ၏အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဟောပါသည်။

၉။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိသုတ်

လွဲမှားသောအကျင့်ရှိသည့် လူနှင့်ရဟန်း

၄၁။ ရဟန်းတို့၊ လူ၏ဖြစ်ဒစ၊ ရဟန်း၏ဖြစ်စေ မဓကောင်းသော အကျင့်ကို ငါမချီးမွမ်း။ လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်ဒစ မကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်သူဘည် ကုသိုလ်တရားကို မပြီးမြောက်မစနိုင်။ ရဟန်းတို့၊ လူ၏ဖြစ်စေ၊ ရဟန်း၏ဖြစ်စေ ကောင်းစသော အကျင့်ကို ကျင့်သူသည် ကုသိုလ်တရားကို ပြီးမြောက်စေနိုင်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ဒုဂ္ဂဟီတသုတ်

လွဲမှားစွာ သင်ယူအပ်သောတရားနှင့် မှန်ကန်စွာ သင်ယူအပ်သောတရား

၄၂။ အကြင် သူတို့သည် လွဲမှားစွာ သင်ယူအပ်ကုန်သော၊ သဒ္ဒါ ဆားဖြင့် အတူအပ ဖြစ်ကုန်သော သုတ္တန်တို့ဖြင့် ၁ကောင်းစွာ သင်ယူ ဆပ်သော သုတ္တန်တို့၏ ပါဠိအနက်တို့ကို တားမြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လူအများ၏ အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေကုန်၏။ မျှားစွာသော မကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေကုန်၏။ သူတော်ကောင်း တရားကိုလည်း ကွယ်ပျောက်စေကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည်ကား ကောင်းစွာ သင်ယူအပ်ကုန်သော သဒ္ဒါဆားဖြင့် အတူအပ ဖြစ်ကုန်သော သုတ္တန်တို့ဖြင့် ပါဠိအနက်ကို လျော်စေကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေကုန်၏။ မျှားစွာသော ကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေကုန်။ သူတော်ကောင်း တရားကိုလည်း တည်တံ့စေကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

(ပါဠိအနက် ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲခြင်း မရှိဘဲ ညီညွတ်စေသူသည် ပါဠိ အနက်ကို လျော်စေသူ မည်၏။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စေ၏။)

၅။ ပရိသဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်

တိမ်သောပရိသတ်နှင့် နက်ဇသောပရိသတ်

၄၃။ တို့မ်သော ပရိသတ်နှင့် နက်ဇသော ပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အကြင် ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် ပို့ချပုံဆေးပညာ၊ ထေရ်လုံး မဟုတ်၊ ကြွေမ်းသော နှုတ် မှိုကုန်၏။ သတိသမ္ပဇဉ် မရှိကုန်။ ဤပရိသတ်သည် တိမ်သော ပရိသတ်မည်၏။

၁။ ဗျဉ္ဇနပတိ ရူပကေဟိတိ ဗျဉ္ဇနသော ပတိ ရူပကေဟိ၊ အက္ခရစိတ္တဘာယ လဒ္ဓကေဟိ၊ (အဋ္ဌကထာ) မူရင်း ဟော ကြားချက်ကို ဆန်းကြယ်သော အပွဲအနွဲတို့ဖြင့် တစ်မျိုးပြောင်းဖြန်း ဖွဲ့ဆိုထားသော ဟောကြားချက်များကုိ ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် ပျံ့လွင့်သောစိတ်၊ ထောင်လွှားသောမာန်၊ ကြမ်းသောနှုတ်မရှိကုန်၊ သတိသမ္ပဇဉ်ရှိကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် နက်သော ပရိသတ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၂။ ဒုတိယသုတ်

မညီညွတ်သောပရိသတ်နှင့် ညီညွတ်သောပရိသတ်

၄၄။ မညီညွတ်သော 'ဝဂ္ဂ'ပရိသတ်နှင့် ညီညွတ်သော "သမဂ္ဂ" ပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုးရှိသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင်အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် ငိုက်ဖုန်ဖြစ်ကုန်၊ ငြင်းခုံကုန်လျက်၊ ဆန့်ကျင်ဘက်စကားကို ပြောဆိုကုန်လျက်၊ အချင်းချင်း နှုတ်လုံးထိုးကုန်လျက်နေကုန်၏။ဤပရိသတ်သည် မညီညွတ်သောပရိသတ်မည်၏။

အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် ညီညွတ်ဝမ်းမြောက်ကုန်လျက်၊ ဆန့်ကျင်ဘက်စကားကို မပြောဆိုကုန်ဘဲ နို့နှင့်ရေကဲ့သို့တစ်သားတည်းဖြစ်ကုန်လျက်၊ အချင်းချင်း ချစ်ခင်သော မျက်စိတို့ဖြင့် ကြည့်ကုန်လျက်နေကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် ညီညွတ်သော ပရိသတ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃။ တတိယသုတ်

မြတ်သောပရိသတ်နှင့် မမြတ်သောပရိသတ်

၄၅။ မြတ်သောအကျင့် မရှိသောပရိသတ်နှင့် မြတ်သောအကျင့်ရှိသော ပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုးရှိသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတွင် အကြင် ပရိသတ်၌ မဇ္ဈိမနိကာယ် ရဟန်းတို့သည် ပစ္စည်းပရိက္ခာ ပေါများခြင်းငှာ ကျင့်ကုန်၏။ လျှော့ရဲသော အကျင့်ရှိကုန်၏။ ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းရေးဌာန ဆယ်ပါးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ပစ်ချထားသောဝန် ရှိကုန်၏။ မရဟန်းသော တရားကိုရရှိရန် အားမထုတ်ကြကုန်။ထိုမဇ္ဈိမနိကာယ်တို့၏ ဟပည့်ဖြစ်သော

၁။ အဂ်ုဝတိကိ ဥတ္တမ ပုဂ္ဂလဝတိ၊ အဂ်ုဟိယဂါ ဥတ္တမာယ ပါပတ္တိယာ သမန်္နာဂတာ။အဋ္ဌကထာ၊ ယင်းအဖွင့်အရ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသော ပရိသတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြတ်သော အကျင့်ရှိသော ပရိသတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပြန်ဆိုနိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဓနာင်လာဒနာက်သား အဓပါင်းသည်လည်း ထိုမးဏရ်ကြီးများသို့ အတူ လိုက်၍ ကျင့်ကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် မြတ်ဒသာအာကျင့်မရှိဒသာ ပရိသတ်မည်၏။

အကြင် ပရိသတ်၌ မဏေရ်ကြီးဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည် ပစ္စည်း ပရိက္ခရာပေါများခြင်းငှာ မကျင့်ကုန်၊ လျော့ရဲသောအာကျင့် မရှိကုန်၊ ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းရေး၌ ပစ်ချထားသော ဝန်ရှိကုန်၏။ ဝိဓေကရရှိဒရေး၌ ရွေ့သွား ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ကုန်၏။ မရသေးသော တရားကို ရရှိရန် အားထုတ်ကုန်၏။ ထိုမဏေရ်ကြီးရဟန်းတို့၏ တပည့်ဖြစ်ဒသော နှောင်လာ နောက်သား အဓပါင်းသည်လည်း ထိုမဏေရ်ကြီးများသို့ အတူလိုက်၍ ကျင့်ကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် မြတ်သော အာကျင့်ရှိသော ပရိသတ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၄။ စတုတ္ထသုတ်

ပုထုဇဉ်ပရိသတ်နှင့် အရိယာပရိသတ်

၄၆။ ပုထုဇဉ်ပရိသတ်နှင့် အရိယာပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုး ရှိသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အကြင် ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် ဤကား ဒုက္ခတည်း၊ ဤကား ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာတည်း၊ ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပာည်း'' ဟူ၍ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာမသိကုန်။ ဤပရိသတ်သည် ပုထုဇဉ် ပရိသတ်မည်၏။

အကြင် ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် ''ဤကား ဒုက္ခတည်း....ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း'' ဟု ဟုတ် တိုင်း မှန် စွာ သိကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် အရိယာပရိသတ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၅။ ပဉ္စမသုတ်

အနှစ်ကင်းသော ပရိသတ်နှင့် အနှစ်ရှိသော ပရိသတ်

၄၇။ အနှစ်ကင်း၍ သိမ်ဖျင်းသော ပရိသတ်နှင့် အနှစ်ရှိ၍ ကြည်လင်သောပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုးရှိသည်။

၁၊ ပရိသာကသဒ္ဒေါတိ ကသင်္ခပရိသာ ကစဝပရိသာ၊ ပလာပပရိသာတိ အဇ္ဈာ (အဋ္ဌကထာ) အမိုက်သရိုက်နှင့်ကူသော ပရိသတ်ဟု ဆိုလို ပါသည်။

၂။ ပရိသာမဏ္ဍောတိ ပသန္နပရိသာ သာရပရိသာတိ အဇ္ဈော (အဋ္ဌကထာ)

http://www.dhammadownload.com

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်တို့သည်- ချစ်သဖြင့် မလိုလားအပ်သော အရာသို့လားခြင်း 'ဆန္ဒာဝတိ'။ မုန်းသဖြင့် မလားအပ်ခသော အရာသို့လားခြင်း 'ဒေါသာဂတိ'။ တွေဝေသဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့လားခြင်း 'မောဟာဂတိ'။ ကြောက်သဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့လားခြင်း 'ဘယာဂတိ' ဟူသော အဂတိ လေးပါးသို့ လိုက်ကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် အနှစ်ကား၌ သိုဖျင်းသော ပရိသတ်မည်၏။

အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည်အဂတိ လေးပါးသို့မလိုက်ကုန်။ ဤပရိသတ်သည် အနှစ်ရှိ၍ ကြည့်ပင်သော ပရိသတ်မည်၏ဟုဟောပါသည်။

၄။ ဆဋ္ဌသုတ်

ဆုံးမခက်သော ပရိသတ်နှင့် ဆုံးမလွယ်သော ပရိသတ်

၄၈။ အဆုံးမခက်ခသော မမေးမြန်းမူ၍ ဒုံးမအပ်သော ပရိသတ်နှင့်မေးမြန်း၍ ဆုံးမအပ်သော၊ အဆုံးအမ မခက်ခသော ပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုးရှိသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် နှက်နဲကုန်၊ နှက်နဲသော အနှက်ရှိကုန်သော၊ လောကမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော အတ္တာမှကင်းဆင်ခြင်းနှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရား၊ဟော သုတ်တန်တို့ကို ဟောကြားအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ မနာယူကုန်။ ထိုတရားတို့ကို သင်ယူလေ့လာထိုက်၏ဟူ၍ မမှတ်ထင်ကုန်။ ဆန်းကြယ်သော အကွဏ္ဍဗျည်းတို့ဖြင့် ကဗျာဆန်ဆန် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် သာဝကဘာသိတဖြစ်သော သုတ်တန်တို့ကို ဟောကြားအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ နာယူကြကုန်၏။ ထိုသုတ်တန်တို့ကို သင်ယူလေ့လာထိုက်၏ဟု မှတ်ထင်ကုန်၏။ သို့သော် လည်း ထိုရဟန်းတို့သည် ထို'သာဝကဘာသိတ' တရား.ကို သင်ယူပြီး ထို့တရားတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အချင်းချင်း မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်းမပြုကြကုန်၊ မရှင်းလင်းသည်ကို ရှင်းလင်းအောင် မပြုကုန်၊ ယုံမှားဖွယ်ရှိ

၁။ ''သာဝကဘာသိတာတိ ယေသं ये သာဝကာ ကထိတာ''ဟု ဖွင့်ပါသည်။ ထိုထို သာသနာပ အရာတို့၏ တပည့်တို့ပည် ဟောအပ်သောဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဖသာ တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်းကို မပယ်ဖျောက်ကုန်။ ဤပရိသတ်သည် အဆုံးမဝက်သော မဖေးမြန်းမူ၍ ဆုံးမအပ်သော ပရိသတ်မည်၏။

အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် ဆန်းကြယ်သော အက္ခရာပုဒ်ဗျည်းတို့ဖြင့် ကဗျာဆန်ဆန် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် သာဝကဘာသိတဖြစ်သော သုတ်ဆန်တို့ကို ဟောကြားအပ်ကုန်သည် ရှိသော် မနာယူကုန်၊ စိတ်မဝင်စားကုန်။ ထိုတရားတို့ကို သင်ယူလေ့လာထိုက်၏ဟု မမှတ်ထင်ကုန်။ နက်နဲကုန်၊ နက်နဲသော အနက်ရှိကုန်သော၊ လောကမှ လွတ်ဖြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်ခြင်းနှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ်ဆန်တို့ကို ဟောကြားအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ နာယူကုန်၏။ စိတ်ဝင်စားကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို သင်ယူ လေ့လာထိုက်၏ဟူ၍ မှတ်ထင်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ကိုဘုရားဟောတရားကို သင်ယူလေ့လာပြီး ထိုတရား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အချင်းချင်း မေးမြန်းဆွေးနွေးကုန်၏။ မရှင်းလင်းသည်ကို ရှင်းလင်းအောင် ပြုကုန်၏။ ယုံမှားဖွယ်ရှိသော တရားတို့၌ ယုံမှားမှုကို ပယ်ဖျောက်ကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် မေးမြန်း၍ ဆုံးမအပ်သော အဆုံးအမ မဝက်သော ပရိသတ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၇။ သတ္တမသုတ်

အာမိသကို အလေးပြုသော ပရိသတ်နှင့်

တရားကို အလေးပြုသော ပရိသတ်

၄၉။ ပခုညီးလေးပါးဟူသော အာမိသကို အလေးပြု၍ သူတော်ကောင်းတရားကို ဖြစ်စေ မပြုသော ပရိသတ်နှင့်သူတော်ကောင်းတရားကို အလေးပြု၍ အာမိသကို အလေးမပြုသော ပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ်နှစ်မျိုးရှိသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အကြင်ပရိသတ်၌ရဟန်းတို့သည် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ မျက်မှောက်၌ အချင်းချင်း၏ ဂုဏ်ကို ပြောဆိုကုန်၏။ ထိုရဟန်း

၁။ သြက္ကာစ်တ ဝိနံဘဉ်တ် ဒုမ္မဓိနီဘာ (အဋ္ဌကထာ)

၂။ ကိုလေသော်အာမသိတမ္မတော၊ အာမိသံ တေဿရော ပစ္စယဒ်ဋ္ဌိကာ၊ ကိလေသဉ်တို့ဖြင့် သုံးသပ်သာယာအပ်သောကြောင့် ပစ္စည်းလေးပါးသည် အာမိသမည်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

တို့သည် ထိုသို့ပြောဆိုခြင်း ကြောင့် လောဘရကုန်သည်ရှိဒယ် ဒိုလောဘ်ကို မက်မောတွေဝေကုန်လျက် အပြစ်မရှာဘဲ သုံးဆောင်ကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် အာမိသကို အလေးပြု၍ သူတော်ကောင်းတရားကို အလေးမပြုသော ပရိသတ်မည်၏။

အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ရှေ့မှောက်၌ အချင်းချင်း၏ကုံဆော်ကို မပြောဆိုကုန်။ ထိုရဟန်းဟူသည် သို့သို့မပြောဆိုခြင်းကြောင့် လောဘရကုန်သည်ရှိသော် ထိုလောဘို့ကို မိန်းမောတွေဝေခြင်းမရှိဘဲ အပြစ်ကို ရှုကုန်လျက် သုံးဆောင်ကုန်၏။ ဤ ပရိသတ်သည် သူတော်တောင်းတရားကို အလေးပြု၍ အာမိသကို အလေးမပြုသော ပရိသတ်မည်ဟု ဟောပါသည်။

ပ။ အဋ္ဌမသုတ်

မညီမျှသော ပရိသတ်နှင့် ညီမျှသောပရိသတ်

၅၀။ မညီမျှသော ပရိသတ်နှင့် ညီမျှသော ပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုးရှိ၏။[၁]

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အကြင်ပရိသတ်၌ တရားနှင့် မညီမျှသော အမှုတို့သည် ပြစ်ကုန်၏။ တရားနှင့်ညီသော အမှုတို့သည် မပြစ်ကုန်၏။ဝိနည်းနှင့်မညီသော အမှုတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိနည်းနှင့်ညီသော အမှုတို့သည် မဖြစ်ကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် မညီမျှသော ပရိသတ် မည်၏။

အကြင်ပရိသတ်၌ တရားနှင့်ညီသော အမှုတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ တရားနှင့်မညီသော အမှုတို့သည် မဖြစ်ကုန်၏။ ဝိနည်းနှင့်ညီသော အမှုတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိနည်းနှင့်မညီသော အမှုတို့သည် မဖြစ်ကုန်၏။ဤပရိသတ်သည် ညီမျှသော ပရိသတ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၅၁။ နဝမသုတ်၌ တဏှာနှင့်မယှဉ်သော ပရိသတ်နှင့်ယှဉ်သော ပရိသတ် ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုးရှိကြောင်း အထက်သုတ် နည်းတူ ဟောပါသည်။

၁။ ဝိသမာတိ သမက္ခသနဏ္ဌေန ဝိသမာ၊ သမာတိ နိပက္ခလန်ဏ္ဌေန သမာ…အဋ္ဌကထာ။ ဆွတ်ခြွေ တိမ်းပါးမှုရှိသော ပရိသတ်သည် မညီမျှသော ပရိသတ်မည်၏။ ဆွတ်ခြွေ ထိမ်းပါးမှုမရှိသော ပရိသတ်သည် ညီမျှသော ပရိသတ်မည်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ဒသမသုတ်

အမှန်ကို မဆိုသောပရိသတ်နှင့် ဆိုသောပရိသတ်

၅၂။ အမှန်ဘရားကို ဆိုလေ့မရှိသော 'အဓမ္မဝါဒီ'ပရိသတ်နှင့် အမှန်တရားကိုဆိုလေ့ရှိသော 'ဓမ္မဝါဒီ' ပရိသတ်ဟူ၍ ပရိသတ် နှစ်မျိုး ရှိသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် တရားလမ်းကြောင်းကျသော အဓိကရုဏ်ဖြင့်စေ၊ တရားလမ်းကြောင်း မကျသော အဓိကရုဏ်းကိုဖြစ်စေ စဲကိုင်ပြီး အချင်းငင်း နားလည် သဘော ပေါက်အောင် ပြောဆို ဆွေးနွေးခြင်း မပြုကြကုန်။ ထိုရဟန်းတို့သည် အချင်းချင်း နားလည်သဘော ပေါက်အောင် မပြောခြင်းဟူသော အားရှိကုန်လျက် (အယူမှားကို) စွန့်လွှတ်ရန် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်း မရှိကုန်ဘဲ ထိုအဓိကရုဏ်းကိုပင် မှားသောအမြင်၊ မှားသောသုံးသပ်ခြင်းဖြင့် သက်ဝင်စွဲလမ်းရှိ "ငါ့အယူသာ မှန်၏။ တစ်ပါးသော အယူသည် အချည်းနှီးသာတည်း" ဟု ပြောဆိုကုန်၏။ ဤပရိသတ်သည် အမှန်တရားကိုဆိုလေ့မရှိသော ပရိသတ်မည်၏။

အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် တရားလမ်းကြောင်းကျသော အဓိကရုဏ်းကို ဖြစ်စေ၊ တရားလမ်းကြောင်း မကျသော အဓိကရုဏ်းကိုဖြစ်စေ စဲကိုင်ပြီး အချင်းချင်း နားလည်သဘော ပေါက်အောင် ပြောဆို ဆွေးနွေးခြင်း ပြုကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် အချင်းချင်း နားလည် သဘော ပေါက်အောင် ပြောဆိုခြင်းဟူသော အားရှိကုန်လျက် (အယူမှားကို) စွန့်လွှတ်ရန် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်း ရှိကြကုန်လျက် ထို အဓိကရုဏ်းကို မှားသောအမြင်၊ မှားသောသုံးသပ်ခြင်းဖြင့် သက်ဝင်

၁။ အသညတ္တိမလာ="သူတို့ သဘောမပေါက်လဲ အဓေးမစိုက်ပါဘူး"ဟု သဘော ပေါက်ထားကုန်လျက်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ အသညတ္တိဒယဝ အတ္ထနာ ဟိတာ ပကွဲသ ဗလံ ဒေဟသန္ဓိ အသညတ္တိမလာ ဉီကာ။

၂။ သညတ္တိမလာ ယေဆွးနွေးချင်း နားလည် သဘောပေါက်အောင် ပြောဆို ဆွေးနွေးပြီးမှ အဓိကရုဏ်းကို ဖြေရှင်းမည်ဟု သဓာဟာ လားကုန်လျက်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ အချင်းချင်းနားလည်အောင် ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်းကို အားကိုးကုန်လျက်ဟုလည်း ပြန်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

စဲ့လမ်းရှ် "ငါ့အယူသာ မှန်၏။ တစ်ပါးသော အယူသည် အချည်းနှီးသာတည်း"ဟူ မပြောဆိုကြကုန်။ ဤပရိသတ်သည် အမှန်တရားကို ဆိုလေ့ရှိသော ပရိသတ်မည်၏။

ဤပရိသတ်နှစ်မျိုးတို့တွင် အမှန်တရားကို ဆိုလေ့ရှိသော ပရိသတ်သည် မြတ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ပုဂ္ဂလဝဂ်

၁-၇။ ပုဂ္ဂလသုတ်မျိုး

လောက၏ အကျိုးမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုး

၅၃-၅၆။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် စကြဝတ်မင်းတို့သည် လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် လောက၌ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ အဲဖွယ်လူသား 'ဇာန်ရှိယမနုဿ' များ ဖြစ်သည်။ ဧစတီပုဆိုး တည်ထားကိုးကွယ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးတို့၏ ကွယ်လွန်ခြင်း၌ကြောင့် လူထများမှာ ပူပန်သောက ဖြစ်ရသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၇။ ဗဒ္ဓသုတ

ဗုဒ္ဓမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုး

၅၇။ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်၍ တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိမြင်ဒတ်မှာသော 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မြတ်စွာဘုရားနှင့် သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို ကိုယ်တိုင် သိခြင်း သိမြင်သော 'ပစ္စေကဗုဒ္ဓ'ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဓမ္မသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးရှိဒကြောင်း ဟောကြားပါသည်။

၈-၈။ အာသနိသုတ်မျှား

မိုးကြိုးပစ်သော်လည်း မထိတ်လန့်သူ နှစ်မျိုး

၅၈-၆၀။ အာသဓဝါ ကုန်ပြီးသောရဟန်နှင့် ဆင်ဆာဒနည်။ အာသဓဝါ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းနှင့် မြင်းအာဒနည်း အာသဓဝါ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းနှင့်သားကို သနင်းခြေသံ့ငင်းကဲ့သည် မိုးကြိုးပစ်သော်လည်း မထိတ်လန့်သူမျှား ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ ကိံပုရိသသုတ်

ကိန္နရာမျှား စကားမပြောခြင်း အကြောင်းနှစ်မျိုး

၆၁။ ငါတို့သည် မုသာစကား မဆိုမိကြပါစေကုန်သင့်၊ ငါတို့သည် သူတစ်ပါးကို မဟုတ်မမှန်သော အကြောင်းဖြင့် မစွပ်စွဲမိကြပါ

http://www.dhammadownload.com

စေကုန်လင့် ဟူသော အကြောင်းနှစ်ပါးကို ၊မြော်မြင်ကုန်လျက် ကိန္နရာတို့သည် လူစကားကို မပြောကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ မာတုဂါမသုတ်

မိန်းမမျာ့၊ မရောင့်ရဲနိုင်သော အရာနှစ်မျိုး

၆၂။ မာတုဂါမ (မိန်းမ)သည် မေထုန်မှီဝဲခြင်းနှင့် သားဖွားခြင်းတို့၌ မရောင့်ရဲသည် ဖြစ်၍သာ ကွယ်လွန်ခြင်းကို ပြုရ၏ဟု မိန့်ကြားပါသည်၊

၁၁။ အသန္တသန္ဒိဝါသသုတ်

သူယုတ်ဏ်နေခြင်းနှင့် သူမြတ်၏နေခြင်း

၆၃။ သူယုတ်တို့နှင့် နေခြင်းနှင့် သူမြတ်တို့၏ နေခြင်းဟူ၍ နေခြင်း နှစ်မျိုးရှိသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် သီတင်းကြီး၊ သီတင်းလတ်၊ သီတင်းငယ်အားဖြင့် သုံးမျိုးသော အကြင်ရဟန်းတို့သည် တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး အပြစ်ကိုမြင်ခဲသော်လည်း ပြောဆိုဆုံးမခြင်းမပြု၊ တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့က မိမိအား ဆိုဆုံးမခြင်းပြုလျှင်လည်း အပြစ်ကို ဝန်ခံခြင်း၊ အပြစ်ကို ကုစားခြင်းမပြုဘဲ နေကြကုန်ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းတို့၏ နေခြင်းကို သူယုတ်တို့၏ နေခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အပြစ်ကိုမြင်လျှင် ပြောဆို ဆုံးမကုန်၏၊ တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့က မိမိအား ပြောဆို ဆုံးမလျှင်လည်း အပြစ်ကို ဝန်ခံခြင်း၊ ကုစားခြင်းပြုလျက် နေကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့၏ နေခြင်းကို သူမြတ်တို့၏ နေခြင်းဟု ဆိုအပ်၏ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၁၂။ အဓိကရဏသုတ်

အဓိကရဏ်း ၍ည်ကြခြင်း အကြောင်းနှစ်ပါး

၆၄။ ရဟန်းတို့၊ အကြင်အဓိကရဏ်းခွဲ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အပြန်အလှန် ပုတ်ခတ် ပြောဆိုခြင်း၊ မိမိအယူကို မှီ၍ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း၊ စိတ်

၁။ ဥဘတော ဝစီသံသာရောဝါ ဒွိဿုဝိ ပကွံသု အသ္သမည္ဍ အက္ကောသန ပစ္စက္ကောသနဝသေန သံသရမာနာ ဝါဒာ ဝစီသံသာရော (အဋ္ဌ ကထာ) နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ကြွး၍ ဖြစ်ပွားသော စကားသံသရာဝည်-ဟု ပြန်ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မကျေနပ်ခြင်း၊ မနှစ်မြို့ခြင်းတို့သည် အတွင်း အစဲ့တွတ်ပိုင်း၌ ငြိမ်းအေးခြင်းမရှိငြားအံ့၊ ထိုအဓိကရုဏ်းသည် ရှည်မြင့်စွာတည်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ ရှုန့်ရင်းခြင်းငှဲ့ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ရဟန်းတို့သည်လည်း ချမ်းသာစွာ နေရလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင် အဓိကရုဏ်း၌ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အပြန်အလှန် ပုတ်ခတ်ပြောဆိုခြင်း၊ မိမိအယူကိုမှီ၍ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း၊ စိတ်ထိုခိုက်ခြင်း၊ စိတ်မဆက်နွယ်ခြင်း၊ မနှစ်မြို့ခြင်းတို့သည် အတွင်းအစဲ့တွင် ကောင်းစွာ ငြိမ်းအေးသည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုအဓိကရုဏ်းသည် ရှည်မြင့်စွာ တည်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ ရှုန့်ရှင်းခြင်းငှာ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ ရဟန်းတို့သည်လည်း ချမ်းသာစွာ နေရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏ ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၇။ သုခဝဂ်

ပထမသုတ္တာဒိ

ချမ်းသာခြင်းနှစ်မျိုး

၆၅-၇၇။ သုခဝဂ်၌ သုတ်(၁၃)သုတ်တို့၌-

လူ့ဘဝချမ်းသာခြင်း 'ဂိဟိသုခ'နှင့်ရဟန်း၏ ချမ်းသာခြင်း 'ပဗ္ဗဇိတသုခ'။

ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော ချမ်းသာခြင်း 'ကာမသုခ'နှင့် ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်မှုနှင့်စပ်သော ချမ်းသာခြင်း 'နေက္ခမ္မသုခ'

ခန္ဓာငါးပါးဟူသောဥပဓိနှင့်စပ်သောချမ်းသာခြင်း'ဥပဓိသုခ'နှင့် ဥပဓိနှင့် မစပ်သော ချမ်းသာခြင်း- နိဗ္ဗဓိသုခ အာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း သာသဝသုခနှင့်အာသဝေါတရား တို့မှကင်းလွတ်သောချမ်းသာခြင်း အနာသဝသုခ

ကိုလေသာဟူသော အာမိသနှင့်တကွဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း'သာမိသသုခ'နှင့် ကိုလေသာဟူသော အာမိသကင်းသော ချမ်းသာခြင်း'နိရာမိသသုခ'။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ချမ်းသာခြင်း 'အရိယသုခ'နှင့် အရိယာမဟုတ်သူတို့။ ချမ်းသာခြင်း'အနရိယသုခ'။

၁။ အစ္ဆတ္တ အဂူပသင်္ကံဇ္ဈောတိဘ သဗ္ဗမ္မေတံ ဗုံယကစ္ဆတ္တသဒ်ါတေ အတ္တနော စိတ္တေစ သဉ်ဇိဟ.ရိကန္တေဝါသိက သဒ်ါတာယ အတ္တနော ပရိသာယစ အဂူပသင်္ကံဟောတိ-အ္ဋကထာ၊ မိမိစိတ် မိမိပရွှသတ် အတွင်း၌ ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း 'ကာယိကသုခ'နှင့် စိတ်၌ဖြစ်သောချမ်းသာခြင်း 'စေတသိကသုခ'။

နစ်သိမ့်မှု ပီတိနှင့်တကွ ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း 'သပ္ပီတိကသုခ' နှင့် နှစ်သိမ့်မှု ပီတိကင်းကော ချမ်းသာခြင်း 'နိမ္မိကိကသုခ'။

သာယာအပ်သော ချမ်းသာခြင်း 'သာတသုခ'နှင့် ဥပေက္ခာဒေဒနာ ဟူသော ချမ်းသာခြင်း 'ဥပေက္ခာသုခ'။

စိတ်တည်ကြည်မှုကို မိရှိ ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း 'သမာဓိသုခ' နှင့်စိတ်တည်ကြည်မှုနှင့် ကင်းသော ချမ်းသာခြင်း 'အသမာဓိသုခ'။

ပီတိနှင့်တကွ ဖြစ်သည့် စျာန်လျှင် အာရုံရှိသော ချမ်းသာခြင်း 'သပီတိကာရမ္မဏသုခ'နှင့် ပီတိကင်းသည့် စျာန်လျှင် အာရုံမရှိသော ချမ်းသာခြင်း 'နိပ္ပီတိကာရမ္မဏသုခ'။

သာယာအပ်သော စျာန်လျှင် အာရုံရှိသော ချမ်းသာခြင်း 'သာတာရမ္မဏသုခ'နှင့် ဥပေက္ခာဒေဒနာနှင့်တကွဖြစ်သည့်စျာန်လျှင် အာရုံရှိသော ချမ်းသာခြင်း 'ဥပေက္ခာရမ္မဏသုခ'။

ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသော ချမ်းသာခြင်း 'ရူပါရမ္မဏသုခ'နှင့်နာမ်လျှင် အာရုံရှိသော ချမ်းသာခြင်း 'အရူပါရမ္မဏသုခ'။

ဟူ၍ ချမ်းသာခြင်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ယင်းတို့တွင် ရှေးရှေးဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းတို့သည်နောက်နောက်နှင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းတို့ထက် သာလွန်ကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။ (ဂိဟိသုခထက် ပဗ္ဗဇိတသုခက သာလွန်သည် ရူပါရုံမမှီသောသုခထက် အရူပါရုံမမှီသောသုခက သာလွန်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။)

၁။ ကာယိကနှင့် ကာယဓိသိတဟူသောစာတို့၊ စေတသိကနှင့် မနောဒွါရိကသုခံ (အဋ္ဌကထာ)

၂။ ပထမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်တို့၌ရှိသော ချမ်းသာခြင်းသည် သပ္ပီတိကသုခ တတိယစျာန် စတုတ္ထစျာန်တို့၌ရှိသော ချမ်းသာခြင်းသည် နိပ္ပီတိကသုခဖြစ်၏ဟု ဖွင့်ပါသည်။

၃။ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယစျာန်တို့၌ရှိသော ချမ်းသာခြင်းသည် သာတသုခ၊ စတုတ္ထစျာန်၌ရှိသော ချမ်းသာခြင်းသည် ဥပေက္ခာသုခဖြစ်၏ဟု ဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ သနိဒဿနက်

၁။ ပထမသုတ္တာဒိ

အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော တရားများ

၇၈-၈၃။ ပုထုမသုတ်၌ ရဟန်းတို့၊ အကုသိုလ် တရားဆိုးတို့သည် အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အကြောင်းကင်းလျက် မဖြစ်ပေါ်ကုန်၊ ထိုအကြောင်းတရားကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကုသိုလ် တရားဆိုးတို့သည် မဖြစ်တော့ကုန်ဟု ဟောပါသည်။

ဒုတိယမှ ဆဋ္ဌထိ သုတ်တို့၌ အကြောင်းတရားကိုပင် နိမိတ္တ၊ နိဒါန၊ ပဟတ္တု၊ သခ်္ခါရ၊ ပစ္စယ၊ ရူပ ဟူသော အနှက်တူပုဒ်များဖြင့် ပြောင်းလဲ၍ ဟောကြားထားပါသည်။

၂။ သတ္တမသုတ္တာဒိ

အကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်ဖက် တရားများ

၈၄-၈၆။ သတ္တမ၊ ဆဋ္ဌမ၊ နဝမသုတ်တို့၌ အကုသိုလ် တရားဆိုးတို့သည် ယှဉ်ဖက်(သမ္မယုက်)ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ သညာ ဝိညာဏ်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းတို့နှင့် ကင်းဝေး၍ မဖြစ်ကုန်၊ ယင်းတို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် (ယင်းတို့ကို ပယ်နိုင်လျှင်) အကုသိုလ် တရားဆိုးတို့ မဖြစ်ပေါ်တော့ကုန်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ဒသမသုတ်

အကုသိုဟ်နှင့် သခ်ဘကရားများ

၈၇။ ရဟန်းတို့၊ အကုသိုလ် တရားဆိုးတို့သည် သခ်ဘတရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အသခ်တ တရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ မဖြစ်ပေါ်ကုန်။ ထိုသခ်တ တရားကို ပယ်ခြင်းကြောင့် (ပယ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်)အကုသိုလ် တရားဆိုးတို့သည် မဖြစ်ပေါ်တော့ကုန်ဟု ဟောကြားသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ ဓမ္မဝင်္ဂ

ပထမသုတ္တာဒိ

စုံတွဲတရားများ

၈၈-၉၈။ ဓမ္မဝင်္ဂပါ သုတ်(၁၁)သုတ်တို့၌-

(၁) စိတ်၏ ကိလေသာဘို့မှ လွတ်ခြင်း 'စေတောဝိမုတ္တိ' နှင့် ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း 'ပညာဝိမုတ္တိ'။

(၂) ယှဉ်ဖက်တရားတို့အား ချီးမြှောက်ခြင်း 'ပဂ္ဂဟ'နှင့် စိတ် မပျံ့လွင့်ခြင်း 'အဝိက္ခေပ'။

(၃) အာရုံသို့ ညွတ်တတ်သော နာမ်တရားနှင့် ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်တရား။

(၄) နိဗ္ဗာန်ကို သမ်မြဲထင်သော ဖိုလ်ဉာဏ်ဟူသော ဝိဇ္ဇာနှင့်ထိုဖိုလ်ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော တရားအပေါင်းဟူသော ဝိမုတ္တိ။

(၅) အတ္တနှင့် လောကသည် မပြတ်မစဲ အမြဲတည်၏ဟု ယူသော သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် မဟည်မမြဲ ပြတ်စဲ၏ဟုယူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။

(၆) မကောင်းမှုမှ မရှက်ခြင်း 'အဟိရိက'နှင့် မကောင်းမှုမှ မလန့်ခြင်း အနောတ္တပ္ပ'။

(၇) မကောင်းမှုမရှက်ခြင်း 'ဟိရိ'နှင့် မကောင်းမှုမှ လန့်ခြင်း 'ဩတ္တပ္ပ'

(၈) ဆိုဆုံးမ ခက်ခြင်း'ဒေါဝစဿတာ'နှင့် မိတ်ဆွေယုတ်ရှိခြင်း 'ပါပမိတ္တတာ'။

(၉) ဆိုဆုံးမ လွယ်ခြင်း 'သောဝစဿတာ'နှင့် မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်း 'လျာဏမိတ္တတာ'။

(၁၀) မာတ်သဘောဥစ္ဆေဒလိမ္မာခြင်း 'မာတုကုသလတာ'နှင့် နှလုံးသွင်းမှုဥစ္ဆေဒလိမ္မာခြင်း 'မနသိကာရကုသလတာ'။

(၁၁) အာပတ်ဥစ္ဆေဒလိမ္မာခြင်း 'အာပတ္တိကုသလတာ'နှင့် အာပတ်ထမှုဥစ္ဆေဒလိမ္မာခြင်း 'အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ'-ဟူသော တရားစုံတွဲများကို ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀ မဝလဝဂ်

ပထမသုတ္တံ

လူမိုက်နှစ်မျိုးနှင့် လူလိမ္မာနှစ်မျိုး

၉၉-၁၀၀။ ပထမမှ ဒသမထိ (၁၀) သုတ်တို့၌—

(၁) မိမိသို့ မကျေရောက်သော တစ်ပါးသူကို ထမ်းဒုက္ခဆောင် သူနှင့် မိမိသို့ ကျေရောက်သော တစ်ပါးသူကို မထမ်းဒုက္ခဆောင် သူတို့သည် လူမိုက်မျိုးဖြစ်သည်။

(၂) မိမိသို့ မကျေရောက်သော တစ်ပါးသူကို မထမ်းဒုက္ခဆောင်သူနှင့် မိမိသို့ ကျေရောက်သော တစ်ပါးသူကို ထမ်းဒုက္ခဆောင်သူတို့သည် လူလိမ္မာမျိုး ဖြစ်သည်။

(၃) မအပ်စပ်သော အရာ၌ အပ်စပ်မှုဟု အမှတ်ရှိသူနှင့် အပ်စပ်သော အရာ၌ မအပ်စပ်ဟု အမှတ်ရှိသူတို့သည် လူမိုက်မျိုး ဖြစ်သည်။

(၄) မအပ်စပ်သော အရာ၌ အပ်စပ်ဟု အမှတ်ရှိသူနှင့် အပ်စပ်သော အရာ၌ အပ်စပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ တို့သည် လူလိမ္မာမျိုး ဖြစ်သည်။

(၅) အာပတ် မဟုတ်သည်၌ အာပတ်ဟု အမှတ်ရှိသူနှင့် အာပတ် ဟုတ်သည်၌ အာပတ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသူတို့သည် လူမိုက်မျိုး ဖြစ်သည်။

(၆) အာပတ် မဟုတ်သည်၌ အာပတ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသူနှင့် အာပတ် ဟုတ်သည်၌ အာပတ်ဟု အမှတ်ရှိသူ တို့သည် လူလိမ္မာမျိုး ဖြစ်သည်။

(၇) ထမ်မှု၌ ဓမ္မဟု အမှတ် ရှိသူနှင့် ဓမ္မ၌ အဓမ္မဟု အမှတိ ရှိသူတို့သည် လူမိုက်မျိုး ဖြစ်သည်။

(၈) ထမ်မှု၌ ဓမ္မဟု အမှတ်ရှိသူနှင့် အဓမ္မ၌ ဓမ္မဟု အမှတ်ရှိ သူတို့သည် လူလိမ္မာမျိုး ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(၉) ဝိနည်း မဟုတ်သည်၌ ဝိနည်းဟု အမှတ်ရှိသူနှင့် ဝိနည်း၌ ဝိနည်းမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသူ တို့သည် လူမိုက် များ ဖြစ်သည်။

(၁၀) ဝိနည်း မဟုတ်သည်၌ ဝိနည်း မဟုတ်ဟု အမှတ် ရှိသူနှင့် ဝိနည်း၌ ဝိနည်းဟု အမှတ် ရှိသူတို့သည် လူလိမ္မာ များဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၁။ ကောဒသမသုတ်

အာသဝ တိုးပွားသူနှင့် မတိုးပွားသူ

၁၀၉။ ကောဒသမသုတ်၌-

ကုက္ကုစ္စ [တွေးတော ယုံမှားမှု] မရှိသင့်သောအရာ၌ ကုက္ကုစ္စရှိသူနှင့် ကုက္ကုစ္စရှိသင့်သော အရာ၌ ကုက္ကုစ္စ မရှိသူတို့အား အာသဝတရား တို့သည် တိုးပွားကုန်၏။

ကုက္ကုစ္စ မရှိသင့်သော အရာ၌ ကုက္ကုစ္စမရှိသူနှင့် ကုက္ကုစ္စ ရှိသင့်သော အရာ၌ ကုက္ကုစ္စရှိသူတို့အား အာသဝ တရားတို့သည် မတိုးပွားကုန်ဟု ဟောပါသည်။

၁၁၀-၁၁၁။ ဒုဒိဒသမသုတ်မှ ဝီသတိမထိ သုတ်တို့၌ မအပ်သော အရာ၌ အပ်သည်ဟု အမှတ်ရှိသူ၊ အာပတ် မဟုတ်သည်၌ အာပတ်ဟု အမှတ် ရှိသူ စသည်တို့အား အာသဝ တိုးပွားပုံကို အထက်သုတ် နည်းတူ ဟောပါသည်။

၁၁။ အာသာသုတ်

ဖြေဖျောက်နိုင်ခဲသော အာသာနှစ်မျိုး

၁၁၉။ လာဘ်၌တပ်မက်ခြင်း အာသာနှင့် အသက်၌တပ်မက်ခြင်း အာသာတို့သည် ဖြေဖျောက်နိုင်ခဲသော အာသာများ ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂-၃။ ဒုလ္လဘ် သုတ်များ

ရခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင်မျိုး

၁၂၀-၁၂၁။ ရှေးဦးစွာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပြုဖူးသော ကျေးဇူးကိုသိ၍ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားသဖြင့် ရောင့်ရဲကုံလုံပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သူတစ်ပါးကို တရားဖြင့် ရောင့်ရဲ ကုံလုံပြည့်စုံစေနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလောက၌ ရခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄-၅။ တပ္ပယသုတ်

ရောင့်ရဲစေရန် ခက်သူနှင့်လွယ်သူ

၁၂၂-၁၂၃။ ရတိုင်းရတိုင်းသော ပစ္စည်းကို မသုံးမစား သိမ်းဆည်း၍ ထားသူနှင့် ရတိုင်းရတိုင်းသော ပစ္စည်းကို သူတစ်ပါး တို့အား ပေးစွန့်ပစ်သူတို့သည် နှစ်သိမ့် ရောင့်ရဲစရန် ပလွယ်သူများ ဖြစ်သည်။

ရတိုင်းရတိုင်းသော ပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်း၍ မထားသူနှင့်ရတိုင်းရတိုင်းသောပစ္စည်းကို သူတစ်ပါးတို့အား ပေးစွန့်၍ မပစ်သောသူတို့သည် နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲစရန် လွယ်သူများ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆-၇။ ဥပါဒသုတ်များ

ရာဂဒေါသ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း တရားနှစ်ပါး

၁၂၄-၁၂၅။ တင့်တယ်သော အာရုံ 'သုဘနိမိတ်' နှင့် မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း 'အဒယာနိသော မနသိယာရ' တို့သည် ထုဂ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်သည်။

စိတ်မကျေနပ်ဖွယ် အာရုံ 'ပဋိဃနိမိတ်နှင့်' မသင့်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း 'အဒယာနိသော မနသိကာရ' တို့သည် ဒေါသ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းများဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဂ-၉။ ဒိဋ္ဌိသုတ်များ

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း နှစ်ပါး

၁၂၆-၁၂၇။ သူတစ်ပါးတို့ထံမှ မသူတော်တရားကို ကြားနာရခြင်းနှင့် မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်၏။

သူတစ်ပါးတို့ထံမှ သူတော်ကောင်း တရားကို ကြားနာရခြင်းနှင့် သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တို့သည် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀-၁၂။ အာပတ္တိသုတ်များ

အာပတ်နှစ်မျိုးစီကို ဟောခြင်း

၁၂၈-၁၃၀။ ပေါ့သော 'လဟုက' အာပတ်နှင့် လေးသော 'ဂရုက' အာပတ်။

ရုန်းရင်းသော 'ဒုဋ္ဌုလ္လ' အာပတ်နှင့် မရုန်းရင်းသော 'အဒုဋ္ဌုလ္လ' အာပတ်။

သီလသိက္ခာအကြွင်းရှိသော 'သာဝသေသ' အာပတ်နှင့် သီလသိက္ခာ အကြွင်းမရှိသော 'အနဝသေသ' အာပတ်။[1]

ဟူ၍အာပတ်နှစ်မျိုးရှိကြောင်း ဟောကြားပါသည်။

၁၂။ အာယာစနဂဂ်

၁-၅။ အာယာစနသုတ်များ

ကောင်းစားကိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါး

၁၃၁။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓါတရားရှိသော ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ဇတာင့်တလိုက်သည် ရှိသော် 'ငါသည် ရှင်သာရိပုတ္တရာ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့

---

၁ ပရတော ဃောသောတိ ပရဿ သန္တိကာ အဿဒ္ဓမ္မသဝနံ၊ (အဋ္ဌကထာ)။

၂။ ပရတော ဃောသောတိ ပရဿ သန္တိကာသဒ္ဓမ္မသဝနံ [အဋ္ဌကထာ]

၃။ ပါရာဇိကအာပတ်သို့ ရောက်သူမှာ ရဟန်းသီလ၊ ရဟန်းသိက္ခာ ဘာမှ မကျန်ရှိတော့ပါ။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိက အာပတ်သည် သီလသိက္ခာ အကြွင်းမရှိသော အာပတ်မည်၏။ သံဃာဒိသိဒ်အာပတ် စသည်တို့ကား သီလသိက္ခာ အကြွင်းမရှိသော အာပတ်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကဲ့သို့ (ပညာကြီးသူ၊ တန်ခိုးကြီးသူ) ဖြင့်ရပါလို၏"ဟု တောင့် တရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဝါ၏တပည့်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့တွင်သာရိပုတ္တရာနှင့်မောဂ္ဂလ္လာန် တို့သည် ချိန်စက်စံထားထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျှားဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၃၂ ၁၃၄။ သဒ္ဓါတရားရှိသော ဘိက္ခုနီသည် ခေမာနှင့် ညပ်လ ခဏ်တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်ရန် လည်းကောင်း၊[၁]

သဒ္ဓါ တရားရှိသော ဥပါသကာသည် စိတ္တာသူကြွယ်နှင့် ဟတ္ထက အာဠဝကကဲ့သို့ဖြစ်ရန် လည်းခံကောင်း၊[၂]

သဒ္ဓါတရားရှိသော ဥပါသိကာမသည် ခုဇ္ဇုတ္တရာနှင့်ဝေဠုကဏ္ဍကီ မြို့သူ နန္ဒမာတာ ကဲ့သို့ ဖြစ်ရန် လည်းကောင်း တောင့်တ သင့်ကြောင်း အထက်သုတ် နည်းတူ ဟောကြားပါသည်။[၃]

၅။ ခဇသုတ်

တူးဖြိုအပ်သော ကိုယ်ကိုဆောင်သူ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါး

၁၃၅။ ရဟန်းတို့၊ နှစ်ပါးသော တရားတို့နှင့်ပြည့်စုံသည့်မလိမ္မာ သော သူယုတ်သည် တူးဖြို ဖျက်ဆီးအပ်သော မိုမိကိုယ်ကို ဆောင်၏။[၄] အပြစ်ရှိသူ၊ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့ဖြစ်၏။ များစွာသော မကောင်းမှုကို သည်းပွားစေ၏။ အဘယ်တရား နှစ်ပါးနည်းဆိုသော် ဥာဏ်ပြား မစူးစမ်း မသက်ဝင်မှု၍ ပခို မှမ်းဆုံးက်သူကို ချီးမွမ်းခြင်း၊ ချီးမွမ်းထိုက်သူကို ကဲ့ရဲ့ ခြင်းတို့ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ နှစ်ပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသည့်ပညာရှိသော သူတော်ကောင်းသည် မဟူးဖြို မဖျက်ဆီးအပ်သော မိုမိကိုယ်ကို ဆောင်၏။

၁၊ ဘိက္ခုနိတို့တွင် ခေမာသည် ပညာအကြီးဆုံး၊ ဥပ္ပလဝဏ်သည် တန်ခိုး အကြီးဆုံးဖြစ်၏။

၂။ ဥပါသကာကိုကြည့် စိတ္တာသူကြွယ်သည် ပညာအကြီးဆုံး၊ ဟတ္ထကသည် တန်ခိုး အကြီးဆုံးဖြစ်၏။

၃။ ဥပါသိကာမကိုကြည့် ခုဇ္ဇုတ္တရာသည် ပညာအကြီးဆုံး၊ နန္ဒမာတာသည် တန်ခိုးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပါဟု ဆိုလိုပါသည်။

၄။ ဆေး ဥပဒေတဲ့ အဆွေးနဲ့ ဇရိဟရတိ= အဂန္ဓံသိသ လုံးဝ ပျက်စီး၍ အချည်းနှီးသော ကိုယ်ခန္ဓာကို ဆောင်ဟာသူ ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်၊

http://www.dhammadownload.com

အပြစ်မရှိသူ ပညာရှိတို့ကဲ့ရဲ့ အပ်သူလည်း ဖြစ်၏။ များစွာသော ကောင်းမှုကိုသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား အာယတဉာဏ်ပါးနည်းဆိုသော် ဉာဏ်ဖြင့်စူးစမ်းသိတတ်၍ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူကိုကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ချီးမွမ်းထိုက်သူကိုချီးမွမ်းခြင်းတို့ ဖြစ်ကြောင်းဟု ဟောပါသည်။

၁၃၆။ ဒုတိယမဿသုတ်၌ မကြည်ညိုသင့်သော အရာ၌ ကြည်ညိုမှုကို ဖြစ်စေသူ ကြည်ညိုသင့်သော အရာ၌ မကြည်ညိုမှုကို ဖြစ်စေသူဘဲ ဖြစ်သည်။ မကြည်ညိုသင့်သော အရာ၌ ကြည်ညိုမှုကို ဖြစ်စေသူ၊ ကြည်ညိုသင့်သော အရာ၌ မကြည်ညိုမှုကို ဖြစ်စေသူသည် မတူးဖို့ မဖျက်ဆီးအပ်သော မိမိ ကိုယ်ကို ဆောင်သူ ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြား၏။

၁၃၇။ တတိယ ခတသုတ်၌ မိခင်နှင့် ဖခင်တို့၌ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သူသည် တူးဖို့ဖျက်ဆီး အပ်သော မိမိကိုယ်ကို ဆောင်သူ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၃၈။ စတုတ္ထ ခတသုတ်၌ မြေပဲစွာဘုရားနှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ထာရဝတ်သာဝကတို့ဆန္ဒပါဒ်၌ မကောင်းဖြင့် ကျင့်သူသည် တူးဖို့ဖျက်ဆီး အပ်သော မိမိကိုယ်ကို ဆောင်သူဖြစ်ဟု ဟောပါသည်။

၁၃၉-၁၄၁။ နဝမ၊ ဒသမနှင့် ဧကာဒသမသုတ်တို့၌-

မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းနှင့် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မစွဲလမ်းခြင်း။

အမျက်ထွက်ခြင်းနှင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း။

အမျက်ကို ဖြေဖျောက်ခြင်းနှင့် ရန်ငြိုးကို ဖြေဖျောက်ခြင်း ဟူသော စုံတွဲတရားများကို ဟောပါသည်။

၁၃။ ဒါနဝဂ်

၁။ ပထမသုတ်

ဒါနနှစ်မျိုး

၁၄၂။ ပစ္စည်းကို ပေးလှူခြင်း အာမိသဒါနနှင့် တရားကိုပေးလှူခြင်း ဓမ္မဒါနဟူ၍ ဒါနနှစ်မျိုးရှိသည်။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် ဓမ္မဒါနက ပို၍ မြတ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၄၃-၁၅၁။ ဒုတိယသုတ် စသည်တို့၌ ပူဇော်ခြင်း ယာဂ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းစာဂ၊ စွန့်ကြဲခြင်း ပရိစ္စာဂ၊ သုံးဆောင်ခြင်း ဗောဂ၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်း သံဝိဘာဂ၊ ငဲ့ထောက်ပံ့ခြင်း သင်္ဂဟ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း အနုဂ္ဂဟ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း အနုကမ္ပာ တို့သည်လည်း ဓမ္မာမိသယာဂ၊ မမ္မယာဂ စသည်ဖြင့် နှစ်ပါးစီ ရှိခဲ့ကြောင်း ဟောကြားပါသည်။

(အာမိသယာဂ- ပစ္စည်းဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ ဓမ္မယာဂ- တရားဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ အာမိသစာဂ-ပစ္စည်းကို စွန့်ခြင်း၊ ခဲ့မစာဝ- တရားကို စွန့်ခြင်း၊ အာမိသသင်္ဂဟ ပစ္စည်းဖြင့် ငဲ့ထောက်ပံ့ခြင်း၊ဓမ္မသင်္ဂဟ-တရားဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းစသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူပါ။)

၁၄။ သန္တာဝရဂဏ်

၁။ ပထမသုတ်

အဓေ့အစပ်ပြုခြင်း နှစ်မျိုး

၁၅၂။ ပစ္စည်းဖြင့် အဓေ့အစပ်ပြုခြင်း 'အာမိသ သန္တာဝရ' တရားဖြင့် အဓေ့အစပ်ပြုခြင်း 'ဓမ္မသန္ထာဝရ' ဟူ၍ အဓေ့အစပ်ပြုခြင်း နှစ်မျိုးရှိသည်။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် ဓမ္မသန္တာဝရက သာလွန်ကောင်းမြတ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၅၃။ ဒုတိယသုတ်၌ 'သန္တာဝရ' ဟူသော ပုဒ်ကို 'ပဋိသန္တာဝရ' ဟူသော အနက်တူပုဒ်နှင့် ပြောင်းလဲ ဟောခြင်းသာ ထူးပါသည်။

၁၅၄-၁၆၃။ တတိယသုတ် စသည်တို့၌-

ပစ္စည်းကိုရှာမှီးခြင်း၊ တရားကိုရှာမှီးခြင်းဟူ၍ ရှာမှီးခြင်းနှစ်မျိုး၊
ပစ္စည်းဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ တရားဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူ၍ ပူဇော်ခြင်းနှစ်မျိုး၊

၁။ စဒ္ဓဟိပစ္စယေဟိ အတ္တနောစ ပရဿစ အနုရက္ခဏဋ္ဌေန ဝသေနသန္တီ ရက္ခာ အာမိသ သန္တာရော၊ (အဋ္ဌကထာ)။ မိမိနှင့် သူတစ်ပါးတို့ကြား၌ ကွာဟနေသည့် အပေါက် အကြားကို ပစ္စည်း မလေးပါးဖြင့် ဖုံးဖိဆက်စပ်ပေးခြင်းသည် အာမိသ သန္ထာရမည်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။ သန္ထာရမှာ ပဋိသန္ထာရနှင့် အနက်တူပင် ဖြစ်ပါသည်. အဓေ့အစပ်ပြုခြင်းဟု ပြန်ဆိုနိုင်ပါသည်။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ခင်မင်နှံ့ရင်းနှီးအောင် ပြုပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း ဆက်ဆံခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စည်းဖြင့်ညှဉ်ဝတ်ပြုခြင်း၊ တရားဖြင့် ညှဉ်ဝတ်ပြုခြင်းဟူ၍ ညှဉ်ဝတ်ပြုခြင်း နှစ်မျိုး၊

ပစ္စည်းပြည့်စုံခြင်း၊ တရားပြည့်စုံခြင်းဟူ၍ ပြည့်စုံခြင်း နှစ်မျိုး၊

ပစ္စည်းဖြင့်ကြီးပွားခြင်း၊ တရားဖြင့် ကြီးပွားခြင်းဟူ၍ ကြီးပွားခြင်း နှစ်မျိုး၊

ပစ္စည်းဟူသော ရတနာ တရားဟူသော ရတနာဟူ၍ ရတနာ နှစ်မျိုး၊

ပစ္စည်းဖြင့် ပွားစီးခြင်း၊ တရားဖြင့် ပွားစီးခြင်းဟူ၍ ပွားစီးခြင်း နှစ်မျိုး၊

ပစ္စည်း၏ ပြန့်ပြောခြင်း၊ တရား၏ ပြန့်ပြောခြင်းဟူ၍ ပြန့်ပြောခြင်း နှစ်မျိုးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၅။ သမဘဝတ္တိဝဂ်

၁။ ပထမသုတ္တာဒိ

သမာပတ်၌ လိမ္မာခြင်းစသော တရားစုံတွဲများ

၁၆၄-၁၈၀။ သမာပတ္တိဝဂ်လာ (၁၇) သုတ်၌-

(၁) သမာပတ်၌ လိမ္မာခြင်းနှင့် သမာပတ်မှ ထမှု၌လိမ္မာခြင်း။

(၂) ဖြောင့်မတ်ခြင်း 'အဇ္ဇဝ'နှင့် နူးညံ့ခြင်း 'မဒ္ဒဝ'။

(၃) သည်းခံခြင်း 'ခန္တိ'နှင့် ကောင်းသော အမှု၌ မွေ့လျော်ခြင်း 'သောရစ္စ'။

(၄) နူးညံ့ပြုပြစ်သဘောကားရှိခြင်း 'သာခလ္ယ'နှင့်အစေ့အစပ်ပြုခြင်း 'ပဋိသန္ထာရ'။

(၅) မညှဉ်းဆဲခြင်း 'အဝိဟိံသာ'နှင့် စင်ကြယ်ခြင်း 'ဇောစေယျ'။

(၆) ကွန်ဖြူးခြောက်ပါးတို့၌မလုံခြုံသော ဝဋ်ပေါက်ရှိခြင်း 'ကွန်ဖြူးယေသု အာဂုတ္တဒ္ဒိါရတာ'နှင့် ဘောဇဉ်၌'အတိုင်းအရှည်ကို မသိခြင်း 'တောဇန အာမတ္တညုတာ'။

http://www.dhammadownload.com

(၇) ကုန်ရြေး ခြောက်ပါးတို့၌လုံခြုံသော ဝင်ပေါက်ရှိခြင်း 'ကုန်ရြေးဝယသုံ ဂုတ္တဒ္ဒါရတာ'နှင့် ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိခြင်း 'ဘောဇနေ မတ္တညုတာ'။

(၈) ဆင်ခြင်မှုအား 'ပဋိသင်္ခါနဗလ'နှင့် ပွားများမှုအား 'ဘာဝနာဗလ'။

(၉) သတိအားနှင့် သမာဓိအား။

(၁၀) သမထနှင့် ဝိပဿနာ။

(၁၁) သီလပျက်ခြင်း 'သီလဝိပတ္တိ'နှင့် ထိုသူ ပျက်ခြင်း 'ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ'။

(၁၂) သီလစင်ကြယ်ခြင်း 'သီလဝိသုဒ္ဓိ'နှင့် အယူစင်ကြယ်ခြင်း 'ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ'။

(၁၃) အယူ စင်ကြယ်ခြင်းနှင့် စင်ကြယ်သော အယူ အားလျော်စွာ အားထုတ်ခြင်း။

(၁၄) ကုသိုလ် တရားတို့၌ မရောင့်ရဲခြင်းနှင့် အားထုတ်မှုဌာနေ ၊ ဆုတ်ခြင်း။

(၁၅) ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ခြင်းနှင့်ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ်မရှိခြင်း၊

(၁၆) သတိရှိခြင်းနှင့် ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ် ရှိခြင်းဟူသော **တရားစုံတွဲမျှားကို** ဟောကြားပါသည်။

၁။ ကောဓပေယျာလ

အပျက်ကွက်ခြင်း ရှင်ပြုခြင်းစသော တရားစုံတွဲများ၊

၁၈၁။ ပထဝီသုတ်၌ အာမျက်ထွက်ခြင်းကောဓနှင့် ရန်ငြိုးမုန်းခြင်း ဥပနာဟ။

သူ့ကျေးဇူးကို ဖျောက်ခြင်း မကွန့်ကျုံပြုခြင်း ပဋိညာဉ်ဖောက်ခြင်း၊ ကုသိုလ်တရားခြင်း ပယ်ယာနှင့် စဉ်းလဲခြင်း သာဒဠယျ။
မရှက်ခြင်း အာဟိရိကနှင့် မကြောက်ခြင်း အနောတ္တပ္ပ ဟူသော အကုသိုလ် **တရားစုံတွဲမျှား**ကို ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀၂။ ဒုတိယသုတ်၌ အမျက်မထွက်ခြင်း၊ ရန်ငြိုးမဖွဲ့ခြင်းစသော ကုသိုလ်တရား စုံတွဲမျှးကို ဟော်ပါသည်။

၁၀၃-၁၀၄။ တတိယနှင့် စတုတ္ထသုတ်တို့၌ အမျက် ထွက်ခြင်းစသော အကုသိုလ်တဆူးဟိုနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ အမျက်မထွက်ခြင်းစသော ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် ချမ်းသာစွာ နေရ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀၅-၁၀၆။ ပဉ္စမနှင့် ဆဋ္ဌသုတ်တို့၌ အမျက်ထွက်ခြင်းစသော အကုသိုလ် ဝေရ တို့သည် သေကွပုဂ္ဂိုလ်အား ဆုတ်ယုတ်မှုကို ဖြစ်စေ၏။ အမျက် မထွက်ခြင်းစသော ကုသိုလ်တရားတို့သည် သေကွ ပုဂ္ဂိုလ်အား မဆုတ်ယုတ်မှု (တိုးတက်မှု)ကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀၇-၁၀၈။ သတ္တမနှင့် အဋ္ဌမသုတ်တို့၌ အမျက်ထွက်ခြင်းစသော အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချယက်သို့ ငရဲသို့ ရောက်ရ၏။ အမျက်မထွက်ခြင်းစသော ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချသကဲ့သို့ နတ်ပြည် ရောက်မှု၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀၉-၁၁၀။ နဝမနှင့် ဒသမသုတ်တို့၌ အမျက်ထွက်ခြင်းစသော အကုသိုလ်တရားနှင့် ပြည့်စုံသူသည် သေလွန်သောအခါ အပါယ်ငရဲသို့ ရောက်ရ၏။ အမျက်မထွက်ခြင်းစသော ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် သေလွန်သောအခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

(ဤကောဓ ပေယျာလမှုးသုတ်ဒေပါင်း (၅၀) ကို တူရာပေါင်း၍ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊

၂။ အကုသလ ပေယျာလ

အကုသိုလ်တရားနှင့် ကုသိုလ်တရား

၁၁၁-၂၀၀။ အကုသလပေယျာလ၌ အမျက်ထွက်ခြင်း စသော တရားတို့သည် အကုသိုလ်ပါးရာ၊ အပြစ်ရှိသော တရား၊ ဆင်းရဲကို ပွားစေတတ်သောတရား၊ ဆင်းရဲနှင့်ပေါက်ဖြစ်သော တရား များ ဖြစ်သည်။

အမျက်မထွက်ခြင်းစသော ပါရာတို့သည် ကုသိုလ်တရား အပြစ်မဲ့သောတရား၊ ချမ်းသာကို ပွားစေသောတရား၊ဆင်းရဲခြင်းမရှိသောတရား များဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

(ဤအကုသလ ပေယျာလမှာလည်း သုတ်ဒေပါင်း (၅၀)ကို တူရာပေါင်း၍ ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဝိနယပေယျာလ

ဝိနည်း ညတ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်စုံတွဲများ

၂၀၁–၂၃၀။ ဝိနယပေယျာလ

(၁) သံဃကောင်းစွာသက်ဝံစေရန်နှင့် သံဃမှာ ချမ်းသာစွာနေစေရန်။

(၂) သိပေမဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိမ်နင်းရန်နှင့် သိလက္ခကို ချစ်မြတ်နိုးမသာရဟန်းတို့ကို ချမ်းသာစွာနေစေရန်။

(၃) မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော ဒုက္ခတို့ကို ပိတ်ဆို့ရန်နှင့် တမလွန်ဘဝဖြစ်သော ဒုက္ခတို့ကို ဟားဆီးရန်။

(၄) မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော ရန်တို့ကို ပိတ်ဆို့ရန်နှင့် တမလွန်ဘဝဖြစ်သောရန်တို့ကို ဟားဆီးရန်၊

(၅) မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ပိတ်ဆို့ရန်နှင့် တမလွန်ဘဝဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို တားဆီးရန်၊

(၆) မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော ဘေးတို့ကို ပိတ်ဆို့ရန်နှင့် တမလွန်ဘဝဖြစ်သော ဘေးတို့ကို တားဆီးရန်၊

(၇) မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော အကုသိုလ်တို့ကို ပိတ်ဆို့ရန်နှင့် တမလွန်ဘဝဖြစ်သောအကုသိုလ်တို့ကို တားဆီးရန်၊

(၈) လူတို့ကိုစောင့်ရှောက်ရန်နှင့် ထလိုဆိုးရှိသောရဟန်းတို့၏ ထာဝစဉ်းအပင်းတို့ကို ဖြတ်တောက်ရန်၊

(၉) မကြည်ညိုသောသူတို့ ကြည်ညိုစေရန်နှင့် ကြည်ညိုပြီးသောသူတို့ အကြည်အညို ပွားစေရန်၊

(၁၀) သူတော်ကောင်းတရား တည်တံ့ရန်နှင့် ဝိနည်းကို ချီးမြှောက်ရန်

ဟူသော ဖွင့်ဆိုချက်တို့ကို ရည်မှတ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သာဝကတို့အား သိက္ခာပုဒ်များနှင့်ပါတိမောက္ခပြခြင်း၊ ပဝါရဏာပြုခြင်း၊

http://www.dhammadownload.com

စသောဝိနည်းကံတို့ကို ပညတ်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

(ဤဝိနယပေယျာလမှာ သုက်ပေါင်း(၃၀၀)ကို အုပ်ပေါင်း၍ ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ရာဂပေယျာလ

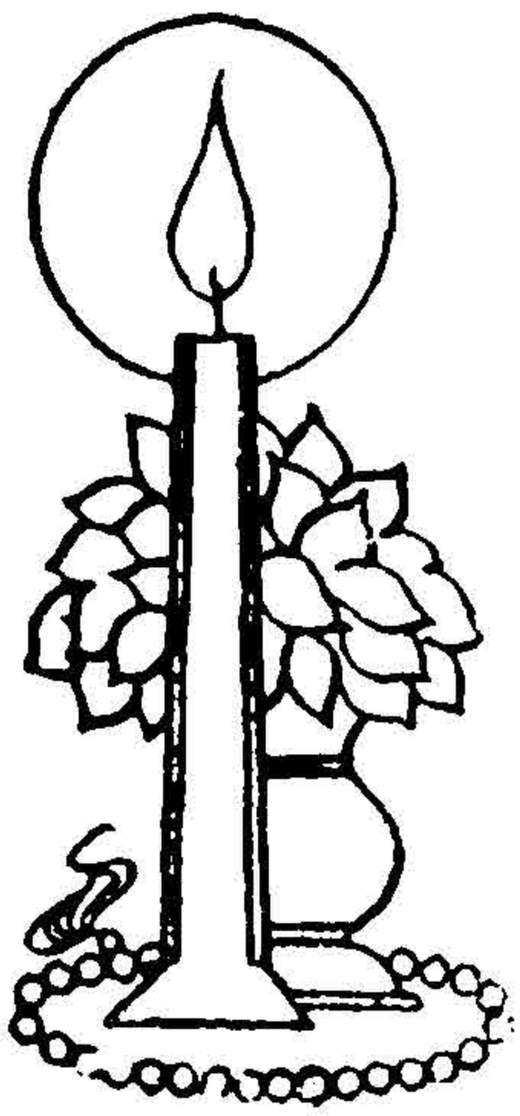
ရာဂကိုပယ်ရန် ပွားရမည့် တရားနှစ်ပါး၊

၂၃၁-၂၄။ ရာဂပေယျာလ၌ (၁) ဆုဂ-တပ်မက်ခြင်း၊ (၂) ဒေါသ-စိတ်ဆိုးစိတ်ပျက်ခြင်း၊ (၃) မောဟ-တွေဝေခြင်း၊ (၄)ကောဓ-အမျက်ထွက်ခြင်း၊(၅)ဥပနာဟ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၊(၆)မက္ခ-သူ့ကျေးဆူးကို ချေဖျက်ခြင်း၊(၇)ပဠာသ-တုပ္ပြိုင်ခြင်း၊(၈)ကုဿာ-မနာလိုခြင်း၊(၉)မစ္ဆရိယ-ဝန်တိုခြင်း၊(၁၀)မာယာ-လှည့်စားခြင်း၊(၁၁)သာဌေယျ-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း၊ (၁၂) ထမ္ဘ—မာနကျောခက်ထန်ခြင်း၊ (၁၃)သာရမ္ဘ-သူတစ်ပါးထက်သာလွန်ရန် အားထုတ်ခြင်း၊ (၁၄)မာန-ထောင်လွှားခြင် (၁၅)အတိမာန-မိမိကိုယ်ကိုအထင်ကြီးလွန်းခြင်း(၁၆)မဒ- မူးယစ်ခြင်း၊ (၁၇)ပမာဒ-ဓမ္မလျော့ခြင်းဟူဘော အကုသိုလ်တရား၁၇ပါးတို့ကိုအထူးသိရန်၊ပိုင်းခြား၍သိရန်၊ကုန်ခန်းစေရန်၊ပျက်စီးစေရန်၊ ကင်းပျောက်စေရန်၊ချုပ်ငြိမ်းစေရန်၊စွန့်လွှတ်ရန်၊ထပ်ဆင့်စွန့်လွှတ်ရန်အလို့ငှာသမထနှင့် ဝိပဿနာနှစ်ပါးကို ပွားများအပ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

(ဤရာဂပေယျာလ၌ ဆင်တူသုတ်ပေါင်း (၁၇၀)တို့ကို ချုံး၍ ပြထားပါသည်။)

ဒုကနိပါတ်ပြီး၏။

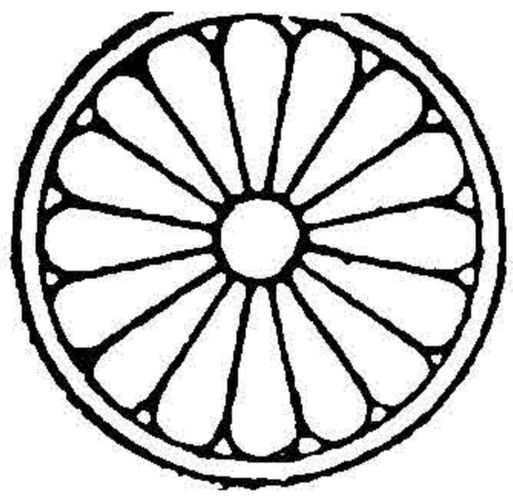
http://www.dhammadownload.com

တိကနိပါတ်

သုံးပါးစု တရားများ အပိုင်း

http://www.dhammadownload.com

၁။ ၈၁လဝဂ်

၁။ ဘယသုတ်

လူမိုက်ကြောင့်ဖြစ်သော ဒေးသုံးမျိုး

၁။ ရဟန်းတို့၊[1] ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးဟူသမျှတို့သည် လူမိုက်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ပညာရှိကြောင့် မဖြစ်ကုန်။ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ချောက်ချားဖွယ် အန္တရာယ် ဟူသမျှတို့သည် လူမိုက်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ပညာရှိကြောင့် မဖြစ်ကုန်။ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ဆင်းရဲဖွယ် နှောင့်ယှက်မှု ဟူသမျှတို့သည် လူမိုက်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ပညာရှိကြောင့် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့၊ ကျူးမိုးကျူးကာ အိမ်မှဖြစ်စေ၊ မြက်မိုးမြက်ကာအိမ်မှ ဖြစ်စေ သောင်စဲ့လှဉ့်ထွက်သော မီးသည် အတွင်းအပြင် အင်္ဂတလိမ်းကျံအပ်သော၊ စေ့စပ်သော တံခါးပေါင် တံခါးရွက် ရှိသော၊ လုံသော လေသာပြတင်းပေါက်ရှိသော အထုတ်တင်ထားသည့် အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းတို့ကိုလည်း လောင်ကျွမ်းသကဲ့သို့၊ ထို့အတူပင် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးဟူသမျှတို့သည် လူမိုက်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ ကျွဲသိုလျှင် လူမိုက်သည် ဘေးရှိသူ ဖြစ်၏။ ပညာရှိသည်ဘေးကင်းသူ ဖြစ်၏။ လူမိုက်သည်အန္တရာယ်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ပညာရှိ

၁။ ဤအဂိုတ္တရနိကာယ်၌ သုတ်အစဉ်တွင် အထူးဖော်ပြထားသော သုတ်အားလုံးသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ဟောကြားသော သုတ်များ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူပါ။

http://www.dhammadownload.com

သည် အန္တရာယ်ကင်းသူ ဖြစ်၏။ လူမိုက်သည် စိတ်ဆင်းရဲဖွယ် နှောင့်ယှက်မှု ရှိသူဖြစ်၏။ ပညာရှိသည် စိတ်ဆင်းရဲဖွယ် နှောင့်ယှက်မှု ကင်းသူဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ပညာရှိ၌ကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိ၊ စိတ်ချောက်ခြားမှု၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ၊ ရဟန်းတို့၊ သို့ကြောင့် ဤသာသနာ၌ သင်တို့သည် လူမိုက်ဟု သိမြင်ကြောင်း တရားသုံးမျိုးကို ရှောင်ပြီး ပညာရှိဟု သိမြင်ကြောင်း တရားသုံးမျိုးကို ဆောက်တည်၍ ကျင့်ကုန်အံ့ဟူ၍ အားထုတ်အပ်ပေ၏ ဟောကြားပေသည်။

၂။ လက္ခဏသုတ်

လူမိုက်လက္ခဏာသုံးပါး နှင့် ပညာရှိလက္ခဏာသုံးပါး

၂။ လူမိုက်သည် ယုတ်မာကောင်း၊ ပညာရှိသည် လှည့်မကောင်း၊ မိမိပြုအပ်သော ကုသိုလ်လျှင်မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပညာမည်သည် သတ္တဝါတို့၏ ကျိုးမှု ဖြစ်စေလျှင်စွာ ဆင်ရှာ၏။ မဓကာင်းသော ကိုယ်အကျင့် ကာယဒုစရိုက်၊ မဓကောင်းသော နှုတ်အကျင့် ဝစီဒုစရိုက်၊ မဓကောင်းသော စိတ်အကျင့် 'မနော့ဒုစရိုက်' ဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို လူမိုက်ဟူ၍ သိရမည်။

ကောင်းသော ကိုယ်အကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်'၊ ကောင်းသော နှုတ်ဆင့်ကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်'၊ ကောင်းသော စိတ်အကျင့် 'မနောသုစရိုက်' ဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို ပညာရှိဟူ သိရမည်။ လူမိုက်ဟု သိမြင်ကြောင်း တရားသုံးပါးကို ရှောင်ပြီး ပညာရှိဟု သိမြင်ကြောင်း တရားသုံးပါးကို ဆောက်တည်၍ ကျင့်ရမည်ဟု ဟောပါသည်။

၃။ ဤသို့ကဲ့သို့ မကောင်းသော အကြံကိုကြံခြင်း၊ မကောင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ မကောင်းသောအမှုကို ပြုခြင်းတို့သည် လူမိုက်၏ လူမိုက်ဟု သိမှတ်ကြောင်း လက္ခဏာသုံးပါး ဖြစ်၏။

၁။ အပဒါနေသာဘိမိ ပညာတိ ယာ ပညာနာမ အပဒါနေန သောဘတိ ဗာလာစ ပဏ္ဍိတာစ အတ္တနော အတ္တနော စရိတဝသေန ပါကဋာ ဟောန္တိ တိ အတ္ထော၊ (အဋ္ဌကထာ)။ (ပုဒ်နက်အဖွင့်ကို ငဋီကာဋ္ဌပါ၌)

http://www.dhammadownload.com

ကောင်းသော အကြံကို ကြံခြင်း၊ ကောင်းသော စကားကိုပြောဆို ခြင်း၊ ကောင်းသော အမှုကို ပြုခြင်းတို့သည် ပညာရှိ၏ ညာရှိဟု သိမှတ်ကြောင်း လက္ခဏာ သုံးပါးဖြစ်၏ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

၄။ အယုတ်သဘောတရား မိုက်။ အပြစ်ကို အပြစ်ဟု မမြင်ခြင်း အပြစ်ကို အပြစ်ဟု မြင်သော်လည်း တရားနှင့်အညီ မကုစားခြင်း၊ သူတစ်ပါးက အပြစ်ကို ဝန်ခံပြောကြားလျှင် တရားနှင့်အညီ လက်မခံခြင်း ဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို လူမိုက်ဟု သိရမည်။

မဲမိုအပြင်ကို အပြစ်ဟုမြင်ခြင်း၊ အပြစ်ကို အပြစ်ဟုမြင်ပြီးဟောနှင့်အညီ ကုစားခြင်း၊ သူတစ်ပါးက အပြစ်ကို ဝန်ခံ ပြောကြားလျှင် တရားနှင့်အညီ လက်ခံခြင်း ဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို ပညာရှိဟု သိရမည်ဟု ဟောပါသည်။

၅။ အယုတ်နိုင်သောသူဟာ၌ မသင့်မသော အားဖြင့် မေးခြင်း၊ မသင့်သောအားဖြင့် ဖြေခြင်း၊ သူတစ်ပါးက ပြည့်စုံသော ပုဒ်ဗျည်းတို့ဖြင့် သင့်လျော်စွာ ဖြေဆိုအပ်မည်ဟု ပြောကြားကို ငဲ့မဲ့မြော်စွာ မထောက်ခံခြင်း ဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို လူမိုက်ဟု သိရမည်။

သင့်သောအားဖြင့် မေးခြင်း၊ သင့်သောအားဖြင့် ဖြေခြင်း၊ သူတစ်ပါးက ပြည့်စုံသော ပုဒ်ဗျည်းတို့ဖြင့် သင့်လျော်စွာ ဖြေဆိုအပ်သော ပြဿနာကို ငဲ့မဲ့မြော်စွာ ထောက်ခံခြင်း ဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို ပညာရှိဟု သိရမည်ဟု ဟောပါသည်။

၆။ အကုသလသုတ်၌ အကုသိုလ် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို လူမိုက်ဟု သိရမည်။ကုသိုလ် ကာယကံ၊ ကုသိုလ် ဝစီကံ၊ ကုသိုလ်မနောကံတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကိုပညာရှိဟု သိရမည်ဟုဟောပါသည်။

၇။ သာပဇ္ဇသုတ်၌ အပြစ်ရှိသော ကာယကံ၊ အပြစ်ရှိမသော ဝစီကံ အပြစ်ရှိသော မနောကံတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို လူမိုက်ဟု သိမှတ်မည်။အပြစ်ကင်းသော ကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို ပညာရှိဟု သိရမည်ဟု ဟောပါသည်။

၈။ သဗ္ဗာဗတ္ထိသုတ်၌ ဆင်းရဲမှုဖြစ်စေသော[၁] ကံသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူကို လူမိုက်ဟု သိရမည်။ ဆင်းရဲမှုမဖြစ်စေသော ကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို ပညာရှိဟု သိရမည်ဟု ဟောပါသည်။

၁။ သဗ္ဗာဗတ္ထိန္တိ ဝါ သဒ္ဒါ၊ အတ္ထိနာ ဥဒါဟဒာနန္တိ ဒုက္ခေန သဒ္ဒါန္တိ
အတ္ထော၊ ဒုဿံဝဏ္ဏနကစိန်္တာ ဟောတိ၊ ဋီကာ ၂-၃၈။

http://www.dhammadownload.com

၉။ ခတသုတ်

မိမိကိုယ်ကို တူးဖြိုသူ၏ အင်္ဂါသုံးပါး

၉။ ကာယဒုစရိုက် စသော ဒုစရိုက်သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မလိမ္မာသော၊ မိုက်မဲသော သူယုတ်သည် တူးဖြို ဖျက်ဆီးအပ်သော မိမိကိုယ်ကိုဆောင်၏။ အပြစ်ရှိသူတို့ စွပ်စွဲထိုက်သူလည်း ဖြစ်၏။ မျှားစွာသော မကောင်းမှုကိုလည်းပွားစေ၏။ သုစရိုက် သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာရှိသော လိမ္မာသောသူတော်ကောင်းသည် မတူ.ဖြို မဖျက်ဆီးအပ်သော မိမိကိုယ်ကိုဆောင်၏။ အပြစ်ကင်းသူ၊ ပညာရှိတို့ မစွပ်စွဲထိုက်သူ ဖြစ်၏။ မျှားစွာသောကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ မလသုတ်

အညစ်အကြေးသုံးပါးကို မပယ်သူ

၁၀။ သီလမရှိခြင်း၊ ငြူစူခြင်း၊ ဝန်တိုခြင်းဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ထိုတရားသုံးပါး တည်းဟူသော အညစ်အကြေးမျှားကို မပယ်ခြင်းကြောင့် မစ်ချလိုက် သကဲ့သို့ ငရဲ၌ဖြစ်ရ၏။

သီလရှိခြင်း၊ မငြူစူခြင်း၊ ဝန်မတိုခြင်းဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် သီလမရှိခြင်း စသော အညစ်အကြေး သုံးပါးကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ပစ်ချသကဲ့သို့ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏ဟု ဟောပါသည်။

၂။ ရထကာရဝဂ်

၁။ ဥဘတသုတ်

အင်္ဂါသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည့် ထင်ရှားသော ရဟန်း

၁၁။ မသင့်လျော်သော ကာယကံ၌ သူတစ်ပါးတို့အား ဆောက်တည်စေခြင်း၊ မသင့်လျော်သော ဝစီကံ၌ သူတစ်ပါးတို့အား ဆောက်တည်စေခြင်း၊ မသင့်လျော်သော မနောအံ၌ သူတစ်ပါးတို့အား ဆောက်တည်စေခြင်း တူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့်ထင်ရှားသော ရဟန်းတည် လူအများ၏ အစီးအပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ကျင့်သူဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

သင့်လျော်သော ကာယကံ၌ သူထစ်ပါးတို့အား ဆောက်တည်ခစေခြင်းစသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် ထင်ရှားသော ရဟန်းသည် လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားများခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ ကျင့်သူ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၂။ သာရဏီယသုတ်

သတိရထိုက်သော အရပ်သုံးပါး

၁၂။ အဘိသိက် ခံယူပြီးသော ပြည့်ရှင် မင်းတို့အား အသက်ထက်ဆုံး သတိရထိုက်သော အရပ်သုံးပါးရှိ၏၊ ၎င်းတို့မှာ မွေးဖွားရာ အရပ်၊ ဘိသိက်ခံရာ အရပ်၊ စစ်အောင်ရာ အရပ်တို့ဖြစ်၏။

ထိုနည်းတူပင် ရဟန်းတို့အားလည်း ဇသက်ထက်ဆုံး သတိရထိုက်သော အရပ်သုံးပါးရှိ၏၊ ၎င်းတို့မှာ မှဟန်းဖြစ်ရာ အရပ်၊ သစ္စာလေးပါးကို သိရာ မြင့်ရာ အရပ်၊ အာသဝေါ ကုန်ခန်းသည့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုအရပ်တို့ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃။ အာသဿသုတ်

တောင့်တခြင်း မရှိသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၁၃။ လောက၌ တောင့်တခြင်း မရှိသူ၊ တောင့်တခြင်း ရှိသူ၊ တောင့်တခြင်း ကင်းပြီးသူ ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး ရှိ၏။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် ဒုန်းစားမျိုး မုဆိုးမျိုးစသော ယုတ်ညံ့သော အမျိုး၌ဖြစ်သူအား၊ "ဤမည်သော မင်းမျိုးကို မင်းအဖြစ် ဘိသိက်သွန်းလိုက်ပြီတဲ့" ဟူသော သတင်းကို ကြားသိစကာမူ "ငါသည်လည်း ဘယ်အခါ ဘိသိက်သွန်း ခံရပါမည်နည်း" ဟူ၍ တောင့်တခြင်းမပြု၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို တောင့်တခြင်း မရှိသူဟု ဆို၏။

အဘိသိက် ခံယူပြီးသော ပြည့်ရှင်မင်း၏ အရှယ် ရောက်ပြီးသော သားကြီးအား တစ်ပါးသော မင်းအဘိသိက်ခံယူသည့်သတင်းကို ကြားသိရသည့်အခါ "ငါသည်လည်း ဘယ်အခါ အဘိသိက်ခံယူရပါအံ့နည်း" ဟူ၍ တောင့်တခြင်းပြု၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို တောင့်တခြင်း ရှိသူဟူ၍ ဆို၏။

မိမိကိုယ်တိုင် အဘိသိက်ခံယူပြီးသော ပြည့်ရှင်မင်းမှာကား တစ်ပါးသော မင်းအဘိသိက် ခံယူသည့်သတင်းကို ကြားသိရငြားသော်လည်း

http://www.dhammadownload.com

ပညာသို့သော တောင့်ခံခြင်းမျှ မဖြစ်ဘော့ချေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို တောင့်တခြင်း ကင်းပြီးသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ထို့အတူပင် ရဟန်းတို့သည်လည်း တောင့်ခံခြင်းမရှိသူ၊ တောင့်တခြင်း ရှိသူ၊ တောင့်တခြင်း ကင်းပြီးသူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် အကျင့်သီလ မရှိသော ရဟန်းသည်တစ်ပါးသော ရဟန်းအရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုကြောင်း ကြားသံရစေကာမူ "ငါလည်း ဘယ်အခါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါအံ့နည်း" ဟူ၍ တောင့်တလေ့ ရှိသောကြောင့် တောင့်တခြင်း ရှိသူမည်၏။

အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား တစ်ပါးမသော ရဟန်း အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုကြောင်း သတင်းကို ကြားသိကြားသော်လည်း၊ ပညာမင်း မရှိဘဲ စကြာရတနာကို မသည်းခံနိုင်" ဟူ၍ တောင့်တခြင်း ကင်းပြီးသူ မည်၏ဟု ကြားဖြေးပါသည်။

၄။ စက္ကဝတ္တိသုတ်

ဘုရားပါဒ်၌ စောင့်ရှောက်ခြင်း

၁၄။ "ရဟန်းတို့၊ တန်းမင်းဖြစ်သော စကြဝတေး မင်းသည်လည်း၊ မိုရာမင်း မရှိဘဲ စကြာရတနာကို မသည်းခံနိုင်"

ဤသို့ ဗုဒ္ဓက မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ ရဟန်းတစ်ပါးက "အရှင်ဘုရား၊ တရားမင်းဖြစ်သော စကြဝတေးမင်း၏ မိုရာမင်းကား အဘယ်သူပါနည်း" ဟု မေးလျှောက်၏။ ထိုအမေးကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူ၏။

"ရဟန်း၊ စကြဝတေးမင်း၏ မိုရာမင်းကား တရားပင်တည်း။ "ရဟန်း၊ ဤလောက၌ စကြဝတေးမင်းသည် တရားကိုသာလျှင် အမှီပြု၍

http://www.dhammadownload.com

တရားကိုသာလျှင် အလေး အမြတ်ပြုလျက် အတွင်းလူအပေါင်း[၁] လက်အောက်ခံ မင်းအပေါင်း စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်း နိဂုံးဇနပုဒ်သား ရဟန်း ပုဏ္ဏား သားငှက်တိုအပေါင်း၌ တရားနှင့် လျော်ဧသာ ဖစာင့် ရှောက်မှု၊ ကာကွယ်မှု၊ လုံခြုံမှုကို စီစဉ်၏။ ဤသို့စီစဉ်ရှိ တရားဖြင့်သာ လျှင် စကြာ ရတနာကို လည်ပတ်စေ၏။ ထိုစကြာရတနာကို ဆန့်ကျင်ဘက် လိုလားသည့် တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူသားကမျှ တားဆီးခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ချေ"

ရဟန်းတို့ ထိုနည်းတူပင် တရားမင်းဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း တရားကိုသာမှီ၍ တရားကိုသာလျှင် အာဒေးအမြတ်ပြုလျက်တရားကိုသာလျှင် အကြီးအမှူးပြုလျက် "ဤသို့ သဘောရှိသော ကာယကံမှုကို မှီဝဲအပ်၏။ ဤသို့သော သဘောရှိသော ကာယကံမှုကို မမှီဝဲအပ်" ဟူ၍ ကာယကံမှု၌ တရားနှင့်လျော်ဧသော စောင့်ရှောက်မှု၊ ကာကွယ်မှု၊ လုံခြုံမှုကို စီရင်၏။ ထို့အတူ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့၌လည်း တရားနှင့်လျော်ဧသော စောင့်ရှောက်မှု ကာကွယ်မှု၊ လုံခြုံမှုကိုစီရင်၏။ ဤသို့စီရင်၍ ဘရားဖြင့် သာလျှင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော တရားစက်ကို လည်ဧစေ၏။ ထိုတရားစက်ကို ရဟန်းပုဏ္ဏား အစရှိသော တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျှ တားဆီးခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ခချဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ သစေတနသုတ်

ကိုယ်နှုတ်စိတ် သုံးပါး၏ အပြစ်များ

၁၅။ ဗုဒ္ဓသည် ဗာရာဏသီမြို့နယ်၊ ဣသိပတန မည်ဧသော မိဂဒါဝုန်ဧတော၌ သီတင်းသုံးစဉ် ရဟန်းဟူအား ဧအောက်ပါ အကြောင်းကို မိန့်ကြားဧပသော်မူ၏။

ရဟန်းတို့၊ ရှေးအခါက သစေတန မည်ဧသော မင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုမင်းသည် ရဏားလုပ်သား တစ်ယောက်ကို ဧခေါ်၍ "အချင်း ရတားဘလုပ်သမား၊ ဤမနုဿ ဧခြောက်လ လွန်ဧသော်အခါ ဧစ်ဖြစ်လိမ့်

၁။ အန္တောဇန သဒ်တိတ် ပုဏ္ဏဒါဠှိဟု ဖွင့်သည်။ သားမယားကို အတွင်းလူဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မည်။ သင်သည် ငါ့အတွက် ရထားဘီးသစ် တစ်စုံကို ပြုခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်မည်လော''ဟု ဖမး၏။ ရထားအလုပ်သမားက စွမ်းနိုင်ကြောင်းပြောကြားပြီး ခြောက်ရက်လျှင်သော ခြောက်လတို့ဖြင့် ရထားဘီး တစ်ဖက်ကို ပြီးမြောက်စေ၏။

ထိုခဏခါ သစေတနမင်းသည် ရထားလုပ်သားကို ခေါ်၍ ရထားဘီးတစ်စုံပြီးကြောလေးဟု ဖေး၏။ ဘီးတစ်ဖက်သာ ပြီးသေးကြောင်းလျှောက်ထားသောအခါ ကျန်ဘီးတစ်ဖက်ကို ခြောက်ရက်ဖြင့် ပြီးနိုင်မည်လောဟု မေးမြန်း၏။ ရထားလုပ်သားက ပြီးနိုင်ကြောင်း ဖြေကြားပြီး ခြောက်ရက်အဝင်၌ ဒုတိယရထားဘီးကို အပြီးလုပ်ကာ မင်းကြီးအား ဆက်သလေသည်။

ထိုအခါ သစေတနမင်းက ခြောက်ရက်လျှင်သော ခြောက်လဖြင့် ပြီးသည့် ရထားဘီးနှင့် ခြောက်ရက်ဖြင့်သာပြီးသည့် ရထားဘီးနှစ်ခုတို့သည် မည်သို့ကြားနား သနည်းဟု ဖေး၏။ ရထားလုပ်သားက ''အရှင်မင်းကြီး ယိုဘီးနှစ်ခုတို့၏ ထူးခြားပုံကို ရှုပါလော့''ဟု ဆိုကာ ခြောက်ရက်ဖြင့်ပြီးသည့် ဘီးကို ဝှေ့ဦးစွာ လှိမ့်ပြ၏။ ထိုဘီးသည် တစ်လှိမ့်မှ အဆင်အား အရှိန်ရှိသဖြင့် လိမ့်သွားပြီး ဟတ်ပတ်လည်ကာ ဖြစ်၍ လဲကျ၏။ ခြောက်ရက်လျှင်သော ခြောက်ဖြင့် ပြီးသည့် ရထားဘီးကို လှိမ့်သောအခါ၌ ထိုရထားဘီးမှာ တွန်းလှိမ့်မှ အဆင်းအား ရှိနိုင်သလောက် လိမ့်သွားပြီး ဝင်ရိုးခွ စွပ်ဆာသာကဲ့သို့ ရပ်တည်နေ၏။

ဤသို့ ရထားဘီးနှစ်ခု အစွမ်းတို့ကဲ့ပြားရခြင်းမှာ ခြောက်ရက်ဖြင့်ပြီးသည် ဘီးတို့အကျယ်၊ အကန့်၊ ပုနှံတောင်းတို့သည် ကွဲကောက်ကုန်၏။ အပြစ်အနာပါကုန်၏။ အကောအဆွေးများ ဖြစ်ကုန်၏။ ခြောက်ရက်လျှောလည်း ခြောက်လဖြင့်ပြီးသည့် ဘီး၏အကျယ်၊ အကန့်၊ ပုနှံတောင်းတို့သည် ကောက်ကုန်၊ အပြစ်အနာကင်းကုန်၏။ အကောအဆွေးများ ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

ဂုဟန်းတို့ ထိုရထားလုပ်သားအား အခြားသူမဟုတ်၊ ငါဘုရား ပင်ဖြစ်၏။ ရုဟန်းတို့ ငါသည် ထိုအခါက ကွဲကောက်သော အပြစ်အနာရှိသော၊ အကောအဆွေးပြုံသော သစ်သားတို့ဖြင့် ကျင်းကျင်လိမ့်မှာသည့် ရထားလုပ်သား ဖြစ်ခဲ့၏။ ယခုအခါ၌ကား ငါသည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်

http://www.dhammadownload.com

တို့၏ကျေးဇူးကြောင့်ခြင်း၊ အပြစ်အနာရှိခြင်း၊ အကာအဆေးဖြင့်ခြင်းတို့၌ လိမ္မာသော မြင်္ကန်စွာကုရား ဖြစ်လာ၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမတို့သည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့၏ အကွေးအကောက်၊ အပြစ်အနာ၊ အကာအဆေးတို့ကိုမပယ်အပ်းထိုရဟန်း၊ ရဟန်းမတို့သည် ခြောက်ရက်ဖြင့်ပြီးသည့် ရထားဘီးကဲ့သို့ ဤသာသနာမှ လျှောကျကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမတို့သည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့၏ အကွေးအကောက်၊ အပြစ်အနာ အကာအဆေးတို့ကို ပယ်အပ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမတို့သည်ကား ခြောက် ရက် လျှော့သော ခြောက်သဖြင့် ပြီးသည့် ရထားဘီးကဲ့သို့ ဤသာသနာ၌ တည်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ ထို့ကြောင့် သင်တို့သည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့၏ အကွေးအကောက်၊ အပြစ်အနာ အကာ အဆေးတို့ကို စွန့်ပယ်ရန် အားထုတ်အပ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ အပဏ္ဏကသုတ်

မလွဲမချော်နိုင်သော အကျင့်သုံးပါး

၂၆။ ရဟန်းတို့၊ ဤနေ့ခြောက်ပါးတို့၌ ပိတ်ဆို့အပ်သော ဝင်ပေါက်ရှိခြင်း၊ ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကိုသိခြင်း၊ နိုးကြားမှု၌ အားထုတ်ခြင်းဟူသော တရားသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် မလွဲမချော်နိုင်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူဖြစ်၏။ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်းစေရန် သင့်လျော်သောအကျင့်ကို အားထုတ်သူလည်း ဖြစ်၏။

"ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဤနေ့ခြောက်ပါး၌ လုံခြုံသော ဝင်ပေါက်ရှိသူ ဖြစ်သနည်းဆိုအံ့သော်-ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကိုမြင်သည်ရှိသော နိမိတ်ပုံကို စွဲယူလေ့ မရှိ။ နားမှအသံ၊ နှာခေါင်းကအာကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ အကယ်၍ မျက်စိတည်း ဟူသော ဤနေ့ခြောက်ခြမ်း (စက္ခုဣန္ဒြေ)ကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်းသို့ မစောင့်စည်းခြင်းဟူသော ဝမ်းကြောင်းကြောင့်မက်မောခြင်း-အာဘိဇ္ဈာ၊နှလုံးမသာခြင်း-

---

၁။ အပဏ္ဏကပဋိပဒန္တိ အဝိရဒ္ဓပဋိပဒါ ကဏ်သပဋိပဒါ နိယျာနိကပဋိပဒါ၊ (အဋ္ဌကထာ) သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ အမှန်ဟုကယ် လွတ်မြောက်စေနိုင်မည့် အကျင့်ဟု ဆိုလိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒေါမနဿ ဟူသော အကုသိုလ်တရားဆိုးတို့သည် ထို မစောင့်စည်းသူကို ဆာစည်လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ထိုရဟန်းသည် စက္ခုဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းငှာ ကျင့်၏။ နားဖြင့်အသံကိုကြားခြင်း စသည်တို့၌လည်း ထိုနည်းတူစောင့်စည်း၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းတို့သည် ဣန္ဒြေခြောက်ပါးနှင့် လုံခြုံသော ပင်ပေါက်ရှိသူ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဓာတုကဿနာဘာဝနာအတိုင်းအရှည်ကို သိသူဖြစ်သနည်းဆိုသော် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည်သင့်သောအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ အာဟာရကိုမှီဝဲ၏။ ပျော်မြူးရန်၊ မာန်ယစ်ရန်၊ တန်ဆာဆင်ရန်၊ အဇရအဆင်းဖွံ့ဖြိုးတိုးပွားရန် အာဟာရကိုမှီဝဲသည်မဟုတ်။ ဤကိုယ်တည်တံ့ရုံန်၊ မျှတရန်၊ ဆာငလောင်မွတ်သိပ်မှုမကြာင့်ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရန်၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ချီးမြှောက်နိုင်ရန် ဆိတ်သားလျှင် အာဟာရကို မှီဝဲ၏။ ဤသုံးဆောင်ခြင်းဖြင့် ဝေဒနာဟောင်းကိုလည်း၊ ပယ်ဖျောက်အံ့၊ ဝေဒနာသစ်ကိုလည်း မဖြစ်စေအံ့၊ ငါ့အား မျှတခြင်း၊ အပြစ်မရှိခြင်းနှင့် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းသည် သည်းဖြစ်လိမ့်မည်ဟူ၍ နှလုံးသွင်းကာ ဆာဟာရကို မှီဝဲ၏။ ရဟန်းတို့၊ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဓာတုကဿနာဘာဝနာအတိုင်းအရှည်ကို သိသူဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် နိုးကြားမှုဒြဿနာထုတ်သူဖြစ်သနည်းဆိုသော်—ဤသာသနာ၌ ရဟန်းဘည့် နေ့အခါ၌ လည်းကောင်း၊ ညဉ့်ဦးယံ၌ လည်းကောင်း၊ စင်္ကြံသွားခြင်းတို့ဖြင့် နီဝရဏတရားတို့မှ စိတ်ကိုသုတ်သင်၏။ သန့်ရှင်းယံ၌ လက်ယာခြေးပါဒ၌ လက်ဝဲဖြေကို ဥဋ္ဌာန်လက်ဖက်ကာ သတိသမ္ပဇဉ်ရှိလျက် (မည်သည့်အချိန်၌) ထအံ့ဟူသောအာဆာမှတ်ကို နှလုံးသွင်း၍ လက်ယာနံဖျားဖြင့် ခြင်္သေ့ပင်းကဲ့သို့ မြတ်မောဘိပဉ်ကပ်ခြင်းကို ပြု၏။ မိုးသောက်ယံ၌ ဇောဇောထ၍ စင်္ကြံသွားခြင်း၊ ပယ်ခြင်း တို့ဖြင့် နီဝရဏတရားတို့မှ စိတ်ကိုသုတ်သင်၏။ ရဟန်းတို့၊ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် နိုးကြားမှုကို အားထုတ်သူဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသ

http://www.dhammadownload.com

ပါးတို့သည် မိမိသူကဲ့သို့ ပါးနှစ်ပါးစုံအား ဆင်းရဲခြင်းကို မပြစ်စေသော တရားများဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၁၀။ ဒေဝလောကသုတ်၌ တစ်ပါးသောအယူရှိသော ပရိဗိုဇ်တို့က 'သင်တို့သည် နတ်ပြည်ရောက်ရန်အတွက် ရဟန်းဂေါတမထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကြပါဆဲလော' ဟု မေးလျှင် ရဟန်းများသည် စက်ဆုပ်ရွံရှာကြသကဲ့သို့ ဒုစရိုက်သုံးပါးဟူလည်း စက်ဆုပ် ရွံရှာသင့်ကြောင်း ဟောကြားပါသည်။

၉။ ပဌမ ပါပဏိကသုတ်

မကြီးပွားထိုက်သော ဈေးသည်၏ အင်္ဂါသုံးပါး

၁၉။ နှံနှက်ချိန်၌ အလုပ်ကို ဆောင်းစွာ စီမံခြင်း၊ နေ့ခင်းအချိန်၌လည်း အလုပ်ကို ကောင်းစွာ စီမံခြင်း၊ ညဉ့်နှိုင်း၌လည်း အလုပ်ကို ဆောင်းစွာ စီမံခြင်း ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် မပြည့်စုံသော ဈေးသည်သည် မချမ်းသာစေသော စည်းစိမ်ကို ရခြင်းငှာလည်း ဆောင်း၊ ငှါးပြီးသော စည်းစိမ်ကို ပွားစီးအောင် ပြုခြင်းငှာ လည်း ကောင်း တတ်၏။ ထိုအင်္ဂါသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဈေးသည်သည်သာလျှင် ကြီးပွားခြင်းငှာထိုက်၏။

ထို့ညီ တူပင် ဘာဝနာတော်၌လည်း နှံနှက်ချိန်၌ သမာဓိနိမိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ခြင်း၊ နေ့ခင်းအချိန်၌ သမာဓိနိမိတ်ကို ကောင်းစွာ သက်တည်ခြင်း၊ ညဉ့်နှင်းအချိန်၌ သမာဓိနိမိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ခြင်း ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် မပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မရဟန္တာတရားကိုသိလတရားကို ရခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ ရပြီးသော ကုသိုလ်တရားကို ပွားစီးအောင် ပြုခြင်းငှာ လည်း ကောင်း တတ်၏၊ ထိုအင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သာလျှင် ကုသိုလ်တရားကို ပွားစီးစေခြင်းငှာ သိုက်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ဒုတိယ ပါပဏိကသုတ်

ကြီးပွားထိုက်သော ဈေးသည်၏ အင်္ဂါသုံးပါး

၂၀။ မျက်စိအမြင်ရှိခြင်း၊ ဥပဓိနှင့်ယှဉ်သည့် ထူးကဲသော ဝိရိယရှိခြင်း၊ မိုက်ကွဲပြတ်ကွဲခြင်း ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဈေးသည်သည် မကြွယ်မဝစေ စည်းစိမ်ဥစ္စာများ ပေါများခြင်းသို့ရောက်၏။ ထိုအင်္ဂါသုံးပါးဟူတွင်—

http://www.dhammadownload.com

'ဤပစ္စည်းကိုဤသို့ဝယ်၍ဤသို့ရောင်းလျှင် အရင်းမည်မျှဖြစ်မည်၊ အမြတ်မည်မျှဖြစ်မည်ဟူ၍ သိခြင်းကို 'မျက်စိအမြင်ရှိခြင်း' ဟု ဆို၏။

ကုန်ပစ္စည်းကို ဝယ်ခြင်း၊ ရောင်းခြင်းငှာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာခြင်းကို 'ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သည့် ထူးကဲသော ဝီရိယရှိခြင်း' ဟု ဆိုသည်။

'ဤသူကားမျက်စိအမြင်ရှိ၍ ထူးကဲသော ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသောစေ့းသည်ဖြစ်၏' ဟု သိ၍ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော သူကြွယ်တို့၏ ပစ္စည်းဖြင့် ထောက်ပံ့ကူညီမှုကို ရယူသူကို 'မှီရာနှင့် ပြည့်စုံသောစေ့းသည်' ဟု ဆိုသည်။

ထို့အတူပင် မျက်စိအမြင်ရှိခြင်း၊ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သည့် ထူးကဲသော ဝီရိယရှိခြင်း၊ မှီရာနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ မြင့်မြတ်ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုအင်္ဂါသုံးပါးတို့တွင် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ခြင်းကို 'မျက်စိအမြင်ရှိခြင်း' ဟု ဆို၏။

အကုသိုလ်တရားများကို ပယ်၍ ကုသိုလ်တရားများ ပြည့်စုံစေရန် စဲမြဲထက်သန်စွာ အားထုတ်ခြင်းကို 'ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သည့် ထူးကဲသော ဝီရိယရှိခြင်း' ဟု ဆို၏။

ဓမ္မဝိနယကို ဆောင်သည့် အကြားအမြင်များသော ရဟန်းများထံ ချဉ်းကပ်၍ မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်းကို 'မှီရာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း' ဟု ဆို၏ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၃၊ ပုဂ္ဂလဝဂ်

၁။ သမိဒ္ဓသုတ်

ရှင်သမိဒ္ဓနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၂၁။ အခါတစ်ပါး၌ ရှင်သမိဒ္ဓနှင့် ရှင်မဟာ ကောဋ္ဌိကတို့သည် ရှင်သာရိပုတ္တရာထံ သွားကြသည်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာက လောက၌ နာမကာယဖြင့် စျာန်သို့ရောက်ပြီးမှ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသော 'ကာယသက္ခီပုဂ္ဂိုလ်၊ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်သော ဿောတာပတ္တိမဂ်၏ အခြေးမဲ့၌ပင် အာထက်မဂ်သို့ ရောက်သော 'ဒိဋ္ဌိပတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သဒ္ဓာဖြင့် ကိုလေသာတို့မှ

http://www.dhammadownload.com

လွတ်မြောက်သော 'သဒ္ဓါဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး ရှိရာတွင် ဆာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုအနှစ်သက်ဆုံး ဖြစ်ပါသနည်းဟုမေးသည်ရှိသော် မိဒ္ဓက "သဒ္ဓါဖြင့် လွန်ကဲသော 'သဒ္ဓါဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်ကို အနှစ်သက်ဆုံး ဖြစ်ပါသည်" ဟု ဖြေ၏။ ရှင်မဟာကောဋ္ဌိကကမူ "သမာဓိဖြင့် လွန်ကဲသော 'ကာယသက္ခီ' ပုဂ္ဂိုလ်ကို အနှစ်သက်ဆုံး ဖြစ်ပါသည်" ဟု ဖြေ၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာကလည်း "ပညာဖြင့်လွန်ကဲသော 'ဒိဋ္ဌပ္ပတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိ အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း" မိန့်ကြား၏။

ထို့နောက် မဇ္ဈိမသုံးပါးတို့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ မိမိတို့ သုံးပါးပြောဆိုဆွေးနွေးသည့်စကားကို ဗုဒ္ဓအားလျှောက်ထားကြသည်။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးတို့တွင် "ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်သက်ဖွယ် အကောင်းဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏" ဟူ၍ ကစ်သစ်ချပြောရန် မလွယ်။ အကြောင်းမှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးသည် အရဟတ္တဖိုလ်အလို့ငှာကျင့်နေသူသော် လည်းကောင်း၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၂။ ဂိလာနသုတ်

လူနာနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၂၂။ လောကဌ်လူနာ သုံးမျိုးရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ....

(၁) သင့်လျော်သောအစားအစာ၊ ဆေးဝါး၊ သူနာပြုတို့ကို ရသည်ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ အနာမမူထခြင်း မဟုတ်သော လူနာ။

(၂) သင့်လျော်သောအစားအစာ၊ ဆေးဝါး၊ သူနာပြုတို့ကို ရသည် ဖြစ်စေ၊ မရသည် ဖြစ်စေ အနာမူ ထမည့် လူနာ။

(၃) သင့်လျော်သော အစားအစာ၊ ဆေးဝါး၊သူနာပြုတို့ကို ရလျှင် အနာမူ ထမည်၊ မရလျှင် အနာမှု မထမည့် လူနာတို့ ဖြစ်၏။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် တတိယလူနာမျိုးကို အကြောင်းပြု၍ လူနာဖော်'ဂိလာနဘတ်' ဆေးဝါးနှင့် သူနာပြုတို့ကို ဗုဒ္ဓက ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

သို့ဆော် ဤတတိယ လူနာမျိုးကိုပင် အကြောင်းပြု၍အခြားလူနာများကို ဇာတ်ညှိး လုပ်ကျွေးပြုစုရမည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။

လူနာသုံးမျိုးနည်းတူပင် ဓလာကဌ္ဌိ လူနာနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ....

(၁) မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမြင်ခွင့်၊ မြတ်စွာဘုရားဟောသောတရားကို ကြားနာခွင့်ရသည် ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ ကုသိုလ်တရားတို့၌ မှန်ကန်သော သဘောရှိသော နိယာမသို့ရောက်မည် မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

(၂) မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ခွင့်၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောသောတရားကို ကြားနာခွင့် ရသည် ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ ကုသိုလ် တရားတို့၌ မှန်ကန်သော သဘောရှိသော နိယာမသို့ သက်ရောက်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်။

(၃) မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမြင်ခွင့်၊မြတ်စွာဘုရားဟောသောတရားကို ကြားနာခွင့် ရမှသာင်္ကုသိုလ်တရားတို့၌ မှန်ကန်သောသဘော ရှိသောနိယာမသို့ သက်ရောက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်၏။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် တတိယပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို အဓိကြောင်းပြု၍ တရားဟောခြင်းကို မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော် ထိုတတိယပုဂ္ဂိုလ်များကိုပင် အဓိကြောင်းပြု၍ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအားလည်း တရားဟောရမည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။

၃။ သခ်ါရသုတ်

စေ့ဆော်အားထုတ်မှု သခ်ါရသုံးပါးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၂၃။ ဤလောကဌ္ဌ ဒဲးချို့ဖသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သောကိုယ်ဖြင့် စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်း 'ကာယသခ်ါရ' ၊နှုတ်ဖြင့် စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်း 'ဝစီသခ်ါရ'၊ စိတ်ဖြင့် စေ့ဆော် အားထုတ်ခြင်း 'မနောသခ်ါရ' တို့ကို စေ့ဆော်အားထုတ်၍ ဆင်းရဲခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော သဘောကသို့ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွ ဖြ

http://www.dhammadownload.com

ဒေသာ ဖဿတို့သည် တွေ့ထိကုန်၏။ ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ဒေသာဖဿတို့သည် တွေ့ထိအပ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ဒသာ စင်စစ် ဆင်းရဲသော ဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ ဥပမာ ငရဲ၌ ဖြစ်ဒသာ သတ္တဝါများဖြစ်၏။

ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား ဆင်းရဲခြင်းကင်းသော သခ်ါရသုံးပါးကို စေ့ဆော်အားထုတ်၍ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းသောလောကသို့ ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆင်းရဲခြင်းကင်းသော ဖဿတို့သည် တွေ့ထိကုန်၏။ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းသော ဖဿတို့သည် တွေ့ထိအပ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲခြင်းကင်း၍ စင်စစ် ချမ်းသာသော ဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ ဥပမာ သုဘဘိက္ခု-ပြဟ္မာများဖြစ်၏။

ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား ဆင်းရဲခြင်းနှင့်ကွဖြင့်သော သခ်ါရ ဆင်းရဲခြင်းကင်းသော သခ်ါရနှစ်ပါးစုံကို စေ့ဆော်အားထုတ်၍ ဆင်းရဲခြင်း ရှိသည်လည်း ဖြစ်၊ မရှိသည်လည်း ဖြစ်သော လောကသို့ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆင်းရဲခြင်း ရှိမရှိ အားဖြင့် နှစ်ပါးစုံသော ဖဿတို့သည် တွေ့ထိကုန်၏။ နှစ်ပါးစုံသော ဖဿတို့ တွေ့ထိအပ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆင်းရဲ ချမ်းသာ နှစ်ပါး ကျေပြမ်းသော ဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ ဥပမာ လူများ အချို့သော နတ်များနှင့် အချို့သော ဝိနိပါတိက သုံးသားများဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် စေ့ဆော် အားထုတ်မှု 'သခ်ါရ' ဆားလျော်စွာ ပုဂ္ဂိုလ် သုံးမျိုး ရှိကြောင်း ဟောကြားပါသည်။

၁။ အောက်ပြဟ္မာဘုံတို့၌ ရှိသော ချမ်းသာမှုသုခမှာ ဝိဘိန့်တကွဖြစ်ဒသာ သုခဖြစ်၍ စင်စစ် ချမ်းသာဟု မဆိုနိုင်၊ သုဘတိက္ခာဘုံ၌ ဖြစ်ဒသော သုခမှာမူ ဝိတ်ကင်းသော သုခဖြစ်၍ စင်စစ် ချမ်းသာသာ သည်၏။ ထို့ကြောင့် သုဘကိုက္ခာ ပြဟ္မာတို့ကိုသာ ပြခြင်းဖြစ်၏။

၂။ ဆင်းရဲဒဏ်သာ နှစ်သက်သည့် ကာမဘဝရှိ နတ်များကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ယင်းတို့၌ မဒိထက်တန်ခိုးကြီးဒသော နတ်များ ပဝတ်တက် ရုံးရာမှ ထနေးခြင်း။ အမှိုက်သရိုက်ခြင်း စသည်တို့သည် ဆင်းရဲကွဒ် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဝိနိပါတိက သုံးသားဟူသည် တစ်ခါတစ်ရံ နတ်ဒဿည်းဘဝကို ခံစားနေပြီး၊ တစ်ခါတစ်ရံ အသုရကိုယ်၏ အကျိုးဖြစ်ဒသော ဒုက္ခကို ခံစားရသည့် ဒေဝမာနိက ပြိတ္တာများ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဗဟုကာရသုတ်

ကျေးဇူးများသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အဓကြောင်းပြု၍ ဘုရား တရား သံဃာတို့အား ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျေးဇူးများသူ ဖြစ်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အဓကြောင်းပြု၍ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်၏။ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ကျေးဇူးများသူ ဖြစ်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုအဓကြောင်းပြု၍ အာသဝေါကင်းသော အရဟာတ္တ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ကျေးဇူးများသူ ဖြစ်၏။

အထက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးထက် ပို၍ ကျေးဇူးများသော အခြား ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးအား ရှိခိုးခြင်း၊ အရှိအသပြုခြင်း၊ ပစ္စည်း လေးပါး ပေးလှူခြင်းသို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ခြင်း(ကျေးဇူး ဆပ်ခြင်း)၌ မလွယ်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ ဝဇီရသုတ်

ဝဇီရစိန်နှင့်တူသူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၂၅။ ဤလောက၌ ဘုန်းဟောင်းနှင့် တူသည့် ဝိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ လျှပ်စီးအင်နှင့်တူသည့် စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝဇီရစိန်နှင့် တူသည့် စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိ၏။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင်–

(၁) ဤလောက၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အမှုက်ဒေါသ ကြီး၏။ အနည်းငယ် ပြောဆိုရုံဖြင့်ပင် စိတ်ဆိုးတတ်၏။ ဥပမာ အနာဟောင်းသည် တုတ်ချောင်း၊ အိုးခြမ်းကဲ့တို့ဖြင့် ထိခိုက်မိရုံဖြင့် များစွာသော သွေးပြည်များကို ယိုစီးစေသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့သော သူသည် အနာဟောင်းနှင့် တူသည့် စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

(၂) ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် 'ဤကားဆင်းရဲတည်း' ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ 'ဤကားဆင်းရဲ ဖြစ်ကြောင်းတည်း' ဟု

http://www.dhammadownload.com

ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ 'ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်စေနိုင်သောအကျင့်တည်း' ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ဤပမာ မျက်စိအကာင်းသော ယောကျ်ားသည် မှောင်မိုက်သည့် ညအခါ၌ လျှပ်စီးရောင်ဖြင့် အဆင်းအာရုံတို့ကို မြင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့သော သူသည် လျှပ်စီးရောင်နှင့်တူသည့် စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

(၃) ဤသေလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသားဝါတရား ခေါ်ပါး ကုန်ခန်းခြင်းငှာ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်အထူးဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာ ရောက်၍နေ၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဝဇီရစိန်ဖြင့် မဟက်ခဲနိုင်သည့် တစ်စုံတစ်ခုသော ပတ္တမြား၊ သို့မဟုတ် ကျောက်ဟူ၍ မရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့သော သူသည် ဝဇီရစိန်နှင့်တူသည့်စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၆။ သေဝိတဗ္ဗသုတ်

မှီဝဲထိုက်သူစသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၂၆။ လောက၌ မှီဝဲဆည်းကပ်ရန် မသိုက်သူ၊ မှီဝဲဆည်းကပ်ရန် ထိုက်သူ၊ အရှိအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ မှီဝဲဆည်းကပ်ရန် ထိုက်သူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင်—

(၁) မိမိထက် သီလသမာဓိ ပညာအားဖြင့် နိမ့်ကျသူကို သနားကြင်နာခြင်း၊ ကူညီစောင့်ရှောက်ခြင်းမှ တစ်ပါး အခြားနည်းဖြင့် မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း မပြုထိုက်။

(၂) မိမိနှင့် သီလ သမာဓိ ပညာအားဖြင့် တူညီသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းငှာ ထိုက်၏။ အကြောင်းမှာ သီလ သမာဓိ ပညာအားဖြင့် တူသူအချင်းချင်း သီလ သမာဓိ ပညာနှင့် စပ်သော စကားမျှားကို ပြောဆိုဆွေးနွေးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) မိမိထက် သီလ သမာဓိ ပညာအားဖြင့် သာလွန်သူကိုမူ အရှိအသေအလေးအမြတ် ပြု၍ မှီဝဲဆည်းကပ်ရန် ထိုက်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်မူ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းဖြင့် မပြည့်စုံသေး

http://www.dhammadownload.com

သော သီလ သမာဓိ ပညာတို့ ပြည့်စုံ လာနိုင်ပြီး ပြည့်ပြီးသော သီလ သမာဓိ ပညာတို့ကိုလည်း ခိုင်မာအောင် အထောက်အကူ ပြုနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၇။ ဇဂုစ္ဆိတဗ္ဗသုတ်

စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၂၇။ လောက၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်း၍ မှီဝဲဆည်းကပ်ရန် မထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ လျစ်လျူရှုထားထိုက်၍ မှီဝဲဆည်းကပ်ရန် မထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မှီဝဲဆည်းဆည်းကပ် ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိ၏။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင်–

(၁) ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလမရှိ၊ ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိ၏။ မစင်ကြယ်သော အကျင့်ရှိ၏။ ယုံမှားဖွယ် ဖြစ်သော အကျင့်ရှိ၏။ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အကျင့်ရှိ၏။ ရဟန်းမဟုတ်ဘဲလျက် ရဟန်းဟု ဝန်ခံ၏။ ဗြဟ္မစာရီမြတ်ကို ကျင့်သုံးဟုတ်ဘဲ ဗြဟ္မစာရီမြတ်ကို ကျင့်သုံးဟု ဝန်ခံ၏။ အတွင်းပုပ်၏။ ကိုယ်လေသာဖြင့် စုတ်စို၏။ ဤသို့သော သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို စက်ဆုပ်ဖွယ်၏။ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းငှာ မထိုက်၊ ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်သူသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သို့ အတု ပလိုက်ငြားသော်လည်း "သုပ်ပေးသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိသူပြုစ်၏" ဟူသော မကောင်းသတင်းကားပုံ့နှံးညံသား ဖြစ်၏။ ဤမျှ မစင်တွင်းသို့ ကျနေသော မြွေသည် မိမိအား ဆယ်သူကို မကိုက်ငြားသော်လည်း မစင်ဖြင့် လိမ်းကျံစေနိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

၂။ အနှာဟောင်းသည် တုတ်ချောင်း အိုးခြမ်းကဲ့တို့ဖြင့် ထိုခိုက်မိလျှင် သွေး ပြည်တို့ကို လွှန်စွာယိုစီးစေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မီးလောင်နေသော ဘည်သား ထင်းမီးစသည် တုတ်ချောင်း၊ အိုးခြမ်းကဲ့တို့ဖြင့် ထိခိုက်မိလျှင် လွန်စွာ ဖျစ်ဖျစ်ညှစ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဤစင်တွင်းသည် တုတ်ချောင်း အိုးခြမ်းကဲ့တို့ဖြင့် ထိခိုက်မိလျှင် မကောင်းသော အနံ့ကို လွှန်စွာဖြစ်စေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ထို့အတူ လောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျက်ဒေါသကြီး၏။ အနည်းငယ် ပြောဆိုရုံဖြင့်ပင် စိတ်ဆိုးတတ်၏။ ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လျစ်လျူရှုအပ်၏။ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း

http://www.dhammadownload.com

မပြုအပ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုဧသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆဲရေးခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အကျိုးမဲ့စေခြင်းမျှားကို ပြုလုပ် တတ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

(၃) အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မှီဝဲဆည်းကပ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ အကြောင်းမှာ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အတုကို မလိုက်နိုင်ဖစကာမူ "ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသူဖြစ်၏" ဟူသော ဂုဏ်သတင်းကား တွက်ပေါ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၈။ ဂူထဘာဏိသုတ်

မစင်နှင့်တူသော စကားရှိသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၂၈။ မစင်နှင့်တူသော စကားရှိသူ၊ ပန်းနှင့်တူသော စကားရှိသူ၊ ပျားရည်နှင့်တူသော စကားရှိသူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိသည်။ ထိုသုံးမျိုးတို့ တင်-

(၁) ဤလောက၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဲ့သဘင်၊ ပရိသတ်၊ ဆွေမျိုးသားချင်းအစဲ့၊ ငင်းခံပဲတုံ့ခဲ့ ကည်လျက် သက်သေထားရှိခြင်းမှုန်း ဒေါ်ပြုရှိသော မသေမြင်ဘဲလျက် သိမြင်၏ဟု ပြောဆို၏။ သိမြင်ပါလျက်လည်း၊ မသိမြင်ပါဟု ပြောဆို၏။ မိမိဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ တံစိုးလက်ဆောင်ပစ္စည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ သိလျက်လဲ့မှားသောစကားကို ပြောဆို၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မစင်နှင့်တူသော စကားရှိသူမည်၏။

(၂) ဤလောက၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဲ့သဘင်၊ ပရိသတ် စသည်တို့၏ အယဉ်ခံ ကည်လျက် သက်သေသဲ့၍ မေ့မြန်းအပ်သည်ရှိသော် မိမိသိမြင်သည်ကို သိမြင်ပါဟူ၍ပင်ဟု ပြောဆို၏။ မိမိ သိမြင်သည်ကိုမသိပ။ မမြင်ပါဟု ပြောဆို၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပန်းနှင့်တူသော စကားရှိသူမည်၏။

(၃) ဤလောက၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြွမ်းတမ်းသော စကားကိုယ်၌ အပြုအကဲဖြစ်သော၊ နားချမဲ့းသောဖြစ်သော၊ ယဉ်ကျေးသော၊ လူအများ နှစ်သက်မြတ်နိုးသောစကားကို ပြောဆိုတတ်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပျားရည်နှင့်တူသော စကားရှိသူမည်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ အန္ဓံသုတ်

နှစ်ဖက်ကန်းသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးပါး

၂၉။ လောကဌ် မျက်စိနှစ်ဖက်လုံး ကန်းသူ၊ တစ်ဖက်မြင်သူ၊ နှစ်ဖက်လုံးမြင်သူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိသည်။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင်—

(၁) အကြင်သူဿား မရသေးသောစည်းစိမ်များ ရအောင်၊ ရပြီးစည်းစိမ်များတို့ပျက်စီးအောင် ပြုနိုင်သော ဉာဏ်မျက်စိလည်းမရှိ၊ ကုသိုလ်တရားနှင့် အကုသိုလ်တရား၊ အပြစ်ရှိတရားနှင့် အပြစ်မဲ့တရား၊ ယုတ်ဇသောတရားနှင့်မြတ်သောတရား၊ မည်းညစ်သောအဖို့ရှိသော တရားနှင့် ဖြူစင်သောအဖို့ရှိသောတရားတို့ကို ခဲခြားသိနိုင်သော ဉာဏ်မျက်စိလည်း မရှိ။ ထိုသူသည် မျက်စိနှစ်ဖက်လုံးကန်းသော အန္ဓပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

(၂) အကြင်သူအား မရသေးသောစည်းစိမ်တို့ကိုရအောင်၊ ရပြီးသော စည်းစိမ်တို့ကိုလည်း တိုးပွားအောင် ပြုနိုင်သော ဉာဏ်မျက်စိရှိ၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ခဲခြား သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်မျက်စိကား မရှိ၊ ထိုသူသည် မျက်စိတစ်ဖက်သာမြင်သော 'ကေစက္ခု' ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

(၃) အကြင်သူအား ဥဘော စည်းစိမ်တို့ကို ရရှိတိုးပွားအောင်ပြုနိုင်သော ဉာဏ်မျက်စိလည်း ရှိ၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ခဲခြားသိနိုင်သော ဉာဏ်အမြင်လည်းရှိ၏။ ထိုသူသည် မျက်စိနှစ်ဖက်လုံးမြင်သော 'ဒွိစက္ခု' ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ အဝကုဇ္ဇသုတ်

မှောက်လဲနေသည့်အိုးနှင့်တူသူ စသောပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၃၀။ ဤလောကဌ် မှောက်ထားသော အိုးနှင့်တူသည့် ပညာရှိသူ၊ ခါးပိုက်နှင့်တူသည့် ပညာရှိသူ၊ ကြီးသောပညာရှိသူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင်—

(၁) ဤလောကဌ် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျောင်းသို့မပြတ်သွား၍ ရဟန်းတို့ထံဌ် တရားနာ၏။ သို့သော် သူသည်နာနေစဉ် အခါဌ်လည်းတရားစကား၏အစအလယ်အဆုံးကို ကောင်းစွာ နှလုံးမသွင်း။ တရားနာရာမှထလာသောအခါဌ်လည်း ကောင်းစွာနှလုံးမသွင်း၊ ဥပမာ

http://www.dhammadownload.com

မြောက်ထားသောအိုးထဲသို့ဖလောင်းလိုက်သောရေသည်ရအိုးထဲ၌မတည်ဘဲ လျှောကျသွားသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မြောက်ထားသောအိုးနှင့်တူသော ပညာရှိသူမည်၏။

(၂) အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားကို နာနေစဉ်၌သာလျှင် ကောင်းစွာနှလုံးသွင်း၏။ တရားနာရာမှထသွားသောအခါ၌ကားကောင်းစွာ နှလုံးမသွင်း။ ဥပမာ-ယောကျ်ားတစ်ယောက်၏ ခါးပိုက်ထဲ၌ထည့်ထားသည့် စားဖွယ်တို့သည် ထိုယောကျ်ား အမှတ်တမဲ့နရာမှ ထလိုက်မိပါက ဖရိုဖရဲပြန့်ကျဲသွားကုန်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ခါးပိုက်နှင့်တူသော ပညာရှိသူမည်၏။

(၃) အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား တရားကို နာကြားနေစဉ်၌လည်းကောင်း၊ တရားနာရာမှ ထလာသောအခါ၌လည်းကောင်း၊ နာကြားထိုက်သောတရား၏ အစ အဖျား အဆုံးသုံးပါးကို ကောင်းစွာနှလုံးသွင်း၏။ ဥပမာ လှိုင်ထားသောအိုးထဲသို့ သွန်းလောင်းအပ်သောရေသည် ဖေားသို့လျှောမကျဘဲ အိုးထဲ၌ ကောင်းစွာတည်ထားသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြီးသော ပညာရှိသူမည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ ဒေဝဒူတဝဂ်

၁။ သဗြဟ္မကသုတ်

ဗြဟ္မာစသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးနှင့် အတူခနသူ

၃၁။ ရဟန်းတို့၊ ဘကြင်အမျိုးတို့၏သားသမီးတို့သည် မိမိတို့အိမ်၌ မိဘများကို ပူဇော်ထားကုန်၏။ ထိုအမျိုးတို့သည် ဗြဟ္မာနှင့်တကွ နေသူများဖြစ်ကုန်၏၊ ရှေးက်ဉီးဆရာနှင့်တကွ နေဟပ်မျာ.ပြာဂုံ၏။ အဝေးမှ ယူဆောင်လာသော ပဏ္ဏားကို ခံယူသုံးသူနှင့်တကွ နေသူများဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့၊ 'ဗြဟ္မာ' ဟူသော အမည်၊ 'လက်ဦးဆရာ' ဟူသောအမည်၊ 'အဝေးမှ ယူဆောင်လာသော ပဏ္ဏားကို ခံယူသုံးသူ' ဟူသော အမည်တို့သည် မိဘတို့အား ကျေးဇူးမျာ.ဖြစ်၏၊ အာဟုယ်ကြောင့်ဆိုသော မိဘတို့သည် သားသမီးတို့အား ကျေးဇူးများသူ၊ ဖစောင့်ရှောက် ကျွေးမွေးသူ၊ လောကကိုပြသူများ ဖြစ်သောကြောင့် ပေတည်းဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ အာနန္ဒသုံတ်

တထာဂတမာနဒ်ဋ္ဌိသုံ ပါးကို ကင်းကွာစေနိုင်သော သမာဓိ

၃၂။ "အရှင်ဘုရား၊ အကြင်သမာဓိကိုရခြင်းဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ်နှင့် တကွပြုမူပေးတော် ကျိုကိုယ်၌ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓနိမိတ်အာရုံ ဟူသမျှတို့၌ ပညာဒေးကောင်း၊ ငါဟုထင်မှတ်ခြင်း ဒိဋ္ဌိ၊ ငါ့ဟာဟု ထင်မှတ်ခြင်း တဏှာ၊ ဆောင်လွှားခြင်းမာန၊ ဟူသော အနုသယတို့သည်မဖြစ်ကုန်ရာ၊ ထိုအနုသယမျှား မဖြစ်နိုင်ကြောင်းဖြစ်သည့် လွတ်မြောက်သော စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော ပညာတို့ကိုလည်း ရဆောက်၍ နေနိုင်ရာ၏။ ထိုကဲ့သို့ သမာဓိကို ရခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ရုပါသလော"

"အာနန္ဒာ၊ ထိုကဲ့သို့သောသမာဓိကို ရခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ပေ၏"

"အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်သို့လျှင် ထိုကဲ့သို့သော သမာဓိကိုရခြင်းဖြစ်သနည်း"

"အာနန္ဒာ၊ ဤသာသနာ၌ ရဟန်းအား သစ်ငုတ်ရအားလုံးငြိမ်းအောရာ ဥပဓိအားလုံးကို ဖွန့်လွှတ်ကာ၊ တဏှာကုန်ရာ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းရာ၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် အေးချမ်း၏။ မွန်မြတ်၏" ဟူ၍ ဆက်ဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာ၊ ဤသို့လျှင် ထိုကဲ့သို့သော သမာဓိကို ရခြင်းသည်ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ၊ ဤအနက်သဘောကို ရည်ရွယ်၍ ပါဠိတော်ယနဝဂ် ပုဏ္ဏကပဉ္ဇ်၌—

"အကြင်သူအား လောက၌ သူတစ်ပါး၏ ကိုယ်နှာ၊ မိမိ၏ကိုယ်ခန္ဓာတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင် သိမြင်၍ လောဇဝယ် တစ်စုံတစ်ခု သော အာရုံ၌ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ၊ ငြိမ်းဖေးသူ၊ ကိလေသာ အဆိုးအဝင်ကင်းသူ၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ တောင့်တခြင်း ကင်းပြီးသူ ဖြစ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်လေ၏" ဟူ၍ ဟောကြားခဲ့ပေသည်။

(ငါဟုထင်မြင်ခြင်းဒိဋ္ဌိ၊ ငါ့ဟာဟု ထင်ခြင်းတဏှာ၊ ဆောင်လွှားခြင်း မာနဟူသော တရားသုံးပါး ပါပဓမ္မကြောင့် ဤသုတ်ကိုတိုက နိပါတ်၌ ထည့်ထားခြင်းဖြစ်ဖွယ် ရှိပါသည်။)

http://www.dhammadownload.com

၃။ သာရိပုတ္တသုတ်

တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ သုံးပါးကို ကင်းလွှာစေသော အကျင့်

၃၃။ အခါတစ်ပါး၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဗုဒ္ဓထံ ချဉ်းကပ်၏။ ဗုဒ္ဓက ရှင်သာရိပုတ္တရာအား အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော် မူ၏။ "သာရိပုတ္တရာ၊ ငါသည် အကျဉ်းအားဖြင့်လည်း တရားကို ဟောကြား ရာ၏၊ အကျယ်အားဖြင့်လည်း ဟောကြားရာ၏။ အကျဉ်းအကျယ်အား ဖြင့်လည်း ဟောကြားရာ၏။ သို့သော် သဘာဝသိမြင်နားလည်သူတို့ကား ရခဲ ကုန်၏"

"အရှင်ဘုရား၊ ယခုအခါ၌သည် အကျဉ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း အကျယ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကျဉ်းအကျယ် နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် လည်းကောင်း တရားကို ဟောကြားရန်အချိန် ဖြစ်ပါသည်။ (ဟောကြာ တော်မူပါ) သိမြင်နားလည်သူများ ရှိပါလိမ့်မည်"

"သာရိပုတ္တရာ၊ သို့ဖြစ်သော် "စိတ် ဝိညာဏ်နှင့် တကွသော ဤကိုယ်ခန္ဓာပညာဇဉ်၊ ဗဟိဒ္ဓနိမိတ်အပေါင်း လည်းကောင်း ငါ၊ ဟူ ထင်မှတ်ခြင်း ဒိဋ္ဌိ၊ ငါ့ဟာဟူ ထင်မှတ်ခြင်းဟူသော၊ ထောလွဿခြင်းမာန ဟူသော အနုသယတို့သည် မဖြစ်စေကုန်အံ့။ ထိုအနုသယများ မဖြစ် နိုင်ကြောင်းဖြစ်သည့် လွတ်မြောက်သောစိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သောပညာ တို့ကိုယည်း မဂ္ဂဖိုလ်၌ ဓနကုန်အံ" ဟူ၍ သင်တို့သည် အားထုတ်အပ်၏။ သာရိပုတ္တရာ၊ ဤသို့နေသောရဟန်းသည် တဏှာကိုဖြတ်ပြီးသူ၊ သို့ယောဇဉ် ကို လွန်မြောက်ပြီးသူ၊ မာနကို ကောင်းစွာ ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲ ၏ အဆုံးကို ပြုပြီးသူ ဖြစ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတ္တရာ၊ ဤအနက် သဘောကို ရည်ရွယ်၍ ပါဌာယနဝဂ်၊ ဥဒယဥာဉ်-

"ကာမဇသညာနှင့် ဓာတုမနသ နှစ်ပါးကို ပယ်ရှားတတ်သော၊ တိုင်းမြို့မင်းမှ ထိန်းကိုပယ်နုတ်တတ်သော၊ ဓနဉာဏ်တ ဘဝ်ဖန် ပွားနိုးမှုကုက္ကုစ္စ ကို တားဆီးတတ်သော၊ ဥပေက္ခာနှင့် သတိတို့ဖြင့် စင်ကြယ်သော၊ သမာသက်ပွတ္ထင် ရှိသည်၊ ရှိသော၊ အဝိဇ္ဇာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပညာဖြင့် ကောင်းလေးသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော တရားဟူ၍ ငါဆိုအံ့" ဟူသော ဤဂါထာကို ဟောကြားခဲ့ပေ၏။

http://www.dhammadownload.com

၄။ နိဒါနသုတ်

ကံဖြစ်ပေါ်ကြောင်း တရားသုံးပါး

၃၄။ ရဟန်းတို့၊ကံဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည် လောဘ ဓဒါသ၊ မောဟ ဟူ၍ သုံးပါးရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်ကံသည် လောဘဖြင့် ပြုအပ်၏။ လောဘကြောင့်ဖြစ်၏။ လောဘလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ထိုကံသည် ထိုကံကို ပြုသူ၏ အတ္တဘော ဖြစ်ဆဲတုံ့၌ ရင့်ကျက်၏။ ကံပြုသူသည် မျက်စမှာက် ဘဝ၌သော် လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဘဝ၌သော်လည်းကောင်း အဆက်ဆက်သော ဘဝ၌သော်လည်းကောင်း ကံ၏အကျိုးကို ခံစားရ၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ကံသည် ဒေါသဖြင့် ပြုအပ်၏....အဆက်ဆက် သောဘဝ၌ သော်လည်းကောင်း ထိုကံ၏ အကျိုးကို ခံစားရ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်ကံသည် မောဟဖြင့် ပြုအပ်၏....အဆက်ဆက် သော ဘဝ၌သော်လည်းကောင်း ထိုကံ၏ အကျိုးကို ခံစားရ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာကား မကျိုးမပျက် မပုပ်မဆွေးသော လေနေပူ တို့သည် မနှိပ်စက်အပ်သော ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းထားသည့် မျိုးစေ့ တို့ကို ကောင်းစွာ ပြုပြင်ထွန်ယက်ထားသော မြေ၌ ကြဲချ စိုက်ပျိုး ထားပြီး မိုးကလည်း ကောင်းစွာ ရွာသွန်းခဲ့သော် ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွားစည်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ပေတည်း။

ရဟန်းတို့၊ ကံဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည် အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဟူ၍လည်း သုံးပါးရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ကံသည် အလောဘဖြင့် ပြုအပ်၏။ အလောဘ ကြောင့်ဖြစ်၏။ အလောဘလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ထိုကံသည် လောဘ ကင်းသည် ရှိသော် ပယ်အပ်ပြီး၊ အမြစ်ပြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ နောက်တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘော မရှိတော့ချေ။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ကံသည် အဒေါသဖြင့် ပြုအပ်၏....ထိုကံသည် ဒေါသကင်းသည်ရှိသော် ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်၏။ အမြစ်ပြတ်ပြီးဖြစ်၏။ နောက် တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘော မရှိတော့ချေ။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ကံသည် အမောဟဖြင့် ပြုအပ်၏....ထိုကံသည် မောဟကင်းသည် ရှိသော် ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်၏။ အမြစ်ပြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ နောက်တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘော မရှိတော့ချေ။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊ ဥပမာကား မကျိုးမပျက် မဆွေးမပုပ်သော ဝလေနပူတို့သည် မနှိပ်စက်အပ်သော ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းထားသည့် မျိုးစေ့တို့ကို မီးရှို့၍မီးသွေးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပြီး ရေထဲ၌ မျောလိုက်သည့် ရှိသော် ထိုမျိုးစေ့တို့သည် နောက်တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘော မရှိကုန်သကဲ့သို့ပင်တည်းဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ ဟတ္ထကသုတ်

ပူလောင်ခြင်း သုံးမျိုးမှ ကင်းပြီးသူ

၃၅။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အာဠဝီပြည် နွားများသွားရာလမ်းဖြစ်သော ယင်းတို့က်ဟောမြက်အခင်းပေါ်၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဟတ္ထကအာဠဝကမင်းသားသည် လမ်းလျှောက်ရင်း ဗုဒ္ဓကိုမြင်၍ ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်ပြီး၊

"မြတ်စွာဘုရားသည် ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ရပါ၏လော" ဟုမေးလျှောက်၏။

"မင်းသား၊ ငါသည် ချမ်းသာစွာအိပ်စက်ရာ၏။ လောကဌ် ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ရသူတို့တွင် ငါသည် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်၏"

"အရှင်ဘုရား၊ ဆောင်းရာသီ ညသည်ချမ်းအေးလှပါသည်။ တပို့တဲ့နှင့် တပေါင်းအကူး ကြားရှစ်ရက်သည် ဆီးနှင်းများစွာ ကျသောအခါဖြစ်ပါသည်။ နွားခွာရာများထပ်နေသော မြေပြင်သည် ကြမ်းတမ်းလှပါသည်။ သစ်ရွက်အခင်းသည်လည်းပါးလှပါသည်။ သစ်ပင်၏အရွက်များမှာလည်း ကျဲလှပါသည်။ ဆက်နှံများလည်းအေးစက်နေပါသည်။ အေးသောလေသည်လည်း တိုက်ခတ်နေပါသည်။သို့ဖြစ်ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားသည် ချမ်းသာစွာအိပ်စက်ရ၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘို့၏"

"မင်းသား၊ ဤအရာ၌ သင့်ကိုငါတစ်ခုမေးအံ့၊ သင်နှစ်သက်သလိုဖြေလော။ ဤလောကဌ် သူကြွယ်၊ သို့မဟုတ် သူကြွယ်သားအား

၁။ မပ္ပ၀ိမ ဒေသ အိဒ္ဓိယနိုင်ငံ၌ လဘတ်မှတ်ပုံ မြန်မာနှင့်မကူ၊ လပြည့်ကျော် ၁-ရက်မှ နောက်လပြည့်နေ့အထိကို တစ်သတ္တသတ်မှတ်သည်။ ထို့ကြောင့် 'တပို့တွဲနှင့် အပေါင်းအကူးအကြား ရှစ်ရက်'ဟူသည် မြန်မာလို တပို့တွဲလဆန်း ၁၂ ရက်မှ တပို့လွဲလပြည့်ကျော် ၄ ရက်အထိ ဖြစ်သည်။ ၎င်းကား အအေးဆုံးအချိန် ဖြစ်ပါသည်။ 'အန္တရဋ္ဌက'ဟု ခေါ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

လေလုံသော အတွင်းအပြင် အင်္ဂတေလိမ်းကျံသော၊ စေ့စပ်သော တံခါး ပေါင်တံခါးရွက်ရှိသော၊ လုံသော လေသာပြတင်းရှိသော၊ အတွတ်တပ်သော အိမ်ကြီးတစ်ဆောင်ရှိရာ၏။ ထိုအိမ်ကြီး၌လည်း မွေးရှည် ကော်ဇောကြီးဖြင့်သော်လည်း ခင်းထားအပ်သော၊ သာမွေးဖြူ အခင်းဖြင့်သော်လည်း ခင်းထားအပ်သော ပန်းပြောက်ခြယ်သည့် သားမွေးအခင်းဖြင့်သော်လည်း ခင်းထားအပ်သော ကောင်းမြတ်သော ဝံပိုင်ရာအခင်းဖြင့်သော်လည်း ခင်းထားအပ်သော၊ နီသောအဝါလွှမ်းခင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အုန်းနို့နှစ်ဖက်ထားအပ်သော အိပ်ရာခုတင်ရှိရာ၏ ထိုတိုက်အိမ်ကြီး၌ ဆီမီးတိုင်မျာကိုလည်း ညှိထွန်းထားရာ၏။ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် မယားယေးယောက်တို့ကလည်း နှစ်သက်ဖွယ်ပြုစုခြင်းအာမျိုးမျိုးဖြင့်ပြုစုနေရာ၏။ မင်းသား၊ သင်မည်သို့ထင်သနည်း. ထိုသူကြွယ်၊ သို့မဟုတ် သူကြွယ်သားသည် ချမ်းသာစွာအိပ်စက်ရမည်လော၊ ချမ်းသာစွာ မအိပ်စက်ရမည်လော"

"အရှင်ဘုရား၊ ထိုသူကြွယ် သို့မဟုတ် သူကြွယ်သားသည် ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်"

မင်းသား၊ ရာဂဒေါသ ဟူသော မောဟတို့ကြောင့်ဖြစ်သည့် အကြင်ကိုယ်၏ ပူလောင်ခြင်း၊ စိတ်၏ပူလောင်ခြင်းတို့ဖြင့် ပူလောင်သော သူသည် ဆင်းရဲစွာအိပ်စက်ရာ၏။ ထိုသူကြွယ်၊ သို့မဟုတ် သူကြွယ်သားအား ထိုကဲ့သို့သော ကိုယ်၏ပူလောင်ခြင်း၊ စိတ်၏ပူလောင်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ရာသည် မဟုတ်နော်"

"အရှင်ဘုရား၊ ထိုသူကြွယ် သို့မဟုတ် သူကြွယ်သားအား ထိုကဲ့သို့သော ပူလောင်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ရာပါသည်။

"မင်းသား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကဲ့သို့သော ပူလောင်ခြင်းများကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပါသည် ကောင်းစွာအိပ်စက်ရခြင်းဖြစ်ပေ၏" ဟု မိန့်ကြားပါသည်။

၆။ ဒေဝဒူတသုတ်

ယမမင်းနှင့်နတ်တမန်သုံးမျိုး

၃၆။ ဤသို့ကဲ့သို့ ဒုစရိုက်သုံးပါးကိုပြုကျင့်သူသည် သေလွန်သောအခါ အင်္ဂါယင်ရဲသို့ ကျဖရောက်ရာ၏။ ထိုသတ္တဝါကို ငရဲစောင့်တို့က လက်မောင်းတစ်ဖက်စီ၌ကိုင်၍ ယမမင်းအားပြကြသည်။

http://www.dhammadownload.com

"အရှင်မင်းကြီး၊ ဤယောကျ်ားသည် မိဘတို့၌ ဝတ္တရားပျက်ကွက်သူ၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၌ဝတ္တရားပျက်ကွက်သူ၊ အသက်အရွယ်ကြီးသူတို့အား မလေးစားသူဖြစ်ပါသည်။ ဤယောကျ်ားအား ဒဏ်ခတ်ပါလော"

ထိုအခါ ယမမင်းက ထိုယောကျ်ားအား ပထမ နတ်တမန်ကိုမေးစစ်၏။

"အချင်းယောကျ်ား၊ သင်သည် လူတို့၌ ပထမနတ်တမန်ထင်ရှားပေါ်လာသည်ကို မမြင်ခဲ့ပါလော"

"ကျွန်ုပ်မမြင်ခဲ့ပါ အရှင်"

"အချင်းယောကျ်ား၊သင်သည် လူ့ပြည်၌ ခါးကုန်း၍ တောင်ဝဲ့ကို အားပြုသွားရခဲသော၊ သွားကျိုးဆံဖြူ၍ အရေတွန့်လိပ်နေသော၊ အသက် ရှစ်ဆယ်ကိုးဆယ်ရှိသောအဘိုးအိုကို မမြင်ခဲ့ပါသလော"

"ကျွန်ုပ်မြင်ခဲ့ပါသည် အရှင်"

"အချင်းယောကျ်ား၊ အရွယ်ရောက်၍ တတ်သိလိမ္မာသူဖြစ်လာသောသင်အား ငါသည်လည်း အိုခြင်းသဘောရှိ၏။ အိုခြင်းသဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်ခေါ်။ ယခု ငါသည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် ကောင်းသောအမှုကိုပြုတော့အံ့' ဟူ၍ အကြံမဖြစ်ခဲ့ပါသလော"

"အရှင်၊ ကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြံစည်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ပါ၊ မေ့လျော့ခဲ့ပါသည်"

"အချင်းယောကျ်ား၊ မေ့လျော့သဖြင့် ကောင်းသောအမှုကို မပြုလုပ်ခဲ့သော သင့်အားမေ့လျော့သူများအား ပြုလုပ်မြဲအတိုင်း ပြုလုပ်ကြလိမ့်မည်။ တိုးမကောင်းမှုကို သင်၏ မိဘဆွေမျိုးများက ပြုလုပ်သည်မဟုတ်။ အခြားသော နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့က ပြုလုပ်ကြသည်လည်း မဟုတ်။ လင်ကိုဖော်တို့င် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ထိုမကောင်းမှု၏ အကျိုးကိုလည်း သင်သာလျှင် ခံစားရလိမ့်မည်"

ဒုတိယနတ်တမန်

ယမမင်းသည် ထိုယောကျ်ားအား ပဌမနတ်တမန်ကို မေးစစ်ပြီး ဒုတိယနတ်တမန်ကို မေးစစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

"အချင်းယောကျ်ား၊ သင်သည် လူတို့၌ ဒုတိယနတ်တမန်ထင်ရှား ပေါ်လာသည်ကို မတွေ့မြင်ခဲ့ပါသလော"

"ကျွန်ုပ် မတွေ့မြင်ခဲ့ပါ အရှင်"

"အချင်းယောကျ်ား၊ သင်သည် လူတို့၌ ပြင်းထန်စွာ နာမကျန်း ဖြစ်နေ၍ မိဘ၌ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံပေးရလျက် အိပ်နေရသော၊ သူ့ဘ်ပါးတူဘပးမှ ထနိုင်သော လူမမာ မိန်းမ၊ သို့မဟုတ် လူမမာယောကျ်ားကို မမြင်ခဲ့ပါသလော"

"ကျွန်ုပ် မြင်ခဲ့ပါသည် အရှင်"

"အချင်းယောကျ်ား၊ အရွယ်ရောက်၍ သိ ကြား လိမ္မာသူ ဖြစ်လာသော သင့်အား 'ငါသည် ကြီး နာခြင်းသဘော ရှိ၏။ နာခြင်း သဘောကို လွန်ဆန်နိုင်ခေါ်။ ယခု ငါသည် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ဖြင့် စတာင်းသော အမှုကို ပြုတော့အံ့' ဟူ၍ အကြံ မဖြစ်ခဲ့ပါသလော"

"အရှင်၊ ကျွန်ုပ်သည် ဤကဲ့သို့ ကြံစည်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ပါ။ မေ့လျော့ပါသည်"

"အချင်းယောကျ်ား၊ မေ့လျော့သဖြင့် ကောင်းသော အမှုကို မပြုလုပ်ခဲ့သော သင့်အား 'ငါသည် အသက် ရွယ်အားဖြင့် အားပြုလုံမြဲအတိုင်း ပြုလုပ်ဦးလိမ့်မည်၊ လိုမငဘောင်းမှကိုယ်၏ မိဘ ဆွမျိုးမျာ့ကာ ပြုလုပ်သည်မဟုတ်၊ ငါခြေးသော နှုတ်၊ ပြဟ္မာ၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့က ပြုလုပ်ကြသည်သည်း မဟုတ်၊ သင်ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုမငောင်းမှ၏ အကျိုးကိုလည်း သင်ယာလျှင် ခံစားရလိမ့်မည်"

၈တိယနတ်တမန်

တို့ဒေါက် ယမငင်းသည် ထိုယောကျ်ားအား တတိယနတ်တမန်ကို မေးစစ်ပြန်၏။

"အချင်းယောကျ်ား၊ သင်သည် လူတို့၌ တတိယနတ်တမန် ထင်ရှားပေါ်လာသည်ကို မတွေ့မြင်ခဲ့မိသလော"

"အရှင်၊ ကျွန်ုပ် မတွေ့မြင်ခဲ့ပါ"

http://www.dhammadownload.com

"အချင်းယောကျ်ား၊ သင်သည် လူတို့၌ ဒသ၌ နှစ်ရာက် သုံးရက် လွန်သဖြင့် ဖူးဇောင် ပုပ်ပွဒနသော မိန်းမ၊ သို့မဟုတ် ယောကျ်ားကို မတွေ့မြင်ခဲ့ပါသလော"

"အရှင်၊ ကျွန်ုပ် တွေ့မြင်ခဲ့ပါသည်"

"အချင်းယောကျ်ား၊ အရွယ်ရောက်၍ သိကြား လိမ္မာသူဖြစ်လာသော သင့်အား 'ငါသည်လည်း သေခြင်းသဘောရှိ၏။ သေခြင်းသဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်ချေ။ ယခု ငါသည် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ဖြင့် ကောင်းသော အမှုကို ပြုတော့အံ့' ဟူ၍ အကြံ မဖြစ်ခဲ့ပါသလော"

"အရှင်၊ ကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြံစည်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ပါ။ မေ့လျော့ခဲ့ပါသည်"

"အချင်းယောကျ်ား၊ မေ့လျော့သဖြင့် တောင်းလောအမှုကိုမပြုလုပ်ခဲ့သောသင့်အား မေ့လျော့သူများအား ပြုလုပ်မြဲအတိုင်း ပြုလုပ်ကြလိမ့်မည်။ ထိုမကောင်းမှုကို သင်၏မိဘဆွေမျိုးများက ပြုလုပ်သည်မဟုတ်။ အခြားသော နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့က ပြုလုပ်သည်လည်း မဟုတ်။ သင်ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုကောင်းမှု၏ အကျိုးကိုလည်း သင်ကိုယ်တိုင် ခံစားရလိမ်မည်"

ငရဲထိန်းတို့က နှိပ်စက်ပုံ

ဤသို့လျှင် ယမမင်းသည် ထိုယောကျ်ားအား ဝေဟာယ နှုတ်တမန်ကို မေးစစ်ပြီး ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။ ထိုအခါ ငရဲထိန်းတို့သည် ထိုသတ္တဝါအား လေးလေး ပူသော သံစို့တို့ကို လက်နှစ်ဖက်၊ ခြေနှစ်ဖက်နှင့် ရင်အလယ်တို့၌ ရိုက်သွင်း၍ အနှောင်အဖွဲ့ ငါးမျိုးဖြင့် သေးနှိပ်စက်သည်ဉီးပန်းမှုကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုယောကျ်ားသည် မကောင်းမှုကံ မကုန်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မသေဘဲ ပြင်းထန်သော ဒုက္ခဇ ဝေဒနာတို့ကို ခံစားနေရ၏။

ထို့နောက် ငရဲထိန်းတို့သည် ထိုယောကျ်ားအား—

- ဇောက်ထိုး မိုးမျှော်ဆဲ့ကိုင်၍ ပဲခွပ်တို့ဖြင့် ခုတ်ရွေ့ခြင်း၊
- ပုထားခဲ့ဇာပ၍ မီးတောက်မီးလျှံတို့ပြင့် အလျှံတောင်ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေသော မြေပြင်၌ အခေါက်ခေါက် အပြန်ပြန် မောင်းနှင်ခြင်း၊

http://www.dhammadownload.com

- မီးဇောက် မီးလျှံတို့ဖြင့် အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်ဇနဒဿာမီးဇောက်ကြီးပေါ်သို့ တက်စေ ဆင်းစေခြင်း၊

- ဇောက်ထိုးမိုး ဆမျှင်ဆွဲကိုင်၍ မီးတောက် မီးလျှံတို့ဖြင့် အလျှံတပြောင်ပြောင် ထွေးဟပ်လောင်ဇနဒဿာ သံအိုးကြီး ထဲ၌ပစ်ချခြင်း၊

စသော ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ပုံများကိုလည်း ပြုလုပ်ကြကုန်၏၊ သံအိုးကြီးထဲ၌ပစ်ချခြင်းခံရသော ထိုးပယားကျိုးသည် အမြုပ်ကစီစီထလျက် ကျက်သည်ဖြစ်၍ အာထပ်သို့သည်း တစ်ကြိပ်ပါ၏၊ အောက်သို့လည်း တစ်ကြိပ်မြုပ်၏။ ဖိလာလည်း တစ်ကြိမ် ဓမ္မာဇ်။

ထိုယောကျိုးသည် မဇကောင်းမှု ကံမကုန်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မဇသဘဲ ပြင်းထန်ကြသော ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို ခံစားနေရ၏၊

ထို ဇနာက် ငရဲထိန်းတို့သည် ထိယောကျိုး(အဝီစိ)ငရဲကြီး၌ ပစ်ချကြကုန်၏။ ထိုအဝီစိ ငရဲကြီးသည်ကား ဆထောင်းဆထောင့် ရှိ၏။ တံခါးငယ်ပေါက် ရှိ၏။ ညီညာသော အပိုင်းအခြားပြင့် ပိုင်းခြားထား၏။ သံတံတိုင်းဖြင့် ကာရံထား၏။ သံပြားဖြင့် မိုးထား၏။ ဘိုငရဲ၏ မြေပြင်သည် သံပြူပြင် ဖြစ်၏။ မီးဇောက် မီးလျှံတို့ဖြင့် အလျှံတစ်ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်ဇန၏။ ထက်ဝန်းကျင် ယူဇနာပေါင်းထောင် တိုင်အောင် ပျံ့နှံ့၍ တည်၏။

ရှေးအခါက ယာမမင်းအား "လောကဋ္ဌ မဇကောင်းမှု ပြုသူများသည် ဇာမျိုးမျိုးဘဝ သွားရပုံနိုင်စက်မှုကို ခံရ၏။ ငါသည် လူအဖြစ်ရ၍ လောကဋ္ဌာသည်, မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပေါ်လာမီး ထိမြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာ သိမြင်ခွင့် ရပါမူကောင်းလေစွ" ဟု အာကြုံ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။

"ရဟန်းတို့၊ ငါသည် ဤအကြောင်းမျှကို တစ်ပါးဘဝ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ ထံမှ ကြားသိ၍ ဟောသည်မဟုတ်၊ ကိုယ်တော်တိုင် ထင်ရှားစွာ သိမြင်၍သာ ဟောကြားခြင်း" ဟု မိန့်ကြားပါသည်။ (မဇ္ဈိမနိကာယ် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဓဒဝဒူတသုတ်ကိုလည်း ကြည့်ပါ)

http://www.dhammadownload.com

၇။ စတုမဟာရာဇသုတ်

နှတ်မင်းကြီးလေးယောက်နှင့် ဥပုသ်သုံးမျိုး

၃၇။ လဆန်း ပက္ခ၊ လဆုတ် ပက္ခ၏ ရှစ်ရက်မြောက်နေ့ တို့၌ စတုမဟာရာဇ် နှတ်မင်းကြီးလေးယောက်၏ အလုပ်အဓက္ခ ဖြစ်သော နှတ်တို့သည် ဤလူ့ဓလောကဌ် လှည့်လည်ကာ "မျှားစွာသော လူတို့သည် မိဘတို့ကို လုပ်ကျွေးပြုစုကြရဲလား၊ ဥပုသ်ဓမ္မစာင့်ကြရဲလား၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုကြရဲလ..." ဟူ၍ လေ့လာစုံစမ်းကြသည်။

လဆန်း ပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခတို့၏ တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက် နေ့တို့၌ နှတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့၏ သားတို့သည် အလှည့်တူလှည့်လည် စုံစမ်း ကြသည်၊

လဆန်း ပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခတို့၏ တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်နေ့ မျှားဌ်ကား စတုမဟာရာဇ် နှတ်မင်းကြီး လေးယောက်ကိုယ်တိုင်လှည့်လည် စုံစမ်းကြသည်။

ထိုသို့ လေ့လာစုံစမ်း၍ သိရှိရသော အကြောင်းကို သုဓမ္မာနှတ် သဘင်၌ အစည်းအဝေး တက်လာသော နှက်တို့အား ပြောကြားကြေညာ လေ့ရှိသည်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုသော သူမျှား နည်းပါးနေခြင်း ရသည့်အခါ နှယ်တို့သည် စိတ်မကောင်းဖြစ်ကြသည်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုသောလူမျှား များပြားနေခြင်း သိရသောအခါ၌ကား နှတ်တို့သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြသည်။

ဝတ်စ်ခါက နှတ်မင်းကြီးသည် တာဝတ္တိသာ နှတ်တို့အား မေးမြန်းပါ ပါတော်ကို မြွက်ကြားခဲ့သည်။

'မကြွင်သူသည် ငါကဲ့သို့ ဖြစ်လိုမ်။ ထိုသူသည် လဆန်း ပက္ခ လဆုတ်ပက္ခ၏ဘစ်ဆယ့်ခြောက်ရက်၊ တစ်ဆယ့်ငါးရက်နေ့တို့၌လည် ကောင်း လဆန်း ပက္ခ လဆုတ် ပက္ခ ရှစ်ရက်နေ့တို့၌ လည်းကောင်း၊ ရက်ရှည်

http://www.dhammadownload.com

မပြတ် စောင့်ထိန်းအပ်သော ဥပုသ်နေ့တို့၌ လည်းကောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါး နှင့်ပြည့်စုံသော ဥပုသ်ကို ကျင့်သုံး ဆောက်တည်ရာ၏''

ရဟန်းတို့၊ ရာဂ ဒေါသ မကင်းသေးသော သိကြားမင်းက ထို ဂါထာကို ရွတ်ဆိုခြင်းသည် ကောင်းသော ရွတ်ဆိုခြင်း မမည်။ ရာဂ ဒေါသကင်းပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်က ရွတ်ဆိုမှသာ ကောင်းသောရွတ်ဆို ခြင်း မည်၏ဟု ဗုဒ္ဓက ဟော်ကြားသည်။

၃၇။ ဒုတိယ စတုမဟာရာဇသုတ်၌ အထက်ပါ ဂါထာကို 'ဇာတိ စသော ဒုက္ခမှ လွတ်သော်သော သိကြားမင်းက ရွတ်ဆိုခြင်းသည် ကောင်းသော ရွတ်ဆိုခြင်းမဟုတ်၊ ဇာတိစသော ဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ် ပြီးသော ရဟန္တာက ရွတ်ဆိုခြင်းသည်သာ ကောင်းသော ရွတ်ဆိုခြင်း ဖြစ်၏' ဟု ပြောင်းလဲ၍ ဟော ခြင်းသဘ ပထမသုတ်နှင့် ကွဲပြားပါသည်။

၃။ သုခုမာလသုတ်

မာန်ယစ်ခြင်းသုံးပါးမှကင်း သောပုဂ္ဂိုလ်

၃၉။ ရဟန်းတို့၊ ငါသည် အလွန် နူးညံ့သိမ်မွေ့သူ ဖြစ်၏။ ငါ့ ခမည်းတော်၏ နန်းတော်၌ ငါ့အတွက် ပဒုမနှင်း ပြုလုပ်၍ ကြာညှင်း ကြာပြူး၊ ကြာနီမန်းတို့ကို စိုက်ပျိုးထား၏။ ရဟန်းတို့၊ ငါသည် ကာသီတိုင်းထွက် မဟုတ်သော စန္ဒကူးနှံ့သာကို မသုံး၊ ဓောင်းပေါင်း ပုဆိုး ဆက်ကို အပေါ်ရု အဝတ်တို့ကိုလည်း ကာသီတိုင်းဖြစ် မျှားကိုသာ သုံးစွဲ၏။ ဆေးအား အပူ စသည်တို့ မဖြစ်ထိမစရန် ငါ့အပေါ်၌ နေ့ညမပြတ် ထီးဖြူကိုဆောင်းမိုးထား၏။

၁။ ပါဠိတော်၌ရှိသပ်ကဲ့၊ ရက်ရှည် မပြတ် စောင့်ထိန်းအပ်သော ဥပုသ်နေ့ ဟူသည် ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး စောင့်ထိန်းအပ်သော ဥပုဒ်နေ့များကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်၊ ထို သုံးလပတ်လုံး မစောင့်ထိန်းနိုင် သူသည် သံဘင်းကျတ် လပြည့်ကျော် တစ်ရက်ခန့်မှ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့ အထိဖြစ်စေ၊ သီတင်းကျတ် လပြည့်ကျော် တစ်ရက်မှ သီတင်းကျတ် လဆုယ်နေ့အထိ ဖြစ်စေ ရက်ရှည်ဥပုသ် စောင့်နိုင်၏။ ထိုသို့ တစ်လ ဖြစ်စေ လဝက်ဖြစ်စေ စောင့်ထိန်း အပ်သော ဥပုသ် သည်လည်း 'ပါဋိဟာရိယပက္ခ' ပင် မည်၏ဟု ဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊ ဆောင်း၊ ဒုန္နမိုး ရာသီအလိုက် ငါနေရန် ပြာသာဒ်သုံးဆောင် ရှိ၏။ ငါသည် မိုးရာသီ နှစ်လေးလပတ်လုံး ယောကျ်းမဖက် မိန်းမချည်းသက်သက် တီးမှုတ်အပ်နာ တူရိယာတို့ဖြင့် ပျော်ပါးလျက် နန်းပြာသာဒ်မှ အောက်သို့ မဆင်းဘဲ နေခဲ့၏။ ရဟန်းတို့၊ သူတစ်ပါး အိမ်တို့၌ ကျွန်အမှုလုပ် ယောကျ်းတို့အား ပုန်းရည်ဟင်းလျင် အဖော်ရှိသော ဆန်ကွဲ ထမင်းကို ကျွေးကျေးကွဲသို့ ငါ့ခမည်းတော်၏ နန်းတော်၌ ကျွန်အမှုလုပ် ယောကျ်းတို့အား သလေးဆန်ဖြင့် ချက်သော သားပြုမ်း ထမင်းကို ကျွေး၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသို့သော်စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ နွေးညုံသိမ်ဖျဉ်းခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသောငါ့အား "ငါသည် အိုခြင်းသဘောရှိသူဖြစ်ပါလျက် အိုမသာသူကို မြင်လျင် စက်ဆုပ်ခြင်းငှာမသင့်" ဟု အကြံဖြစ်ခဲ့၏။ ဤသို့စဉ်းစားဆင်ခြင်သောငါ့အား အရွယ်နုပျိုခြင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောမာန်ယစ်မှုသည် လုံးဝကင်းပျောက်ခဲ့၏။

ထို့အတူ "ငါသည် နာခြင်းလေးဘေးရှိသူဖြစ်လျက် နာသောသူကို မြင်လျင် စက်ဆုပ်ရန်မသင့်" ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်သောငါ့အား အနာဇရာဂါကင်း ခြင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောမာန်ယစ်မှုသည် လုံးဝကင်းပျောက်ပျက်ခဲ့၏။

"ငါသည် သေခြင်းသဘောရှိသူဖြစ်လျက် သေသောသူကို မြင်လျင် စက်ဆုပ်ရန်မသင့်" ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်သောငါ့အား အသက်ရှည်ခြင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောမာန်ယစ်မှုသည် လုံးဝကင်းပျောက်ခဲ့၏။

ဗုဒ္ဓသည် ဤသို့ မိမိအား မာန်ယစ်မှု သုံးပါးကင်းပျောက်ခဲ့ပုံကို ဟောကြားပြီး "အကြေးအမြင်နည်းသော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် မာန်ယစ်မှုသုံးပါးဖြင့် မာန်ယစ်ကာ ဒုစရိုက်မှုတို့ကိုပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အပါယ်ဘေးရဲသို့ ကျဆုတ်ကြကုန်၏၊ အချို့သောရဟန်းတို့သည်လည်း ကိုယ်မာန်ယစ်မှုသုံးမျိုးဖြင့်ပင် မာန်ယစ်ကာ လူထွက်သွားကြကုန်၏" ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

၁၀။ အာဓိပတေယျသုတ်

အကြီးအမှူးမြဲခြင်းသုံးပါး

၄၀။ မိမိဘိုးကို ဒေကြီးအမှူးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဘေဘုတ်၊ လောကကို အကြီးအမှူးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ တရားကို

http://www.dhammadownload.com

ဖကြီးဖမှူးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သောဂုဏ်ဟူ၍ အကြီးအမှူးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သောဂုဏ် သုံးပါးရှိ၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် ရဟန်းတစ်ပါးသည် ကောတောင်သစ်ပင်ရင်း စသောဖရမ်များသို့ချဉ်းကပ်လျက် 'ငါသည် ဆွမ်းသက်နှံးစသော ပစ္စည်းလေးပါး' ဟူသောအကြောင်း၊ ထိုထို ဘဝစည်းစိမ်ဟူသော အဖကြောင်းနကြောင့် ရဟန်းပြုသည်မဟုတ်။ ဇာတိ စသောဆင်းရဲ၏ ကုန်ဆုံးမှုပြုခြင်းငှာ ရဟန်းပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါသည် အာဖဂုဏ်တို့ကို ရှာမှီးခြင်းငှာ မသင့်'ဟု ကြံစည်၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းသည် 'ငါသည် ဝိနည်းကို ဗဟုန်မဆုတ်အားထုတ်အံ့၊ သတိကိုစွဲမြဲစေအံ့၊ ကိုယ်ကိုငြိမ်းစေအံ့၊ စိတ်ကိုဘည်ကြည်စေအံ့'ဟု ကြံလျက် မိမိကိုသင်္ဃာလျှင် အကြီးအကဲပြု၍ ဘကုသိုလ်ကိုစွန့်ပယ်၏။ ကုသိုလ်ကိုပွားစေ၏။ အပြစ်ရှိသောတရားကို စွန့်ပယ်၏။ အပြစ်မဲ့သောတရားကိုပွားစေ၏။ မိမိကိုယ်ကို စင်ကြယ်အောင် စောင့်ထိန်း၏။ ဤသို့ စောင့်ထိန်းခြင်းသည် မိဖိုကိုယ်ကို ဖကြီးဖမှူးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သောဂုဏ်မည်၏။

တစ်ပါးသောရဟန်းသည် "ဤလောကဌ် နတ်မျက်စိနှင့်တူသောဘာဉာဏ်အမြင်ရှိသော၊ သူတစ်ပါးစိတ်ကိုသိမြင်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် လည်းကောင်း၊ တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ အကယ်၍ ငါသည် မဖကောင်းသောအကြံကိုကြံမိလျှင်ထိုသူတို့ကသိကြလိမ့်မည်" ဟုကြံလျက် လောကကို အကြီးအမှူးပြု၍ ဘကုသိုလ်ကိုစွန့်ပယ်၏။ ကုသိုလ်ကိုပွားစေ၏။ ဤသို့ပွားခြင်းသည် လောကကို အကြီးအမှူးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သောဂုဏ်မည်၏။

တစ်ပါးသောရဟန်းသည်ကား "မြတ်စွာဘုရား၏ တရားသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သောတရားဖြစ်၏။ ငါ၏သီတင်းသုံးဖော်တို့တွင် အသိအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မနဒသာပုဂ္ဂိုလ်များရှိ၏။ ငါသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဝိနည်းဌာန၌ ဗဟုသူတော်ဖြစ်ပါလျက် ပျင်းရိ၍နေခြင်းငှာမသင့်"ဟုကြံလျက် တရားကိုအကြီးအမှူးပြု၍ ဘကုသိုလ်ကိုစွန့်ပယ်၏၊ ကုသိုလ်ကိုပွားစေ၏။ ဤသို့ပွားခြင်းသည် တရားကိုအကြီးအမှူးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သောဂုဏ်မည်၏ဟူ၍

၁။ ဇုတိဟဝါဘဝ ဟေတုတိဇုတိဘဝေါ၊ ဇုတိဘဝေါတိ ဝေံအာယတိ နံ တသ္မာ တသ္မာ သမ္မတ္တိဘဝသ္မာ ဟေတု–အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

ဟောကြားတော်မူပါသည်။ (အတ္တာနံ ဇေဋ္ဌကံ ဟေတုံ နိဗ္ဗတ္တိတံ ဂုဏဓာတံ အတ္တာဓိပတေယျံ စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပါသည်။)

၅။ ဂုဇ္ဇဝဂ်

၁။ သမ္မုခီတာဝဂသုတ်

မျက်မှောက်ထင်ရှားရှိခြင်း သုံးမျိုး

၄၁။ သဒ္ဓါတရား၊ အလုံဝတ္ထု၊ အာလူခံပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော [illegible]ခြင်း သုံးပါး မျက်ဖမှောက်ထင်ရှားရှိခြင်းနှင့် သဒ္ဓါတရားမရှိသော အမျိုးကောင်းသား သည် များစွာသောကောင်းမှုကို ပွားများ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ တိဋ္ဌာနသုတ်

သဒ္ဓါရှိသူဟု သိနိုင်ကြောင်းသုံးပါး

၄၂။ ဘုံလေးနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဖူးမြင်လိုသူဖြစ်ခြင်း၊ သူစတ်ခကောင်းထရားကို ကြားနာလိုသူဖြစ်ခြင်း။ လွတ်လပ်စွန့်ကြဲခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဝန်တိုမှု အညစ်အကြေး ကင်းစင်သောစိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေသူ ဖြစ်ခြင်း။ ဟူသသောကောင်းသုံးမျိုးတို့ဖြင့် သဒ္ဓါတရားရှိသူ၊ ကြည်ညိုသူကို သိထာန်ခပင်ဟု ဟောကြားသည်။

၃။ အတ္ထဝသသုတ်

တရားဟောသူ ရှုမြင်အပ်သော အကျိုးထူးသုံးပါး

၄၃။ တရားဟောခြင်းသည်သည် ပါဠိအနက်ကို သိမြင်၏။ တရားနာသောသူသည်လည်း ပါဠိအနက်ကို သိမြင်၏။ ဟောသူ နာသူ နှစ်ဦးလုံးသည်လည်း ပါဠိအနက်ကိုသိမြင်၏။ ဤအကျိုးထူးသုံးပါးကို ရှုမြင်သဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား တရားဟောအပ်၏ဟူ၍ မိန့်ကြားသည်။

၄၄။ ကထာပဝတ္တိသုတ်၌ အထက်ပါအကြောင်း သုံးပါးတို့ဖြင့် တရားစကားကို အဆက်မပြတ်ဖြစ်စေအပ်၏ဟူ၍ ဟောကြားသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ပဏ္ဍိတသုတ်

ပညာရှိသူများ၊ ပညတ်အပ်သော် တရားသုံးပါး

၄၅။ အလှူပေးခြင်း၊ ရှင်ရဟန်းပြုခြင်း၊ မိဘတို့အား လုပ်ကျွေးခြင်းတို့သည် ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ ပညတ်အပ်သောတရားသုံးပါး ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ သီလဝန္တသုတ်

သီလရှိသော ရဟန်းကိုမှီ၍ ရရှိသည့် အကျိုးသုံးပါး

၄၆။ အကြင်ရွာနိုဂုံးကိုအမှီပြု၍ သီလရှိသောရဟန်းတို့သည် နေကုန်၏။ ထိုရွာနိုဂုံးဌ် နေသောလူတို့သည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်သုံးပါးတို့ဖြင့်မျှား စွာသော ကောင်းမှုကို ပွားစေကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၇။ သဒ္ဓံတလက္ခဏသုတ်

၄၇။ အကြောင်းတရား တို့သည် ပေါင်းစုပြုပြင် စီမံအပ်သော 'သဒ္ဓံတ' တရား၏ အမှတ်လက္ခဏာသုံးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ

ဖြစ်မှု 'ဥပါဒ်' လက္ခဏာ ထင်ရှားခြင်း၊
ပျက်မှု 'ဘင်' လက္ခဏာ ထင်မှားခြင်း၊

တည်နေစဉ် တစ်ပါးသောအခြင်းအရာသို့ရောက်မှု 'ဌိ' လက္ခဏာ ထင်ရှားခြင်းတို့ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄၈။ အသဒ္ဓံသလက္ခဏသုတ်၌ အကြောင်းတရားတို့၏ ပေါင်းစုပြုပြင် စီရင်ခြင်း မခံရသော 'အသဒ္ဓံတ' တရား၏ အမှတ်လက္ခဏာသုံးပါးမှာ အထက်ပါ အခြင်းအရာသုံးပါး မထင်ရှားခြင်းပင် ဖြစ်ကြောင်း ဟောသည်။

၁။ 'ဌီဘာသာ အညဟ္ဍာနာမ ဇရာ ပဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သောကြောင့် ရှိနာမဓာတ်တို့၏ ဌီမဖောလို့ရောက်ခြင်းသည်ပင် ရဲ့ခရော်မှု 'ဇရာ' ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ ပဗ္ဗတာရာဇသုတ်

ဟိမဝန္တာတောင်မှ ရရှိခဲသော အဲကျိုးသုံးပါး

၄၉။ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို မှီ၍ သစ်ပင်ကြီးတို့သည် အကိုင်းအခက် အရွက်ဖြင့် ကြီးပွားခြင်း၊ အခေါက်အပွဲဖြင့် ကြီးပွားခြင်း၊ အကာအနှစ်ဖြင့် ကြီးပွားခြင်းဟူသော ကြီးပွားခြင်း သုံးပါးတို့ဖြင့် ကြီးပွားကုန်သကဲ့သို့ တို့အတူ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အိမ်ထောင်အကြီးအကဲကို အမှီပြု၍ သားမယား၊ အဆွေခင်ပွန်း၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့သည် သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ ပညာဟူသော ကြီးပွားခြင်း သုံးပါးတို့ဖြင့် ကြီးပွားကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ အာတပ္ပကရဏီယသုတ်

အားထုတ်မှုပြိုသင့်သော အခြင်းသုံးပါး

၅၀။ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားများ မဖြစ်စေရန်၊
မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်စေရန်၊
ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပြင်းထန်ကြမ်းတမ်းသော ကိုယ်ဆင်းရဲဝေဒနာတို့ကို သည်းခံနိုင်စေရန်-

ဟူသော အခြင်းသုံးပါးဖြင့် အပူယဉ်ပြင်း အားထုတ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။ ယင်းသို့အားထုတ်သော ရဟန်းကို 'ဆင်းရဲကုန်ဆုံးမှု ပြုရန် အပူတပြင်း အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၊ ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသူ၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသူ' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၁။ မဟာဓနစာရသုတ်

ဒိုးသူကြီး၏ မိုရာသုံးပါး

၅၁။ ကူးသန်းသွားလာနှန်ခက်ခဲမသာမြစ်၊ ဗတာမတောင်တို့ကို အမှီမဲ့ခြင်း၊ ထူးခပ်သော ဗတာအုပ်ကို အမှီရခြင်း၊
မိမိအား အကာအကွယ်ပေးမည့် မင်း၊ မင်း၏အမတ်ကြီးကို အမှီရခြင်း-

http://www.dhammadownload.com

ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ခိုးသူကြီးသည် အိမ်ကို ဖောက်ထွင်းခြင်း၊ ရွာကို တိုက်ခိုက်လုယက်ခြင်း၊ လမ်းဆီတိုက်ခိုက်လုယက်ခြင်းဤမျှတို့ကို ပြုသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဤသာသနာ၌လည်း-

မည်သည်တော်သော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်မှုနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
မှားသောအယူရှိခြင်း၊
ဝိမိုက်သော ကာယကံဖေးပည့် ၎င်း၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးကို အမှီခြင်း-

ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် တူးပြီ ဖျက်ဆီးဆော်သော မိမိကိုယ်ကို ဆောင်သူဖြစ်၏။ အပြစ်ရှိသူ၊ ပညာရှိမျှား ကဲ့ရဲ့အပ်သူဖြစ်၏။ မျှားစွာသော မကောင်းမှုကိုလည်း ပွားများဖေသူဖြစ်၏ဟု ဓမ္မာကြားပါသည်။

၆။ ဖြဟ္မကာဝဂ်

၁။ ပဌမဒွေဖြဟ္မကာသုတ်

ကိုယ်နှုတ်စိတ်သုံးပါးကို စောင့်စည်းခြင်း

၅၂။ အခါတစ်ပါး၌ အသက် ဝတ်ရာနှစ်ဆယ်ရှိသော ပုဏ္ဏား အိုကြီးနှစ်ယောက်သည် ဗုဒ္ဓထံခုနှစ်ကြိမ်၍ ဆရှင်ဂေါတမ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသက် တစ်ရာနှစ်ဆယ်ရှိပြီ ဖြစ်သော်လည်း ဒုဂ္ဂတိဘေးမှ ကာကွယ်တားဆီးနိုင်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုရသေးသမျှများ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အား အကျိုးစီးပွား ဖြစ်စေနိုင်သော ဆုံးမသြဝါဒကို ပေးပါလော'ဟု တောင်းပန်ကြသည်။

ကိုယ်ခါ ဗုဒ္ဓက "ပုဏ္ဏားတို့၊ ဤလောကကို အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့က ဆဲဝဲဆောင်နေ၏။ ဤသို့ဆဲဝဲဆောင်ခံနေရသော လောက၌ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်၊ သုံးပါးဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ငရဲလွန်ဘဝသို့ ပြောင်းသွားဘူး၏ မှီခိုအားထားရာ ဖြစ်၏"ဟု ဆုံးမတော်မူလေသည်။

၁။ ဝိသမေန ကာယကမ္မာနာတိ သပက္ခလက္ခဏေန ဝိသမေန ကာယဒွါရိက တမ္မေန-အင်္ဂကထာ၊ ချွတ်ချော်လွဲမှားသော ကျာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့နှင့်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅၃။ ဒုတိယဒွေဗြဟ္မဏသုတ်၌အထက်သုတ်နည်းတူလျှောက်ကြားသော ပုဏ္ဏားအိုနှစ်ယောက်အား အိုခြင်း၊ နာခြင်း သေခြင်းသုံးပါးဖြင့် တောက်လောင်နေသော ဤလောကဌဲ့ကိုယ်၊ နှုတ် စိတ် သုံးပါးဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် တမလွန်ဘဝသို့ ပြောင်းသွားသူ၏ မှီခိုအားထားရာ ဖြစ်မည်ဟု ဟောကြားသည်။

၃။ အညတရ ဗြာဟ္မဏသုတ်

တရားကိုယ်တိုင်သိနိုင်သော အကြောင်းသုံးပါး

၅၄။ အမှင်ဂေါတမ၊ တရားကို မျက်မှောက်ထင်ထင် ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်၏၊ ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်၏'ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ အဘယ်မျှဖြင့် တရားကိုမျက်မှောက်ထင်ထင် ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်ပါသနည်း။

ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်က ဗုဒ္ဓအား ဤသို့ လာရောက်မေးသည်။ ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူသည်။

'ပုဏ္ဏား၊ တပ်မက်သော စိတ်ရှိသူသည် ကုဂဖြင့် လှုပ်ရှားမိုးဖိစီးအပ်သည်ဖြစ်၍ ပမိဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်၏။ သူတစ်ပါးဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်၏။ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးလုံးဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်၏။ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်းခံစားရ၏။ ထိုဂကိုပယ်အပ်ပြီးသည်ရှိသော် မိမိဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြု။ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း မခံစားရ။

ပုဏ္ဏား၊ အမျက်ထွက်သော စိတ်ရှိသူသည်ဒေါသဖြင့် လှုပ်ရှိုးမိုးဖိစီးအပ်သည်ဖြစ်၍ မိမိဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်၏။ သူတစ်ပါးဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ ဒေါသကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် မိမိဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြု။....ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း မခံစားရ။

ပုဏ္ဏား၊ တွေဝေသော စိတ်ရှိသူသည် မောဟဖြင့် လှုပ်ရှိုးမိုးဖိစီးအပ်သည်ဖြစ်၍ မိမိဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်၏....ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ မောဟကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် မိမိဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခလည်း စေ့ဆော် အားထုတ်ခြင်းမပြု....ကိုယ်စိတ် ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း မခံစားရ။

http://www.dhammadownload.com

ပုဏ္ဏား၊ ဤသို့လျှင် ဘုရားကို မျက်မှောက်ထင်ထင်၊ ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်ပေ၏'ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ ပရိဗ္ဗာဇကသုတ်

ဘုရားကို ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်သော အကြောင်းသုံးပါး

၅။ ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သော ပရိဗိုဇ်တစ်ပါးက အထက်သုတ်နည်းတူ မေးလျှောက်ရာ ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူသည်။

"ပုဏ္ဏား၊ တပ်မက်သောစိတ်ရှိသူသည် ရာဂဖြင့် လှုပ်မိ ဖိစီးအပ်သည်ဖြစ်၍မိမိဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်၏။....ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ ရာဂကို ပေးအပ်သည်ရှိသော် မိမိဆင်းရဲရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြု....ကိုယ်စိတ် ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်းမခံစားရ။

ပုဏ္ဏား၊ တပ်မက်သောစိတ်ရှိသူသည် ရာဂဖြင့် လှုပ်မိုးဖိစီးအပ်သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ဖြင့်သည်း မနာင်းသော အကျင့်ကိုကျင့်၏။ နှုတ်ဖြင့်လည်း မနာင်းသော အကျင့်ကိုကျင့်၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း မနာင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်၏။ ရာဂကိုပယ်အပ်သည်ရှိသော် ကိုယ်ဖြင့်လည်းမနာင်းသောအကျင့်ကို မကျင့်၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းမနာင်းသော အကျင့်ကိုမကျင့်၊ စိတ်ဖြင့်လည်း မနာင်းသော အကျင့်ကို မကျင့်။

ပုဏ္ဏား၊ တပ်မက်သော စိတ်ရှိသူသည် ရာဂဖြင့် လှုပ်မိုးဖိစီးအပ်သည်ဖြစ်၍မိမိအကျိုးကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်ရာမသိ၊သူတစ်ပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်ပေမသိ၊ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးလုံး၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာမသိ၊ ရာဂကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ သူတစ်ပါးအကျိုးကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးလုံး၏ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။

ပုဏ္ဏား၊ ဤသို့လျှင် ဘုရားကိုမျက်မှောက်ထင်ထင် ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်ပေ၏။

(အမျက်ထွက်သော စိတ်ရှိသူ၊ တွေဝေသော စိတ်ရှိသူတို့၌လည်း ထိုနည်းတူ ဟောကြားသည်)

http://www.dhammadownload.com

၅၆။ နိမ္မုတသုတ်၌ ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏားက "အဘယ်မျှဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက် ထင်ထင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်ပါသနည်း" ဟုမေးလျှောက်ထား ဗုဒ္ဓက အညဘရဖြာဟွဏသုတ် နည်းတူ ဖြေကြားသည်။

၆။ ပဒုလကသုတ်

လူ့လောကပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါး

၇၇။ အခါတစ်ပါး၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ပုဏ္ဏား တစ်ယောက်က ဗုဒ္ဓအား မေးလျှောက်၏။

"အရှင်ဂေါတမ၊ ရှေးအခါကကျိလူ့လောကသည်အဝိစိငရဲကဲ့သို့ လူတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်နေ၏၊ ရွာနိုင်းမင်းနေပြည်တို့သည် ကြက်ပျံတစ်ကျ စည်ကားကုန်ဟူ၏" ဆရာ့ဆရာဖြစ်သော ရှေးပုဏ္ဏားတို့ ဖြေသည်ကို ကျွန်ုပ်ကြားဖူးပါသည်။ ယခုအခါ၌ကား လူဦးရေနည်းပါး၍ ကျိုးတိုး ကဲ့တဲသာထင်ပါသည်။ မြို့ရွာနိုင်ငံ ဇနပုဒ်တို့သည် မြို့ရွာနိုင်ငံ ဇနပုဒ် မဟုတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်နေပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း"

ထိုအကဲမေးကို ဗုဒ္ဓက ဒေအောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူ၏။

"ပုဏ္ဏား၊ ယခုအခါ လူတို့သည် မတရားသော အဓမ္မဆုဂဖြင့် တပ်မက်ကုန်၏။ မညှဉ်းဆဲသော လိုချင်မှု ဝိသမလောဘဖြင့်၊ နှိပ်စက်အပ် ကုန်၏။ ပေါက်မှားသောအကျင့် "မိစ္ဆာဓမ္မ"၄ နှင့်ပြည့်စုံကုန်၏။ ထိုသူတို့ သည်ထက်ဒေသနားလက်နက်မျာကို စွဲကိုင်၍ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် သတ်ဖြတ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လူအများ ဒေသကြကုန်၏။ ဤသို့ ဒေသ ခြင်းသည် လူဦးရေ လျော့ပါး၍ ကျိုးတိုးကဲ့တဲသာ ထင်ခြင်း၏ ပထမ အကြောင်းဖြစ်၏။

၁။ ကုက္ကုဋ္ဌ သံပါတ်ကား = သည်ဘက်ရွာ၏ အိမ်မိုးများ ပါမှ မှီသွားသော ကြက် ညည်ပျံဘက်ရွာ၏ အိမ်မိုးပါသို့ သက်ဆင်းနိုင်လောက်အောင် ရွာချင်း မှီကပ်နေကုန်၏ ဟူးဆိုလိုသည်။ ကြက်ပျံပကျ စည်ကားသည်" ဟူသော စကားမျိုးမှာ ဤအဆိုနှင့် မညီပါ။

၂။ သူဝေးစပ်းကို စွန့်သည်းခံ တပ်မက်ခြင်းကို 'အဓမ္မရာဂ' ဟု ဆိုပါသည်။

၃။ တစ်ပါးသူ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာ လိုချင်မှုကို 'ဝိသမလောဘ' ဟုဆိုပါသည်။

၄။ ဆက်ဆံမှုဝဓမ္မ မကျင့်သုံးသူ (မိထွေးမိကြီးစသည်) တို့၌ မှားဆက်ဆံခြင်းကို 'မိစ္ဆာဓမ္မ' ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပုဏ္ဏား၊ ထိုမှတစ်ပါး အာဓမ္မရာဇာဖြင့် တပ်မက်ကုန်သော၊ ဝိသမ လောဘဖြင့် နှိပ်စက်ကုန်သော၊ မိစ္ဆာဓမ္မနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ထိုလူတို့အား မိုးကောင်းစဉ် မရွာသဖြင့် ဆန်စပါး ရှားပါး၍ ဝတ်မှုတ်ခေါင်းပါးခြင်းသည် ဖြစ်သည်း ထို့ကြောင့် လူများ သေကြကုန်၏။ ဤသို့ သေခြင်းသည် လူဦးရေ လျော့ပါး၍ ကျိုးတို့ကဲ့သာ ထင်ခြင်း၏ ဒုတိယ အကြောင်းဖြစ်၏။

ပုဏ္ဏား၊ ထိုမှတစ်ပါး အဓမ္မရာဇာဖြင့် တပ်မက်ကုန်သော၊ ဝိသမ လောဘဖြင့် နှိပ်စက်ကုန်သော၊ မိစ္ဆာဓမ္မနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုလူတို့ထံတို့ အကြီးအာဘဲ ဖြစ်သော ဘီလူးတို့သည် ကြမ်းကြုတ်သော ဘီးလူးတို့ကဲ့ စေလွှတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လူအများ သေကြကုန်၏။ ဤသို့ သေခြင်းသည် လူဦးရေ လျော့ပါး၍ ကျိုးတို့ကဲ့သာ ထင်မြင်ခြင်း၏ တတိယ အကြောင်း ဖြစ်၏ဟု ဖြေကြားပါသည်။

၇။ ဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ်

အလွှဲကို တားမြစ်သူနှင့် အနှောသယ်သူ့ပါး

၅၈။ အမါဝတ်ပါး၌ ဝစ္ဆဂေါတ္တ ပရိဗိုဇ်သည် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၍ "အရှင် ဂေါတမသည် ငါနှင့်ငါ့တပည့်တို့အား သာလျှင် အလွှဲကုံပေးလွှဲအပ်၏ တစ်ပါးသူတို့အား မပေးလွှဲအပ်၊ ငါနှင့်ငါ့တပည့် တို့အား လွှဲသော အလွှဲသည်သာလျှင် အကျိုးကြီး၏၊ တစ်ပါးသော သူတို့အား လွှဲသော အလွှဲသည် အကျိုးမကြီး ဟူ၍ ဟောပြောလေ့ ရှိခြင်း ကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါသည်။ ထိုစကား မှန်ပါသလော" ဟု မေးလျှောက်၏။

ထိုအမေးကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော် မူသည်။ "ဝစ္ဆ၊ ထိုစကားသည် မမှန်၊ မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ဝစ္ဆ၊ သူ တစ်ပါး အလွှဲ ပေးသည်ကို တားမြစ်သူသည် အလွှဲရှင်၏ ကောင်းမှု အန္တရာယ်ကို ပြုသည် မည်၏။ အလွှဲခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သောတ်အန္တရာယ်ကို ပြုသည် မည်၏။ ထို့သူသည် ပထမဦးဆုံး မိမိကိုယ်မိမိ တူးဖြို ဖျက်ဆီးအပ်ပြီး ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုသူသည် မိမိနှင့်တကွ သုံးဦးသားတို့၏ အန္တရာယ်ကို ပြုသူဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

"ဝစ္ဆ၊ စင်စစ် ငါသည် မစင်တွင်း၊ မစင် မြောင်းထဲ၌ ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ကျိုးရှိဖြင့် မျှတကြပါစေ' ဟူသော စိတ်ဖြင့် အိုးဆေး၊ ရေခဲက်ဆေးရည်တို့ကို ထိုတွင်းထဲ မြောင်းထဲသို့ စွန့်သွန်းခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပင် ကောင်းမှုဖြစ်ခြင်းကို ဟောကြား၏။ လူဖြစ်သူအား ပေးလှူရာ၌မူ အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်း။ ဝစ္ဆ၊ သို့သော်လည်း ငါသည် သီးရှိသူအား ပေးလှူခြင်းကို အကျိုးကြီး၏ဟူဆို၏။ သီလမရှိသူအား ပေးလှူခြင်းကို အကျိုးကြီး၏ဟု မဆိုပေ။ ထိုသီလရှိသူသည် သည်းပယ် အပ်ပြီးသော အင်္ဂါငါးပါးရှိ၍ ပြည့်စုံသောအင်္ဂါငါးပါးရှိသူ ဖြစ်ရ၏။ ပယ်အပ်ပြီးသော အင်္ဂါငါးပါးဟူသည် ကာမဂုဏ်ကို လိုလားခြင်း၊ ကာမစွဲဆွန္ဒ၊ သူတစ်ပါး ပျက်စီး စေလိုခြင်း ဗျာပါဒ၊ ပေးလေ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း ထိန မိဒ္ဓ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းနှင့် နောင်တ တစ်ဖန်ပူပန်ခြင်း ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ၊ တွေးတောယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာတို့ဖြစ်၏။

ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါငါးပါးကား အသေကွဲ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သီလအစု၊ သမာဓိအစု၊ ပညာအစု၊ ဝိမုတ္တိအစု၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင် အစုတို့ ဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

၈။ တိကဏ္ဍသုတ်

ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ

၅၉။ အခါတစ်ပါး၌ တိကဏ္ဍမည်သော ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓထံ ချဉ်းကပ်၍ ဗုဒ္ဓ၏ဧရှမ္မောက်၌ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဏ္ဏားတို့၏ ဂုဏ်ကို ချီးကျူးပြောဆို၏။ ကိုအခါ ဗုဒ္ဓက 'ပုဏ္ဏားတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဏ္ဏားကို ပညတ်ကြပါသနည်း' ဟု မေးမြန်းရာ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက်တိုင်ဖအောင် မျိုးရိုးအားဖြင့် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ခြင်း၊ မေဒင်သုံးပုံတို့၌ တစ်ဖက်ကမ်းခတ် ဝေတဲမြောက်ခြင်း၊ လောကာယဟကျမ်း၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့ တတ်မြောက်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါသုံးရပ်နှင့် ပြည့်စုံသူကို ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဏ္ဏားဟူ၍ ပညတ်ကြကြောင်း တို့ကဏ္ဍပုဏ္ဏားက ဖြေဆို၏။

"ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် တစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြားဖြင့် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူကို ပညတ်ကြကုန်၏။ အရိယာအဆုံးဏမဋ္ဌကား

http://www.dhammadownload.com

တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ဖြစ်၏''

''အရှင်ဂေါတမ၊ အရိယာအဆုံးအမ၌ကား အဘယ်သို့လျှင် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ပါသနည်း၊ ဟောကြားတော်မူလော''

'ပဏ္ဍား ဤသာသနာ၌ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှလည်းကောင်း၊ အကုသိလ်တရား တို့မှလည်းကောင်း၊ ကင်းဆိတ်၍ ကြံစည်ခြင်း၊ ဝိတက်၊ သုံးသပ်ခြင်း ဝိစာရနှင့် တကွဖြစ်သော ကိုလေသာ ကင်းဆိတ်မှုအကြောင့် ဖြစ်သည် နစ်သိမ့်ခြင်းပီတိ၊ ချမ်းသာခြင်း သုခရှိသော ပထမဈာန်ကို ဝင်စား၍ နေ၏။

'ဝိတက်နှင့် ဝိစာရတို့ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင် စေတတ်သော၊ တည်ကြည်ခြင်း သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိတက် ဝိစာရမရှိတော့ဘဲ သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သည့် ပီတိသုခ ရှိသော ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စား၍ နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် ပီတိလည်း ကင်းကွာသွားခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက် သတိသမ္ပဇဉ်ရှိလျက် နေ၏။ချမ်းသာခြင်းသုခကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ လျစ်လျူရှုလျက် ဆတိရှိလျက် ချမ်းသာစွာ နေသူ ဖြစ်၏ဟု အရိယာတို့ ချီးကျူးကြောင်း ဖြစ်သော တတိယဈာန်ကို ဝင်စားနေ၏။

ချမ်းသာခြင်းသုခ၊ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခတို့ကို ပယ်ခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဆွကပင်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဒေသနာသာ၊ နှလုံးမသာခြင်း ဒေါမနဿတို့၏ ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းပြီးဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာရှိခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း၊ ဥပေက္ခာကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိဖြင့်ကြွယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စား၍ နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ စွဲနှောင်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကည်ငြိမ်သန့်စင်၊ ပြည့်လင်နူးညံ့ကျန်းသော စိတ်ရှိလတ်သော် ထိုစိတ်ကို ဒွေးဘဝက မိမိ နေခဲ့ဖူးသော ဘဝဖြစ်ဥစ္စာများကို ပြန်ပြောင်းအောက်မေ့နိုင်သည့် သတိနှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်အလိုဌာ ရှေးရှုသွားစေ၏။ ထိုရဟန်းသည် တစ်ဘဝ၊ နှစ်ဘဝမှစ၍ ထောင်သောင်းမက များစွာသော ဘဝတို့ကိုမအောင် လည်းကောင်း၊ များစွာသော ကပ်ကမ္ဘာတို့ကိုမအောင် လည်းကောင်း၊ မိမိဖြစ်ခဲ့သော ဘဝဖြစ်စဉ်တို့ကိုအမည်အနွယ်စသည်ဟူနှင့်တကွ ပြန်ပြောင်းအောက်

http://www.dhammadownload.com

မေ့နိုင်၏။ကျွပ်ပဌမနိဝါသဿနုဿတိဉာဏ်တည်းဟူသော ပထမဝိဇ္ဇာကိုရရှိသော ထိုရဟန်းအားဘာကို ဖုံးကွယ်နေအည့် အဝိဇ္ဇာမှောင်ကင်းပျောက်လေ၏။

ထိုရဟန်းသည် တည်ကြည်နူးညံ့၊ ခံ့ကျန်းသောစိတ်ကို သတ္တဝါတို့၏သေခြင်းဖြစ်ခြင်း(စုတိပဋိသန္ဓေ)ကို သိမြင်သော 'စုတူပပါတ'ဉာဏ်အလို့ငှာ ရွေးရှုည့်တ်စေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၍ လူတို့၏ မျက်စိအမြင်ထက်သာလွန်၍ နတ်မျက်စိနှင့်တူသောဉာဏ်အမြင်ပြင့် သေလွန်မသာသတ္တဝါ၊ပဋိသန္ဓေ နေသောသတ္တဝါတို့ကို သိမြင်၏။သတ္တဝါတို့သေလွန်သောအခါ မိမိသို့ပြုလုပ်ခဲ့သော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုအားလျော်စွာ အပါယ်ဂရဲသို့သည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်သို့လည်းကောင်း လားရောက်ကြရပုံကို သိမြင်၏။ ကျွိစုတူပပါတဉာဏ်ဟူသော ဒုတိယဝိဇ္ဇာကိုရရှိသော ထိုရဟန်းအား စုတိပဋိသန္ဓေကို ဖုံးကွယ်နေသည့် အဝိဇ္ဇာမှောင် ကင်းပျောက်လေ၏။

ထိုရဟန်းသည်တည်ကြည်နူးညံ့ခံ့ကျန်းသောစိတ်ကိုအာသဝေါတရားလေးပါး ကုန်ခန်းကြောင်းဖြစ်သည်။ 'အာသဝက္ခယ'ဉာဏ်အလို့ငှာ ရွေးရှုည့်တ်စေ၏။ ထိုရဟန်းသည်"ကျွိကား၊ဆင်းရဲဟူည်း၊ ကျွိကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ကျွိကား၊ဆင်းရဲချုပ်ရာဟူည်း၊ ကျွိကား၊ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်စေသော အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ "ကျွိကား အာသဝေါတရားတို့တည်း၊ကျွိကား အာသဝေါတရား ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ကျွိကား အာသဝေါတရားချုပ်ရာတည်း၊ကျွိကား အာသဝေါတရားချုပ်ရာသို့ ရောက်စေသောအကျင့်တည်း' ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏ ကျွိသို့သိမြင်သော ထိုရဟန်း၏စိတ်သည် ကာမာသဝဿ၊ ဘဝါသဝ၊ အဝိဇ္ဇာဘဝတို့မှလွတ်မြောက်၏။လွတ်မြောက်သော်လွတ်မြောက်ပြီဟု သိသောဉာဏ်ဖြစ်၏။ထိုရဟန်းသည်"ဝါဒါး ဘဝဋ်ဖြစ်ခြင်း'ဇာတိ' ကုန်ပြီ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဇာတိကုန်ရန် တစ်ပါးသောပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိပြတော့'ဟု သိမြင်၏။ အာသဝက္ခယဉာဏ်ဟူည်း ဟူသော တတိယဝိဇ္ဇာကိုရသော ထိုရဟန်းသား သစ္စာလေးပါးကိုဖုံးကွယ်နေသည့် အဝိဇ္ဇာမှောင် ကင်းပျောက်လေ၏။

"ပုဏ္ဏား၊ ကျွိသို့လျှင် အရိယာအဆုံးအမ၌ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်၏"

ဗုဒ္ဓဂေါတမ ကျွိသို့ဟောကြားသောအခါ တိကဏ္ဍကပုဏ္ဏား သည် "အရှင်ဂေါတမ၊ ပုဏ္ဏားတို့ပညတ်သော ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူကား အရိယာ

http://www.dhammadownload.com

အဆုံးအမ၌ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူ၏ တစ်ဆယ့်ခြောက်စိတ်တစ်စိတ်မျှ ကိုပင် မမီပါ''ဟူ၍ ဝမ်းမြောက်စွာလျှောက်ကြား၍ ဥပသကာအဖြစ် ခံယူသွားလေသည်။

၆၀။ ဇာဏုဿောဏိသုတ်၌ ''လူဒါန်းပူဇော်ဖွယ် တစ်စုံတစ်ခုရှိသောသူသည် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဏ္ဏားတို့အား ပေးလှူသင့်ပါသည်''ဟု ပြောဆိုသော ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏားအား ပုဏ္ဏားတို့၏ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် အရိယာတို့၏ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ခြားနားပုံကို အထက်သုတ်နည်းတူ ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ သင်္ဂါရဝသုတ်

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားနှင့် ပြာဠိဟာသုံးပါး

၆၁။ အဓါတစ်ပါး၌ သင်္ဂါရဝမည်သောပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓဝံထံချဉ်းကပ်၍ ဤသို့လျှောက်ကြားသည်-

''အရှင်ဂေါတမ၊ ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သောကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်တိုင်လည်း ယစ်ပူဇော်ကြပါသည်။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ယစ်ပူဇော်စေကြပါသည်။ ထို့သို့ပူဇော်ဆု၌ ပူဇော်သူနှင့် ပူဇော်စေသူအား လုံးသည် များစွာသော ကိုယ်၌ဖြစ်သော ကောင်းမှုအကျင့်ကို ကျင့်သူများဖြစ်ပါသည်။ အရှင်ဂေါတမ၊ တစ်ခုခုသောအမျိုးမှဆုတ်၍ ရဟန်းပြုပြီး မိမိတစ်ကိုယ်တည်းကိုဆုံးမသောမိမိတစ်ကိုယ်တည်းကိုငြိမ်းစေသောသူသည်ကား တစ်ခုသောကိုယ်၌ဖြစ်သော ကောင်းမှုအကျင့်ကို ကျင့်သူဖြစ်ပါသည်။

'ပုဏ္ဏား၊ သို့ဖြစ်လျှင် သင့်ကို ငါတစ်ခုမေးအံ့၊ သင်နှစ်သက်သလို ဖြေလော၊ ဤလောက၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ''ငါသည် အကြင်အကျင့်ကိုကျင့်သဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်၏။ ထို့ခံအကျင့်ကို ကျင့်တည်ရှိ၊သင် သင်တို့သည်လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်ကြလိမ့်မည်''ဟု မိန့်ကြား၏။

ဤသို့လျှင်မြတ်စွာဘုရားကလည်း တရားကိုဟောကြား၏၊တစ်ပါးသောသူတို့ကလည်း ဟောသည့်အတိုင်းကျင့်ကုန်၏။ ထိုသို့ကျင့်သူများမှာလည်းရာထောင်မကများလှကုန်၏။ပုဏ္ဏား၊သင်မည်သို့ထင်သနည်း၊ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်ရဟန်းပြုခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်တစ်ခုသောကိုယ်

http://www.dhammadownload.com

ဒွန် ဖြစ်သော ကောင်းမှု အကျင့်သည် ဖြစ်သလော၊ သို့မဟုတ် များစွာသော ကိုယ်ဒွန်ဖြစ်သော ကောင်းမှုအကျင့်သည် ဖြစ်သလော"

"အရှင်ဂေါတမ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် များစွာသော ကိုယ်ဒွန် ဖြစ်သော ကောင်းမှုအကျင့်သည် ဖြစ်ပါ၏"

ထိုအခါ ရှင်အာနန္ဒာက ကြွားဝင်၍ သင်္ဃရတနာအား မေးခွန်းထုတ်ဒလသည်။

"ပုဏ္ဏား၊ ဤအကျင့်နှစ်မျိုးတို့တွင် အသယ်အကျင့်သည် ဤနည်းသောကိုစွ၊ နည်းသော ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုရှိပြီး ကြီး သောအကျိုးအာနိသင်ရှိသည်ဟု သင်ထင်သနည်း"

"အရှင်ဂေါတမနှင့် အရှင်အာနန္ဒာကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ ပူဇော်ထိုက်၊ ချီးကျူးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျာ.ဖြစ်ပါသည်"

"ပုဏ္ဏား၊ သင့်အဖို့ အဘယ်သူတို့သည် ပူဇော်သိုက်သူ၊ ချီးကျူးထိုက်သူများ ဖြစ်သနည်းဟု သင့်အ ားငါ၌းသည်ဟုဟု၊ အကျင့်နှစ်မျိုးတို့တွင် ဘယ်အကျင့်သည် နည်းသောကိုစွ၊ နည်းသောညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှု ရှိပြီး များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိသဟု သင်ထင်သနည်း ဟူ၍ မေးခြင်းသာ ဖြစ်၏"

ဤသို့ ရှင်အာနန္ဒာက သုံးကြိမ်တိုင်အောင်ထပ်၍မေးသော်လည်း သင်္ဃရတနာသည် ဖေးယည်ကိုမ ဖြဘဲ စကားကိုသာ လှဲလှဲ၍ပြောဆိုနေ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓသည် သူတို့နှစ်ဦးအား ထိုအကျပ်အတည်းမှ လွှတ်မြောက်စေရန် ရည်ရွယ်လျက် ဤသို့မိန့်ကြားတော်မူ၏။

"ပုဏ္ဏား၊ ယခုမှ မင်း၏နှုန်းတော်၌ စည်းဝေးသောမင်းပရိသတ်အား အဘယ်သို့သော 'ကြားလေ့ကိစကား' သည်' ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သနည်း"

"အရှင်ဂေါတမ၊ ယခုမှ မင်း၏နှုန်းတော်၌ စည်းဝေးသောမင်းပရိသတ်အား ရှင်အခါက ရဟန်းတို့သည် အားရအာတွေအားပြုံနည်း ပါးခဲ့ပြီး ဝမ်းကျည်း တုန်ခိုပြာဒိုဟာကို ပြုနိုင်သူတို့ကား များပဲကုန်၏။ ယခုအခါ၌မူ ရဟန်းတို့ပညဲ့ အားရအာတွက်အား ဖြင့် များပြားကုန်သော်လည်း ဟ ခိုပြာဒိုဟာကိုပြုနိုင်သူတို့ကား နည်းကုန်၏'ဟူ၍ပြားပေါက်စကား ဖြစ်ပါခဲ့ပါသည်"

၁။ ဗန္ဓနာ ကထာ ဥဒပါဒိဟိ အညိသာကထာဃ အန္တရန္တရေကတရ္ဘ ကထာ ဥပ္ပန္နိတိ မုဆ္ဆတိ-အင္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

"ပုဏ္ဏား၊ တန်ခိုးပြခြင်း ဣဒ္ဓိပြာဋိဟာ၊ အတပ်ဒဟာခြင်း-အာဒေသနာပြာဋိဟာ၊ ဆုံးမခြင်း အနုသာသနီပြာဋိဟာဟူ၍ ပြာဋိဟာသုံးပါးရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင်တန်ခိုးပြခြင်း ဣဒ္ဓိပြာဋိဟာဟူသည်ဆိုသော် - ဤလောက၌ အချို့သူသည် အမျိုးမျိုးသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းမှုကို ပြုဂြမြောက်စေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက် အများဖြစ်၏။ အများဖြစ်လျက် တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်၏။ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်စေ၏။ ကိုယ်ဝှက်စေ၏။ နံရံတစ်ဖက်၊ တံတိုင်းတစ်ဖက်၊ တောင်တစ်ဖက်သို့ ထိစေဘဲ ကောင်းကင်၌ ကဲ့သို့ သွားနိုင်၏။ မြေပေါ်၌လည်း ရေထဲမှာကဲ့သို့ ငုပ်ခြင်း၊ ပေါ်ခြင်းကို ပြု၏။ ရေပေါ်၌လည်း မြေပေါ်မှာကဲ့သို့ မကွဲစေဘဲ သွား၏။ ကောင်းကင်၌လည်း ပတ္တာငံပြာရှိသော ငှက်ပျော ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် သွား၏။ အလွန် တန်ခိုးကြီးသော နေ၊ လတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့်သုံးသပ်၏။ ဆုပ်ကိုင်၏။ ပြဟ္မာပြည့်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ဖြင့် မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၏။ ဤသို့ ဖြစ်စေခြင်းသည် တန်ခိုးပြခြင်း ဣဒ္ဓိပြာဋိဟာမည်၏။

"ပုဏ္ဏား၊ အတပ်ဒဟာခြင်း အာဒေသနာ ပြာဋိဟာ ဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော်-ဤလောက၌ အချို့သူသည် ကောက်ယူအပ်သော အတိတ် နိမိတ် အမှတ်အသားဖြင့် 'သင့်စိတ်သည် ဤသို့သော သဘောရှိ၏။ ဤသို့သော အခြင်းအရာရှိ၏။ သင်၏စိတ်အကြံသည် ဤသို့ဖြစ်၏' ဟု အတပ်ဒဟာသည်အကဲ့သို့လည်း အမှန်ပဋိဇာဉ်ဖြစ်၏။

"ဤလောက၌ အချို့သောသူသည်ကား လူ၊ ဘီလူး နတ်တို့၏ အသံကို ကြား၍ "သင့်စိတ်သည် ဤသို့သော်၏၊ ဤသို့သောအခြင်း အရာရှိ၏။ သင်၏ စိတ်အကြံသည် ဤသို့ဖြစ်၏" ဟု အတပ်ဒဟာ၏။ သူဟောသည်အတိုင်းလည်း ဖြစ်၏။

"ဤလောက၌ အချို့သောသူသည်ကား ကြံစည်သုံးသပ်သော သူ၏ ကြံစည်ခြင်းဝိတက် ပို့နှုံမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့်အသံကိုကြား၍ 'သင့်စိတ်သည် ဤသို့သော်၏သည်။ သင့်စိတ်သည် ဤသို့သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ သင်၏စိတ်အကြံသည် ဤသို့ဖြစ်၏' ဟု အတပ်ဒဟာ၏၊ သူဟောသည့်အတိုင်းလည်း ပဋိဇာဉ်ဖြစ်၏။

"ဤလောက၌ အချို့သောသူသည်ကား ကြံစည်သုံးသပ်ခြင်းဝိတက်၊ ဝိစာရမရှိသော သမာဓိကို ဝင်စားသူ၏စိတ်ကို မိမိစိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ "ဤအရှင်သည် ဤစိတ်၏ အခြားမဲ့၌ဤသို့သောအကြံကိုကြံလိမ့်မည်"

http://www.dhammadownload.com

ဟု သိ၏။ ဤသို့ ပိုင်းခြားသိ၍ သူ့အတပ်ဟောသည့်အတိုင်းလည်းအမှန်တကယ် ဖြစ်၏။ ဤသို့ဟောခြင်းသည် အဘပ်ဟောခြင်း အာဒေသနာပြာဋိဟာမည်၏။

"ပုဏ္ဏား၊ ဆုံးမခြင်းအနုသာသနီ ပြာဋိဟာကသည်အဘပ်နည်း ဆိုသော် ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဤသို့ကြံကြဖော်၊ ဤသို့မကြံကြလင့်၊ ဤသို့နှလုံးသွင်းကြဖလော၊ ဤသို့နှလုံးမသွင်းကြလင့်၊ ဤတရားကို ပယ်ကြဖလော၊ ဤတရားကိုပြည့်စုံစေခြင်းငှာကြဖလော ဟုဆုံးမ၏။ ဤသို့ဆုံးမခြင်းသည် ဆုံးမခြင်း အနုသာသနီ ပြာဋိဟာ လည်း။

"ပုဏ္ဏား၊ ဤသို့လျှင် ပြာဋိဟာသုံးမျိုးရှိ၏။ ဤသုံးမျိုးတို့တွင် အဘယ်ပြာဋိဟာကို နှစ်သက်ဖွယ်အဖော်ဆုံး၊ အမှန်မြတ်ဆုံးဟု သင် ထင်သနည်း"

"အာရှင်ဂေါတမ၊ တန်ခိုးပြခြင်း ကုဒ္ဓိပြာဋိဟာနှင့် အတပ်ဟောခြင်း အာဒေသနာပြာဋိဟာတို့သည် မျက်လှည့်နှုတ်ဆွေသာ သဒ်ဘာရှိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်အားထင်ပါသည်။" ဆုံးမခြင်း၊ အနုသာသနီပြာဋိဟာသည်သာလျှင် နှစ်သက်ဖွယ်အကောင်းဆုံး၊ အမှန်မြတ်ဆုံးဟူ၍ ကျွန်ုပ်အား ထင်ပါသည်။

"ဟရှင်ဂေါတမ၊ အံ့သြဖွယ် ပေါင်းလှပါသည်။ မပြစ်မှားမြဲတူးကဲလှပါသည်။ ဟရှင်ဂေါတမမိန်းကျွန်းဆင်းသက်သော ဘုရားသည် ကောင်းစွာ မိန့်ကြားအပ်သောစကား ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဟရှင်ဂေါတမကို ပြာဋိဟာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မှတ်ယူကြပါကုန်၏။

"ပုဏ္ဏား၊ စင်စစ်သင်သည် ငါ့အား ထိပါးပုတ်ခတ်၍စကားကို ပြောဘိ၏၊ သို့သော် ငါသည် သင့်အား အတိုအလင်း ပြောကြားအံ့၊ ငါသည် အမျိုးမျိုးသော ဟန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြုဖြောက်ဖစနိုင်၏။

၁။ ပါဋိ - ရိယာနိကိ ပမ္မနိကပရိယာယကထာဝေယန - ပါဋိဟာရိယသုတ်-အဋ္ဌကထာ။ ဆန်ကျင်ဘက်တို့ကို ပယ်ရှားပစ်နိုင်သောကြောင့် ပြာဋိဟာမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ မာယာသဒိသမမ္မရူပံ ဝိယ ခါယတီတိ ပဿာယ သမာနော ရုက္ခာတိ ဝိယ ဟုတ္ဝာ ဥပဋ္ဌာတိ-အဋ္ဌကထာ။ မျက်လှည့်နှင့် တူသလို ဖြစ်နေပါသည်ဟု ဆိုလို၏။

http://www.dhammadownload.com

ငါသည် ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်း၊ ဝိတက်ဝိစာရမရှိသည့် သမာဓိကို ဝင်စားသောသူ၏စိတ်ကို မိမိစိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိ၏။ ငါသည် 'ဤသို့ကြုံကြဖေလော၊ ဤသို့မကြုံလင့်' စသည်ဖြင့် ဆုံးမ၏။

"အရှင်ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမမှတစ်ပါး ဤပြဿနာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း ရှိပါသေးသလော"

"ပုဏ္ဏား၊ ဤပြဿနာသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့ကား တစ်ရာမက၊ နှစ်ဆုမက၊ လေးရာငါးဆုခန့်မက များစွာ ရှိကုန်၏။

"အရှင်ဂေါတမ၊ ထိုရဟန်းတို့သည် ယခု ဘယ်မှာရောက်နေကြပါသနည်း"

"ပုဏ္ဏား၊ ထိုရဟန်းတို့သည် ဤမဟာသံဃာထဲ၌ပင်မှီကုန်၏"

ဗုဒ္ဓဟု ဤသို့မိန့်ကြားတော်မူခါ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည် လွန်စွာကျေနပ်နှစ်သက်၍ ဉပါသကာအဖြစ် ခံယူသွားလေသည်။

(၇) ၂။ မဟာဝဂ်

၁။ တိတ္ထာယတနသုတ်

တိတ္ထိဝတို့၏ မိစ္ဆာအယူ သုံးပါး

၆၂။ ရဟန်းတို့၊ အယူလွဲမှားသူတို့၏ဒေါပါကိဖုံးရာမိစ္ဆာအယူတို့သည် သုံးပါးရှိကုန်၏။ ထိုမိစ္ဆာအယူတို့ဆည်ပညာရှိတို့က ကောင်းစွာ

၁။ ဝိတက် ဝိစာရမရှိသော 'အဝိတက္ကံ အဝိစာရ' ဟုမာဓိဟူသည်ဒုတိယစျာန်၊ ဂတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၂။ တိတ္ထာယတနာနိတိ တိတ္ထဘူတာနိ အာယတနာနိ၊ တိတ္ထိယာနုံဝါအာယတနာနိ၊ (အဋ္ဌကထာ)။ အယူလွဲမှားသူတို့ပေါင်းစုရာ ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ ဝါ။ အယူလွဲမှားသူတို့ စွဲကိုင်အပ်သောအကြောင်းတို့သည် ဟူ၍လည်း ပြန်နိုင်ပါသည်။ တိတ္ထာယတနပုဒ်မှ အာယတနသဒ္ဒါသည် သဏ္ဌာတိဋ္ဌာန-ပေါက်ဖွားရာအရပ်၊ သမောသရဏဋ္ဌာန-ပေါင်းဆုံရာအရပ်၊ ကာရဏ=အကြောင်းဟူသော အနက် သုံးပါးကို ဟောနိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေးမြန်း စိစစ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အဆင့်ဆင့် လိုက်နာသင်လည်း မပြု လုပ်ခြင်း(ပြုလုပ် တီထွင်သူ မရှိခြင်း)၌ သာလျှင် တည်ကုန်၏။

ထိုမိစ္ဆာအယူ သုံးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော်....

(၁) ရဟန်းတို့၊ ဤသတ္တဝါသည် အကြင် ချမ်းသာခြင်းသုခ၊ အကြောင် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ အကြောင်ချမ်းသာ ဆင်းရဲမဟုတ်သော ဥပက္ခာကို ခံစား၏။ ထိုခံစားမှု အားလုံးသည် ဖန်းဘဝကပြုခဲ့သည်ဟောင်းမှု၊ မကောင်းမှုဟူသော အဓိကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏ ဟူ၍ ပြောဆိုလေ့ရှိသည့် သဘောထားဟူသည် ရှိကုန်၏။ (ပုဒ္ဓကတဟေတုဝါဒ)

(၂) ရဟန်းတို့၊ ဤသတ္တဝါသည် အကြင် ချမ်းသာခြင်း သုခ၊ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ၊ ချမ်းသာ ဆင်းရဲမဟုတ်သော ဥပက္ခာကို ခံစားရ၏။ ထိုခံစားမှု အားလုံးသည်လောကကို အစိုးရသော တန်ခိုးရှင်၏ဖန်ဆင်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် သာလျှင် ဖြစ်၏ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသည့် သဘောထားဟူသည် ရှိကုန်၏။ (ကဿရနိမ္မာနဝါဒ)

(၃) ရဟန်းတို့၊ ဤသတ္တဝါသည် အကြောင်ချမ်းသာခြင်း သုခ၊ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ၊ အကြောင်ချမ်းသာ ဆင်းရဲခြင်း မဟုတ်သော ဥပက္ခာကို ခံစားရ၏။ ထိုခံစားမှုအားလုံးသည် အကြောင်းအထောက်အပံ့ ရှိမှုမျှဖြစ်ပေါ်လာ၏ ဟူ၍ ပြောဆိုလေ့ရှိသော သဘောထားဟူသည် ရှိကုန်၏။(ယဒိစ္ဆာဟေတုကဝါဒ)

မိစ္ဆာအယူသုံးပါးကို နှိပ်ကွပ်ပုံ

ရဟန်းတို့၊ ဤသည်ဆိုအယူသုံးမျိုးရှိသောမုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် 'ခံစားမှု အားလုံးသည် ရှေးဘဝက ပြုခဲ့သည့် အကြောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏'ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော သဘောထားကို ပြုမှုတို့သည် ကျိုးကြောင်းကို ယုံကြည်၍ 'ယင်းတို့သည် ကျိုးကြောင်းရှိကြကုန်၏'ဟု ဆိုသည်မှာ မှန်ပါသော်လည်း 'မှန်ပေ၏' ဟု ဝန်ခံခဲ့ကြကုန်၏၊ လို အခါငါက 'သို့ဖြစ်သော် ခရူးဘဝကပြုခဲ့သည့်

၁။ ''ကျိုးအယူဒိဋ္ဌိမည်သူက စ၍ ဟောကြားခဲ့သနည်း'' ဟု ဆရာစဉ်ဆက်သို့ ပြန်လှိုက်ခဲ့ ငမေးမြန်း စိစစ်သောအခါ ''မည်သူက စ၍ ဟောကြားခဲ့သည်''ဟု အထောက်အထား မပြနိုင်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် သူ့အသက်ကို သတ်သူ၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးသူ စသည်တို့ ဖြစ်ကြလိမ့်မည်'ဟု ပြောဆိုခဲ့၏။

ရဟန်းတို့၊ ရှေးဘဝကပြုခဲ့သည့် ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကိုသာ လျှင်အနှစ်သာရအားဖြင့်ယုံကြည်စွဲလမ်းသူတို့အား 'ဤအမှုကိုပြုသင့်၏။ ဤအမှုကို မပြုသင့်'ဟူ၍ လိုလားသူဆန္ဒ၊ အာဇာတ်မှုဝိရိယသည် မဖြစ်တော့ချေ။ ဤသို့ပြုသင့်သော အမှုကို အမှန်အကန်အခိုင်အမာအားဖြင့် ဆုပ်ကိုင်၍ မရခဲ့သော် သတ္တိလွတ်ကင်း စောင့်စည်းခြင်း မရှိဘဲ နေသူတို့အား အသီးအခြား အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော 'သမဏဝါဒ'သည် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။

ရဟန်းတို့၊ ရှေးဘဝကပြုခဲ့သည့် ကံကိုသာ ပြောဆိုးလ့ရှိသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၌ ခိုင်လုံသော အကြောင်းနှင့် တကွ ငါ၏ ပထမ နှိပ်ကွပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ငါသည် 'ခံစားမှုအားလုံးသည် လောကကိုအစိုးရသူ တန်ခိုးရှင်၏ ဖန်ဆင်းမှုကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏'ဟုဆိုလေ့ရှိသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ 'သင်တို့သည် ဤသို့ဆိုလေ့ရှိကြ၏ဟုဆိုသည်မှာ မှန်ပါသလော'ဟု မေးခဲ့၏။ သူတို့ကလည်း 'မှန်ပေ၏'ဟုဝန်ခံခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ငါက 'သို့ဖြစ်သော် လောကကိုအစိုးရသော တန်ခိုးရှင်၏ ဖန်ဆင်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် သူ့အသက်ကို သတ်သူ၊ သူ့ဥစ္စာကိုခိုးသူစသည်တို့သည်ဖြစ်ကြလိမ့်မည်'ဟု ပြော ဆိုခဲ့၏။

ရဟန်းတို့ လောကကိုအစိုးရသူ တန်ခိုးရှင်ကို သာလျှင် အနှစ်သာရအားဖြင့် ယုံကြည်စွဲလမ်းသူတို့အား ''ဤအမှုကို ပြုသင့်၏။ ဤအမှုကို မပြုသင့်'' ဟူ၍ လိုလားမှုဆန္ဒ၊ အားထုတ်မှု ဝီရိယသည် မဖြစ်တော့ချေ။ ဤသို့ ပြုသင့်သော အမှု၊ မပြုသင့်သောအမှုကို အမှန်အကန် ဆုခိုင်အမာအားဖြင့် ဆုပ်ကိုင်၍မရခဲ့သော် သတိလွတ်ကင်းစောင့်စည်းခြင်း မရှိဘဲ နေသူတို့အား အသီးအခြား အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော 'သမဏဝါဒ'သည် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊ လေးကိုကို အစိုးရသူ တန်ခိုးရှင်၏ဖန်ဆင်းမှုကိုပြော ဆိုလေ့ရှိသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၌ ခိုင်လုံသော အာကြောင်းနှင့် ဘက္ခ ဤ ငါ၏ ဒုတိယ နှိပ်ကွပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ငါသည် 'ခံစားမှုအားလုံးသည် အကြောင်းအထောက် အပံ့ရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်၏' ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ "သင်တို့သည် ဤသို့ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏" ဟု ဆိုသည် မှာ မှန်ပါသလောဟု မေးခဲ့၏။ သူတို့ကလည်း 'မှန်ပေ၏' ဟုဝန်ခံခဲ့ကြ ကုန်၏။ ထိုအခါ ငါက 'သို့ဖြစ်သော် အကြောင်းအထောက်အပံ့ မရှိမူ၍သာလျှင် သူ့အသက်ကိုယတ်သူ၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးသူ စသည် တို့သည် ဖြစ်ကြလိမ့်မည်' ဟု ပြောဆိုခဲ့၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြောင်း အထောက်အပံ့ မရှိခြင်းကို သာလျှင် အနှစ်သာရအားဖြင့် ယုံကြည်စွဲလမ်းသူတို့အား 'ဤအမှုကို ပြုအပ်၏၊ ဤ အမှုကို မပြုအပ်' ဟူ၍ လိုလားမှုဆန္ဒ၊ အားထုတ်မှုလုံ့လသည် မဖြစ် နိုင်တော့ချေ။ ဤသို့ပြုသင့်သောအမှု၊မပြုသင့်သောအမှုကို အမှုနဲ့အကန် အခိုင်အမာအားဖြင့် ဆုပ်ကိုင်၍ မရခဲ့သော် သတိလွတ်ကင်းစောင့်စည်း ခြင်း မရှိဘဲ နေသူတို့အား အသိ၊အခြားအကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော 'သမဏဝါဒ'သည် မဖြစ်နိုင်ဒတော့ချေ။

ရဟန်းတို့၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ရှိဘဲ ခံစားမှု အားလုံး သည် ဖြစ်၏ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၌ ခိုင်လုံသော အာကြောင်းနှင့်တကွ ဤငါ၏ တတိယနှိပ်ကွပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

သူတစ်ပါးတို့ မနှိပ်ကွပ်အပ်သောတရား

ရဟန်းတို့၊ ငါဟောကြားအပ်သော ဤတရား၊သည်ကား သူတစ် ပါးတို့မနှိပ်ကွပ်အပ်သောတရားဖြစ်၏။ ပညာရှိကိုယ်စီကဲ့ရဲ့အပ်သောတရား ဖြစ်၏။ ထိုတရားသည် အာဘယ်နည်းဆိုအော်-ခတ်ခြောက်ပါး၊ ဖဿာ ယတန ခြောက်ပါး၊ အာရုံသိုက်ရောက်၍ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်း—မနောပဝိ စာရ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ သစ္စာလေးပါးတို့ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ခတ်ခြောက်ပါးဟူသည်အာဘယ်နည်း ဆိုအော်သင်-ပထဝီ ခတ်၊ အာပေါခတ်၊ တေဇောခတ်၊ ဝါယောခတ်၊ အာကာသ ခတ်၊ ဝိညာဏခတ်တို့ဖြစ်၏။ ဖဿာယတန (၆)ပါးဟူသည် စက္ခု ဖဿာတစခသော အာယတန (၆)ပါးဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊ စိတ်၏အာရုံသို့ ကပ်ရောက်၍ဖြစ်ခြင်း 'မနောပဝိစာရ' တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးဟူသည်အဘယ်နည်း ဆိုသော်-မျက်စိဖြင့် ရူပါပုံကိုမြင်သောအခါ နှစ်သက်မှု၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံသို့ ကပ်ရောက်၍လည်း စိတ်သည်ဖြစ်၏။ မနှစ်သက်မှု၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ရူပါရုံသို့ ကပ်ရောက်၍လည်း စိတ်သည်ဖြစ်၏။လျစ်လျူရှုမှု၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံသို့ ကပ်ရောက်၍လည်း စိတ်သည်ဖြစ်၏။ နားဖြင့်သဒ္ဒါရုံကို ကြားသောအခါ၊ နှာခေါင်းဖြင့် ဂန္ဓာရုံကို နံသောအခါ၊ လျှာဖြင့် ရသာရုံကို ခံစားသောအခါ၊ ကိုယ်ဖြင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိသောအခါ စိတ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိသောအခါ နှစ်သက်မှု၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံသို့ ကပ်ရောက်၍လည်းစိတ်သည် ဖြစ်၏။မနှစ်သက်မှု၏အကြောင်း ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံသို့ ကပ်ရောက်၍လည်း စိတ်သည်ဖြစ်၏။ လျစ်လျူရှုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မာရုံသို့ ကပ်ရောက်၍လည်း စိတ်သည်ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင်စိတ်၏အာရုံသို့ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ခြင်း "မနောပဝိစာရ" တို့သည် ဆယ့်ရှစ်ပါး ဖြင့်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ အရိယသစ္စာလေးပါးဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော် ဓာတ်ခြောက်ပါးကိုစွဲ၍ သန္ဓေသား၏အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ သန္ဓေသားလာက်ဝင်သည်ရှိသော် နာမ်ရုပ်သည်ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အာယတန ခြောက်ပါးသည် ဖြစ်၏။ အာယတန ခြောက်ပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိမှုဖဿသည်ဖြစ်၏။ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာသည်ဖြစ်၏။ခံစားမှုဝေဒနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား 'ဤကား ဆင်းရဲဟုသည်း၊ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ထင်း။ ဤသည်း ဆင်းရဲချုပ်ရာတည်း၊ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း' ဟု ဝါဟောကြား၏။

ရဟန်းတို့၊ ဆင်းရဲခြင်း 'ဒုက္ခအရိယသစ္စာ' ဟူသည် အဘယ်နည်း ဆိုသော-ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် ဆင်းရဲတည်း၊ အိုရခြင်း၊ ယောရခြင်းတို့သည် ဆင်းရဲတည်း။ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်နှလုံးမသာခြင်း၊ ပြဿနာပန်းခြင်းတို့သည်လည်း ဆင်းရဲတို့တည်း။ မချစ်မနှစ်သက်သူတို့နှင့်ဆုံရခြင်း၊ ချစ်နှစ်သက်သူတို့နှင့် ကွဲကွာရခြင်း

၁။ ဇနောပဝိစာရာတိ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဥပဓာရေန္တာ မနသော ဝိဝိဓေရဏာကာရေ၊ ဌပိကာ။

http://www.dhammadownload.com

ဟုသည်ဆင်းရဲ၏ဟူသည်း။ လိုချင်သောအာရုံကိုမရခြင်း၊ ဟူသည်ဆင်းရဲ၏ဟူသည်း။ အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုသော် စွဲလမ်းအပ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးသည် ဆင်းရဲတို့တည်း။ ဤတရားများကို 'ဒုက္ခသစ္စာ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း 'ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ' ဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော် အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဝိညာဏ်သည်ဖြစ်၏.... ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဇရာမရဏသည်ဖြစ်၏။ သောကပရိဒေဝစသည်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ဆင်းရဲအစုံအဝေးဖြစ်ခြင်းကို 'ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ 'ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ' ဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော်-အဝိဇ္ဇာအကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်သည်ချုပ်၏... ဇာတိချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏသည်ချုပ်၏။ သောကပရိဒေဝစသည်တို့သည်ချုပ်ကုန်၏။ ဤသို့ဆင်းရဲအစုံအဝေးချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ဓရာက်စေသောအကျင့် 'ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါအရိယသစ္စာ' ဟူသည်အဘယ်နည်းဆိုသော်-မှန်သောအမြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်းသောအကြံ-သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ မှန်ဖြစ်သော ပြောဆိုခြင်း သမ္မာဝါစာ မှန်သောပြုလုပ်ခြင်း--သမ္မာကမ္မန္တ၊ မှန်သောအသက်မွေးခြင်း သမ္မာအာဇီဝ မှန်ဖြစ်သောအားထုတ်ခြင်း-သမ္မာဝါယာမ၊ မှန်သောအောက်မေ့ခြင်း-သမ္မာသတိ၊ မှန်သောတည်ကြည်ခြင်း-သမ္မာသမာဓိ ဟူသော အင်္ဂါ ၈-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယမဂ်ပင်တည်းဟု ဟောကြားတော်မူပါသည်။

၂။ ဘယသုတ

သားအမိခြင်းပင် မကောင်းကွယ်နိုင်သည့်ဘေးသုံးပါး

၆၃။ ရဟန်းတို့၊ အမိနှင့်သား ဤချင်းချင်းပင်မကောင်းကွယ်နိုင်သည့် ဘေးကြီးသုံးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောကြားအပြင်နည်းသော်ပုထုဇဉ်သည် ပြောဆို၏။ ထိုဘေးကြီးသုံးပျိုးကား အဘယ်နည်းဆိုခဲသော်-

(၁) မြို့ရွာနိုဂုံးများကို မီးကြီးစွဲလောင်ခြင်း၊

(၂) မီးကြီးစွဲရွာ၍ မြို့ရွာနိုဂုံးများဓမျာပါသွားခြင်း၊

(၃) ဧကာပုန်းခဝေးပြေ ထင်ကြွသောင်းကျန်း၍ ဇနပုဒ်နေသူများ လယ်လွတ်ထွက်ပြေးရခြင်းတို့ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊စင်စစ်ထိုဒဿနသုံးမျိုးတို့သည်အမိနှင့်သားအချင်းချင်း ကာကွယ်နိုင်သည့် ဘေးမျဉ်းသာဖြစ်ကုန်၏၊ အိုခြင်းဇရာဘေး၊ နာခြင်း ဗျာဓိဘေး၊သေခြင်းမရဏဘေးတို့သည်လာ စင်စစ်အမိနှင့်သား အချင်းချင်းပင် မကာကွယ်နိုင်သည့် ဘေးမျဉ်းဖြစ်ကုန်၏။ရဟန်းတို့၊ အမိသည် သားကို 'မအိုပါစေလင့်၊ မနာပါစေလင့်၊ မသေပါစေလင့်'ဟူ၍ တောင့်တ၍မရနိုင်၊သားသည်လည်း အမိကို'မအိုပါစေလင့်၊ မနာပါစေလင့်၊ မသေပါစေလင့်'ဟူ၍ တောင့်တ၍မရနိုင်။

ရဟန်းတို့၊ အမိနှင့်သား အချင်းချင်းကာကွယ်နိုင်သည့် ဘေးသုံးမျိုးကိုလည်းကောင်း၊ အမိနှင့်သား အချင်းချင်း မကာကွယ်နိုင်သည့်ဘေးသုံးမျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပယ်မျှားလွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်လမ်းစဉ်သည်ရှိ၏။ ထိုအကျင့်လမ်းစဉ်ကား အာဘယ်နည်းဆိုဿဝ်အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဇရိယမဂ်ဒုပတည်းဟုဟောကြားတော်မူပါသည်။

၃။ ဝေနဂပုရသုတ်

မြင့်မြတ်သောအိပ်ရာနေရာ သုံးမျိုး

၆၄။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓိယည် ရဟန်းသံဃာအပေါင်းနှင့်တကွ ကောသလတိုင်းအတွင်း၌ ခရီးလှည့်လည်တော်မူရာ ဝေနဂပုရ မည်သော ပုဏ္ဏားရွာသို့ဆိုက်ရောက်တော်မူ၏။ ဝေနဂပုရရွာသား ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့သည် ဗုဒ္ဓဝံချဉ်းကပ်လာကြ၏။ ထိုရွာသားတို့တွင် ဝစ္ဆအန္ဒယ်ငဲ့ ဖြစ်သော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်က ဗုဒ္ဓအား ဤသို့လျှောက်၏—

"အရှင်ဂေါတမ၊ အံ့ဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။မဖြစ်ဖူးခဲ့ထူးကဲလှပါသည်။ အရှင်ဂေါတမသည် မျက်စိစသောဣန္ဒြေတို့သည် မူညံ့စဆိတ်သိမ်းကဲ့သို့ပြည့်ဖောင်း၊ အညှာမှမခြွစ ထန်းသီးမှည့်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘလာနီးပါဒ္ဓတင်ထားသော ဇမ္မူရုစဲ့ရွှေကဲ့သို့လည်းကောင်း ဆွဲလှန်ကြည့်လင်လှပါသည်။ အရေအဆင်းသာလည်း ဖြူစင်တောက်ပလှပါသည်။ အမရုအဆင်းပေါ်လည်း ဖြူစင်တောက်ပလှပါသည်။ အရှင်ဂေါတမသည် မြင့်သော အခြေရှိသော ညောင်းစောင်း၊ ပလ္လင်၊ ဇမ္ဗုရှည်ကော်ဇောသားမွေးအခင်းစသည့် မြင့်မြတ်သောအိပ်ရာနေရာတို့ကို အလိုရှိတိုင်း ရရှိနေပါသလော"

http://www.dhammadownload.com

"ပုဏ္ဏား၊ မြင့်မြတ်သောအာခြံရှိသောညောင်စောင်း၊ပလွင်၊ မွေးရှည်ကော်ဇော စသည့် မြင့်မြတ်သော အိပ်ရာနေထိုင်တို့သည် ရဟန်းတို့အား ရခဲကုန်၏' ရလျှင်လည်း မသုံးစွဲအပ်ကုန်။ ပုဏ္ဏား၊ ယခုအခါ ငါသည် အလိုရှိတိုင်း မပင်မပန်း ရရှိနာ ည့် မြင့်မြတ်သော အိပ်ရာနေရာတို့ကား နတ်တို့၏ မြင့်မြတ်မသာ အိပ်ရာနေရာ၊ ဗြဟ္မာ တို့၏ မြင့်မြတ်သောအိပ်ရာနေရာ၊ အရိယာတို့၏ မြင့်မြတ်သော အိပ်ရာ နေရာဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏"

"အရှင်ဂေါတမ၊ အရှင်အသိုရှိတိုင်းရရှိနေသောနတ်တို့၏ မြင့်မြတ်သော အိပ်ရာနေရာဟူသည် အဘယ်ပါနည်း"

"ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် နံနက်အခါ၌တွင် သပိတ်သင်္ကန်းကိုဆောင်၍ မိမိအိမ်ပြု၍ နေရာဖြစ်သော ရွာနိုင်ငံသို့ဆွမ်းခံယူငင်၏ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရာမှထွက်ခဲ့ပြီးလျှင်တောအရပ်သို့သာလျှင်ဝင်၏။ ထိုဇာတာအရပ်၌ရှိသော မြက်သစ်ရွက်တို့ကိုစုရုံ၍ထက်ဝယ်ဖဲ့ခဲ့ပြီးကိုယ်ကိုမြောင့်မတ်စွာထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေ့ရှုသတိကိုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထို့နောက် ငါသည် ကာမဂုဏ်တို့မှလည်း၊ ကာင်း၊ အကုသိုလ်တို့မှ လည်း၊ ဧကာင်း ကင်းဆိတ်၍ ဝိဘက်ဝိစာရပီတိသုခတို့နှင့်တကွပဌမ ဈာန်တို့ဝင်စား၍ဖြစ်၏၊ စတုတ္ထဈာန်ကိုဝင်စား၍နေ၏။ ထိုအချိန်၌ငါ၏ စကြဲ လျှာက်ခြင်း၊ရပ်ခြင်း၊ထိုင်ခြင်း၊အိပ်ခြင်းတို့သည် နတ်တို့၏ စကြဲလျှောက်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်းတို့သည် နတ်တို့၏ စကြဲလျှောက်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ယိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်းတို့ပင်ဖြစ်ကုန်၏၊ ပုဏ္ဏား၊ ငါ့အလိုရှိတိုင်းရရှိနေသော နတ်တို့၏မြင့်မြတ်သောအိပ်ရာနေရာ ဟူသည် ဤစျာန်မည်းပါးဖြင့် နေခြင်းပင်တည်း"

"အရှင်ဂေါတမ၊ အရှင်သည်အလိုရှိတိုင်းရရှိနေသောဗြဟ္မာတို့၏ မြင့်မြတ်သော အိပ်ရာနေရာဟူသည် အဘယ်ပါနည်း"

"ပုဏ္ဏား၊ငါသည် နံနက်အခါ၌တွင်သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူ၍ဆောင်၍ မိမိအိမ်ပြု၍နေရာဖြစ်သော ရွာနိုင်ငံသို့ ဆွမ်းအလို့ငှာဝင်၏။ ငါသည် ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရာမှ ထွက်ခဲ့ပြီးလျှင်တောအရပ်သို့သာ လျှင်ဝင်၏။ ထိုဇာတာအရပ်၌ရှိသော မြက်သစ်ရွက်တို့ကိုစုရုံး၍ ထက်ဝယ်ဖဲ့ခဲ့ပြီး ကိုယ်ကိုမြောင့်မတ်စွာထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရှေ့ရှုသတိကိုဖြစ်စေလျက်ထိုင်နေ၏။ ထို့နောက် ငါသည် ကာမဂုဏ်တို့မှလည်း ကာင်း၊ အကုသိုလ်တို့မှ လည်း ဧကာင်း ကင်းဆိတ်၍ ဝိဘက်ဝိစာရပီတိသုခတို့နှင့်တကွပဌမဈာန်ကိုဝင်စား၍နေ၏။ အထက်အရပ်၊အောက်အရပ်၊ ဝိတက် ဝိစာရကင်းကွာ၍ အရပ်တိုင်း၌ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးနှင့်တကွဝမ်းလောကလုံးကို ပြန့်ပြော

http://www.dhammadownload.com

မြင့်မြတ်၍ အကန့်အသတ်မရှိသည့်မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်ဖြန့်၍နေ၏။ ထို့အတူကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ဥပေက္ခာတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်လည်းဖြန့်၍နေ၏။ထိုအချိန်၌ငါ၏စကြဲသွားခြင်း၊ရပ်ခြင်း၊ထိုင်ခြင်း၊အိပ်ခြင်းတို့သည်ပြဟ္မာတို့၏စကြဲသွားခြင်း၊ရပ်ခြင်း၊ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။ပုဏ္ဏား၊ငါသည်အလိုရှိတိုင်း ရရှိနေသောဗြဟ္မာတို့၏ မြင့်မြတ်သောအိပ်ရာနေရာဟူသည် ဤမေတ္တာ၊ကရုဏာ၊မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတို့ဖြင့် နေခြင်းပင်တည်း။

"အရှင်ဂေါတမ၊ အရှင်သည် အလိုရှိတိုင်း ရရှိနေသောအရိယာတို့၏ မြင့်မြတ်သော အိပ်ရာနေရာဟူသည် အဘယ်နည်း"

"ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် နံနက်အချိန်တွင် သပိတ်သင်္ကန်းကိုဆောင်၍ မိမိအမှီပြု၍နေရာဖြစ်သောရွာနိဂုံးသို့ ဆွမ်းအလို့ငှာဝင်၏။ဆွမ်းစားပြီးနောက်ဆွမ်းခံရာမှထွက်လျှင် တောအရပ်သို့သာဝင်၏။ ထိုတော အရပ်၌ရှိသော မြက်သစ်ရွက်တို့ကိုစုရုံး၍ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခေါင်းပြီး ထိုင်နေ၏။ထိုအခါ ငါသည် ရာဂကိုအကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်ပြီး၍၊ဒေါသကိုအကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်ပြီး၍၊မောဟကိုအကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်ပြီး၍ဟုသိ၏။ တိုအချိန်၌ ငါ၏စကြဲသွားခြင်း ရပ်ခြင်း၊ထိုင်ခြင်း၊အိပ်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။ပုဏ္ဏား၊ငါသည် အလိုရှိတိုင်း ရရှိနေသောအရိယာတို့၏မြင့်မြတ်သော အိပ်ရာနေရာဟူသည် ဤသို့ ရာဂ၊ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို ပယ်၍နေခြင်းပင်တည်း"

ဤသို့ ဗုဒ္ဓကဖြကြားသောအခါ ဝေနဝဂပုရ ရွာသား ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့သည် လွန်စွာနှစ်သက်၍ ဥပါသကာအဖြစ် ခံယူသွားကြလေသည်။

၄။ သရဘသုတ်

သရဘပရိုဗိဇ်နှင့်စပ်၍ မြွက်ကြားသော စကားသုံးခွန်း

၆၅။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓသီတင်းသုံးစဉ်သာသနာဝန်မှ ပါကြဲမိကပင်ထွက်ခွာသွားသည့်သရဘပရိဗိုဇ်သည်ပရိသတ်အလယ်၌ "ငါသည် သက္ကအန္ဒယ်ဝင် ရဟန်းတို့၏ တရားကိုသိခဲ့ပြီ" ဟုပြောဆို၏။ ထိုသို့ပြောဆိုသည်ကို မြို့ထဲ၌ဆွမ်းခံသောရဟန်းတို့က ကြားခဲ့၍ ဗုဒ္ဓအား လျှောက်တင်ကြလေသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုအခါဗုဒ္ဓသည် ညချမ်းအခါနှင်တွင် သီပိဏ်ကာမြစ်ကမ်းရှိ ရိုင်္ဂီတို့၏ ကျောက်ဇရုံသို့ကြွသွား၍ ခင်ထားသောနေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီး သရဘပရိုင်္ဂီအား ထိုကဲ့သို့သောစကားကို ဟောကြားသည့် ဆိုပြင်းမှာ မှန်ပါသဇလော'ဟု မေးဖော်မူသည်၊ ဗုဒ္ဓကသုံးကြိမ်တိုင်အောင်ထပ်၍မေးသော်လည်း သရဘပရိုင်္ဂီသည် အဖြေမပေးဘဲ မျက်နှာမသာမယာဖြင့် ခေါင်းငိုက်စိုက်ချကာ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓကပရိုင်္ဂီတို့အား ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူ၏။

"ရိုင်္ဂီတို့၊ အကြင်သူသည် ငါ့ကို 'သင်သည် တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်မှန်ကန်စွာသိ၏ဟု ဝန်ခံမေးသော်လည်း၊ ဤအရာတို့ မှုမပြင်မသို' ဟုဆိုပြင်းအံ၊ ထိုသူသည် ငါကပြန်၍မေးသည်ရှိသော် ဓနုကဲ့စားဖြင့် ရွှေ့စကားတိုဖဲ့ကွယ်လျက် စကားလမ်းမကြောင်းပြောင်းပစ်ခြင်း၊ အမျက်ဒေါသထွက်ခြင်း၊ သရဘပရိုင်္ဂီကဲ့သို့ ခေါင်းငိုက်စိုက်ကျကာထိုင်နေရခြင်းဟူသော အဓမ္မကြောင်းသုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အကြောင်းသည်သာ ရောက်ရာ၏။

ပရိုင်္ဂီတို့၊ အကြင်သူသည် ငါ့ကို 'အာသဒေါတရားကုန်ပြီးသူဖြစ်၏ဟု စွဲခဲသောသဘင်္ဂအား ကျိုးသည်သော အာသဒေါတရားတို့ဖြင့်မကုန်သေးဘူ'ဟု ဆိုပြင်းအံ့၊ ထိုသူသည် ငါကပြန်၍ မေးစစ်သည်ရှိသော် အဓမ္မကြောင်းသုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောအကြောင်းသည်သာ ရောက်ရာ၏။

ပရိုင်္ဂီတို့၊အကြင်သူသည် ငါ့ကို 'သင်ဟောကြားအပ်သောတရားသည် ငွေ့ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှာမဖြစ်'ဟု ဖြောဆိုပြင်းအံ့၊ထိုသူသည် ငါကပြန်၍မေးစစ်သည်ရှိသော် အကြောင်းသုံးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အကြောင်းသည်သာ ရောက်ရာ၏"

ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓသည် သီပိဏ်ကာမြစ်ကမ်းရှိ ပရိုင်္ဂီတို့၏ အရံခြံခြေသံးဟာက်သကဲ့သို့ ရဲရင့်သောစကားကို သုံးကြိမ်မြောက်ဆိုပြီး ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်ကြွသွားတော်မူ၏။

ထို၌ပင် ပရိုင်္ဂီတို့သည် သရဘပရိုင်္ဂီအား "သင်ဘုရား ခြင်္သေ့ကို တုရင်ဟိန်းဟောက်သောမြင်းခွေးတို့ကြောက်ဖွယ်တုရင်တွန်သောကြောက်မက်ဖွယ်မရှိသောခြင်္သေ့ကဲ့သို့ ရဟန်းဂေါတမကိုယ်ထွဋ်သာအချည်းနှီးကြုံးဝါးဘို့၏" ဟု ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ကြလေသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဗုဒ္ဓဝပါလာသောအခါ ဗုဒ္ဓကိုကြည်ညိုဘူးမျှား တစ်နေ့တခြား တိုးလာပြီးတိတ္တိပရဖိုင်တို့ကိုကြည်ညိုသူမျှား တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်သွားသည်။ ထိုအခါ ရဟန်းဒဂါတမသည် 'အာဝဋ္ဋနီမာယာ'ခေါ် လျှို့ဝှက်ပညာဖြင့် လူတွေ့ကိုလည်းတတ်ဆဲဆောင်သောကြောင့် သူ့ကိုကြည်ညိုသူတွေ့မျှားလာခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်'ဟု တိတ္တိတို့ကဆင်ခြင်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုလျှို့ဝှက်ပညာကို ခိုးယူဖန်အကြံဖြင့် သရဘပရိဖိုင်သည် ရဟန်းတို့ထံ၌ ရတန်းပြသည်။ သူသည် ဥပုသ်နေ့တိုင်း ရဟန်းများရွတ်ဆိုကြားနာသည့်ပါဂိမောက်ကိုပင်လျှို့ဝှက်ပညာဟု မှတ်ထင်သဖြင့် ပါတိမောက်ကို နှုတ်တက်ရအောင်သင်ယူပြီး ပရိဖိုင်ကျောင်းသို့ပြန်သွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

၅။ ကေသမုတ္တိသုတ်[၁]

ပယ်ရမည့်တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံရမည့်တရားသုံးပါး

ကာလာမင်းများ လျှောက်ကြားပုံ

၆၆။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မျှားစာသောရဟန်း အပေါင်းနှင့်တကွ ဓနာလတိုင်းအတွင်း၌ဒဿာရိုကြွချီစဉ်ကာလာမမင်းတို့၏ ကေသမုတ္တ မည်သော နိဂုံးသို့ ဆိုက်ရောက်လေ၏။

ကာလာမမင်းတို့သည် "သာကီဝင် မင်းမျိုးဖြစ်သော ရဟန်း ဂေါတမသည် ကေသမုတ္တနိဂုံးသို့ဆိုက်ရောက်လာသတဲ့" ဟူသောသတင်းစကားကို ကြားသိကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ် လာကြပြီး ဝမ်းဓမြောဘိဝယ် ပဋိသန္ထာရစကားကို ပြောဆိုကြသည်။ ထို့နောက် ကာလာမမင်းတို့က မြတ်စွာဘုရားအား အောက်ပါစကားကို လျှောက်ကြားကြသည်။

"အရှင်ဘုရား၊ အချို့သော သာဓကပြုဟွံတို့သည် ကေသမုတ္တနိဂုံးသို့ ရောက်လာကြပါသည်။ သူတို့သည် မိမိတို့၏အယူဝါဒကိုသာလျှင်

၁။ ဤသုတ်ကို ယခင်က 'ကာလာမသုတ်' ဟု လူသိများခဲ့ပါသည်။ ကေသမုတ္တနိဂုံး၌ ဟောသောကြောင့် ကေသမုတ္တိသုတ်ဟု ဆင်မှု၌ အမည်တပ်ပါသည်။ သီဟိုနှင့်အင်္ဂလိပ်မူတို့၌ကား 'ကေသပုတ္တ'ဟု ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်မှားတင်ပြောဆို၍ သူတစ်ပါးတို့၏ အယူဝါဒကို ရှုတ်ချပြောဆိုကြပါသည်။ တစ်ဖန် အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ ရောက်လာပြန်သော အခါ၌လည်း ထိုနည်းတူပင် ပြောဆိုကြပြန်ပါသည်။

အရှင်ဘုရား၊ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့တွင် အဘယ်သူတို့၏ စကားသည် မှန်၍ အဘယ်သူတို့၏ စကားသည် မှားသနည်း ဟူ၍ကျွန်ုပ်တို့အား ယုံမှားမှု ဇောတောမှုမျာ. ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။"

ကာလာမ မင်းတို့က ထိုသို့ လျှောက်ကြား သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကာလာမ မင်းတို့အား သူတစ်ပါး ပြောကားမျှဖြင့် မယုံဘဲ ကိုယ်တိုင် သိမြင်အောင် ဆင်ခြင် စူးစမ်းပြီးမှ ပယ်သင့်သောတရားကို ပယ်၍၊ ဆောင်သင့်သောတရားကို ဆောင်ကြရန် ဟောကြားလမ်းညွှန်တော် မူပါသည်။

"ကာလာမ မင်းတို့၊ သင်တို့သည် ယုံမှားခြင်းဌာန သင့်ပေ၏။ ဇောတေခြင်းဌာန သင့်ပေ၏။ ယုံမှားသင့်သော အရာ၌သာလျှင် သင်တို့အား ယုံမှားခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏။

မယုံကြည်ရာ အကြောင်းဆယ်ပါး

ကာလာမမင်းတို့၊ သင်တို့သည် တစ်ဆင့်စကား ကြားရုံမျှဖြင့် အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

မိဘဘိုးဘွား အဆက်ဆက် ပြောစကားမျှဖြင့်လည်း၊ အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

"ဒီဟာက ဒီလိုတဲ့" ဟူ၍ မဇ္ဈမခေါ ပြောစကားဖြင့်လည်း၊ အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

စာပေကျမ်းဂန်နှင့် ညီညွတ်ရုံဖြင့်လည်း အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

'ဤအတိုင်းသာ ဖြစ်လောက်ရာ၏' ဟူ၍ ကြံဆယူခြင်း ဟူသော အကြောင်းဖြင့်လည်း အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

နည်းလမ်းယုတ္တိဖြင့် ချိန်ဆနိုင်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းဖြင့်လည်း အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

အကြောင်းခြင်းရာကို ကြံဆခြင်းဖြင့်လည်း အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဤတွင်ကြွေ စဉ်းစား၍ ကျေးဇူးပန်စသက် လက်ခံထားသော မိမိ အယူအဆနှင့် ညီညွတ်ရုံဖြင့်လည်း အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

နာယူဆိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်လည်း အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

မိမိတို့ဆီး ဆရာဖြစ်သော ရဟန်း၏ စကား ဖြစ်ရုံမျှဖြင့်လည်းအမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။

ကိုယ်စိုင်သိလျှင် စွန့်ပယ်ကြ

ကာလာမ မင်းတို့၊ အကြင်အခါ၌ "ဤတရားတို့သည် အကုသိုလ်တရားမျှားဖြစ်၏။ အပြစ်ရှိသော တရားမျှားဖြစ်၏။ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သော တရားမျှားဖြစ်၏။ ပြည့်စုံစွာ စဲယူဆောက်တည်အပ်သည် ရှိသော် အစီးအပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာဖြစ်ကုန်၏" ဟူ၍ သင်တို့ကိုယ်တိုင် သာလျှင် သိကုန်ဆု၏။ ထိုအခါ၌ သင်တို့သည် ထိုတရားတို့ကို ပယ်စွန့်ကြကုန်လော။

ပယ်ရဖည့် တရားသုံးပါး

"ကာလာမမင်းတို့၊ထိုအရာကို သင်တို့ မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ ဒေါသသည် သတ္တဝါ၏ အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ရှိသော် အကျိုးစီးပွား တိုးပွားခြင်းငှာ ဖြစ်သလော၊ အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သလော"

"အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား"

"ကာလာမမင်းတို့၊ တပ်မက်ခြင်းရှိသော သတ္တဝါသည် လောဘဖြင့်လွှမ်းမိုးအပ်၊ သိမ်းကျုံးဆဲငယ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတ္တဝါကိုလည်း သတ်၏။ သူမဟေးအပ်သော ဥစ္စာကိုလည်း ယူ၏။ သူတစ်ပါးသားမယားကိုလည်း သွားလေ၏။ မုသာစကားကိုလည်း ပြော၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ထိုအမှုမျှားပြုကျင့်ရန် စေခိုင်းကိုက်တန်း၏။ သတ္တဝါကိုသတ်ခြင်း စသော အမှုသည် ထိုသတ္တဝါအား ရှည်မြင့်စွာ အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်သေ၏။

ကာလာမ မင်းတို့၊ ထိုအရာကိုသင်တို့ မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ ဒေါသသည် သတ္တဝါ၏ အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ရှိသော်

http://www.dhammadownload.com

အာကျိုးစီးပွား တိုပွားခြင်းငှာ ဖြစ်သလော၊ အကျိုးစီးပွား မဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သလော”

‘အကျိုးစီးပွား မဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား’

‘ကာလာမ မင်းတို့၊ ဒေါသဆုတ်သော သတ္တဝါသည် ဒေါသဖြင့် လွှမ်းမိုးသော် သိမ်းကြုံး ဆဲယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတ္တဝ ကို လည်းသတ်၏။....မုသားစကားကိုလည်းပြော၏၊ သူဘစ်ပါးကိုလည်း ထို အမှုမျိုးဖြင့်ပြုကျင့်ရန် စေခိုင်းတိုက်တွန်း၏။ သတ္တဝ ကို ဘေးခြင်းစသော အမှုသည် ထိုသတ္တဝ အား ရှည်မြင့်စွာ အကျိုး စီးပွားမဲ့ခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်လေ၏။

‘ကာလာမ မင်းတို့၊ထို အရာကို သင်တို့ မည်သို့ ထင်ကြသနည်း။ မောဟသည် သတ္တဝ၏ အတွင်းသန္တာန် ဖြစ်သည်ရှိသော် အကျိုးစီးပွား တိုးပွားခြင်းငှာ ဖြစ်သလော၊ အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်းငှာဖြစ်သလော

‘အကျိုးစီးပွား မဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား’

‘ကာလာမ မင်းတို့၊ တွေဝေသောသတ္တဝ၏သည် မောဟဖြင့် လွှမ်းမိုးအပ်၊ သိမ်းကျုံး ဆဲယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတ္တဝ၏ကိုလည်း သတ်၏။ မုသားစကားကိုလည်းပြော၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်းထိုအမှုမျိုး ပြုကျင့်ရန် စေခိုင်းတိုက်တွန်း၏။ သတ္တဝ ကို သတ်ခြင်းစသောအမှုသည် ထိုသတ္တဝ၏အား ရှည်မြင့်စွာ အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်လေ၏။

ကာလာမ မင်းတို့၊ ထိုအရာကို သင်တို့မည်သို့ ထင်ကြသနည်း၊ ဤလောဘ၊ဒေါသ၊မောဟတို့သည်ကုသိုလ်တရားများဖြစ်သလော အကုသိုလ် တရားများ ဖြစ်ပါသလော’

‘အကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား’

‘အပြစ်ရှိသော တရားများဖြစ်သလော၊ အပြစ်ကင်းသော တရား များ ဖြစ်သလော’

‘အပြစ်ရှိသော တရားများ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား’

‘ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သော တရားများ ဖြစ်သလော၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားများ ဖြစ်သလော’

http://www.dhammadownload.com

'ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သော တရားမျှား ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

'ဤတရားတို့သည် အပြည့်အစုံစွဲယူဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်သလော၊မဖြစ်ကုန်သလော ဤအရာ၌ သင်တို့၏ဘင်မြင်ချက် မည်သို့ရှိပါသနည်း'

'ဤတရားတို့သည် အပြည့်အစုံဆွဲယူဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာဖြစ်ပါကုန်၏။ဤအရာ၌ ဤသို့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ထင်မြင်ချက် ရှိပါသည်ဘုရား'

'ကာလာမ မင်းတို့၊ ဤသို့ လောဘ ဒေါသမောဟတို့၏ အစီးအပွားမဲ့မှုဆင်းရဲမှုကို ဖြစ်စေခြင်းဟူသော အနက်သဘောကို ချည်ရွယ်၍ 'သင်တို့သည် တစ်ဆင့်စကား ကြားရုံမျှဖြင့် အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်၊ မိမိတို့၏ဆရာဖြစ်သောရဟန်း၏ စကား ဖြစ်ရုံမျှဖြင့်လည်း အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်'

'ကာလာမ မင်းတို့၊အကြင်အခါ၌ဤတရားတို့သည်ကုသိုလ်တရားမျှားဖြစ်၏။ အပြစ်ကင်းသော တရားမျှား ဖြစ်၏။ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်သောတရားမျှားဖြစ်၏။ပြည့်စုံစွာဆွဲယူဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်းခမ်းသာခြင်းငှာဖြစ်ကုန်၏'ဟူ၍ကိုယ်တိုင်သာ လျှင်သိကုန်ရာ၏။ယုံအခါ၌ သင်တို့သည် ထိုတရားတို့ကိုပြည့်စုံစေ၍နေကြကုန်လော'

'ကာလာမမင်းကို၊ ထိုအရာကို သင်တို့ မည်သို့ ထင်ကြသနည်း၊ အလောဘသည် သတ္တဝါ၏အတွင်း၊သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ရှိသော် အကျိုးစီးပွားထိုးပွားခြင်းငှာ ဖြစ်သလော၊အကျိုးစီးပွား မဲ့ခြင်းငှာဖြစ်သလော'

'အကျိုးစီးပွား တိုးပွားခြင်းငှာ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

ပြည့်စုံရမည့် တရားသုံးပါး

'ကာလာမ မင်းတို့၊ သင်တို့သည် တစ်ဆင့်စကား ကြားရုံမျှဖြင့် အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်၊ မိမိတို့၏ဆရာဖြစ်သောရဟန်း၏ စကား ဖြစ်ရုံမျှဖြင့်လည်း အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်'

'ကာလာမ မင်းတို့၊အကြင်အခါ၌ဤတရားတို့သည်ကုသိုလ်တရားမျှားဖြစ်၏။ အပြစ်ကင်းသော တရားမျှား ဖြစ်၏။ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်သောတရားမျှားဖြစ်၏။ပြည့်စုံစွာဆွဲယူဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်းခမ်းသာခြင်းငှာဖြစ်ကုန်၏'ဟူ၍ကိုယ်တိုင်သာ လျှင်သိကုန်ရာ၏။ယုံအခါ၌ သင်တို့သည် ထိုတရားတို့ကိုပြည့်စုံစေ၍နေကြကုန်လော'

'ကာလာမမင်းကို၊ ထိုအရာကို သင်တို့ မည်သို့ ထင်ကြသနည်း၊ အလောဘသည် သတ္တဝါ၏အတွင်း၊သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ရှိသော် အကျိုးစီးပွားထိုးပွားခြင်းငှာ ဖြစ်သလော၊အကျိုးစီးပွား မဲ့ခြင်းငှာဖြစ်သလော'

'အကျိုးစီးပွား တိုးပွားခြင်းငှာ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

http://www.dhammadownload.com

'ကာလာမ မင်းတို့၊ မတပ်မက်ဧသော သတ္တဝါသည် လောဘဖြင့် မလွှမ်းမိုးအပ်၊ သိမ်းကျုံးဆွဲငင်၍ မယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သူ့အသက်ကိုမသတ်၊သူ့ဥစ္စာကို မခိုးယူ၊ သူတစ်ပါး သားမယားကို မသွားလာ၊မုသားစကားမဆို၊သူတစ်ပါးကိုလည်းထိုအမှုများပြုကျင့်မှန်စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်းမပြု၊ ယင်းသို့မပြုခြင်းသည် ထိုသဝါအား ရှည်မြင့်စွာ အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်း ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

'ကာလာမ မင်းတို့ ထိုအရာကို သင်တို့ မည်သို့ ထင်ကြသနည်း၊ အဒေါသသည် သတ္တဝါကို၏ အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ရှိသော် အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်းငှာဖြစ်သလော အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်းငှာဖြစ်သလော'

'အကျိုးစီးပွား တိုးပွားခြင်းငှာ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

'ကာလာမမင်းတို့၊ အမျက်မထွက်သောသတ္တဝါသည် ဒေါသဖြင့် မလွှမ်းမိုးအပ်၊ သိမ်းကျုံးဆွဲငင်၍ မယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သူ့အသက်ကိုမသတ်၊-မုသားစကားကိုမဆို၊သူတစ်ပါးကိုလည်းထိုအမှုများပြုကျင့်ရန် စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်းမပြု၊ယင်းသို့မပြုခြင်းသည်ကိုသတ္တဝါအား ရှည်မြင့်စွာ အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်း ချမ်းသာခြင်းငှာဖြစ်ပေ၏၊

'ကာလာမ မင်းတို့၊ ထိုအရာကိုသင်တို့ မည်သို့ ထင်ကြသနည်း၊ အမောဟသည် သတ္တဝါတို့၏အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိသော် အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်းငှာဖြစ်သလော၊ အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်းငှာဖြစ်သလော'

'အကျိုးစီးပွား တိုးပွားခြင်းငှာ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

'ကာလာမ မင်းတို့၊ မတွေဝေသော သတ္တဝါသည် မောဟဖြင့် မလွှမ်းမိုးအပ်၊ သိမ်းကျုံးဆွဲငင်၍ မယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သူ့အသက်ကို မသတ်၊ မုသားစကားကိုမဆို၊ သူတပါးကိုလည်း ထိုအမှုများပြုကျင့်ရန် စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်းမပြု၊ ယင်းသို့မပြုခြင်းသည် ထိုသတ္တဝါအား ရှည်မြင့်စွာ အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်း၊ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်ပေ၏'

'ကာလာမမင်းတို့၊ ထိုအရာကို ဘင်တို့ မည်သို့ ထင်ကြသနည်း၊ ဤအလောဘ၊ အဒေါသ၊အမောဟ သုံးပါးတို့သည်ကုသိုလ် တရားများ ဖြစ်သလော၊ အကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်သလော'

'ကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

http://www.dhammadownload.com

'အပြစ်ရှိသောတရားများ' ဖြစ်သလော၊ အပြစ်ကင်းသော တရားများ ဖြစ်သလော'

'အပြစ်ကင်းသော် တရားများ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

'ပညာရှိတို့ကဲ့ရဲ့အပ်သော တရားများ ဖြစ်သလော၊ ပညာရှိတို့ချီးမွမ်းအပ်သော တရားများ ဖြစ်သလော'

'ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားများ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

'ဤတရားတို့သည် ပြည့်စုံစွာ စဉ်ယူဆောက်တည်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်း၊ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်သလော၊ မဖြစ်ကုန်သလော၊ ဤအရာ၌ သင်တို့ထင်မြင်ချက် မည်သို့ရှိသနည်း'

'ဤတရားတို့သည် ပြည့်စုံစွာ စဉ်ယူ ဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးစီးပွားတိုးပွားခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအရာ၌ ဤသို့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ထင်မြင်ချက် ရှိပါသည်ဘုရား'

'ကောလာမတို့၊ ဤသို့အားလျော်စွာ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတို့၏ အကျိုးစီးပွားတိုးတက်မှု၊ချမ်းသာမှုကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းဟူသော ဤအနုက်သဒေဘာကိုမူ၊ယုံရယ်၍ 'သင်တို့သည် တပါဆင့်စကား ကြားရုံမျှစသည်ဖြင့် အမှန်ဟုယူကြကုန်လင့်၊ အကြား အခါ၌ ဤတရားတို့ သည် ကုသိုလ်တရားအပြစ်ကင်းသောတရား ပည ရှိတို့ချီးမွမ်းအပ်သော တရား၊ အကျိုးစီးပွားတိုးတက်မှု၊ချမ်းသာမှုကို ဖြစ်စေသောတရားဟူ၍ သင်တို့ကိုယ်တိုင် ဆင်ခြင်သိကုန်၏။ ထိုအခါ၌ ထိုတရားတို့ကို ပြည့်စုံစေ၍ နေကြကုန်လော့' ဟူ၍ ငါမိန့်ကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မေတ္တာပွားပုံ

ကောလာမတို့၊ ဤကုသိုလ်တရားသုံးပါးကိုပယ်၍ကုသိုလ်ဟူသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောထိုအပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘိဇ္ဈာ၊ဗျာပါဒနှင့်ပြင်းစွာတွန့်ဆုတ်ခြင်းမေဟတို့ကင်း၍ ကွာပြီးဖကာင်းစွာဆင်ခြင်တတ်သော သမ္မာဇဉ်ဉာဏ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော သတ်မှိုလျက်မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်မျက်နှာကိုဖြန့်ဖြူးနေ၏၊ထို့အတူ ဒုတိယအရပ်မျက်နှာ တတိယအရပ်မျက်နှာ၊စတုတ္ထအရပ်မျက်နှာဟူ၍ ဖြန့်ဖြူးနေ၏။ဤသို့လျှင် အထက်အောက်ဝန်းကျင်အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌သတ္တဝါအားလုံးအပေါ်ဝယ်မိမိ

http://www.dhammadownload.com

နှင့် ထပ်တူပြုခြင်းဖြင့် သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တ လောကကို ကျယ်ပြန့်သော၊ မြင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ အတိုင်းအဆမရှိသော၊ ရန်လိုမှု၊ စိတ်ငြိုငြင်မှုမရှိသော၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် ဖြန့်ဝှေနေ၏။

ကရုဏာနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်၊ မုဒိတာနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်၊ ဥပက္ခာနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့် ဖြန့်ဝှေနေ၏။

ဆောက်တည်ရာ လေးပါးကို ရခြင်း

"ကာလာမမင်းတို့၊ အကြင်အရိယာတပည့်သည် ရန်လိုမှုကင်းသော စိတ်ရှိ၏၊ ငြိုငြင်မှုကင်းသောစိတ် ရှိ၏၊ မညစ်နွမ်းသော စိတ်ရှိ၏။ စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိ၏။ တိုအရိယာတပည့်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် လေးပါးသော ဆောက်တည်ရာတို့ကို ရလေသည်။

(၁) အကယ်၍ တမလွန်လောကသည် ရှိခြားအုံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သောအမှု၊ မကောင်းသဖြင့်ပြု အပ်သောအမှုတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် အကယ်၍ရှိခြားအုံ၊ ငါသည် သေလွန်သောအခါ နှိမ်ပြည့်သူးရောက်ရလမ့် မည်ဟူ၍ ပထမဆောက်တည်ရာကို ရ၏။

(၂) အကယ်၍ တမလွန်လောကသည် မရှိခြားအုံ၊ ကောင်းစွာပြု သပ်သောအမှု၊ မကောင်းသဖြင့်ပြု အပ်သောအမှုတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် အကယ်၍မရှိခြားအုံ၊ ငါသည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ရန်မရှိ၊ ကြောင့်ကြမှုမရှိသော ဆင်းရဲကင်း၍ ချမ်းသာသော မိမိကိုယ်ကို ဆောင်ရပေ၏ဟူ၍ ဤ ဒုတိယဆောက်တည်ရာကို ရလေ၏။

(၃) မကောင်းမှုကို ပြုလုပ်သူသည် အကယ်၍မကောင်းမှုကိုပြုလုပ်မူဆောက်ခြားအုံ၊ စင်စစ်ငါသည်တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူအပေါ်၌ မကောင်းမှုကံကုသစေ ဆောင်အားထုတ်ခြင်းမပြုခဲ့၊ မကောင်းမှုမပြုသောငါ့ကို ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသည် အဘယ်မှာတွေ့ထိအုံနည်းဟူ၍ ဤတတိယဆောက်တည်ရာကို ရ၏။

(၄) အကယ်၍မကောင်းမှုကိုပြုသော်လည်း ပြုရာ မရောက်ခြားအုံ၊ ငါသည် မကောင်းမှုကိုပြုလည်းမပြုခြင်း၊ ပြုသော်လည်းပြုရာမရောက်

http://www.dhammadownload.com

ခြင်းဟူသောအကြောင်းနှစ်ပါးလုံးဖြင့်ပင် စင်ကြယ်သော . မိမိကိုယ်ကို တွေ့မြင်နေရ၏ဟူ၍ ဤစတုတ္ထ ထောက်တည်ရာရ၏။

ကာလာမမင်းတို့ စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသော ထိုအရိယာ တပည့်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ဤလေးပါးသော ထောက်တည်ရာ တို့ကို ရလေပြီ'

ဤသို့မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားသောအခါ ကေသမုတ္တဲနိုဂုံး၌ နေသော ကာလာမမင်းတို့သည် 'မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသော တရားကား နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်'ဟု ချီးကျူးစကားလျှောက်ကြားကြပြီး ဥပါသကာ ဖြစ်ခံယူသွားကြ လေသည်။

၆။ သာဠှသုတ်

ပယ်ရမည့်တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံရမည့်တရားသုံးပါး

၆၂။ အရှင်နန္ဒကမထေရ်သည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်း မိဂါရမာတာဝိသာခါ၏ပြာဒ်၌သီတင်းသုံးဝည်မိဂါရသေဋ္ဌေး၏မြေးသာဠှနှင့် သေခုနိယသေဋ္ဌေး၏ မြေးသံဃတို့အား ဆောက်ပါအတိုင်း ဟောကြားခဲ့သည်။'သာဠှတို့၊သင်တို့သည် တစ်ဆင့်စကားကြားရုံဖြင့် အမှန်ဟု မယူကြကုန်လင့်။ငါတို့ကြည်ညိုလေးစားသော ရဟန်းဖြစ်၏ဟူ၍လည်း သူ့စကားကို အမှန်ဟု မယူကြလင့်။ သာဠှတို့၊အကြင်တရားများကို 'ဤတရားများကား အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်၏။ပညာရှိတို့ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်၏။ ကျင့်သုံးဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုး.မဲ့.ခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်းဌာ ဖြစ်ကုန်၏' ဟူ၍ သင်တို့ကိုယ်တိုင်သိကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့။

'သာဠှတို့၊ သင်တို့ မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ လောဘဟူသည် ရှိသလော'

'ရှိပါသည်ဘုရား'

'သာဠှတို့၊ဤလောဘကို'အဘိဇ္ဈာ'ဟု ငါဆို၏။သာဠှတို့၊တပ်မက်ခြင်း၊မက်မောခြင်းရှိသူသည်သို့.အသက်ကိုလည်းသတ်၏၊သူဥစ္စာကိုလည်းခိုး၏။သူတစ်ပါးဘေးမယားကိုလည်း ပြစ်မှား၏။ မုသားစကားကိုလည်းပြောဆို၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ထိုအမှုများပြုကျင့်ရန် စေခိုင်းတိုက်တွန်းမ်'

http://www.dhammadownload.com

'သာဥ္ဇတို့၊သင်တို့မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ဒေါသဟူသည်ရှိသလား'
'ရှိပါသည် ဘုရား'

'သာဥ္ဇတို့၊ကျွန်ုပ်ဒေါသကို 'ဗျာပါဒ'ဟူ၍ ငါဆို၏။ သာဥ္ဇတို့၊ ဒေါသထက်၍ စိတ်ဆိုးနေသူသည် သူ့အသက်ကိုလည်း သတ်၏။ သူ့ဥစ္စာကိုလည်း ခိုးယူ၏...။

'သာဥ္ဇတို့၊ သင်တို့ မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ မောဟဟူသည် ရှိသလော'
'ရှိပါသည် ဘုရား'

'သာဥ္ဇတို့၊မောဟကို 'အဝိဇ္ဇာ'ဟု ငါဆို၏။ သာဥ္ဇတို့၊ မောဟဖြင့် တွေဝေ၍ အဝိဇ္ဇာကပ်ရောက်နေသူသည် သူ့အသက်ကိုလည်းသတ်၏။ သူ့ဥစ္စာကိုလည်း ခိုးယူ၏။

'သာဥ္ဇတို့၊ သင်တို့ မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ ဤလောဘ၊ ဒေါသ မောဟသုံးပါးတို့သည် ကုသိုလ်တရားများဖြစ်သလော၊ အကုသိုလ်တရားများဖြစ်သလော'

အကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

(အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သောတရား၊ပညာရှိတို့ကဲ့ရဲ့အပ်သောတရားကျင့်သုံးဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းဌာနဖြစ်စေတတ်သော တရားများဖြစ်ပုံကိုလည်း နည်းတူမိန့်ကြားသည်။)

'သာဥ္ဇတို့၊ဤအကြောင်းများကိုရည်ရွယ်၍ 'သင်တို့သည်တစ်ဆင့်စကားကြားရုံဖြင့် အမှန်ဟုမယူကြလင့်' စသောစကားကိုငါမိန့်ကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

'သာဥ္ဇတို့၊သင်တို့သည်တစ်ဆင့်စကားကြားရုံမျှဖြင့် အမှန်ဟုမယူလင့်၊ ငါတို့ရှိသေလေးစားသောရဟန်းဖြစ်၏ဟူ၍လည်း သူ့စကားကိုအမှန်ဟုမယူကြလင့်။ သာဥ္ဇတို့၊အကြင်တရားတို့ကို 'ဤတရားတို့သည် ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်၏။အပြစ်ကင်းကုန်၏၊ပညာရှိတို့ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏။ ကျင့်သုံးဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးများခြင်း၊ချမ်းသာခြင်းဌာနဖြစ်ကုန်၏'ဟူ၍ သင်တို့ကိုယ်တိုင်သင်တို့သိကုန်၏။ထိုတရားတို့ကို ပြည့်စုံစေ၍ နေကြကုန်လော့။

http://www.dhammadownload.com

'သာဥ္ဇတို့၊သင်တို့ မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ အလောဘဟူသည် ရှိသလော'

'ရှိပါသည် ဘုရား'

'သာဥ္ဇတို့၊ဤအလောဘကို 'အနဘိဇ္ဈာ' ဟုဝါဆို၏။ သာဥ္ဇတို့၊ လိုချင်ခြင်း မက်မော ခြင်းမရှိသူသည် သူ့အသက်ကိုလည်းမသတ်၊သူ့ဥစ္စာကိုလည်း မခိုးယူ....သူတစ်ပါးကိုလည်း ထိုအမှုမျိုးကိုပြုကျင့်ရန် စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်းမပြု'

'သာဥ္ဇတို့၊ သင်တို့မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ အဒေါသဟူသည် ရှိသလော'

'ရှိပါသည်ဘုရား'

'သာဥ္ဇတို့၊ ဤအဒေါသကို 'အဗျာပါဒ'ဟု ဝါဆို၏။ သာဥ္ဇတို့ ဒေါသမထွက်၍ ဖောက်ပြန်သော စိတ်မရှိသူသည် သူ့အသက်ကိုလည်း မသတ်၊ သူ့ဥစ္စာကိုလည်း မခိုးယူ....

'သာဥ္ဇတို့၊ သင်တို့ မည်သို့ထင်ကြသနည်း။ အဓမ္မာဟဟူသည် ရှိသလော'

'ရှိပါသည် ဘုရား'

သာဥ္ဇတို့၊ ဤဓမ္မောဟကို 'ဝိဇ္ဇာ'ဟု ဝါဆို၏။ သာဥ္ဇတို့၊ မောဟဖြင့် မေတ္တဝေ၍ဝိဇ္ဇာဉာဏ်သက်ဝင်နေသူသည်သူ့အသက်ကိုလည်း မသတ်၊ သူ့ဥစ္စာကိုလည်း မခိုးယူ....

'သာဥ္ဇတို့၊သင်တို့မည်သို့ထင်ကြသနည်း ဤအလောဘ အဒေါသ အမောဟ သုံးပါးတို့သည် ကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်သလော။အကုသိုလ်တရားများဖြစ်သလော'

'ကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

(အပြစ်ကင်းသောတရား၊ပညာရှိတို့ချီးမွမ်းအပ်သောတရား၊ကျင့်သုံးဆောက်တည်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးများခြင်း၊ချမ်းသာခြင်းငှာဖြစ်သော တရားများဖြစ်ပုံကိုလည်း နည်းတူမိန့်ကြားသည်)

'သာဥ္ဇတို့၊ဤအကြောင်းများကို ရည်ရွယ်၍ သင်တို့သည်တစ်ဆင့်ကြားရုံမျှဖြင့် အမှန်ဟု မယူကြလင့်'စသောစကားကို ဝါမိန့်ကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေ၏'

http://www.dhammadownload.com

"သာဠ္ဟတို့၊ ဤသို့လျှင် အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒကင်းရှင်း တွေဝေခြင်းမရှိသော ဆရိယာတပည့်သည် သတ္တိသမ္ပဇဉ်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မေတ္တာကရုဏာစသည်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့် တစ်လောကလုံးကိုဖြန့်၍နေ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် 'ခန္ဓာငါးပါးဟူသောဒုက္ခသစ္စာသည်ရှိ၏။ သမုဒယသစ္စာဟူသော ယုတ်ညံ့သောတရားသည်ရှိ၏။ မဂ္ဂသစ္စာဟူသော မှန်မြတ်သောတရားသည်ရှိ၏။ဤဝိပဿနာသညာထက်သာလွန်သော လွတ်မြောက်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သည် ရှိ၏ဟု သိ၏။ ဤသို့သိမြင်သော အရိယာတပည့်၏စိတ်သည် အာသဝေါတရားတို့မှလွတ်မြောက်၏။ လွတ်မြောက်သော် လွတ်မြောက်ပြီဟုသိသောဉာဏ်ဖြစ်၏။ "ငါ့အား ရှေးအခါက လောဘ၊ဒေါသ၊ မောဟတို့သည်ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုတရားမျှားသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုတရားမျှားသည် ယခုငါ့အားပရိုတော့။ဤသို့မရှိခြင်းသည် ကောင်းမွန်၏" ဟူ၍ ထိုအရိယာတပည့်သည် သိမြင်လေ၏။ ဤသို့လျှင် ထိုအရိယာတပည့်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် တဏှာဖြင့်ဆာလောင်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ငြိမ်းချမ်းအေးမြလျက် ချမ်းသာသုခကိုခံစားကာ မြတ်သောအတ္တဘောဖြင့်နေလေ၏' ဟု ဟောကြားပါသည်။(၁-ဤမဃသာ သညာဂတာသာ ဥတ္တရိနိဿရဏန္တိ ဤမဃသာ ဝိပဿနာသညာ သခ်ါတာသာသညာဂတာသာ ဥတ္တရိနိဿရဏံ နာမ နိဗ္ဗာန်·အဋ္ဌကထာ)

၇။ ကထာဝတ္ထုသုတ်

စကားဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းသုံးမျိုး

၆၈။ "အတိတ်ကာလ၌ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့၏" ဟူ၍ အတိတ်ကာလကို အကြောင်းပြု၍ စကားဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊

"အနာဂတ်ကာလတို့၌ ဤသို့ဖြစ်လိမ့်မည်" ဟူ၍ အနာဂတ်ကာလကို အကြောင်းပြု၍ စကားဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊

"ယခုမျက်မှောက်၌ ဤသို့ဖြစ်ရှိ၏" ဟူ၍ ပစ္စုပ္ပန်ကိုအကြောင်းပြု၍ စကားပြစ်ပေါ်ခြင်းအားဖြင့် စကားဖြစ်ပေါ်ခြင်း သုံးပါးရှိ၏။

စကားနှိုးမနှံ့ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ဆွေးနွေးထိုက်သူ ဟုတ်မဟုတ်ကို သိရမည်။

ပြဿနာမေးသည့်အခါ တိုက်ရိုက်ဖြေဆိုရမည့်ပြဿနာကိုတိုက်ရိုက်မဖြေ။

ဝေဖန်၍ဖြေရမည့်ပြဿနာကို ဝေဖန်၍မဖြေ။

http://www.dhammadownload.com

တစ်ဖန်မေးခြင်း ဖြေရမည့်ပြဿနာကို တစ်ဖန်မေးခြင်း မဖြေ၊မဖြေဘဲ ထားရမည့်ပြဿနာကို မဖြေဘဲမထားသူသည် မဆွေးနွေးထိုက်သူ ဖြစ်၏။ တိုက်ရိုက်ဖြေဆိုရမည့်ပြဿနာကို တိုက်ရိုက်ဖြေသူ.... မဖြေဘဲထားရမည့် ပြဿနာကို မဖြေဘဲထားသူသည် ဆွေးနွေးထိုက်သူဖြစ်၏။

ပြဿနာမေးသည့်အခါ အကြောင်းဟုတ်မဟုတ်၌မတည်သူ၊ပြောဆိုရန် ကြံစည်သောအရာ၌ မတည်သူ၊ မိမိသီထားသောဝါဒ၌မတည်သူ၊ မေးသူဖြေသူတို့၏ ကျင့်ဝတ်၌မတည်သူသည် မဆွေးနွေးထိုက်သူဖြစ်၏။

အကြောင်းဟုတ်မဟုတ်၌တည်သူ....မေးသူ ဖြေသူတို့၏ကျင့်ဝတ်၌ တည်သူသည် ဆွေးနွေးထိုက်သူဖြစ်၏။

ပြဿနာကိုမေးသည့်အခါ စကားတစ်ခုဖြင့်တစ်ခုကို ဖုံးကွယ်သူ၊ အပြင်သို့စကားကိုထုတ်သူ၊ အမျက်ဒေါသကိုထင်ရှားပြူသူသည် မဆွေးနွေးထိုက်သူဖြစ်၏။

စကားတစ်ခုဖြင့် စကားတစ်ခုကို မဖုံးကွယ်သူ....အပြင်သို့စကားကို မထုတ်သူသည် ဆွေးနွေးထိုက်သူဖြစ်၏။

ပြဿနာမေးသည့်အခါ ပါဠိပါဌ်သားရွတ်၍ လွှမ်းမိုးဖိနှိပ်သူ၊ ပြင်းစွာရယ်သူ၊ အသေးအဖဲ့လွဲမှားမှုကိုဆုပ်ကိုင်သူသည်မဆွေးနွေးထိုက်သူ ဖြစ်၏။ ပါဠိပါဌ်သားရွတ်၍ လွှမ်းမိုးဖိနှိပ်ခြင်းမပြုသူ၊ ပြင်းစွာမရယ်သူ၊ အသေးအဖဲ့လွဲမှားမှုကို မဆုပ်ကိုင်သူသည် ဆွေးနွေးထိုက်သူ ဖြစ်၏။

စကားနှိုးဆွပြောဆိုခြင်းဖြင့် မှိုရာအကြောင်းရှိသူ ဟုတ်မဟုတ်ကို သိရမည်။ နားမထောင်သူသည် မှိုရာ အကြောင်းမရှိသူဖြစ်၏။နားထောင်သူသည် မှိုရာအကြောင်းရှိသူဖြစ်၏။ ဤသို့ မှိုရာ အကြောင်းရှိသူသည် အရိယမဂ်တရားကို အထူးသိ၏။ ဒုက္ခသစ္စာတရားကို ပိုင်းခြား သိ၏။ အကုသိုလ်တရားကို စွန့်ပယ်၏။အရဟတ္တဖိုလ်တရားကို မျက်မှောက်ပြု၏။ လွတ်မြောက်မှုတို့ ကောင်းစွာ တွေ့ထိ၏။

ပြောဆိုခြင်း၊တိုင်ပင်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊မှိုရှုရှိခြင်း၊နားထောင်ခြင်းတို့သည် တက္ကဒိဋ္ဌတို့ဖြင့် မစဲယူမှု၍စိတ်ဇေါကိလေသာတို့မှလွတ်မြောက်ခြင်းဟူသော အကျိုးငှာသာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ အညတိတ္ထိယသုတ်

ရာဂ ဒေါသ မောဟ တရားသုံးပါး ထူးခြားပုံ

၆၉။ "ငါရှင်တို့၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဟူသော ဤတရားသုံးပါးသည် မည်သို့ထူးခြားမှု ရှိပါသနည်း' ဟု၍ အယူတစ်ပါးရှိသော ပရိဗိုဇ်တို့က မေးခဲ့သော် မည်ကဲ့သို့ ဖြေကြားရမည်ကို ဗုဒ္ဓက ရဟန်းတို့ အား ဟောကြားတော်မူသည်။

ရာဂသည် အပြစ်နည်း၏။ နှေးနှေးကင်းပျောက်၏။ ဒေါသသည် အပြင်းကြီး၏။ လျင်မြန်စွာ ကင်းပျောက်၏။ မောဟသည် အပြစ်ကြီး၏။ နှေးနှေးကင်းပျောက်၏။ ဤကား တရားသုံးပါးတို့၏ ထူးခြားပုံဖြစ်၏။

တင်တယ်သောအာဂုံ 'သုဘနိမိတ်' သည် မဖြစ်သေးသော ရာဂဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရာဂတိုးပွားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ မတင့်တယ်သော အာဂုံ 'အသုဘနိမိတ်' သည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ရာဂ မဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရာဂကင်းပျောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

မနှစ်သက်ဖွယ်အာဂုံ 'ပဋိဃနိမိတ်' သည် ဒေါသ ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ မေတ္တာပွားများခြင်း 'မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ' သည် ဒေါသမဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ကင်းပျောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း 'အယောနိသော မနသိကာရ' သည်မောဟဖြစ်ပေါ်တိုးပွားခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၏။ သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း 'ယောနိသော မနသိကာရ' သည် မောဟ မဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ကင်းပျောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင် တိတ္ထိတို့အား ဖြေကြားရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူသည်။

၉။ အာကုသလမူလသုတ်

အကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းသုံးပါး

၇၀။ အကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်း 'မူလ' တို့သည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအားဖြင့် သုံးပါးရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

လိုချင်ခြင်း "လေဒဘ" သည် အကုသိုလ်၏အကြောင်းရင်း "အကုသလ မူလ" ဖြစ်၏။ လိုချင်သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် စေ့ဆော်အားထုတ်ပြုလုပ်ခြင်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ လိုချင်သူသည် ဓကာဒဘဖြင့် လွှမ်းမိုးအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ "ငါသည် အားရှိ၏၊ စွမ်းနိုင်၏" ဟု သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း၊ ဆုံးရှုံးစေခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ နှင်ထုတ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် မမှန်သောအကြောင်းကို ပြ၍ သူတစ်ပါးအား ဆင်းရဲကိုဖြစ်စေ၏။ ဤသို့ ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်း အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင်ထိုသူအား လောဘလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည့်မျှားစွာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

စိတ်ဆိုးခြင်း "ဒေါသ" သည် အကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်၏။ စိတ်ဆိုးသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် စေ့ဆော်အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ စိတ်ဆိုးသူသည် ဒေါသဖြင့်လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါ တို့အား သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း စသည်ဖြင့် ဆင်းရဲကိုဖြစ်စေ၏။ ဤသို့ ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်း အကုသိုလ် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုသူအား ဒေါသလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည့် မျှားစွာသော အကုသိုလ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

တွေဝေခြင်း "မောဟ" သည် အကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်၏။ တွေဝေသည်ဖြစ်၍ ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် စေ့ဆော်အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ တွေဝေသူသည် မောဟဖြင့် လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းစသည်တို့ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား ဆင်းရဲကိုဖြစ်စေ၏။ ဤသို့ ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်း အကုသိုလ် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုသူအား မောဟလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည့်မျှားစွာသော အကုသိုလ်တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့ သူတစ်ပါးတို့အား ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုအချိန်ပြာဓါမဟုတ်သည်၌ ခိုးလု ရှိသူ၊ မဟုတ်မမှန်သည်ကို ဆိုလေ့ရှိသူ၊ အကျိုးမဲ့ကိုဆိုးလေ့ရှိသူ၊ တရားဝိနည်းမဟုတ်သည်ကို ဆိုးလေ့ရှိသူဟုဆိုအပ်၏။ အဘယ်မကြောင့်ဆိုသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မမှန်သော အကြောင်းကို ပြ၍ သတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် သူတစ်ပါးအား ဆင်းရဲကိုဖြစ်စေ၏။ ဟုတ်မှန်သောအကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော် ငြင်းပယ်၏။ ဝန်မခံ။ မဟုတ်မမှန်သောအကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော် မဟုတ်မမှန်ကြောင်း ဖြေရှင်းရန်လုံလမပြု။ ထို့ကြောင့်ဤသို့ဆိုအပ်ခြင်းဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကျွန်ုပ်သို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဇလာဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တို့ကြောင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ်တရား တို့သည် လွန်းမိုးအပ်သည် ဖြစ်၍ မျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း ဆင်းရဲခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်း၊ ပူပန်ခြင်းနှင့် တကွ နေရ၏။ သေလွန်ပြီးနောက်၌လည်း မဒကာင်းသော လားရာဂတိကိုသာ မျှော်လင့်အပ်၏။ ဥပမာ ခွေးဘောက်နွယ် သုံးခုဖြင့် ရစ်ဖက်အပ်သော အင်ကြင်းပင်၊ ဇမျှောက်ငုပင်၊ ကြို့ပင်တို့သည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

ကုသိုလ်၏ အဒကြောင်းရင်း သုံးပါး

ကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်း 'ကုသလမူလ'တို့သည် အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတို့၌ သုံးပါးရှိသည်။ ထိုသုံးပါးတို့ဟူ၍ မလိုချင်ခြင်း အလောဘသည် ကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်၏။ လိုချင်မက်မောမှု မရှိသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်နှုတ်စိတ်သုံးပါးဖြင့် စေ့ဆော် အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ လိုချင်မက်မောမှု မရှိသူသည် လောကဓံလွှမ်းမိုးခြင်း မခံရသည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးတို့အား သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ဆင်းရဲကို မဖြင့်စေ။ ကျွှေ့ဆင်းရဲကို မဖြစ်စေခြင်း သည်လည်း ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ကျွှေ့လျှင် ထိုသူအား အလောဘလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိသည့် မျှားစွာသော ကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

အမျက်မထွက်ခြင်း အဒေါသသည် ကုသိုလ်၏ ဃကြောင်းရင်း ဖြစ်၏။ အမျက်မထွက်သည် ဖြစ်၍ ကိုယ်နှုတ်စိတ် သုံးပါးဖြင့် စေ့ဆော် အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။

မတွေဝေခြင်း အဒမောဟသည် ကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်၏။ မတွေဝေသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်နှုတ်စိတ် သုံးပါးဖြင့် စေ့ဆော် အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။

ကျွှေ့သို့သူတစ်ပါးတို့အား ဆင်းရဲကို မဖြစ်စေသော ဂုဏ်ကိုအချို့ အခါ၌ ဆိုလေ့ရှိသူ၊ အမှုန်ကိုဆိုလေ့ရှိသူ၊ အကျိုးပဲးပွားကို ဆိုလေ့ရှိသူ တရားဝိနည်းကိုဆိုလေ့ရှိသူဟုဆိုအပ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆို သော် သုံးပုဂ္ဂိုလ်သည် သဟဖြတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း စသည်ဖြင့်သူ တစ်ပါးအား ဆင်းရဲကို မဖြစ်စေ၊ ဟုတမှုန်သော အဒကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်ဝန် ခံ၏။ မဟုတ်မှုန်သော အကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော် မဟုတ် မမှုန်ကြောင်း ဖြရှင်းရန်အားထုတ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွှေ့သို့ဆိုအပ်ခြင်းဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဇလာဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တို့ပြောင့်ပြစ်သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အကြွင်းမဲ့ ပယ်ခွာအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငါစ်ပန် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိတော့ချေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်း၊ ပူပန်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာစွာ နေရ၏။ မျက်နှာမှောက်ဘဝ၌ပင် ငြိမ်းအေးဇလ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ဥပေါသထသုတ်

ဝိသာခါအား ဟောသော ဥပုသ်သုံးမျိုး

ဥပုသ်သုံးမျိုး

၇၁။ သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓ သီဒင်းသုံးဝဉ် မိဂါရမာတာဝိသာခါသည် ဥပုသ်နေ့၌ ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်သွားလေသည်။ ဗုဒ္ဓက ဝိသာခါအား 'ဝိသာခ။ သင်သည် နေ့လယ်မွန်းတည့်ချိန်၌အဘယ်မှလာသနည်းဟု ဒမေးရာ ဝိသာခါက 'ယနေ့တပည့်ဇကာဝဲ ဥပုသ်စောင့် နေပါသည်'ဟု ဖြေကြား၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက ဝိသာခါအား ဥပုသ်သုံးမျိုးကို ဟောကြားလေသည်။

ဝိသာခါ နွားကျောင်းသားဥပုသ်၊ နိဂဏ္ဌဥပုသ်၊ အရိယာဥပုသ် ဟူ၍ ဥပုသ်သုံးမျိုးရှိ၏။

နွားကျောင်းသားဥပုသ်

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် နွားကျောင်းသားသည် ညနေခင်းတွင်နွားရှင်တို့အား နွားတို့ကိုအပ်ပြီး 'နွားများသည် ယနေ့ ဤသို့သော အရပ်၌ အစာစားခဲ့ကြ၏။ ဤသို့သော အရပ်၌ ရေသောက်ခဲ့ကြ၏။ နက်ဖြန် နွားများသည် ဤမည်သော အရပ်၌ အစာစားကြရလိမ့်မည်။ ဤမည်သော အရပ်၌ ရေသောက် ကြရလိမ့်မည်'ဟု ဆင်ခြင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အချို့သော ဥပုသ်သည်သည် 'ယနေ့ငါသည် ဤမည်သော စားဖွယ်တို့ကို စားသောက်ခဲ့ရ၏။ နက်ဖြန် ဤမည်သော စားသောက်ဖွယ်တို့ကို စားသောက်ရလိမ့်မည်'ဟု ဆင်ခြင်လျက် မက်မောခြင်းအာဘိဇ္ဈာနှင့်တကွ ဖြစ်သေးစိတ်ဖြင့် ဇနပုဒ်ကို ကုန်လွန်စေ၏။ ဝိသာခါ ဤသို့ စောင့်သုံးအပ်သော ဥပုသ်သည် နွားကျောင်းသား ဥပုသ်မည်၏။ ဤဥပုသ်သည် ကြီးသော အကျိုးအာနိသင် မရှိ။

http://www.dhammadownload.com

နိဂဏ္ဌာဥပုသ်

ဝိသာခါ နိဂဏ္ဌာမည်သော ရဟန်းတို့သည် မိဖုရားတို့၏တပည့်ကို 'သင်သည် အာရုံ့အနေ ကဲ့ဒေါင်မြောက် အာပုပ်ဓလေးမျက်နှာ ယူဇနာတစ်ထောင်ဝန်းကျင်၏ အပြင်ဘက်တွင်ရှိသော သတ္တဝါတို့၌ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ကြောင်းဖြစ်သောလက်နက်ကိုချထားသော(ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းပယ်လှဉ့်) ဟုဆောက်တည်ဖစ်၏၊ ဤသို့လျှင် သချို့သော သတ္တဝါတို့အား သနားကြင်နာခြင်းပူမှန် ဆောက်ဟည်ဖစ်ပြီး အချို့သော သတ္တဝါတို့အားမူ သနားကြင်နာခြင်း မပြုရန် ဆောက်တည်ဖစ်၏။

ထိုနိဂဏ္ဌာတို့သည် ဥပုသ်နေ့၌ မိမိတို့၏တပည့်ကို အဝတ်အစားအား လုံးကိုခွတ်ဖစ်ပြီး 'ဝါသည် တင်စုံတစ်ခုသာဖရပ်၊ တစ်စုံဟစ်ခုသော ဖချိနှဉ် ဟစ်စုံတစ်ယောက်ခသာ သူအတွက်မျှ ကြောင့်ကြမှုမဖြစ်။ ငါ့မှာလည်း အတွင်းအာ သန္ဆာန်ဂယ် တစ်စုံတစ်ခုသာ ပစ္စည်း ပရိက္ခရာဥ်မျှ ကြောင့်ကြမှု မရှိ'ဟု ဆိုဖစ်၏၊ ထိုသို့ ဆိုစေကြားသော်လည်း ယိုဟပည့်တို့ မိဘသားမယားတို့သည် ဤသူကား ငါတို့သားတည်း၊ ငါ့ခင်ပွန်းတည်း ဟူ၍သိကြကုန်၏။ ထိုတပည့်ကသည်း 'ဤသူဘို့သည် ငါ့ဒိဘမျှားတည်း၊ ဤသည် ငါ့ဇနီးတည်း'ဟုသိ၏။ ဤသို့မှုနှင့်သော သူတစ်ပါးတို့၌ ဆောက် တည်စေခြင်းအချိန်ဂယ် မှားခသာ မုသားစကားဥ် ဆောက်တည်စေကြကုန်၏။ ဤသို့ ဆောက်တည်ခြင်းကို မုသားပြောခြင်း 'မုသာဝါဒ' ဟု ငါဆို၏။ ထိုဟပည့်သည် ထိုညလွန်သောအခါ မည်သူကမျှ မပေးဘဲ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ခံစားသုံးခဆောင်၏။ ဤသို့ခံစား သုံးဆောင်ခြင်းကို မပေးဘဲယူခြင်း 'အဒိန္နာဒါန' ဟု ငါဆို၏။ ဝ်သာခါ ဤသို့စောင့်သုံးအပ်သော ဥပုသ်သည် နိဂဏ္ဌဲ့ ဥပုသ်မည်၏။ ထိုဥပုဒ်သာသည် ကြီးသောအကျိုး အာနိသင် ဖရှိချ။

အရိယဥပုသိ

ဝိသာခါ အရိယဥပုသ်ဟူသည် အာဘယ်နည်း ဆိုသော် ညစ်နွမ်းသောဝိတ်ကို လုံ့လထုတဲခြင်းဖြင့် ဖြူစင်ခစခြင်းသည်ဖ ရှိ၏။

ဝိသာခါ အာဘယ်လို့လျှင် ညစ်နွမ်းသော စိတ်ကို လုံ့လဝိုက်ထုတ်ခြင်းဖြင့်ဖြူစင်ခစခြင်းသည် ဖြစ်သနည်းဆိုသော် ဤဒသာဂဒ္ဓ် အရိယာတပည့်သည်-

http://www.dhammadownload.com

(၁) မြတ်စွာဘုရား၏အရပ်ဟံစသော ဂုဏ်တော်၊
(၂) တရားတော်၏သွာက္ခာတစသော ဂုဏ်တော်၊
(၃) သံဃာ၏ သုပ္ပဋိပန္နစသော ဂုဏ်တော်၊
(၄) မိဖိ၏ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားသောသီလ၊
(၅) စတုမဟာရာဇ်ကာဝတိ်သာစသော နတ်တို့၏သဒ္ဓါ၊သီလ စသောဂုဏ်—

တို့ကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့၏။ ထိုသို့ ဆင်ခြင် အောက်မေ့သော အရိယာဂဟပည်အား စိတ်ကြည်လင်၏။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ စိတ်၏ ဆည်စ်အကြွေးများ ဂျင်းပျောက်ကုန်၏။ ဝိဘာခါ ကျိသ်လျင် ညစ်နွမ်းသောစိတ်ကိုလုံ့လစိုက်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ဖြူစင်စေခြင်းသည်ဖြစ်၏။

ဝိသာခါ၊ ထိုအရိယာတပည့်သည် ကျိသို့ဆင်ခြင်၏-

'ရဟန္တာတို့သည် အသက်ထက်ဆုံး သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တာ သတ္တဝါအားလုံးအပေါ်၌ သနားကြင်နာလျက် နေကုန်၏။ ငါသည်လည်း ယနေ့တစ်နေ့နှင့် တစ်ညပတ်လုံး သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကာ၊ သတ္တဝါအားလုံးအပေါ်၌ သနားကြင်နာလျက် နေ၏။ ဤအင်္ဂါဖြင့်လည်း ငါသည်ရဟန္တာတို့အား အတုလိုက်၍ကျင့်၏။ ငါသည် ဥပုသ်ကိုလည်း ကျင့်သုံးပြီးဖြစ်လိမ့်မည်'

'ရဟန္တာတို့သည် အသက်ထက်ဆုံးမဟပးသည်ကိုယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ပေးသည်ကိုသာယူကုန်လျက် ပေးသည်ကိုသာ အလိုရှိကုန်လျက်၊ မခိုးလုတ်က စင်ကြယ်သောကိုယ်ဖြင့် နေကုန်၏။ ငါသည်လည်း ယနေ့တစ်နေ့နှင့် တစ်ညပတ်လုံး မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ပေးသည်ကိုသာယူသည်ဖြစ်၍ ပေးသည်ကိုသာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ မခိုးမဝှက်စင်ကြယ်သောကိုယ်ဖြင့်နေ၏၊ဤအကြောင်းအင်္ဂါဖြင့်လည်း ငါသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အတုလိုက်၍ ကျင့်၏။ ငါသည် ဥပုသ်ကိုလည်း မစောင့်သုံးပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်'

'ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်အသက်ထက်ဆုံးမမြတ်သောဒမထုန်အမှုကို ပယ်၍ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏။ မေထုန်အမှုမှ ဝေးသော အကျင့်ရှိကုန်၏။ ရှာသူတို့၏အကျင့်ဖြစ်သော မေထုန်အမှုမှ ရှောင်ကြဉ်

http://www.dhammadownload.com

ကုန်၏။ ငါယခုည်လည်း ယခုနေ့တစ်ခုနေ့နှင့် တစ်ညလုံး ပမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ပယ်၍ မြတ်မသော အကျင့်ကိုကျင့်၏။ မမထုန်အမှုမှ ဝေးသော အကျင့်ရှိ၏။ ရဟန္တာသူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော မေထုန်အမှုမှ ရှောင်ပြုည့်၏။ ဤအကြောင်းအကိုဖြင့်လည်း ငါသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အတုလိုက်၍ ကျင့်၏။ ထိုငါသည် ဥပုသ်ကိုလည်း စောင့်သုံးပြီး ဖြစ်လိမ်မည်'

'ရဟန္တာတို့သည် အသက်ထက်ဆုံး မုသား ပြောခြင်းကိုပယ်၍ မုသားပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏ မှန်သောစကားကို ပြောဆို လေ့ရှိကုန်၏ မှန်သောစကားချင်း ဆက်စပ်တတ်ကုန်၏။ ခိုင်မြဲသော စကားရှိကုန်၏။ ယုံကြည်ထိုက်သောစကား ရှိကုန်၏။ လူအပေါင်းကို မလွဲ ခြောင်စေတတ်ကုန်။ ယခုနေ့ငါသည်လည်း ဤနေ့ ဤညဥ့်ပတ်လုံး မုသား ပြောခြင်းကိုပယ်၍ မုသားပြောခြင်းမှ ရှောင်ပြုည့်၏ လူအပေါင်းကို မလွဲခြောင်စေတတ်။ ဤအကြောင်းအကိုဖြင့်လည်း ငါသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အတုလိုက်၍ကျင့်၏။ ငါသည် ဥပုသ်ကိုလည်း စောင့်သုံးပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်။

"ရဟန္တာတို့သည် အသက်ထက်ဆုံး မူးယစ် မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်အရက်ဟောက်မှားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ငါသည်လည်း ယနေ့ တစ်နေ့နှင့်တစ်ညပတ်လုံး သေရည်အရက် သောက်စားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤအကြောင်းအကိုဖြင့်လည်း ငါသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အတုလိုက်၍ကျင့်၏။ ငါသည် ဥပုသ်စောင့်သုံးပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်"

ရဟန္တာတို့သည် အသက်ထက်ဆုံး အကျင့်မြတ်၏ ဆူးငြောင့်သဖွယ် ဖြစ်သည့် အက အဆို အတီး အမှုတ်တို့ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာမှုန့်၊ နံ့သာရည်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံခြယ်သခြင်းတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ငါသည်လည်း ယနေ့ တစ်နေ့နှင့်တစ်ညပတ်လုံး အကျင့်မြတ်၏ ဆူးငြောင့်သဖွယ် ဖြစ်သည့် အက အဆို အတီး အမှုတ်ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာမှုန့် နံ့သာရည်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံခြယ်သခြင်းတို့မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤအကြောင်းအကိုဖြင့်လည်း ငါသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အတုလိုက်၍ ကျင့်၏။ ငါသည် ဥပုသ်ကိုလည်း စောင့်သုံးပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်"

http://www.dhammadownload.com

"ရဟန္တာတို့သည် အသက်ထက်ဆုံး မြင့်သော အိပ်ရာနေရာ၊ မြတ်သော အိပ်ရာနေရာတို့၌ အိပ်ခြင်းမူ ဓရှာင်ကြဉ်ကုန်၏။ နိမ့်သော နေရာ၌ အိပ်ခြင်းကို ပြုကုန်၏။ ဓညာဉ်စောင်းငယ်၌ ဖြစ်စေ၊ မြက်ခင်း၌ ဖြစ်စေ၊ အိပ်ကုန်၏။ ငါသည်လည်း ယနေ့ တစ်နေ့နှင့် တစ်ညဉပတ်လုံး မြင့်သော နေရာ မြတ်သော နေရာသို့၌ အိပ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ နိမ့်သော နေရာ၌ အိပ်ခြင်းကို ပြု၏။ ဓညာဉ်စောင်းငယ်၌ ဖြစ်စေ၊ မြက်အခင်း၌ ဖြစ်စေ အိပ်၏။ ဤအကြောင်းအကြံဖြင့်လည်း ငါသည် ရဟန္တာတို့ကို အာတုလိုကျင့်၏၊ ငါသည် ဥပုသ်ကိုတည်း စောင့်သုံးပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်။

ဝိသာခါ ဤသို့ စောင့်သုံးအပ်သော ဥပုသ်သည် အရိယာပုဿ်မည်၏၊ ထိုဥပုသ်သည် အကျိုးအာနိသင်လည်း ကြီး၏။ အဘယ်မျှအကျိုးအာနိသင် ကြီးသနည်းဆိုသော်-အင်္ဂါ၊ မဂဓ၊ ကာသိ၊ ကောသလ၊ ဝဇ္ဇီ၊ မလ္လ၊ စေတီ၊ ဂင်္ဂါ၊ ကုရု၊ ပဉ္စာလ၊ မစ္ဆာ၊ သူရသေန၊ အဿက၊ အဝန္တိ၊ ဂန္ဓာရ၊ ကမ္ဗောဇဟူသော 'မဟာဇနပဒ' ဒေါ် တိုင်းကြီး (၁၆) ရပ်တို့၌ အစိုးရသော မင်းအဖြစ်သည် ဇင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပုသ်၏တစ်ဆယ့်ခြောက်ပုံတစ်ပုံတစ်ပုံ တန်စိတ်ကိုပင်မမီဒေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် လူမင်း၏စည်းစိမ်သည် နတ်ချမ်းသာနှင့် နိဗ္ဗာန်းယှဉ်လျှင် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။

နတ်တို့၏ သက်တမ်း

ဝိသာခါ လူတို့၏ နှစ်ပေါင်း (၅၀) သည် စတုမဟာရာဇ် နတ်တို့၏ တစ်ညာနှင့် တစ်ခန့်ဖြစ်၏။ ဤညဉပေါင်း သုံးဆယ်သည် တစ်လ၊ ထိုလဖြင့် တပ်ဆယ်နှစ်သည်တစ်နှစ် ဖြစ်၏။ သိုနှစ်ပေါင်း (၅၀၀) သည် စတုမဟာရာဇ် တို့တို့၏ အသက်တမ်းဖြစ်၏။ ဝိသာခါ-ဤလူ့ပြည်မှ မိန်းမ ဖြစ်စေ၊ ယောကျ်ားဖြစ်စေ အချို့သောသူသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်ကို ဆောင်သုံး၍ သေလွန်သည်ရှိသော် စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရန်အကြောင်းရှိ၏။ ဤအကြောင်းကို ရည်ရွယ်၍ "လူမင်းစည်းစိမ်သည် နတ်ချမ်းသာနှင့် နိဗ္ဗာန်းယှဉ်လျှင်အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သည်'ဟု ငါဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

၁။ ဇာစ်ညာနှင့်တစ်ဒေန့=ဒေကာရတ္တိန္ဒေါ၊ ပါဠိသုံးဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာလိုက တစ်နေ့နှင့်တစ်ည၊ (ဝါ) တစ်ရက်ဖြစ်ပါသည်။ ပါဠိမှာလည်း အချို့နေရာ၌ 'အဟောရတ္တိ'-ဒေ့ည'ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိသာခါ၊ လူတို့၏နှစ်ပေါင်း (၁၀၀)သည်တာဝတိံသာနတ်တို့၏ တစ်ညနှင့်တစ်နေ့မျှသာဖြစ်၏။ ထိုညဖြင့် ညပေါင်းသုံးဆယ်သည် တစ်လ ဖြစ်၏။ ဤထိုလဖြင့်တစ်ဆယ့်နှစ်လသည်တစ်နှစ်ဖြစ်၏။ထိုနှစ်ဖြင့် နှစ်ပေါင်း (၁၀၀၀)သည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ သက်တမ်းဖြစ်၏။

ဝိသာခါ၊ လူတို့၏ နှစ်ပေါင်း (၂၀၀) သည် ယာမာနတ်တို့၏ တစ်နေ့နှင့် တစ်ညဖြစ်၏။ ထိုညဖြင့် ညဒပေါင်း သုံးဆယ်သည် တစ်လ ဖြစ်၏။ ထိုလဖြင့်တစ်ဆယ့်နှစ်လသည် တစ်နှစ်ဖြစ်၏။ထိုနှစ်ဖြင့်နှစ်ဒပေါင်း (၂၀၀၀)သည် ယာမာနတ်တို့၏ သက်တမ်းဖြစ်၏။

ဝိသာခါ၊ လူတို့၏ နှစ်ပေါင်း (၄၁၀)သည် တုသိတာနတ်တို့၏ တစ်နေ့နှင့်တစ်ညဖြစ်၏။ ထိုညဖြင့် ညခပေါင်းသုံးဆယ်သည်တစ်လဖြစ်၏၊ ထိုလဖြင့် တစ်ဆယ့်နှစ်လသည် တစ်နှစ်ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ဖြင့် နှစ်ပေါင်း (၄၀၀၀)သည် တုသိတာနတ်တို့၏ သက်တမ်းဖြစ်၏။

ဝိသာခါ၊ လူတို့၏နှစ်ဒပေါင်း(၈၀၀)သည် နိမ္မာနရတိ နတ်တို့၏ တစ်နေ့နှင့် တစ်ညဖြစ်၏။ ထိုညဖြင့် ညပေါင်း သုံးဆယ်သည် တစ်လ ဖြစ်၏။ ထိုလဖြင့် တစ်ဆယ့်နှစ်လသည် တစ်နှစ် ဖြစ်၏၊ ထိုနှစ်ဖြင့် နှစ်ပေါင်း(၈၀၀၀)သည် နိမ္မာနရတိနတ်တို့၏ သက်တမ်းဖြစ်၏။

ဝိသာခါ၊ လူတို့၏ နှစ်ဒပေါင်း(၁၆၀၀)သည် ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီ နတ်တို့၏ တစ်နေ့နှင့် တစ်ညဖြစ်၏။ ယိုညဖြင့် ညပေါင်း သုံးဆယ်သည် တစ်လဖြစ်၏။ ထိုလဖြင့်တစ်ဆယ့်နှစ်လသည် တစ်နှစ်ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ဖြင့် နှစ်ပေါင်း (၁၆၀၀၀)သည် ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီ နတ်တို့၏ သက်တမ်း ဖြစ်၏။ ဝိသာခါမိန်းမဖြစ်စေ၊ ယောကျ်ားဖြစ်စေ အချို့သော သူသည် အင်္ဂါရုစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်ကို စောင့်သုံ ပြီလျှင် ကိုယ်ခန္ဓာ ပျက်စီး ဆုံးလွန်ပြီးသည်ရှိသော် ရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနတ်တို့၏အပေါင်းဟူသော အဖြစ်သို့ရောက်ရန် အခွင့်ရှိ၏။ ဤ အခွင့်ကိုရသိုရှယ်၍ 'လူမင်း စည်းစိမ်သာလျှင် နတ်မင်း စည်းစိမ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အနည်းငယ်မျှဖြစ်၏' ဟု ငါဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ တာယရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယာ - ထိုညဖြင့် ညပေါင်းသုံးဆယ်သည် လူအရေအတွက်နှင့် နှစ်ဒပေါင်း ဟစ်ရာရှိသော တာဝတိံသာ နတ်တို့၏ ရက်အားဖြင့် ရက်ပေါင်းသုံးဆယ်ရှိသည်ဟု ဆိုလိုပါကည်။ 'ရတ္တိ–ည' ဟူသောစကားဖြင့် ဟစ်ရက်ကို ဖော်ပြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အာနန္ဒဝဂ်

၁။ ဆန္နသုတ်

ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟတို့၏အပြစ်များ

၂၂။ ဤခါတစ်ပါ၌ ဆန္နမည်သော ပရိဗိုဇ်သည် ရှင်အာနန္ဒာထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့မေးလျှောက်၏-

'ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ သင်တို့သည်လည်း ရာဂ ဒေါသမောဟတို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပညတ်ကြပါကုန်သလော'

'ငါ့ရှင်ဆန္နငါတို့သည် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပညတ်ကြကုန်၏'

'ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ၊သင်တို့သည် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၌ အဘယ်သို့သော အပြစ်ကိုမြင်၍ ထိုတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကိုပညတ်ကြပါသနည်း'

'ငါ့ရှင်ဆန္န၊ တပ်မက်ခြင်းရှိသူသည် ရာဂဖြင့် လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ မိမိဆင်းရဲရန်လည်း ဇစ္စ်ဆော်အားထုတ်၏။ သူတစ်ပါးဆင်းရဲရန်လည်းဇစ္စ်ဆော်အားထုတ်၏။ မိမိသူတစ်ပါးနှစ်ပါးလုံးဆင်းရဲရန်လည်း ဇစ္စ်ဆော်အားထုတ်၏။ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း ကိုလည်း ခံစားရ၏။ ရာဂကိုပယ်အပ်သည်ရှိသော် မိမိဆင်းရဲရန်လည်း ဇစ္စ်ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြု၊သူတစ်ပါးဆင်းရဲရန်လည်း ဇစ္စ်ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြု၊စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကိုလည်း မခံစားရ။

ငါ့ရှင်ဆန္န၊တပ်မက်ခြင်းရှိသူသည် ရာဂဖြင့် လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ဖြင့်လည်း မဒုစရိုက်သော အကျင့်ကိုကျင့်၏၊ နှုတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းသော အကျင့်ကိုကျင့်၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းသော အကျင့်ကိုကျင့်၏။ ရာဂကိုပယ်အပ်သည်ရှိသော် ကိုယ်ဖြင့်လည်း မကောင်းသော အကျင့်ကိုမကျင့်၊နှုတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းသော အကျင့်ကိုမကျင့်၊ စိတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းသော အကျင့်ကို မကျင့်။

ငါ့ရှင်ဆန္နတပ်မက်ခြင်း ရှိသူသည်ရာဂဖြင့်လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ မိမိ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိ၊ သူတစ်ပါး အကျိုးကုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိ၊ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး၏ အကျိုးကိုလည်း

http://www.dhammadownload.com

ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိ၊ ရဟန်းကိုပယ်ရှာသည်ရှိသော် မိမိအကျိုးကိုသည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ သူတစ်ပါးအကျိုးကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး၏ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊

'ငါ့ရှင်ဆန္ဒ၊ ရဟန်းသည် ကန်းအောင်ပြုတတ်၏။ မျက်စိမမြင် အောင်ပြုတတ်၏။ အသိဉာဏ် ကင်းမဲ့အောင်ပြုတတ်၏။ ပညာကို ချုပ်ကွယ်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းခြင်း အဖို့ရှိ၏၊ ငြိမ်းအေးမှုကို မခံစားစေနိုင်။

ငါ့ရှင်ဆန္ဒ၊ စိတ်ဆိုးသူသည် ဒေါသဖြင့် လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ မိမိ ဆင်းရဲရန်သည်း စေ့ဆော် အားထုတ်၏.... ငါ့ရှင်ဆန္ဒ၊ ဒေါသသည် ကန်းခအောင်ပြုတတ်၏....ငြိမ်းအေးမှုကို မခံစားစေနိုင်။

ငါ့ရှင်ဆန္ဒ၊ တွေဝေသူသည် မောဟဖြင့် လွှမ်းမိုးအပ်သည် ဖြစ်၍ မိမိဆင်းရဲရန်သည်း စေ့ဆော် အားထုတ်၏ ...ငါ့ရှင်ဆန္ဒ၊ မောဟသည် ကန်းခအောင်ပြုတတ်၏....ငြိမ်းအေးမှုကို မပြစ်စေနိုင်။

ငါ့ရှင်ဆန္ဒ၊ ငါတို့သည် ရဟဒေါသမောဟတို့၌ ကျိုးဆိုးဟောကြောင်း ပြစ်တို့ကိုမြင်၍ ထိုတရားတို့အား ပယ်ရှားခြင်းကို ပညာကြောကုန်၏။

ငါ့ရှင်အာနန္ဒ၊ ထိုရဟ ဒေါသ မောဟတို့ကို ပယ်ရန် အကျင့် လမ်းစဉ်သည် ရှိပါသလော'

'ငါ့ရှင်ဆန္ဒ၊ထိုရဟ ဒေါသမောဟတို့ကို ပယ်ရန်အကျင့်လမ်းစဉ် သည်ရှိ၏။ ထိုအကျင့်လမ်းစဉ်ကား အဘယ်နည်းဆိုသော် အင်္ဂါရှစ်ပါး နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာမဂ်ပင် ဖြစ်၏'

'ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ၊ ထိုရဟ ဒေါသ မောဟတို့ကို ပယ်ရန် အကျင့် လမ်းစဉ်ကား ကောင်းမွန်လှပေ၏။ မဲ့မေ့မလျော့ခြင်းငှာလည်း သင့်လှပေ၏'ဟု ဆန္ဒပရိဗိုဇ်က ပြောဆိုလေသည်။

၂။ အာဇီဝက သုတ်

ရဟ ဒေါသ မောဟ သုံးပါးကိုပယ်ရှုနည်းကျင့်သူ

၇၃။ ဓကားသမိဖုပြည်ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ရှင်အာနန္ဒာသိတင်း သုံးနေစဉ် တက္ကတ္ဒန်းတို့၏ တပည့်ဖြစ်သော သုကြယ် တစ်ယောက် သည် ရှင်အာနန္ဒာထံ လာမေးလျောက်၏-

http://www.dhammadownload.com

'အရှင်ဘာနန္ဒာ၊ ဆဘယ်သူတို့၏ တရားသည် ကောင်းစွာဟော ကြားဖဆပ်သော တရား ဖြစ်ပါသနည်း၊ လောကဌ် အဘယ်သူတို့သည် ကောင်းစွာကျင့်သူများ ဖြစ်ပါသနည်း၊ လောကဌ် ဆဘယ် သူတို့ဆည် ကောင်းစွာပြုပြီးသူများ ဖြစ်ပါသနည်း'

'သူကြွယ်၊ ဤအရာဌ် သင့်ကို ငါပြန်မေးအုံ့၊ သင်ကြိုက်သလို ဖြေလော့၊ အကြင်သူတို့သည်ဂုဂဒေါသမောဟတို့ကို ပယ်ရန် ဟောကြား ကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ တရားသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော တရား၊ ဟုတ်သလော၊ မဟုတ်သလော'

'ဤသူတို့၏တရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားဖအပ်သော တရား ဖြစ်ပါသည်ဘုရား'

'သူကြွယ်၊ ဆကြင်သူတို့သည် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ကို ပယ်ရန် ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လောကဌ် ကောင်းစွာကျင့်သူများ ဟုတ် သလော၊ မဟုတ်သလော'

'ထိုသူတို့သည် ကောင်းစွာ ကျင့်သူများ ဖြစ်ပါဆည်ဘုရား'

'သူကြွယ်၊ အကြင်သူတို့သည် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ကို နောင် တစ်ဖန် ဖြစ်အောင် ကြိုးမဲ့ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လောကဌ် ကောင်းစွာ ပြုပြီးသူများ ဖြစ်သလော၊ မဖြစ်သလော'

'ဤသူတို့သည် လောကဌ် ကောင်းစွာ ပြုပြီးသူများ ဖြစ်ပါသည် ဘုရား'

'သူကြွယ်၊ သင်၏အမေးကို သင်ကိုယ်တိုင် ဖြေဆိုအပ်ပြီးဖြစ်ပေ၏'

ဤသို့ ရှင်ဘာနန္ဒာက မေးသောအခါ ထိုသူကြွယ်သည် 'မိမိ တ[illegible] ကိုလည်း မချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါး တရားကိုလည်း မရှုတ်ချဘဲ အ[illegible]လျှော်စွာ ဖြကြားခြင်းမှာ ထူးကဲလှ ပေသည်'ဟု ဝမ်း မြောက်စွာ လျှောက်ကြားပြီး ဥပသကာအဖြစ် ခံယူသွားလေသည်။

၃။ မဟာနာမ သက္ကသုတ်

သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးပါး ခွဲခြားပုံ

၂၄။ ကပိုလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်းဌ်၌ ဗုဒ္ဓ သီတင်းသုံးစဉ် မဟာနာမ်မည်သော သာကီဝင်မင်းသည် ဇရာဂါမုထစဖြစ်သော ဗုဒ္ဓ မြတ် စွာထံ ချဉ်းဖပဝ်၍ ဤသို့ မေးလျှောက်လေ၏။

http://www.dhammadownload.com

'အရှင်ဘုရား၊ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသူအား ဉာဏ်သည်ဖြစ်၏။ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသူအား ဉာဏ်သည်ဖြစ်' ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည်ကို ကြားမြင့်စွာကာလမှစ၍ တပည့်ကောင်းခြင်းသို့ခဲရပါသည်။ သို့ဖြစ်သော် သမာဓိသည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ ဉာဏ်သည် နောက်မှဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် ဉာဏ်သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ သမာဓိသည် နောက်မှဖြစ်ပါသလော'

ထိုအခါ ရှင်အာနန္ဒာအား 'မဟာနာမ်သည် အနာမှု ထစ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားအား နက်နဲသော ပြဿနာကိုမေးလျှောက်၏။ ငါသည် မဟာနာမ်ကို သင့်ကဲ့သို့ အရပ်သို့ခေါ်၍ တရားဟောတဲ့' ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် ရှင်အာနန္ဒာသည် မဟာနာမ်၏ လက်မောင်းကိုဆွဲ၍ သင့်တော်ရာအရပ်သို့ခေါ်သွားပြီး ဤသို့မိန့်ကြားလေသည်-

'မဟာနာမ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သိလကို တောကျွပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော သိလ၊ ဘဲသေကျွပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိလဟူ၍ နှစ်မျိုးခဲ့၍ ဟောကြား၏။ သမာဓိနှင့် ပညာတို့ကိုလည်း ထို့အတူနှစ်မျိုးခဲ့၍ ဟောကြား၏'

'မဟာနာမ်၊ ဘသေကျွ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိလဟူသည် အဘယ်နည်းဘိုသော် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သီလရှိသူဖြစ်၏။ ပါတိမောက်သီလကို စောင့်စည်းလျက် နေ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏ ဤသို့ ကျင့်ခြင်းကို ဘသေကျွပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိလဟု ဆို၏။

'မဟာနာမ်၊ ဘသေကျွပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သမာဓိဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သာမက်သော ကာမဂုဏ် တို့မှ ဝေးကွာ၍၊ အကုသိုလ်တရား တို့မှလည်း ဝေးကွာ၍ ပဌမ ဈာန်ကို ဝင်စားနေ၏။ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားနေ၏။ ဤသို့ ရောက်ဝင်စားခြင်းနေခြင်းကို ဘသေကျွပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သမာဓိဟု ဆို၏။

'မဟာနာမ်၊ ဘသေကျွပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖြစ်သော ဥစ္စာ ပညာဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ဤကာယဆင်းရဲတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ 'ဤကာယဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ရောက်ဝင်စေတတ်သော အကျင့်ကသည်း' ဟု ဟုတ်ကိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ ဤသို့ သိခြင်းကို ဘသေကျွပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပညာဟုဆို၏။

http://www.dhammadownload.com

'မဟာနာဂ၊ ဤသို့လျှင် ငါသက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သီလ၊ သမာဓိပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းဒုက္ခနှင့် အာသဝေါကင်းရာဖြစ်သည့် စိတ်၏လွတ်မြောက်မှု၊ ပညာဖြင့်လွတ်မြောက်မှု(အရဟတ္တဖိုလ်) ကိုကိုယ်တိုင်ထူးခြားသောဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြုကာ ပြည့်စုံစွာ နေ၏။

'မဃနာမ်၊ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သီလကို ငါသက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သီလ၊ အငါသက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သီလဟူ၍ နှစ်မျိုးဟောကြား၏။ သမာဓိနှင့်ပညာတို့ကိုလည်း ထို့အတူ နှစ်မျိုးစီခွဲ၍ ဟောကြားတော်မူ၏'ဟု မိန့်ကြားလေသည်။

(ဤဟောကြားချက်ဖြင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် အဓိသက္ခတ်၏ ဖိုလ်ဉာဏ်သည် သေက္ခတို့၏ သမာဓိမူ နောက်ခံဖြစ်၏။ အငါသက္ခတို့၏ ဘမာဓ်သည် သေက္ခ၏ ဝိပဿနာဉာဏ်မူ နောက်ခံဖြစ်၏ဟု ပြလိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သည်။)

၄။ နဂဏ္ဌသုတ

ကံလေသာ ဆွေးမြည့်ကြောင်း အကျဉ်းချုံး

၃၅။ ဓမ္မသင်္ဂဟလိပြည် ကူဋဂါရကျောင်း၌ ရှင်အာနန္ဒာ သီတင်းသုံးစဉ် အဘယနှင့် ပတ်သက်၍ ကုမာရမည်သော လိစ္ဆဝီမင်းသား နှစ်ယောက်တို့သည် ရှင်အာနန္ဒာထံချဉ်းကပ်လာကြပြီး အဘယက ရှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့လျှောက်၏။

'အရှင်ဘုရား အာနန္ဒာ၊ နာဋပုတ္တမည်သော လက်ကတွန်းက'ငါသည် အားလုံးကို သိမြင်သူဖြစ်၏။ ငါ့အား သွားနေစဉ်၊ ရပ်နေစဉ်၌ လည်းကောင်း၊ အိပ်နေစဉ်၊ နိုးနေစဉ်၌လည်းကောင်း ဉာဏ်အမြင်သည် အမြဲမပြတ်ထင်၏ဟူ၍ ခြင်းချက် မရှိသော ဉာဏ်အမြင်ကို ဝန်ခံပါသည်။ ထိုတက္ကတွန်းသည် ခိုး၊ ခိုသော အကြောင်းဖြင့် ကံဟောင်းတို့၏ ကုန်ခန်းခြင်းကိုပညတ်၏။ ကံအသစ်ကို မပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အာယတိကံကို ပယ်ဘတ်ခြင်းကိုပညတ်၏။ ဤသို့လျှင် 'ကံကုန်ခြင်းမကြောင့် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းကြောင့်ခံစားမှု ဝေဒနာ ကုန်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝေဒနာကုန်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခအားလုံး ဆွေးမြည့်ပျက်စီးလိမ့်မည်။ ဤသို့

http://www.dhammadownload.com

လျှင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော ကိလေသာကို ဆွေးမြည့်စေတတ်သည့် စင်ကြယ်သော အကျင့်ဖြင့် ဝင့်ဆင်းရဲကို လွန်မြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ ဟု ဆိုပါသည်။ အရှင်ဘုရား အာနန္ဒာ၊ ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ထာဝယ်သို့ ဟောကြားပါသနည်း"

"အဘယာ၊ သတ္တဝါတို့စင်ကြယ်ရန်၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန်အတွက် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော ကိလေသာကို ဆွေးမြည့်စေနိုင်သည့်စင်ကြယ်သော အကျင့်တို့သည် သုံးပါးရှိကုန်၏။ ထိုသုံးပါးကားအဘယ်နည်းဆိုသော်....

ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သီလရှိသူ ဖြစ်၏။... သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ ထိုရဟန်းသည် ကံသစ်ကိုလည်း မပြုလုပ်၊ ကံဟောင်းကိုလည်း တွေ့ထိတွေ့ထိ၍ ကုန်ဆုံးအောင်ပြု၏။ ဤသို့ပြုခြင်းသည် ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်သော ကိလေသာကို ဆွေးမြည့်စေတတ်သည့် အကျင့် ဖြစ်၏။

အဘယာ၊ ဤသို့သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ လည်းဒဏ်၊ အကုသိုလ်ဘဏ်းတို့မှလည်းဒဏ် ကင်းဆိတ်၍ ပထမဈာန်ကို ဝင်စားရ၏။ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စား၍နေ၏။.... ထိုရဟန်းသည် ကံသစ်ကိုလည်း မပြုလုပ်၊ ကံဟောင်းကိုလည်း တွေ့ထိတွေ့ထိ၍ ကုန်ဆုံးအောင်ပြု၏။ ဤသို့ပြုခြင်းသည်လည်း ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်သော ကိလေသာကို ဆွေးမြည့်စေတတ်သည့် အကျင့် ဖြစ်၏။

အဘယာ၊ ဤသို့သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှလည်းဒဏ်၊ အကုသိုလ်ဘဏ်းတို့မှလည်းဒဏ် ကင်းဆိတ်၍ ပထမဈာန်ကို ဝင်စားရ၏။ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စား၍နေ၏။.... ထိုရဟန်းသည် ကံသစ်ကိုလည်း မပြုလုပ်၊ ကံဟောင်းကိုလည်း တွေ့ထိတွေ့ထိ၍ ကုန်ဆုံးအောင်ပြု၏။ ဤသို့ပြုခြင်းသည်လည်း ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်သော ကိလေသာကို ဆွေးမြည့်စေတတ်သည့် အကျင့် ဖြစ်၏။

အဘယာ၊ ဤသို့သီလသမာဓိနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါကင်းဆု ဖြစ်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်မှု၊ ပညာဖြင့် လွတ်မြောက်မှု (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်ဖြင့်သိထူးဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေ၍ နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် ကံသစ်ကိုလည်း မပြုလုပ်၊ ကံဟောင်းကိုလည်း တွေ့ထိ တွေ့ထိ၍ ကုန်ဆုံးစေ၏။ ဤသို့ပြုခြင်းသည်လည်း ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်သော ကိလေသာကို ဆွေးမြည့်စေတတ်သည့် အကျင့် ဖြစ်၏။

ဤသို့ ရှင်အာနန္ဒာက ဖြေကြားခဲ့သော် ပဏ္ဍိတကုမာရကမည်သော လှစ္ဆဝီမင်းသားက အဘယအား "အဓိဆ္စအဘယ၊ သင်ဘုရားအဘယ့်ကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာ၏စကားကို မချီးကျူးဘိသနည်း" ဟု ဆို၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုအခါ အဘယဟေတု "အဆွေ ပဏ္ဍိတကုမာရက၊ ဝါသည်အဘယ်ကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာ၏စကားကို မချီးကျူးဘဲ ဓနုဇင်အံ့နည်း၊ ရှင်အာနန္ဒာ၏ စကားကို မချီးကျူးသူကား ဦးခေါင်းခုနစ်စိတ်ကွဲဖွယ်ရာသာရှိပေ၏" ဟု ပြန်ပြောခဲ့သည်။

၅။ နိဝေသကသုတ်

ဆရာမျိုးမိတ်ဆွေတို့အား တည်စေသင့်သော တရားသုံးပါး

၃၆။ ဗာဝါတစ်ပါးဌ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ရှင်အာနန္ဒာအား အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူ၏။

"အာနန္ဒာ၊ သင်တို့သည် အကြင်ဆွမျိုးမိတ်ဆွေတို့ကိုသနားကြင်နာကုန်၏။ အကြင်ဆွမျိုးမိတ်ဆွေတို့သည်လည်း သင်တို့၏စကားကိုနာယူသင့်၏ဟု မှတ်ထင်ကုန်၏။ သင်တို့သည် ထိုဆွမျိုးမိတ်ဆွေတို့ကို သုံးပါးသော တရားတို့၌တည်စေအပ်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးသော အရာတို့ ဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော်-ဘုရား၌စိုမြဲစွာသက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း၊ တရား၌စိုမြဲစွာသက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း၊ သံဃာ၌ စိုမြဲစွာသက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းတို့ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ၊ ပထဝီစသော ဓာတ်လေးပါးတို့၏ သဘော လက္ခဏာအားဖြင့် တစ်မျိုးတစ်မည် ပြောင်းသွားခြင်းသည် ဖြစ်မည်ဆိုကဖြစ်နိုင်ရာ၏။ ဘုရား၊တရား၊သံဃာတို့၌ စိုမြဲစွာယုံကြည်သော အရိယာတပည့်၏ လားရာဂတိအားဖြင့် တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်သွားခြင်းကား မရှိနိုင်ချေ။ အာနန္ဒာ၊ ထိုစကားမူန်၏။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့၌စိုမြဲစွာ ယုံကြည်သော အရိယာတပည့်သည် ငရဲဘုံ၊ တိရိစ္ဆာန်ဘုံ၊ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်ရန် အကြောင်းလုံး မရှိနိုင်ချေ" ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ပထမဘဝသုတ်

ဘဝသုံးပါးဖြစ်ပုံ

၃၇။ "အရှင်ဘုရား၊ 'ဘဝ ဘဝ'ဟုဆိုရာ၌အဘယ်မျှဖြင့် ဘဝသည် ဖြစ်ပါသနည်း"

ဤသို့ ရှင်အာနန္ဒာကမေးလျှောက်ထား ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူ၏။

http://www.dhammadownload.com

"အာနန္ဒာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ပွားများပြီးသော ကံသည် မရှိခဲ့သော် ကာမဘဝသည် ထင်ရှားပါမည်လော"

"ထင်ရှားမည် မဟုတ်ပါဘုရား"

"အာနန္ဒာ၊ ဤသို့လျှင် ကံသည် လယ်မြေဖြစ်၏။ ဝိညာဏ်သည် မျိုးစေ့ဖြစ်၏။ တဏှာသည်အဖေး(အရည်)ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာဖုံးကွယ်အပ်သည် ဖြစ်၍၊ တဏှာ အနုနှောင် အဖွဲ့ရှိဒသာသတ္တဝါတို့အား ယုတ်နိမ့်ဒသာ ကာမဓာတ်၌ ဝိညာဏ်သည်ဆည်း၏။ ဤသို့လျှင်တစ်ဖန်ဘဝသစ်သည် ဖြစ်ရ၏။

"အာနန္ဒာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ပွားများပြီးသော် ရူပဘဝသည် ထင်ရှားပါမည်လော"

"ထင်ရှားမည် မဟုတ်ပါဘုရား"

"အာနန္ဒာ၊ ဤသို့လျှင် ကံသည် လယ်မြေဖြစ်၏။ ... အဝိဇ္ဇာဖုံးကွယ်အပ်သည်ဖြစ်၍ တဏှာအနုနှောင့်အဖွဲ့ရှိသော သတ္တဝါတို့အား အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ရူပဓာတ်၌ ဝိညာဏ်သည်သည်၏။ ဤသို့လျှင် တစ်ဖန်ဘဝသစ်သည် ဖြစ်ရ၏"

"အာနန္ဒာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ပွားများပြီးသော် ရှိခဲ့သော် အရူပဘဝသည် ထင်ရှားပါမည်လော"

"ထင်ရှားမည်မဟုတ်ပါ ဘုရား"

"အာနန္ဒာ၊ ဤသို့လျှင်ကံသည် လယ်မြေဖြစ်၏။ ... အဝိဇ္ဇာဖုံးကွယ်အပ်သည်ဖြစ်၍ တဏှာအနုနှောင့်အဖွဲ့ရှိသော သတ္တဝါတို့အား အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ရူပဓာတ်၌ ဝိညာဏ်သည် ဆည်း၏။ ဤသို့လျှင် တစ်ဖန်ဘဝသစ်သည် ဖြစ်ရ၏။ အာနန္ဒာ၊ ဤသို့လျှင်ဘဝသည် ဖြစ်၏" ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

၇၈။ ဒုတိယဘဝသုတ်၌ 'ဝိညာဏ်သည်တည်၏' ဟူသောစကားရပ်အစား 'အစုတနာသည် တည်၏' ဟူ၍ ပြောင်းလဲ ဟောကြားခြင်းသာ ပထမသုတ်နှင့်ထူး၏။

http://www.dhammadownload.com

၈။ သီလမွတသုတ်

အလေ, အကျင့်သုံးပါးဆိုင်ရာ ပြဿနာ

၇၉။ "အာနန္ဒာ၊ မိမိအသက်ကိုမငဲ့ကွက်ဘဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ကျင့်အပ်သော အဒလ္ဓအကျင့်အားလုံးသည် လည်းကောင်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းအားလုံးသည်လည်းကောင်း၊ကောင်းမြတ်၏ဟု စိတ်၌ထင်လာသောတရားအားလုံးသည်လည်းကောင်း အကျိုးရှိပါသလော"

"အရှင်ဘုရား၊ ဤအရာ၌ တစ်ထစ်ချအားဖြင့် မဖြေဆိုသင့်ပါ"

"အာနန္ဒာ၊ သို့ဖြစ်လျှင် ခဲခြားဝေဖန်၍ ဖြေပါလော"

"အရှင်ဘုရား၊ အကြင် အလေ့အကျင့်စသည်ကို မှီဝဲသူအား အကုသိုလ်သရား တိုးပွားး၍ ကုသိုလ်တရားဆုတ်ယုတ်၏၊ထိုအလေ့အကျင့်စသည်သည် အကျိုးမရှိပါ။ အကြင်အလေ့အကျင့်စသည်ကို မှီဝဲသူအား အကုသိုလ်တရား ဆုတ်ယုတ်၍ကုသိုလ်တရား တိုးပွား၏။ထိုအလေ့အကျင့်စသည်ကား အကျိုးရှိပါသည်"

ရှင်အာနန္ဒာ၏အဖြေကို ဗုဒ္ဓက ကျေနပ်စွာ လက်ခံတော်မူသည်။

"ရဟန်းတို့၊ အာနန္ဒာသည် သေကွဲပျက်စီးမျှသာဖြစ်သော်သည်း ပညာအရာ၌ အာနန္ဒာနှင့်တူညီသူကို ရရှိရန် မလွယ်လှပေ" ဟူ၍လည်း ရဟန်းတို့အား မိန့်ကြားတော်မူသည်။

၉။ ဂန္ဓာတသုတ်

နံ့သာသုံးမျိုးထက်သာသော နံ့သာ

၈၀။ "အရှင်ဘုရား၊ အမြစ်နံ့သာ၊အနှစ်နံ့သာ၊ အပွင့်နံ့သာ ဟူသော နံ့သာမျိုးသုံးပါးတို့၏ ရနံ့သည်လေအောက်သို့သာ သွားပါသည်။ လေညာသို့မသွားပါ။လေအောက်လေညာနှစ်ပါးလုံးသို့ ရနံ့သွားနိုင်သည့် ပစ္စည်းတစ်ခုသော နံ့သာမျိုးသည် ရှိပါသလော"

"အာနန္ဒာ၊ ထိုကဲ့သို့သော နံ့သာမျိုးသည် ရှိ၏"

"အရှင်ဘုရား၊ ထိုကဲ့သို့သော နံ့သာမျိုးကား အဘယ်ပါနည်း"

၁။ ဥပဒ္ဓါနသာရန္တ° ဥပဒ္ဓါနေန သာရံ၊ဇုဒ°သာရံ၊ဇုဒ°ဝံ၊ဇုဒ°နိဒ္ဒေါတိ ဧဝံ ဥပဒ္ဓိတန္တ°အတ္ထော–အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

"အာနန္ဒာ၊ အကြင်ရွာနိုဂုံးဒ်၌ နေသော မိန်းမ၊ ယောကျ်ားသည် ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ တရား၊ သံဃာတို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးယူခြင်း စသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သီလရှိ၏။ ဝန်တိုမှု အညစ်အကြေးကင်းသောစိတ်ဖြင့် အိမ်ထောင်ကိုဦးစီး၍နေ၏။ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲခြင်းရှိ၏။ ထိုမိန်းမယောကျ်ား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကလည်း ပြောဆိုကြကုန်၏။ နတ်တို့ကလည်း ပြောဆိုကြကုန်၏။ အာနန္ဒာ၊ လေအောက်သို့လည်းကောင်း၊ လေညာသို့လည်းကောင်း သွားနိုင်သောနံ့သာမျိုးကား ဤဘုရားကိုကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းစသော ဂုဏ်ဒကျေးဇူးပေတည်း"

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓက အောက်ပါဂါထာကိုလည်း မြွက်ကြားတော်မူပါသည်။

"ပန်းတို့၏ရနံ့သည်လေညာသို့မသွားနိုင်၊ စန္ဒကူးပန်း၏မနံ့သည်လည်းကောင်း၊ တောင်စလပ် ကြက်ရုံးပန်းတို့၏ ရနံ့သည်လည်းကောင်း လေညာသို့မသွားနိုင်၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ရနံ့သည်ကားလေညာသို့သွားနိုင်၏၊ သူတော်ကောင်းသည်အရပ်မျက်နှာအားလုံးသို့ ဂုဏ်ရနံ့ဖြင့် သင်းပျံ့လွှမ်းမိုးတတ်၏"

၁၀။ စူဠနိကာသုတ်

စူဠနိကာစသော လောကနာထ သုံးမျိုးအကြောင်း

၈၁။ "အရှင်ဘုရား၊ သီခီမြတ်စွာဘုရား၏အဘိဘူဖြည့်သောဖာပည်သည် ဖြဟ္မာပြည်၌တည်လျက် တစ်ထောင်သောလောကနာထကိုအသံဖြင့် သိစေနိုင်၏" ဟုမြတ်စွာဘုရားဟောကြားသည်ကို တပည့်တော် ကြားဖူးပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား အဘယ်မျှသောအရပ်ကို အသံဖြင့်သိစေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါသနည်း"

'အာနန္ဒာ၊ တိုအဘိဘူသည်တပည့် သာဝကမျှသာဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်ကား ဤယှဉ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျှးဖြစ်၏'

၁။ နိဂံး—ဗုဒ္ဓဘာသာဒေသတန်းများရှိရှိမြို့ကလေးတစ်မြို့မျှစည်ကားသော ရွာကြီးကို နိဂံးဟုခေါ်သည်၊ တစ်နည်းဆိုသော် ဈေးမြို့ကလေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ [Market Town]

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့ ဗုဒ္ဓဂယာဖြစ်ကြောင်းသော်လည်း ဗုဒ်အာနန္ဒာက အထက်ပါမေးခွန်းကို သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ထပ်၍လျှောက်၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက ဤသို့မိန့်ကြားတော်မူ၏။

အာနန္ဒာ၊ စကြာဝဠာတစ်ခုထောင်ရှိသည့် 'စူဠနိကာ' လောကမဟတ်အုံ သင်ကြားဖူးသလော'

'ဘရှင်ဘုရား၊ ယခု ဇုံစူဠနိကာလောကမဟတ်အကြောင်းကိုဟာ ရုန်ဘခါနှင်ဖြစ်ပါသည်။ ဟောကြားတော်မူပါခဲလော'

'အာနန္ဒာ၊ လန့်ဝင့်နေတို့လှည့်လည်လျက် အရပ်မျက်နှာတို့ကို ထွန်းလင်းတောက်ပစူစကြဝဠာတစ်ခုအပိုင်းအခြားကို တစ်ထောင်ဖြင့်မြောက်ယူရသော လောကသည်ရှိ၏။ ထိုလောကမဟတ်၌ လတစ်ထောင်၊ နေတစ်ကောင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်၊ ဇမ္ဗူ၊ ဒိပ်(တောင်)ကျွန်း၊ အပရဂေါယာန(အာနာက်)ကျွန်း၊ ဥတ္တရကုရု(မြောက်ကျွန်း)၊ ပုဗ္ဗဝိဒေဟ(အာရှ)ကျွန်းတစ်ထောင်စီရှိ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာလေးထောင်၊ နတ်မင်းကြီးလေးထောင်ရှိ၏။ စတုမဟာရာဇ် တာဝတိံသာစသော နတ်ဘုံ ငြဟ္မာဘုံများလည်း တစ်ထောင်စီရှိ၏။ ဤသို့လ, နေစသည်တို့ တစ်ထောင်စီရှိသော စကြဝဠာအုပ်စုသည် 'စူဠနိကာ' လောကမဟတ် မည်၏။

အာနန္ဒာ၊ ထိုလနေစသည်တို့ တစ်ထောင်စီရှိမသာ 'စူဠနိကာ' လောကမဟတ်ခေါင်းထစ်ထောင် (၀၊၂-စကြဝဠာပေါင်းတစ်သန်း)သည် မဇ္ဈိမိကာ လောကမဟတ်မည်၏။

အာနန္ဒာ၊ ထိုမဇ္ဈိမိကာ လောမဟတ်ဟူ ဆိုအပ်သော စကြဝဠာပေါင်းတစ်သန်းကိုတစ်ထောင်ဖြင့်နှစ်ကြိမ်ဆင့်၍မြောက်ခြင်းဖြင့်ရရှိသည့် စကြဝဠာပေါင်းကုဋေတစ်သိန်းသည် 'မဟာသမယသဟဿလောကဓာတ်' မည်၏

(မဇ္ဈိမိကာ လောကဓာတ်ပေါင်း တစ်ထောင်၏ တစ်ထောင်သည် မဟာသဟဿီ လောကဓာတ်မည်၏ဟု ဆိုလို၏။)

အာနန္ဒာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် ထိုမဟာသဟဿီလောကဓာတ် တစ်ခုလုံးကို အသံဖြင့်ကြားသိနိုင်၏။ထို့ထက်အလွန်လည်း အလိုရှိသမျှသော အရပ်အပိုင်းအခြားကို အသံဖြင့်ကြားသိစေနိုင်၏'

''အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့လျှင် မဟာဟဿီတစ်ခုလုံးကို အသံဖြင့် ကြားသိစေပါသနည်း'

'အာနန္ဒာ၊မြတ်စွာဘုရားသည်ရှေးဦးစွာမဟာသဟဿီလောကဓာတ်

http://www.dhammadownload.com

ကို ဆောလင်းရောင်ဖြင့် ပျံ့နှံ့ခစေတော်။ အကြင်အခါ၌ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာသမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ ကြီးမားစွာတင်၌ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ထိုအလင်းရောင်ကို သိကုန်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်အသံပြုတော်မူ၏။ အာနန္ဒာ၊ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာသမုဒ္ဒရာသမုဒ္ဒရာလောကဓာတ်တစ်ခုလုံးကို အသံဖြင့် ကြားသိစေနိုင်၏"

ဗုဒ္ဓကဤသို့မိန့်ကြားသောအခါ ရှင်အနန္ဒာသည် ဤမျှတန်ခိုးကြီးသော ဆရာကိုရရှိသောငါ့အား အရှေးတော်လုပေစွ'ဟု မြွက်ဆို၏။ ထိုအခါ ရှင်ဥဒါယိက "ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ၊ ဤမျှတန်ခိုးကြီးသောဆရာကို ရရှိသောသင့်အား အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း" ဟူ၍ ဆို၏။ထိုရှင်ဥဒါယီအား ဗုဒ္ဓက 'ဥဒါယီ သင်ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အကယ်၍ အာနန္ဒာသည် ရာဂမကင်းဘဲ ကွယ်လွန်ခဲ့သော် ငါဘုရား၌ ကြည်ညိုသဒ္ဓါစိတ်ဖြင့် နတ်ပြည်တို့၌ နတ်မင်း ခုနှစ်ကြိမ်ဖြစ်ရာ၏။ ဤဓမ္မဒိဋ္ဌပင် ကြီးမြတ်သော စကြဝဠာတစ်ခုလုံးမင်း ခုနှစ်ကြိမ် ဖြစ်ရာ၏။ ဥဒါယီ၊ သို့ဖြစ်သည်ရှိသော် အာနန္ဒာသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ငါ့ကိုမြော်ကိုးလိမ့်မည်'ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

(စကြဝဠာတစ်ထောင်သည် စူဠနိကာလောကဓာတ်၊
စကြဝဠာ(၁၀၀၀×၁၀၀၀)တစ်သန်းသည်မဇ္ဈိမကာလောကဓာတ်၊

စကြဝဠာ တစ်သန်းကိုတည်၊ စကြဝဠာတစ်ထောင်ဖြင့် နှစ်ဆဖြစ်၍မြောက်လျှင် စကြဝဠာကုဋေတစ်သိန်းရ၏။ ၎င်းကို မဟာသဟဿီလောကဓာတ်ဟု ခေါ်သည်။

ထိုလောကဓာတ်သုံးမျိုးတွင် သာဝကတို့သည် စူဠနိကာလောကမဇ္ဈိမကိုသာ အာဏာပြုနိုင်ကြသည်။ ကျန်လောကဓာတ်နှစ်မျိုးကို အာဏာပြုနိုင်ကြ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတို့ကား လောကဓာတ်သုံးမျိုးလုံး နှင့်တကွ စကြဝဠာအနန္တကို အာဏာပြုနိုင်ကြသည်။ တိုးပြင် ဟုရားလောင်းပဋိသန္ဓေနေ့ဖြစ်သော အခါ၊ ဖွားမြင်သောအခါ စသည်တို့၌ စကြဝဠာဒေါင်းတစ်ထောင်ဘစ်ပြိုင်နက်တုန်လှုပ်သည်။ ထို့ကြောင့် စကြာဝဠာဟစ်ထောင်းသည် ဇာတိခေတ်မည်၏။ အာဠာနာဋိယသုတ်စသော ပရိတ်တော်တို့၏အာဂတသည် စကြဝဠာပေါင်းကုဋေတစ်သိန်းတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့သည်ကဲ့သို့ ကြောင့် စကြဝဠာကုဋေတစ်သိန်းသည် ဆောကာခေတ်မည်၏။ ဗုဒ္ဓ၏သမ္ပတ္တိတည်းဟူသည် စကြဝဠာအနန္တကို အာဏာပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် စကြဝဠာအနန္တသည် ဝိသယခေတ်မည်၏ဟု အခြားအဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်သည်။ ဤစကြဝဠာတစ်သောင်းတို့သည် ဇာတိခေတ်ကို စကြဝဠာတစ်သန်းဟု ပြပါသည်။)

http://www.dhammadownload.com

၉။ သမဏဝဂ်

၁။ သမဏသုတ်

ရဟန်းကိစ္စ သုံးပါး

၈၂။ ရဟန်းတို့ ပြုလုပ်ရမည့် ကိစ္စသုံးပါးရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ အဓိသီလသိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်း၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်း၊ အဓိပညာသိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်းတို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို ဆောက်တည်မှု၌ ထက်သန်သောဆန္ဒကိုဖြစ်စေရမည်ဟု ဟောကြား၏။

၂။ ဂဒြဘသုတ်

မြည်းသတ္တဝါနှင့်တူသော ရဟန်း

၈၃။ မြည်းသတ္တဝါသည် မိမိကိုယ်မိမိ နွားဟုထင်မှတ်လျက် နွားတို့၏ နောက်မှလိုက်သော်လည်း သူ၏အဆင်း၊ အသံ၊ ခွဲတိုက်ခြင်း နွားနှင့် မတူခေ။ ထို့အတူပင် ဤသာသနာ၌ အချို့သောရဟန်းသည် မိမိကိုယ်မိမိ ရဟန်းဟု ထင်မှတ်လျက် ရဟန်းသံဃာ၏ နောက်မှလိုက်နေသော်လည်း သိက္ခာသုံးပါးကို ဆောက်တည်မှု၌ ထိုရဟန်းအား အခြားရဟန်းကဲ့သို့ ထက်သန်သောဆန္ဒမရှိခေ။ ထို့ကြောင့်ရဟန်းတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို ဆောက်တည်မှု၌ ထက်သန်သောဆန္ဒကို ဖြစ်စေရမည်ဟု ဟောကြား၏။

၃။ ခေတ္တသုတ်

လယ်သမား၏ကိစ္စသုံးပါးနှင့် ရဟန်းကိစ္စသုံးပါး

၈၄။ လယ်သမားအား လယ်စိုက်ခြင်းနှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စသုံးရပ်ရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ လယ်မြေကို ကောင်းစွာ ထွန်ယက်ခြင်း၊ အချိန်သင့်သော အစေ့ကျဲခြင်း၊ ဆေးခြင်းတို့ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ရဟန်းတို့အား လည်း အဓိသီလသိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်းစသော ဉာဏ်စွမ်းပြုလုပ်ရမည့် ကိစ္စသုံးရပ်ရှိ၏ဟု ဟောကြား၏။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဓဇီပုတ္တသုတ်

ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတစ်ပါးနှင့် သိက္ခာသုံးပါး

၈၅။ ဧဝသာလီပြည်၌ ဒဠှဂါရကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓသီတင်းသုံးစဉ် ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းတစ်ပါးသည် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၍ 'အရှင်ဘုရား၊ တစ်ရံငါးဆယ်ကျော်မျသောသိက္ခာပုဒ်တို့ကို' တပည့်တော်တို့ ဇာခဲ့တစ်ကြိမ်ရွတ်ဆိုကြားနာနေရပါသည်။ တပည့်တော်သည် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပါ'ဟု လျှောက်၏။

'ရဟန်း၊ သင်သည် အဓိသီလသိက္ခာစသော သိက္ခာသုံးပါးဌ ကျင့်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်မည်လော'

'စွမ်းနိုင်ပါသည် ဘုရား'

'ရဟန်း၊ ဤဖြစ်သော် သင်သည် အဓိသီလ သိက္ခာစသော သိက္ခာသုံးပါးတို့ကို ကျင့်ခဲလော၊ ထိုသို့ကျင့်သည်ရှိသော် သင့်အား ရာဂဒေါသမောဟ တို့ပျောက်လိမ့်မည်။ ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကင်းပျောက်လျှင် အကုသိုလ်ကို ပြုတော့မည်မဟုတ်။ မကောင်းမှုကို မှီဝဲတော့မည် မဟုတ်' ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ရှေးအခါဌ ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားသည့်အတိုင်း သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်သောထို ရဟန်းအား ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကင်းပျောက်သွားသော်သည်။

၅။ သေက္ခသုတ်

သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်သူ

၈၆။ ရဟန်းတစ်ပါးက ဗုဒ္ဓအား 'သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်' ဟုဆိုရာ၌ အဘယ်မျသောအကြောင်းဖြင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသနည်း' ဟု မေးလျှောက်၏။

အဓိသီလသိက္ခာစသော သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ဆဲဖြစ်သောကြောင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်၏ဟူ၍ ဗုဒ္ဓက ဖြေကြားတော်မူသည်။

၁။ ဤအရှိန်းသိက္ခာပုဒ် (၁၅၀) ကျော်မျသော ပညတ်ရေးဖေသောကြောင့် ၅၂သို့မဟုတ်ဖြင်းဖြစ်သည်ဟု အဖွင့်ကထာ ဖွင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

၆။ ပထမသိက္ခာသုတ်

သိက္ခာသုံးပါးကို ဖြည့်ကျင့်ပုံ

၈၇။ ရဟန်းတို့၊ မိမိအကျိုးကိုလိုလားသော အမျိုးကောင်းသားတို့ ကျင့်သုံးလိုက်နာရမည့် တရားမှာ ငါးဆယ်ကျော်မျှသော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းသည် လေ့ကျင့်ကြိမ် အကျဉ်း ရွတ်ဆိုခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုသိက္ခာပုဒ် အပေါင်း သည်လည်း အဓိသီလစသော သိက္ခာသုံးပါး၌ ပါဝင်းဆုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သီလတို့၌ ပြည့်စုံစွာဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိ၏။ သမာဓိပညာတို့၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အတုံးအတာအားဖြင့် သာပြုလေ့ရှိ၏။ ဝိမုတ္တိဟန်းသည် သေးငယ်သော သိက္ခာပုဒ်၊ ပို၍သေးငယ်သော သိက္ခာပုဒ်များသို့ သင့်ရောက်လည်း သင့်ရောက်၏။ ထိုအာပတ်တို့မှ ထလည်းထ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သေးငယ်သော အာပတ်သို့ သင့်ရောက်ခြင်းငှာ မထိုက်သကြောင်း မဟာကြောင်းအပ်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် အကျင့်မြတ်၏ အဦးအစ ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ခိုင်မြဲ တည်တံ့သော အကျင့်သီလ ရှိ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဓမ္မဆောက်တည်ခြင်းသည်းကျေ့၏။ ထိုရဟန်းသည် (ဇဉ်ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော) သံယောဇဉ်သုံးပါးကုန်ခြင်းကြောင့် သာပါယ်သွားကျရောက်ခြင်းမရှိတော့သော၊ ကုန်းသေမြဲသော၊ အထက်မဂ်ဉာဏ်လျှင် လဲ့လျောင်းရာရှိသော 'သောတာပန်' ဖြစ်၏။

'ရဟန်းတို့ဤ ဟာသနာ၌တစ်ပါးသောရဟန်းသည်ကား သီလတို့၌ ပြည့်စုံစွာဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိ၏။ သမာဓိပညာတို့၌ တစ်စုံတစ်ခုသောအတိုင်းအတာဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။ ထိုရဟန်းသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးကုန်၍ ရာဂဒေါသမောဟဓာတ်ပါးခြင်းကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဒုက္ခကုန်ဆုံးခြင်းကိုပြုမည့် သကဒါဂါမဲ့'ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

၁။ လျောင်းတိုက် ပစ်ခုတင်တွင်း၌ နေသော ရဟန်းတို့သည် လပြည့်လကွယ် နေ့တိုင်းသိမ်းဆည်း၌ ဒုဝေးခြင်း သံဃဥပုသ်ပြုကြရသည်။ သံဃဥပုသ်ဟူသည် ပါတိမောက်ဓမ္မဒေါဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်များကို ရဟန်းတစ်ပါးက ရွတ်ဆိုပြပြီး ကျန်ရဟန်းများက ကြားနာကြခြင်းပင် ဖြစ်၏။

၂။ ရဟန်းတို့ဖြစ် (၂၂၇) ပါးစသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သော်ပါးကို အကျဉ်းမြဲကိုး၏ အဦးအစဖြစ်သော 'အာဒိဗြဟ္မစရိယက' သိက္ခာပုဒ်ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊ ဤသာသနာ၌ တစ်ပါးသောရဟန်းသည်ကား သီလတို့၌ ပြည့်စုံစွာဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိ၏။ သမာဓိ၌လည်း ပြည့်စုံစွာဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိ၏။ ပညာတို့၌ တစ်စုံတစ်ခုသောအတိုင်းအတာအားဖြင့်ပြုလေ့ရှိ၏။ ထို့ရဟန်းသည် အောက်အဖို့၌ရှိသော သံယောဇဉ်ငါးပါး ကုန်ခြင်းဝယ်ကြောင့် အာဝသုံ့ သို့ ပြန်မလာတော့ဘဲ ထိုဗြဟ္မာဘုံ၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် 'ဥပပတ်' ပဋိသန္ဓေနေသော ဗြဟ္မာဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသာသနာ၌ ထစ်ပါးသောရဟန်းသည်ကား သီလတို့၌ ဇည်းကောင်း၊ သမာဓိပညာတို့၌ လည်းကောင်း ပြည့်စုံစွာဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိ၏။ ထိုရဟန်းသည် အာသဝေါတရားငါးပါး ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါကင်းရာဖြစ်သော စိတ်၏လွတ်မြောက်မှု ပညာဖြင့်လွတ်မြောက်မှုကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်အထူးဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအာ ပြည့်စုံစေ၍နေ၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသို့လျှင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖြည့်ကျင့်မှုကို ပြုလေ့ရှိသူသည် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ လွတ်မြောက်မှုကိုရ၏။ ပြည့်စုံစွာဖြည့်ကျင့်မှုကိုပြုလေ့ရှိသူသည် ပြည့်စုံသော လွတ်မြောက်မှုကိုရ၏။ ရဟုန်းတို့၊ သိက္ခာပုဒ်တို့သည် မမြုံ(အချည်းအနှီး မဖြစ်)ဟူ၍သာလျှင် ငါဒေဟာကြား၏-ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

၇။ ဒုတိယသိက္ခာသုတ်

သိက္ခာသုံးပါးကို ဖြည့်ကျင့်သူများ

၈၈။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ခပါင်း တစ်ရာ့ငါး ဆယ်ကျော်သည့် သိက္ခာသုံးပါး၌ ဆကျုံးဝင်ကြောင်း ပထမသုတ်နည်းတူ ဒေဟာကြားပြီး ဖြည့်ကျင့်မှု ကွဲပြားပုံနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ဒေဟာကြား၏။

သီလတို့၌ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိပြီး သမာဓိပညာတို့၌ တစ်စုံတစ်ခုသောအတိုင်းအတာအားဖြင့်ပြုလေ့ရှိသောရဟန်းသည်သံယောဇဉ်

၁။ သံယောဇဉ်ဆယ်ပါးတို့တွင် ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ် ဟူသော သံယောဇဉ် ငါးပါးသည် ကာမဘုံဟူသော အောက်အဖို့သို့ ဆွဲဆောင်နိုင်သော 'ဩရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်' မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

သုံးပါး ကုန်ဆုံးခြင်းကြောင့် နတ်ပြည့် လူ့ပြည်တို့၌ ခုနစ်ကြိမ်သစ္စာကျင်လည်၍ ဒုက္ခကုန်ဆုံးခြင်းကိုပြုမည့် "သတ္တက္ခတ္တုပရမ" သောတာပန်ဖြစ်၏။ နှစ်ဘဝ သုံးဘဝ ကျင်လည်၍ ဒုက္ခ ကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုမည့် 'ကောလံ ကောလ' သောတာပန်သော်လည်း ဖြစ်၏။[1] လူ့ဘဝ၌ တစ်ကြိမ်သာဖြစ်၍ ဒုက္ခကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုမည့် 'ဧကဗီဇီ' သောတာပန်သော်လည်းဖြစ်၏။[2] သံယောဇဉ်သုံးပါးကုန်၍ ရာဂ ဒေါသ မောဟ စခါးပါးခြင်းကြောင့် လူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဒုက္ခကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုမည့် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သော်လည်း ဖြစ်၏။

သီလ သမာဓိတို့၌ ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိပြီး ပညာ၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အာတိုင်းအတာအားဖြင့် ပြုလေ့ရှိသော ရဟန်းသည်အောက်အဆုံးရှိသော သံယောဇဉ်ငါးပါး ကုန်ခြင်းကြောင့် ဘုံစဉ်အတိုင်းအောနိဋ္ဌဘုံအထိ တက်သွားမည့် 'ဥဒ္ဓံသောတ' အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ အားထုတ်မှုဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းအေးစေမည့် 'အာသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ' အနာဂါမ်ခသော်လည်း ဖြစ်၏။ အားထုတ်ရမှု ရှိဘဲ ကိလေသာငြိမ်းအေးမည့် 'အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ' အနာဂါမ်သော်လည်းဖြစ်၏။ သက်တမ်းတစ်ပက်သို့ ရောက်ပြီးမှ ကိလေသာအေးငြိမ်းမည့် 'ဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီ' အနာဂါမ်သော်လည်းဖြစ်၏။ သက်တမ်းတစ်ဝက်သို့ မရောက်မီကြား၌ ကိလေသာငြိမ်းအေးမည့် 'အန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယီ' အနာဂါမ်သော်လည်း ဖြစ်၏။

သီလ၊ သမာဓိ ပညာ သုံးပါးလုံး၌ ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိသော ရဟန်းသည်ကား အသဓေါတရား သုံးပါး ကုန်ခြင်းကြောင့် အသဓေါကင်းရာ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် မျက်မှောက် ပြုလေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၈၉။ ထိုတို့ယ သိက္ခာသုတ်၌ သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးပါးလုံး၌ ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိသော ရဟန်းသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အာသဓေါကင်းရာဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ထို အရဟတ္တဖိုလ်သို့မရောက်ခဲ့သော် အန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီ

၁။ ကောလံ ကောလောတိ ကုလာ ကုလံ ဂမနကော၊ ကုလန္တရံ စေတ္ထ ဘဇေါ အဝိဇ္ဇပေတော–အဋ္ဌကထာ။

၂။ ကေဇီတိ ကေဝဿ ဘဝဿ ဗိဇ္ဇံ တေဿ အတ္ထိတိ ကေဇီဇ္ဇံ– အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

စသော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါး ဖြစ်နိုင်၏။ ကနာဂါမ် အဖြစ်သို့ မရောက်ခဲ့သော် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြင့်၏။ သကဒါမ် အဖြစ်သို့ မရောက်ခဲ့သော် ကေဝိဇသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါးပါးဖြစ်၏။ ဟု ဟောကြားသည်။

၉။ ပထမ သိက္ခတ္တယသုတ်

သိက္ခာသုံးပါးကို ဟောကြားခြင်း

၉၀။ ပါတိမောက် သီလကို စောင့်ထိန်းခြင်း၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်ခြင်းသည် အဓိသီလ သိက္ခာမည်၏။ ပထမစျာန် စသော စျာန်တို့ကို ဝင်စားနေခြင်းသည် အဓိစိတ္တ သိက္ခာ မည်၏။ 'ဤကား ဆင်းရဲတည်း' စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိမြင်ခြင်းသည် အဓိပညာ သိက္ခာမည်၏ ဟု ဟောကြားသည်။

၉၁။ ဒုတိယသိက္ခတ္တယသုတ်၌ ဂါထာမျှသာ ပါခြင်းသာ ထူးသည်၊

၁၁။ သင်္ဂဝါသုတ်

သင်္ဂဝါနိုဂုံး၌ သိက္ခာသုံးပါးကို ဟောခြင်း

၉၂။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓသည် ဇေတဝနလယ်တိုင်း အာတွင်း၌ ခရီးလှည့်စဉ် သင်္ဂဝါမည်သော နိဂုံးသို့ ဆိုက်ရောက်လေ၏။ ထိုနိဂုံး၌ ကဿပဂေါတ္တမည်သော ရဟန်းသည် ကျောင်းနေရဟန်းဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသည် ထိုနိဂုံး၌ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်သော တရား စကားကို ရဟန်းတို့အား ဟောကြား၏။ ထိုအခါ အရှင်ကဿပဂေါတ္တအား 'ဤရဟန်းသည် အလွန် ကုတ်ကုတ်ခြစ်ခြစ် ပြောဆိုဘိ၏'' ဟူ၍ မနှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်လေ၏။

သင်္ဂဝါ နိဂုံးမှ ဗုဒ္ဓ ကြွသောအခါ ရှင်ကဿပဂေါတ္တအား နှုတ်မသာယာခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာ၍၊ မိမိအပြစ်ကို ဝတောင်းပန်ရန် အတွက် ဗုဒ္ဓသီတင်းသုံးရာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ လိုက်သွား၏။ ဗုဒ္ဓထံသို့ ရောက်သည့် အခါ အကြောင်းစုံကို လျှောက်ကြားပြီး မိမိအပြစ်ကို ခွင့်လွှတ်ရန် တောင်းပန်လေသည်။ ဗုဒ္ဓကလည်း အပြစ်ကို အပြစ်ဟုမြင်၍ ဝန်ချ

၁။ အဓိသလ္လေ ခတ္တေတိ အတိဝိယ သလ္လေခတိ၊ အတိဝိယ သလ္လေဒိတဲ့ ကက္ခာ သဏ္ဌာ ကဏ္ဌေတိတိ အဋ္ဌော-အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

တောင်းပန်ခြင်းကို လက်ခံတော်မူပြီး ဒေါက်ပါအတိုင်း ဆုံးမစကား မိန့်ကြားခဲ့လေသည်။

'ကဿပ၊ သီတင်းကြီး၊ သီတင်းလတ်၊ သီတင်ငယ် အားဖြင့် သုံးပါးသောရဟန်းတို့တွင် မည်သည့်ရဟန်းပင်ဖြစ်စေကာမူ အကြင်ရဟန်းသည် သီကျောကိုအလိုမရှိ၊ သီကျွဲကို ဆောက်တည်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို လည်း ဆိုလေ့မရှိ၊ သီကျွဲကို အလိုမရှိသည့်တစ်ပါးသော ရဟန်းမျိုးကို လည်း သီကျောခွဲဆောက်တည်စေခြင်းမပြု၊ သီကျွဲကိုအလိုရှိသောရဟန်းတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုလေ့မရှိ။ ဤသို့သဘောရှိသောရဟန်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ငါသည်မဒုပြောဆိုပေ။ အဘယ်ကြောင် ဆိုသော် 'ဤရဟန်း၏ ဂုဏ်ဂကျေးဇူးကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်ကြား၏' ဟူ၍ တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည် ထိုရဟန်းကိုဆည်းကပ်ကုန်ရာ၏။ ထိရဟန်း၏ အတုသို့လိုက်၍ကျင့်ကြကုန်ရာ၏ ထိုသို့အတုလိုက်၍ 'ကျင့်ခြင်းဖြင့်ထိုရဟန်' တို့အား ရည်မြင့်စွာဒုက္ခီးစီးပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်ပေရာ၏။ ထို ကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသော ရဟန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ငါမဆိုခြင်းဖြစ်၏။

ကဿပ၊ အကြင်ရဟန်းသည် သီကျွဲကို အလိုရှိ၏။ သီကျွဲကို ဆောက်တည်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ သီကျွဲကို အလိုမရှိသည့် ဟစ်ပါးသောရဟန်းတို့ကိုလည်း သီကျွဲဆောက်တည်စေ၏။ သီကျွဲကိုအလိုရှိသောရဟန်းတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့သဘောရှိသောရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ငါသည် မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်ကြား၏' ဟူ၍ တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည် ထိုရဟန်းကို ဆည်းကပ်ကုန်ရာ၏။ ထိရဟန်း၏ အတုသို့လိုက်၍ကျင့်ကြကုန်ရာ၏ ထိုသို့အတုလိုက်၍ 'ကျင့်ခြင်းဖြင့်ထိုရဟန်' တို့အား ရည်မြင့်စွာဒုက္ခီးစီးပွားမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်ပေရာ၏။ ထို ကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသော ရဟန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ငါမဆိုခြင်းဖြစ်၏။

ကဿပ၊ အကြင်ရဟန်းသည် သီကျွဲကို အလိုရှိ၏။ သီကျွဲကို ဆောက်တည်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ သီကျွဲကို အလိုမရှိသည့် ဟစ်ပါးသောရဟန်းတို့ကိုလည်း သီကျွဲဆောက်တည်စေ၏။ သီကျွဲကိုအလိုရှိသောရဟန်းတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့သဘောရှိသောရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ငါသည် ချီးမွမ်း၏။ အဘယ်ကြောင်ဆိုသော် 'ဤရဟန်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မြတ်စွာဘုရားသည် ချီးမွမ်း၏'' ဟူ၍ တစ်ပါးသောရဟန်းတို့သည် ထိုရဟန်းကို ဆည်းကပ်ကုန်၏။ လိုရဟန်းသို့အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့အတုလိုက်၍ ကျင့်ခြင်းဖြင့် ဂိုရဟန်းတို့အား ရည်မြင့်စွာဒုက္ခီးစီးပွားမျှားခြင်း ချမ်းသာခြင်းသည်ဖြစ်ရာ၏ ထို ကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသောရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ငါချီးမွမ်းခြင်းဖြစ်၏' ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ဓလောကမလ္လဝဂ်

၁။ အစ္စာယိကသုတ်

အလျင်အမြန် ပြုရမည့် ကိစ္စသုံးမျိုး

၉၃။ ရဟန်းတို့၊ လယ်သမားအား အလျင်အမြန် ပြုရမည့်ကိစ္စသုံးပါးရှိ၏။ ထိုသုံးပါးမှာ အဘယ်နည်းဆိုသော်-

http://www.dhammadownload.com

လယ်သမားသည် လျင်လျင်မြန်မြန် လယ်ကို ကောင်းစွာညှက်ခြောင် ထွန်ယက်ရ၏။

လျင်လျင်မြန်မြန် မျိုးစေ့တို့ကိုချရ၏။

လျင်လျင်မြန်မြန် ရေသွင်းခြင်း၊ ရေထုတ်ခြင်းကို ပြုရ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုလယ်သမားအား "ငါ၏စပါးတို့သည် ယခုနှုပင် ပေါက်ပါစေ။ နက်ဖြန်ဖုံးပါစေ။ သန်ဘက်ခါမှည့်ပါစေ" ဟူ၍ တောင့်တတိုင်းပြီးစီးခြင်းသော တန်ခိုးစွမ်းသည်မရှိ၊ စင်စစ်ဒသင်္ကား ထိုလယ်သမား၏စပါးတို့သည် မျှတသောဥတုကိုရရှိသည်ရှိသော် ပေါက်သင့်သော အချိန်၌ ပေါက်ကုန်၏။ ဖုံးထင့်သောအခါ၌ ဖုံးကုန်၏။ မှည့်သင့်သော အခါ၌ မှည့်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ ထိုနည်းတူပင် ရဟန်းအားလည်း အလျင်အမြန်ပြုရမည့်ကိစ္စသုံးပါး ရှိ၏။ ထိုကိစ္စသုံးပါးကား အဘယ်နည်းဆိုသော်-

အဓိသီလသိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်း၊

အဓိစိတ္တသိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်း၊

အဓိပညာသိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်းတို့ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းအား "ငါ၏စိတ်သည် ယခုနှုပင်မစဲခဲလမ်းဘဲ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ပါစေ။ နက်ဖြန် သို့မဟုတ် သန်ဘက်ခါပင် လွတ်မြောက်ပါစေ" ဟူ၍ တောင့်တတိုင်းပြီးစီးနိုင်သော တန်ခိုးစွမ်းရှည်သည်းလော။ စင်စစ်သော်ကား သိက္ခာသုံးပါးကိုကျင့်သော ထိုရဟန်း၏စိတ်သည် လွတ်မြောက်သင့်သောအချိန်၌ မစဲခဲလမ်းဘဲ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်၏။

ရဟန်းတို့၊ ထို့ကြောင့် သင်တို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးအံ့သောဆန္ဒကိုဖြစ်စေအပ်၏ဟုဟောကြားတော်မူပါသည်။

၂။ ပဝိဝေကသုတ်

ကိလေသာကင်းဆိတ်ခြင်း သုံးမျိုး

၉၄။ ရဟန်းတို့၊ တစ်ပါးသောဇယူရှိသော ပရိဗိုဇ်တို့သည်-

သင်္ကန်းကိုမှီ၍ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်ခြင်း၊

ဆွမ်းကိုမှီ၍ ကိလေသာကင်းဆိတ်ခြင်း

ကျောင်းကိုမှီ၍ ကိလေသာကင်းဆိတ်ခြင်း။

ဟူ၍ ကိလေသာကင်းဆိတ်ခြင်းသုံးမျိုးကို ပညတ်ကုန်ကြ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် သက်နှံးကိုမှီ၍ကိလေသာကင်းဆိတ်ခြင်းဟူသည် ပိုက်ဆံလျှော်အဝတ်၊ သူခသကောင်လွှမ်းသောအဝတ်၊ ပံသုကူဇအဝတ်၊ သစ်ခေါက်အဝတ်၊ သစ်နက်ရေအဝတ်၊ သမန်းမြက်အဝတ်၊ လျှော်တေပျဉ်ချပ်အဝတ်၊ စသည်တို့ကို ဆောင်ခြင်းဖြစ်၏။

ဆွမ်းကိုမှီ၍ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်ခြင်းဟူသည် ဟင်းရွက်စိမ်း၊ ပြောင်းဆန်စိမ်း၊ ကျိတ်သီးဆန်၊ သားရေဖတ်၊ မွေ့၊ ဆန်ကွဲ၊ထမင်းချိုး၊ နှမ်းမှုန့်၊ မြက်၊ နွားချေး၊ သစ်မြစ်၊ သစ်သီးစသည်တို့ကို စား၍နေခြင်းဖြစ်၏။

ကျောင်းကိုမှီ၍ ကိုလေသာ ကင်းဆိတ်ခြင်းဟူသည် သစ်ပင်ရင်း၊ သခွါင်း၊ တောအုပ်၊ လွင်ပြင်၊ တောက်ရိုးပုံ စသည်တို့၌ နေခြင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသာသနာ၌ ရဟန်း၏ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်ခြင်းတို့သည် သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးကား အဘယ်နည်းဆိုသော်-

ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သီလရှိသူဖြစ်၏။ သီလပျက်ခြင်းကိုပယ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ထိုသီလပျက်ခြင်းမှ ကင်းဆိတ်သူဖြစ်၏။

မှန်သော အမြင်ရှိသူဖြစ်၏။ မှားသောအမြင်ကို ပယ်ပြီးသူဖြစ်၍ ထိုမှားသောအမြင်မှ ကင်းဆိတ်သူဖြစ်၏။

အာသဝေါတရားကုန်ပြီးသူဖြစ်၏။ အာသဝေါတရားတို့ကိုပယ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ထိုအာသဝေါတရားတို့မှ ကင်းဆိတ်သူဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသို့ကိလေသာကင်းဆိတ်သော ရဟန်းကို အထူတ် 'အထိတ်သို့ ရောက်သူ၊ အနှစ်သို့ရောက်သူ၊စင်ကြယ်သူ၊ အနှစ်၌တည်သူ' ဟု ဆိုအပ်၏ဟူ၍ ဗဟာပါသည်။

၃။ သရဒသုတ်

သံယောဇဉ်သုံးပါးကင်းကွာသူ

၉၅။ ရဟန်းတို့၊ တန်ဆောင်မုန်းလ သရဒဉတု၌ တိမ်သားကင်းစင်၍ ကြည်လင်သောမိုးကောင်းတင်ဝယ် ရွှေးရွှတက်လာသော နေမင်းသည် ကောင်းကင်ရှိအမှောက်တိုက်အားလုံးကို ဖျက်ဆီး၍ထွန်းလင်းတောက်ပသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အာရိယာတပည့်အား ကိလေသာ မြူအညစ်အကြေးကင်းသော 'တရားမျက်စိ' ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်

http://www.dhammadownload.com

သက္ကာယဟိဒ္ဓိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ဟူသော သံယောဇဉ် သုံးပါးတို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏။ထိုမှ နောက်၌ အရိယာတပည့်သည် အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒတို့မှ လွတ်မြောက်၏။ ထိုအရိယာသာဝကသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်မူလည်းကောင်း ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း ဝိတက်၊သုံးသပ်ခြင်း ဝိစာရ နှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာ ကင်းဆိတ်ခြင်းဇကြောင့်ဖြစ်သည့် နှစ်သိမ့်ခြင်းပီတိ၊ ချမ်းသာခြင်း သုခ ရှိသော ပထမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။

ရဟန်းတို့၊ ထိုအရိယာတပည့်သည် အကယ်၍ ထိုအချိန်၌ မသေလွန်ခြားအုံ၊ ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ဖန် ပြန်လာကြောင်း သံယောဇဉ် မရှိခတ္တာ့စပဟု ဟောကြားပါသည်။

(ဤသုတ်၌ လူ့ပြည်တွင် ဈာန်ရ၍ ဗြဟ္မာဘုံသို့ရောက်ပြီး လူ့ပြည်သို့ တစ်ဖန် ပြန်မလာတော့ဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတတ္တာ့မည့် 'ဈာနအနာဂါမိ' ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောကြားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သည်)

၄။ ပရိသာသုတ

ပရိသတ်သုံးမျိုး

၉၆။ ရဟန်းတို့၊ ပရိသတ်တို့သည်-
အထူတ်အမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသော "အဂ္ဂဝတီ" ပရိသတ်၊
မညီညွတ်သော "ဝဂ္ဂ" ပရိဘတ်၊
ညီညွတ်သော "သမဂ္ဂ" ပရိသတ်ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

ရဟန်းတို့၊ အထူတ်အမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသော 'အဂ္ဂဝတီ" ပရိသတ်ဟူသည် ဇာဘယ်နည်းဆို၊ ဤသို-အကြင်ဗရိတ်သတ်၌ မထေရ်ကြီးဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်ပစ္စည်းလေးပါးပေါများရန်ကျင့်သူ၊ဓလျှဲရဲသောအကျင့်ရှိသူများမဟုတ်။ ဆောက်ထို သက်ဆင်းဓကြောင်းတရား၌ ချထားအပ်သော ဝန်ရှိကုန်၏။[1] ကိုဓလသော ကင်းဆိတ်ရေး၌ ရွေဆောင် သူများ

၁။ သြက္ကဓနေ နိကိဒ္ဓတွာဓုရတိ သြက္ကမနံ စုစ္ဖတိ အဝဂမနတ္ထေန ပဋ္ဌဝိဝရဏာန်။ တေသု နိကဒ္ဓတွာဓုရာ-အဋ္ဌကထာ၊ အောက်ဘုံများသို့ ကျဆင်းကြောင်း ဖြစ်သည့် နိဝရဏ ငါးပါးကို တိုးပွားစေသူများ မဟုတ်ဟု ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ကုန်၏။ မရဇသုးသောသောတရားရရှိရန်ဝိရိယတို့အားထုတ်ကြကုန်၏။ နောက်လိုက်ဖြစ်သော ရဟန်းအပေါင်းသည်လည်း ထိုမထေရ်ကြီးမျှားသို့ အတူလိုက်၍ကျင့်ကုန်၏။ ဤပရိသတ်ကို အထွတ်အမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသော‘အဂ္ဂဝတီ’ ပရိသတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ မည်သည်တ်သော ‘ဝဂ္ဂ’ ပရိသတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း ဆိုသော်- အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည်ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ငြင်းခုန်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်စကား ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ကုန်လျက်၊ အချင်းချင်း နှုတ်လှဲ့ထိုးကုန်လျက် နေကြကုန်၏။ဤပရိသတ်ကို မည်သည်တ်သော‘ဝဂ္ဂ’ ပရိသတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ညီညွတ်သော ‘သမဂ္ဂ’ပရိသတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း ဆိုသော်-အကြင်ပရိသတ်၌ ရဟန်းတို့သည် အချင်းချင်း ညီညွတ်ကြကုန်လျက်၊ အချင်းချင်းချစ်ခင်သောမျက်စိတို့ဖြင့် ကြည့်ကုန်လျက် နေကုန်၏။ ဤပရိသတ်ကို ညီညွတ်သော ‘သမဂ္ဂ’ ပရိသတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ကောင်ပေါ်၌မိုးသည်းထန်စွာရွာသည်ရှိသော်နိမ်ထုသို့စီးဆင်းသောမိုးရေကြောင့် တောင်ကြား၊ချောက်ကြား၊ မြောင်းငယ်တို့မှစ၍မြစ်ငယ်မြစ်ကြီး၊သမုဒ္ဒရာတို့ပြည့်လျှံကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင်ရဟန်းတို့ အချင်းချင်း ညီညွတ်စွာနေကြသောအခါ၌ ထို ရဟန်းတို့သည် များစွာသော ကောင်းမှုကိုပွားစေကုန်၏။ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာဖြင့် မြင့်မြတ်သောဇနခြင်းကို ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဝိမ်းမြောက်ခြင်းရှိသူအား နှစ်သိမ့်ခြင်းပိတိသည်ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်သောစိတ်ရှိသူအား ကိုယ်သည်ငြိမ်ချမ်း၏။ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသူသည် ချမ်းသာခြင်းသုခကို ခံစားရ၏။ချမ်းသာခြင်းရှိသူ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ ပထမအာဇာနိယသုတ်

မြင်းအာဇာနည်နှင့် ရဟန်းအင်္ဂါမြတ်သုံးပါး

၉၇။ အဆင်းခွန်အား လျင်မြန်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မြင်းအာဇာနည်သည် မင်းနှင့်သာထိုက်သန့်၍ မင်းအင်္ဂါဟူ၍ခေါ်ဆိုခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အဆင်းခွန်အား၊ လျင်မြန်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ရပ်ဓဝေးမှဆောင်လာ

http://www.dhammadownload.com

ဒသာပစ္စည်းကိုခံယူထိုက်သူဖြစ်၏။ ည္ဉ်သည်တို့အတွက်စီမံအပ်သောပစ္စည်းကိုခံယူထိုက်သူဖြစ်၏။ မြတ်သောအလှူကိုခံယူထိုက်သူဖြစ်၏။ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ခံယူထိုက်သူ ဖြစ်၏။ လောက၏အမြတ်ဆုံး ကောင်းမှု မျိုးစေ့စိုက်ပျိုးရာ လယ်ကွင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဖဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်သနည်း ဆိုသော်-ဤသာသနာ၌ရဟန်းသည်သီလရှိသူဖြစ်၏။ ပါတိမောက်သီလကို စောင့်စည်းလျက်နေ၏။ လျောက်ပတ်သောအကျင့်ကျက်စားရာနှင့် ပြည့်စုံလျက်နေ၏။ အကုသိုလ်ပြုပမာဿေးငယ်စာသောအပြစ်ကိုဆိုဆဲပင်ဘယ်ဟူရွေလျက်နေ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဖဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသူ ဖြစ်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဥန်အားနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်သနည်း ဆိုသော် ဤသာသနာ၌ရဟန်းသည် အကုသိုလ်တရားများ ကိုပယ်၍ ကုသိုလ်တရားများပြည့်စုံစေရန် အားထုတ်အပ်သောဝီရိယ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ခိုင်မြဲသော အားထုတ်ခြင်းရှိ၏။ကုသိုလ်တရားဝတ္ထုတို့၌ အပ်ဆောင်နိုင်ရှိ၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဥန်အားရှိသူဖြစ်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင်လျင်မြန်ခြင်းနှင့်ပြည့် စုံဖြစ်သနည်း ဆိုသော် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် "ဤကာယဆင်းရဲပေသည်း" ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။.... "ဤကာယ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ဆုံးစေသော သဘောတရားသည်း" ဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိ၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် လျင်မြန်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉၈။ ဒုတိယ ဆာဇာနိယသုတ်၌ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ ပထမသုံးပါးနည်းတူဟောကြားပြီးလျင်မြန်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းဖြစ်ပုံကို ဟောကြားထား၌ "ဤသာဂတ်အဖို့ရှိသော သံယောဇဉ်ငါးပါးကုန်သည်ရှိသော်လည်း မပြန်လာတော့ဘဲ ထိုဗြဟ္မာဘုံ၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုမည့် ဥပပါတ်ဗြဟ္မာဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဤရဟန်းသည် လျင်မြန်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံဖြစ်၏။ ဟူ၍ ပြောင်းလဲနှိုင်းယှဉ်ကြားခြင်းသာ ထူး၏။

၁။ အနိဂ္ဂဟတ္တာဒုရောဒုကုသိုလ်တရားများကို အားထုတ်မှုလုံ့လကိုမလျော့သူဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉၉။ တတိယ ဏာဇာနိယသုတ်၌ "ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ဏာသဝေါတရုားသုံးပါးကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါကင်းရာ ဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှု (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေ၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည်လျင်မြန်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်၏" ဟု ဘုရားလေဟောကြား ခြင်းသာ ထူး၏။

၈။ ပေါတ္ထကသုတ်

လျှော်မျှင်ပုဆိုး ဥပမာနှင့် အင်္ဂါသုံးပါးရှိသော ရဟန်း

၁၀၀။ လျှော်မျှင်ပုဆိုးသည် အသစ်ဖြစ်စေ၊ တစ်ပတ်နွမ်းဖြစ်စေ၊ အဟောင်းဖြစ်စေ ဏာဆင်းမလှ။ ကြမ်းတမ်းသော အတွေ့ရှိ၏။ တန်ဖိုးလည်းနည်း၏။ ဟောင်းနွမ်းသော လျှော်မျှင်ပုဆိုးကို လက်နှိုးဆော်လည်း ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ အမှိုက်ပုံ၌သော်လည်း စွန့်ပစ်ကြကုန်၏။

ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်လည်း သီတင်းငယ်ဖြစ်စေ၊ သီတင်းလတ် ဖြစ်စေ၊ သီတင်းကြီးမထေရ်ဖြစ်စေ သီလပျက်သူ၊ မကောင်းသော အကျင့် ရှိသူဖြစ်ခဲ့သော် အဆင်းမလှ၊ ကြမ်းတမ်းသောအတွေ့ရှိ၏။ တန်ဖိုးနည်း၏။

ဤ၌သီလပျက်ခြင်း၊ မကောင်းသော အကျင့်ရှိခြင်းကို ရဟန်း၏ 'ဏာဆင်းမလှခြင်း' ဟု ဆို၏။

ထိုရဟန်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်သူ၊ ဏာတုလိုက်၍ကျင့်သူတို့အား အကျိုး မဲ့စေခြင်းကို ရဟန်း၏ 'ကြမ်းတမ်းသော ဏာတွေ့မှုခြင်း' ဟုဆို၏။

ထိုရဟန်း ဏာဝပစ္စည်းလေးပါးလှူဒါန်းသူတို့ဏာဝဏကျိုးကျေးဇူး မမျှခြင်းကို ရဟန်း၏ 'တန်ဖိုးနည်းခြင်း' ဟု ဆိုသည်။

ထိုသို့ အကျင့်သီလ မကောင်းသော မထေရ်ကြီး ရဟန်းသည် သံဃာ့အလယ်၌ထစ်ပု တစ်ခုသောစကားကိုပြောဆိုငြားအံ့၊ "မိုက်မဲသော သင်၏စကားဖြင့် ဘာယ်ဏကျိုးရှိအံ့နည်း" ဟူ၍ ပစ်ပါးသော ရဟန်းတို့က ပစ်ပယ်ကြကုန်၏။ ထိုမထေရ်ကြီးသည်လည်း ိက်ဆိုးသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းတို့က လက်မခံနိုင်ဖွယ် ပစ်ပယ်စရာ စကာ၊ကိုပင် ပြောဆိုမိ လသည်။

ကာသိတိုင်းဖြစ် ဏဝတ်သည် ဏထစ်ဖြစ်စေ၊ ဘင်္ဂပတ်နွမ်းဖြစ်စေ၊ ဏဟောင်းဖြစ်စေ အဆင်းလှ၏။ ကောင်းသော ဘ ၏။ တန်ဖိုး

http://www.dhammadownload.com

လဲ့ည်းရှိ၏။ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်လည်း သီတင်းငယ် ဖြစ်ခစ၊ သီတင်းလတ်ဖြစ်စေ၊ သီတင်းကြီးမဆေရ်ဖြဲခဲ့ခစ သိလရှိသူ၊ ကောင်းသော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်ခဲ့သော် အဆင်းလှ၏၊ ကောင်းသော အဓတ္ထရှိ၏။ တန်းဖိုး ကြီး၏။

ဤ၌ အကျင့်သီလရှိခြင်းကို ရဟန်း၏ 'အဆင်းလှခြင်း' ဟု ဆိုသည်။

ထိုရဟန်းကို မှီဝဲ ဆည်းကပ်သူ၊ ဒေတုလိုက်၍ ကျွေးသူတို့အား အကျိုး များခြင်းကို ရဟန်း၏ 'ကောင်း သော အ ဓတ္ထ ရှိခြင်း' ဟု ဆိုသည်။

ထိုရဟန်းအား ပစ္စည်းလေးပါး လှူဒါန်း ထောက်ပံ့သူတို့အား အကျိုး များခြင်းကို ရဟန်း၏ 'တန်ဖိုးရှိခြင်း' ဟု ဆိုသည်။

ဤသို့ အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသော မထေရ်ကြီး ရဟန်းသည် သံဃာ့အလယ်၌ တစ်စုံ ဟစ်ခုံသော စကား ကိုဆပြောဆိုပြောဆိုအံ့၊ "အရှင်တို့ ဆိတ်ဆိတ်နေကြပါ။ မထေရ်သည် ဓမ္မဝိနယကို ဟောပြောနေ၏" ဟူ၍ တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့က ဆိုကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့သည် ဆာသံတိုင်းပြည် အဝတ်နှင့်တူသူပြစ်အောင် ကျင့်ရမည်။ လျှော်မျှင်ပုဆိုး နှင့် တူသူဖြစ်အောင် မကျင့်ရ" ဟု မိန့်ကြား ဆုံးမတော်မူသည်။

၉။ လောဏကပလ္လသုတ်

ဆားခွက်ဥပမာနှင့် ကံသုံးမျိုး

ပြုသမျှကံကို ခံစားရသည် မဟုတ်

၁၀၁။ ရဟန်းတို့၊ ဤသတ္တဝါသည် အကြင်အကြင် အခြင်းဆရာ အားဖြင့် ကံကိုပြု၏။ ထိုထို အခြင်းအရာ အားဖြင့် ထို၏(ကာမဂုဏ်)ကို ခံစားရ၏" ဟူ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်က ပြောဆိုပြောဆိုအံ့။ ထိုသူ ပြောဆိုတိုင်း ဖြစ်ခဲ့သော် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်း မည်သည် ရှိနေတော့သည် မဟုတ်။ ကောင်းစွာ (နည်းလမ်းမှန်စွာ) ဆုံးရှုံး ဒုက္ခ ကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုရန် အခွင့်အရေးသည်လည်း ထင်ပေါ်တော့မည် မဟုတ်ပေ။

http://www.dhammadownload.com

(သတ္တဝါ တစ်ဦးသည် မိမိ ပြုလုပ်သမျှသော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးမျှစေးကို မလွဲမသွေ ခံစားရမည်၊ ထိုကံ၏အကျိုးမျှားကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ တားဆီးရမရဟုဆိုလျှင် အရိယာမဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးမှုသည် ရှိနိုင်တော့ဉ်မည် မဟုတ်။ အာဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အရိယာမဂ်သည် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ကို ကုန်ခန်းစေသော အကျင့်မြတ် ဖြစ်သောကြောင့် တည်း ဟု ဆိုလိုပါသည်)

ခံစားခွင့် ရှိသည့်အားလျော်စွာ ခံစားရ

ရဟန်းတို့၊ ဤသတ္တဝါသည် အကြင်အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော ကံကိုပြု၏။ ထိုထို သို့သောအခြင်း အရာအားဖြင့် ထိုကံ၏ အကျိုးကို ခံစားရ၏။ ဟူ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်က ပြောဆိုငြားအံ့။ ထိုသူတို့ ပြောဆိုတိုင်း ဖြစ်ခဲ့သော် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်၏။ ဓကာင်းစွာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုရန်အခွင့်အလမ်းသည် ထင်ပေါ်နိုင်၏။

သတ္တဝါ တစ်ဦး ပြုလုပ်ခဲ့သော ကံတို့တွင် အချို့ကံသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ အကျိုးပေးနိုင်၏။ အချို့ကံသည် ဒုတိယဘဝမှစ၍ ဘဝဆက်ဆက်၌ အကျိုးပေးနိုင်၏။ အချို့ကံသည် တတိယဘာဝမှစ၍ ဘဝဆက်ဆက်၌ အကျိုးပေးနိုင်၏။ ဤသို့မိမိတို့ အကျိုးပေးခွင့် ရှိသည့် အားလျော်စွာ သာအကျိုးပေးနိုင်သည်။ မိမိတို့၏ အကျိုးပေးရမည့်ဘဝ၌ အကြောင်းမညီညွတ်၍အကျိုးမပေးနိုင်သော ကံမျိုးသည် အဟောသိကံ ဖြစ်သွား၏ ဟုဆိုလျှင်ကား အရိယာမဂ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ကို ကုန်ခန်းစေနိုင်သောကြောင့် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်၏။ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဝဋ်ဒုက္ခကို မဖြစ်ပေါ်လာအောင်လည်း ပြုနိုင်၏ ဟု ဆိုလိုပါသည်။)

ငရဲသို့ ပို့ဆောင်နိုင်သောကံ

ရဟန်းတို့၊ ဤလောကဌ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းဝယ်မျှ ပြုအပ်သော မဓကဝင်းမှုကံသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုသို့သဘော ရှိသည်ဆောလျှင် ဖြစ်သော အနည်းဝယ်မျှပြုအပ်သော မကုသလဝင်းမှုကံကိုဆား မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ဓံစမး

http://www.dhammadownload.com

ရ၏။ ထိုကံ၏အနည်းငယ်မျှသော အကျိုးသည်ပင် ဒုတိယ ဘဝ၌ မထင်ရှား။ များစွာသော အကျိုးကား အဘယ်မှာ ထင်ပါအံ့နည်း။

ဆားခွက်ဥပမာ

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်သနည်း ဆိုအံ့သော် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မပွားများအပ်သော သီလ၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သောကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသောကုသိုလ်ရှိ၏။ အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် မကြီးမြောက်ဘဝ၌သာ ခံစားရသည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင် အကျိုးပေးခြင်းသို့ ရောက်သည်လောကဲ့သို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ ပွားများအပ်သော သီလ၊ ပွားများအပ်သော စိတ်၊ ပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် မကြီးမြောက်ဘဝ၌သာ ခံစားရသည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင် အကျိုးပေးခြင်းသို့ ရောက်သည်လောကဲ့သို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ ပွားများအပ်သော သီလ၊ ပွားများအပ်သော စိတ်၊ ပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်သနည်း ဆိုအံ့သော် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မပွားများအပ်သော သီလ၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ များစွာသော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော ကောင်းမှုကံသည် မကြီးမြောက်ဘဝ၌သာ ခံစားရသည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင် အကျိုးပေးခြင်းသို့ ရောက်သည်လောကဲ့သို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ ပွားများအပ်သော သီလ၊ ပွားများအပ်သော စိတ်၊ ပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ များစွာသော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် မကြီးမြောက်ဘဝ၌သာ ခံစားရသည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင် အကျိုးပေးခြင်းသို့ ရောက်သည်လောကဲ့သို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ ပွားများအပ်သော သီလ၊ ပွားများအပ်သော စိတ်၊ ပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ များစွာသော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်သနည်း ဆိုအံ့သော် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မပွားများအပ်သော သီလ၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော ကောင်းမှုကံသည် မကြီးမြောက်ဘဝ၌သာ ခံစားရသည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင် အကျိုးပေးခြင်းသို့ ရောက်သည်လောကဲ့သို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ ပွားများအပ်သော သီလ၊ ပွားများအပ်သော စိတ်၊ ပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ များစွာသော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်သနည်း ဆိုအံ့သော် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မပွားများအပ်သော သီလ၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်သနည်း ဆိုအံ့သော် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မပွားများအပ်သော သီလ၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ များစွာသော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော ကောင်းမှုကံသည် မကြီးမြောက်ဘဝ၌သာ ခံစားရသည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင် အကျိုးပေးခြင်းသို့ ရောက်သည်လောကဲ့သို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ ပွားများအပ်သော သီလ၊ ပွားများအပ်သော စိတ်၊ ပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ များစွာသော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်သနည်း ဆိုအံ့သော် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မပွားများအပ်သော သီလ၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော ကောင်းမှုကံသည် မကြီးမြောက်ဘဝ၌သာ ခံစားရသည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင် အကျိုးပေးခြင်းသို့ ရောက်သည်လောကဲ့သို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ ပွားများအပ်သော သီလ၊ ပွားများအပ်သော စိတ်၊ ပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ များစွာသော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်သနည်း ဆိုအံ့သော် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မပွားများအပ်သော သီလ၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုပြု၍ ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည် များစွာသော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်သနည်း ဆိုအံ့သော် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မပွားများအပ်သော သီလ၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိ၏။ သေးသိမ်သော ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကျယ်ဝန်းသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ များစွာသ

http://www.dhammadownload.com

ချမ်းသာသူနှင့် ဆင်းရဲသူ ဥပမာ

ရဟန်းတို့၊ ဤလောက၌ ပစ္စည်းဥစ္စာနည်းပါး၍ ဆင်းရဲသောသူသည် တစ်သပြာဝက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တစ်သပြာဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသပြာတစ်ရာဖြင့်လည်းကောင်း နှောင်းဖွဲ့ခံရခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ မပွားအပ်သောကိုယ်ရှိသော[1]... အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုဖြင့် ဆင်းရဲစွာနေရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှပြုအပ်သောမကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤလောက၌ ပစ္စည်းဥစ္စာဓနပါမြောက်၍ ကြွယ်ဝချမ်းသာသောသူသည် တစ်သပြာဝက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တစ်သပြာဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသပြာတစ်ရာဖြင့် လည်းကောင်း နှောင်းဖွဲ့ခံရခြင်းသို့ မရောက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိသော၊ နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာမှုပြုတတ်သည့် ရာဂစသည်တို့ မရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ ပို့ဆောင်၏။

ဆိတ်ခိုးသူ ဥပမာ

ရဟန်းတို့၊ ဤလောက၌ ဆိတ်ပိုင်ရှင်သည် လည်းကောင်း၊ ဆိတ်သတ်သမားသည် လည်းကောင်း၊ မိမိဆိတ်ကိုခိုးယူသည့်ဆင်းရဲသောသူကို သတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း၊ စသောအမှုများကို ပြုလုပ်နိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိသော....အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုဖြင့် ဆင်းရဲစွာနေရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည် ငရဲသို့ပို့ဆောင်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤလောက၌ ဆိတ်ပိုင်ရှင်သည်လည်းကောင်း၊ ဆိတ်သတ်သမားသည် လည်းကောင်း၊ မိမိဆိတ်ကို ခိုးယူသည့် ကြွယ်ဝချမ်းသာသူကို လည်းကောင်း၊ မင်း မင်း၏အမတ်ကို လည်းကောင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းစသော အမှုများကို မပြုလုပ်နိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိသော... နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာမှုပြုတတ်သည့် ရာဂစသည်တို့ မရှိသည်ဖြင့်၍ နေသော ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှပြုအပ်သော

၁။ ကာယဒုပဿနာ (ကိုယ်ခန္ဓာ၏စက်ဆုပ်ဖွယ်အခြင်းအရာကိုရှုမှတ်မှု) ကိုမပွားများသူသည် 'မပွားအပ်သောကိုယ်ရှိသူ' မည်၏။

၂။ အပ္ပဒုက္ခဝိဟာရိတိ အပ္ပံ ဂေ့နဝိ ပါပေန ဒုက္ခဝိဟာရိ--အင်္ဂကထာ။

http://www.dhammadownload.com

မဆောင်းမူကံသည် မျက်စမှာကံဘဝ်၌သာ ခံစားအပ်သည်ဖြစ်၍ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင်အကျိုးမထင်စောခဲ့ပေ။ ဟောကြားပါသည်။

(ဤသုတ်၌ ငရဲသို့ပို့ဆောင်နိုင်သောကံနှင့်မပို့ဆောင်နိုင်သောကံနှစ်မျိုးကို ဥပမာသုံးမျိုးဖြင့် ဟောကြားထားပါသည်။ ဥပမာသုံးမျိုးပါသောကြောင့် ဤသုတ်ကိုတိဏနိပါတ်၌ ထည့်ထားခြင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။)

၁၀။ ပံသုဓောဝကသုတ်

ရွှေ၏အညစ်အကြေးသုံးပါးနှင့် စိတ်၏အညစ်အကြေးသုံးပါး

၁၀။ မြေကြီးမှ ရွှေကိုကျင်ယူရာ၌ ထိုရွှေ၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သည့် မြေမှုန့်၊ သဲမှုန့်၊ ကျောက်စရစ်ခဲစသော အညစ်အကြေးများမှာ ထကြမ်းစား၊ အလတ်စားနှင့် အနုံစားဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုအညစ်အကြေးများကို ရွှေကျင်သောယောကျ်ားက အကြိမ်ကြိမ်ဆေးခြော်၍ သန့်စင်အောင် ပြုလိုက်သောအခါ ရွှေသားချည်းသာကျန်၏။ သို့သော် ထိုရွှေမှာလည်း အညစ်အကြေး မကင်းဝေးသည်ဖြစ်၍ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်းမရှိ အရောင်မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာလုပ်၍ မရသေးချေ။ ရွှေပန်းတိုင်သည်က မိုက်ခွက်ကိုထည့်၍ အကြိမ်များစွာ မီးဖြင့်မှုတ်သောအခါ၌ကား ထိုရွှေသည်အညစ်အကြေးကင်းသည်ဖြစ်၍ နူးညံ့ပျော့ဝပျောင်းလာ၏။ အရောင်တောက်လာ၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာလုပ်ရန်လည်း သင့်လျော်လာ၏။

ထို့အတူပင် ထူးမြတ်သော(သမထဝိပဿနာ)စိတ်ကို အားထုတ်ဆည်းရဟန်းသည် ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်ဟူသော အကြမ်းစားအညစ်အကြေးတို့ကို ရှေးဦးစွာ ပယ်ခွါရ၏။ ထိုအကြမ်းစားအညစ်အကြေးများ ကင်းကွာသော် ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်ဆသောကြံခြင်း 'ကာမဝိတက်'၊ ပျက်စီးမှုနှင့်စပ်သောကြံခြင်း 'ဗျာပါဒဝိတက်'၊ ညှဉ်းဆဲမှုနှင့်စပ်သောကြံခြင်း 'ဝိဟိသာဝိတက်'ဟူသော အလတ်စားအညစ်အကြေးများကို ပယ်ခွာထု၏၊ ထိုအလတ်စား အညစ်အကြေးများ ကင်းကွာသော် ဆွေမျိုးတို့နှင့်စပ်သောကြံခြင်း 'ဉာတိဝိတက်'၊ ဇနပုဒ်နှင့်စပ်သောကြံခြင်း 'ဇနပဒဝိတက်'၊ ပထိမဲ့မြင်အပြုံမခံလိုခြင်းနှင့် စပ်ဒသာကြံခြင်း 'အာဝုံနုညတ္တိပဋိသံယုတ္တဝိတက်'ဟူသော သိမ်မွေ့သောအညစ်အကြေးတို့ကို ပယ်ခွါရ၏။

ဤသို့ အညစ်အကြေးသုံးမျိုးကိုပယ်ခွာပြီးသည်ရှိသော ထာဝရနှင့်စပ်းသာ ကြံစည်ခြင်း 'မမ္မဝိတက်'မျှသာ ကြွင်းကျန်၏။ သို့သော် ထိုဓမ္မ

http://www.dhammadownload.com

ဝိတက်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိသည် ငြိမ်သက်ခြင်းမရှိသေး၊ မွန်မြတ်ခြင်းမရှိဖေး၊ ကိလေသာငြိမ်းဒအားခြင်းဖြင့် ရအပ်သော သမာဓိမဟုတ်။ စိတ်၏ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်သေး၊ အားထုတ်ခြင်းပယောဂဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ဖိနှိပ်တားမြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားသာ ဖြစ်၏။

ဒုကြွင်အခါ၌ စိတ်သည် ဒုတွင်းသန္တာန်၌ ဂေကာင်းစွာ ငြိမ်ဝပ်စွာတည်၏။ ဟစ်ခုပယဉ်းလောအာရုံရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ထို သမာဓိသည် ငြိမ်သက်၏၊ မွန်မြတ်၏၊ ကိလေသာငြိမ်းဒအားခြင်းဖြင့်ရအပ်သောတရားဖြစ်၏။ တစ်ခုတည်းဒသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ လုံလပယောဂဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ဖိနှိပ်တားမြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားမဟုတ်၊ ကိလေသာပြတ်စဲခြင်း၏ အဆုံးဦ်ဖြစ်ဒပေါ်လာသော တရားဖြင်၏။ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဉာဏ်အထူးဖြင့်သိ၍ မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရားကို မျက်မှောက်ပြုရန် စိတ်ဉာဏ်တွတ်စေခြင်းအံ့ အာဓိကြွင်းအထောက်အပံ့နှင့် ပြည့်စုံသည့်အခါတိုင်း၁ ထိုဝေဒနာကို မျက်ဒမှောက်ပြုခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုရဟန်းသည် အလိုရှိခဲ့သော်-

(၁) အများဖြစ်လျက် တစ်ဦးဟည်းဖြစ်ခြင်း၊ တစ်ဦးတည်းဖြစ်လျက် အများဖြစ်ခြင်း၊ ကိုယ်ထင်ရှာ.ဖြစ်ခြင်း၊ကုယ်ပျောက်စေခြင်းစသော တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ပြုးမြောက်စေနိုင်၏(ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိဉာဏ်ကိုရ၏။)

(၂) နတ်တို့၏နားနှင့်တူသော အသိဉာဏ်ဖြင့် အဒေးဒ၌တည်သော လူနတ်တို့၏အသံများကို ကြားနိုင်၏။ဒိဗ္ဗသောတအာသိဉာဏ်ကိုရ၏။)

(၃) တစ်ပါးသောသူတို့၏စိတ်ကို မိမိစိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍သိနိုင်၏။(စေတောပရိယဉာဏ်ကိုရ၏။)

၁။ (သတိ သတိ အာယတနေ)အာဘိဉာဏ်ကိုရရှိရန် ရေးဘဝက ထူးကဲစွာအားထုတ်ခဲ့သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုနှင့် ယခုဘဝ၌ အာဘိဉာဏ်၏ ဒအခြေခံဖြစ်သည့် ဈာန်ကို ရရှိခြင်းဟူသော ဒအကြောင်းနှစ်ပါး ပြည့်စုံသည့်အခါတိုင်းဒ၌ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄) ရှေးက မိမိဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဆဝမျိုးစွဲတို့ကို ပြန်ပြောင်း အောက်မေ့ နိုင်၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်ကိုရ၏။)

(၅) နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့်တူသော အာဘိညာဉ်ဖြင့်စုတေဆဲ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်သော သတ္တဝါကံအားလျော်စွာ လားသော သတ္တဝါတို့ကိုသိမြင်နိုင်၏။ (ဒိဗ္ဗစက္ခုအာဘိညာဏ်ကိုရ၏။)

(၆) ဃာသဝေါဘဆားကင်းရာဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှု (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်၏။ (အာသဝက္ခယ ညာဏ်ကိုရ၏)ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ နိမိတ္တသုတ်

နိမိတ်သုံးပါးကို နှလုံးသွင်းအပ်ပုံ

၁၀၃။ ထူးမြတ်သော (သမထဝိပဿနာ)စိတ်ကို အားထုတ်သော ရဟန်းသည် သမာဓိနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ဥပေက္ခာနိမိတ်ဟူသော နိမိတ်သုံးပါးကို အခါအားလျော်စွာ ပြောင်းလဲမှုနှလုံးသွင်းရမည်။ ထိုရဟန်းသည် အကယ်၍ သမာဓိနိမိတ်ကိုသာ နှလုံးသွင်းခဲ့သော စဝဇ္ဇသည် ပျောက်ကင်းခြင်းငှာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ အကယ်၍ ပဂ္ဂဟနိမိတ်ကိုသာ နှလုံးသွင်းမှု နေခဲ့သော်စိတ်သည်ပျံလွှင့်ခြင်းငှာဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ အကယ်၍ဥပေက္ခာနိမိတ်ကိုသာ နှလုံးသွင်း၍နေခဲ့ဖူးသော် စိတ်သည် အာသဝေါတရားများ ကုန်စေနိုင်လောက်အောင် တည်တံ့ခိုင်မြဲမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် နိမိတ်သုံးပါးကို အခါအားလျော်စွာပြောင်းလဲ၍ နှလုံးသွင်းရမည်ဟုဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပမာ ရွှေပန်းထိမ်သည်သည် ရွှေတုံးရွှေခဲကို မီးဖိုပေါ်၌ လှုံ့ကံ့ဖြင့် ထည့်၍တင်ထားပြီးရုံခါမီးကိုမှုတ်ပေးရ၏။ ရုံခါရေဖြင့်ဆွတ်ဖြန်းပေးရ၏။ ရုံခါလျော်လျှင်ရခန်၏။ သို့မှသာ ထိုရွှေသည် မပူလွန်း မခေါ်းလွန်းသည် ဖြစ်၍ ကောင်းစွာမွှေ့မျှင်ခြင်းသို့ ရောက်ဏာ နူးညံ့ မပျော့မပျောင်းလာပြီး လက်ဝဏာက်၊ နားတောင်းစသော လက်ဝတ်တန်ဆာ အမျိုးမျိုးပြုလုပ်၍ ရမည် ဖြစ်၏။

၁။ သမာဝိနိမိတ်–သမာဓိဟူသော အကြောင်းဘရား၊ ပဂ္ဂဟနိမိတ်=ဝီရိယဟူသောအကြောင်းတရား၊ဥပေက္ခာနိမိတ်=ဥပေက္ခာဟူသောအကြောင်းတရားဟု ဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနည်းတူပင် ထူးမြတ်သော အမထဝိပဿီနာ) စိတ်ကိုအားထုတ်သောရဟန်းသည်လည်းနိမိတ်သုံးပါးကို အခါအားလျော်စွာပြောင်းလဲ၍ နှလုံးသွင်းမှသာလျှင်စိတ်သာဉ်နူးညံ့ခံ ကျန်း၍ ဣဒ္ဓိဝိဓစသောအဘိညာဏ်ခြောက်ပါးကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်ဟုဟောကြားတော်မူသည်။

၁၁။ သဇ္ဈာဓဝဂ်

၁။ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓသုတ်

အာသာဒစသော တရားသုံးပါးကို စဉ်းစားခဲ့ပုံ

၈၀၄။ ရဟန်းတို့၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ မသိမီ ဘုရားလောင်းဖြစ်စဉ်ကပင်• လောကဋ္ဌ သာယာဖွယ် 'အာသာဒ'သည် အဘယ်နည်း။ ဇာပြစ် 'အာဒီနဝ'သည် အဘယ်နည်း။ လွတ်မြောက်ရာ 'နိဿရဏ' သည်း အဘယ်နည်းဟူ၍ ငါ့အား အကြံဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုနောက် တစ်ဖန် ငါ့အား ကျိုအကြံဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ "လောကဋ္ဌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်စိတ် ချမ်းသာခြင်းသည် လောကဋ္ဌ သာယာဖွယ် 'အာသာဒ'ဖြစ်၏။ လောက၏ ဆင်းရဲခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည် လောက၏အပြစ် 'အာဒီနဝ' ဖြင့်၏။ လောကဋ္ဌ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည် လောက၏ လွတ်မြောက်ရာ 'နိဿရဏ'ဖြစ်၏။"

ရဟန်းတို့၊ ငါသည်လောကဋ္ဌသာယာဖွယ် 'အာသာဒ'၊ အပြစ် 'အာဒီနဝ'နှင့် လွတ်မြောက်ရာ 'နိဿရဏ'တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမီထိ အမြင်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိညာဏ်ကို ရပြီဟု ဝန်မခံခဲ့။ ယင်းတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိမြင်သော အခါမှစ၍ သာလျှင် သမ္မာသမ္ဗောဓိညာဏ်ကို ရပြီဟု ဝန်ခံခဲ့ပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ ဘုရားလောင်း ဗောဓိသတ္တ သစ္စာလေးပါးတို့ ကောန်မလွဲ သိမြင်တော့မည့်ပုဂ္ဂိုလ် (ဝါ) သစ္စာလေးပါးကိုသိမြင်သော ဗောဓိညာဏ်၌တွယ်တာကပ်ငြိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုလိုပါသည်၊

၂။ သစ္စာလေးပါးနှင့်အခြားသိဖွယ်ရှိသမျှကိုကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိမြင်နိုင်သော အရှတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုညုဉာဏ်ကို 'သမ္မာသမ္ဗောဓိ' ဉာဏ်ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပထမအဿဒသုတ်

အဿဒစသောတရားသုံးပါးကိုရှာခဲ့ပုံ

၁၀၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက မိမိသည် လောက၏ သာယာဖွယ် အာဿာဒ၊ အပြစ်အာဒီနဝနှင့်လွတ်မြောက်ရာ နိဿရဏတို့ ရှာဖွေခဲ့သည့် အတိုင်းယင်းတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုသို့သိမြင်ခြင်းကြောင့် သာလျှင် လောကဌ် အမြတ်ဆုံးသော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရရှိပြီဟု ဝန်ခံခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားသည်။

၃။ ဒုတိယအဿာဒသုတ်

အဿာဒစသော တရားသုံးပါးထင်ရှားရှိကြောင်း

၁၀၃။ ရဟန်းတို့၊ အကယ်၍ လောကဌ် သာယာဖွယ်အာဿာဒ သည် မရှိငြားအုံ။ သတ္တဝါတို့ဆည် လောကဌ် တပ်မက်ကြမည်မဟုတ်။ စင်စစ် လောကဌ် သာယာဖွယ်အာဿာဒသည် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်၊ သတ္တဝါတို့သည် လောကဌ် တပ်မက်ကြခြင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အကယ်၍ လောကဌ်၌အပြစ်အာဒီနဝ သည် မရှိငြားအုံ။ သတ္တဝါတို့သည် လောကဌ် ငြီးငွေ့ကြမည်မဟုတ်။ စင်စစ် လောကဌ် အပြစ်အာဒီနဝသည် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် သတ္တဝါတို့သည်လောကဌ် ငြီးငွေ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အကယ်၍ လောကဌ် လွတ်မြောက်ရာနိဿရဏသည် မရှိငြားအုံ။ သတ္တဝါတို့သည် လောကမှ လွတ်မြောက်ကြမည်မဟုတဲ့။ စင်စစ် လောကဌ် လွတ်မြောက်ရာနိဿရဏသည်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် သတ္တဝါတို့သည် လောကမှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြခြင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ သတ္တဝါတို့သည် လောက၏ သာယာဖွယ် အာဿာဒ၊ အပြစ် အာဒီနဝနှင့် လွတ်မြောက်ရာနိဿရဏတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသေးသမျှကာလပတ်လုံး၊ လောကမှကျွတ်လွတ်ကင်းကွာလျက်အပိုင်းအခြားကင်းခဘူးစိတ်ဖြင့် နေနိုင်ကြမည်မဟုတ်။ ယင်းတို့ကိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ

၁။ ဒီဃနိကာယဋီကာတော်ကြီးတွင် ဒီဃဘာဏကာ ... ဟုဆိုကာ မရှိပါဘူးနှစ်ခု စသောသဘင်္ဂကထွေး၊ သံယုတ္တ-ဘဏ်း၊ ကိုလေသာအုပ်းအကန့်။ ဝဋ်ဒုက္ခအုပ်းအကန့်ကို ကျော်လွှန်ပြီးသောဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သိမြင်ဒဿာအခါမှသာလျှင် လွတ်ကင်းကွာလျက်အပိုင်း အခြားကင်းမသာစိတ်ဖြင့် ဇနနိုင်ကြောကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၁၇။ သမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်၌ လောက၏ သာယာဖွယ် အာသာဒ၊ အပြစ် အာဒီနဝနှင့် လွတ်မြောက်ရာ နိဿရဏ တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသူမျှားသည် စင်စစ် ရဟန်း ပုဏ္ဏား မဟုတ်၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားပြုခြင်း၏ အကျိုးကိုလည်းမခံစားရ။ယင်းတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသူမျှားသာလျှင် ရဟန်းပုဏ္ဏား စင်စစ် ဖြစ်သည်။ ရဟန်းပုဏ္ဏားပြုခြင်း၏ အကျိုးကိုလည်းခံစားရသည်ဟုဟောကြားသည်။

၅။ ရဏ္ဍသုတ်

ပယ်အပ်သောအပြုအမူသုံးမျိုး

၁၁၈။ ရဟန်းတို့၊ သီချင်းဆိုခြင်းသည် အရိယာအဆုံးအမ၌ ငိုကြွေးခြင်းမည်၏။က, ခြင်းသည်အရိယာအဆုံးအမ၌ရှုးလွဲပ်ခြင်းမည်၏။ အပိုင်းအခြားကိုလွန်၍ သွားပေါ်အောင် ပြင်းစွာရယ်ခြင်းသည် အရိယာအဆုံးအမ၌ ကခုန်းသူငယ်တို့၏ အပြုအမူမည်၏။ ထို့ကြောင့် သီချင်းဆိုခြင်း၊ ကခြင်းတို့ကို အကြောင်းရင်းကိုဒလသာနှင့်တကွပယ်သတ်ရမည်။ တရားနှင့်စပ်သော အကြောင်းဖြင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်ခဲ့မသာ် သင်တို့သည် ပြုံးရုံမျှ ပြုံးခြင်းငှာသာ သင့်၏ဟု မိန့်ကြားပါသည်။

၆။ အတိတ္ထိသုတ်

မဇ္ဈောင်ရဲနိုင်သော တရားသုံးပါး

၁၁၉။ အိပ်ခြင်း၊ သေအာရက်သောက်ခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်းတို့သည် မကောင်းရဲနိုင်မသာ တရားသုံးပါးဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားသည်။

၇။ အရက္ခိတသုတ်

စိတ်ကိုမထိန်းလျှင် ကိသုံးပါး မလုံခြုံကြောင်း

၁၁၀။ အာဇာနိယသောအိမ်၌ ဆာတွက်ကို ကောင်းစွာမမှီးလျှင် ကစ်အိမ်သုံး မှီးစိုပျက်စီးနိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ စိတ်ကိုမကောင်းစွာထိန်းလျှင် ကိသုံးပါးမလုံခြုံ၍ ကောင်းမသာသေခြင်းမဖြစ်နိုင်။

http://www.dhammadownload.com

အထုတ်တပ်သောအိမ်၌ အထုတ်ကို ကောင်းစွာမိုးလျှင် တစ်အိမ်လုံးခြုံသကဲ့သို့ ထို့အတူ စိတ်ကိုဖောင့်ထိန်းလျှင် ကံသုံးပါးလုံး လုံခြုံ၍ ကောင်းသော သေခြင်း ဖြစ်နိုင်၏ ဟူ၍ အနာထပိဏ် သေဋ္ဌေးအား ဟောကြားသည်။

၁၁၁။ ဗျာပဇန္နသုတ်၌ စိတ်ပျက်စီးလျှင် ကံသုံးပါး ပျက်စီး၍ ကောင်းသောသေခြင်း မဖြစ်နိုင်၊ စိတ်မပျက်စီးလျှင် ကံသုံးပါးလည်း မပျက်စီးဘဲ ကောင်းသောသေခြင်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဟောကြားသည်။

၉။ ပထမ နိဒါနသုတ်

ကံဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းရင်းသုံးပါး

၁၁၂။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့သည် ဝဋ်ဆင်းရဲကိုဖြစ်စေတတ်သည့်ကံများ ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းမင်းသုံးပါးဖြစ်၏။ ထိုတရားသုံးပါးလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ကံသည် အကုသိုလ်ကံမည်၏။ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ထိုကံသည် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သည့် အခြားကံများ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်း ဖြစ်၏။

အဒေါသ၊ အလောဘ၊ အမောဟတို့သည် ဝဋ်ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောက်စေနိုင်သည့် ကံများဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်း ဖြစ်၏။ ထိုတရားသုံးပါးလျှင် ကုသိုလ်ကံမည်၏။ အပြစ်ဘင်း၏။ ချမ်းသာခြင်းအကျိုး ရှိ၏။ ထိုကံသည် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သည့် အခြားကံများ ချုပ်ငြိမ်းရန် အလို့ငှာ ဖြစ်၏ဟုဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ဒုတိယ နိဒါနသုတ်

ကံဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းရင်းသုံးပါး

၁၁၃။ ဝဋ်ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သည့် ကံများ ဖြစ်ပေါ်ရန်မှီအကြောင်းတို့သည် သုံးပါးရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ ဆန္ဒရာဂ၏ တည်ရာအတိုင်

၁။ ကမ္မာနံ သမုဒယာယာတိ ဝဋ္ဋဂါမိကမ္မာနံ ပိဏ္ဍကရဏတ္ထာယ-အဋ္ဌကထာ။ ဝဋ်ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သည့် ကံများ ပေါင်းဆုံဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှာဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ ကမ္မာနံသမုဒယာယာတိ ဝိပဋ္ဋဂါမိကမ္မာနံ သမုဒယတ္ထာယ-အဋ္ဌကထာ

http://www.dhammadownload.com

တရားတို့ကို စွဲ၍ အလိုဆန္ဒဖြစ်ခြင်း၊ အနာဂတ်တရားတို့ကိုစွဲ၍ အလိုဆန္ဒဖြစ်ခြင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့ကို စွဲ၍ အလိုဆန္ဒဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်၏။

အဘယ်သို့လျှင်ဆန္ဒရာဂ၏တည်ရာ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့ကို စွဲ၍ အလိုဆန္ဒဖြစ်သနည်းဆိုဘော်- ထိုတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ စိတ်ဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ကြံဉာဏ်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် အလိုဆန္ဒသည် ဖြစ်၏။ အလိုဆန္ဒ ဖြစ်သူလည် ထိုတရားတို့နှင့် စပ်ယှဉ်ခန၏။ စိတ်၏ ပြင်းစွာတပ်မက်ခြင်းကို သံယောဇဉ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ကျိုသို့လျှင် အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားတို့ကို စွဲ၍ အလိုဆန္ဒသည် ဖြစ်၏။

ဇင်္ဂဆင်းရဲကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေနိုင်သောကံမျှား ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းရင်းတို့သည်လည်း ဆန္ဒရာဂ၏တည်ရာ အတိတ်တရားတို့ကို စွဲ၍ အလိုဆန္ဒမဖြစ်ခြင်း၊ အနာဂတ်တရားတို့ကို စွဲ၍ အလိုဆန္ဒမဖြစ်ခြင်း ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့ကိုစွဲ၍ အလိုဆန္ဒမဖြစ်ခြင်းဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။

အဘယ်သို့လျှင် ဆန္ဒရာဂ၏တည်ရာ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့ကိုစွဲ၍ အလိုဆန္ဒ မဖြစ်သနည်းဆိုဘော်-ထိုတရားတို့မှ နောင်တွင်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကျိုးကိုသိ၏။ ဒုနောင်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာမည့်အကျိုးကိုသိ၍ ထိုအကျိုးကို(ဝိပဿနာဉာဏ်မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်)ဆုတ်နစ်စေ၏။ စိတ်ဖြင့် လွှမ်းမိုး၍ ပညာဖြင့် ထိုးဖောက်၍ သိမြင်၏။ ကျိသို့လျှင် အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် တရားတို့ကိုစွဲ၍ အလိုဆန္ဒသည် မဖြစ်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၂။ အာဃပါယိကဝဂ်

၁။ အာဃပါယိကသုတ်

အပါယ်လားမည့်သူ သုံးဦး

၁၁၄။ မြတ်လောအကျင့်ရှိသူ မဟုတ်ဘဲလျက် မြတ်သောအကျင့်ရှိသူဖြစ်၏ဟု ဝန်ခံသူ၊

စင်ကြယ်သော အကျင့်မြတ် ကျင့်နေသူကို အခြေအမြစ်မရှိသည့် ယုတ်ညံသောအကျင့်ဖြင့် စွပ်စွဲသူ၊(ယုတ်ညံ့သော မေထုန်အကျင့်ဂိုဏ်းဂိုဏ်း၏ စသည်ဖြင့်စွပ်စွဲသူ)

ကာမဂုဏ်တို့၌အပြစ်မရှိဟူသောအယူဖြင့်ကာမဂုဏ်တို့ကိုခံစားသူ။

http://www.dhammadownload.com

ဤသုံးယောက်သောသူတို့သည် ထိုအပြစ်များကို မစွန့်ပယ်ခဲ့သော် အပါယ်ဘေးရဲ့သို့ ရောက်မည့်သူများ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ ဒုလ္လဘသုတ်

ရခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၁၁၅။ တရားအားလုံးကို ကိုယ်ဘိုင်မှန်စွာ သိမြင်သော မြတ်စွာဘုရား၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏တရားဝိနည်းကိုဟောကြားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သူ့ကျေးဇူးကိုသိ၍ ထင်စွာပြုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို လောက၌ ရခဲလှပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ အပပေယ္ယသုတ်

မနှိုင်းယှဉ်အပ်သူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၁၁၆။ နှိုင်းယှဉ်ရန်လွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊
နှိုင်းယှဉ်ရန် ခက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊
မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
ဟူ၍လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိ၏။

ထိုသုံးမျိုးကို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်ပျံ့လွင့်၏။ ထောင်လွှား၏။လျှပ်ပေါ၏။ နူတ်ကြမ်း၏။ ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကျဲသော စကားရှိ၏။ သတိသမ္ပဇဉ်မရှိ၊ မတည်ငြိမ်ဘဲ တုန်လှုပ်သောစိတ်ရှိ၏၊ ပေါလွင်သော ဣန္ဒြေရှိ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် နှိုင်းယှဉ်ရန်လွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်မပျံ့လွင့်၊မထောင်လွှား၊ လျှပ်ပေါခြင်းမရှိ၊နူတ်မကြမ်း၊ ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကျဲသောစကားမရှိ။ သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ တည်ကြည်၏။ စောင့်စည်းအပ်သော ဣန္ဒြေရှိ၏၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် နှိုင်းယှဉ်ရန်ခက်ခဲသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာသည် မနှိုင်းယှဉ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

(အနည်းငယ်မျှသာရှိသော ဓရ၏အတိုင်းအတာ ပမာဏကို တိုင်းတာတွက်ဆမရနိုင် လွယ်သကဲ့သို့ စိတ်ပျံ့လွင့်သူ၊ ထောင်လွှားသူ စသည်တို့၏။

http://www.dhammadownload.com

အရည်အချင်းကို တိုင်းဘာသာရန် လွယ်သည်။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ပမာဏကို တွက်ဆရန် ခဲယဉ်းခဲသကဲ့သို့ စိတ်မပုံ့လွှင့်သူ၊ မထောင်လွှားသူ စသည်တို့၏ အရည်ဆအချင်းကို တွက်ဆရန် ခက်ခဲသည်။ကောင်းကင်ပြင်ကြီး၏ပမာဏကို တိုင်းတာတွက်ဆ၍မရသကဲ့သို့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အရည် အချင်းကိုလည်း တိုင်းတာတွက်ဆ၍ မရနိုင်ဟု ဆိုလိုပါသည်။)

၄။ အာနေဉ္ဇသုတ်

တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည့် အရှုပစ္စာန်ကိုရသူသုံးမျိုး

၁၁၇။ ဤလောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိ၏၊ ၎င်းတို့မှာ—

(၁) အချို့ မသာပုဂ္ဂိုလ်သည် အာကာသာနဉ္စာယတန စျာန်ကို ရ၍ ထိုစျာန်မှမလျော့ဘဲ ဒသလွန်သည်ရှိသော် အာကာသာနဉ္စာယတနပြဟ္မာတို့၏အဒေါင်းအဖေါ်အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ထိုပြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်းကား ကမ္ဘာဒေါင်း နှစ်ဆယ်ဒေါင်း ဖြစ်၏။

(၂) အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အာကိဉ္စညာယတန စျာန်ကို ရ၍ ထိုစျာန်မှမလျော့ဘဲ ဒသလွန်သော် အာကိဉ္စညာယတနပြဟ္မာတို့၏ အဒေါင်းအဖေါ် အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ထိုပြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်းကား ကမ္ဘာဒေါင်း ခြောက်ဆယ်ဒေါင်း ဖြစ်၏။

(၃) အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဩဝိညာနဉ္စာယတန စျာန်ကိုရ၍ ထိုစျာန်မှမလျော့ဘဲ ဒသလွန်သော် ဩဝိညာနဉ္စာယတနပြဟ္မာတို့၏ အဒေါင်းအဖေါ်အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ထိုပြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်းကား ကမ္ဘာဒေါင်း ခြောက်ဆယ်ဒေါင်း ဖြစ်၏။

ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးသည် ပုထုဇဉ်ဖြစ်လျှင်ပြဟ္မာ့ဘုံ၌သာ်တမ်းဆုံးအောင်တည်၍ ဒေသလွန်သောအခါ ငရဲဘုံသို့လည်း ရောက်နိုင်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၊ ပြိတ္တာဘုံမျှားသို့လည်း ရောက်နိုင်၏။ အရိယာကပည်သည် ကားထိုပြဟ္မာဘုံတို့၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ ဤသို့လျှင် ပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာတပည်တို့၏ လားရာဂတိအားဖြင့် ကွဲပြားခြားနားခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ဝိပတ္တိသမ္ပဒါ သုတ်

ပျက်စီးခြင်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း သုံးပါး

၁၁၀။ သီလပျက်စီးခြင်း၊ စိတ်ပျက်စီးခြင်း၊ အယူပျက်စီးခြင်း ဟူ၍ ပျက်စီးခြင်းသုံးပါးရှိ၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် သူ့အသက် သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာ ခိုးယူခြင်း မမှန်သောစကား၊ ကြမ်းကြုတ်သော စကား၊ ကုန်းဓမ္မာဇသောစကား၊ သိမ်ဖျင်းသော စကားတို့ကို ဖြောဆိုခြင်းသည် သီလပျက်စီးခြင်း 'သီလဝိပတ္တိ' မည်၏။

သူဌေးပါးပစ္စည်းကို မိမိသို့ရှေးရှုကြံစည်ခြင်း 'အသိဇ္ဈာ'၊သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေလိုခြင်း 'ဗျာပါဒ' တို့နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရှိခြင်းသည် စိတ်ပျက်စီးခြင်း 'စိတ္တဝိပတ္တိ'' မည်၏။

''ပေးလှူခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်းသည် မရှိ၊ ကောင်းမှု မကောင်းမှုတို့၏ အကျိုးသည်မရှိ၊ မျက်မြင်လောက မျက်ကွယ်လောကဟူ၍ မရှိ၊ အမိအဖတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် မရှိ'' စသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန်လဲမှားမသာ အယူရှိခြင်းသည် အယူပျက်စီးခြင်း 'ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ' မည်၏။

ပုံပျက်စီးခြင်း သုံးပါးကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်ကြရခြင်းဖြစ်၏။

သီလပြည့်စုံခြင်း၊ စိတ်ပြည့်စုံခြင်း၊ အယူပြည့်စုံခြင်း ဟူ၍ ပြည့်စုံခြင်းသုံးပါး ရှိ၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊သူ့ဥစ္စာခိုးယူခြင်း စသော မကောင်းမှုတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် သီလပြည့်စုံခြင်း 'သီလသမ္ပဒါ' မည်၏။

ဃာတိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒကင်းသော စိတ်ရှိခြင်းသည် စိတ်ပြည့်စုံခြင်း 'စိတ္တသမ္ပဒါ'မည်၏။

ပေးလှူခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်းသည် အကျိုးရှိ၏။ စသည်ဖြင့်မကောက်မပြန် မှန်သောအယူရှိခြင်းသည် အယူပြည့်စုံခြင်း 'ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ' မည်၏။

ထို ပြည့်စုံခြင်းသုံးပါးကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် နတ်ပြည်သုဂတိသို့ ရောက်ကြမှုခြင်း ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၉။ အပဏ္ဏကသုတ်၌ ပျက်စီးခြင်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသုံးပါးကို အထက်သုတ်နည်းတူ ဟောသည်။ခြောက်မျက်နှာ ရှိဒဿာအန်စာတုံးသည်အထက်သို့ပစ်မြောက်အပ်သော် ကျရာကျရာမျက်နှာဖြင့်သာလျှင် ကောင်းစွာထောက်လျက် တည်သကဲ့သို့ထို့အတူသတ္တဝါတို့သည် ပျက်စီးခြင်းသုံးပါးကြောင့် အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်ကုန်၏။ပြည့်စုံခြင်းသုံးပါးကြောင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြရသည်ဟု ဥပမာထည့်၍ ဟောခြင်းသာ ထူးပါသည်။

၁၂၀။ ကမ္မန္တသုတ်၌ အလုပ်ပျက်စီးခြင်း ကမ္မဝိပတ္တိ၊ အသက်မွေးမှု ပျက်စီးခြင်း အာဇီဝဝိပတ္တိ၊အယူပျက်စီးခြင်းဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဟူ၍ပျက်စီးခြင်း သုံးပါးရှိသည်။ ထို့အတူပြည့်စုံခြင်း သမ္မဒါသည်လည်း ကမ္မန္တသမ္မဒါ၊ အာဇီဝသမ္မဒါ၊ဒိဋ္ဌိသမ္မဒါဟူ၍သုံးပါးရှိ၏။ထိုတွင် သူ့အသက်သတ်မှုစသည်မကောင်းသောအလုပ်ကိုလုပ်ခြင်းသည် ကမ္မန္တဝိပတ္တိမည်၏။ သူ့အသက်သတ်ခြင်း စသည့် မကောင်းမှုတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကမ္မန္တသမ္မဒါမည်၏။ မကောင်းသောအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းသည် အာဇီဝဝိပတ္တိမည်၏။ ကောင်းသောအလုပ်ဖြင့်အသက်မွေးခြင်းသည် အာဇီဝသမ္မဒါမည်၏။ဖောက်ပြန်လွဲမှားသော အယူရှိခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိမည်၏။ မဖောက်မပြန် မှန်သော အယူရှိခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိသမ္မဒါ မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

ဂ။ ပထမ သောစေယျသုတ်

စင်ကြယ်ခြင်းသုံးပါး

၁၂၁။ ကိုယ်စင်ကြယ်ခြင်း၊နှုတ်စင်ကြယ်ခြင်း၊စိတ်စင်ကြယ်ခြင်းဟူ၍ စင်ကြယ်ခြင်းသုံးပါး ရှိသည်။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် သူ့အသက် သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာ ခိုးယူခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ဖောက်ပြန်စွာ ကျင့်ခြင်းတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကိုယ်စင်ကြယ်ခြင်း 'ကာယသောစေယျ' မည်၏။

လွဲမှားသောစကား၊ ကုန်းခြောခသောစကား၊ ကြမ်းကြုတ်သောစတား၊ သိမ်ဖျင်းသောစကားတို့ကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် နှုတ်စင်ကြယ်ခြင်း 'ဝစီသောစေယျ' မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

အဘိဇ္ဈာဒေါမဿပါဒကင်းရှင် ဖြောင့်မတ်သော အယူရှိခြင်းသည် စိတ်စင်ကြယ်ခြင်း 'မဒနာသောစေယျ' မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၂၂။ ဒုတိယ သောဒနေယျသုတ်၌ စင်ကြယ်ခြင်း သုံးပါးကို ပထမသုတ်အတိုင်း ဟောသည်။ စိတ်စင်ကြယ်ခြင်း 'မဒနာသောဒနေယျ'၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ မိမိသန္တာန်၌ ကာမစ္ဆန္ဒစသော နီဝရဏတရားပါး ရှိလျှင်ရှိ၏။ မရှိလျှင် မရှိဟုသိခြင်း၊ မဖြစ်ဖူးသော နီဝရဏမျိုး ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော နီဝရဏမျိုး ကင်းပျောက်ကြောင်း၊ တစ်ဖန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း တရားများကို သိခြင်းသည် 'မဒနာသောစေယျ' မည်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၁၂၃။ မောနေယျသုတ်၌ ကာယမောနေယျ၊ ဝစီမောနေယျ၊ မနောမောနေယျဟူ၍ မောနေယျ သုံးပါးကို ဟောသည်။ ကာယနှင့် ဝစီမောနေယျတို့မှာ သောစေယျနှင့် အတူပင်ဖြစ်သည်။ အာသဝေါကင်းဝေးရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည် စိတ်လိမ္မာခြင်း 'မနောမောနေယျ' မည်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၁၃။ ကုသိနာရဝဂ်

၁၃။ ကုသိနာရသုတ်

ဝိတက်သုံးပါးနှင့် ဒါနအကျိုး

၁၂၄။ ကုသိနာရုံမြို့ ဗလိနတဝါစာကျေးရွာ 'ဗလိဟရဏ'တော အုပ်၌ သီဟင်းသုံးစည် ဗုဒ္ဓက ရဟန်းဟို့အား ဟောကြားသည်။

တစ်စုံဟစ်ခူသောရွာနိုဂုံးကုံထမ်ပြုပြီးနေသော ရဟန်းအားသူကြွယ် တစ်ဦးက ဆွမ်းစားပင့်၏။ ထိုရဟန်းသည် နံနက်အချိန်ဝတ်ဆင် ယုံသူကြွယ်

၁။ မုနိနော ဘာဝါ မောနေယျာနိ၊ ယေဟိ ဓမ္မဟိ ဥပေတသဒိတာ မုနိန တော မုနိနာမ ဟောတိ၊ တေ မုနိဘာဝကရာ မောနေယျာ ပဋိပဒါ မဖ္ဖာဝေ ပုတ္တာ။ မုနိနောဝါ ဟောန် မောနေယျာနံ။ ယထာမုတ္တာ မဖ္ဖာဝေ ဝိကာပစ္စုပ္ပဒေန သံသရာ နှစ်ဖြာသောအကျိုးစီးပွားကို သိသူ သည် မုနိမည်၏။ မုနိဖြစ်အောင် ပြုတတ်သောဓမ္မတို့၊ သို့မဟုတ် မုနိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အာကြွင်းတို့သည် 'မောနေယျ' မည်၏ဟု ဆိုလို ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အိမ်သို့ချဉ်းကပ်၍ ထိုသူကြွယ်ဆက်ကပ်သည့်မုန့်မြတ်သောဆွမ်းကိုခံယူသုံးဆောင်၏၊ ထို့နောက်ထိုရဟန်းအား 'ဤသူကြွယ်ဆက်ကပ်သောဆွမ်းကား ကောင်းလှပေ၏။ နောင်တွင်လည်း ဤသို့ပင်ဆက်ကပ်ပါမူ ကောင်းလေစွဟု ကြံဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းကို မက်မောစွာဖြင့် ဇာပြစ်ကိုမရှာဘဲ သုံးဆောင်ပြီး လာမဝိတက်စသော အကုသိုလ်ဝိဟက် သုံးပါးကို ကြံ၏။ ဤသို့သောရဟန်းအား ဖပ်လှူခြင်းသည် အကျိုးမကြီး။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဤသို့မစောင့်စည်းတတ်သော ရဟန်းဖြစ်သော ကြောင့်ပင်တည်း။

အခြားသောရဟန်းကား ဤကဲ့သို့ ပင့်ဖိတ်ဆက်ကပ်သောဆွမ်းကိုသုံးဆောင်ပြီး "ငနောင်၌လည်း ဤကဲ့သို့ ကပ်လှူပါမူ ကောင်းလေစွ" ဟုမတောင့်တ၊ ထိုဆွမ်းကို မက်မောခြင်းမရှိဘဲအပြစ်ကိုရှုလျက်သုံးဆောင်၏ နောက်မဝိတက်စသော ကုသိုလ်ဝိတက်သုံးပါးကိုသာ ကြံစည်၏။ ဤသို့သော ရဟန်းအား ဖပ်လှူခြင်းယည် အကျိုးကြီး၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မစောင့်စည်းတတ်သော ရဟန်းဖြစ်ခြင်းမကြောင့် ပေကည်းဟု ဟောကြားသည်။

၂။ ဘဏ္ဍနသုတ်

ခိုက်ရန်ဖြစ်သောရဟန်းများနှင့် ဝိတက်သုံးပါး

၁၂၅၅။ ရဟန်းတို့၊ အကြင်အရပ်၌ ရဟန်းတို့သည်ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုန်ခြင်းပြုလျက်နကုန်၏။ ထိုအရပ်သည် ငါ့အား နှလုံးသွင်းရခြင်း သည်ပင်မဖြစ်သော၊ သွားရခြင်းကား ဆိုဖွယ်မရှိခေ။ ထိုအရပ်၌နေသော ရဟန်း တို့သည် ဒနက္ခမ္မဝိတက်စသော ဝိတက်သုံးပါးကိုစွန့်၍ကာမဝိတက်စသော ဝိတက်သုံးပါးကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုကြ၏ဟူ၍ ငါသည် ဆိုးဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်အရပ်၌ရဟန်းတို့သည်ညီညွတ်ကုန်လျက်နို့ရည်နှင့်ရေပမာတစ်သားတည်းဖြစ်ကုန်လျက် အချင်းချင်းချစ်ခင်သော မျက်စိဖြင့်ကြည့်ကုန်လျက် နေကုန်၏။ ထိုအရပ်သည် ငါ့အား နှလုံးသွင်းရခြင်းသည်ပင် မျှသာလှပေ၏။ သွားရခြင်းကား ဆိုဖွယ်မရှိခေ။ ထိုအရပ်၌နေသောရဟန်းတို့သည်ကာမဝိတက်စသော ဝိတက်သုံးပါးကိုစွန့်၍ နက္ခမ္မဝိတက်စသော ဝိတက်သုံးပါးကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုကြကုန်၏ဟူ၍ ငါသည်ဆိုးဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု-ဟောကြားပါ၏သည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဧဂါဒမက စေတီယသုတ်

ဗုဒ္ဓဟောကြားသောတရားသုံးမျိုး

၁၂၆။ ဧဝံသာလိပြည် ဧဂါဒမက စေတီ၌ သီကင်းသုံ ၅၌ဗုဒ္ဓက ရဟန်းတို့အား အောက်ပါအတိုင်း ဟောကြားတော်မူသည်။

ရဟန်းတို့၊ ငါသည် ဉာဏ်အထူးဖြင့်သိ၍သာလျှင် တရားကိုဟော၏။ ဉာဏ်အထူးဖြင့် မသိမူ၍ တရားကို ဟောသည်မဟုတ်၊ အကြောင်းရင်းရှိသောတရားကိုသာလျှင် ဟောကြား၏။ အကြောင်းရင်းမရှိသောတရား ကိုမဟော ဆန့်ကျင်ဘက်များကိုပယ်ရှားနိုင်သောတရားကိုသာလျှင်ဟောကြား၏။ ဆန့်ကျင်ဘက်များကို မပယ်ရှားနိုင်သော တရားကိုမဟော။ ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် ဤသို့သောတရားကို ဟောကြားသည့် ငါ၏ဆုံးမဩဝါဒကိုလိုက်နာသင့်၏။ ရဟန်းတို့ "မြတ်စွာဘုရားသည် တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိမြင်သော မြတ်စွာဘုရားဖြစ်၏။ တရားသည်ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သောတရားဖြစ်၏။ သံဃာသည် ကောင်းစွာကျင့်သော သံဃာဖြစ်၏" ဟူ၍ သင်တို့သည် ဝမ်းမြောက်ကျေနပ်ခြင်းဌာန သင့်ပေ၏ ဟုမိန့်ကြား၏။

ဤတရားကို ဟောကြားစဉ် တစ်ဆထောင်သောလောကဓာတ်သည် တုန်လှုပ်ခဲ့လေ၏။ (ဤသုတ်ကို ကြားနာသောရဟန်းများမှာ ဇရိပနိကာယ်မှာ ပရိယာယသုတ်ကို ကြားနာရသောရဟန်းများဖြစ်၍၊ ဤသုတ်ဒေသနာဆုံးသည့် ၎င်းတို့အားလုံး ရဟန္တာဖြစ်သည်ဟု မူလပရိယာယသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ဆိုသည်။)

၄။ ဘရဏ္ဍုကာလာမသုတ်

ဆရာသုံးမျိုးတို့၏ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်

၁၂၇။ အခါတစ်ပါး၌ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဓကာသာပတိုင်းအတွင်း၌ ခရီးလှည့်လည်တော်မူရင်း ကပိလဝတ်မြို့သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူ၏။ ဗုဒ္ဓကြွရောက်ကြောင်းကြားသိသဖြင့် မဟာနမ်းညီတော်သာ သကိုယ်တော်ဗုဒ္ဓထံသို့ကြွကြ၏။ ဦးခိုက် ပတ်ဝန်းကျင်းကာ ဘုန်းကိုယ်တော်မြတ်၌ ယဒန္တဂတံ ဘဂ္ဂမျှ ငါတို့တည်းခိုရန် သင့်လျော်သော နေရာကို ရှာဖွေပေးပါဘုရား ဟိန့်ကြား၍တော်မူ၏။

http://www.dhammadownload.com

မဟာနာမ်သည်ကပိလဝတ်တစ်မြို့လုံးလှည့်လည်ကျားဖွဲ့သော်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတည်းခိုဂုန် သင့်လျော်သော နေရာကို မတွေ့သဖြင့် ဗုဒ္ဓထံပြန်သွားပြီး "အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးရန် သင့်လျော်သည့် အခြားနေရာကို တပည့်တော် မတွေ့ပါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သီတင်းသုံးဖော်ဟောင်းဖြစ်သော သရဏ္ဍုကာလာမ၏၂ ကျောင်းသခ်ိမ်းမူကား ရှိပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကျောင်းသခ်ိမ်း၌ တစ်ညတာ သီတင်းသုံးတော်မူပါငါလော" ဟု လျှောက်၏။

ဗုဒ္ဓသည် မဟာနာမ် လျှောက်သည့်အတိုင်း ကာလာမ၏ ကျောင်းသခ်ိမ်းသို့ကြွ၍ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ မဟာနာမ်သည် ထိုနေ့ည၌ ဗုဒ္ဓဟောဒ်ရှိခိုး၍ ပြန်သွားပြီးနောက်နေ့တွင် တစ်ဖန် ဗုဒ္ဓထံသို့ ချဉ်းကပ်လာ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက မဟာနာမ်အား ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူ၏။

"မဟာနာမ်၊ လောကဌ် ဆရာသုံးမျိုး ရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးကား အာဘယ်နည်းဆိုသော် အချို့သောဆရာသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းကုံသာ ပညတ်၏။ ရုပ်ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းကို မပညတ်။

အချို့သောဆရာသည် ကာမဂုဏ်နှင့် ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းကိုသာ ပညတ်၏။ ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းကို မပညတ်။

အချို့သောဆရာသည်ကား ကာမဂုဏ်၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ သုံးပါးကို ပိုင်းခြားသိခြင်းကို ပညတ်၏။

၁။ သရဏ္ဍု ကာလာမရသော့၏ ကျောင်းသခ်ိမ်း၌ တည်းခိုလျှင် တရားဒေသနာတစ်ပုဒ်ကို ဟောကြားရန်အစွင့်ရလိမ့်မည်ဟုမြင်၍မြတ်စွာဘုရား က အခြားနေရာများကို ရှာမမှတ်တွေအောင် တန်ခိုးမြင့် အဓိဋ္ဌာန်ထား သောကြောင့် မဟာနာမ်သည် မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးရန်သင့်လျော်သောနေရာကို ရှာမတွေ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

၂။ ဘုရားလောင်းသည် တောထွက်စ အချိန်က အာဠာရကာလာမ မည်သော ရဟန္တာကြီးထံ၌ တရားထူး ရလိုရငြား နှည်းခံခဲ့ဖူးသည်။ ထို အချိန်က ဤဘရဏ္ဍုကာလာမသည်လည်း ထိုရဟန္တာကြီး၏ တပည့်တစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့် ရှိခဲ့သည်။ထို့ကြောင့် "မြတ်စွာဘုရား၏ သီတင်းသုံးဖော်ဟောင်း" ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဤဆရာ သုံးယောက်တို့တွင် ပထမဆရာသည် ရူပါဝစရဈာန်ကို ရသူဖြစ်၏။ ဒုတိယဆရာသည် အရူပါဝစရဈာန်ကိုလည်း ရသူဖြစ်၏။ တတိယဆရာကား မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ (ပုဂ္ဂလပညတ်ဋီကာ-၁၄၂)

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့လျှင် ဆရာသုံးမျိုးရှိ၏ပေါ့၊

"မဟာနာမ်၊ ဤဆရာသုံးယောက်တို့၏ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်သည် တူသလော၊ ထူးသလော"

ဗုဒ္ဓက ဤသို့မေးသောအခါ အနိုင်ဋ္ဌိဖြစ်နေသည့်ဘုရင်ကြီးကား မဟာနာမ်အား "တူပါသည်ဟု ဖြေဒလေ" ဟုဆို၏။ ဗုဒ္ဓကသည်း "ထူးပါသည်ဟု ဖြေလေ" ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ကာလာမတ္တရွှေးနည်းတူ သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ပြောဆိုဗုဒ္ဓကလည်းသုံးကြိမ်တိုင်အောင် မိန့်ကြား၏။

ထိုအခါ ဘရင်ကြီးသည် "ရဟန်း ခဂါတမကား အရှိန်အဝါကြီးသော မဟာနာမ်၏ မျက်မှောက်၌ ငါ့ကိုသုံးကြိမ်တိုင်အောင် ဖိနှိပ်ပြောဆို၏" ဟု ကြံ၍ ကပိလဝတ်မြို့မှ အပြီးတိုင် တွက်ခွာသွားလေသည်။

၅။ ဟတ္ထကသုတ်

တရားသုံးပါးဖြင့် မရောင့်ရဲသော နတ်သား

၁၂၈။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ဓကျောင်းတော်၌ ဗုဒ္ဓသီဟာင်းသုံးစဉ် ဟတ္ထကမည်သော နတ်သားသည် ယနေ့ဒေါင်ယံအချိန်၌ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်သော အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဇေတဝန် တစ်ကျောင်းလုံးကို ထွန်းလင်း တောက်ပစေကာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံ ချဉ်းကပ်လာ၏။ ချဉ်းကပ်လာပြီးနောက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ရှေ့၌ ရပ်အံ့ဟု ရပ်သည်ရှိသော် မြေပြင်၌ကျ နှစ်၍သွား၏။ နှစ်မြုပ်၍သွား၏။ ရပ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ခေ့။ ဥပမာဆီကိုဖြစ်စေ၊ ထောပတ်ကိုဖြစ်စေ သဲထဲ၌ လောင်းသည်ရှိသော် စိမ့်ဝင်နှစ်မြုပ်သွားသကဲ့သို့ဖြစ်၏။

ထိုအခါဗုဒ္ဓဏ နတ်သားအား "ဟတ္ထက၊ သင်သည်ကြွမ်းတမ်းသော ဆတ္တဓာတ်ကို ဖန်ဆင်းလော" ဟုမိန့်တော်မူ၏။ နတ်သားသည်ကြွမ်းတမ်း

၁။ ဟတ္ထကမှာ နတ်သား (ဒေဝပုတ္တ) ဟုဆိုသော်လည်း စင်စစ်ဤဂါထာပြည့်မှ ဤဂါထာတစ်ဦးဖြစ်သည်။ မြတ္ထဝတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်မှာ အလွန်နုနယ်သော ကြောင့်မြေကြီး၌ ရပ်ဘည်သို့လျှင် ကြွမ်းတမ်းသော ဤယ်ခန္ဓာဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းပြီးမှ ရပ်တည်နိုင်ကြလေသည်။

http://www.dhammadownload.com

သော အတ္တဘောကို ဖန်ဆင်းလျှက် ဗုဒ္ဓအားရှိခိုးပြီး တစ်ခုသောအရပ်၌ရပ်တည်လေ၏။ ထိုနတ်သားအား ဗုဒ္ဓက ဤသို့မိန့်ကြားလေ၏။

"ဟတ္ထက၊ ရှေးလူဖြစ်စဉ်က သင်လေ့ကျက်မှတ်သားခဲ့သောတရားတို့ကို ယခုနတ်သားဖြစ်သောအခါ၌လည်းလေ့ကျက်မှတ်သားထားနိုင်ပါ၏လော"

"အရှင်ဘုရား ရှေးလူဖြစ်စဉ်က လေ့ကျက်မှတ်သားခဲ့သောတရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရှေးလူဖြစ်စဉ်ကလေ့ကျက်မှတ်သားခြင်းမပြုခဲ့သောတရားတို့ကိုလည်းကောင်း တပည့်တော်သည် ယခုနတ်ဖြစ်သော အခါ၌လေ့ကျက်မှတ်သားလျက် ရှိပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတော်ကျား၊ ရဟန်းမိန်းမ စသည်တို့နှင့် ဆုံဆည်းလျက် နေရတိသကဲ့သို့ ထို့အတူ တပည့်တော်သည်လည်း နတ်သားတို့နှင့် ဆုံဆည်းလျက် နေရပါသည်။ နတ်သားတို့သည် အဝေးမှပင် တပည့်တော်ထံသို့တရားနာရန် လာကြပါသည်၊ တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာရခြင်း၊ သံဃာအား လုပ်ကျေးပြုစုရခြင်း ဟူသောတရား သုံးပါးဥမဏ္ဍိုင်ရဲ့ မတင်းတိမ်သည်ဖြစ်၍သာလျှင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရပါသည်" ဟု ဖြေကြားလေသည်။

၆။ ကဋ္ဌပိယသုတ်

တွေးအန်ဖတ်စသည်နှင့်တူသောတရားသုံးပါး

၁၂၉။ အဓိကစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓဿသည် ဗာရာဏသီပြည် ဂူသိပထနမိဂဒါဝုန်ကောင်္သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါဗုဒ္ဓသည် နံနက်ချိန်၌ ဗာရာဏသီမြို့တွင်းသို့ဆွမ်းခံကြွတော်မူစဉ်နှင်းအဆောင်းအဝယ်ပြုရာညောင်ကြိတ်ပင်အနီး၌ သာယာဖွယ်စျာန်ချမ်းသာမှု ဆိတ်သုဉ်းလျက် အပြင်ချမ်းသာဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ကို သာယာနှစ်သက်ဆာသတိသမ္ပဇဉ်ကင်းလွတ်သဖြင့်မတည်ကြည်သော စိတ်ရှိလျက်၊ ပေါ်လွင်သေဇင်္ကြေးရှိလျက် နေသော ရဟန်းတစ်ပါးကိုတွေ့မြင်လေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ထိုရဟန်းအား "ရဟန်း၊သင်သည် မိမိကိုယ်ကိုထွေးအန်မတ်မပြုလင့်၊မိမိကိုယ်ကို ထွေးအန်ဖတ်ပြုသည်ဖြစ်၍ သားစိမ်းရည်ဖြင့်

၁။ ဂေါယောဂ ဝိလက်္ခဏော ဂါဝီနံ ဝိက္ကိယဒ်ဘာနေ ဥမ္မဝိဘဝိလက်္ခဏော သဒ္ဒေါ-အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

စိုစွတ်နေသော သင့်ကို 'ယင်ကောင်တို့သည် ကျရောက် နှိပ်စက်လိမ့်မည်'' ဟု ဆုံးမစကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ရဟန်းသည် ဗုဒ္ဓ၏ သြဝါဒစကားဖြင့် ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်လေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်ကြွလာသော အခါ ရဟန်းတို့အား ထို အကြောင်းကို ပြု၍ မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ ထို အခါ ရဟန်းတစ်ပါးက ''ဆရှင်ဘုရား၊ထွေးအန်ဖတ်ဟူသည်အဘယ်ပါနည်းသဒိမ်းရည်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ယင်ကောင်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း'' ဟုဆိုလျှောက်၏။

''ရဟန်း၊ အဘိဇ္ဈာသည် ထွေးဖန်ဖတ်မည်း။ ဗျာပါဒသည် သဒိမ်းရည် မည်၏၊ အကုသိလဝိတက်တို့သည် ယင်ကောင်မည်၏'' ဟု ဗုဒ္ဓက ဖြေကြားတော်မူပါသည်။

၇။ ပထမ အနုရုဒ္ဓသုတ်

မာတုဂါမ၏ အပါယ်ကျကြောင်း သုံးပါး

၁၃၄။ မာတုဂါမများ အပါယ်ကျခြင်း အကြောင်းကို ရှင်အနုရုဒ္ဓါက မေးလျှောက်၍ ဗုဒ္ဓက ဖြေကြားသောသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

''ဆရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် သေလွန်ပြီးနောက် အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်သော မာတုဂါမများကို ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရပါသည်။ အဘယ်မျှသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော မာတုဂါမသည် သေလွန်သောအခါ အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်ပါသနည်း''

''အနုရုဒ္ဓါ၊ ဤလောက၌ မာတုဂါမသည် နံနက်ချိန်၌ဝန်တိုခြင်း 'ဧဋ္ဌရ' ထင်ကြသောစိတ်ဖြင့် အိမ်မှုကိစ္စတို့ စီမံခန့်ခွဲ၍ နေ၏။ နေ့လယ် အချိန်၌ ပန်းလိုခြင်း 'ဣဿာ'ထင်ကြသောစိတ်ဖြင့် အိမ်မှုကိစ္စတို့ကို စီမံခန့်ခွဲ၍ နေ၏။ ညချမ်းအချိန်၌ ကာမရာဂထင်ကြသောစိတ်ဖြင့် အိမ်မှုကိစ္စတို့ကို စီမံခန့်ခွဲ၍နေ၏။ အနုရုဒ္ဓါ၊ ဤသုံးပါးသောတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော မာတုဂါမသည် ဤသို့လွန်သောအခါ အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်၏'' ဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ ဒုတိယ အနုရုဒ္ဓသုတ်

အကုသိုလ်တရားသုံးပါးကို ရှင်အနုရုဒ္ဓပယ်ခြင်း

၁၃၁။ အခါတစ်ပါး၌ ရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ရှင်သာရိပုတ္တရာထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ လျှောက်၏-"အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ တပည့်တော်သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်ဖြင့် တစ်ထောင်သော လောကဓာတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်နိုင်ပါသည်။ ဝီရိယကို မတွန့်ဆုတ်အောင် အားထုတ်ပါသည်။ စဲမြဲသော သတိရှိလျက် စိတ်ကိုလည်း တည်ကြည်အောင် ထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့ပါသော်လည်း တပည့်တော်၏စိတ်သည် အာသဝေါတရားတို့မှ မလွတ်မြောက်သေးပါ"

"ငါ့ရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ 'ငါသည် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်ဖြင့် တစ်ထောင်သော လောကဓာတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်နိုင်၏'ဟု အကြံဖြစ်ခြင်းသည် မာနပင်ဖြစ်၏။ 'ငါသည် ဝီရိယကို မတွန့်ဆုတ်အောင် အားထုတ်၏၊ စဲမြဲသောသတိရှိလျက် စိတ်ကိုလည်း တည်ကြည်အောင် ထားနိုင်၏'ဟု အကြံဖြစ်ခြင်းသည် စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း'ဥဒ္ဓစ္စ'ပင် ဖြစ်၏။ 'သို့ပါလျက် ငါ၏စိတ်သည် အာသဝေါတရားတို့မှ မလွတ်မြောက်သေး' ဟူ၍ အကြံဖြစ်ခြင်းသည် နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း'ကုက္ကုစ္စ'ပင် ဖြစ်၏။ ငါ့ရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ သင်သည် ဤတရားသုံးပါးကိုပယ်၍ အမတဓာတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုပို့ဆောင်ပါလော"

ဤသို့ ရှင်သာရိပုတ္တရာက မိန့်ကြားတော်မူသည်။ တစ်ပါးသော အခါ၌ ရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ထိုကရာ သုံးပါးကို နှလုံးသွင်းခြင်းမပြုဘဲစွန့်ပယ်၍ အမတဓာတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ စိတ်ကိုပို့ဆောင်လေ၏။ ယင်းသို့ပို့ဆောင်၍ တစ်ပါးတည်းနေကာ တရားကို အဆုတဖြင်း အားထုတ်ရာ မကြာမီ ရဟန္တာဖြစ်ပေသည်။

၉။ ပဋိစ္ဆန္နသုတ်

ဖုံးကွယ်အပ်ဘော အရာသုံးပါး

၁၃၂။ မာတုဂါမ၊ ပုဏ္ဏားတို့၏မန္တန်နှင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် သုံးပါးသောအရာတို့သည် ဖုံးကွယ်အပ်သည်ရှိ၊သော် (ဆိုင်ရာကိုစွကို) ရွက်ဆောင်ကုန်၏။ ဖွင့်ပြအပ်သည်ရှိမသော် (ဆိုင်ရာကိစ္စကို) မရွက်ဆောင်နိုင်ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

လဝန်း၊ဓနဝန်းနှင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော ကထုး ဆေားဖြင့်သုံးပါးသောအရာတို့သည် ဖွင့်ပြအပ်သည်ရှိသော် တင့်တယ်ကုန် ၏။ဖုံးကွယ်အပ်သည်ရှိသော် မတင့်စယ်ကုန်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၁၀။ လေခသုတ်

အရေးအကြောင်း သုံးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး

၁၃၄။ ကျောက်ပြားပေါ်၌ ရေးသော အရေးအကြောင်းနှင့် တူသေးပုဂ္ဂိုလ်၊

မြေကြီးပေါ်၌ ရေးသော အရေးအကြောင်းနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရေပေါ်၌ရေးသော အရေးအကြောင်းနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ် သုံးမျိုးရှိသည်။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် ကျောက်ပြားပေါ်၌ရေးသောအရေးအကြောင်း သည် လေးရေတို့ကြောင့် ပျက်မသွားဘဲကြာမြင့်စွာ တည်သကဲ့သို့ ထို့ အတူမကြာခဏအမျက်ထွက်ပြီး လွယ်လွယ်နှင့် အမျက်မပြေ နိုင်သောသူ သည် 'ကျောက်ပြားပေါ်၌ ရေးသော အရေးအကြောင်းနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏။

မြေကြီးပေါ်၌ ရေးသော အရေးအကြောင်းသည် ကြာမြင့်စွာ မတည်ဘဲ လေးရေတို့ကြောင့် ပျက်စီးသွားသကဲ့သို့ ထို့အတူ မကြာခဏ အမျက်ထွက်သော်လည်း လျင်မြန်စွာအမျက်ပြေလေ့ရှိသူသည် 'မြေကြီး ပေါ်၌ရေးသော အရေးအကြောင်းနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်'မည်၏။

ရေပေါ်၌ရေးဆပ်သော အရေးအကြောင်းသည် အရေးအကြောင်း ငင်မနေဘဲ ချက်ချင်းပင် ကင်းပျောက်သွားသကဲ့သို့ ထို့အတူကြမ်းတမ်း သောစကား၊ ရုန်ရင်းသောစကား၊ မနှစ်သက်ဖွယ်သော စကားတို့ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော်လည်း စိတ်မဆိုးဘဲသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရေပေါ်၌ ရေးသော အရေးအကြောင်းနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၄။ ယောဓာဇီဝဂ်

၁။ ယော့ဓာဇီဝသုတ်

စစ်သူရဲကောင်းနှင့် ရဟန်းမြတ်၏ ဓွန်းရဂြိုဟ် သုံးရပ်

၁၃၄။ အဓေးဒ္ဒ မြားကိုကျဒစနိုင်ခြင်း၊ မခွဲတ်ဓယ့်ဒ်း စူးဝင်ဒစနိုင်ခြင်း (ပစ်မှတ်ကို မလွဲဒအောင် ပစ်နိုင်ခြင်း)ကြီးစွာသောကိုယ်ထည်ကို ဖောက်ထွင်းစေနိုင်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စစ်သူရဲကောင်းသည် မင်းနှင့်သာထိုက်တန်၍ မင်း၏အင်္ဂါဟူ၍ ဓခါဆိုခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ထို့ဇထူ အဓေးဒ္ဒ ကျဒရောက်စေနိုင်ခြင်း၊မခွတ်မလွဲစူးဝင်စေနိုင်ခြင်း၊ ကြီးစွာသောကိုယ်ထည်ကို ဖောက်ခဲ့စေနိုင်ခြင်း ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်းမြတ်သည်အဓေးမှု ယူဆောင်လာသည့် ပစ္စည်းကို ခံယူထိုက်သူဖြစ်၏။....လောက၏ အမြတ်ဆုံး ကောင်းမှုလယ်မြေ ဖြစ်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အဓေးဒ္ဒ ကျရောက်စေနိုင်သူ ဖြစ်သနည်းဆိုဒသင်-ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အတွင်းအပြင်၊ အကြမ်းဆန့်၊ အယုတ်အမြတ်၊ အနီးအဓေး အေးဖြင့် ကွဲပြားဓသောရုပ်ဟူသမျှကို "ဝါဟာဓဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ်မဟုတ်" ဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပညာဖြင့် ရှုမြင်၏။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့ကိုလည်း ထို့အတူရှုမြင်၏။ ဤသို့ ရှုမြင်သော ရဟန်းသည် 'အဓေးဒ္ဒ ကျရောက်စေနိုင်သူ'မည်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် မခွဲတ်မလွဲ စူးဝင်စေနိုင်သူ ဖြစ်သနည်းဆိုဓသင်-ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် 'ဤကား ဆင်းရဲတည်း'ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။....ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ဆုံးရောက်စေဓသောအကျင့်တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ဤသည်လျှင်ရဟန်းသည် 'မခွဲတ်မလွဲစူးဝင်စေနိုင်သူ' ဖြစ်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ကြီးစွာဓသော ကိုယ်ထည်ကို ဖောက်ထွင်းစေနိုင်သူ ဖြစ်သနည်း,ဆိုဓသင်-ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ကြီးစွာဓသော အဝိဇ္ဇာအစိုင်အခဲကို ဖောက်ခဲ့၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် 'ကြီးစွာဓသောကိုယ်ထည်ကို ဖေ..က်ခဲ့နိုင်သူ' ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပရိသာသုတ်

ပရိသတ် သုံးမျိုး

၁၃၅။ အဆုံးအမခက်သဖြင့် မဓမ္မမူ၍ ဆုံးမအပ်သော ပရိသတ်၊ အဆုံးအမလွယ်သဖြင့် မေး၍ ဆုံးမအပ်သောပရိသတ်၊ ပမာဏကို သိ၍ ဆုံးမအပ်သောငရဲသတ် ဟူ၍ ပရိသတ် သုံးမျိုးရှိကြောင်း ဟောသည်။

(ဤပရိသတ် သုံးမျိုးအနက် ပထမနှစ်မျိုးအကြောင်းကို ဒုကနိပါတ် သုတ်အမှတ် ၄၈ ၌ ပြန်ရှုပါ)

၃။ မိတ္တသုတ်

မှီစဲအပ်သော မိတ်ဆွေ အင်္ဂါသုံးပါး

၁၃၆။ ပေးနိုင်ခဲ့သည်ကို ပေးခြင်း၊ ပြုနိုင်ခဲသည်ကို ပြုခြင်း၊ သည်းခံနိုင်ခဲသည်ကို သည်းခံခြင်း ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မိတ်ဆွေကို မှီဝဲထိုက်၏ဟု ဟောသည်။

၄။ ဥပါဒါသုတ်

ဘုရားမပွင့်သော အခါ၌လည်း ရှိသော တရားသုံးပါး

၁၃၇။ ဘုရားရှင်တို့ပွင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ 'အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် မမြဲကုန်၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏။ အလုံးစုံသောတရားသဘော ဟူသမျှတို့သည် ဖောက်ပယ်မဟုတ်ကုန်' ဟူသောဤစကားသဘောသည် တည်ရှိနေသည်သာဖြစ်၏။ ထိုသို့ အမြဲထည်ရှိနေသည်ဖြစ်သော်သဘောကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ယိုးထွင်းသိမြင်၍ ထုတ် ဖော်ပြောကြားခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။

၅။ ကေသကမ္မလသုတ်

မကွလိ၏ မိန္ဆာဝါဒသုံးပါး

၁၃၈။ ဇာတိမျှင်ဖြင့် ရက်လုပ်ဆည်းကပ်အပ် ဟူသမျှတို့တွင် လူ၏ဆံပင်ချည်ဖြင့် ရက်လုပ်သည့် အဝတ်သည် အယုတ်ညံ့ဆုံး ဖြစ်၏။ လူ၏ဆံပင်ချည်ဖြင့် ရက်လုပ်သည့် အဝတ်သည် [illegible] စေးလွန်းစေး၏။ ပူမယား အခါ၌ အလွန်ပူ၏ မမကာင်းသော အဆင်း၊ အနံ့၊

http://www.dhammadownload.com

အတွေ့ ရှိ၏။ ထို့အတူပင် ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၏ ဝါဒ ဟူသမျှတို့တွင် မက္ခလိ၏ အယူဝါဒသည် အယုတ်ညံ့ဆုံးဖြစ်၏။

မက္ခလိသည် 'ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ မရှိ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းမရှိ၊ အားထုတ်ခြင်းဝီရိယမရှိဟု' ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် ကာလတို့၌ ပင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် 'ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ရှိ၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခြင်း ရှိ၏။ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယရှိ၏ဟု' ဟောကြားလေ့ရှိကုန်၏။ မက္ခလိသည်ကား ထိုဘုရားရှင်တို့ကို ဆန့်ကျင်သူဖြစ်၏။ ဥပမာ မြစ်ဝှေ့ငါးမျှားကို ပျက်စီးစေမှန် မြှုံးကို ဖောက်သည်သို့ ထို့အတူ မက္ခလိသည် သတ္တဝါများကို ပျက်စီးစေရန်လောက၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော 'လူဖောက်မြှုံး' သဖွယ် ဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။

၁၃၉။ သမ္မဒါသုတ်၌ သဒ္ဓါပြည့်စုံခြင်း 'သဒ္ဓါသမ္မဒါ'၊ သီလ ပြည့်စုံခြင်း 'သီလသမ္မဒါ'၊ ပညာဖြင့်ပြည့်စုံခြင်း 'ပညာသမ္မဒါ' ဟူ၍ သမ္မဒါတရား သုံးပါးရှိကြောင်း ဟောသည်။

၁၄၀။ ဝုဋ္ဌိသုတ်၌သဒ္ဓါ၏ ကြီးပွားခြင်း၊ သီလ၏ ကြီးပွားခြင်း၊ ပညာ၏ ကြီးပွားခြင်း ဟူ၍ ကြီးပွားခြင်းသုံးပါးရှိကြောင်းဟောသည်။

၈။ အာသခဋ္ဌကံသုတ်

မြင်းငယ်သုံးမျိုးနှင့် ယောက်ျားငယ်သုံးမျိုး

၁၄၁။ လျင်မြန်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ အဆင်း၊ အလုံး အရုပ်တို့နှင့် မပြည့်စုံသော မြင်းငယ်။

လျင်မြန်ခြင်းနှင့် လည်းတောင်း၊ အဆင်းနှင့် လည်းတောင်း ပြည့်စုံ၍ အလုံးအရုပ်နှင့်မပြည့်စုံသော မြင်းငယ်။

ယင်းသုံးချက်လုံးနှင့် ပြည့်စုံသောမြင်းငယ်ဟူ၍ မြင်းငယ်သုံးမျိုး ရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ယောကျ်ားငယ် သုံးမျိုးရှိကြောင်းဟောကြားသည်။

အကြင်ရဟန်းသည် ဆင်းရဲခြင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းစသည်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ လွန်မြတ်သော ဓမ္မဝိဓိနှင့် ပြဿနာမေးလျှင်မူ တွန့်ဆုတ်၏။ မဖြေနိုင်။ သက်နှံး၊ ဆွံ့း၊ ကျောင်း၊ ဆေးပစ္စည်းလေးပါး

၁။ အာသခဋ္ဌကော်တိ အာသဇပါတော—အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

ကိုလည်းရခြင်းမရှိ။ ဤရဟန်းသည် လျင်မြန်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဒဆင်း အလုံးအရပ်တို့နှင့် မပြည့်စုံသော ယောကျ်ားငယ် မည်၏။

ဆရာကြင်ရဟန်းသည် ဆင်းရဲခြင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း စသည်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ လွန်မြတ်သော ဓမ္မဝိနယ၌ ပြဿနာ ဓမ်းလျင်လည်း မတွန်ဆုတ်ဘဲ ဖြေဆိုနိုင်၏။ သက်နှံး၊ ဆုမ်း စားသော ပစ္စည်းလေးပါးကိုမူ ရခြင်းမရှိ၊ ဤရဟန်းသည် လျင်မြန်ခြင်းနှင့် လည်းကောင်း၊ ဒဆင်းနှင့် လည်းကောင်း ပြည့်စုံ၍ အလုံးအရပ်နှင့် မပြည့်စုံသော ယောကျ်ားငယ် မည်၏။

ဆရာကြင်ရဟန်းသည် ဆင်းရဲခြင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း စသည်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ လွန်မြတ်သော ဓမ္မဝိနယ၌ ပြဿနာ ဓမ်းလျင်လည်း မတွန်ဆုတ်ဘဲ ဖြေနိုင်၏။ ပစ္စည်းလေးပါးကိုလည်း ရခြင်း ရှိ၏။ ဤရဟန်းသည် 'လျင်မြန်ခြင်း၊ အဆင်း၊ အလုံးအရပ်ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ယောကျ်ားငယ်' မည်၏ ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၁၄၂။ ဆယသပရိသသုတ်၌ မြင်းတို့၌ လွန်ကဲသော မြင်းသုံးမျိုး ရှိသကဲ့သို့ လူတို့၌လွန်ကဲသော ယောကျ်ား သုံးမျိုးရှိကြောင်း ဟောသည်။ လွန်ကဲသော ယောကျ်ားသုံးမျိုးကို ဖော်ပြရာတွင် 'ဆရာကြင်ရဟန်းသည် ဆင်းရဲ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း စသည်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏" ဟူသောစာပိုဒ်အစား "ဆရာကြင်ရဟန်းသည် အောက်အဝို ရှိသော ဆံယောဇဉ် ငါးပါး ကုန်ခြင်းကြောင့် ကာမဘုံသို့ ပြန်မလာတော့တဲ့ ထိုဖြဟ္မာဘုံ၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့်သူဖြစ်၏" ဟူ၍ ပြောင်းလဲဟောခြင်းသော ဆယသဒ္ဒါကျ်သုတ်နှင့် ထူးသည်။

၁၄၃။ ဆယဘောနိယသုတ်၌ မြင်းအာဇာနည် သုံးမျိုးရှိသကဲ့သို့ ယောကျ်ားအာဇာနည် သုံးမျိုးရှိကြောင်း ဟောသည်။ ယောကျ်း အာဇာနည်သုံးမျိုးကို ဖော်ပြရာတွင် ပထမအချက်၌ 'ဆရာကြင်ရဟန်းသည် ဆင်းရဲ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း စသည်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏" ဟူသောစာပိုဒ်အစား "ဆရာကြင်ရဟန်းသည် အောက်အဝို ရှိသော ဆံယောဇဉ် ငါးပါး ကုန်ခြင်းကြောင့် ကာမဘုံသို့ ပြန်မလာတော့တဲ့ ထိုဖြဟ္မာဘုံ၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့်သူဖြစ်၏" ဟူ၍ ပြောင်းလဲဟောခြင်းသော ဆယသဒ္ဒါကျ်သုတ်နှင့် ထူးသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၁။ ပထမ မောရနိဝါပသုတ်

အာဒွက်အထိပ်သို့ ရောက်သောရဟန်း၏ အင်္ဂါသုံးပါး

၄၄။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ဒေါရနိဝါပ မည်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ ကျောင်းအရံ၌ သီတင်းသုံးစဉ် ဗုဒ္ဓက ရဟန်းတို့အား ဟောသည်။

ရဟန်းတို့၊ သုံးပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် စင်စစ် ဒေသက်အထိပ်သို့ ရောက်သူဖြစ်၏။ စင်စစ် ယောဂခေမပါး ကင်းဝေးရာသို့ ရောက်သူဖြစ်၏။ စင်စစ် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သူဖြစ်၏။ စင်စစ် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသူ ဖြစ်၏။ နှတ်လူတို့ထက် မြတ်သူဖြစ်၏။ သုံးပါးသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုမူသော် - အသေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိလက္ခန်ဓာ၊ သမာဓိက္ခန်ဓာ၊ ပညာက္ခန်ဓာတို့ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်း

၁၄၅။ ဒုဘိယဒေမောရနိဝါပသုတ်၌ တန်ခိုးပြခြင်း ဣဒ္ဓိပြာဋိဟာ၊ အဟပ်ဟေခြင်း အာဒေသနာ ပြာဋိဟာ၊ ဆုံးမခြင်း အနုသာသနီ ပြာဋိဟာဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် စင်စစ် အာဒွတ်အဘိုပ်သို့ ရောက်သူဖြစ်၏ဟု ဟောသည်။

(ပြာဋိဟာသုံးပါးအကြောင်းကိုတိကနိပါတ် ၆၁-သင်္ဃရဝသုတ်၌ ရှုပါ)

၁၄၆။ တတိယမောရနိဝါပသုတ်၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဟူသော သီလဖွဲ့ချုပ်သုံးပါးသည် သီလက္ခန္ဓ-သီလအာဂုမည်၏။ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟူသော သမာဓိဖွဲ့ချုပ်၊ သုံးပါးသည် သမာဓိက္ခန္ဓ-သမာဓိ အာဂုမည်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူသော ပညာဖွဲ့ချုပ်သုံးပါး သည် ပညာက္ခန္ဓ ပညာအာဂုမည်၏။

၁။ ဖွင့်ဆိုပါးတွင် သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဟူသော သီလဖွဲ့ချုပ်သုံးပါးသည် သီလက္ခန္ဓ-သီလအာဂုမည်၏။ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟူသော သမာဓိဖွဲ့ချုပ်၊ သုံးပါးသည် သမာဓိက္ခန္ဓ-သမာဓိ အာဂုမည်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူသော ပညာဖွဲ့ချုပ်သုံးပါး သည် ပညာက္ခန္ဓ ပညာအာဂုမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၅။ မဂ်လဝဂ်

၁။ အကုသလသုတ်

အကုသိုလ်ကံသုံးပါး၏ အကျိုး

၁၄၇။ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် ယူဆောင်ပစ်ချသကဲ့သို့ ငရဲသို့ ရောက်၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ယူဆောင်ပစ်ချသကဲ့သို့ နတ်ပြည်သို့ရောက်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၄၈။ သာဝဇ္ဇသုတ်၌ အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ငရဲသို့ရောက်၍ အပြစ်ကင်းသော ကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၄၉။ ဝိသမသုတ်၌ မညီမျှသောကံသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူ ငရဲသို့ ရောက်၍၊ ညီမျှသော ကံသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူ နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏ဟု ဟောသည်။

၁၅၀။ အာသုစိသုဘ်၌ မစင်ကြယ်သော ကံသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူငရဲသို့ရောက်၍စင်ကြယ်သော ကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ နတ်ပြည်သို့ရောက်၏ဟု ဟောပါသည်။

၂။ ပထမ ခတသုတ်

တူးဖြိုအပ်သော မိမိကိုယ်ကိုဆောင်သူ

၁၅၁။ ပထမခတသုတ်၌ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ကံသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံ၍ မိုက်မဲသော၊ မလိမ္မာသော သူယုတ်သည် တူးဖြို ဖျက်ဆီးအပ်သော မိမိကိုယ်ကိုဆောင်၏။ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ် သူလည်းဖြစ်၏။ မျှားစွာသော မကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေ၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ကံသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံ၍ ပညာရှိသော၊ လိမ္မာသော သူတော်ကောင်းသည် မတူးဖြို မဖျက်ဆီးအပ်သော မိမိကိုယ်ကို ဆောင်၏။ ပညာရှိတို့ မကဲ့ရဲ့ မစုပ်စဲ့အပ်သူလည်းဖြစ်၏။ မျှားစွာသော ကောင်းမှုကိုလည်းပွားစေ၏ဟူ၍ ဟောကြားသည်။

၁၅၂-၁၅၄။ ဒုတိယခတသုတ် စသည်တို့၌ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ကံသုံးပါး၊ အပြစ်ကင်းသော ကံသုံးပါး စသည်တို့ဖြင့် နည်းတူ ဟောကြားပါသည်။

၁၅၅။ ဝန္ဒနာသုတ်၌ ကိုယ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့်ရှိခိုးခြင်း၊ စိတ်ဖြင့်ရှိခိုးခြင်းဟူ၍ ရှိခိုးခြင်းသုံးမျိုးရှိကြောင်း ဟောသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ပုဗ္ဗကဲ့သုတ်

ကောင်းသောနံနက်ခင်း

၃၅၆။ ရဟန်းတို့၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် နံနက်ချိန်၌ ကိုယ်ဖြင့် ကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် ကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ကောင်းသော အကျင့်ကိုကျင့်ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့အား ကောင်းသော နံနက်ခင်းသည် ဖြစ်၏။

အကြင် သတ္တဝါတို့သည် နေ့လယ် အချိန်၌ ကိုယ်ဖြင့် ကောင်းသော အကျင့်ကိုကျင့်ကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့်ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။ စိတ်ဖြင့်ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့အား ကောင်းသော နေ့လယ်ခင်းသည် ဖြစ်၏။

အကြင် သတ္တဝါတို့သည် ညဉနအချိန်၌ ကိုယ်ဖြင့် ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့အား ကောင်းသော ညနေသည် ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားသည်။

ထို့နောက် အောက်ပါ ဂါထာများကို မြွက်ကြားတော်မူသည်။

“ကောင်းသော အမှုကို ပြုလုပ်သူတို့အား ကောင်းသော နက္ခတ်သည်ဖြစ်၏။ ကောင်းသောမင်္ဂလာသည်ဖြစ်၏။ ကောင်းသောမိုးသောက်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ကောင်းသော အိပ်ရာမှ ထခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ကောင်းသောခဏ၊ ကောင်းသောမုဟုတ်သည် ဖြစ်၏။ မြတ်သောအကျင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ခြင်းသည် ကောင်းသော ပူဇော်ခြင်းဖြစ်၏။

ကောင်းသော အကျင့်ကို ပြုကျင့်သော နေ့၌ ပဉ်းစီးကြောင်းဖြစ်သော ကာယကံ၊ ပဉ်းစီးကြောင်း ဖြစ်သော ဝစီကံ၊ ပဉ်းစီးကြောင်းဖြစ်သော မနောကံသည် ဖြစ်၏။ ပဉ်းစီးကြောင်း ဖြစ်သော စိတ်တောင့်တခြင်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ပဉ်းစီးကြောင်း အမှုတို့ကို ပြုသည် ရှိသော် ပဉ်းစီးသော ဘကျိုးတို့ကိုရ၏။

ဘကျိုးစီးပွားကို ရရှိသော ထိုသူတို့သည် အလုံးစုံသော ဆွေမျိုးတို့နှင့်ကွ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌ ချမ်းသာစွာ စည်ပင် တိုးပွားကုန်လျက်၊ ဖရာဂါကင်းကွာ ချမ်းသာသူများ ဖြစ်ကြပါစေ”

http://www.dhammadownload.com

(ဤသုတ်မှ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် "သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ" စသော ဂါထာမျာ်းကိုယူ၍ ဖရိတ်ကြီး (၂၁)သုတ်၌ပုဗ္ဗကာသုတ်ကို ရှေးဆရာမျာ်း ဖွဲ့ဆိုထာ်းခဲ့ကြပါသည်။)

၁၆။ အဇေလကဝဂ်

၁။ ပထမ ပဋိပဒါသုတ်

အကျဉ်းမျိုး

၁၅၇။ မြဲမြံစွာ စွဲယူအပ်သော အကျင့်၊
မိမိကိုယ်ကို လောင်မြိုက်စေတတ်သော အကျင့်၊
ဖြောင့်တန်းတည်မတ်သော အကျင့်ဟူ၍ ဤကျင့်သုံးမျိုး ရှိသည်။

ထိုသုံးမျိုးတို့ဟုင်ကာမဂုဏ်တို့၌အပြစ်မရှိဟုစွဲယူ၍ယင်း ကာမဂုဏ်တို့ကို ခံစားနေခြင်းသည် မြဲမြံစွာစွဲယူအပ်သော 'အာဂဋ္ဌပဋိပဒါ' အကျင့်မည်၏။

ဆေးလိပ်မော်က်ဘဲနေခြင်း၊ ရပ်လျက် ကျင်ယမ်စွန့်ခြင်း၊ မစင်ကိုလက်ဖြင့်သုတ်ခြင်း၊ အစာကို ရက်ခြားစားခြင်း၊ ဟင်းရွက်စိမ်း၊ ငြောင်းဆန်၊ ကျိတ်သီးဆန် စသည်ကိုသာစား၍နေခြင်း၊ ပိုက်ဆံလျှော်အင်္ကျီ၊ သစ်ခေါက်အင်္ကျီစသည်တို့ကိုသာဝတ်၍နေခြင်း၊ မဆိုင်ဘဲရပ်၍နေခြင်း၊ ဆူးအခင်းပေါ်၌ အိပ်ခြင်းစသောအကျင့်မျာ်းသည် မိမိကိုယ်ကို လောင်မြိုက်စေတတ်သော 'နိဂ္ဂဟမပဋိပဒါ' အကျင့်မည်၏။

ကိုယ်၌ကိုယ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်နေခြင်း။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်နေခြင်း၊ စိတ်၌စိတ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်နေခြင်း၊ တရားသဘောတို့၌ တရားသဘောဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်နေခြင်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်းလေးပါးသည် ဖြောင့်တန်းတည်မတ်သော 'မဇ္ဈိမပဋိပဒါ' အကျင့်မည်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၁၅၈-၁၆၃။ ဒုတိယပဋိပဒါသုတ်စသည်တို့၌သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့ကို 'မဇ္ဈိမပဋိပဒါ' အဖြစ်ပြောင်းလဲ ဟောကြားခြင်းသာ ထူးပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၇။ ကမ္မပထပေယျာလ

ပါဏာတိပါတ သုတ်

သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းသုံးမျိုး

၁၆၄။ ကိုယ်တိုင် သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း သူ့အသက်သတ်မှုဌ် ဆောက်တည်စေခြင်း၊ သူ့အသက်သတ်မှုဌ် အလိုတူခြင်းဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ ငရဲသို့ ရောက်ရ၏၊

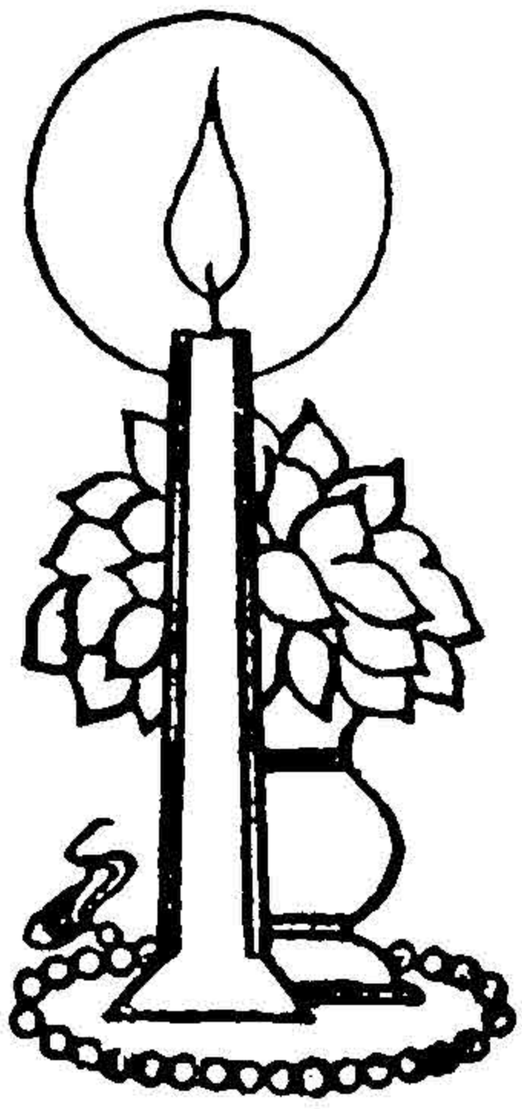
ကိုယ်တိုင်သူ့အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ရန် တိုက်ဘွန်းခြင်း၊ သူ့အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် အလိုတူခြင်းဟူသော တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူဘည်ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏-ဟုဟော၏ကြား၏သည်။

၁၆၅-၁၈၃။ အာဒိန္နာဒါနမှု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအထိ ကျန် ဒုစရိုက် (၉) ပါးတို့ဌ်လည်း ပါဏာတိပါတနည်းတူ ဟောသည်။

၁၈၄။ ရာဂပေယျာလဌ် ရာဂ ဒေါသစသော တရား(၁၂)ပါး တို့ကိုအထူးသိခြင်း၊ ပိုင်းခြားသိခြင်းငှာ၊ သုညတ သမာဓိ၊ အနိမိတ္တသမာဓိ၊ အပ္ပဏိဟိတ သမာဓိ ဟူသော သမာဓိသုံးပါးကို ပွားရမည်ဟု ဟောပါသည်။

တိကနိပါတ် ပြီး၏။

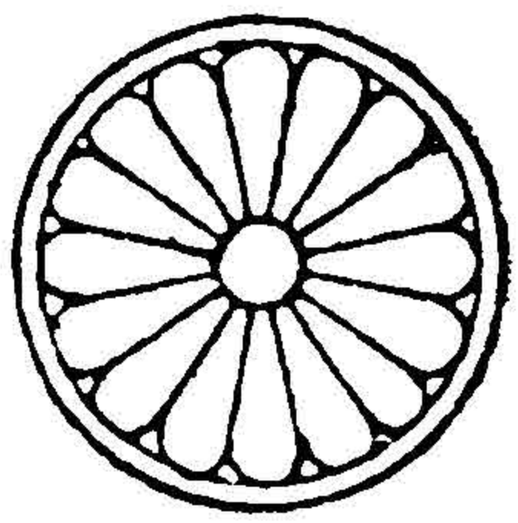
http://www.dhammadownload.com

စတုဏ္ဏနိပါတ်

လေးပါးစု တရားအပိုင်းများ

http://www.dhammadownload.com

၁။ ဘဏ္ဍာဂါမဝဂ်

၁။ အနုပုဒ္ဒံသုတ်

လျော်စွာသိအပ်သော တရားလေးပါး

၁။ ငါဇီတိုင်း ဘဏ္ဍရွာ၌ သီဘင်းသုံးစွဲ့ ဗုဒ္ဓက ရဟန်းတို့အား ဟောကြားသည်။

"ရဟန်းတို့၊ လေးပါးသော တရားကို လျော်စွာမသိခြင်း၊ ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း၊ သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်မြင့်စွာ သော ကာလပတ်လုံး သံသရာ၌ ကျင်လည်ပြေးသွားခဲ့ကြရကုန်၏။ ထိုလေးပါးသော တရားတို့ဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော် ဇာရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ လွတ်မြောက်ခြင်း 'ဝိမုတ္တိ' တို့ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့၊ ယခုငါသည် ထိုတရားလေးပါးကို လျော်စွာ သိအပ်ပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ၊ ဘဝကာမာကို ပြတ်အပ်ပြီ။ ဘဝနေ့ာင်ကြိုးသည် ကုန်ပြီ၊ တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းသည် မရှိတော့ပေ" (ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းသည် ဇာနုပေါဒ- လျော်စွာ သိခြင်းမည်၏။ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းသည် ပဋိပေါဒ ထိုးထွင်း၍ သိပြီခြင်း မည်၏။)

၂။ ပပတိတသုတ်၌ ဇာရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သည့် သီလစသော တရားလေးပါးနှင့်မပြည့်စုံသူကို ဤသာသနာမှ လျှောကျသူဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုတရားလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူကို ဤသာသနာမှမလျှောကျသူဟုဆိုအပ်၏ ဟူ၍ ဟောပါသည်။

၃။ ပထမခတသုတ်

တူးဖြိုအပ်သော မိမိကိုယ်ကိုဆောင်သူ

၃။ လေးပါးသောတရားတို့နှင့်ပြည့်စုံ၍မိုက်မဲသောမလိုမူသော သူယုတ်သည် တူးဖြိုဖျက်ဆီးအပ်သော မိမိကိုယ်ကို ဆောင်၏။ ပညာရှိတို့

http://www.dhammadownload.com

ကဲ့ရဲ့စုပ်စဲ့အပ်သူလည်းဖြစ်၏။ များစွာသော မကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေ၏။ ထိုတရား လေးပါးမှာ-

(၁) ဥာဏ်ဖြင့်မစိစစ်မူ၍ မချီးမွမ်းထိုက် သူကို ချီးမွမ်းခြင်း၊
(၂) ဥာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မူ၍ ချီးမွမ်းထိုက် သူကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊
(၃) ဥာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မူ၍ မကြည်ညိုသင့်သောအရာ၌ကြည်ညို မှုကိုပြုခြင်း၊
(၄) ဥာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မူ၍ ကြည်ညိုသင့်သောအရာ၌ မကြည်ညို မှုကို ပြုခြင်းတို့ဖြစ်၏။

လေးပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ လိမ္မာသော ပညာရှိသော သူတော်ကောင်းသည် မတူးဖြိုအပ်သော မိမိကိုယ်ကိုဆောင်၏။ ပညာရှိတို့ မကဲ့ရဲ့ မစုပ်စဲ့ထိုက်သူလည်း ဖြစ်၏၊ များစွာသော ကောင်းမှုကိုလည်း ပွားစေ၏။ ထိုတရားလေးပါးမှာ-

(၁) ဥာဏ်ဖြင့်စိစစ်၍ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊
(၂) ဥာဏ်ဖြင့်စိစစ်၍ ချီးမွမ်းထိုက်သူကို ချီးမွမ်းခြင်း၊
(၃) ဥာဏ်ဖြင့်စိစစ်၍ မကြည်ညိုဘင့်သော အရာ၌ မကြည်ညို မှုကို ပြုခြင်း၊
(၄) ဥာဏ်ဖြင့်စိစစ်၍ ကြည်ညိုသင့်သော အရာ၌ ကြည်ညိုမှုကို ပြုခြင်းတို့ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ ဒုတိယခတသုတ်၌ အမိအဖ၊မြတ်စွာဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး၌ ဖောက်ပြန်စွာ ကျင့်သူသည် တူးဖြိုအပ်သောမိမိကိုယ်ကိုဆောင်သူဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် လေးပါး၌ကောင်း စွာကျင့်သူသည် မတူးဖြိုအပ်သော မိမိကိုယ်ကို ဆောင်သူ ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၅။ အနုသောတသုတ်

ရေစုန်သို့ လိုက်သူစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၅။ ရေစုန်သို့ မမျှောလိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊
ရေဆန်သို့တက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊
တည်တံ့သော သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊
ငစ်ဖက်ကပ်းသို့ရောက်ပြီး၍ ကုန်းထက်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုလေးမျိုးတို့တွင်ကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်းမှီဝဲ၍မဒကာင်းမှုကိုလည်း ပြုလုပ်သူသည် ရေစုန်သို့မျှော၍ လိုက်သောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်း မမှီဝဲ၊ မဒကာင်းမှုကိုလည်းမပြု၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းမျှားကိုခံကာ မျက်ရည်ပြည့်သော မျက်မှာဖြင့် ငိုယိုလျက်သော်လည်း ပြည့်စုံစင်ကြယ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ရေဆန်သို့ တက်သောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

အောက်အဖို့ရှိသော သံယောဇဉ်၃ပါး ကုန်ခြင်းကြောင့်ကာမဘုံသို့ပြန်မလာဘဲတော့ဘဲ ပြဟ္မာဘုံ၌ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တည်တံ့သောသဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

အာသဝေါဟရုံး လေးပါး ကုန်ခြင်းကြောင့်အာသဝေါကင်းရှင်းဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှုကိုမျက်မှောက်ပြု၍နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ရောက်၍ ကုန်းထက်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ဟု ဟောကြားပါ၏သည်။

၆။ အပ္ပသုတသုတ်

အကြားအမြင်နည်းသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၆။ အကြားအမြင်နည်း၍ ကြားနာအပ်သော တရားနှင့်လည်း မပြည့်စုံသူ၊
အကြားအမြင်နည်းသော်လည်း ကြားနာအပ်သော တရားနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
အကြားအမြင်များသော်လည်း ကြားနာအပ်သော တရားနှင့် မပြည့်စုံသူ၊

အကြားအမြင်များ၍ကြားနာအပ်သော တရားနှင့်လည်းပြည့်စုံသူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိသည်။

ထိုလေးမျိုးတို့တွင် အနည်းငယ်သော သူတို့၊ ဂေယျ၊ ဗေဒယျာကရဏစသော တရားကိုသာ ကြားနာဖူးပြီးထိုတရားနှင့်လျော်စွာမကျင့်သူသည် အကြားအမြင်နည်း၍ ကြားနာအပ်သောတရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူမည်၏။

အနည်းငယ်သောတရားကိုသာ ကြားနာဖူးသော်လည်းထိုတရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်သူသည် အကြားအမြင်နည်း၍ကြားနာအပ်သောတရားနှင့် ပြည့်စုံသူမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

များစွာသောတရားကိုကြားနာဖူးဝဘာ်လည်း ထိုတရားနှင့် လျော်စွာ မကျင့်သူသည် အကြားဆမြင် များသော်လည်း ကြားနာအပ်သော တရားနှင့် မပြည့်စုံသူမည်၏။

များစွာသောတရားကို ကြားနာဖူးပြီး ထိုတရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်သူသည်ကား ဆကြားအမြင်များ၍ ကြားနာအပ်ဟော တရားနှင့် လည်း ပြည့်စုံသူမည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ သောဘနသုတ်

သံဃာကို တင့်တယ်စေသူလေးယောက်

၃။ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၍ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး ယဉ်ကျေးသော၊ ရဲရင့်၍ အကြားအမြင်များသောတရားကို့ဆောင်၍တရားနှင့်လည်းလျော်စွာကျင့်သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာမတို့သည် သံဃာကို တင့်တယ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ ဝေဿာရဇ္ဇသုတ်

မြတ်စွာဘုရား၏ ရဲရင့်ခြင်းဓလေးပါး

၄။ ရဟန်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရားသည်အကြင်ရဲရင့်ခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မြင့်မြတ်သောအရာကိုဝန်ခံ၏။ ပရိသတ်တို့ဦး ခြင်္သေ့ဟောက်သကဲ့သို့ရဲရင့်သောစကားကိုမြွက်ဆို၏။ မြတ်သောတရားစက်ကိုလည်စေ၏။ ထိုရဲရင့်ခြင်းတို့သည်လေးပါးရှိကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဆိုသော်-

"အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိမြင်ခဲ့" ဟုဝန်ခံဆေးသင်သည်ဂျိုမည်သည်မသစ္စတရားတို့ကိုထိုးထွင်း၍မသိဟူ၍ လေဒက ဥ် ထပ်စုံတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်က အကြောင်းယုတ္တိနှင့်ယက္ခငါ့ကိုစောဒနာလိမ့်မည်ဟူဇော အရိပ်နိမိတ်ကို ငါမမြင်။ထို့သို့မမြင်သောကြောင့် ငါသည် ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ဘေးထွက်ခြင်း၊ရဲရင့်ခြင်းသို့ရောက်လျက်နေ၏။

"အာသဝေါကုန်ပြီးသူ ဖြစ်၏" ဟုဝန်ခံသောသင့်အား "ဤမည်သော အာသဝေါတရားတို့သည် မကုန်သေး" ဟူ၍လောကဥ်တစ်စုံတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်ကအကြောင်းယုတ္တိနှင့်တကွငါ့ကိုစောဒနာလိမ့်မည်ဟူသောအရိပ်နိမိတ်ကို ငါမမြင်။ထိုသို့မမြင်သောကြောင့် ဝါသည်ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ဘေးကင်းခြင်း ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်လျက်နေ၏။

http://www.dhammadownload.com

"ဗျာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တိရာယ်ပြုတတ်ခဲသော တရားမျှားဖြစ်၏" ဟု ဆင်ဟောကြားသော တရားတို့သည် အိုတရားတို့ကို မှီဝဲခဲသော်သူအား စျာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တိရာယ်ကိုပြုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်" ဟူ၍ ဒေသကင်္ခ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်က အကြောင်း ယုတ္တိနှင့်တကွ ငါ့ကို ဧစာဒနာလိမ့်မည်ဟူသောဘရိဝံနိမိတ်ကို ငါမမြင်။ ထိုသို့ မြင်ခဲသောကြောင့် ငါသည် ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ဘေးကင်းခြင်း၊ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်လျက်နေ၏။

"ဆင်းရဲကုန်ခြင်းဒုက္ခသို့ သင်ဟောကြားအပ်သောတရားသည် ဟောကြားသည့် အတိုင်း ကျင့်သူအား ဆင်းရဲကုန်ရာသို့ မပို့ဆောင်နိုင်" ဟူ၍သော အခါတစ်ဖန် ထိုတစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်က အကြောင်းယုတ္တိနှင့်တကွ ငါ့ကို ဧစာဒနာလိမ့်မည်ဟူသော အရိယံနိမိတ်ကို ငါမမြင်။ ထိုသို့မမြင်သောကြောင့် ငါသည်ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ဘေးကင်းခြင်း၊ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်လျက်နေ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ တရုတ်ပြောဒသုတ်

တရားဖြစ်ပေါ်ရာ အကြောင်းဧလေးပါး

၉။ မှတန်းအား တရားဖြစ်ပေါ်ရာ အကြောင်းဧလေးပါးရှိသည်။

(၁) သက်နှံးဟူသော အကြောင်းခြောင့်လည်း ရဟန်းအားတရာသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

(၂) ဆွမ်းဟူသော အကြောင်းခြောင့်လည်း ရဟန်းအား တရာသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

(၃) ကျောင်းဟူသော အကြောင်းခြောင့်လည်း ရဟန်းအား တရာသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

(၄) မွန်မြတ်သော ဆေးဝါးဆီဖီး စသည့် ဆေးမွှေးလည်း ဂုဏ်သော အခြောက်းခြောင့်လည်း ရဟန်းအား ဟရာသည်ဖြစ် ပါ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

(ကုပ်ဟာ ဟဝံဟတ္ထိ ဘွော ကုဝိဒေါ နိဒေသနတ္ထေ ၊ ဟာသာ ဒီဃနိဒေ ဟဘာ၊ ဧဝံ ဟဝံ ဟာ ဟေတုဝိဟိ ဧခ ဘာ ဟေတု ဟေတု ဘဝါတိုင်စတ္ထ ပဏီဓာတဆုနိ သပ္ပိနဝနီတာဒီနိ အဓိဒပ္ပဟာနိ၊

http://www.dhammadownload.com

သမ္မတ္တိဘဝေသု ပဏီတတရ ပဏီတတမ ဘဝေါတိပိ ဝဒန္တိ ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပါသည်။ ထိုအဖွင့်အရ ဣတိဘဝါဘဝဟေတု-ယုတ် သောဘဝ ပြုတ်သော ဘဝဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကြောင်းကြောင့်ဟု ပြန်နိုင် ပါသည်။)

၁၀။ ယောဂသုတ်

ယေဉ္စဂ လေးပါး

၁၀။ ကာမယောဂ၊ ဘဝယောဂ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂ ဟူ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်ဂစတက်သော ယောဂလေးပါးရှိသည်။ ထိုလေး ပါးတို့တွင် ဣဘဂုဏ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်း၊ သာယာဖွယ်၊ အပြစ်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိသည်ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်တို့၌တပ်မက်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ ဆာလောင်ခြင်း၊ ပူပန်ခြင်းသည် ကာမယောဂမည်၏။

ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝတို့၌ ဖြစ်ခြင်း၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသည်ဖြစ်၍ ဂိုဘဝ်တို့၌ တပ်မက်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း သည် ဘဝယောဂမည်၏။

ဒိဋ္ဌိတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိသည်ဖြစ်၍ ထိုဒိဋ္ဌိတို့၏ တပ်မက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိ ယောဂမည်၏။

ဖဿ၏ တည်ရာအကြောင်း 'ဖဿာယတန' ခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသည်ဖြစ်၍ ထိုဖဿာယတန ခြောက်ပါးတို့၌ အမှန်ကိုမသိခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာယောဂ မည်၏။

ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ယှဉ်စေတတ်သော 'ယောဂ' လေးပါးရှိသကဲ့သို့ ဝဋ် ဆင်းရဲမှ ကင်းလွတ်စေဖတ်သော 'ဝိသံယောဂ' လေးပါးရှိသည်။ ထိုဝိသံ ယောဂ လေးပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ယောဂလေးပါး၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အားဖြင့် ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ စရဝဂ်

၁။ စရသုတ်

ဇရိယာပုထိုဇလေးပါးနှင့်
အကုသိလိစိတ်များ

၁၁။ အကြင်ရဟန်းသည် သွားနေစဉ်၊ ရပ်နေစဉ်၊ ထိုင်နေစဉ်၊ အိပ်နေစဉ် တို့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိံသာဝိတက် တို့ကို ကင်းပျောက်သွားအောင် ပယ်ဖျောက်ဘဲ သာယာ၍နေပြား၏၊ လိုရဟန်းကို 'အားထုတ်ခြင်း မရှိသူ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိသူ၊ အပြဲ ပျင်းရိနေသူ၊ ယုတ်လျော့သောဝိရိယရှိသူ' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

အကြင်ရဟန်းသည် သွားနေစဉ်၊ ရပ်နေစဉ်၊ ထိုင်နေစဉ်၊ အိပ်နေစဉ် တို့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမဝိတက် စသည်တို့ကို သာယာ၍မနေဘဲ ကင်းပျောက်အောင် ပယ်ဖျောက်ပြား၏၊ ထိုရဟန်းကို 'အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသူ၊ ပြုပြင် အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယရှိသူ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသူ' ဟူ၍ဆိုအပ်၏ ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၂။ သီလသုတ်

သီလရှိသူနှင့် ဇရိယာပုထိုလေးပါး

၁၂။ ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် သီလနှင့်ပြည့်စုံလျက်၊ ပါတိမောက္ခနှင့် ပြည့်စုံလျက် နေကြကုန်လော့။ ပါတိမောက္ခသီလကို စောင့်ထိန်းကုန်လျက်၊ လျောက်ပတ်သောအကျင့်၊ လျောက်ပတ်သော ကျက်စားရာနှင့် ပြည့်စုံကုန်လျက် နေကြကုန်လော့၊ အကုမြဲသဖွယ် ဆင်းရဲသော အပြစ်တို့၌ပင် ထေးဝဲ ရှောင်ကုန်လျက်၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ဆောက်တည်၍ ကျင့်ကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ နေသော သင်တို့အား တစ်ဆင့်တက်၍ပြုဖွယ်ကိုစွသည်အဘယ်နည်းဆိုသော်–ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းအား သွားလာနေစဉ်၌လည်း အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒ ကင်းကွာပြား၏၊ ထိုနိဝရဏ်၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတို့ကို ပယ်နိုင်ပြား၏၊ ဒိဋ္ဌိရိယကို မတွန်

http://www.dhammadownload.com

မဆုတ်၊ အားထုတ်ခြားအံ့၊ ဘတိသည် စွဲမြဲခြားအံ့၊ ကိုယ်သည်ငြိမ်းအေး၍ စိတ်သည် တည်ကြည်ခြားအံ့၊ သူးလာနေစဉ်၌ကျိသို့သဘောရှိသော ရဟန်းကိုလည်း 'အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသူ၊ အမြဲမပြတ် အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသူ၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသူ' ဟူ၍ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းအား ရပ်နေစဉ်၊ ထိုင်နေစဉ်၊ အိပ်နေစဉ်၊ ဆွဲလည်း အဘိဇျာဗျာပါဒအင်းကွာခြားအံ့—စိတ်တည်ကြည်ခြားအံ့၊ အိပ်ပျော်နေစဉ်၌ကျိသို့ သဘောရှိသော ရဟန်းကိုလည်း 'အားထုတ်ခြင်းရှိသူ...နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသူ' ဟူ၍ဆိုအပ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ ပဓာနသုတ်

ကောင်းစွာ အားထုတ်မှု လေးပါး

၁၃။ ကောင်းစွာအားထုတ်မှု 'သမ္မပ္ပဓာန်' တို့သည် လေးပါးရှိကုန်၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း ဆိုဇေဝဲ-

ကျိသာသနာ၌ ရဟန်းသည်မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားဆိုးများ မဖြစ်စေခြင်းငှာ ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ လုံ့လပြု၏။ အားတုတ်၏။ စိတ်ကို ပင့်မြှောက်၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားဆိုးများကို ပယ်ရှားခြင်းငှာ ဆန္ဒကိုဖြစ်စေ၏။....စိတ်ကိုပင့်မြှောက်၏။

မဖြစ်သေး။ သော အကုသိုလ်တရားများဖြစ်ပေါ်စေခြင်းငှာဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏....စိတ်ကိုပင့်မြှောက်၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသောကုသိုလ်ဘရားများ တည်တံ့ တိုးပွားဖြင်းငှာ ဆန္ဒကိုဖြစ်စေ၏....စိလ်ကိုပင့်မြှောက်၏။

ရဟန်းတို့၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်မှု 'သမ္မပ္ပဓာန်' တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သံဝရသုတ်

သံဝရပဓာနစသော အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း လေးပါး

၁၄၊ အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်းတို့သည် -
စောင့်စည်းသောအားဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း 'သံဝရပ္ပဓာန'၊
ပယ်အပ်သောအားဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း 'ပဟာနပ္ပဓာန'၊
ပွားများသောအားဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း 'ဘာဝနာ ပဓာန'၊
စောင့်ရှောက်သောအားဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း 'အနုရက္ခဏာ ပဓာန' ဟူ၍ လေးပါးရှိသည်။

ထိုလေးပါးတို့တွင် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သောအခါ စသည်တို့၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ စသော အကုသိုလ် တရားဆိုးများ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သည့် နိမိတ်ပုံ၊ အမူအရာ လက္ခဏာစသည်တို့ကို စဉ်ယူခြင်း မပြုဘဲ မျက်စိနှင့်စသည်တို့၌ စောင့်စည်းခြင်းသည် စောင့်စည်းသော အားဖြင့်အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း 'သံဝရပ္ပဓာန'မည်၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမဝိတက် စသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ် တရားများကို လည်းကောင်း၊ လက်ခံမထားဘဲ ကင်းပျောက်သွားအောင် ဖျောက်ပယ်ပစ်ခြင်းသည် ပယ်သောအားဖြင့်အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း 'ပဟာနပ္ပဓာန'မည်၏။

ကိလေသာ ကင်းဆိတ်မှု၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းမှု၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို မှီဝဲသော နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်းညွတ်သော သတိသဓမ္မာင်္ဂ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင် အစရှိသော ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါးကိုပွားများခြင်းသည် ပွားများသောအားဖြင့်အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း 'ဘာဝနာပဓာန'မည်၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသည့် 'ဆကင်္ခိကသညာ' စသော ကောင်းသောသမာဓိနိမိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည့် စောင့်ရှောက်သော အားဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ခြင်း 'အနုရက္ခဏာ ပဓာန' မည်၏ဟုဟောကြားပါသည်။

၁။ အရိုးစုကို အာရုံပြု၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းရသူအား ထိုအရိုးစု အာရုံသည် မျက်စိထဲ၌စွဲမြဲသွား ထင်ရှားလျက် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂ နိမိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခါ ထိုနိမိတ်များ တစ်ဖန် ပျောက်မသွားအောင် အမြဲသတိထား၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရပါသည်။ အခြား ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌လည်း ထိုနည်းတူပင် စောင့်ရှောက် ရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ပညတ်တိသုတ်

အသာလွန်ဆုံးဟု ဆိုအပ်သူနှင်းမျိုး

၁၅။ ကြီးစွာသောဆင်တွင်ဘောဂရှိသူကိုတွင် ရာဟုဆသူရိန်။
ကာမဂုဏ် ခံစားသူတို့တွင် မန္ဒာတ်မင်း။
အစိုးရခြင်း ရှိသူတို့တွင် မာရ်နတ်ကို အသာလွန်ဆုံးဟု သာတ်မှတ်အပ်၏။

နတ်နှင့်တကွသောဇလောကဌ် မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ သောခုမ္မသုတ်

သိမ်မွေ့မှုကိုသိသော ဉာဏ်လေးပါး

၁၆။ ရုပ်ဌ် သိမ်မွေ့သော သဘောလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိသောဉာဏ်၊ ဝေဒနာဌ် သညာဌ် သင်္ခါရတို့ဌ် သိမ်မွေ့သော သဘောလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်ဟူ၍ သိမ်မွေ့သော သဘောလက္ခဏာကိုထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်လေးပါး ရှိခြောင်း ဟောပါသည်။

၇။ ပထမအဂတိသုတ်

မလှူးသင့်သော အဂတိ လေးပး

၁၇။ ဆုံးစ်ခြင်းကြောင့် မလားသင့်သော အရာသို့ လားခြင်း 'ဆန္ဒာဂတိ'၊ မုန်းခြင်းကြောင့် မလားသင့်သောအရာသို့ လားခြင်း 'ဒေါသာဂတိ'၊ တွေဝေခြင်းကြောင့် မလားသင့်သော အရာသို့လားခြင်း 'မောဟာဂတိ' ကြောက်ခြင်းကြောင့် မလားသင့်သော အရာသို့ လားခြင်း 'ဘယာဂတိ'ဟူ၍ မလားသင့်သောအရာသို့လားခြင်း 'အဂတိ' လေးပါးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၈။ ဒုတိယ ဘဂတိသုတ်ဌ် ဆုံးစ်ခြင်းကြောင့် မလားသင့်သော အရာသို့ မလားခြင်းစသည်ဖြင့်မလားသင့်သောအရာသို့မလားခြင်းလည်း လေးပါးရှိကြောင်း ဟောပါသည်။

၁။ သောခုမ္မာနိတိ သုခုမလက္ခဏ ပဋိဝိဇ္ဈနကာနိ ဉာဏာနိ– အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

၁၉။ တတိယ အဂတိသုတ်၌ မလားသင့်သော အရာသို့လားခြင်း လေးပါးနှင့် မလားခြင်း လေးပါးတို့ကို ဟောပါသည်။

၂၀။ ဘဂ္ဂုဒ္ဒေသကသုတ်၌ အာတိ လေးပါးလိုက်သော ဆုမ်း ညှန်းရဟန်းသည် ငရဲသို့ ကျရောက်၏။ အဂတိ လေးပါးသို့ မလိုက်သော ရဟန်းသည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ဟတ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃။ ဥရုဝေလဝဂ်

၁။ ပထမ ဥရုဝေလသုတ်

အလေးမြှအပ်သော တရားလေးပါး

၂၁။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် ယာဝဇ္ဇတ္တိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌သီတင်း သုံးစဉ်ဘုရားဖြစ်ပြီးစ အဇပါလနြောင်ပင်ရင်း၌ နေစဉ်က မိမိအား အကြံ ဖြစ်ခဲ့ပုံကို ရဟန်းတို့အား ပြန်လည် မိန့်ကြားတော်မူ၏။

"ရဟန်းတို့၊ သစ္စာငေးပါ၊ ကိုထိုးထွင်း၍ သိပြီးစဖြစ်တဲ့ဥရုဝေလ တော နေရဋ္ဌရာမြစ်အနီး အဇပါလပ နြောင်ပင်ရင်း၌ တစ်ပါးဟည်းနေ သောငါ့အား 'ရိုသေ ကျိုးနွံ ရမည်သူ မရှိသည်ဖြစ်၍ နေရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ ငါသည် အဘယ်သို့သော ရဟန်းပုဏ္ဏားကို အားမှီပြု၍ နေရအံ့နည်း' ဟု အကြံဖြစ်ခဲ့၏။

ထို့နောက် 'ငါသည် မပြည့်ငသေးသော သီလအစု၊ သမာဓိအစု၊ ပညာအစု၊ ဝိမုတ္တိအစုတို့ကို ပြည့်ဝစေခြင်းငှာ တစ်ပါးသော ရဟန်းပုဏ္ဏား တို့ကို မှီဝဲရာ၏။ သို့သော် နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ ငါ့ကဲ့သို့ သီလ သမာဓိစသည်အားဖြင့် သာလွန်သည့်တစ်စုံ တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မျှ ငါမမြင်၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် ငါသိမြင်အပ်သော တရားကိုသာလျှင် အလေးအမြတ်ပြု၍ အားမှီပြု၍နေတော့အံ့' ဟူ၍ ငါ့အား အကြံဖြစ်ခဲ့ပြန်၏။

ထိုအခါ သဟမွတိ ဗြဟ္မာသည် ငါ၏ရှေ့၌ ထင်ပေါ်လာပြီး လက်အုပ်ချီကာ ဤသို့ လျှောက်ကြားခဲ့၏။

"အရှင်ဘုရား၊ ဤအကြံသည် မှန်လှပါ၏တည်း။ ယခုအခါက ပွင့် ထောင်မူခဲ့သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် တရားကိုသာ အလေးအမြတ်ပြု၍

http://www.dhammadownload.com

နေခဲ့ကြပါသည်။ နောင်အနာဂတ်၌ပင့်ဝတော်မူမည့်မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း တရားကိုသာ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေကြပါလိမ့်မည်။ ယခုပင့်ဝတော်မူဆဲဖြစ်သောမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း တရားကိုသာ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေတော်မူပါလော့''

''ရဟန်းတို့၊ ငါသည်ဗြဟ္မာ၏ တေင်းပန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မိမိအား လျှောက်ပတ်မှုကိုလည်းကောင်း သိတော်မူပြီး ငါကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သောတရားကိုသာလျှင် အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍၊ အမှီအဖဲ ပြု၍ နေခဲ့၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်အခါ၌သံဃာသည် မြင့်မြတ်သောသီလသမာဓိစသည်ဂုဏ်ဖလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါငါ့အား သံဃာ၌လည်းရိုသေလေးစားခြင်းသည်ဖြစ်ပေါ်'ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

၂။ ဒုတိယဥရုဝေလသုတ်

လူကြီးဖြစ်ကြောင်း တရားလေးပါး

၂၂။ ရဟန်းတို့၊ ငါ့သည် ဘုရားဖြစ်ပြီးစ အဇပါလ ညောင်ပင်ရင်း၌ တစ်ပါးတည်းနေစဉ်က မျှားစွာသော ပုဏ္ဏားအိုကြီးတို့သည် ငါ့ထံသို့ချဉ်းကပ်၍ 'အရှင်ဂေါတမသည် အသက်အရွယ် ကြီးသောပုဏ္ဏားတို့ကို ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကိုဆီးခြင်း၊ နေရာဖြင့် ဖိတ်ခြင်းမပြုဘဲနေသည်မှာ မသင့်လျော်ပါ'ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။ ထိုအခါ ငါ့အား ဤသို့အကြံဖြစ်ခဲ့၏။ 'ဤပုဏ္ဏားတို့သည် လူကြီးကိုလည်းကောင်း၊ လူကြီးဖြစ်အောင် ကြိုးစားတက်သောတရားကိုလည်းကောင်း၊ မသိကြကုန်။ အသက် ရွယ်ဆယ်ကိုးဆယ်ရှိသူဖြစ်စေကာမူ မမှန်သောစကား၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုခဲလ့ရှိသူ၊ တရားဝိနည်းနှင့် မညီသော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသူကို 'မိုက်သောလူကြီး'ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဆိုရ၏။ ပထမအရွယ် နုနယ်ပျိုမျစ်သူပင်ဖြစ်စေကာမူ မှန်သောစကား အကျိုးရှိသော စကားကို ဆိုခဲလ့ရှိသူ၊ တရားဝိနည်းနှင့်ညီသော စကားကို ဆိုခဲလ့ရှိသူကို 'လိမ္မာသောလူကြီး'ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့လူကြီးဖြစ်အောင်ပြုတတ်သော တရားသည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း ဆိုသော်-

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊ ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သီလရှိသူဖြစ်၏။
များသော အကြားဏမြင်ရှိသူ၊ အကြားအမြင်ကို ဆောင်သူ၊ အကြားအမြင်ကိုဆည်းမူးသူဖြစ်၏။

မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေကြောင်း၊ ဖြစ်ကုန်သော၊ထူးကဲလွန်မြတ်သောစိတ်နှင့်ယှဉ်ဥဿာ စျာန်တို့ကို မငြိုငြင် မပင်ပန်းဘဲရသူဖြစ်၏။

အာသဒဝါကင်းဆုံးဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှုကိုမျက်မှောက်ပြုကာ ဝင်စားရှိနေ၏။

ရဟန်းတို့၊ လူကြီးဖြစ်အောင် ပြုတတ်သော တရား တို့သည် ဤလေးပါးကိုပင်တည်းဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ လောကသုတ်

လောကကိုသိမြင်ပုံ လေးမျိုး

၂၃။ ရဟန်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် လောကကို ထိုးထွင်းသိတော်မူ၏။ထိုးလောကမှလည်းကင်းကွာတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လောက၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုထိုးထွင်းသိပေါ်မူ၏။ ထိုလောက၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ပယ်စွန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လောက်၏ ချုပ်ရာကုန်ထွင်း၍ သိတော်မူ၏။ ထိုလောက၏ချုပ်ရာကိုလည်းမျက်မှောက်ပြုပေါ်ပေ။

မြတ်စွာဘုရား သည် လောက၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်စေသောအကျင့်ကို ကြံထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။ ထိုလောက၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်စေသော အကျင့်ကိုလည်း ပွားများတော်မူပြီး ဖြစ်၏။

၁။ သဗ္ဗဝိဒေယျသိလာဝုတ္ထော ဆဗ္ဗိဓေဝေဒယိတသုခံ ဒိဋ္ဌေ
ဝုစ္စတိ အင်္ဂီကော်ဝါ။ အတိုးတသိ စာတာနံ အာဟာရေတသိကာနံ၊
အသိဓေမောသန္နော် သော်တာနိတိ အာဟိစေတသိကာနိ–အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊ နတ်နှင့်တကွသော လောကသည်မြင်အပ်၊ ကြားအပ် တွေ့ထိအပ်၊ ဆောက်အပ် ရှာဖွေအပ်၊ စိတ်ဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော အရာမှန်သမျှကို ငါသည်သိလည်း ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် 'တထာဂတ' ဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရရှိသည့် ညနှင့်ခန္ဓာအကြွင်းမဲ့ရှိသော နိဗ္ဗာန်နှစ်တို့ဖြင့်ငြိမ်းအေးသော ညဟူကြားနှင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြား ညွှန်ပြ အပ်သော တရားဟူသမျှသည် ထိုဟောကြားညွှန်ပြသည့် အတိုင်းသာဖြစ်၏။ တစ်ပါးသော အခြားအဆုအအားဖြင့်မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် 'တထာဂတ' ဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြောဆိုသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ခဲ့ရှိ၏။ ပြုလုပ်သည့်အတိုင်းလည်း ပြောဆိုခဲ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် 'တထာဂတ' ဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ နတ်နှင့် တကွသော လောကဌ် မြတ်စွာဘုရားသည် သူတစ်ပါးတို့ကိုလွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးတို့က မလွှမ်းမိုးထုပ်သူ ဖြစ်၏။ အမှန်တကယ် သိမြင်သူ၊ မိမိအားလိုသို့ လိုက်လုစေနိုင်သူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် 'တထာဂတ' ဟုမိန့်ကြားပါသည်။

၄။ ကာဠကာရာမသုတ်

မြတ်သော ဘုဒိုက်လေးပါး

၂၄၇ သာဝတ္ထိပြည်ကို ကာဠကာရာမ ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးစဉ် ဗုဒ္ဓက ရဟန်းတို့အားဟော ပြောသည်။

"ရဟန်းတို့နတ်နှင့်တကွသောလောကသည်မြင်အပ်၊ ကြားအပ်၊ တွေ့ထိအပ်၊ သိအပ်၊ ဆောက်အပ် ရှာဖွေအပ် စိတ်ဖြင့်သုံးသပ်အပ်သော အရာဟူသမျှကို ငါသည်သိ၏။

ထိုအရာအားလုံးကိုငါသည် ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ထိုအရာ အားလုံးကိုမြဲမြံစွာဘုရားပည် ထင်ရှားသဲခဲ့၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကုသိုလ်သို့ တစ်ကျာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မကပ်ရောက်။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့၊ နှတ်နှင့်တကွသော လောဘသည် မြင်အပ်၊ ကြားအပ် စိတ်ဖြင့်သုံးသပ်အပ်သော အရာဟူသမျှကို ငါမသိဟုဆိုခြားဒုံ၊ ထိုစကား သည် အမှားသာ ဖြစ်ရာ၏။

ထိုအရာများကို ငါသိလည်းသိ၏၊ မသိလည်းမသိဟု ဆိုခြားဒုံ၊ ထိုစကားသည်လည်း အမှားသာဖြစ်ရာ၏။

ထိုအရာများကို ငါသိသည်လည်းမဟုတ်၊မသိသည်လည်းမဟုတ်ဟု ဆိုခြားဒုံ၊ ထိုစကားသည်လည်း မှုတဲချော်မှုသာ ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့၊ဤသည်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် မြင်အပ်သောအာရုံကို မြင်၍ မြင်ပြီးသည်ကို 'ငါ့ဟာ၊ ငါ' စသည်ဖြင့် မထင်မှတ်၊ မမြင်အပ် သေးသည်ကို 'ငါ့ဟာ၊ငါစသည်ဖြင့် မထင်မှတ်။ မြင်ဆဲအာရုံကို 'ငါ့ဟာ၊ ငါ' စသည်ဖြင့် မထင်မှတ်၊မြင်တတ်သူကို 'ငါ့ဟာငါ' စသည်ဖြင့်မထင်မှတ်၊

ကြားအပ်သော အာရုံကိုကြား၍...

တွေ့ထိအပ်သော အာရုံကို တွေ့ထိ၍...

သိအပ်သောအာရုံကိုသိ၍ သိပြီးသည်ကို 'ငါ့ဟာ၊ ငါ' စသည်ဖြင့် မထင်မှတ်၊ မသိမသေးသည်ကို ငါ့ဟာ၊ ငါ' စသည်ဖြင့် မထင်မှတ်၊ သံဆဲအာရုံကို 'ငါ့ဟာငါ' စသည်ဖြင့် မထင်မှုပါ။

ရဟန်းတို့၊ ဤသည်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် မြင်အပ်၊ ကြားအပ် တွေ့အပ်၊သိအပ်သောဓာတ်တို့ဖြင့် ထပ်တူထပ်မျှ သဘောရှိသည် သာလျှင် ဖြစ်၍ 'တာဒိ' မည်၏။ ဤတာဒိဂုဏ်ဟက် သာလွန်မြင့်မြတ်သည့် တစ်ပါး သော တာဒိဂုဏ်သည် မရှိဟု ငါဆို၏။

၅။ မြဟ္မစရိယသုတ်

အဲဒုန်းမြတ်ကို ဟုန်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ဖော်ပြ

၂၅။ ရဟန်းတို့၊ဤအကျင့်မြတ်ကို လူအများအဲ့ဩခန်းမကျင့် အပ်၊လူအများပိုမြတ်သွယ်ရာမကျင့်အပ် ပဉ္စည်းလေးပါး ကျင့်အခါ အမြဟပါခြင်းငှာ အဲသဘင်းမကျဘဲကြားခြင်း မှာ ဤကျင့်အပ်၊ သူ တစ်ပါးကဲ့ရှုမှုတို့မှ လွတ်ခြင်းဟာကျိုးငှာမကျင်အပ်၊ 'ငါ့ကို လူအများသိ

http://www.dhammadownload.com

ပါစေ့ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်လည်း မကျင့်ဏာပ်၊ ရဟန်းတို့၊ စင်စစ်ကား ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်း၊ ကိုယ်လေသာတို့ကို စွန့်ပယ်ခြင်း၊ တဏှာ ရာဂကင်းကွာခြင်း၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းခြင်း အကျိုးငှာသာလျှင် ဤအကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးဏာပ်ပေ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ကဟသုတ်

အံ့သြဖွယ်ဖြစ်သော ရဟန်းများ၏ ကြီးပွား

၂၆။ ရဟန်းတို့၊ ဤကြွင်ရဟန်းတို့သည် အံ့သြဖွယ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ခက်ကန်ကုန်၏။ ဖြားယောင်း မြူဆွယ်တတ်ကုန်၏။ ဥို ချိုးယားထင်ရှားသော ကိုယ်လေသာရှိကုန်၏။ အာချည်းနှီး ထောင်လွှားကုန်၏။ မထည်ကြည်ကုန်။ ထိုရဟန်းတို့သည် ငါ့ကိုမမြတ်နိုးသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဓမ္မဝိနယမှ ကင်းကွာသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ဤဓမ္မဝိနယ၌ ကြီးပွားတိုးတက်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား အံ့သြဖွယ်ကိုမပြုတတ် ကုန်ဖြားယောင်းမြူဆွယ်မှု မပြုတတ်ကုန်၊ ဥာဏ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံကုန်၏၊ မခက်ထန်ကုန်။ တည်ကြည်မသာစိတ်ရှိကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ငါ့ကိုမြတ်နိုးသူများဖြစ်၏။ ဤဓမ္မဝိနယမှ မကင်းကွာသူများ ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ဤဓမ္မဝိနယ၌ ကြီးပွားတိုးတက်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။ (ဤသုတ်၌ တရားတော်ပါး သရုပ်ကို စဉ်းစားဖော်ထုတ်ရန် လိုပါသည်။)

၇။ သန္ဒိဋ္ဌိသုတ်

ပစ္စည်းလေးပါး၌ ရောင့်ရဲမှု

၂၇။ ပုံသဏ္ဌာန်၊ လှည့်လည်ဆွဲမှုံခံ၍ ရဇဿဆုပ်၊ သစ်ပင်ရင်းဟူသော ကျောင်း၊ နွားကျင်ယဉ်ပုပ်ဟူသော ဆေးအားဖြင့် ကျိုလေးပါးသော ပစ္စည်းဥာဏ်သည် ရလွယ်၍ ထူပြစ်ကင်းသော ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ ထိုပစ္စည်းများဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းကို ရဟန်းအကျင့်၏ အင်္ဂါတစ်ပါးဟု ဆိုအပ်ပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ အရိယဝံသ သုတ်

အရိယာတို့၏ အစဉ်အလာလေးပါး

၂၈။ ရဟန်းတို့၊ အရိယာတို့၏ အစဉ်အလာတို့သည် လေးပါး ရှိကုန်၏။ ထိုလေးပါးတို့သည် အထွတ်အမြတ်ဟု သိအပ်သောတရားများ ဖြစ်၏။ ကြာမြင့်စွာက သိအပ်သော တရားများ ဖြစ်၏။ အစဉ်အလာ ဟုသိအပ်သော တရားများဖြစ်၏။ ရှေးကျသောတရားများဖြစ်၏။ ပညာ ရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် မပယ်အပ်သော ရှေးကလည်း မပယ်ခဲ့ ယခုလည်းမပယ်၊ နောင်လည်းပယ်မည် မဟုတ်သော တရားများဖြစ်၏။ မကဲ့ရဲ့အပ်သော တရားများဖြစ်၏။

ထိုအရိယာတို့၏ အစဉ်အလာ လေးပါးတို့ကား-

(၁) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် အယုတ် အမြတ်သမ္မတ်မထား တစ်ပါးပါး၊သောသက်နှံးဖြင့်ရောင့်ရဲ၏။ထိုရောင့်ရဲခြင်း၏။ ဂုဏ်ကိုလည်း ပြောလေ့ရှိ၏။ သက်နှံးဟူသော အနကြောင်းဒကြောင့် မသင့်သော ရှာမှီး ခြင်းဘွဲ့လည်း မရောက်။ သက်နှံးကို မရခြင်းဒကြောင့်လည်း မဇတာင့်တ၊ သက်နှံးကိုရ၍လည်းမက်မောခြင်း၊တွဲဝဲခြင်း၊မျိုသိပ်ခြင်းမရှိ ဘဲအပြစ် ကိုရှုလျက်၊ ထွက်ဓြောက်ကြောင်း ပညာရှိလျက် သုံးဆောင်၏။ အမှတ် မထား တစ်ပါးပါးသော သက်နှံးဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း မိမိကိုယ် မိမိ မချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မရှုတ်ချ။

အကြင်ရဟန်းသည် အမှုတ်မထား တစ်ပါးပါးဒသောသက်နှံးဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၌ကျပ်းကျင်လိမ္မာ၏၊ မပျင်းရိ၊ သတိသမ္ပဇဉ် ရှိ၏။ ဤ ရဟန်းကိုရှေးကျ၍ အထွတ်အမြတ်ဟု သိအပ်သော အရိယာတို့၏။ အစဉ် အလာ၌ တည်သော ရဟန်းဟု ဆိုအပ်၏။

(၂) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် အယုတ်အမြတ် အမှုတ်မထား တစ်ပါးပါးဒသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။...

(၃) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် အယုတ်အမြတ် အမှုတ်မထား တစ်ပါးပါးသောကျောင်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။....

(၄) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ဘာဝနာ၌ ငြိမ့်ငြဲလျော်၏။ ကာမဂုဏ်ငါးပါးသော နိဝရဏတို့ကို ပယ်ပျောက်ငြိမ့်ငြဲလျော်၏၊ ထိုးမှုံ့လျော့ခြင်း ဖြင့်မိမိကိုယ်ကို မိမိမချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်းမရှုတ်ချ။ အကြ

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းသည် ထို ဘာဝနာဖြင့် ဓမ္မ.လျော်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာ၏။ မပျင်းရိ၊ သတိ သမ္ပဇဉ်ရှိ၏။ ဤရဟန်းကိုခေါ်ကျ၍ အထွတ် အမြတ် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အစဉ်အလာ၌ တည်သော ရဟန်းဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အရိယာတို့၏ အစဉ်အလာ 'အရိယဝံသ' လေးပါး တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အရွေအရပ်၌ နေလျှင်လည်း မမေ့. လျော်ခြင်းကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။ မမေ့.လျော်ခြင်းသည်ကား ထိုရဟန်းကို ဘယ်အခါမျှ မလွှမ်း မိုးနိုင်လျှင် အဘယ်ခြင်းငှာ့ ဆိုဘိသော် ကြံ့ခိုင်သော လုံ့လ ဝီရိယ ရှိသူ သည် မမေ့.လျော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မ.လျော်ခြင်းကိုသည်းကောင်း ခံနိုင်ပြည့်ဖြိုးသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ ဓမ္မပဒသုတ်

အထွတ်အမြတ်ဟု သိအပ်သော တရားအဖို့လေးပါး

၂၉။ အထွတ်အမြတ်ဟု သိအပ်သော၊ ပညာရှိ ရဟန်း ပုဏ္ဏား တို့မကဲ့ရဲ့အပ်သော တရားအဖို့တို့သည် သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို မမက်ဖမော်ခြင်း 'အနဘိဇ္ဈာ' သူတစ်ပါးတို့ပျက်စီးစေလိုခြင်း 'အဗျာပါဒ' ကောင်းစွာ အောက်မေ့ခြင်း 'သမ္မာသတိ' ကောင်းစွာတည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ' ဟူ၍လေးပါးရှိ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

ပရိဇဉ္ဇကသုတ်

ပရိဇိဗ္ဗာန်တို့အား တရားအဖို့လေးပါးကိုဟောကြားခြင်း

၃၀။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်၌သီတင်းသုံး စဉ် အန္ဓသာမ၊ ဝရဒဏ္ဍသကုလုဒါယီစသည့်ထင်ရှားသော ပရိဗိုဇ်များစွာ

၁၊ ဓမ္မပဒါနိ ဘိ မျကောင်္ခာသော အဋ္ဌကထာ၊ စျာနာဒိဘေဒေါ ဓမ္မော ပဋ္ဌတိ ဖေတုသတိ ဓမ္မပဒ- ဋ္ဌကာ၊ ယင်းဋ္ဌိကာနည်းအရ ''ဓမ္မပဒါနိ– စျာန်စသော- တရားထူးကို ရနိုင်ကြောင်းဖြစ်သော, အခြေခံဘို့သည်'' ဟု ပြန်နိုင်သည်။

http://www.dhammadownload.com

တို့သည် သိပ္ပံနိကာမြစ်ကမ်းရှိ ရဒိဗိုင်ကျောင်းတိုက်၌ နေကြကုန်၏။ ထို အခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ညနေအချိန်တွင် ပရိဗိုင်ကျောင်းတိုက်သို့ ကြွသွား၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်ကာ အထွတ်အမြတ်ဟု သိအပ်သော တရားအဖို့လေးပါးကို ဟောကြားတော်မူ၏။

တရားအဖို့လေးပါးကို ဟောကြားတော်မူပြီး ထိုဒေရားအဖို့လေး ပါးကို ကဲ့ရဲ့ပစ်ပယ်သူသည် အဘိဇ္ဈာအာဝံကြီးသူ၊ ဗျာပါဒဇောကြီးသူ၊ သတိလက်လွှတ်နေသူ၊ မဂ်သည်ကြည်ဖြူသောစိတ် ရှိသူတို့ကို ချီးမွမ်းရာရောက်ပေ၏။ အဟေတုကဝါဒ၊ အကိုရိယဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒကို စွဲယူသည့် ဥက္ကလဇနပုဒ်မှ ဝဿန္ဒဉ်ဘည်မည်သော ပရိဗိုင်နှစ်ပါးတို့သည်ပင် ဤတရား အဖို့လေးပါးကို ကဲ့ရဲ့ပစ်ပယ်ဟုတ်၏ဟု မထင်ခဲ့ကြပေကြောင်း ဗုဒ္ဓကမိန့် ကြားတော်မူ၏။

၄။ စက္ကဝတ်

သမ္မတ္တိစက်လေးပါး

၃၁။ နတ်လူတို့အား ဝန်းစိမ့်ညစ္စာဒပါများ တိုးဖောက်ခြင်း ဖြစ်သော 'သမ္မတ္တိစက်' တို့သည်-

သင့်လျော်သော အာရပ်၌နေခြင်း 'ပဋိရူပဒေသဝါသ'
သူတော်ကောင်းတို့အား မှီဝဲသည်းကပ်ခြင်း 'သပ္ပုရိသူပနိဿယ'
မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ခြင်း 'အတ္တသမ္မာပဏိဓိ'
ရှေးကပြုခဲ့သည့် ကောင်းမှုရှိခြင်း 'ပုဗ္ဗေစကတပုညတာ' ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏ဟု မဟာကြားသည်။

၁။ အဟေတုကဝါဒ-သတ္တဝါတို့မှာ ဝင်ကြယ်ခြင်းညစ်နွမ်းခြင်း၏အကြောင်း မရှိဟု ပြောဆိုသောဝါဒ၊ အကိုရိယဝါဒ-ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြု နှင်းလည်း ပြုရာမရောက်ဟု ပြောဆိုသောဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒ-ပေးလှူ ခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း စသည်တို့၏အကျိုးမရှိဟု ပြောဆိုသောဝါဒ။

http://www.dhammadownload.com

၂။ သင်္ဂဟသုတ်

သင်္ဂဟဝတ္ထုလေးပါး

၃၂။ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့မှု သင်္ဂဟဝတ္ထုတို့သည်-
ပေးကမ်းခြင်း 'ဒါန'၊
ချစ်ဖွယ်သော စကားကိုဆိုခြင်း 'ပေယျဝဇ္ဇ'၊
အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ခြင်း 'အတ္ထစရိယာ'၊
မိမိနှင့်ထပ်တူထပ်မျှပြုခြင်း'သမာနတ္တတာ' ဟု၍ လေးပါးရှိ၏ဟု ဟောပေါ်သည်။

၃။ သိဟသုတ်

မြတ်စွာဘုရား၏ ရဲရင့်သော ဟောကြားချက်လေးချက်

၃၃။ ရဟန်းတို့၊ သားတို့သဖွင်းခြင်္သေ့မင်းသည် ညချမ်းဆဲခိုန်၌ မိမိနေရာအရပ်မှထွက်၍ ကွန်မြူးစံပယ်လျက် ထက်ဝန်းကျင်အရပ်လေးမျက်နှာတို့တို့ ဝေခင်းငဲ့ကြည့်ရှုပြီး သုံးကြိမ်ဟောက်ကာ ကျက်စားရန် ထွက်သွား၏။ ရဟန်းတို့၊ခြင်္သေ့မင်း၏ဟောက်သံကို ကြားသောတို့ရဆဲန် သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ တွင်းနေသတ္တဝါတို့သည် ထွင်းသို့ဝင်ကုန်၏။ ရေနေသတ္တဝါတို့သည် ရေသို့ငုပ်ကုန်၏။ တောနေသတ္တဝါတို့သည် တောသို့ဝင်ကုန်၏။ငှက်တို့သည် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်ကုန်၏။ရဟန်းတို့ ရွာနိုင်းမင်းနေပြည်တို့၌ ခိုင်ခံ့သော သားရေကြိုးတို့ဖြင့် ချည်နှောင်ထားသော မင်းဓိုးဆင်တို့သည်လည်း ထိုနှောင်ကြိုးတို့ကိုဖြတ်လျက် ကြောက်ရွံ့ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျင်ကြိုးကျင်ငယ်တို့ကို စွန့်ကာ ခြေဦးတည့်ရာအရပ်သို့ ပြေးသွားကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ဤအတူသာလျှင် အကြင်အခါ၌ပုဏ္ဏဝေဒါအထူးကိုခံထိုက်သော၊ တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိမြင်သော၊ အသိဉာဏ်ဝိဇ္ဇာအကျင့်စရဏတို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ကောင်းသွားစကားကို ဆိုတတ်သော လောကကိုသိမြင်တော်မူသော၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုပ္ပိုလ်ဖြစ်တော်မူသော၊ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်သော၊ သတ္တဝါတို့အားဆစ္စာလေးပါးကို သိမြင်စေတတ် မူတတ်သော၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၁။ အရဟံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါစသော ဂုဏ်တော်ကိုးပါးတို့ ပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုမြတ်စွာ တုရားစည် 'ဤကား ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး ဟုပေါင်း 'သက္ကာယ' တည်း။ ဤကား သက္ကာယဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤကားသက္ကာယချုပ်ရာတည်း။ ဤကား သက္ကာယချုပ်ရာသို့ ရောက်စေနိုင်သောအကျင့်တည်း' ဟု တရားကိုဟော၏။

ရဟန်းတို့၊ထိုအခွါ၌အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊များသော ချမ်းသာခြင်း တို့နှင့်ပြည့်စုံ၍ မြင့်မားသော ဘုံဗိမာန်တို့၌ ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်းရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ သော်မှလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာရ၍ မျှားသောအာဒီနဝဖြင့် ကြောက်ရုံ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ 'ငါတို့သည်မြဲခိုင်တည်တံ့သူမျှား မဟုတ်ဘဲလျက်မြဲခိုင်တည်တံ့သူမျှားဖြစ်၏ဟု မှတ်ထင်ခဲ့ ကြကုန်၏။ စင်စစ်ငါတို့သည် မမြဲသူ၊မခိုင်သူ၊ မတည်တံ့သူ၊ သက္ကာယ၌ အကျုံးဝင်သူမျှား ဖြစ်ကုန်၏' ဟူ၍ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊မြတ်စွာဘုရားသည်နတ်နှင့်တကွသောလောကအစရပါ၌ ဤမျှအထိတန်ခိုးရှိနှံစော် အာနုဘော် ကြီးလှပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ အဂ္ဂပ္ပသာဒသုတ်

အမြတ်ဆုံး ကြည်ညိုခြင်းလေးပါး

၃၄။ ရဟန်းတို့၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ကြည်ညိုခြင်း တို့သည် လေးပါးရှိကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း ဆိုသော်–

ခြေမရှိသော သတ္တဝါ၊ ခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ၊ ခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါ၊ ခြေများစွာရှိသော သတ္တဝါ စသောသတ္တဝါဆားလုံးတို့တွင် ပူဇော်အထူးကိုခံဆိုက်ပြီး တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိမြင်ဧတဝ်မူဧသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ အကြင်သူတို့သည် ဘုရား၌ကြည်ညိုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အမြတ်ဆုံး၌ ကြည့်ညိုသူမျှားဖြစ်ကြ၏။ အမြတ်ဆုံး၌ကြည်ညိုသူတို့အား အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော ဆကျိုးသည် ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းတရားတို့၏ ပြုပြင်စီရင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ် လာသော 'သန်တ' တရားဟူသမျှတို့တွင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယာမဂ်ကို အမြတ်ဆုံးဟုဆိုအပ်၏။ အကြင်သူတို့သည် အရိယာမဂ်၌ ကြည်ညိုကုန်၏။ ထိုသူတို့ဘဲသည် အမြတ်ဆုံး၌ ကြည်ညိုသူများဖြစ်ကုန်၏။ အမြတ်ဆုံး၌ ကြည်ညိုသူတို့အား အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော အကျိုးသည် ဖြစ်၏။

အကြောင်းတရားတို့သည့် မပြုပြင်မစီရင် အပ်သော 'အသန်တ' ဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ အကြင်သူတို့သည် ရာဂကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ ကြည်ညိုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အမြတ်ဆုံး၌ ကြည်ညိုသူများဖြစ်၏။ အမြတ်ဆုံး၌ ကြည်ညိုသူတို့အား အမြင့်ဆုံး ဖြစ်သော အကျိုးသည်ဖြစ်၏။

သံဃာဂိုဏ်း ဟူသမျှတို့တွင် အစုံအားဖြင့်လေးစုံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ်ယောက်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ထပည့်သံဃာကို အမြင့်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ အကြင်သူတို့သည် ယိုသံဃာ၌ ကြည်ညိုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အမြတ်ဆုံး၌ ကြည်ညိုသူများဖြစ်၏။ အမြတ်ဆုံး၌ ကြည်ညိုသူတို့အား အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော အကျိုးသည် ဖြစ်၏ဟုဟောကြားပါသည်။

၅။ ဝဿကာရသုတ်

ယောက်ျားမြတ်ဟု ဆိုနိုင်ကြောင်း တရားဒေလေးပါး

၃၅။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဓဝဠုဝန်ကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် မဂဓတိုင်း၏ အမတ်ကြီး ဖြစ်သော ဝဿကာရ ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃာတို့အပ်၍ ဤသို့လျှောက်၏။

"အရှင်ဂေါတမ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် လေးပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ကြီးသောပညာရှိသော ယောကျ်ားမြတ်' ဟူ၍ ပညတ်ကြပါသည်။ ဘုရား လေးပါးတို့နည်းဆိုဟုသော်-များသောအကျိုး အမြင်ရှိခြင်း၊ ထိုထိုစကားတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိနားလည်ခြင်း၊ ကြာမြင့်စွာ ပြုခဲ့ပြောခဲ့သည်ကို သောကမရှိသော သတိရှိခြင်း၊ လူတို့၏ ပြုဖွယ်ရှိသည်ကို ကြိုးလုပ်စီမံနိုင်သော ဉာဏ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၍ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အရှင်ဂေါတမကျွန်ုပ်၏ စကားကို ကျေနပ်

http://www.dhammadownload.com

ထောက်ခံလိုက်လျှင်ထောက်ခံပါခဲ့လာ။ သို့မဟုတ် ကန့်ကွက်ထိုက်လျှင် လည်းကန့်ကွက်ပါလော"

"ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် သင်၏စကားကို ကျေနပ်ထောက်ခံခြင်း လည်းမပြု၊ ကန့်ကွက်ခြင်းလည်းမပြုလိုပေ။ သို့သော်ငါသည်ကား လူအများအကျိုးစီးပွားကို ကျင်ခြင်း၊ အလိုရှိသော အကြံကိုသာ ကြံ၍ အလိုမရှိသောအကြံကို မကြံဘဲ ကြံစည်မှုဌ် စိတ်အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း ၁၊ မျက်မှောက်ဘဝ်၌ ခုမ်းသာစွာ နေထိုင်ခြင်း ဖြစ်သည့် စျာန်လေးပါးကိုရရှိခြင်း၊ အာသဝေါကင်းရာ ဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှုကိုမျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်ခြင်းဟူသော တရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ကြီးသောပညာရှိ ဟောကျားမြတ်' ဟု ပညတ်၏။"

"အရှင် ဂေါတမ၊ အံ့သြဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ မှန်ဖူးမြဲထူးကဲလှပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည်အရှင်ဂေါတမကိုပင်၌ လေးပါးသော တရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မှတ်ဖွယ်ကြပါကုန်၏။"

"ပုဏ္ဏား၊ စင်စစ်သင်သည် ငါ့ကိုထိပါး၍ ဤစကားကိုပြောဆိုခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော် ,ငါတို့ယ်တိုင်ပင်သင့်အား ထုတ်ဖော်ပြောကြားအံ့၊ ငါသည် လူအများ၏ အကျိုးငှာ ကျင့်သုံးဖြစ်၏။ ကြံစည်မှုဌ် စိတ်အလိုအတိုင်းဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသို့ရောက်သူဖြစ်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ်ခုမ်းသာစွာ နေနေကြောင်းဖြစ်သည့် စျာန်လေးပါးကို ရရှိသူဖြစ်၏။ အာသဝေါကင်းရာဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှုကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်သူဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

၆။ ဒေါဏသုတ်

နတ်လူစသည်လေးမျိုးမဟုတ်သူ

၃၆။ အခါတစ်ပါးဌ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဥက္ကဋ္ဌမြို့နှင့်ဒေသတမြို့အကြား ခရီးမှည်ကြွသွားခဲ့တော်မူ၏။ ဒေါဏအမည်ရှိသော ဗြာဟ္မဏသူကြွယ်လည်း ထိုခရီးကိုသွားကျင်ရှိခဲ့သော် မြက်စွင်ဘုရား၏ [illegible] အာကန့်ပစ်ယောင်ရှိကုန်သော၊ အကွပ်ပုံမတော်တို့နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်ကုန်

၁။ ဝိတဏ္ဍဝေထ စေတော်ဝဝ သိပ္ပဏ္ဍော ဥဟာတိ။

http://www.dhammadownload.com

သော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းဆရာတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော စက်လက္ခဏာတို့ကိုဝတ္ထုမြင်လေသည် ထိုအခါဒေါနပုဏ္ဏားအား 'အံ့သြဖွယ်ဓောင်းပေစ့၊ ဤခြေထောက်တို့သည်လူသား၏ခြေထောက်များ ဖြစ်မည်မဟုတ်ဟူ၍ ဆာကြုံဖြစ်လေသည်။

ထို့နောက် ဒေါဏပုဏ္ဏားသည် လမ်းပေါ်မှဆင်း၍ လမ်းဘေးရှိသစ်ပင်တစ်ပင်အောက်၌ အေးချမ်းစည်ငြိမ်စွာ ထိုင်နေတော် မူသော ဗုဒ္ဓကိုမြင်လျှင် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၍ ဤသို့လျှောက်လေသည်။

''အရှင်သည်နတ်ဖြစ်လတ္တံ့လော''

''ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် နတ်ဖြစ်မည်မဟုတ်''

''အရှင်သည်ဂန္ဓဗ္ဗဖြစ်လတ္တံ့လော''

''ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် ဂန္ဓဗ္ဗဖြစ်မည်မဟုတ်''

''အရှင်သည်ဘီလူးဖြစ်လတ္တံ့လော''

''ပုဏ္ဏားငါသည်ဘီလူးဖြစ်မည်မဟုတ်''

''အရှင်သည်လူဖြစ်လတ္တံ့လော''

''ပုဏ္ဏား၊ငါသည်လူဖြစ်မည်မဟုတ်''

''သို့သော်အရှင်သည် အဘယ်သူဖြစ်လတ္တံ့နည်း''

''ပုဏ္ဏား၊ အကြင် အာသဝေါတရားတို့ကိုမပယ်ခြင်းကြောင့်နတ်၊ ဂန္ဓဗ္ဗ၊ ဘီလူး၊ လူဖြစ်ရာ၏။ ထိုအာသဝေါတရားတို့ကိုငါသည် အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ပုဏ္ဏား၊ ရေၚ်ပေါက်သောရေၚ်ကြီးပွားသောကြာပင်သည် ရေပေါ်သို့တက်၍ ရေဖြဝံ့မလိမ်းကျံဘဲ တည်သကဲ့သို့ ထို့အတူည်လောကၚ်ဖြစ်ပေါ်၍ လောကၚ်ကြီးပွားသော ငါသည် လွှာကကို လွှမ်းမိုး၍

၁။ ''အရှင်သည်နတ်ဖြစ်ပါသလော'' ဟု မေးလိုရင်းဖြစ်သော်လည်း 'ဤရဟန်းသည် နောင်တွင်တန်ခိုးကြီးသော နတ်ဘစ်ပါးဖြစ်လာလိမ့်မည်'' ဟုတွေးမိသောကြောင့် ထိုအတွေးအား လျော်စွာ ''နတ်ဖြစ်လတ္တံ့လော''ဟု အနာဂတ်စကားဖြင့် မေးခြင်းဖြစ်သည်ဟုအဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

စလောကဖြင့် ဖလိမ်းကျံဘဲခန့်။ ပုဏ္ဏား၊သင်္ဘသည် ငါ့ကိုဘုရား(ဗုဒ္ဓ)ဟူ၍ မှတ်ယူခဖလာ"ဟု မိန့်ကြားခလသည်။

၇။ အပရိဟာနိယသုတ်

မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားလေးပါး

၃၇။ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

ဤခန္ဓာကြောက်ပါးတို့၌ လုံခြုံစွာ ဇစောင့်စည်း အပ်ဖသောဝင်ပေါက်ရှိခြင်း၊

စားဖသောက်ဖွယ်၌ အကိုးအဖရှည်းကို သိခြင်း။
နိုးကြားမှု ကို အစဉ် အာထုတ်ခြင်း။

ဤ တရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှဖမထိုက်၊ နိဗ္ဗာန်အနီးဌာန်၌ ဟုတ်ပြီးကြောင်းပါသည်။

၈။ ပတိလီနသုတ်

တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းသူ၏ အကဲဖလေးဝါး

၈။ ရဟန်းတို့၊ အသီးသီးဖသော သစ္စာတို့ကို နှံတ်ပယ်ပြီးဖသော၊ ရှာမှီးခြင်းကို အကြွင်းမဲ့စွန့်ပြီးဖသော၊ ကယသခံ၊ရဲမြဲ ပြီးဖသောရဟန်းကို 'တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းသူ'ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အသီးသီးဖသော သစ္စာတို့ကို နှံတ်ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်သနည်းဆိုဖသော် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် မျှားစွာဖသော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့အား 'ဖလောကသည်မြဲ၏၊ ဖလောကသည် မမြဲ' စသော အသီးသီး သော သစ္စာတို့ကို နှံတ်ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အသီးသီးဖသော သစ္စာတို့ကို နှံတ်ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ရှာမှီးခြင်းကို အကြွင်းမဲ့စွန့်ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်သနည်း ဆိုဖသော်ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ကာမရာ

http://www.dhammadownload.com

မှီးခြင်းကို စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်၏၊ 'ဘဝရှာမီးခြင်းကို စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်၏၊ အကျင့်မြတ်ရှာမှီးခြင်းသည် ငြိမ်းအေးပြီးဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ရှာမှီးခြင်းကို အကြင်းမဲ့ စွန့်ပယ်ပြီးသူဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ကာသခ်ၢရ ငြိမ်းအေးပြီးသူဖြစ်သနည်းဆိုသော် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သုခဒုက္ခတို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်းတို့၏လည်း ရှေးဦးပဆုံးကပင် ချုပ်ပျောက်ပြီး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဆင်းရဲခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းကင်း၍ ဥပက္ခာကြောင့်ဖြစ်သည့်သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထစျာန်ကိုဝင်စား၍နေ၏။ ရဟန်းတို့၊ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် ကာယသင်္ခါရ ငြိမ်းအေးပြီးသူဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ရဟန်းသည်အဘယ်သို့လျှင်တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းသူဖြစ်သနည်းဆိုသော် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ငါဟူသော ထောင်လွှားမှုကိုနှောင်တစ်ပန်းဖြစ်အောင် အရင်းမှုန်တ်ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းသူဖြစ်၏ဟု ဗာကြားပါသည်။

၉။ ဥဇ္ဇယသုတ်

ယင်ပူဇော်ခြင်း ငါးမျိုး

၃၉။ အခါတစ်ပါး၌ ဥဇ္ဇယမည်သော ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓထံ ချဉ်းစပ်၍ "အရှင်ဂေါတမသည်လည်းယင်ပူဇော်ခြင်းကို ချီးမွမ်းပါသလော" ဟု မေးလျှောက်၏။ ထိုဗ္ရာမဏ်းကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြကြား တော်မူ၏။

"ပုဏ္ဏား၊ငါသည် ယင်ပူဇော်ခြင်း ဟူသမျှကို မချီးမွမ်း၊ အကြင် ယင်ပူဇော်ခြင်း၌ နွား၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ကြက်၊ ဝက်တို့ကို သတ်ကုန်၏။ သတ္တဝါအများ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုယင်ပူဇော်ခြင်းကို ဝါမချီးမွမ်း။ အကြင်ယင်ပူဇော်ခြင်း၌ကား နွား၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ကြက်၊ ဝက်တို့ကို မသတ်၊ သတ္တဝါအများ ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်။ ဤသို့သည်းဆဲသတ်ဖြတ်မှု ပရိသော အမြဲမပြတ် ပေးလှူခြင်း၊ မျိုးရိုး စဉ် ဆက်အလိုက် ပေးလှူခြင်းတည်းဟူသော ယင်မျိုးကို ငါချီးမွမ်း၏"

http://www.dhammadownload.com

မြင်းကိုသတ်၍ပူဇော်သော အာသမေဓယဇ်။
ယဇ်ကျားကို သတ်၍ ပူဇော်သော ပုရိသမေဓယဇ်။
ထမ်းပိုးကျည်ကိုပစ်ချ၍ကျွဲအရပ်၌ပူဇော်သောသမ္မာပါသ ယဇ်
မန္တာနဲ့ဖြင့် စီရင်သည့် ထောပတ် ပျားရည်ကိုဖသောက်၍ ပူဇော်
သော ဝါဇပေယျယဇ်။

ဘက္ခာတို့က်၊ စပါးကျိုတို့၏တံခါးများကိုဖွင့်၍ ဂျိသမျှ ပစ္စည်းကို
မခြွင်းဖျန်းပေးလှူသောနိဂဏ္ဌယဇ်ဟူသောမျှားစွာအား ထုတ်ဆောင်ရွက်
ဖွယ်ကိစ္စရှိမသော ယဇ်ကြီးငါးမျိုးတို့သည် များမသော အကျိုး မရှိကုန်
ဟုဟောကြားပါသည်။

(ဤသုတ်၌ယဇ်ငါးပါးဖြစ်နေသည်။ သာဓုကြောင့်စတုက္ကနိပါတ်၌
ဤသုတ်ပါနေပြောင်း ဥဒ်းစားသင့်ပါသည်။)

၄၀။ ဥဒါယီသုတ်၌ ဥဒါယီမည်သောပုဏ္ဏားအား အဟက်သုတ်
နည်းတူဟောကြားပါသည်။

၅။ ဆောဟိတာသဝဂ်

၁။ သမာဓိဘာဝနာသုတ်

သမာဓိ ပွားများခြင်း ငါးပါး

၄၁။ သမာဓိပွားများခြင်းသည်-

(၁) မျက်မှောက် ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း အလိုငှာဖြစ်
သော သမာဓိပွားများခြင်း။
(၂) ဉာဏ်အမြင်ရရှိခြင်းအလိုငှာဖြစ်သောသမာဓိပွားများခြင်း
(၃) သတိသမ္ပဇဉ်ရှိခြင်းအလိုငှာဖြစ်သောသမာဓိပွားများခြင်း
(၄) အာသဝေါတရား ကုန်ခြင်း အလိုငှာ ဖြစ်သော သမာဓိ
ပွားများခြင်း ဟူ၍ငါးပါးရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုလေးပါးတို့တွင် ပထမစျာန် ဒုတိယစျာန် အစရှိသော စျာန်လေးပါး ကိုဝင်စားခြင်းသည်မျက်မှောက်ဘဝ၌ချမ်းသာစွာ နေကြောင်းဖြစ်သော သမာဓိပွားများခြင်း မည်၏။

ဤသာသနာ၌ရဟန်းသည် အဆောင်အလင်းဟူသော အမှတ်သညာကိုနှလုံးသွင်း၏။ နေ့ဟူသော အမှတ်သညာကို ဆောက်ထည်၏။ ညအခါနှင့် နေ့အခါန် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နေ့အခါန်၌ ညအခါန် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အဆောင်အလင်းဟူသော အမှတ်သညာကိုနှလုံးသွင်း၏။ ဤသို့အပိတ်အဆီးမရှိ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သော စိတ်ဖြင့် အဆောင်အလင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်ကိုပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများခြင်းသည် (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်အမြင်ကို ရရှိခြင်းအလို့ငှာ ဖြစ်သောသမာဓိပွားများခြင်း မည်၏။

ဤသာသနာ၌ ရဟန်းအား ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိတက် တို့သည် ထင်ရှားလျက် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထင်ရှားလျက်တည်ကုန်၏။ ထင်ရှားလျက် ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် သတိသမ္ပဇဉ် အလို့ငှာ ဖြစ်သော သမာဓိ ပွားခြင်း မည်၏။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုအဖန်ဖန်ရှုလျက် နေခြင်းသည် အာသဝေါ တရားများ ကုန်ခြင်းငှာ ဖြစ်သော သမာဓိပွားများခြင်းမည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ ပဥ္စဝဗျာကရဏသုတ်

ပြဿနာဖြေခြင်းလေးမျိုး

၄၂။ ဧကန်ဖြေဆိုရမည့် ဧကံသဗျာကရဏီယ ပြဿနာ၊

ဧခြေ့ဧဂဖန်၍ ဖြေဆိုရမည့် ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယပြဿနာ၊
တစ်ဖန်မေး၍ ဖြေဆိုရမည့်ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယပြဿနာ၊
မဖြေဘဲ ထားရမည့် ဌပနီယပြဿနာ၊

ဤသို့ပြဿနာ လေးမျိုးရှိကြောင်း ဟောဘွဲ့။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ပထမ ကောဓဂရုသုတ်

အမျက်ထွက်ခြင်းကို အလေးပြုသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၄၃။ အမျက်ထွက်ခြင်းကိုအလေးပြု၍ သူတော် ကောင်းတရားကို အလေးမပြုသူ၊ ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်းကို အလေးပြု၍ သူတော်ကောင်းတရားကို အလေးမပြုသူ၊ လာဘ်ရခြင်းကို အလေးပြု၍ သူတော်ကောင်းတရားကိုအလေးမပြုသူ။ အရိုအသေပြုခံရခြင်းကို အလေးပြု၍ သူတော်ကောင်းတရားကို အလေးမပြုသူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိသည်။

ထို့အတူ သူတော်ကောင်းတရားကို အလေးပြု၍ အမျက်ထွက်ခြင်းကို အလေးမပြုသူ စသည်ဖြင့်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိ၏ဟု ဟောသည်။

၄၄။ ဒုတိယ ကောဓဂရုသုတ်၌ အမျက်ထွက်ခြင်းကို အလေးပြု၍ သူတော်ကောင်းတရားကို အလေး မပြုခြင်းစသော အားဖြင့် သူယုတ်မာတို့၏ အကျင့်လေးမျိုးရှိပြီး သူတော်ကောင်း တရား အလေးပြု၍ အမျက်ထွက်ခြင်းကို အလေးမပြုခြင်း စသည်ဖြင့် သူတော် ကောင်းတို့၏ အကျင့်လေးမျိုးရှိကြောင်း ဟောသည်။

၅။ ရောဟိတဿသုတ်

ကိုယ်ခန္ဓာထဲ၌ပင် သစ္စာလေးပါးကို တွေ့ရှိနိုင်ကြောင်း

၄၂။ အခါတစ်ပါး၌ ရောဟိတဿ မည်သော နတ်သားသည် ဗုဒ္ဓထံခဏ်းကပ်၍ မေးလျှောက်၏-

"အရှင်ဘုရား၊ ပဋိသင်္ခဉာဏ်ခြင်း၊ အိုခြင်း ဒဿခြင်း ပဋိဂ္ဂဟ ဖြစ်သော လောက၏ အဆုံးကို ခြေကျင်သွားခြင်းဖြင့် သိမြင် ဆိုက်ရောက်ခြင်းငှာတတ်မောင်းပါသလော"

"နတ်သား၊ လောက၏အဆုံးကို ခြေကျင် သွားခြင်းဖြင့် သိမြင် ဆိုက်ရောက်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းပေ။

http://www.dhammadownload.com

အတ္တမဟုတ်သောဇရာဆုဌ် အတ္တဟု မှတ်ထင်ခြင်း၊
မတင့်တယ်သောအဆုဌ် တင့်တယ်၏ဟု မှတ်ထင်ခြင်း၊
ဤသို့အားဖြင့် သညာဖောက်ပြန်မှု "သညဝိပ္လာသ"
တို့ဆည် လေးပါးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ ဥပက္ကိလေကသုတ်

ရဟန်းတို့၏ အညစ်အကြေးလေးပါး

၅၀။ လန္ဒင့်ဒုတို့ကို အရောင်မလင်းဘဲညစ်နွမ်းစေသောအဆုတို့သည် တံ့ပ်တိုက်၊ ဆီးနှင်း၊ မြူခိုး၊ ဆုဟု အသူရိန်ဟူ၍ လေးမျိုးရှိသည်။ ထို့အတူ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကို ညစ်နွမ်းစေသော အဆုတို့သည်လည်း သေရည်သေရက် သောက်ခြင်း၊ မေထုန်မှိုဝဲခြင်း၊ ရွှေငွေကိုသာယာခြင်း၊ လွဲမှားသော အသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာဇီဝ' ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းဟူ၍ လေးပါး ရှိသည်ဟု ဟောပါသည်။

၆၊ ပုညာဘိသန္ဒဝဂ်

၁။ ပထမ ပုညာဘိသန္ဒသုတ်

ကောင်းမှုအလျဉ်လေးပါ

၅၁။ ချမ်းသာကိုဆောင်တတ်သော၊ တူးမြှတ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေ တတ်သော၊ ချမ်းသာသော အကျိုးကို ဖြစ်စေ တတ်သော၊ နှတ်ပြည့်နှုံးဖြင့်စေ ဘတ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျဉ်တို့သည် လေးပါး ရှိကုန်၏။

၁။ ပုညာဘိသန္ဒာတိ ပုညဿအာဘိသန္ဒာ ပုညပ်ဝတ္တိယောတိအဋ္ဌော)အဒ္ဓ ဂ.ထာ)။ ဓမ္မ.ပဒ.မှာ၏ စီးဆင်းဖြစ်ပေါ်မှု တို့သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ပုညာဘိသန္ဒဝဂ်ဟိ ဝါ ပုညနဒိယော (ဋီကာ)။ ကောင်းမှု ဟူသော ဖြစ်ရအလျဉ်တို့သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဂုဏ်းတို့ဓာ-

(၁) ဆကြင်သူ၏ သက်န်းကို သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည်မရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှု (အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိ) ကိုပြည့်စုံစေ၍ နေ၏။ထိုသူ အားအတိုင်းအရှည် ရှိသော ကုသိုလ်ခကောင်းမှုအလျဉ်သည် ဖြစ်၏။

(၂) အကြင်သူ၏ ဆွမ်းသုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည်မရှိသောစိတ်တည်ကြည်မှုကိုပြည့်စုံစေ၍နေ၏။ ထိုသူ ထိုသူအား အတိုင်းအရှည်မရှိသောကုသိုလ်ကောင်းမှုအလျဉ်း သည်ဖြစ်၏။

(၃) အကြင်သူ၏ ကျောင်း ကို သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည် မရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုကို ပြည့်စုံစေ၍ နေ၏။ထိုသူအား အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျဉ်းသည်ဖြစ်၏။

(၄) အကြင်သူ၏။ ဆေးဝါးပစ္စည်းမျိုးကို သုံးဆောင်သောရ ဟန်းသည် အတိုင်းအရှည် ရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုကို ပြည့်စုံစေ၍နေ၏။ထိုသူအား အတိုင်းအရှည်မရှိသောကုသိုလ် ကောင်းမှု အလျဉ်းသည် ဖြစ်၏။

ဤလေးပါးသောကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျဉ်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူ၏ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို 'ဤရှေ့.ဤသို့ရှိ၏' ဟု တုံ်းတာခြင်းငှာမလွယ်၊ 'မတိုင်းတာ မရေတွက်နိုင်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုအစု, ဟူ၍ သာလျှင် ဆိုအပ်၏။ဥပမာ မဟာသမုဒ္ဒရာထဲမှ ရေတို့ကို ရေ[illegible]ချင်တွယ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၂ ဒုတိယ ပုညဘိသန္ဒာသုတ်၌

ဘုရားဖွဲ့စဲ့မြဲစွာ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း၊
တရားဖွဲ့စဲ့မြဲစွာ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း၊
သံဃာဖွဲ့စဲ့မြဲစွာ သက်ဒင်ဲ့ကြည်ခြင်း၊
အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သည့် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားသော သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

သူကြွယ်အိမ်သို့ ကြွသွားတော်မူ၏။ နကုလပိတာ၌သူကြွယ်သည် ဗုဒ္ဓဏား ရှိခိုးပြီး ဤသို့လျှောက်ကြား၏။

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် နကုလမာတာ သူကြွယ်မကို ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ခေါ်ဆောင်ခဲ့ပြီး ထိုအချိန်မှစ၍ စိတ်ဖြင့်သော်လည်း သူမကိုလွန်၍ မကျင့်ခဲ့ဖူးပါ။ ကိုယ်ဖြင့်ကား ဆိုဖွယ်မရှိပါ။ တပည့်တော်တို့သည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ နောင်တမလွန်၌လည်းကောင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မြင်တွေ့လိုကြပါသည်ဘုရား"

နကုလမာတာ သူကြွယ်မကလည်း သူမသည် ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် နကုလပိတာသူကြွယ်၏ အိမ်သို့လိုက်ခဲ့ရပြီး ထိုအချိန်မှစ၍နကုလပိတာကို စိတ်ဖြင့်သော်လည်းလွန်၍ မကျင့်ခဲ့ဖူးကြောင်း လျှောက်ကြား၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက-

"သူကြွယ်တို့၊ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌လည်းကောင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တွေ့မြင်လိုသော လင်နှင့်မယားတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တူညီသောသဒ္ဓါ၊ တူညီသော သီလ၊ တူညီသောစွန့်လွှတ်မှု (စာဂ)၊ တူညီသော ပညာရှိကြကုန်၏။ ယင်းသို့ဖြစ်သော် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တွေ့မြင်နေကြရလိမ့်မည်" ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

၅၆။ ဒုတိယသမဏီဝိနီသုတ်မှာ ပထမသုတ်ပါ အကြောင်းအရာကိုပင် ဟုတ်းတို့အား ဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။

၇။ သုပ္ပဝါသာသုတ်

ဆွမ်းလှူခြင်း အကျိုးလေးပါး

၅၇။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကောလိယတိုင်း၊ ပဇ္ဇုနိကမည်သော နိဂုံး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါနံနက်အချိန်၌ သုပ္ပဝါသာ မည်သော ကောလိယ မင်းသမီး၏ နေအိမ်သို့ဆွမ်းအလို့ငှာ

http://www.dhammadownload.com

ကြွသွား တာ်မူခဲ့၏ သုပ္ပဝါသာသည် ဗုဒ္ဓအား မွန်မြတ်ခြင်းဟု ဆွမ်းဖြင့် လုပ်ကျွေးပြုစု၏။ ဆွမ်းကိုမူ ပြီးခဲ့သောအခါ ဗုဒ္ဓက သုပ္ပဝါသာအား ဓမ္မဒေသနာတို့ဖြင့် မိန့်ကြားခဲ့လေသည်။

"သုပ္ပဝါသာ၊ ဆွမ်းကိုလူသော အရိယာ တပည့်မသည် အလှူခံ တို့အား အသက်၊ အဆင်း၊ချမ်းသာခြင်း၊ခွန်အားဟူသော အရာ(၄)ပါး ကိုပေး လှူသည် မည်၏။ အသက်ကို ပေးလှူသူသည် နတ်၌ ဖြစ်သော အသက်ရှည်ခြင်း၊ လူ၌ဖြစ်သော အသက်ရှည်ခြင်းကို ရ၏။... ခွန်အားကို ပေးလှူသူသည် နတ်၌ဖြစ်သော ခွန်အား၊ လူ၌ဖြစ်သောခွန်အားကိုရ၏"

၅၈။ သုဒဿီသုတ်မှာ ဆွမ်းလှူခြင်း၏ ဒကာကို ပေးပါးကိုပင် အနာထပိဏ်သဖွေးဟု အမည်တွဲသော သုဒတ္တ သူကြွယ်အား ဟော ကြားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၅၉။ ဇာဏုဿောဏိသုတ်မှာ ဆွမ်းလှူခြင်း၏ အကျိုးပေးပါးကို ပင် ရဟန်းတို့အား ဟောကြားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ဂိဟိသဒ္ဓမ်မိကသုတ်

လူတို့နှင့်သင့်လျော်သော ကျင့်ဝတ်ပေးပါး

၆၀။ ရဟန်းသံဃာအား သက်နှံးလှူခြင်း၊ဆွမ်းလှူခြင်း၊ကျောင်း လှူခြင်း၊ ဆေးဝါးပစ္စည်းလှူခြင်း ဟူသော တရား သုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် အခြံအရံအကျော် အစေခံကို ရစေတတ်သော၊နတ် ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်သော၊ လူတို့နှင့် သင့်လျော်သော ကျင့်ဝတ်ကိုကျင့်သူ ဖြစ်၏ဟု အနာထပိဏ် ဒကာအား ဟောကြား၏။

၇။ ပဉ္စကမ္မဝဂ်

၁။ ပဉ္စကမ္မသုတ်

ရွံလောက်ဖွယ်သော အမှုပေးပါး

၆၁။ ငါးမျိုးတို့သော အနာထပိဏ်ဒကာအား အကျိုးငါးပါးအကို ဟောကြားသည်။

http://www.dhammadownload.com

ရခဲသော တောင့်တမှု လေးပါး

လောကဌ် လိုလားနှစ်သက် မြတ်နိုး အပ်၍ ရရန် ခဲယဉ်း သော တောင့်တမှု လေးမျိုးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ငါ့အား တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာ များ ဖြစ်ပါစေဟူ၍ တောင့်တခြင်း၊

(၂) ငါ့အား ဆွေမျိုး မိတ်ဆေ့တို့နှင့်တကွ အခြံအရံ အကျော် အစောသည် ရောက်လာပါစေဟူ၍ တောင့်တခြင်း၊

(၃) ငါသည် ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေတို့နှင့် အတူတကွ ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်ပါစေဟူ၍ တောင့်တခြင်း၊

(၄) ငါသည် ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်ပြီး သေလွန်သော အခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ပါစေဟူ၍ တောင့်တခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

တောင့်တမှုကို ဖျောက်နိုင်သော တရားလေးပါး

ဤလေးပါးသော တောင့်တမှုကို ရစေနိုင်သော တရားလေးပါး ရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံခြင်း သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ စာဂ (စွန့်လွှတ်မှု) နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတို့ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပေးဝေဩဝါဒကို ယုံကြည်ခြင်း သည် သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမည်၏။

သူ့အသက် သတ်ခြင်း စသော မကောင်းမှုတို့မှ ရှောင်ကြည်ခြင်း သည် သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်းမည်၏။

ဝန်တိုခြင်းကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်ထောင်ကို အုပ်ချုပ်၍နေပြီး လှူဒါန်းမှု၊ ခွဲဝေ ပေးကမ်းမှု တို့၌ ဖွံ့ဖြိုးလျော်ခြင်းသည် စာဂနှင့်ပြည့်စုံ ခြင်းမည်၏။

အဘိဓမ္မာပါဠိတော် စသော တရားဆိုးများ လွှမ်းမိုးသော စိတ်ဖြင့် နေသူသည် ပြုသင့်သော အမှုကို ပြုလုပ်၏။ ပြုလုပ်သင့်သော အမှုကို လွှဲချော်စေ၏။ အဘိဓမ္မာပါဠိတော် စသော တရားများကို စိတ်ညစ်ညူး ကြောင်းဟုသိ၍ ယင်းတို့ကို ပယ်စွန့်သော အရိယာတပည့်သည်ပညာနှင့်

http://www.dhammadownload.com

ပြည့်စုံသူမည်၏၊ ထိုသို့သိ၍ ပယ်ခြင်းကိုလည်း၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံခြင်း ဟူ၍ ဆိုအပ်၏၊

လျှောက်ပတ်သော အမှုလေးပါး

သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ စာဂ၊ ပညာ ဟူသော တရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရိယာတပည့်သည် မိမိ၏လုံ့လဝီရိယအားလျှော်စွာ တရားသဖြင့် ရအပ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ဖြင့် လျှောက်ပတ်သော အမှုလေးခုကို ပြု၏။ ၎င်းတို့မူ-

(၁) မိမိရှာဖွေရရှိသောစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ဖြင့်မိမိနှင့်တကွမိဘ၊သား မယား ကျေးကျွန်၊ ဆွေမျိုး၊မိတ်ဆွေတို့ကို ချမ်းသာပြည့်ဖြိုးစေခြင်း၊

(၂) ထိုစည်းစိမ် ဥစ္စာတို့ဖြင့် မိုး၊ရေ၊မင်း၊ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော အခမဲတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ဘေးရန်တို့ကို ပိတ်ဆို့တားဆီးခြင်း၊

(၃) ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ဖြင့် ဆွေမျိုး၊ည့ီသည်၊ ကွယ်လွန်သွားသူ၊ မင်းစိုးရာဇာနှင့် နတ်ဟိုအား ပြုသင့်သော ပူဇော်ချီးမြှောက်မှုကို ပြုခြင်း၊

(၄) ထိုစည်းစိမ်တို့ဖြင့် မူးယစ်မေ့လျော့ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍ သည်းခံခြင်း၊ ကောင်းသောအမှုဌ် မေ့မလျော့ခြင်းဌ် တည်သော ရဟန်း၊ပုဏ္ဏားတို့ဌ် မြတ်သောအလှူကို ဖြစ်စေခြင်းတို့ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ အနက္ကသုတ်

ကြွေးမြီးကင်းခြင်းစသော ချမ်းသာခြင်းလေးမျိုး

၆၂။ ကာဠကဏ်ခံစားသော လူဝတ်ကြောင်မျှားအနေဖြင့် အခါအားဓလျှဲစွာ ရရှိနိုင်သည့်ချမ်းသာမှုတို့သည် ရှိခြင်းချမ်းသာ၊သုံးဆောင်ရခြင်းချမ်းသာ၊ကြွေးမြီ ကင်းခြင်းချမ်းသာ၊အပြစ်ကင်းခြင်းချမ်းသာဟူ၍ ဓလေးမျိုးရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုချမ်းသာ ဝလးမျိုးတို့ဝင့်စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကိုခွဲပြားထုတ်သံယိုဖြင့် ပင်ပန်းကြီးစွာအားထုတ်ရှာဖွေ၍ ရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာခြင်းသည် ရှိခြင်းချမ်းသာ 'အတ္ထိသုခ' မည်၏။

ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ခဲစားသုံးဆောင်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာခြင်းတည် သုံးဆောင်ရခြင်းချမ်းသာ 'ဘောဂသုခ' မည်၏။

ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကိုရရှိ၍ သူတစ်ပါးထံမှ အနည်းငယ်သောကြွေးမြီ ကိုမျှ မဆပ်ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောချမ်းသာသည်ကြွေးမြီးကင်းခြင်းချမ်းသာ 'အနဏသုခ' မည်၏။

အပြစ်ကင်းစသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု စိတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာခြင်းသည် အပြစ်ကင်းခြင်းချမ်းသာ 'အနဝဇ္ဇသုခ' မည်၏ဟု ဗုဒ္ဓက အနာထပိဏ်စသည်ဌေးအား ဟောကြားပါသည်။

၃။ ပြဟ္မဝိသုတ်

မိဘနှစ်ပါး၏ ပြဟ္မာစသော အမည်လေးမျိုး

၆၃။ ရဟန်းတို့၊ အိမ်၌မိဘနှစ်ပါးကို ပူဇော်ထားသောအမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့သည် ပြဟ္မာနှင့် အတူနေသူများဖြစ်ကုန်၏။ လက်ဦးဆရာနှင့်အတူနေသူများဖြစ်ကုန်၏။ အိမ်ဦးနတ်နှင့်အတူနေသူများဖြစ်ကုန်၏၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်နှင့် အတူနေသူများ ဖြစ်ကုန်၏၊

ရဟန်းတို့၊ ပြဟ္မာဟူသောအမည်သည် မိဘတို့၏ အမည်ဖြစ်၏။ လက်ဦးဆရာဟူသောအမည်သည် မိဘတို့၏အမည်ဖြစ်၏။ အိမ်ဦးနတ်ဟူသောအမည်သည် မိဘတို့၏ အမည်ဖြစ်၏၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဟူသော အမည်သည် မိဘတို့၏အမည်ဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့် မိဘတို့သည် ပြဟ္မာစသော အမည်ခေါ်မျိုးကို ခံထိုက်သနည်း ဆိုသော်-မိဘတို့သည် သားသမီးတို့အား မျှားစွာကျေးဇူးပြုသူ၊ ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်သူ၊ လောကကိုပြသူများ ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်းဟု ဟောကြားပါသည်။

၆၄။ နိရယသုတ်၌ သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ဖောက်လဲဖောက်ပြန်ကျင့်ခြင်း၊ မုသားပြောခြင်း ဟူသော

http://www.dhammadownload.com

တရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည်ပစ်ချလိုစိတ်သက်ဲသို့ကျဆုတ်၏ဟုဟောပါသည်။

၅။ ရူပသုတ်

အဆင်းရှိသည်ဖြစ်သော စသောပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၆၅။ (၁) အဆင်းသက်ဝါနဲကိုပဟာကြောင့် ဖြစ်သောသက်ဝါနဲရှိသည်ဖြစ်သည်။

(၂) အသံကိုပဟာကြောင့် အသံရှိသည်ဖြစ်သည်။

(၃) ခေါင်းပါးမှုကိုပဟာကြောင့် ခေါင်းပါးမှုရှိသည်ဖြစ်သည်။

(၄) တရားကိုပဟာကြောင့် တရားရှိသည်ဖြစ်သည်-ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၆၆။ သဏ္ဌာသုတ်ရှိရာ ယုဂရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် (ဘုရားလွန်ကဲသော ပုဂ္ဂိုလ်)၊ ဒေါသရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဓမ္မဟရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘန္ဒနရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိမကြောင်း ဟောပါသည်။

၆။ အဟိရာဇသုတ် (ခန္ဓပရိတ်)

မြွေမင်းလေးမျိုးအား မေတ္တာပွားပုံ

၆၇။ သားတော်ဆိုပြည့်၊ ဗေဿဝဏ်နတ်ကြောင်းရှိ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားအပေါ်၌ ယုံကြည်မှုရှိသော နတ်သားတော်များ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားထံသို့ ရောက်လာကြ၏။ ရောက်လာကြသော နတ်သားတော်များအား ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားက ဤသို့ဟောကြားတော်မူ၏။

"ရဟန်းတို့၊ အကယ်၍ ရဟန်းသည် မြွေမင်းအားလုံးကို မေတ္တာစိတ်ဖြင့်ဖြန့်ခဲ့သော် မြွေကိုက်၍ သေမည်မဟုတ်။ ကျွဲ ကျင်ဖြင့် မဖြန့်သောကြောင့်သာလျှင် မြွေကိုက်၍ သေခြင်းဖြစ်ရ၏။ မြွေမင်းလေးမျိုးဟူသည်-ဝိရူပက္ခမြွေမင်းမျိုး၊ ဧရာပထမြွေမင်းမျိုး၊ ဆဗျာပုတ္တမြွေမင်းမျိုး၊

http://www.dhammadownload.com

ကဏ္ဍာဂေါတမမြေမင်းမျိုးတို့ဖြစ်၏။ရဟန်းတို့၊ မိမိကိုယ်မိမိလုံခြုံစေရန်၊ စောင့်ရှောက်ရန်၊ကာကွယ်ရန်အတွက် ဤမြေမင်းလေးမျိုးတို့ကို မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဖြန့်ခြင်းငှာ ငါခွင့်ပြု၏။

မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဖြန့်ပုံ

"ငါ့အား ဝိရူပက္ခနဂါးမျိုးတို့၌ ချစ်ခြင်းမေတ္တာဖြစ်ပါစေ။
ငါ့အား ဧရာပထနဂါးမျိုးတို့၌ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ။
ငါ့အား ဆဗျာပုတ္တနဂါးမျိုးတို့နှင့် ချစ်ခြင်း မေတ္တာဖြစ်ပါစေ။
ငါ့အား ကဏ္ဍာဂေါတမ နဂါးမျိုးတို့နှင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ။

ခြေမရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ။
ခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ။
ခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ။
များသောခြေရှိသည့် သတ္တဝါတို့နှင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ။

ခြေမရှိသော သတ္တဝါသည် ငါ့ကို မညှဉ်းဆဲပါစေလင့်။
ခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါသည် ငါ့ကို မညှဉ်းဆဲပါစေလင့်။
ခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ငါ့ကို မညှဉ်းဆဲပါစေလင့်။
များသော ခြေရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ငါ့ကို မညှဉ်းဆဲပါစေလင့်။

အလုံးစုံသော သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့သည် ကောင်းမြတ်သော ကုဋ္ဌာရုံကိုကို တွေ့မြင်ကြပါစေ၊

မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်သို့မျှ မကောင်းသော ဆင်းရဲဒုက္ခသည် မကျရောက်ပါစေလင့်။

http://www.dhammadownload.com

မြတ်စွာဘုရား သည် ဂုဏ်တော်အားဖြင့် အတိုင်းအရှည်ပမာဏ မရှိ။

တထားတော်သည် ဂုဏ်တော်အားဖြင့် အတိုင်းအရှည် ပမာဏ မရှိ။

သံဃာတော်သည် ဂုဏ်တော်အားဖြင့် အတိုင်းအရှည် ပမာဏ မရှိ။

မြေ၊ ကင်းမြီးကောက်၊ ကင်းခြေများ၊ပင့်ကူ၊ အိမ်မြှောင်၊ ကြွက် ဟူသော ခန္ဓာဖြင့် တွားသွားတတ်သည့် သတ္တဝါတို့သည် ကား ကန့်သတ်မှုပြုတတ်သည့် ကိလေသာရှိသူများဖြစ်၍ အတိုင်း အရှည် ပမာဏရှိသူများ ဖြစ်ကုန်၏။

ငါသည်အကာအကွယ်အစောင့်အရှောက်ကို ပြုခဲ့ပြီးပြီ၊ အရံ အတားကို ပြုခဲ့ပြီးပြီ၊သတ္တဝါ များသည်ရှောင်ရှားကြကုန်လော့။ ငါသည် မြတ်စွာဘုရားအားရှိခိုးပါ၏။ ဝိပဿီစသော ခုနှစ်ဆူ သောဘုရားတို့အား ရှိခိုးပါ၏။

ဤသို့လျှင် မြေမင်းလေးမျိုးတို့ကို ဖေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဖြန့်ရမည် ဟုဟောကြားတော်မူသည်။

(ပရိတ်ကြီး၁၁ သုတ်မှ မြေအန္တရာယ်ကာကွယ်နိုင်သော ခန္ဓပရိတ် ၏ မူရင်းသုတ်ဖြစ်၍မူရင်းပါဠိအတိုင်း အပြည့်အစုံကြံ့ဆိုလိုက်ပါ၊ ဖြည်။)

၈။ ဒေဝဒတ္တသုတ်

မိမိကိုယ် မိမိဖျက်ဆီးသူလေးမျိုး

၆၈။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ထုဇဉ်ကိုဟ်ပြည့်၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌သီတင်း သုံးစဉ် ဒေဝဒတ်က သံဃာကို သင်းခဲ့ရှိထက်ခွာသွားခြင်းကို အဓိကာင်း ပြု၍ အောက်ပါစကားကို မိန့်ကြားတော်မူ၏။

“ရဟန်းတို့၊ ငှက်ပျောပင်၊ ဝါးပင် ကြူပင် ဟူသည် ပိပိကိုယ် မိမိ သတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီးရန်အသီးသီးသက်ဆိုက် လည်းကောင်း၊ အာဆာတိရ် မြင်းမသည် မိုးကိုယ်မိမိ သတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီးရန် ကိုယ်ဝန်ကို ယူသကဲ့သို

http://www.dhammadownload.com

လည်းကောင်း လို့အတူပင် မိမိကိုယ်မိမိသတ်ဖြတ်ရန် ဒဒဝဒတ်အား လာဘ်ရခြင်း၊ ပူဇော်ခံရခြင်း ကျော်ခစားခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၉။ ပဓာနသုတ်

အားထုတ်ခြင်းလေးမျိုး

၉၆။ စောင့်စည်းသောအားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း၊
ပယ်ဘသောအားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း၊
ပွားများသောအားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း၊
စောင့်ရှောက်သော အားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း၊
ဤသို့အားထုတ်ခြင်းလေးမျိုးရှိကြောင်း ဟောသည်။

ထို့လေးမျိုးတို့တွင် မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ် တရားဆိုးများ ပေါ်မလာစေရန် ဆန္ဒကိုဖြစ်စေခြင်း၊ လုံ့လဝီရိကို အားထုတ်ခြင်းသည် စောင့်စည်းသောအားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း 'သံဝရပ္ပဓာန' မည်၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသောအကုသိုလ် တရားဆိုးများကို ပယ်ရှားနိုင်ရန် ဆန္ဒကိုဖြစ်စေခြင်း၊ လုံ့လဝီရိယကိုအားထုတ်ခြင်းသည်ပယ်သောအားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း 'ပဟာနပ္ပဓာန' မည်၏။

မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပေါ်စေရန်ဆန္ဒကို ဖြစ်စေခြင်း၊ လုံ့လဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်းသည် ပွားများသောအားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း 'ဘာဝနာပဓာန' မည်၏။

ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ်တရားများ ထာယ်တံ့တိုးပွားစေရန် ဆန္ဒကိုဖြစ်စေခြင်း၊ လုံ့လဝီရိကို အားထုတ်ခြင်းသည် စောင့်ရှောက်သောအားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း 'အနုရက္ခဏာပဓာန' မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ အဓမ္မိကသုတ်

လူဘန်းစားလေးမျိုး တရားယုတ်သောအခါ

၇၀။ ပြည့်ရှင်မင်းတို့တရားမစောင့်သောအခါ မင်း၏မှူးမတ်တို့သည် တရားမစောင့်ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

မှူးမတ်တို့ တရားမစောင့်သောအခါ မြို့နေပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်တို့သည် တရားမစောင့်ကုန်။

မြို့နေ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့ တရားမစောင့်သောအခါ နိဂုံးသား ဇနပုဒ်သားတို့သည် တရားမစောင့်ကုန်။

နိဂုံးသား ဇနပုဒ်သားတို့တရားမစောင့်သောအခါ လွန်ခဲ့နေတို့ထည် မည်မျှတ် သွားလာ လှည့်လည်ကုန်၏။

လွန်ခဲ့နေတို့ မည်မျှတဲ့ သွားလာလှည့်လည်မှုအခါ နက္ခတ်တာရာတို့သည် မည်မျှတဲ့ သွားလာလှည့်လည်ကုန်၏။

နက္ခတ်တာရာတို့ မည်မျှတ် သွားလာ လှည့်လည်မှုအခါ ညခန့်နေတို့သည် မည်မျှတဲ့ဖြစ်ကုန်၏။

ညခန့်နေတို့ မည်မျှတဲ့ ဖြစ်သောအခါ ဥတုသုံးပါးနှင့် နှစ်တို့သည် မည်မျှတဲ့ဖြစ်ကုန်၏။

ဥတုသုံးပါးနှင့်နှစ်တို့ မည်မျှတ် ဖြစ်သောအခါ ယဇ်ပူဇော်တို့ကို နေကျလုပ်မှုအကြောင်းအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ မည်မျှတ်ဟိုက်ကုန်၏။[၂]

ယဇ်တို့သည် မည်မျှတဲ့တို့ဟုသောအခါ နတ်တို့သည် စိတ်ဆိုးကုန်၏။[၃]

၁။ "ပြာဟ္မဏဂဟပတိကဒါတိ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏော ဝေဿော သေဋ္ဌိ အဂါရိကာ အဿာဝသန္တာ ပုစ္ဆန်္တိ၊ ဝိဇေသသတော၊ ဓေ-ဃဒ" ဟူသော ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ (၃၄၂) နှင့်အညီ "ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ" ပုဒ်၌ ယည်း မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့မှ တစပါးသော လူဘုန်းစားအားလုံးကို ဂဟပတိ ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဤနေရာ၌မူ "အခြားဘုန်ဂရုပါသိနော ပြာဟ္မဏဂဟပတိယော" ဟူသော အဋ္ဌကထာစွဲနှင့် အညီ မြို့နေလူဘုန်းစားများကိုသာ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဝိသမံ ဝါတာ ဝါယန္တာ°–တိုက်သင့်သောအခါ မတိုက်ဘဲ မတိုက်သင့်သောအခါ၌ တိုက်ကုန်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ပြင်းပြင်းထန်ထန်တိုက်၍ တစ်ခ တစ်ရံ ညင်ညင်သာသာ တိုက်ကုန်၏။ မြေဝယ်လေ တိုက်ရမည့် အချိန်၌ တောင်လေတိုက်၍ တောင်လေတိုက်ရမည့် အချိန်၌ မြောက်လေ တိုက်ကုန်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၃။ ယဇ်တို့ မည်မျှတ် တိုက်သောအခါ သစ်ပင်ဂူဂန်နှင့် နတ်ဗိမာန်များ ပျက်စီးသောကြောင့် နတ်တို့ စိတ်ဆိုးကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

နှတ်တို့စိတ်ဆို့ခဿဘအခါ မိုးသည် ကောင်းစွာမရွာ။

မိုးကောင်းစွာ မရွာသည်ရှိသော် ကောက်ပဲသီးနှံတို့သည် မညှိ မည်တ် မှည့်ကုန်၏။

မညှိဉည်တ်မှည့်သော ကောက်ပဲသီးနှံတို့ကိုစားသော လူတို့သည် အသက်တိုသူ၊ အဆင်းမလှသူ၊ အနာဇဏ်ရှိမျှားသူမျှား ဖြစ်ကုန်၏။

ပြည်ရှင်မင်းတို့ တရားဓစောင့်သောအခါ မင်း၏ မှူးမတ် အမှုထမ်းတို့သည် တရားစောင့်ကုန်၏။

မင်း၏ မှူးမတ် အမှုထမ်းဘို တရားစောင့်သောအခါ မြို့နေပုဏ္ဏား သူကြွယ်တို့ တရားစောင့်ကုန်၏။

မြို့နေပုဏ္ဏား သူကြွယ်တို့ တရားစောင့်ဓသောအခါ နိဂုံးသားဇနပုဒ်သားတို့သည် တရားစောင့်ကုန်၏။

နိဂုံးသား ဇနပုဒ်သားတို့ တရားစောင့်သောအခါ လနှင့်နေတို့သည် ညီညွတ်စွာ ဆွဲးလာ လှည့်လည်ကုန်၏။

လနှင့်နေတို့ ညီညွတ်စွာ သွားလာလှည့်လည်သောအခါ နက္ခတ်တာရာတို့သည် ညီညွတ်စွာ သွားလာလှည်ကုန်၏။[၁]

နက္ခတ်တာရာတို့ ညီညွတ်စွာ သွားလာ လှည့်လည်သောအခါ ညနှင့်နေ့တို့သည် ညီညွတ်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။

ညနှင့်နေ့တို့ ညီညွတ်စွာဖြစ်သောအခါ လနှင့်လဝက်(လဆန်းနှင့် လဆုတ်)တို့သည် ညီညွတ်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။

လနှင့်လဝက်(လဆန်း လဆုတ်)တို့ ညီညွတ်စွာ ဖြစ်ဓသောအခါ ဥတုသုံးပါးနှင့်နှစ်တို့သည် ညီညွတ်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။

၁။ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌ ကြွတ္ထိကာနက္ခတ် မွန်းတည့်၏၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့၌ မိဂသီနက္ခတ် မွန်းတည့်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် မိမိတို့ဆိုင်ရာအချိန်၊ကာလနှင့်ညီညွတ်စွာ နက္ခတ်တာရာတို့သည် လှည့်လည်သွားလာကုန်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဥတုသုံးပါးနှင့်နှစ်တို့ ညီညွတ်စွာဖြစ်သောအခါ လေတို့သည်တိုက်
နေကျ လမ်းကြောင်းအတိုင်း ညီညွတ်မှုစွာ တိုက်ကုန်၏။
လေတို့ ညီညွတ်စွာ တိုက်သောအခါ နတ်တို့သည် စိတ်မဆိုးကုန်။
နတ်တို့စိတ်မဆိုးသောအခါ မိုးသည် ကောင်းစွာရွာ၏။
မိုးကောင်းစွာရွာသောအခါ ကောက်ပဲသီးနှံတို့သည် ညီညွတ်စွာ
မှည့်ကုန်၏။

ညီညွတ်စွာမှည့်သော ကောက်ပဲသီးနှံတို့ကို စားသော လူတို့သည်
အသက်ရှည်သူ၊ အဆင်းလှသူ၊ ခွန်အားကောင်းသူ၊ အနာရောဂါနည်း
သူများ ဖြစ်ကုန်၏။

မြစ်ကိုကူးသော နွားအပေါင်းတို့တွင် ရှေ့ဆောင်နွားလားကြီးက
ကွေ့ဖောက်၍သွားလျှင် နောက်မှလိုက်သော နွားအပေါင်းတို့ကလည်း
ကွေ့ကောက်၍ လိုက်ကုန်၏။ ထို့အတူပင် လူတို့တွင်လည်း အမြတ်ဆုံးဟု
သတ်မှတ်ထားသောမင်းသည် တရားမဲ့ကျင့်လျှင် အခြားလူများမှာ
ဆိုဖွယ်မရှိတော့၊ မင်းတရားမဲ့လျှင် တစ်နိုင်ငံလုံး ဒုက္ခရောက်၏။

"မြစ်ကိုကူးသော နွားအပေါင်းတို့တွင် ရှေ့ဆောင်နွားလားကြီး
ဖြောင့်ဖြောင့်သွားလျှင် နောက်မှလိုက်သော နွားအပေါင်းတို့ကလည်း
ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်ကုန်၏။ ထို့အတူပင် လူတို့တွင်လည်း အမြတ်ဆုံးဟု
သတ်မှတ်ထားသော မင်းသည် တရားနှင့်အညီကျင့်လျှင်အခြားလူများမှာ
ဆိုဖွယ်မရှိတော့။ မင်းသည် တရားရှိသူဖြစ်လျှင် တစ်နိုင်ငံလုံး
ချမ်းချမ်းသာသာ နေရ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၈။ အပဏ္ဏကဝဂ်

၁။ ပဓာနသုတ်

မလွဲချော်နိုင်သော အကျင့်လေးပါး

၂၁။ သီလရှိခြင်း၊ များစွာသော အကြားအမြင်ရှိခြင်း၊ အားထုတ်
အပ်သောလုံ့လဝီရိယရှိခြင်း၊ ပညာရှိခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်

၁။ ပဋ္ဌသာတိ မဂ္ဂပွဋိပန္နာ—အင်္ဂကထာ၊ ပကဋ္ဌံပဓံနံ အဋ္ဌသံ တေသန္တိ
ပဋ္ဌသာ။ အဋ္ဌသံ ပဂတာ ပဋိပန္နာတိဝါ ပဋ္ဌသာ။ ပကတ် မဂ္ဂဂါမိဋ္ဌနာ—
ဋီကာ။

http://www.dhammadownload.com

စုံဒသာ ရဟန်းသည် မလွဲချော်နိုင်သော အကျင့်ကိုကျင့်သူ ဖြစ်သည်။ အာသဒေါတထုးမျှး ကုန်ခန်းရန် အကြောင်းကိုလည်း ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ပြီးသူ ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားသည်။

၂၂။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်၌ နေကွမ္မဝိတက်၊ အဗျာပါဒဝိတက်၊ အဝိဟိံသာဝိတက်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော တထုးဒလးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် မလွဲချော်နိုင်သော အကျင့်ကိုကျင့်သူဖြစ်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၃။ သပ္ပုရိသသုတ်

သူယုတ်နှင့်သူကောင်း အင်္ဂါများ

သူယုတ်အင်္ဂါ လေးပါး

၂၃။ (၁) သူတစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ကို မမေးဘဲနှင့်ပင်ပြောတတ်ပြီး မေးလျှင်လည်း ခဲ့ကာ၍ ပြောတတ်ခြင်း။

(၂) သူဘစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မကြားလျှင်မပြောတတ်၊ မေးလျှင်လည်း လျှော့ပါ၍ ပြောတတ်ခြင်း။

(၃) မိမိ၏ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ကို မမေးလျှင်မပြော၊ မေးလျှင် လျှော့ပါထိန်ချန်၍ မပြည့်မစုံပြောခြင်း။

(၄) မိမိ၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မမေးဘဲနှင့် ပြောတတ်ပြီး မေးလျှင်လည်း ခဲ့ကာ၍ ပြောတတ်ခြင်း-

ဤ အင်္ဂါဒလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို သူယုတ်မာဟု သိရမည်။

သူမတော်ကောင်းအင်္ဂါ လေးပါး

(၁) သူတစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ကို မမေးလျှင်မပြော၊ မေးလျှင် ခဲ့ကာ၍ မပြောဘဲ လျှော့ပါ၍ ပြောခြင်း၊

(၂) သူတစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မကြားဘဲနှင့်ပင် ပြောခြင်း၊ မေးလျှင်လည်း မထိန်ချန်ဘဲ ပြည့်စုံအောင်ပြောခြင်း။

(၃) မိမိ၏ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ကို မမေးဘဲနှင့်ပင်ပြောခြင်း၊ မေးလျှင်လည်း ထိန်ချန်မထားဘဲ ပြည့်စုံအောင် ပြောခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

(၄) မိမိ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုမမေးဘဲနှင့်မပြော။ ဝေးလျှင်လည်း ခဲ့ကားနှိ မပြောဘဲ လျှောပေါ်၍ ပြောခြင်း၊ ကျိုးဂုဏ်ဖေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို သူတော်ကောင်းဟု သိရမည်။

ယောကွမအိမ်ဒရာက်စ ခဲ့ပြီးမကဲ့သို့

ယောကွမကိမ်သို့ လိုက်ပါလာသော ခဲ့ပြီးသည် ရောက်စအခါ၌ပင် ယောကွမနှင့်လင်စသည်တို့ကပေါ်၌အရှက်အကြောက်ကြီးစွာပြီး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု၊ ရင်းနှီးမှုရှိလာသောအခါ၌ကား ယောကွမနှင့်လင်သားတို့ကိုင် ထိမဲ့မြင်စကား ပြောဆိုသကဲ့သို့၊ ထို့အတူသာသနာတော်၌ဝင်သို့ ဝင်လာသော အချို့ဂဟန်းသည် ရဟန်းဖြစ်စ အခါ၌ပင် ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ စသည်တို့ကပေါ်၌ရှက်ကြောက်မှုရှိပြီး နောင်ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိလာသော အခါ၌ကား ဆက်ဆံပြောဆိုတိုင်ပင် မထိုးလေးစားပြုတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဂုဏ်တော်ကြီးသည် "ယောကွမအိမ်သို့ရောက်စခဲ့ပြီးမနှင့်တူသော စိတ်ဖြင့်နေကုန်ကြံ" ဟူ၍ အဆုံးထုတ်ရသည်ဟု ဟောကြားတော်မူသည်။

၃၄။ ပထမအင်္ဂသုတ်၌ မြက်သောသီးမြက်သောသမာဓိ၊ မြက်သောပညာ၊ မြက်သောဝိမုတ္တိဟူ၍ မြက်သောတရား ငါးပါး ရှိ၏ဟု ဟောတော်မူသည်။

၃၅။ ဒုတိယ အင်္ဂသုတ်၌ မြက်သောရုပ်၊ မြက်သောဒဏ္ဍနှာ၊ မြက်သောသညာ၊ မြက်သောဘာဟူ၍ မြက်သောဘာဟူ၍ မြက်သောဘာဟူ ငါးပါးရှိ၏ဟု ဟောတော်မူသည်။ (အကြောင်းရပ်ကို သိသိခြင်းဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏။ ထိုရပ်သည်ကို မြတ်မသောရပ် ညံ့ဖျင်းသောသညာတို့ဟူသည်း နည်းတူဖြစ်၏။ အခြားအတွေးအတွေးတည်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏။ ထိုအတွေးတော်တည်မြတ်သောသညာကိုဟု ဖွင့်ပြဆိုသည်။)

၆။ ကုသိနာရသုတ်

ယုံမှားမှု ငါးပါးကင်းသောရဟန်းများ

၃၆။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကုသိနာရုံ၌သည် မလ္လာမင်းတို့၏ယင်ကြင်း ဥယျာဉ် ဧာင်ကြင်ပင်ပျိုအစုံတို့ကြား ရှိခဲ့သောင်စောင်းထက်၌လျောင်းစက်

http://www.dhammadownload.com

နေစဉ်ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးအချိန်၌ ရဟန်းတို့အားအောက်ပါစကားကိုမြွက်ကြားတော်မူသည်။

"ရဟန်းတို့ ဘုရား၌ဖြစ်စေ၊ တရား၌ဖြစ်စေ၊ သံဃာ၌ဖြစ်စေ၊ ဂေါ်၌ဖြစ်စေ၊ အကျင့်၌ဖြစ်စေ တွေးတောယုံမှားခြင်းသည် တစ်စုံ တစ်ယောက်သော ရဟန်းအား အကယ်၍ ရှိငြားအုံး၊ မေးလျှောက်ကြကုန်လော မြတ်စွာဘုရားသည် 'ငါတို့မျက်မှောက်၌ထင်ရှားရှိခဲ့ပါလျက် ငါ တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို မျက်မှောက်၌ မေးလျှောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ကြကုန်ဟူ၍ နောင်အခါ နှလုံးမသာခြင်း မဖြစ်ကြကုန်လင့်"

အထက်ပါစကားကို ဗုဒ္ဓက သုံးကြိမ်တိုင်အောင် မိန့်ကြားသော်လည်း ရဟန်းတို့သည်ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်၏။ ထိုအခါဗုဒ္ဓက 'ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ရိုသေခြင်းဖြင့် မမေးမလျှောက်လိုကြသည် ရှိသော် အာဖဝဲရဟန်းအချင်းချင်း သော်လည် ယုံမှားမှုကို၊ ပြောကြားကြကုန်လော" ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ယင်းသို့မိန့်ကြားသော်လည်း ရဟန်းတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်သာနေကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဂျင်အာနန္ဒာက "အရှင်ဘုရား အံ့သြဖွယ် ကောင်းလှပါသည်၊ မဖြစ်ဖူးမြဲထူးကဲလှပါသည်။ ဤရဟန်း သံဃာအပေါင်းတွင်တစ်ပါးသော ရဟန်းအားမျှသော်လည်း ဘုရားတရားစသည်တို့၌ တွေးတော ယုံမှားခြင်းသည် မရှိ။ အာနန္ဒာ၊ မှန်၏။ ဤငါးရာသောရဟန်းတို့တွင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သော ရဟန်းသည်အပါယ်သို့ကျရောက်ခြင်းမရှိသောကိန်းသေမြဲသောအထက်ဂဉာဏ်လျှင်လဲ့လျောင်းရှိသော သောတာပန် ဖြစ်ပေသည်။"

(ဤမိန့်ကြားချက်မျှသည်ဒီဃာနိကာယ် မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌လည်းပါဝင်ပါသည်၊ ယုံမှားမှုငါးပါးဖြစ်နေ၍စတုက္ကနိပါတ်၌ဤသုတ်ပါဝင်နေခြင်းကိုလည်း စဉ်းစားရန်ရှိပါသည်။)

http://www.dhammadownload.com

၇။ အစိန္တေယျသုတ်

မကြံစည်အပ်သော အရာလေးပါး

၇၇။ လောကဒ်၌ မကြံစည်အပ်သော အရာ၄လေးပါးရှိ သည်းယင်း တို့ကို ကြံစည်သူသည် ရူးသွပ်ဖွယ်၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းဖွယ်သာရှိ၏။ ထိုအရာ လေးပါးကား-

(၁) ဘုရားရှင်တို့၏ ဘုရားအရာ၊
(၂) စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်၏ စျာန်အရာ၊
(၃) ကံ၏အကျိုး၊
(၄) လောကအကြောင်းကို ကြံစည်ခြင်း၊

ဤလေးပါးတို့ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

(လနှင့်နေတို့ကို မည်သူကပြုလုပ်ဖန်ဆင်းခဲ့သနည်း၊ကမ္ဘာမြေကြီး နှင့် မဟာသမုဒ္ဒရာတို့ကို မည်သူက ပြုလုပ်ခဲ့သနည်း၊ စသည်ဖြင့် ကြံစည် ခြင်းသည် လောကအကြောင်းကို ကြံစည်ခြင်းမည်၏ဟု ဆိုပါသည်။

၈။ ဒက္ခိဏသုတ်

အလှူစင်ကြယ်ခြင်း လေးမျိုး

၇၈။ အလှူစင်ကြယ်ခြင်းတို့သည်-
(၁) အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်မှ စင်ကြယ်၍ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှ မစင်ကြယ်သော အလှူ၊
(၂) အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှ စင်ကြယ်၍ အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်မှ မစင်ကြယ်သော အလှူ၊
(၃) အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းကောင်း၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှ လည်းကောင်း မစင်ကြယ်သော အလှူ၊
(၄) အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းကောင်း၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းကောင်း စင်ကြယ်သောအလှူ

ဟူ၍ လေးပါးရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုလေးပါ၊ တို့တွင် ဖာကြင်းအလှူ၌ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလရှိ၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကား သီလမရှိ။ထို့အလှူသည် ထလှူဒပး ပုဂ္ဂိုလ်မှ စင်ကြယ်၍ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှ မစင်ကြယ်သော အလှူမည်၏။

အကြင်အလှူ၌ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလမရှိ။ ထလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကားသီလရှိ၏။ ထို့အလှူသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှ စင်ကြယ်၍ အထဲခပး ပုဂ္ဂိုလ်မှ မစင်ကြယ်သော ထလှူမည်၏။

အကြင်အလှူ၌ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၊ နှစ်ဦးလုံးသည် သီလမရှိ၊ ထို့ထလှူသည် အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းကောင်း၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းကောင်း မစင်ကြယ်သော အလှူမည်၏။

အကြင်အလှူ၌ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးလုံးသည် သီလမရှိ။ ထို့အလှူသည် အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းမကောင်း၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းကောင်း မစင်ကြယ်သော အလှူမည်၏။

အကြင်အလှူ၌ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးလုံးသည် သီလရှိ၏။ ထို့အလှူသည် အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းကောင်း အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှလည်းကောင်း စင်ကြယ်သော အလှူမည်၏-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ ဝဏ္ဏသုတ်

ကုန်သွယ်မှုလေးမျိုး

၂၉။ အခါတစ်ပါး၌ ဃနှင် သာဂိုပုတ္တရာက ဗုဒ္ဓအား ဤသို့ ဓမ်းလျောက်ထားသည်။

"အရှင်ဘုရား၊ ဤလောက၌အချို့သောသူ အားထုတ်အပ်သော ကုန်သွယ်မှုသည် ကုန်သွယ်မှုဖြင့်းတူမျှသည်သာဖြစ်ပါလျက် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပါသည်။

ဤအချို့သောသူ အားထုတ်အပ်သော ကုန်သွယ်မှုသည် ကုန်သွယ်မှုဖြင့်းတူမျှသည်သာဖြစ်ပါလျက် ရည်မှန်းချက်အတိုင်း မဖြစ်ပါ။

ဤအချို့သောသူ အားထုတ်အပ်သော ကုန်သွယ်မှုသည် ကုန်သွယ်မှုဖြင့်းတူမျှသည်သာဖြစ်ပါလျက် ရည်မှန်းသည့်အတိုင်း ဖြစ်သောသည်။

ဤအချို့သောသူ အားထုတ်အပ်သော ကုန်သွယ်မှုသည် ကုန်သွယ်မှုဖြင့်းတူမျှသည်သာဖြစ်ပါလျက် ရည်မှန်းသည်ထက်သာလွန်သော အကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ဆာဘယ်သို့သော အနုကြောင်း အာဒဿနအပုံတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း"

ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အမေးကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူသည်။

"သာရိပုတ္တရာ၊ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား 'အရှင်အလိုရှိသော ပစ္စည်းကို မိန့်ကြားပါလော' ဟုဖိတ်ကြားပြီး ထိုဖိတ်ကြားသော ပစ္စည်းကို မလှူခဲ့။ ထိုသူသည် ထိုဘဝမှ စုတေ၍ ဤလူ့ဘုံသို့ ရောက်လာသည်ရှိသော် အကြင်အကြင် ကုန်သွယ်မှုကိုပြု၏၊ ထိုထိုကုန်သွယ်မှုသည် ပျက်စီးခြင်းသို့သာ ရောက်၏။

ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ရသေ့ ရဟန်းတို့ဟား အလိုရှိသော ပစ္စည်းဖြင့်ဖိတ်ကြားပြီး ထိုပစ္စည်းကို အလိုရှိသလောက် မပေးလှူခဲ့။ ထိုသူသည် ထိုဘဝမှစုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ ရောက်လာသည်ရှိသော် အကြင်အကြင် ကုန်သွယ်မှုကို အားထုတ်၏။ ကိုထို ကုန်သွယ်မှုသည် ရည်မှန်းသည့်အတိုင်း မဖြစ်ခဲ့၊

ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား အလိုရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် ဖိတ်ကြားပြီး ထိုပစ္စည်းကို အလိုရှိသလောက် ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် ထိုဘဝမှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ ရောက်လာသည်ရှိသော် အကြင်အကြင် ကုန်သွယ်မှုကိုပြု၏၊ ထိုထို ကုန်သွယ်မှုသည် ရည်မှန်းသည်အတိုင်း ဖြစ်၏။

ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား အလိုရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် ဖိတ်ကြားပြီး ထိုပစ္စည်းကို အလိုရှိသည်ထက်ပို၍ ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် ထိုဘဝမှစုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ ရောက်ရှိလာသည်ရှိသော် အကြင်အကြင် ကုန်သွယ်မှုကိုပြု၏၊ ထိုထို ကုန်သွယ်မှုသည် ရည်မှန်းသည်ထက် သာလွန်၍ အကျိုးရှိ၏၊

သာရိပုတ္တရာ၊ ကုန်သွယ်မှုခြင်း တူမျှသည်သာ ဖြစ်ပါလျက် အကျိုးရှိမှု ကွဲပြားရခြင်း၏ အကြောင်း အာဒဿနအပုံတို့ကား ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီး၊ သော အကြောင်းများပင် ဖြစ်ပေသည်"

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ကမ္မောဇသုတ်

မိန်းမများ ကမ္မောဇတိုင်းသို့ မသွားရခြင်း အကြောင်းလေးပါး

၈၀။ ကောသမ္မိပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးစဉ် ရှင်အာနန္ဒာက မေးလျှောက်၍ ဗုဒ္ဓက ဖြကြားခြင်းဖြစ်သည်။

"အရှင်ဘုရား၊ မာတုဂါမသည် တရားရုံး၌ (တရားသူကြီးအဖြစ် ဖြဝ့်) မထိုင်ရခြင်း၊ (ကုန်သွယ်ခြင်း၊ လယ်လုပ်ခြင်းစသော) စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကြီးများကို မလုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ ကမ္မောဇတိုင်း (စသော တိုင်း တစ်ပါး)သို့ စီးပွားမျှာရန် မသွားရခြင်းတို့၏ အကြောင်းကား အဘယ် ပါနည်း"

"အာနန္ဒာ၊ မာတုဂါမသည် အမျက်ဒေါသကြီး၏။ မနာလိုမှု တတ်၏။ ငန်တိုတတ်၏။ ပညာနည်း၏။ ဤအကြောင်းလေးပါးကြောင့် မာတုဂါမသည်တရားရုံး၌(တရားသူကြီးအဖြစ်)မထိုင်ရခြင်းဖြစ်၏။(ကုန် သွယ်ခြင်း၊ လယ်လုပ်ခြင်းစသော)စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများကို မလုပ် ကိုင်ရခြင်းဖြစ်၏။ ကမ္မောဇတိုင်း(စသောတိုင်းတစ်ပါး)သို့ စီးပွားမျှာရန် မသွားရခြင်းဖြစ်၏"

၉။ မဇလဝဂ်

၁။ ပါဏာတိပါတသုတ်

သူ့အသက်သတ်ခြင်းစသော အင်္ဂါလေးပါး

၈၁။ သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာ ခိုးခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ဖောက်လဲ့ဖောက်ပြန်ကျင့်ခြင်း၊ မုသားပြောခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါး နှင့်ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ ငရဲသို့ကျရောက်သည်။ သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းစသော အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်ဟု ဟောကြားသည်။

၁။ နကမ္မေဇံဂန္ဆိတိတိ သောဂေသင်္ကိုရကတ္ထာဃယ ကမ္မောဇရဋ္ဌံနဂန္ဆိတိ ဒေသနာတော့မေဝ စေတံ၊ ယံကိဉ္စိဝိ တိရောရဋ္ဌံ နဂန္ဆိတိတိ အတ္ထောအာဇ္ဇကထာ။

http://www.dhammadownload.com

၈၂။ မုသာဝါဒသုတ်၌ မုသားပြောခြင်း၊ ကုန်းချောစကားခပြောခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားပြောခြင်း၊ သိမ်ဖျင်းသော စကားကို ပြောခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ ငရဲသို့ ကျရောက်သည်။ မုသားပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း စသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပင့်ချလိုက်သကဲ့သို့ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်ဟု ဟောကြားသည်။

၃။ အာဝဏ္ဏောရဟသုတ်

မချိုးမွမ်းထိုက်သူကို ချိုးမွမ်းခြင်းစသော အင်္ဂါလေးပါး

၈၃။ ဉာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မူ၍ မချိုးမွမ်းထိုက်သူကို ချိုးမွမ်းခြင်း၊
ဉာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မူ၍ ချိုးမွမ်းထိုက်သူကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊
ဉာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မူ၍ မကြည်ညိုဖွယ်အရာ၌ ကြည်ညိုမှုကို ပြခြင်း၊
ဉာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မူ၍ ကြည်ညိုသင့်သော အရာ၌ မကြည်ညိုမှုကို ပြခြင်း၊

ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ ငရဲသို့ကျရောက်သည်။

ဉာဏ်ဖြင့် စိစစ်၍ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊
ဉာဏ်ဖြင့် စိစစ်၍ ချိုးမွမ်းထိုက်သူကို ချိုးမွမ်းခြင်း၊
ဉာဏ်ဖြင့်စိစစ်၍ မကြည်ညိုဖွယ်သော အရာ၌ မကြည်ညိုမှု ပြခြင်း၊
ဉာဏ်ဖြင့် စိစစ်၍ ကြည်ညိုသင့်သောအရာ၌ ကြည်ညိုမှုကို ပြခြင်း၊

ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်ဟု ဟောကြားသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ကောဓဂရုသုတ်

အမျက်ဒေါသကို အလေးပြုခြင်းစသော အင်္ဂါလေးပါး

၁၄။ သူတော်ကောင်းတရားကို အလေးမပြုဘဲ အမျက်ဒေါသကို အလေးပြုခြင်း၊ သူတစ်ပါးကျေးဇူးကိုချဖျက်မှု 'မက္ခ' ကို အလေးပြုခြင်း၊ လာဘ်ရမှုကို အလေးပြုခြင်း၊ အပူဇော်ခံရမှုကို အလေးပြုခြင်း ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည်ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ငရဲသို့ကျရောက်သည်။

အမျက်ဒေါသကိုအလေးမပြုဘဲ သူတော်ကောင်းတရားကိုအလေးပြုခြင်းစသောအင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်ဟု ဟောကြားသည်။

၅။ တမောတမသုတ်

အမှောင်ဖြစ်၍ အမှောင်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသူ စသော ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုး

၁၅။ အမှောင်၌ ဖြစ်၍ အမှောင်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသူ၊

အမှောင်၌ဖြစ်၍ အလင်းလျှင်လဲလျောင်းရာရှိသူ၊
အလင်း၌ဖြစ်၍ အမှောင်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသူ၊
အလင်း၌ဖြစ်၍ အလင်းလျှင်လဲလျောင်းရာ ရှိသူ-၊
ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့တွင် အကြင်သူသည် ဒုန်းစင်္ကြာမျိုး၊ နှိုးဖျာရက်သောအမျိုးစသည် နိမ့်ကျမသာ အမျိုး၌ဖြစ်၍ ဆင်းရဲ၏။ ပင်ပန်းစွာ အသက်မွေးရ၏။ အဆင်းမလှ၊ အနာဂဏ္ဍာမျှား၏။ မျက်စိနာစသော ကိုယ်အင်္ဂါခွူတို့၏။ ကိုယ်နှုတ်စိတ်သုံးပါးဖြင့် မကောင်းသော အကျင့်ကိုလည်းကျင့်၏။ ထိုသူသည် ဇသလွန်သောအခါ အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်၏။ ထိုသူသည် 'အမှောင်၌ဖြစ်၍ အမှောင်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆရာကြင်သူသည်နိမ့်ကျသောအမျိုးဌာပြစ်၍ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ၊ ရုပ်အဆင်းမလှသူ၊ အနာဂါရုဂါမျိုးသူဖြစ်ခြင်းဒဿဝ်လည်းကုိယ် နှုတ် စိတ် သုံးပါးဖြင့် ကောင်းသောအမူကို ပြုလုပ်၏။ ထိုသူသည် သေလွန်သောအခါ နုတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။ ထိုသူသည် 'အမွောင်ဌာဖြစ်၍ အလင်းလျှင်လဲလျောင်းရာဌာနမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏။

အကြင်သူသည် မင်းမျိုးပုဏ္ဏားသူကြွယ်မျိုး စသည့် မြင့်မြတ်သောအမျိုးဌာဖြစ်ကာ ချမ်းသာကြွယ်ဝ၏။ အဝတ်အစားစသည်တို့ဖြင့် မပင်မပန်း ရှိ၏။ တင့်တယ်သောရုပ်အဆင်းလည်းရှိ၏။ သို့သော်ကုိယ်နှုတ်စိတ် သုံးပါးဖြင့် မကောင်းသောအမှုကို ပြုကျင့်၏။ ထိုသူသည် သေလွန်သော အခါ အပါယ်ဝရဲသို့ ကျရောက်၏။ ထိုသူသည် 'အလင်းဌာဖြစ်၍ အမွောင်လျှင် လဲလျောင်းကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏။

အကြင်သူသည် မြင့်မြတ်သော အမျိုးဌာဖြစ်၍ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ ရုပ်အဆင်းဟင့်တယ်သူဖြစ်ပြီး ကုိယ်နှုတ်စိတ် သုံးပါးဖြင့်လည်း မကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ ထိုသူသည် သေလွန်သောအခါ နုတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။ ထိုသူသည် 'အလင်းဌာဖြစ်၍ အလင်းလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၈၆။ သြဇာတေဇာဇာတသုတ်၌ ယုတ်နိမ့်သည်ဖြစ်၍ယုတ်နိမ့်လတ္တံ့သော်သူ၊ ယုတ်နိမ့်သည်ဖြစ်၍ မြင့်မြတ်လတ္တံ့မသော်သူ၊ မြင့်မြတ်သည်ဖြစ်၍ ယုတ်နိမ့်ဆင်တ္တံ့မသော်သူ၊ မြင့်မြတ်သည်ဖြစ်၍ မြင့်မြတ်လတ္တံ့သော်သူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိကြောင်း ဟောပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ တဖမာတမသုတ် အတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

၇။ ပုတ္တသုတ်

ရဟန်းလေးမျိုး

၁၆။ ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားမှု မရှိသောရဟန်း၊ ပုဏ္ဏရိုက်ကြာနှင့်တူသောရဟန်း၊ ပဒုမ္မာကြာနှင့် တူသောရဟန်း၊ ရဟန်းတို့တွင် သိမ်ဖမ္ဘူးညံ့ဆဲသောရဟန်း ဟူ၍ ရဟန်းဓလေးမျိုးရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုလေးမျိုးတို့တွင် အဘိသိက်သွန်းအပ်ပြီးသော မင်း၏သားကြီးသည် အဘိသိက် မသွန်းရသေးသော်လည်း (မင်းဖလောင်းအဖြစ်မှ) ရွှေ့လျားခြင်းသို့ မရောက်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ဤသာသနာ၌ အကြင်ရဟန်းသည် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍သိက္ခာသုံးပါးကိုကျင့်ဆဲဖြစ်၏။ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဒယာဂဒလေးပါး ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုတောင့်တလျက်နေ၏။ ဤရဟန်းသည် 'ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားမှုမရှိသောရဟန်း'မည်၏။

အကြင်ရဟန်းသည်အာသဝေါတရား လေးပါးကုန်ခြင်း ကြောင့် အာသဝေါကင်းရာဖြစ်သော စိတ်၏လွတ်မြောက်မှု၊ပညာဖြင့်လွတ်မြောက်မှုကို ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာ ပြည့်စုံ၍ နေ၏။ ဝိမောက္ခရှစ်ပါးကိုမူ နာမကာယဖြင့်တွေ့ထိ၍မနေ။ဤရဟန်းသည် 'ပုဏ္ဏာရိုက်ကြောနှင့်တူသော ရဟန်း'မည်၏။[၁]

အကြင်ရဟန်းသည်အာသဝေါကင်းရာဖြစ်သောစိတ်၏လွတ်မြောက်မှု၊ ပညာ၏ လွတ်မြောက်မှုကို ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာ ပြည့်စုံစေ၍ နေ၏။ ဝိမောက္ခ ရှစ်ပါးကိုလည်း နာမကာယဖြင့် တွေ့ထိ၍နေ၏။ ဤရဟန်းသည် 'ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူသောရဟန်း'မည်၏။[၂]

အကြင်ရဟန်းသည် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍သာလျှင် မျှားစွာသော သက်ဒုက္ခ၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ဟူသော ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်ရ၏။[၃] မးတောင်းပန်အပ်ဘဲ ကားအနည်းငယ်မျှကိုသာသုံးဆောင်ရ၏။ အတူနေ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် ထိုရဟန်းကိုနှစ်မြို့ဖွယ်ဖြစ်သော ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ တို့ဖြင့်သာလျှင် မျှားစွာ ပြုမူဆက်ဆံကြ၏။ မနှစ်မြို့ဖွယ် ဖြစ်သောကံသုံးပါးဖြင့်ကား အနည်းငယ်သာ ပြုမူဆက်ဆံ

၁။ ပုဏ္ဏာရိုက်ကြာသည် ပွင့်ချပ်တစ်ရာမပြည့်သကဲ့သို့ ဤရဟန်းသည်လည်း ဈာန်အဘိဉာဏ်မရသဖြင့် မပြည့်စုံသော ဂုဏ်ရှိသောကြောင့် 'ပုဏ္ဏာရိုက်ကြာနှင့်တူသော ရဟန်း'မည်၏။ -အဋ္ဌကထာ။

၂။ ပဒုမ္မာကြာသည် ပွင့်ချပ် ဝန်းစွာ ပြည့်သကဲ့သို့ ဤရဟန်းသည်လည်း ဈာန်အဘိဉာဏ် ရ၍ ပြည့်စုံသော ဂုဏ်ရှိသောကြောင့် ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူသောရဟန်းမည်၏။ အဋ္ဌကထာ။

၃။ ဒါယကာတို့က ဖိတ်ကြားလှူဒါန်းသည့်ပစ္စည်းကိုသာ မျှားစွာသုံးဆောင်ရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ကြ၏။ နှစ်မြို့ဖွယ် ဖြစ်သော ပူဇော်ခြင်းကိုသာ မျှားစွာ ဆောင်ကြ၏။ မနှစ်မြို့ဖွယ်ဖြစ်သော ပူဇော်ခြင်းကိုကား အနည်းငယ်သာ ဆောင်ကြ၏။ သည်းခြေ သလိပ်စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါဝေဒနာတို့သည် ထိုရဟန်းအား မျှားစွာမဖြစ်ကုန်။ ထိုရဟန်းသည် ရောဂါဝေဒနာ နည်း၏။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေခြင်း ဖြစ်သည့်စျာန်လေးပါးကို အလိုရှိတိုင်း၎င်း အာသဝေါကင်းဆုံးဖြစ်သော စိတ်၏လွတ်မြောက်မှု၊ ပညာဖြင့် လွတ်မြောက်မှုကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာ ပြည့်စုံစ၍ နေနိုင်၏။ ဤရဟန်းသည် 'ရဟန်းတို့တွင် သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ရဟန်း' မည်၏။

"ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းတို့တွင် သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ရဟန်း" ဟူသော စကားကို ကောင်းစွာ ဆိုသော သူသည် ငါ့ကိုသာလျှင် ရည်ညွှန်း၍ ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့၊ ငါသည် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင် မျှားစွာသော ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်ရ၏။ မတောင်းပန်အပ်ဘဲကား အနည်းငယ်မျှသာ သုံးဆောင်ရ၏....အာသဝေါကင်းရာ ဖြစ်သော စိတ်၏ လွတ်မြောက်မှု၊ ပညာဖြင့် လွတ်မြောက်မှုကိုလည်း၊ ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာ ပြည့်စုံစ၍ နေနိုင်၏ဟု မိန့်ကြားပါသည်။

၈။ သံယောဇနသုတ်

သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်းနှင့် ရဟန်းလေးမျိုး

၈၈။ သံယောဇဉ်သုံးပါးကုန်သော သေတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားမှု ရှိသော ရဟန်းမည်၏။

သံယောဇဉ် သုံးပါးကုန်ပြီး ရာဂ ဒေါသ မောဟ ခေါင်းပါးသော သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပုထုဇ္ဇနရိပ်ကြာနှင့် တူသော ရဟန်းမည်၏။

အောက်အဖို့ရှိသော သံယောဇဉ် ငါးပါးကုန်ခြင်းကြောင့် ဤစာမဘုံသို့ ပြန်မလာတော့သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဒုမ္မာကြာနှင့် တူသော ရဟန်းမည်၏။

အာသဝေါကင်းရာ ဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှုကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည့် ရဟန်းတို့တွင် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ရဟန်းမည်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့် ရဟန်းလေးမျိုး

၈၉။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ စသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားမှု မရှိသော ရဟန်းမည်၏။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ သမ္မာဉာဏ်၊ သမ္မာဝိမုတ္တိတို့နှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း ဝိမောက္ခရှစ်ပါးကို နာမကာယဖြင့် တွေ့ထိ၍ မနေသော (သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပုထုဇ္ဇရိုက်ကြားနှင့်တူသော ရဟန်းမည်၏။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ သမ္မာဉာဏ်၊ သမ္မာဝိမုတ္တိတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဝိမောက္ခရှစ်ပါးကိုလည်း နာမကာယဖြင့် တွေ့ထိ၍မနေသော (ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တ ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူသော ရဟန်းမည်၏။

တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍သာလျှင် မျှားစွာသော ဝေစည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်ရသော စျာန်လေးပါးကို ရရှိ၍ အာသဝေါကင်းရာဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှုကိုမျက်မှောက်ပြု၍နေသော(မြတ်စွာဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဆုလားတူသော ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းတို့တွင် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ရဟန်းမည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ခန္ဓသုတ်

ခန္ဓာငါးပါးနှင့် ရဟန်းလေးမျိုး

၉၀။ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဒယာဂလေးပါးကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆောင်တ၍နေသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားမှု မရှိသော ရဟန်းမည်၏။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို ရှု၍ နေလေရှိပြီး ဝိမောက္ခရှစ်ပါးကို နာမကာယဖြင့် ထိတွေ့၍ မနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပုထုဇ္ဇရိုက်ကြားနှင့်တူသော ရဟန်းမည်၏။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို ရှု၍နေလေရှိပြီး ဝိမောက္ခ ရှစ်ပါးကိုလည်း နာမကာယဖြင့် ထိတွေ့၍နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဒုမ္မာကြာနှင့် တူသောရဟန်းမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍သာလျှင် များစွာသော ဇာစ်ညှိုးလေးပါးကိုသုံးဆောင်ရသော၊ ဈာန်လေးပါးကို ရရှိပြီး အာသဝေါကင်းရာဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှုကို မျက်မှောက်ပြု၍နေသာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းတို့တွင် သိမဲ့မွဲ့နှုးညံ့သာ ရဟန်းမည်၏ဟု - ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ အသုရဝဂ်

၁။ အသုရသုတ်

အသုရာနှင့် တူသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၉၁။ (၁) အသုရာဖြစ်၍ [1] အသုရာ အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊
(၂) အသုရာဖြစ်၍ နတ်အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊
(၃) နတ်ဖြစ်၍ [2] အသုရာ အခြံအရံဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊
(၄) နတ်ဖြစ်၍ နတ်အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊

ဟူ၍ လေးမျိုးရှိသည်။

ထိုလေးမျိုးတို့တွင် အကြင်သူသည် သီလမရှိ။ မကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ သူ၏ပရိသတ်သည်လည်း သီလမရှိ၊ မကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ ထိုသူသည် အသုရာဖြစ်၍ အသုရာအခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

အကြင်သူသည် သီလမရှိ။ မကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ သူ၏ပရိသတ်ကား သီလရှိ၏။ကောင်းသော သဘောရှိ၏။ထိုသူသည် အသုရာဖြစ်၍ နတ်အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

အကြင်သူသည် သီလရှိ၏။ ကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ သူ၏ပရိသတ်ကား သီလမရှိ။မကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ ထိုသူသည် နတ်ဖြစ်၍ အသုရာ အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

အကြင်သူသည် သီလရှိ၏။ ကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ သူ၏ပရိသတ်သည်လည်း သီလရှိ၏။ကောင်းသောအကျင့်ရှိ၏။ ထိုသူသည် နတ်ဖြစ်၍ နတ်အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ အသုရာကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဖွယ်အကျင့်ရှိသူဖြစ်၍ဟု ဆိုလိုပါသည်။
၂။ နတ်ကဲ့သို့ ဂုဏ်အာနုဘော်ဖြင့် တင့်တယ်သူဖြစ်၍ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပထမ သမာဓိသုတ်

သမာဓိရခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၉၂။ (၁) ကိုယ်တွင်း၌ စိတ်ငြိမ်းငြိမ်းမှု အပ်ပွဲနာ သမာဓိကိုသာ ရ၍ သစ်ါရတရားတို့ကို ရှုတတ်သည့်လွန်မြတ်သော ဝိပဿနာ ပညာကို မရသူ။

(၂) လွန်မြတ်သော ဝိပဿနာ ပညာကိုသာရ၍ အပ်ပွဲနာ သမာဓိကို မရသူ။

(၃) ထိုသမာဓိပညာနှင့် နှစ်ပါးလုံးကိုမရသူ၊

(၄) ထိုသမာဓိနှင့်ပညာ နှစ်ပါးလုံးကိုရသူ၊

ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ဒုလေးမျိုး ရှိ၏ဟု ဟောပါ၏ဆည်။

၉၃။ ဒုတိယသမာဓိသုတ်၌ မိမိကိုယ် ခန္ဓာထဲ၌ စိတ်အေးငြိမ်းမှု 'အပ်ပွဲနာသမာဓိ' ကိုသာရ၍သစ်ါရတရားတို့ကို အထူးရှုတတ်သည့်လွန်မြတ်သော ဝိပဿနာပညာကို မရသူစသောအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိသည်။

ထိုလေးမျိုးတို့တွင် အပ်ပွဲနာသမာဓိသာရ၍ ဝိပဿနာ ပညာကိုမရသူသည်အပ်ပွဲနာသမာဓိ၌ဘည်၍ ဝိပဿနာပညာ၌အားထုတ်ခြင်းပြုရမည်၊ ထိုသူသည် တစ်ပါးသောအခါ၌ သမာဓိနှင့်ဝိပဿနာပညာနှစ်ပါးလုံးကို ရသူ ဖြစ်လာနိုင်၏။

ထို့အတူ ဝိပဿနာပညာကိုသာရ၍ အပ်ပွဲနာသမာဓိကို မရသူသည် ဝိပဿနာပညာ၌တည်၍ အပ်ပွဲနာသမာဓိ၌ အားထုတ်ခြင်း ပြုရမည်။

ထိုသမာဓိပညာ နှစ်ပါးလုံးကို မရသေးသူကား ခါးဝတ်ပုဆိုးကို မီးလောင်သူ၊ ဦးခေါင်းကိုမီးလောင်သူသည်ထိုမီးကိုငြိမ်းသတ်ရန်လွန်ကဲသောအားထုတ်မှုကို ပြုသကဲ့သို့ ထိုကုသိုလ်တရားမျိုးကို ရရှိရန်လွန်ကဲသော အားထုတ်မှုကို ပြုရမည်။

ယိုသမာဓိပညာ နှစ်ပါးလုံးကို ရရှိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ထိုတရားနှစ်ပါးတို့၌တည်၍ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်းစေရန် တိုးတက် အားထုတ်ရမည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉၄။ တတိယသမာဓိ သုတ် ၌ အပ္ပဏာသမာဓိကိုသာရ၍ ဝိပဿနာ ပညာကိုမရသူသည် ဝိပဿနာ ပညာကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်ထံ ချဉ်းကပ်၍ "သခ်ၤဳါရတို့ကို အဘယ်သို့ရှုမှတ်သုံးသပ်ရပါမည်နည်း" ဟူ၍ မေးရမည်။

ဝိပဿနာပညာကိုသာရ၍ အပ္ပဏာသမာဓိကို မရသူသည် အပ္ပဏာသမာဓိကိုရသူထံ ချဉ်းကပ်၍ "စိတ်ကိုအဘယ်သို့ တည်ငြိမ်အောင် ထားရမည်နည်း" ဟူ၍မေးရမည်။

အပ္ပဏာသမာဓိနှင့်ဝိပဿနာပညာ နှစ်ပါးလုံးကို မရသေးသူသည် ထိုနှစ်ပါးလုံးကိုရသူထံ ချဉ်းကပ်၍ "စိတ်ကိုအဘယ်သို့ တည်ငြိမ်အောင် ထားရမည်နည်း၊ သခ်ၤဳါရတို့ကို အဘယ်သို့ရှုရမည်နည်း" ဟုမေးရမည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျှားဖြကြားသည့်အတိုင်းအားထုတ်လျှင် တစ်ပါးသော အခါ၌ အပ္ပဏာသမာဓိနှင့် ဝိပဿနာပညာ နှစ်ပါးလုံးကို ရသူ ဖြစ်လာနိုင်သည်။

အပ္ပဏာသမာဓိနှင့်ဝိပဿနာပညာ နှစ်ပါးလုံးကို ရရှိနေသူသည် ကား ထိုတရား နှစ်ပါး၌တည်သော အာသဒေါ်ကပ်းမျှား ကုန်ခန်း စေရန် တိုးတက်အားထုတ်ရမည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ ဆဝါလာဇာသုတ်

ထင်းကုလားတုံးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၉၅။ (၁) မိမိအကျိုးငှာလည်း မကျင့်၊ သူဘစ်ပါး အကျိုးငှာလည်း မကျင့်သူ။

(၂) သူတစ်ပါး အကျိုးငှာသာ ကျင့်၍ ဝိမိအကျိုးငှာ မကျင့်သူ။

(၃) မိမိ အကျိုးငှာသာ ကျင့်၍ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာ မကျင့်သူ။

(၄) မိမိ အကျိုးငှာလည်းကျင့်၍ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာ ယည်းကျင့်သူ။

ဟူ၍ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုလေးမျိုးတို့တွင်မိမိအကျိုးငှာလည်းမကျင့်၊ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာလည်း မကျင့်သည်အား ဤသို့သော အစွန်းနှစ်ဘက်၌ မီးလောင်၍ အလယ်၌လည်း မစင်လူးနေသော ထင်းကုလားတုံးနှင့် တူ၏။

နွားမမှထွက်သော နို့ရည်၊ နို့ဓမ်း၊ ဆီဥးထောပတ် ထောပတ်ဆီကြည် တို့တွင် ထောပတ်ဆီကြည်ကိုအကောင်းဆုံးဟုဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ မိမိအကျိုးငှာလည်းကျင့်၍ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာလည်းကျင့်သူကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဟုဆိုအပ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ရာဂဝိနယသုတ်

ရာဂကို ပယ်ခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၉၆။ မိမိအကျိုးငှာသာကျင့်၍ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာမကျင့်သူ၊ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာ ကျင့်၍ မိမိအကျိုးငှာမကျင့်သူ၊ မိမိအကျိုးငှာလည်း မကျင့် သူတစ်ပါးအကျိုးငှာလည်း မကျင့်သူ၊ မိမိ သူတစ်ပါးနှစ်ဦးသားလုံး အကျိုးငှာ ကျင့်သူဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိသည်။ ထိုလေးမျိုးတို့တွင်-

(၁) မိမိ ကိုယ်တိုင်သာ ရာဂ၊ဒေါသ၊ မောဟ တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် ကျင့်၍ သူတစ်ပါးကို ပယ်ဖျောက်ရန် မတိုက်တွန်းသူသည် မိမိအကျိုးငှာသာကျင့်၍ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာ မကျင့်သူဖြစ်၏။

(၂) သူတစ်ပါးကိုသာ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် တိုက်တွန်းပြီး ကိုယ်တိုင်ကား ထိုတရားတို့ ပယ်ဖျောက်ရန် မကျင့်သူသည် သူတစ်ပါးအကျိုးငှာသာကျင့်၍ မိမိအကျိုးငှာ မကျင့်သူဖြစ်၏။

(၃) ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟတို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် ကိုယ်တိုင်လည်း မကျင့် သူတစ်ပါးကိုလည်း ပတိုက်တွန်းသူသည်မိမိသူတစ်ပါးနှစ်ဦးသားလုံးအကျိုးငှာ မကျင့်သူ ဖြစ်၏။

(၄) ရာဂ၊ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန်ကိုယ်တိုင်လည်းကျင့် သူတစ်ပါးကိုလည်း တိုက်တွန်းသူသည်မိမိသူတစ်ပါးနှစ်ဦးသားလုံး အကျိုးငှာ ကျင့်သူဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇။ ခိပ္ပနိသန္တီသုတ်

လျင်မြန်စွာ သိမြင်ခြင်းနှင့် ပဋိုလ်လေးမျိုး

၉၇။ အထက်သုတ်ပါ ပဋိုလ်လေးမျိုးကိုတွင် အကြင်သူသည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ လျင်မြန်စွာ သမ္မာဉာဏ်ဖြင့် ကြွားနာပြီးသော တရားတို့ကို ဆောင်နိုင်သော သဘောရှိ၏။ ဆောင်ထားသော တရားတို့၏အနက်ကိုစူးစမ်းဆင်ခြင်သော ပညာရှိ၏။ ပဋိဉာဏ်ကိုသိ၍ ဝါရာနှင့် လျော်စွာလည်း ကျင့်၏။ ကောင်းသောစကား ကောင်းသောအသံနှင့် ထားမှပြည့်စုံ၊ သဘင်းသုံးဖော်အား တရားကို သိမြင်အောင် ညွှန်ကြားပြသ ဆောက်တည်စေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ ထိုသူသည် မမိအကျိုးငှာသာ ကျင့်၍ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာ မကျင့်သူမည်၏။

အကြင်သူသည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ လျင်မြန်စွာ သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်မရှိ၊ ကြွားနာပြီးသောတရားတို့ကို ဆောင်သောသဘောမရှိ၊ ဆောင်ထားသော တရားတို့၏အနက်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သော မရှိ၊ ပဋိဉာဏ်ကိုသိ၍ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်သော မရှိ၊ ကောင်းသောစကား၊ကောင်းသော အသံနှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ သဘင်းသုံးဖော်တို့အား တရားကို သိမြင်အောင် ညွှန်ကြားပြသ ဆောက်တည်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုသူသည် သူတစ်ပါးအကျိုးငှာသာကျင့်၍ မိမိအကျိုးငှာ မကျင့်သူ မည်၏။

အကြင်သူသည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ လျင်မြန်စွာ သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်မရှိ၊ ပဋိဉာဏ်ကို သိ၍ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်လေ့မရှိ။ ကောင်းသော စကား၊ကောင်းသော အသံနှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ သဘင်းသုံးဖော်တို့အား တရားကို သိမြင်အောင် ညွှန်ကြားပြသ ဆောက်တည်စေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ ထိုသူသည်မိမိအကျိုးငှာလည်းမကျင့်၊ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာလည်း မကျင့်သူ မည်၏။

အကြင်သူသည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ လျင်မြန်စွာ သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်ရှိ၏၊ ပဋိဉာဏ်ကို သိ၍ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်လေ့ရှိ၏။ ကောင်းသော စကား၊ကောင်းသော အသံနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ သဘင်းသုံးဖော်တို့အား တရားကို သိမြင်အောင် ညွှန်ကြားပြသ ဆောက်တည်

၁၊ ခိပ္ပနိသန္တီတိခိပ္ပနိသာမနော သီဃံဇာနိတုံ သမတ္ထော-အဋ္ဌကထာ။
ခိပ္ပနိသန္တီတိခိပ္ပ ပညော၊ တေနာဟ 'ခိပ္ပနိသာမနော'တိ-ဋီကာ၊

http://www.dhammadownload.com

စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုသူသည် မိမိ အကျိုးငှာလည်း ကျင့်၍ သူ တစ်ပါး အကျိုးငှာလည်း ကျင့်သူမည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၉၈။ အတ္တဟိတသုတ်၌ အဏက်ပုဂ္ဂိုလ်နှလုံးမျိုးကိုပင်အကျဉ်း ချုပ်အားဖြင့် ဟောပါသည်။

၉၉။ သိက္ခာပဒသုတ်၌ မိမိ ကိုယ်တိုင် ပါဏာတိပါတ စသော ငါးပါးမ ဧရာင်ကြဉ်၍ သူတစ်ပါးကို ရှောင်ကြဉ်ရန် မဆောက်တည် စေသူသည် မိမိ အကျိုးငှာသ ကျင့်၍ သူတစ်ပါး အကျိုးငှာ မကျင့်သူ မည်၏ စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးကို ဟောပါဆည်။

၁၀။ ပေါတလိယသုတ်

ကျေးဇူးမဲ့ကိုဆိုတတ်သူ စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၀၀။ အခါတစ်ပါး၌ ဒပါတလိယမည်သော ပရိဗိုဇ်သည်ဗုဒ္ဓထံ ချဉ်းကပ်၏. ဗုဒ္ဓက ထိုပရိဗိုဇ်အား အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူ၏။ "ပေါတလိယ ဤလောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်ဓလေးမျိုးရှိ၏။ ယင်းတို့မှာ-

(၁) ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူ၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို အမှန်အတိုင်း သင့်လျော်သော အခါ ပြောဆိုတတ်ပြီး ချီးမွမ်းထိုက်သူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုကား မပြောဆို တတ်သူ၊

(၂) ချီးမွမ်းထိုက်သူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အမှန်အတိုင်း သင့်လျော် သောအခါ ပြောဆိုတတ်ပြီး ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူ၏ ကျေးဇူးမှုကိုမူ မပြောဆိုတတ်သူ၊

(၃) ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူ၏ ကျေးဇူးမဲ့ကိုလည်းကောင်း၊ ချီးမွမ်းထိုက်သူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်းကောင်း အမှန်အတိုင်း သင့်လျော်သောအခါ ပြောဆိုတတ်သူတို့ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

"ပေါတလိယ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သေးငယ်တို့တွင် အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သင် အနှစ်သက်ဆုံး ဖြစ်သနည်း"

"အမှင်ဂေါတမ၊ ဤဂိုလ် လေးယောက်တို့တွင် ကဲ့ရဲ့ ထိုက်သူ၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို လည်းကောင်း၊ ချီးမွမ်းထိုက်သူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို လည်း ကောင်းမပြောဆိုတတ်သူကိုကျန့်ပ်တို့ အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော် လျစ်လျူရှုခြင်းသည် နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းလှသော ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်"

"ပေါတလိယ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့တွင် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူ၏ ကျေးဇူးမဲ့ကိုလည်းကောင်း၊ ချီးမွမ်းထိုက်သူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို လည်း ကောင်း အမှန်အတိုင်း သင့်လျော်သောအခါ၌ပြောဆိုတတ်သူကို ငါအနှစ် သက်ဆုံးဖြစ်၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ထိုထိုအရာ၌ သင့်လျော်သော အချိန်အခါကို သိခြင်းသည် နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းလှသောကြောင့် ဖြစ်၏"

ဗုဒ္ဓက ထိုသို့ မိန့်ကြားသောအခါ ပေါတလိယ ဂဟပတိသည် ဤသို့မိန့် ကြားချက်ကို လွန်စွာနှစ်သက်၍ ဥပါသကာအဖြစ် ခံယူသွားခဲ့ပေသည်။

၁၂။ ဝလာဟကဝဂ်

၁၁။ ပထမ ဝလာဟကသုတ်

မိုးလေးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၀၁။ (၁) ချုန်းသာချုန်း၍ မရွာသောမို့၊

(၂) ရွာသာရွာ၍ မချုန်းသောမို့၊

(၃) ချုန်းလည်းမချုန်း ရွာသည်းမရွာသောမို့၊

(၄) ချုန်းလည်းချုန်း ရွာလည်းရွာသောမို့၊

ဤသို့ မိုးလေးမျိုးရှိသကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိသည်။

ယုံကြည်မှုကိုဘွဲ့ ပြောဆိုခြင်း ပြု၍ ပြောကိုင်း မကုပ်သူသည် ချုန်းသာမှုန်း၍ မရွာသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

လုပ်သာလုပ်၍ မပြောတတ်သူသည် ရွာသာရွာ၍ မချုန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပြောလည်းမပြော၊ လုပ်လည်းမလုပ်သူသည် ချုံးလည်းမချုံး၊ ရွာလည်းမရွာဖေသာ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

ပြောလည်းပြော၊ လုပ်လည်းလုပ်သူသည် ချုံးလည်းချုံး၊ ရွာလည်းရွာဖေသာ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀၂။ ဒုတိယ ဝလာဟကသုတ်၌ သုတ္တာဒဂယျစသော တရားကို သင်ယူ၍ သစ္စာဖလေးပါးကို မသိသူသည် ချုံးသဖွဲ့နှုံး၍ မရွာဖေသာ ပုဂ္ဂိုလ်မည်ကား စသည်ဖြင့် ဟောကြားသည်။

၃။ ကုမ္ဘသုတ်

အိုးမလေးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၀၀၃။ (၁) အချည်းအနှီးဖြစ်လျက် ပိတ်ထားသော အိုး၊
(၂) ပြည့်လျက် ဖွင့်ထားသောအိုး၊
(၃) အချည်းနှီးဖြစ်လျက် ဖွင့်ထားသောအိုး၊
(၄) ပြည့်လျက် ပိတ်ထားသောအိုး၊
ဤသို့အိုလေးမျိုးရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိသည်။

ထိုလေးမျိုးတို့တွင် ရွှေသို့သွားခြင်း၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း၊ ရှေးရှုကြည့်ခြင်း၊ တစောင်းကြည့်ခြင်းစသော အမူအရာအားဖြင့် ကြည့်ညှိဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း သစ္စာလေးပါးကို မသိသူသည် 'အချည်းနှီးဖြစ်လျက် ပိတ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏။

ဆိုခဲ့သော အမူအရာအားဖြင့် ကြည့်ညှိဖွယ် မရှိသော်လည်း သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်သူသည် 'ပြည့်လျက် ဖွင့်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏။

အမူအရာအားဖြင့်လည်း ကြည့်ညှိဖွယ်မရှိ၊ သစ္စာလေးပါးကိုလည်း မသိမြင်သူသည် 'အချည်းနှီးဖြစ်လျက် ဖွင့်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏။

အမူအရာအားဖြင့် ကြည့်ညှိဖွယ်ရှိပြီး သစ္စာလေးပါးကိုလည်း သိမြင်သူသည် 'ပြည့်လျက် ပိတ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်' မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဥဒကရဟဒသုတ်
ရေအိုင်လေးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၀၄။ (၁) တိမ်လျက် နက်ဆောင်ရှိသော ရေအိုင်၊
(၂) နက်လျက်တိမ်ယောင်ရှိသော ရေအိုင်၊
(၃) တိမ်လျက် တိမ်ယောင်ရှိသော ရေအိုင်၊
(၄) နက်လျက် နက်ယောင်ရှိသော ရေအိုင်၊
ဟူ၍ ရေအိုင် လေးမျိုး ရှိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိကြောင်း ဟောပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး၏အဓိပ္ပာယ်ကား ကုမ္ဘသုတ်အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

၅။ အမ္ဗသုတ်
သရက်သီးလေးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၀၅။ (၁) စိမ်းလျက်မှည့်ယောင်ရှိတော သရက်သီး၊
(၂) မှည့်လျက် စိမ်းယောင်ရှိသော သရက်သီး၊
(၃) စိမ်းလျက် စိမ်းယောင်ရှိသောသရက်သီး၊
(၄) မှည့်လျက် မှည့်ယောင်ရှိသောသရက်သီး၊
ဤသို့ သရက်သီး လေးမျိုးရှိသကဲ့သို့ လောကဌ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း စိမ်းလျက်မှည့် ယောင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်စသည်ဖြင့် လေးမျိုးရှိကြောင်း ဟောပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား ကုမ္ဘသုတ်အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။

၆။ မူသိကသုတ်[1]
ကြွက်လေးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၀၆။ (၁) တွင်းသာဖေါက်၍ မဏောင်း သေကြွက်၊
(၂) အောင်းသာဆောင်း၍ တွင်းမဖေါက်သာကြွက်၊

၁။ အကထာဒီကရ အမ္ဗသုတ်နှင့် မူသိကသုတ် ကြားဌ် သုတ်တစ်သုတ် ရှိမပသည် ဟုယူဆရပါသည်။ ဆ။ မူ မြန်မာပြန်ဌ်ယင်းကဲ့ ဒုတိယ အမ္ဗ။ ပမသုတ် ဟုခေါ်တင်ထ ားခြင်း သို့သော် ပါဠိဌ်ရော မြန်မာပြန်ဌ်ပါ စာသား မပါရှိပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) တွင်းလည်းမဖောက်၊အောင်းလည်းမအောင်းသော ကြွက်၊

(၄) တွင်းလည်းဖောက် အောင်းလည်း အောင်းသော ကြွက်။

ဤသို့ ကြွက်လေးပျိုးရှိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ လောကဋ္ဌလူပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း တွင်းသာဖောက်၍၊ မအောင်းသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေးမျိုးရှိသည်

ထိုပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးတို့တွင် သုတ္တ ဂေယျ၊စသောတရားကိုသင်ယူသော်လည်း သစ္စာလေးပါးကို မသိသူသည်တွင်းသာဖောက်၍မအောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

တရားကို မသင်ယူသော်လည်း သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်သူသည် အောင်းသာအောင်း၍တွင်း မဖေါက်သောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

တရားကိုလည်းမသင်ယူ၊သစ္စာလေးပါးကိုလည်း မသိမြင်သူသည် တွင်းလည်းမဖောက် အောင်းလည်းမအောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

တရားကိုလည်းသင်ယူပြီး သစ္စာလေးပါးကိုလည်း သိမြင်သူသည် တွင်းလည်းဖောက် အောင်းလည်းအောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၈။ ဗလိဗဒ္ဓသုတ်

နွားလားလေးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၀၈။ (၁) မိမိနွားအုပ်၌သာ ကြမ်းတမ်း၍၊ အခြားနွားအုပ်၌ မကြမ်းတမ်းသော နွားလား။

(၂) အခြားနွားအုပ်၌သာ ကြမ်းတမ်း၍၊ မိမိနွားအုပ်၌မကြမ်းတမ်းသောနွားလား။

(၃) မိမိနွားအုပ်၌လည်း မကြမ်းတမ်း၊ အခြားနွားအုပ်၌လည်းမကြမ်းတမ်းသော နွားလား။

(၄) မိမိနွားအုပ်၌လည်း ကြမ်းတမ်း၊ အခြားနွားအုပ်၌လည်း ကြမ်းတမ်းသော နွားလား။

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့နှလုံးလေးမျိုးရှိသကဲ့သို့ထို့အတူ လောကဌ္ဌ လူပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း မိမိအုပ်စုဌ်သာ ကြွမ်းတမ်းခြင်း အခြားအုပ်စုဌ် မကြွမ်းတမ်း သော ပုဂ္ဂိုလ်စသည်ဖြင့် လေးမျိုးရှိသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့တွင် မိမိပရိသတ်ကိုသာ ထိတ်လန့်စေတတ်၍ သူတစ်ပါး ပရိသတ်ကို မထိတ်လန့်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအုပ်စုဌ် သာ ကြွမ်းတမ်းခြင်း အခြားအုပ်စုဌ် မကြွမ်းတမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ စသည်ဖြင့် အကျယ်ဖွင့်ထားပါသည်။

(ဥဇ္ဇေဇေတာ ဟောတိတိ ဃဋ္ဋေတ္ဝာ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဥဇ္ဇုဂပတ္တံ ကရော တိ- အဋ္ဌကထာ)

၉။ရုက္ခသုတ်

သံစိပင်လေးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၀၉။ ဓလောကဌ္ဌ သစ်ပင်တို့သည်-

( )အကာပင်ဖြစ်၍ အကာပင် အခြံအရံရှိသော သစ်ပင်၊
(၂)အကာပင်ဖြစ်၍ အနှစ်ပင်အခြံ အရံမဲ့သော သစ်ပင်၊
(၃) အနှစ်ပင်ဖြစ်၍ အကာပင် အခြံအရံရှိသော သစ်ပင်၊
(၄) အနှစ်ပင်ဖြစ်၍ အနှစ်ပင်အကာအရံမဲ့သော သစ်ပင်-

ဟူ၍ လေးမျိုးရှိသည်။

ထို့အတူ ဓလောကဌ္ဌ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း အကာပင် ဖြစ်၍ အကာပင် အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် စသောအားဖြင့် လေးမျိုးရှိသည်။ ထိုလေးမျိုးတို့တွင် အကြင်သူသည်သီလမရှိ၊ ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိ၏။ သူ၏ ပရိသတ်သည်လည်း သီလမရှိ၊ ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိ၏။ ထိုသူသည် အကာပင်ဖြစ်၍ အကာပင် အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

သူက သိမရှိဘဲ သူ့ပရိသတ်က သီလရှိလျှင် ထိုသူသည် အကာပင် ဖြစ်၍ အနှစ်ပင် အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

သူကသီလရှိပြီး သူ့ပရိသတ်က သီလမရှိလျှင် ထိုသူသည် အနှစ် ပင်ဖြစ်၍ အကာပင်အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

သူကလည်းသီလရှိ၊ သူ့ပရိသတ်ကလည်း သီလရှိလျှင် ထိုသူသည် အနှစ်ပင်ဖြစ်၍အနှစ်ပင်အခြံ အရံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ အာသီဒိသသုတ်

မြွေလေးမျိုးနှင့် ပုဏ္ဏိလလေးမျိုး

၁၁၀။ ဓလောကဋ္ဌ မြွေတို့သည်-

(၁) လျင်စွာတက်သော အဆိပ်ရှိ၍ ကြမ်းသော အဆိပ် ရှိသည့် မြွေ။

(၂) ကြမ်းသော အဆိပ်ရှိ၍ လျင်စွာတက်သော အဆိပ် ရှိသည့် မြွေ။

(၃) လျင်စွာတက်သော အဆိပ်လည်းရှိ၊ ကြမ်းသော အဆိပ်လည်း ရှိသည့်မြွေ။

(၄) လျင်စွာတက်သော အဆိပ်လည်းရှိ၊ ကြမ်းတမ်း သော အဆိပ်လည်းမရှိသည့်မြွေ။-

ဟူ၍သော်မျိုးရှိသည်။

ထို့အတူ ဓလောကဋ္ဌ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း လျင်စွာတက်သော အဆိပ်ရှိ၍ ကြမ်းတမ်းသောအဆိပ်မရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်စသော အာဒိဖြင့် လေးမျိုး ရှိသည်။

ထိုဓလေးမျိုးတို့တွင် မကြာခဏအမျက်ထွက်သော်လည်း ထိုအမျက် ဒေါသမှာ ကြာမြင့်စွာ မတည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လျင်စွာဟက်သော အဆိပ်ရှိ၍ ကြမ်းသောအဆိပ်မရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

မကြာခဏအမျက် မထွက်သော်လည်း အမျက်ထွက်သည့် အခါ ကြာမြင့်စွာတည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြမ်းသော အဆိပ်ရှိ၍ လျင်စွာတက် သော အဆိပ်မရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

မကြာခဏ အမျက်ထွက်ပြီး ထိုအမျက်မှာလည် ကြာမြင့်စွာ တည် လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လျင်စွာတက်သော အဆိပ်လည်းရှိ ကြမ်းသော အဆိပ်လည်း ရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

မကြာခဏလည်း အမျက်ထွက်လေ့မရှိ၊ အမျက်ထွက်သည့်အခါ လည်း ကြာမြင့်စွာ တည်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လျင်စွာဟက်သော အဆိပ်လည်း ရှိ၊ ကြမ်းသော အဆိပ်လည်း မရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၏ ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၂။ ကေသီဝဂ်

၀။ ကေသိသုတ်

မြင်းကို ဆုံးမနည်းနှင့် လူကိုဆုံးမနည်းလေးမျိုး

၁၁၁။ အခါတစ်ပါးဦး ကေသိမည်သော မြင်းဆရာသည် ဗုဒ္ဓဝံထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ ထိုမြင်းဆရာအား ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူ၏-

"ကေသိ၊ သင်သည် ထင်ရှားသော မြင်းဆရာ ဖြစ်၏၊ သင်သည် မြင်းရိုင်းကို အဘတ်သို့ ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမသနည်း"

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် မြင်ရိုင်းကို အနုနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမပါသည်။ အကြမ်းနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမပါသည်။ အနုနည်း အကြမ်းနည်း နှစ်မျိုးလုံးဖြင့်လည်း ဆုံးမပါသည်"

"ကေသိ၊ ဤသို့ဆုံးသော်လည်း အကယ်၍ ထိုမြင်းရိုင်းသည် ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ မရောက်ခဲ့သော် သင်အဘယ်သို့ ပြုလုပ်သနည်း"

"အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ဆုံးမသော်လည်း အကယ်၍ ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ မရောက်ခဲ့ပါသော် တပည့်တော်သည် ထိုမြင်းရိုင်းကို သတ်ပစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ တပည့်တော်၏ ဆရာခဉ်ဆက်အား ဂုဏ်သတင်းပျက်စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမကိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့လျှင် ဆုံးမတိုက်သော သတ္တဝါကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမပါသနည်း"

"ကေသိ၊ ငါသည် ဆုံးမထိုက်ခဲ့သော သတ္တဝါကို အနုနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမ၏။ အကြမ်းနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမ၏၊ အနုနည်း အကြမ်းနည်း နှစ်ပါးစုံဖြင့်လည်း ဆုံးမ၏။ အနုနည်းဖြင့် ဆုံးမခြင်းဟူသည် သုစရိုက်သုံးပါး၊ ကိုသုစရိုက်တို့၏ အကျိုးနှင့် လူပြည်နှက်ပြည်ကိုကို ပြသ ဆုံးမခြင်းဖြစ်၏၊ အကြမ်းနည်းဖြင့် ဆုံးမခြင်းဟူသည် ဒုစရိုက်သုံးပါး၊ ထိုဒုစရိုက်တို့၏အကျိုးနှင့်ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာဘုံတို့ကိုပြ၍ ဆုံးမခြင်းဖြစ်၏"

http://www.dhammadownload.com

"အရှင်ဘုရား အကယ်၍ဆုံးမဆိုက်သော သတ္တဝါသည်အနုနည်း၊ အကြမ်းနည်းတို့ဖြင့် ဆုံးမသော်လည်း ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်းသို့မရောက်ခဲ့သော် အရှင်ဘုရားသည် ထိုသူကို အဘယ်သို့ ပြုလုပ်ပါသနည်း"

"ကသိ၊ အကယ်၍ ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါသည် အနုနည်း အကြမ်းနည်းတို့ဖြင့် ဆုံးမသော်လည်း ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်းသို့မရောက်ခဲ့သော် ငါသည် ထိုသူကို သတ်ပစ်၏"

'အရှင်ဘုရား သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား မအပ်စပ်ပါ၊ သို့ပါလျက်' ထိုသူကို ငါသတ်ပစ်၏'ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိ၏"

"အချင်းကသိငါ့အား သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းသည် မအပ်စပ်သည်မှာမှန်ပေ၏။ စင်စစ် အကြင်သူသည် အနုနည်းအကြမ်းနည်းနှစ်မျိုးလုံးဖြင့် ဆုံးမအပ်သော်လည်း ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်းသို့မရောက်၊ ထိုသူကို ငါသည် ဆုံးမထိုက်သူဟု အသိအမှတ် မပြုတော့ချေ။ အသိဉာဏ်ရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့ကဲ့သည်း ထိုသူကို ဆုံးမထိုက်သူဟု၍ အသိအမှတ်ပြုကြတော့ချေ။ အချင်းကသိ၊ဆုံးမထိုက်သူဟု အသိအမှတ် ပြုခြင်းသည် အရိယာဝိနည်း၌ ဆော်ပစ်ခြင်းငှင် ဖြစ်ပေသည်'

"အရှင်ဘုရား၊ ဆုံးမထိုက်သူဟု အသိအမှတ် မပြုခြင်းကား ကောင်းသော သတ်ပစ်ခြင်း ဖြစ်ပါပေသည်"

ကသိမည်သော မြင်းဆရာသည် ဤသို့လျှောက်ကြားပြီး ဥပါသကာအဖြစ် ခံယူသွားလေသည်။

၂။ ဇဝသုတ်

လျင်မြန်ခြင်းစသော ရဟန်းအင်္ဂါလေးပါး

၁၁၂။ ပြောင့်မတ်ခြင်း၊ လျင်မြန်ခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ အကျင့်ကောင်းခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မြင်းအာဇာနည်ကို မင်း၏အသုံးအဆောင်၊ မင်း၏ဗဟိုအစည်းအဝေးပိုင်းဟူ၍ ခေါ်ဆိုသင့်သို့ အသုံးအဆောင်၊ မင်း၏ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းဟူ၍ ခေါ်ဆိုသင့်သို့ ထို့အတူ မြောင့်မတ်ခြင်း၊လျင်မြန်ခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ အကျင့်ကောင်းခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အဝေးမှဆောင်ယူလာသည့် ပစ္စည်းကို ခံယူဆောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏....လောက၏ အမြတ်ဆုံး ကောင်းမှုလယ်မြေ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ပဓာနသုတ်

မြင်းလေးမျိုးနှင့် ယောဂျာအာဇာနည်လေးမျိုး

၁၁၃။ လောက၌ မြင်းအာဇာနည်တို့သည်-

(၁) နှင်တံရိပ်ကို မြင်လျှင်ထိတ်လန့်မသာမြင်းအာဇာနည်၊

(၂) အမေးခွန်နှင်တံဖြင့်ထိုးလျှင်ထိတ်လန့်သော မြင်းအာဇာနည်၊

(၃) အရေခွံနှင်တံဖြင့်ထိုးလျှင် ထိတ်လန့်သော မြင်းအာဇာနည်၊

(၄) အရိုးခွံနှင်တံဖြင့် ထိုးလျှင် ထိတ်လန့်သော မြင်းအာဇာနည် ဟူ၍လေးမျိုးရှိသည်။

မြင်းအာဇာနည် လေးမျိုးရှိသကဲ့သို့ ယောဂျိုးအာဇာနည် လေးမျိုးရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ဤမည်သောရွာနိုက်ုံးခွံ တစ်ယောက်သောမိန်းမ၊သို့မဟုတ် ယောဂျိုးသည် ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လေ၏။ သို့မဟုတ် ကွယ်လွန်သွား၏' ဟုကြားရုံဖြင့်ထိတ်လန့်ပြီး သင့်လျော်ပုံ ဟားထုတ်သဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုသော ယောဂျိုးအာဇာနည်။

(၂) ဆင်းရဲခြင်း သို့ရောက်နေသော သို့မဟုတ် ကွယ်လွန်သွား သော မိန်းမကိုဖြစ်စေ၊ ယောဂျိုးကိုဖြစ်စေကိုယ်တိုင်မြင်၍ ထိတ်လန့်ပြီး သင့်လျော်စွာအားထုတ်သဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသော ယောဂျိုး အာဇာနည်။

(၃) မိမိ၏ဆွေမျိုးသားချင်းတစ်ယောက်ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက် နေသော် လည်းကောင်း၊ သေလွန်၍သော်လည်းကောင်း ထိတ်လန့်ပြီး သင့်လျော်စွာအားထုတ်သဖြင့်နိဗ္ဗာန်ကိုမျက် မှောက်ပြုသော ယောဂျိုးအာဇာနည်။

၁။ ပရမသစ္စန္တိ နိဗ္ဗာန်=အဋ္ဌကထာ၊အမြတ်ဆုံး၊အမျိန်တရားဖြစ်သောနိဗ္ဗာန် ကိုဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄) မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ခါးသီးပြင်းထန်သော့ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ဝေဒနာတို့ကိုခံစားရ၍ ထိတ်လန့်ပြီး သင့်လျော်စွာဆေား ထုတ်သဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသော ဗုဒ္ဓဘာဝနည်တို့ဖြစ်၏ ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ နာဂသုတ်

မင်းသုံးဆင်နှင့် ရဟန်းမြတ်၏ အဂ်ါလေးပါး

၁၁၄။ နာခံတတ်ခြင်း၊ ဆင်ဖြတ်တတ်ခြင်း၊ သည်းခံတတ်ခြင်း သွားတတ်ခြင်းဟူသောအင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဆင်ကိုမင်းနှင့်ထိုက်တန်၍ မင်း၏အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းဟူ၍ ခေါ်ဆိုထုပ်၏။

ထိုအင်္ဂါလေးပါးတို့တွင် ပြုလုပ်ဖူးသောအမှုကိုဖြစ်စေ၊ပြုလုပ်ဖူးသောအမှုကိုဖြစ်စေ ဆင်ထိန်းကပြုလုပ်စေသည်ရှိသော်ထိုအမှုကို ကောင်းစွာနာခံခြင်းသည် 'နာခံတတ်ခြင်း' မည်၏။

စစ်မြေပြင်၌မှန်သူ၏ ဆင်မြင်းရထဝေး စစ်သည်မျိုးကိုသတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီးခြင်းသည် 'သတ်ဖြတ်ကတတ်ခြင်း' မည်၏။

စစ်မြေပြင်၌ ရန်သူ၏လှံဖြင့်ထိုးခြင်း၊ သံလျက်ဖြင့်ခုတ်ခြင်း၊မြားဖြင့်ငေါ်ခြင်း၊ပုဆိန်ဖြင့်ပါက်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်းသည် ခံနိုင်ခြင်းသည် 'သည်းခံတတ်ခြင်း' မည်၏။

သွားဖူးသည်ဖြစ်စေ၊ မသွားဖူးသည်ဖြစ်စေ ဆင်ထိန်းက မစလွှတ်သောအရပ်သို့ သွားခြင်းသည် 'သွားတတ်ခြင်း' မည်၏။

မင်းသုံးဆယ်သည်းတို့၌ နာခံတတ်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ကတတ်ခြင်း၊ သည်းခံတတ်ခြင်း၊ သွားတတ်ခြင်းဟူသောအင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အမြင်းမျိုးဆောင်လာသည့်ပစ္စည်းကိုခံယူသုံးဆောင်ခြင်းဖြစ်၏ လောက၏ အမြတ်ဆုံး ကောင်းမှုသယ်နမြဖြစ်၏။

ထိုအင်္ဂါလေးပါးတို့တွင် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ဟောကြားထည့်အခါ ရှိသေလေးစားစွာ နာယူခြင်းသည် 'နာခံတတ်ခြင်း' မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ပေါ်လာသောကာမဝိတက်စသည်တို့ကို သာယာလက်ခံမထား ဘဲ ဖျောက်ပယ်ပစ်ခြင်းသည် 'သတ်ဖြတ်ကင်းခြင်း' မည်၏။

အပူအစအား ဆာလောင်ခြင်း၊ မွတ်သိပ်ခြင်း၊ မှုန် ခြင် ယင် လေ နေပူတို့၏အတွေ့အထိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နားမခံသာသော စကားတို့ကို လည်းဒကာင်း၊ ခါးသီးပြင်းထန်သော ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ဝေဒနာတို့ကို လည်းကောင်း၊ သည်းခံနိုင်ခြင်းသည် 'သည်းခံတတ်ခြင်း' မည်၏။

ရှည်လျားစွာသော သံသရာတစ်လျှောက်လုံး တစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ မထောက်ဖူးသော နိဗ္ဗာန်သို့လျင်မြန်စွာထောက်အောင် သွားတတ် (အား ထုတ်တတ်ခြင်း)သည် 'သွားတတ်ခြင်း' မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ ဌာနသုတ်

ပြုသင့် မပြုသင့်သော အကြောင်းလေးပါး

၁၁၅။ ၁။ ပြုလုပ်ရန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိ၊ ပြုလုပ်လျှင်လည်း အကျိုးမဲ့နှစ်စေနိုင်သော အကြောင်းကိစ္စ၊

၂။ ပြုလုပ်ရန် နှစ်သက်ဖွယ်မရှိ၊ပြုလုပ်လျှင်ကား အကျိုး စီးပွားဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းကိစ္စ၊

၃။ ပြုလုပ်ရန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိ၏။ ပြုလုပ်လျှင်ကား အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းကိစ္စ၊

၄။ ပြုလုပ်ရန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိ၏။ ပြုလုပ် လျှင်လည်း အကျိုးစီးပွား ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်း ကိစ္စ ဟူ၍ အကြောင်းကိစ္စ လေးမျိုးရှိသည်။

ထိုအကြောင်းကိစ္စလေးမျိုးတွင် ပထမအကြောင်းကိစ္စကို ပြုလုပ် ရန် နှစ်သက်ဖွယ်မရှိခြင်း၊ ပြုလုပ်လျှင်လည်း အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းဟူ သော အကြောင်းနှစ်ပါးလုံးဖြင့်ပင် မပြုလုပ်သင့်သည်ဟု မှတ်ယူနိုင်သည်။

ပြုလုပ်ရန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော်လည်း ပြုလုပ်လျှင်အကျိုးစီးပွား ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းကိစ္စကိုပညာရှိသူ ပြုလုပ်သင့်၏ဟုမှတ်ယူ၏။ မိုက်မဲသူကမူ မပြုလုပ်သင့်၏ဟု မှတ်ယူ၏။

http://www.dhammadownload.com

ပြုလုပ်ရန် စိတ်ဖွယ်ရှိသော်လည်း ပြုလုပ်လျှင်အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေနိုင်သော ကိုယ်ကိုမိုက်မဲသူက ပြုလုပ်သင့်သည်ဟုမှတ်ယူသည်။ ပညာရှိသူက မပြုလုပ်သင့်ဟု မှတ်ယူသည်။

စတုတ္ထအကြောင်းကိုစုကိုမူ ပြုလုပ်ရန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိခြင်း၊ ပြုလုပ်လျှင်လည်း အကျိုးစီးပွားဖြစ်စေနိုင်ခြင်းဟူသော အခိုးအငွေ့နှစ်ပါးလုံးဖြင့်ပင် ပြုလုပ်သင့်၏ဟူ၍ မှတ်ယူနိုင်ခဲပသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ အပ္ပမာဒသုတ်

မေ့မလျော့ သင့်သော အကြောင်းလေးပါး

၁၁၆။ ရဟန်းတို့၊ လေးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် မမေ့မလျော့ခြင်းကို ပြုအပ်၏။ အဘယ်လေးပါးဟုသော် အကြောင်းတို့နည်း ဆိုဒသော် ရဟန်းတို့၊ သင်္ကိုသည် ကာယဒုစရိုက်ကို စွန့်ကြဖလော့၊ ကာယသုစရိုက်ကို ပွားများကြဖလော့၊ ဤအရာ၌ မမေ့မလျော့ကြကုန်လင့်၊ ဝစီဒုစရိုက်ကို စွန့်ကြဖလော့၊ ဝစီသုစရိုက်ကို ပွားများကြဖလော့၊ မနောဒုစရိုက်ကို စွန့်ကြဖလော့၊ မနောသုစရိုက်ကို ပွားများကြဖလော့၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို စွန့်ကြဖလော့၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပွားများကြဖလော့၊ ဤအရာတို့၌ မမေ့မလျော့ကြကုန်လင့်။

ရဟန်းတို့ အကြင်ရဟန်းသည် ကာယဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ကာယသုစရိုက်ကို ပွားများ၏... မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုပယ်၍သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုပွားများ၏ ထိုရဟန်းသည် ဟုတ်လွန်၍ တွေ့ကြုံရမည့် ဘဝခြင်းတရားမှ မကြောက်ဖွယ်ဟုတ်ချေ၏ ဟောကြားပါသည်။ (တုတ်လွန်၍တွေ့ကြုံရမည့် ဘဝခြင်းအကြားမှ မကြောက်ဟူသောစကားမှာ ဒုစရိုက်အားနှဖြင့် ဟောခြင်းသာဖြစ်၏။ စင်စစ်မျက်မှောက်ဘဝ၌ တွေ့ကြုံရသည့် ဘဝခြင်းတရားကိုလည်း မကြောက်သည်ဟု ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာဋီကာ)

၇။ အာရက္ခသုတ်

သတိဖြင့် စောင့်ထိန်းသင့်သော အကြောင်းလေးပါး

၁၁၇။ ရဟန်းတို့၊ မိမိအကျိုးကို လိုလားဖသောသူသည်လေးပါးသောအကြောင်းတို့၌ မမေ့မလျော့သော သတိဖြင့် စိတ်ကိုစောင့်ထိန်းအပ်၏။ အဘယ်လေးပါးဟုသောအကြောင်းတို့၌ စိတ်ကိုစောင့်ထိန်းအပ်သနည်းဆိုဒသော်—

http://www.dhammadownload.com

"ငါ၏ စိတ်သည်တပ်မက်ဖွယ် အာရုံတို့၌ မတပ်မက်ပါစေလင့်" ဟူ၍ မမေ့မလျော့သောသတိဖြင့် စိတ်ကိုစောင့်ထိန်းအပ်၏။

"ငါ၏ စိတ်သည် ဒေါသထွက်ဖွယ်အာရုံတို့၌ ဒေါသမထွက်ပါစေလင့်" ဟူ၍မမေ့မလျော့သော သတိဖြင့် စိတ်ကိုစောင့်ထိန်းအပ်၏။

"ငါ၏စိတ်သည်ဒတ္တဓဝဖွယ် အာရုံတို့၌မတွေဝေပါစေလင့်" ဟူ၍ မမေ့မလျော့သော သတိဖြင့် စိတ်ကိုစောင့်ထိန်းအပ်၏။

"ငါ၏စိတ်သည် ယစ်မူးဖွယ်အာရုံတို့၌မယစ်မူးစေပါလင့်" ဟူ၍ မမေ့မလျော့သော သတိဖြင့် စိတ်ကိုစောင့်ထိန်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ရဟန်း၏ စိတ်သည် ရာဂ ကင်းသည်ဖြစ်၍ တပ်မက်ဖွယ် အာရုံတို့၌မတပ်မက်၊ ဒေါသကင်းသည်ဖြင့်၍ပြစ်မှား ဖွယ် အာဃာတ်တို့၌မပြစ်မှား၊ မောဟကင်းသည်ဖြစ်၍ ဓတ္တဓဝဖွယ် အာရုံတို့၌ မတွေဝေ၊ ယစ်မူးခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ယစ်မူးဖွယ် အာရုံတို့၌မယစ်မူး၊ ထို ရဟန်းသည် (ဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်) တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ယိမ်းယိုင်ခြင်း၊ ချောက်ချားခြင်း၊ လိပ်သန့်ခြင်းသို့ မရောက်၊ အယူကွဲပြားသော အခြား ရဟန်းတို့၏ စကားဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အယူတစ်ပါးသို့ လိုက်ပါသွားတော့ခြင်း ဟုဟောကြားပါသည်။

ဂ။ သံဝေဇနီယသုတ်

သံဝေဂဖြစ်စေနိုင်သော အရပ်လေးပါး

၁၁၈။ ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော အမျိုးကောင်းသား အားထိတ်လန့်မှု သံဝေဂကို ဖြစ်စေနိုင်သော အရပ်ဌာနလေးပါးရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) မြတ်စွာဘုရားဖွားမြင်တော်မူခဲ့သော အရပ် (လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်)၊

(၂) မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံး သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရရှိတော်မူခဲ့သောအရပ် (မဟာဗောဓိပင်)၊

၎။ နစပန သဇ္ဈာစန ဟေဘုဒိ ဂန္ဆတိဘိ သမ္ဈာနံ ပရဝါဒိနံဝစန ဟေတုံ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိ ဟာ ဇေသံ ဒိဋ္ဌိဝေသန နံ ဂန္ဆတိတိ အတ္ထော= အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံး တရားစက်ကိုလည်းစေ တော်မူခဲ့သော အရပ် (မိဂဒါစုန်တော)၊

(၄) မြတ်စွာဘုရားသည် ရုပ်ခန္ဓာ အကြွင်း မရှိသော ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောဖြင့် ဘုဝဇာတ် ချုပ်ငြိမ်းတော် မူခဲ့သော အရပ် (ကုသိနာရုံ) တို့ ဖြစ်၏ဟု ဟော ကြားပါသည်။

(ဒီဃနိကာယ် မဟာမရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌လည်း ရှုနိုင်၏။)

၉။ ပထမဘယသုတ်

ဘေးလေးမျိုး

၁၁၉။ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း 'ဇာတိ' ဘေး၊အိုခြင်း'ဇရာ'ဘေး, နာခြင်း 'ဗျာဓိ'ဘေး၊သေခြင်း 'မရဏ' ဘေးဟူ၍ ဘေးလေးမျိုး ရှိကြောင်း ဟောကြားပါသည်။

၁၂၀။ ဒုတိယဘယသုတ်၌ မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ မင်းဘေး၊ ခိုးသူ ဘေးဟူ၍ လေးမျိုးရှိကြောင်း ဟောသည်။

၁၃။ ဘယဝဂ်

၁။ အတ္ထာနုဝါဒသုတ်

မိမိကိုယ်ကို စွပ်စွဲခြင်းစသော ဘေးလေးမျိုး

၁၂၁။ (၁) မိမိကိုယ်ကို စွပ်စွဲခြင်း'အတ္တာနုဝါဒ'ဘေး၊
(၂) သူတစ်ပါးတို့က စွပ်စွဲခြင်း 'ပရာနုဝါဒ' ဘေး၊
(၃) မင်းပြစ်မင်းဒဏ်သင့်ခြင်း 'ဒဏ္ဍ' ဘေး၊
(၄) မကောင်းသော လားရာရှိခြင်း'ဒုဂ္ဂတိ' ဘေး ဟူ၍ ဓမ္မ ဝေလုးမျိုးရှိသည်၊

ဤလောကရှိ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်' ဒုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုကျင့်လျှင် မိမိကိုယ်မိမိ သီလဖြင့် စွပ်စွဲလိမ့်မည်' ဟုဆင်ခြင်မိသဖြင့် ဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ရှား၍ သုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုကျင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

အချို့ဿသာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား 'ဒုစရိုက်မှုတို့ကို ၊ပြု ကျင့် လျှင် သူတစ်ပါးတို့က သိလဖြင့် စွပ်စွဲလိမ့်မည်'ဟု ဆင်ခြင်မိသဖြင့် ဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ရှား၍ သုစရိုက်မှုကို ပြုကျင့်၏။

အချို့ဿသာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မကောင်းမှုပြုသူများကို မင်းတို့က ဖမ်းဆီး၍ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု အမျိုးမျိုး ပြုလုပ်သည်ကို မြင်သော ထိုမင်းပြစ် မင်းဒဏ်များမှ ကြောက်သဖြင့် ဒုစရိုက်မှုတို့မှ ရှောင်ရှားပြီး သုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုကျင့်၏။

အချို့သောသူသည်ကား 'ဒုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုကျင့်လျှင် သေလွန်သော အခါအာယတနဘဝရဲသို့ကျရောက်လိမ့်မည်'ဟု ဆင်ခြင်မိသဖြင့်ဒုစရိုက်မှုတို့မှရှောင်ရှားပြီး သုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုကျင့်၏။

ဤသို့လျှင် ဘေးလေးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ ဦမိဘယသုတ်

လွှိုင်းတံပိုးစသော ဘေးလေးမျိုး

၁၂၂။ ပင်လယ်ရေထဲသို့ သက်ဆင်းသူအား လွှိုင်းတံပိုးဘေး၊ မိကျောင်းဘေး၊ဝဲဂယက်ဘေး၊ လင်းပိုင်ဘေးဟူသော ဘေးရန် လေးမျိုးကို မျှော်လင့်အပ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ဤသာသနာ၌ ရဟန်းပြုသော အမျိုးကောင်းသ ားအားလည်းလွှိုင်းတံပိုးဘေး၊မိကျောင်းဘေး၊ဝဲဂယက်ဘေး၊ လင်းပိုင်ဘေးဟူသော ဘေးလေးမျိုးကို တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ဤလောက၌ အချို့သော အမျိုးကောင်းသားသည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊အိုခြင်း၊ သေခြင်းစသော ဆင်းရဲအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်ရန် ရည်ရွယ်၍ ရဟန်းပြုခဲ့၏။ ထိုအမျိုးကောင်းသားသည် သီဘင်း သုံးဖော်တို့က "ဤသို့သွားရမည်။ ဤသို့လာရမည်။ ဤသို့ကြည့်ရမည်" စသည်ဖြင့် ပြောဆိုညွှန်ပြသည်ရှိသော် "ငါ၏သားမြေး အာရုဗ်သာ ရှိသူတို့၏ ပြောဆိုညွှန်ကြားမှုကို ခံရမည်လော"ဟု မကျေနပ်ဖြစ်ကာ လူထွက်လေ၏။ ဤရဟန်းကို 'လွှိုင်းတံပိုးဘေးကြောင့် လူထွက်သူ'ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤ၌လွှိုင်းတံပိုးဘေးဟူသည် အမျက်ထွက်ခြင်း၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်းကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်၏။ (၁)

http://www.dhammadownload.com

ဤလောကဌ်၌ အခါ၌သော အမျိုးကောင်းသားသည် ပဋိသန္ဓေနခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းစသော ဆင်းရဲအပါင်းမှ လွတ်မြောက်ရန် ရည်ရွယ်၍ ရဟန်းပြုခဲ့ပြီး သီတင်းသုံးဖော်တို့က "ဤဟာကိုစားရမည်။ ထိုဟာကိုမစား၊ နံနက်ချိန်၌သာ စားရမည်။ မွန်းလွဲချိန်၌မစား" စသည်ဖြင့် ဆိုဆုံးမသည်ရှိသော် လူ့ဘဝမှာကဲ့သို့ လွတ်လပ်စွာ မစားရဆဖြင့် မကျေမနပ်ဖြစ်ကာ လူထုက်ခဲလ၏။ ဤရဟန်းကို 'မိကျောင်းဘေးကြောင့် လူထွက်သွားသူ' ဟုဆိုအပ်၏။ ဤ၌ 'မိကျောင်းဘေး' ဟူသည် ဒုဗ္ဘိက္ခဘေးကြောင့် လူဘွက်သူ' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဤ၌ 'ဝဲဂယက်ဘေးကြောင့် လူဘွက်သူ' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဤ၌ 'ဝဲဂယက်ဘေး' ဟူသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ (၃)

ဤလောကဌ်၌ ဒုခါ့သော အမျိုးကောင်းသားသည် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရန် ရည်ရွယ်၍ ရဟန်းပြုခဲ့ပြီး မျက်စိနာစသော ဂုဏ်ခြောက်တို့ကို ဖောင့်စည်းဘဲ မြို့ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်လေသော် ဆဝတ်အစ ကပိုကရိုဝတ်ဆင်ထားသော မာတုဂါမကို မြင်၍ တပ်မက်စဲ့နေသော စိတ်ဖြစ်ကာ လူထွက်လ၏။ ဤရဟန်းကို 'လင်းပိုင်ဘေးကြောင့် လူထွက်သူ' ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤ၌ 'လင်းပိုင်' ဟူသည်မာတုဂါမကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏ဟုဖော်ကြားပြီးသည်။

(ဇာတ်ဝိနိစ္ဆယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ စာတုမသုတ်၌လည်း ရှုနိုင်ပါသည်။)

၃။ ပထမနာနာကရဏသုတ်

ယုက္တဇဉ်နှင့် အရိယာသာဝက ထူးခြားပုံလေးမျိုး

၁၂၃။ (၁) ဤဒုလကဌ် အခါ၌ ဧသာဝုတ္တိလ်သည် ပထမဈာန်ကိုရရှိလျှင် ထိုဈာန်ကိုသာယာနှစ်သက်၍ ထိုဈာန်မှမြို့မဆုတ်ယုတ်ဘဲ ကွယ်

http://www.dhammadownload.com

လွန်သည်ရှိသော် ပထမဈာန်ပြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ရောက်
၏။ ထိုပြဟ္မာတို့၏ သက်ဘမ်းမှာ (အသင်္ချေယျကပ်) တစ်ကပ်ဖြစ်၏။
ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော သတ္တဝါသည် ထိုမထမဈာန် ပြဟ္မာဘုံ၌ သက်ထမ်း
ဆုံးအောင် တည်ပြီးသက်ဟမ်း ကုန်ဆုံးသောအခါ ငရဲဘုံသို့ ဖြစ်စေ၊
တိရစ္ဆာန်ဘုံသို့ ဖြစ်စေ၊ ပြိတ္တာဘုံသို့ ဖြစ်စေရောက်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏
တပည့်သည်ကား ပထမဈာန် ပြဟ္မာဘုံ၌ပင် သက်ထမ်းဆုံးအောင် တည်
ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ ဤကား အကြွားအမြင် ရှိသော အရိယာ တပည့်၏
အကြွားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်နှင့် ထူးခြားပုံဖြစ်၏။

(၂) ဤဒုလာကဌ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုတိယဈာန်ကိုရရှိ
လျှင် ထိုဈာန်ကို သာယာနှစ်သက်၍ ထိုဈာန်မှ မဆုတ်ယုတ်ဘဲ ကွယ်လွန်
သည်ရှိသော် အာဘဿရာပြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းအဖော် အဖြစ်သို့ရောက်
၏။ အာဘဿရာပြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်းမှာ မဟာကပ် နှစ်ကပ်ဖြစ်၏။

(၃) ဤဒုလာကဌ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တတိယဈာန်ကို
ရလျှင် ထိုဈာန်ကို သာယာနှစ်သက်၍ မဆုတ်ယုတ်ဘဲ ကွယ်လွန်သည်

၁။ ပထမဈာန်သည် အသံစားဟိန်း၊ အသက်စား မဿဝေ၊ အမြှေးစားငေါဘ
ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။ ဟိန် ပထမဈာန်ကြောင့် မြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည်
အသင်္ချေယျကပ်၏ သုံးပုံတစ်ပုံ၊ မဿဝေ ပထမဈာန်ကြောင့် ဖြစ်သော
ဗြဟ္မာတို့သည် အသင်္ချေယျကပ်၏ တစ်ဝက်၊ ငေါ ပထမဈာန်
ကြောင့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည် အသင်္ချေယျ ကပ်တစ်ကပ် အသက်ရှည်
ကြသည်။ ဤသုတ်၌ ပထမဈာန်ကြောင့် ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ ဘိုကို
ရည်ရွယ်၍ အသင်္ချေယျ ကပ်တစ်ကပ်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဒုတိယဈာန်၌လည်း ဟိန်၊ မဿဝေ၊ ငေါဟု သုံးမျိုးရှိရာ ဟိန် ဒုတိယ
ဈာန်ကြောင့် မဟာကပ် ၂ ကပ်၊ မဿဝေ ဈာန်ကြောင့် ၄ ကပ်၊ ငေါဈာန်
ကြောင့် ၈ ကပ် အသက်ရှည်ပါသည်။ ဤသုတ်၌ကား ဟိန် ဒုတိယ
ဈာန်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ မဟာကပ် ၂ ကွယ်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ရှိသော် သုဘကိုက္ခာ ဗြဟ္မာတို့၏ အဖေပါင်းအဖော် အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ထိုသုဘကိုက္ခာဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်းကား မဟာကပ် ၆၄-ကပ် ဖြစ်၏။

(၄) ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် စတုတ္ထစျာန်ကို ရရှိလျှင် ထိုစျာန်ကို သာယာနှစ်သက်၍ ထိုစျာန်မှ မဆုတ်ယုတ်ဘဲ ကွယ်လွန်သည်ရှိသော် ဝေဟပ္ဖလ်တို့၏ အဖေပါင်းအဖော် အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ဝေဟပ္ဖလ်ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်းကား မဟာကပ်ပေါင်း ငါးရာဖြစ်၏။ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော သတ္တဝါသည် ထို ဝေဟပ္ဖလ်၌ သက်တမ်းဆုံးအောင်တည်ပြီး ငရဲ၊ ပြိတ္တာ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံများသို့ ရောက်နိုင်၏။ [1]မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည်ကား ထိုဘုံ၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏....

ဤသို့လျှင်လောက၌ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၂၄။ ဒုတိယ နာနာဝကရဏသုတ်၌ ပထမစျာန်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပထမစျာန်ဘုံ၌ရှိသော ရုပ် ဝေဒနာ စသည်တို့ကို အနိစ္စ၊ဒုက္ခစသော အားဖြင့် ရှုသည်ရှိသော် ကွယ်လွန်သောအခါ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ တို့၏ အဖေပါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ [2]ဤ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဖြစ်ခြင်းသည် ပုထုဇဉ်တို့နှင့် မဆက်ဆံသောအရာ ဖြစ်၏။

၁။ ပါဠိ၌ ''စတ္တာ ရော ကပ္ပါ''ဟု ရှိပါသည်။ သို့သော် ဝိဘင်း ပါဠိတော် မမှဟဒယ ဝိဘင်းပါ ဟောကြားချက်အရ သုဘကိုက္ခာ ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်းမှာ မဟာကပ်ပေါင်း ၆၄ ကပ်ရှိသည်ဟု သိရပါသည်။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာက ''စတ္တာရော ကပ္ပါ'' အရ လေးကပ်ကို ၂ ဖြင့် လေးကြိမ်မြောက်၍ ရသည့် ၆၄-ကပ်ကို ယူရမည်ဟု ဖွင့်ပါသည်။

(နယ်ဗြဟ္မာ တို့၏ သက်တမ်းနှင့် ပတ်သက်သော ဖွင့်ဆိုချက် ဒီဃဖြည့်အစုံကို မမှဟဒယ ဝိဘင်းပါဠိ အဋ္ဌကထာနှင့် သင်္ဂြိဟ်ဘုံပိုင်း အဖွင့်တို့၌ရှုပါ)

၂။ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ စုတေသောသတ္တဝါသည် အပါယ်လေးဘုံသို့ တိုက်ရိုက် မရောက်နိုင်။ လူ့ဘုံမှ ဇာစ်ဆင့်သာ ရောက်နိုင်သည်ဟု အဘိဓမ္မာက္ကမ်းများ၌ ဆိုပါသည်။

၃။ ခန္ဓဝါးပါးကို အနိစ္စစသောအားဖြင့်ရှု၍ ဝိပဿနာပွားပြီး အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ ညွှန်းရောက်၊ စတုတ္ထစျာန်ကိုလည်း ရရှိ၍ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာဘုံ၌ ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယစျာန်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ တတိယစျာန်ရသော ပုဂ္ဂိုလ် စတုတ္ထ စျာန်ရသောဂ္ဂိုလ်တို့၌ လည်း ထိုနည်းတူပင်ဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင်လောကဒ္ဓါပုဂ္ဂိုလ်ခလေးမျိုးရှိ၏ဟု ဗဟာကြားပါသည်။

၅။ ပထမ မေတ္တာသုတ်

မေတ္တာစျာန်ပွားများသူစသော ပုဒ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၂၅။ (၁) မေတ္တာစျာန်ကိုပွားများ၍ထိုစျာန်မှ မဆုတ်ယုတ်ဘဲ ကွယ်လွန်သူသည် ပထမစျာန်ဗြဟ္မာတို့၏အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ပုထုဇဉ်သည် ထိုဗြဟ္မာဘုံ၌ သက်တမ်းဆုံးအောင် တည်ပြီး ဝရဲဘုံစသည်သို့ ရောက်နိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားကား ထိုဘုံ၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။

(၂) ကရုဏာစျာန်ကို ပွားများ၍ထိုစျာန်မှ မဆုတ်ယုတ်ဘဲကွယ်လွန်သူသည် အာဘဿရဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

(၃) မုဒိတာစျာန်ကို ပွားများ၍ ထိုစျာန်မှ မဆုတ်ယုတ်ဘဲကွယ်လွန်သူသည် ဘုဘကိဏှာ ဗြဟ္မာတို့၏အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ရောက်၏။

(၄) ဥပေက္ခာစျာန်ကို ပွားများ၍ ထိုစျာန်မှ မဆုတ်ယုတ်ဘဲကွယ်လွန်သူသည်ဝေဟပ္ဖလ်ဗြဟ္မာတို့၏အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ပုထုဇဉ်သည် ထိုဝေဟပ္ဖလ်ဘုံမှ ကွယ်လွန်၍ အပါယ်လေးဘုံသို့ ရောက်နိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်သည်ကားထိုဘုံ၌ ပင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။

ဤသို့လည်းလောကဒ္ဓါပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၂၆။ ဒုတိယမေတ္တာသုတ်၌ မေတ္တာစျာန် စသည်တို့ကို ပွားများ၍ ပထမစျာန် ဗြဟ္မာဘုံစသည်တို့သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ထိုဘုံ၌ရှိသော ရုပ်၊ ဝေဒနာစသည်တို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခစသောအားဖြင့်ရှုသည်ရှိသော် သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်း အဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း ဟောသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇။ ပထမတထာဂတအစ္ဆရိယသုတ်

မြတ်စွာဘုရား၏ အံ့ဖွယ်လေးပါး

၁၂၇။ ပူဇော်ဧးထူးကိုခံထိုက်၍ သိဖွယ်ဉာဏ်အလုံးစုံကို အကုန်အစင် ကိုယ်တော်တိုင်သိမြင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့် လောကဌ္ဌ မဖြစ်ဖူးမြဲ ထူးကဲသော အံ့ဖွယ်လေးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ထိုလေးပါးတို့ကား-

(၁) ဘုရားလောင်းသည်တုသိတာ နတ်ပြည်မှစုတေ၍ မယ်တော်ဝမ်းတိုက်သို့ သင်္ဘဝင်သောဧနဲ့ နှင့်တကွသော လောကဌ္ဌ အတိုင်းအဆမရှိ ထူးကဲသောအလင်းရောင်သည်ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအလင်းရောင်ဖြင့် ဆယ်ထောင်တိုက်ဧကတိဖြစ်သည့် လောကန္တရိကငရဲဌဌရှိသောသတ္တဝါတို့သည်ပင် အချင်းချင်းမြင်ကြရကုန်၏။

(၂) ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ဖွားမြင်သောအခါဌဌလည်း နှတ်နှင့်ဟကွသော လောကဌ္ဌ ထူးကဲသောအလင်းရောင်သည်ဖြစ်ပေ၏။

(၃) မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံး၊ ဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရရှိတော်မူသောအခါဌဌလည်း နှတ်နှင့်တကွသော လောကဌ္ဌတူးကဲသောအလင်းရောင်သည် ဖြစ်ပေါ်၏။

(၄) မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော တရားစက်ကို လည်စေတော်မူသော ဧနဲ့ဌဌလည်း နှတ်နှင့်တကွသော လောကဌ္ဌ ထူးကဲသောအလင်းရောင်သည် ဖြစ်ပေါ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၂၈။ ဒုတိယတထာဂတအစ္ဆရိယသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရားထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့် လောကဌ္ဌ မဖြစ်ဖူးမြဲ ထူးကဲသော အံ့ဖွယ်လေးပါးတို့သည် ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ထိုလေးပါးတို့ကား-

(၁) ကာမဂုဏ်ငါးပါးဌဌ တွယ်တာကပ်ငြိမှုဖြင့် ပျော်မွေ့နေသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဗုဒ္ဓတေဘုရားကပ်ငြိမှုကင်းရာ တရားကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားသည်ရှိဖေသော် နားစိုက်၏။ သိလိုသေးစိတ် ဖြစ်ပေါ်စေ၏။

http://www.dhammadownload.com

(၂) ထောင်လွှားခြင်း မာနဖြင့် ပျော်ဓမ္မ.နေသော သတ္တဝါ အပေါင်းသည် မာနကင်းရေးတရားကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားသည် ရှိသော် နားစိုက်၏။ သိလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်စေ၏။

(၃) မငြိမ်းချမ်းသော ဝဋ်ဒုက္ခဖြင့် ပျော်ဓမ္မနေသော သတ္တဝါ အပေါင်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေးတရားကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားသည် ရှိသော် နားစိုက်၏။ သိလိုစိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေ၏။

(၄) အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းနေသော သတ္တဝါအပေါင်းသည် အဝိဇ္ဇာထွင်းပျောက်ရေးတရားကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားသည်ရှိသော် နားစိုက်၏။ သိလိုစိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ အာနန္ဒအစ္ဆရိယသုတ်

ရှင်အာနန္ဒာ၏ အံ့ဖွယ်လေးပါး

၂၉။ ရှင်အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲ ထူးကဲသော အံ့ဖွယ် လေးပါး ရှိသည်။ အံ့ဖွယ်လေးပါးကား -

၁။ အကယ်၍ ရဟန်းပရိသတ်သည် ရှင်အာနန္ဒာကို ဖူးမြင်ရန် ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထိုပရိသတ်သည် ရှင်အာနန္ဒာကို ဖူးမြင်ရခြင်းဖြင့်လည်း နှစ်ခြိုက်၏။ အကယ်၍ ထိုပရိသတ်၌ ရှင်အာနန္ဒာသည် တရားကို ဟောငြားအံ့၊ ထိုတရားဟောခြင်းဖြင့်လည်း ပရိသတ်သည်နှစ်ခြိုက်၏။ ရှင်အာနန္ဒာသည် တရားဟောခြင်းကို ရပ်စဲ၍ ဆိတ်ဆိတ်နေသည့် တိုင်အောင် ရဟန်းပရိသတ်သည် မရောင့်ရဲနိုင်သည်ဘာ ဖြစ်၏။

၂။ အကယ်၍ ရဟန်း မိန်းမပရိသတ်သည်လည်း...

၃။ အကယ်၍ ဥပါသကာ ပရိသတ်သည်လည်း....

၄။ အကယ်၍ဥပါသိကာမ ပရိသတ်သည် ရှင်အာနန္ဒာကို ဖူးမြင်ရန် ချဉ်းကပ်ငြား အံ့၊... ဥပါသိကာမပရိသတ်သည် ....မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ စက္ကဝတ္တိ အစ္ဆရိယသုတ်

စကြဝတေးမင်း၏ အံ့ဖွယ်လေးပါး

၁၃၀။ စကြ တေးမင်း၌ မဖြစ်စဖူးကဲသော အံ့ဖွယ်လေးပါး ရှိသည်။ အံ့ဖွယ်လေးပါးဟူသား-

၁။ အကယ်၍ မင်းဝံရိသတ်သည် စကြဝတေးမင်းကို ဖူးမြင်ရန် ချဉ်းကပ်ပြုအံ့၊ ထိုပရိသတ်သည် စကြဝတေးမင်းကို ဖူးမြင်ရခြင်းဖြင့် လည်းနှစ်ခြိုက်၏။ အကယ်၍ ထိုပရိသတ်၌ စကြဝတေးမင်းသည် စကား ပြောပြုအံ့၊ ထိုစကားပြောခြင်းဖြင့်လည်း မင်းပရိသတ်သည်နှစ်ခြိုက်၏။ စကြဝတေးမင်းသည် စကား ပြောခြင်းကို ရပ်စဲ၍ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင် အောင် မင်းပရိသတ်သည် မးရာင့်ရဲသည်သာဖြစ်၏။

၂။ အကယ်၍ ပုဏ္ဏားပရိသတ်သည်....
၃။ အကယ်၍ သူကြွယ်ပရိသတ်သည်....
၄။ အကယ်၍ ပဟန်း ပရိသတ်သည် စကြဝတေးမင်းကို ဖူးမြင် ရန်ချဉ်းကပ်ပြုအံ့....ရဟန်း ပရိသတ်သည် မးရာင့်ရဲနိုင်သည်သာဖြစ်၏ ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၄၊ ပုဂ္ဂလဝဂ်

၁။ သံယောဇနသုတ်

သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဇလေ မျိုး

၁၃၁။ သံ ယောဇဉ် ပယ်ခြင်းနှင့် ဆိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖလေးမျိုး ရှိသည်။ ထိုဇလေ မျိုးဟူသား-

၁။ ဇအာဂါမဖိုလ်ရှိသော သံယောဇဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေကိုပြုကြောင်းဖြစ်သော သံ ယောဇဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဥပဓိတို့ဘဝကို ရဖြောင်းဖျိုသော၊ သံဒယောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း မပယ်နုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဂဒ်းမှ ယ ဂဒါဂါမ်(နှင့်ဂင်းသာက်) ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်သည်။

၂။ ဖသောတာပန်ဖိုလ်ရှိဖသော သံဒယောဇဉ်ကို ပယ်ပြီးသော်လည်း ပဋိသန္ဓေကို ရပြောင်းဖြစ်သော သံဒယောဇဉ်၊ ဥပဓိတို့ဘဝကို ရကြောင်း

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ခဲသော သံယောဇဉ်တို့ကို မပယ်ရသေးခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ၎င်းမှာ အာဆက်ဖြဟ္မာဘုံများသို့ အဆင့်ဆင့် တက်ပြီး အကနိဋ္ဌဖြဟ္မာဘုံသို့ရောက်မှကိစ္စ ပြီးမည့် 'ဥဒ္ဓံဓသောတ' အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။

(၃) အောက်အဖို့ရှိသော သံယောဇဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေကို ရချက်ခြင်း ဖြစ်ဖွယ်သော သံယောဇဉ်တို့ကို လည်းကောင်း ပယ်ပြီးသော်လည်း ဥပဓိတို့ ဘဝကို ရဖြစ်ခြင်းဖြစ်ခဲသော သံယောဇဉ်ကို မပယ်ရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်။ ၎င်းမှာ ဖြဟ္မာဘုံ၌ သက်တမ်း၏ ထက်ဝက်မကျော် လွန်မီ ကြွေးဌာ ကိဒလသော ဩမ်းမည့် 'အန္တရာပရိနိဗ္ဗ ယီ' အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။

(၄) အထက်ပါ သံယောဇဉ် သုံးပါးလုံးကို ပယ်ပြီးခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ၎င်းမှာ ရဟန္တာ ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ ပဋိဘာဒနသုတ

ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၊ ၂။(၁) သင့်မြတ်မှုန်ကန်စွာ ဖြေဆိုတတ်၍ လျင်စွာမဖြေဆိုတတ်ခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၊

(၂) လျင်စွာ ဖြေဆိုကာ၍ သင့်မြတ်မှုန်ကန်စွာမဖြေဆိုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊

(၃) သင့်မြတ် မှုန်ကန်စွာလည်း မဖြေဆိုတတ်၊ လျင်စွာလည်း ဖြေဆိုတတ်ခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၊

(၄) သင့်မြတ် မှုန်ကန်စွာလည်း ဖြေဆိုတတ်၊ လျင်စွာလည်း ဖြေဆိုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊

ဟူ၍ ပြဿနာ ဖြေဆိုမြင်းနှင့် စပ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ဝေါ်မျိုး ရှိခြင်းကြောင်း ဟောသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဥဋ္ဌိတည်။သုတ်

အကျဉ်းပြုရုံဖြင့် သိမြင်သူစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၃၃။(၁) အကျဉ်းပြုရုံမျှဖြင့် သစ္စာလေးပါး တရားကို သိမြင်သော 'ဥဋ္ဌိတည်။' ပုဂ္ဂိုလ်၊

(၂) အကျယ်ခဲ့၍ ပြမှ သစ္စာလေးပါး တရားကိုသိမြင်သော 'ဝိပဉ္စိတည်။' ပုဂ္ဂိုလ်၊

(၃) ပါဠိအနက်တို့ကို ဆောင်ရွက်မှတ်သား ပွားများလေ့လာမှ သစ္စာလေးပါး တရားကို သိမြင်သော 'နေယျ' ပုဂ္ဂိုလ်၊

(၄) မည်သို့ပင်နာယူလေ့ကျက် ဆောင်ရွက် ပွားများခြင်း ပြုစကာမူ ဤဘဝ၌ သစ္စာလေးပါး တရားကို သိမြင်ခြင်းငှာ မထိုက်၊ ပုဒ်ပါဠိအကွာရာ သဒ္ဒါကို့မူတဲ့မိရုံမျှသာ ဆတိုင်းအရှည်ရှိသော 'ပဒပရမ' ပုဂ္ဂိုလ်

ဟူ၍ တရားကုံသိမြင်မှုနှင့်စပ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်၁လေးမျိုး ရှိကြောင်း ထောကြားပါသည်။

၄။ ဥဒ္ဓဝန ဖလသုတ်

ထကြွလုံ့လဖြင့် အသက်မွေးသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၃၄။ (၁) ထကြွလုံ့လပြုခြင်း၏အကျိုးကိုမှီ၍ အသက်မွေးသူ၊

(၂) ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးကိုမှီ၍ အသက်မွေးသူ၊

(၃) ထကြွလုံ့လပြုမှုနှင့်ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးနှစ်ပါးလုံးကို မှီ၍ အသက်မွေးသူ၊

(၄) ထကြွလုံ့လပြုမှုနှင့်ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးနှစ်ပါးလုံးကို မမှီဘဲ အသက်မွေးသူ–

ဟူ၍ အသက်မွေးမှုနှင့်စပ်၍ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁။ တစ်နေကုန် ပင်ပန်းကြီးစွာ အားထုတ် လုပ်ကိုင်သော်လည်း အနည်းငယ်သော ဝီရိယ၏ အကျိုးကိုသာ ခံစားရ၍ ကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးကို မခံစားရသော သူဆင်းရဲများသည် ထင်ကြလုံ့လဖြင့် အသက်မွေးသူမည်၏။

၂။ စတုမဟာရာဇ်စသော နတ်ပြည်တို့မှ နတ်များသည် ကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးဖြင့် အသက်မွေးသူ မည်၏။

၃။ မင်း၊ မင်း၏အမတ်ကြီး စသူတို့သည် နှစ်ပါးစုံကို မှီ၍ အသက်မွေးသူများ ဖြစ်သည်။

၄။ ငရဲသားများသည် နှစ်ပါးစုံကို မမှီမူ၍ အသက်မွေး သူများ ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာဆိုဖွင့်ပါသည်။

၅။ သာဝဇ္ဇသုတ်

အပြစ်ရှိ မရှိနှင့်ဆိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၃၅။ ၁။ ကုသိုလ်မဖက် အကုသိုလ်အပြစ် သက်သက်ချည်း သာရှိသော 'သာဝဇ္ဇ' ပုဂ္ဂိုလ်၊

၂။ ကုသိုလ်နည်းပါး အကုသိုလ်အပြစ် အများအပြား ရှိသော 'ဝဇ္ဇဗဟုလ' ပုဂ္ဂိုလ်၊

၃။ ကုသိုလ်များပြား အကုသိုလ် အပြစ် နည်းပါးသော 'အပ္ပဝဇ္ဇ' ပုဂ္ဂိုလ်၊

၄။ အကုသိုလ်အပြစ် အလျင်း မ ရှိ သော 'အနဝဇ္ဇ' ပုဂ္ဂိုလ်၊

ဤသို့ အပြစ်ရှိမရှိနှင့်စပ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိသည်။

ထိုလေးမျိုးတို့တွင် အပြစ်ရှိသော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် 'သာဝဇ္ဇ' ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အ(နဗာဂ ပုတ္ထဇ်)

များသောအားဖြင့် အပြစ်ရှိသောကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ အနည်းငယ်အားဖြင့်အပြစ်မရှိသော ကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် 'ဝဇ္ဇဗဟုလ' ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ (ကြိုးကြား၊ ကြိုးကြား၌ကုသိုလ်ပြုသောခလောကီပုထုဇဉ်)

http://www.dhammadownload.com

များစသောအားဖြင့် အပြစ်မရှိသောကံသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံ၍ အနည်းငယ်အားဖြင့် အပြစ်ရှိသောကံသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူသည် 'အပ္ပဝဒ္ဓ' ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ (ဧသုဘာဘာပန်၊ သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်များ)

အနည်းငယ်မျှ အပြစ်မရှိသော ကံသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် 'အနဝဒ္ဓ' ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ)-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ပထမ သီလသုတ်

သီလပြည့်ကြွင်မှုနှင့် ပြင်ဆင သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၃၆။ ၁။ သီလသမာဓိပညာ သုံးပါးလုံးဌိပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် ပြည့်ကြွင်မှုမရှိသူ။

၂။ သီလဌိသာဖြည့်ကျင့်၍ သမာဓိ ပညာတို့ဌိ ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် ပြည့်ကြွင်မှုမရှိသူ၊

၃။ သီလ သမာဓိနှစ်ပါးဌိသာ ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့်ပြည့်ကြွင်၍ ပညာဌိပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် ပြည့်ကြွင်မှုမရှိသူ၊

၄။ သီလ သမာဓိ ပညာသုံးပါးဌိ ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် ပြည့်ကြွင်မှုရှိသူ၊

ဤသို့ သီလ သမာဓိ ညာတို့ကိုပြည့်ကြွင်မှုနှင့် စပ်၍ ပုဂ္ဂိုလိလေးမျိုးရှိခြင်း ဟောကြားပါသည်။

၁။ လောကီလူသားအပေါင်းသည် သီလ သမာဓိ ပညာသုံးပါးလုံးဌိ ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် ပြည့်ကြွင်မှု မရှိသူမည်၏။

၂။ စျာန်မရသော ဧသောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်တို့သည် သီလဌိသာ ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် ပြည့်ကြွင်၍ သမာဓိပညာတို့ဌိ ပြည့်စုံအောင်ဖြည့်ကျင့်မှု မရှိသူများတည်း။

၃။ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလသမာဓိတို့ဌိသာ ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ကျင့်၍ ပညာနှင့်ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် ပြည့်ကြွင်မှု မရှိသူ ဖြစ်၏။

၄။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလသမာဓိပညာ သုံးပါးလုံးဌိ ပြည့်စုံစွာ ပြည့်ကြွင်သူဖြစ်၏- အဋ္ဌကထာ။]

http://www.dhammadownload.com

၇။ ဒုတိယသီလသုတ်

သီလကို အလေးပြုမှုနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၃၇။ (၁) သီလသမာဓိပညာသုံးပါးလုံးကိုအလေးဂရုမပြုသူ၊
(၂) သီလကိုသာ အလေးဂရုပြုသော် သမာဓိနှင့် ပညာကို အလေးဂရုမပြုသူ။
(၃) သီလနှင့်သမာဓိကိုသာ အလေးဂရုပြု၍ ပညာကို အလေးဂရုမပြုသူ၊
(၄) သီလနှင့်သမာဓိ၊ပညာသုံးပါးလုံးကိုအလေးဂရုပြုသူ

ဤသို့ သီလသမာဓိပညာတို့ကို အလေးပြုမှု မပြုမှုနှင့်စပ်၍ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိ၏ ဟု ဟောပါသည်။
(ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးအရာကို ပထမသုတ်ပါဖွင့်ဆိုချက်အတိုင်း မောက်ယူရပါသည်။)

၈။ နကဋသုတ်

ကင်းကွာမှုနှင့်ပတ်ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၃၈။ (၁) ကင်းကွာသော ကိုယ်ရှိရှိ[၁] ကင်းကွာသော စိတ် မရှိသူ၊
(၂) ကင်းကွာသောကိုယ်ရှိဘဲကင်းကွာသော စိတ်ရှိသူ၊
(၃) ကင်းကွာသော ကိုယ်လုံးမရှိ၊ ကင်းကွာသော စိတ်လုံးမရှိသူ၊
(၄) ကင်းကွာသောကိုယ်လည်းရှိ၊ ကင်းကွာသော စိတ်လည်းရှိသူ၊

ဤသို့ကောမဂုဏ်တို့မှ ကင်းကွာမှုနှင့်စပ်၍ ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးရှိ၏ ဟု ဟောကြောင်းဖြစ်သော် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့တွင် ကောဇကျောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဓိတကဲ့စသည်တို့ကို ကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်၍ ကိုယ်ရှိ၍ ကင်းကွာမှုသာ ရှိ၏ မည်၏။

၁။ နိကာယ ဟောကို နိဂ္ဂဟကာဃယော = အန္ဓကထာ၊ ဋီကာစသဖြာထဲမှတွက်ခြာသော ကိုယ်ပြုံ့၏ဟုဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

တောဒကျောင်း၌ မနေသော်လည်း နေကမ္ဘမဝိတက်စသည်တို့ကိုကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် 'ကင်းကွာသောကိုယ်မရှိဘဲ ကင်းကွာသော စိတ်ရှိသူ' မည်၏။

တောကျောင်း၌လည်း မနေ၊ ကာမဝိတက် စသည်တို့ကိုလည်း ကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် 'ကင်းကွာသော ကိုယ်လည်းမရှိ၊ကင်းကွာသော စိတ်လည်း မရှိသူ' မည်၏။

ဘောကျောင်း၌နေ၍ နေကမ္ဘမဝိတက် စသည်တို့ကို ကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် 'ကင်းကွာသော ကိုယ်လည်းရှိ၊ ကင်းကွာသော စိတ်လည်း ရှိသူ' မည်၏-ဟုဟောကြားပါသည်။

၆။ ဓမ္မကထိကသုံးတို့

ဓမ္မကထိကလေးမျိုး

၁၃၆။ တရားဟောတတ်သော 'ဓမ္မကထိက' လေးမျိုးရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) အချို့သော ဓမ္မကထိကသည် အနည်းငယ်မျှကိုသာ ဟောပြော၏။ သို့သော်အကျိုးမရှိသည်ကို ဟောပြော၏။ သူ၏ ပရိတ်သတ်သည်လည်း အကျိုးရှိမရှိ၌ မလိမ္မာ။

(၂) အချို့သော ဓမ္မကထိကသည် အနည်းငယ်မျှကိုသာ ဟောပြော၏။ သို့သော်အကျိုးရှိသည်ကို ဟောပြော၏။ သူ၏ ပရိတ်သတ်သည်လည်း အကျိုးရှိမရှိ၌ လိမ္မာ၏။

(၃) အချို့သောဓမ္မကထိကများသည်များစွာဟောပြော၏ သို့သော် အကျိုးမရှိသည်ကို ဟောပြော၏။ သူ၏ပရိတ်သတ်သည်လည်း အကျိုးရှိမရှိ၌ မလိမ္မာ။

(၄) အချို့သော ဓမ္မကထိကသည် များစွာဟောပြော၏။ အကျိုးရှိသည်ကိုလည်းဟောပြော၏။ သူ၏ပရိတ်သတ်သည်လည်း အကျိုးရှိ မရှိ၌ လိမ္မာ၏။ဤသို့လျှင်ဓမ္မကထိကလေးမျိုး ရှိ၏ဟုဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ဝါဒီသုတ်

ပြောဆိုကတ်သူ လေးမျိုး

၁၄၀။ ၁။ အနက်အားဖြင့်သာ ကုန်ခြင်းသို့ရောက်၍ သဒ္ဒါအားဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့မရောက်သော ပြောဆိုတတ်သူ၊

၂။ သဒ္ဒါအားဖြင့်သာ ကုန်ခြင်းသို့ရောက်၍ အနက်အားဖြင့်ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်သော ပြောဆိုတတ်သူ၊

၃။ အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်းကောင်း ကုန်ခြင်းသို့ရောက်သော ပြောဆိုတတ်သူ၊

၄။ အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်းကောင်း ကုန်ခြင်းသို့မရောက်သော ပြောဆိုတတ်သူဟူ၍ တရားစကားပြောဆိုတတ်သူ လေးမျိုးရှိ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဝေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနက်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါအားဖြင့် လည်းကောင်း ကုန်ခြင်းသို့ရောက်ဖွယ်အကြောင်းမရှိဟု ဟောကြားတော်မူသည်။

၁၅။ အာဘာဝဂ်

၁။ အာဘဝသုတ်

အရောင်လေးမျိုး

၁၄၁။ လေးဘုံ၊ ဓနရာဇ်၊ မိုးရောက်ပြည်စသော ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသည့်အနက် ပညာဖြင့်ဆုံးဖြတ်၏ဟုဟောသည်။

၁၄၂-၁၄၅။ ပဘာသုတ်၊ အာဘောကသုတ်၊ သြဘာသသုတ်၊ ပဇ္ဇောတသုတ် တို့သည် အာဘာသုတ်နှင့် စကားလုံးပရိယာယ်သာ ကွဲပြား၍ အနက်တူပင် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ကုန်ခြင်းသို့ရောက်၏၊ မရောက်ခြင်း၊ ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းသို့ ရောက်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ပြောစရာစကားလုံး ရှာမရခြင်းသည် သဒ္ဒါပေးအားဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်မည်၏။ ပြောစရာ အကြောင်းအရာ မရှိတော့ခြင်းသည် အနက်အားဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၆။ ပထမကာလသုတ်

အချိန်အခါလေးမျိုး

၁၄၆။ ၁။ သင့်လျော်သောအခါ၌ တရားနာခြင်း၊
၂။ သင့်လျော်သောအခါ၌ တရားဆွေးနွေးခြင်း၊
၃။ သင့်လျော်သောအခါ၌ တရားကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း၊
၄။ သင့်လျော်သောအခါ၌ ဝိပဿနာရှုခြင်းဟူ၍၊ သင့်လျော်သော အချိန်အခါ လေးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၄၇။ ဒုတိယကာလသုတ်၌ တောင်ထိပ်၌ မိုးရွာသော အခါ နိမ့်ရာသို့စီးဆင်းသွားသော မိုးရေတို့သည် တောင်ကြားရှိ ချောင်းမြောင်းအင်းအိုင်တို့မှ တစ်ဆင့် သမုဒ္ဒရာကို ပြည့်စေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သင့်လျော်သောအခါ၌ တရားနာခြင်းစသော အချိန်ကာလလေးပါး၂တို့သည် ကောင်းစွာ ပွားများအပ်သည် ရှိသော် အာသဝေါတရားများကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ပစေနိုင်ကုန်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၇။ ဒုစ္စရိတသုတ်

ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးနှင့် ဝစီသုစရိုက်လေးပါး

၁၄၈-၁၄၉။ မုသားပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားပြောခြင်း၊ သိမ်ဖျင်းသော စကားကို ပြောခြင်းတို့သည် ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးဖြစ်၏။

၈။ သုစရိုက်သုတ်

သုစရိုက်လေးပါး

မုန်သော စကားကိုပြောခြင်း၊ ကုန်းမတိုက်ခြင်း၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော စကားကို ပြောခြင်း၊ ပညာဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ ပြောခြင်းတို့သည် ဝစီသုစရိုက်လေးပါးဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားသည်။

၁။ ကာလာတိ ယုတ္တာပိ ယုတ္တကာလာ—အင်္ဂကထာ။
၂။ ကာလာတိတ္တံ် တသ္မိံ ကာလေ ဓမ္မဿဝနာဒိ ဝသေန ပဝတ္တာနံ ကုသလဓမ္မာနံ တေံ အဓိဝစနံ—အင်္ဂကထာ။ ထိုထိုအချိန်၌ တရားနာခြင်းစသည်ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိလ်တရားတို့ကို 'အချိန်ကာလ' ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ သာရသုတ်

အနှစ်လေးမျိုး

၁။ သီလဇာနှစ်၊ သမာဓိဇာနှစ်၊ ပညာဇာနှစ်၊ ဝိမုတ္တိဇာနှစ် ဟူ၍ ဇာနှစ်လေးမျိုး ရှိ၏ဟု ဟောသည်။

၁၆။ ဣန္ဒြိကဝဂ်

၁။ ဣန္ဒြိယသုတ်

ဒုန္ဗြေလေးပါး

၁၅၁။ သဒ္ဓါဣန္ဒြေ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိဣန္ဒြေ ဟူ၍ ဣန္ဒြေလေးပါးရှိ၏ဟု ဟောသည်။

၂။ သဒ္ဓါဗလသုတ်

သဒ္ဓါစသော အာဒေလေးပါး

၁၅၂။ သဒ္ဓါဗလသုတ်၌ သဒ္ဓါအာဒေ၊ ဝီရိယအာဒေ၊ သတိအာဒေ သမာဓိအာဒေ ဟူ၍ 'အာဒေ' လေးပါးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၅၃။ ပုဗ္ဗဏှသုတ်၌ပညာအာဒေ၊ ဝိရိယဆာဒေ၊အပြစ်ကင်းခြင်းအနုဝဇ္ဇအာဒေ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း 'သင်္ဂဟ' အာဒေဟူ၍ 'အာဒေ'လေးပါးရှိသည်ဟု ဟောပါသည်။

၁၅၄။ သဒ္ဓါဗလသုတ်၌ သဒ္ဓါအာဒေ သမာဓိအာဒေ အနုဝဇ္ဇအာဒေ၊ သင်္ဂဟအာဒေ ဟူ၍ အာဒေလေးပါး ရှိကြောင်း ဟောပါသည်။

၁။ ဣန္ဒြိယ ဣန္ဒြေဟူသည် မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စနှင့်ယှဉ်ဖက်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးနိုင်သော သဘောဖြစ်၏။ သဒ္ဓါသည် ယုံကြည်မှုကိစ္စ၌၊ ဝီရိယသည် အားထုတ်မှုကိစ္စ၌၊ သတိသည် အောက်မေ့မှုကိစ္စ၌၊ သမာဓိသည် တည်ကြည်မှုကိစ္စ၌ ယှဉ်ဖက်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးနိုင်သော သဘောရှိပါသည်။

၂။ ဗလ အာဒေဟူသည် ဆန့်ကျင်ဘက်တားလို့ကြောင့် မလှုပ်ယိမ်းကြေ့နိုင်သောစွမ်းအားသဘော ဖြစ်ပါသည်။ဗလကိုဗိုလ်ဟုလည်း ပြန်ကြပါသည်။

၃။ အကုသိုလ် အပြက်ဇောမှ ကင်းစင်၍ ဖြူစင်သော အကုသိုလ်မရှိခြင်းသည် 'အာဒေ' တစ်ပါးဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၅၅။ ပဋိသန္ဓေနဗလ သုတ်၌ ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေနအား၊ ပွားများခြင်းဘာဝနာအား၊ အပြစ်ကင်းခြင်း အနဝဇ္ဇအား၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသင်္ဃဟအား ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၆။ ကပ္ပသုတ်

အသင်္ခေယျ ကပ်လေးပါး

၁၅၆။ နှစ်ပေါင်း ဤရွှေ့ ဤမျှ ရှိ၏ဟူ၍ ရေတွက်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော 'အသီသင်္ခေယျကပ်'တို့သည်-

(၁) ကမ္ဘာပျက်ဆဲကာလ 'သံဝဋ္ဋကပ်'၊
(၂) ကမ္ဘာ၏အပျက်အတိုင်းတည်နေဆဲကာလ 'သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်'၊
(၃) ကမ္ဘာဖြစ်ဆဲကာလ 'ဝိဝဋ္ဋကပ်'၊
(၄) ကမ္ဘာဖြစ်ပြီး၏ တည်ဆဲကာလ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်'

ဆားဖြင့် လေးပါးရှိ၏ဟု ဟောသည်။

၇။ ရောဂသုတ်

ရဟန်းဥဖြစ်ဘယသော ရောဂါလေးမျိုး

၁၅၇။ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်၌ ဖြစ်သောရောဂါ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ရောဂါဟူ၍ ရောဂါနှစ်မျိုးရှိ၏။ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ရောဂါဖြစ်တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်မှစ၍ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာတိုင်အောင် သော်လည်းအနာရောဂါကင်းခြင်းကို ဝန်ခံသော သတ္တဝါတို့ကို များစွာပင် မြင်ကြရ၏။ သို့သော် အာသဝေါကုန်ခန်းပြီးသော ရဟန္တာတို့မှာ တစ်ပါးစိတ်၌ ဖြစ်သော

၁။ ချီးမြှောက်သင့်သူတို့အား ပေးကမ်းခြင်း၊ ချစ်ဖွယ်သော စကားပြောကြားခြင်း၊ မိမိနှင့် တန်းတူ ထားခြင်း အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ခြင်းဟူသော သင်္ဂဟဘာဝနာလေးပါးဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းသည် 'အား'တစ်ပါးဖြစ်၏ဟုဆိုလိုပါသည်။

၂။ ဗောဇ္ဈင်္ဂနှစ်ပါးကို ပွားများခြင်းသည် 'အား' တစ်ပါးဖြစ်၏ဟုဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဆောဂါဖြင့် တစ်မုဟုတ်မျှသော်လည်း အနာဆုဂါ ကင်းခြင်းကို ဝန်ခံနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုမူ ရရှိရန် မလွယ်ချေ။

ရဟန်း၏ ဆောဂါ တို့သည်ကား လေးမျိုး ရှိကုန်၏။ ၎င်းတို့မှာ အလိုကြီး၍ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် မဆောင့်ရဲနိုင်သော ရဟန်းသည် လာဘ်လာဘ ပေါမျှားမှု၊ ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောမှု၊ သူတစ်ပါးတို့၏ အထင်ကြီးမှုမျှားကို ရရှိရန် ကြံရွယ်၍-

(၁) ဒါယကာတို့အိမ်မျှားသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်း၊

(၂) ဒါယကာတို့အိမ်၌ ထိုင်နေရခြင်း၊

(၃) တရားဟောရခြင်း၊

(၄) ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တို့ကို ချုပ်တည်းထားရခြင်း-

တို့ဖြစ်၏။ "ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့သည် အလိုကြီးသူ၊ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် မဆောင့်ရဲနိုင်သူ မဖြစ်အောင် အားထုတ်ကုန်မည်" ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။

၈။ ပရိဟာနိသုတ်

ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားလေးပါး

၁၅၈။ မိမိ၌ ရာဂထူပြောခြင်း၊ ဒေါသထူပြောခြင်း၊ မောဟထူပြောခြင်း၊ နက်နဲသော အကြောင်းအရာတို့၌ ဉာဏ်မျက်စိမသက်ဝင်ခြင်းဟူသော တရားလေးပါးကို တွေ့မြင်သော ရဟန်းရဟန် မိန်းမသည် "ငါ့က ကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆုတ်ယုတ်နေ၏" ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ရမည် ဟု ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့အား ဟောကြားသည်။

၉။ ဘိက္ခုနိသုတ်

ဘိက္ခုနိတို့ ပယ်ရမည့်တရားလေးပါး

၁၅၉။ အခါတစ်ပါး၌ရှင်အာနန္ဒာသည် ကောသမ္ဗီပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေ၏။ ထိုအခါ ဘိက္ခုနီတစ်ပါးသည် မိမိဆသည်းအသန်း နာမကျန်းဖြစ်နေ၍ မိမိထံသို့ ကြွရောက်လာရန် ရှင်အာနန္ဒာထံသို့ လူတစ်ယောက်ကိုစေလွှတ်၍ ပင့်ဖိတ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကိုဘိကွဲနိသည် ရှင်အာနန္ဒာ ကြွလာသည်ကို လှမ်း၍ မြင်သော အခါ ညောင်စောင်းပေါ်၌ ခေါင်းမြီးခွို၍ အိပ်နေ၏။ ရှင်အာနန္ဒာသည် ခင်းထားသော နေရာ၌ထိုင်၍ထိုဘိကွဲနိအား အောက်ပါအတိုင်းမိန့်ကြား လေသည်း

"နှမ၊ ဤကိုယ်သည် အာဟာရကြောင့် ဖြစ်၏။ စားဖွယ်တည်း ဟူသော (ကဗဠီကာရ)အာဟာရကို အမှီပြု၍ (ဇရူးဘဂဝါ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကံတည်းဟူသော မနောသဉ္စေတနာ) အာဟာရကို ပယ်ရမည်"

"နှမ၊ ဤကိုယ်သည် တဏှာကြောင့် ဖြစ်၏။ တဏှာကို အမှီပြု၍ တဏှာကို ပယ်မရည်။"

"နှမ၊ ဤကိုယ်သည် မာနကြောင့် ဖြစ်၏။ မာနကို အမှီပြု၍ မာန ကို ပယ်မှုမည်"

"နှမ ဤကိုယ်သည် အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာကို အမှီပြု၍ ဤ ဘဝ၌ ကံအကျိုးကို ယုံမှားခြင်း အားထုတ်ခြင်း ဤသို့ပြောင်းရင်း အားခြေအမြစ်နှင့်တကွ ပယ်သတ်ခြင်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားအပ်၏"

အထက်ပါမိန့်ကြားမျက်၌ စားဖွယ်အာဟာရကို ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ စားသုံးခြင်းသည် အာဟာရကိုမှီ၍ အာဟာရကို ပယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

"တစ်ပါးသောရဟန်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏" ဟုကြား လျှင်-'ငါသည်လည်း ဘယသောအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရအံ့ နည်း'ဟု တောင့်တ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ခြင်း သည် ဝတ္ထုကိုမှီ၍ တဏှာကိုပယ်ခြင်း မည်၏။

"တစ်ပါးသောရဟန်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏' ဟုကြား လျှင်-'ငါသည်လည်း အဘယဖြောင့် မရောက်နိုင်အံ့နည်း'ဟုကြံ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းသည် မာနကိုမှီ၍ မာန ကို ပယ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ရှင်းလင်းမိန့်ကြားသည်။

ဤသို့ ရှင်ဘုရားနှုတ်က မိန့်ကြားတော်မူအပါ ထို ဘိကွဲနိသည် ရှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေရင်းဦးခိုက်၍ မိမိအပြစ်ကို ဝန်ခံ၍ တောင်းပန်၏။ ရှင်အာနန္ဒာကလည်း "အပြစ်ကို အပြစ်ဟုမြင်၍ ကုစားခြင်းသည် အကျိုးရှိ ဝန်နည်းခြင်း ကြီးမှားခြင်း ဖြစ်ပေသည်" ဟု မိန့်ကြားပြီး ခွင့်လွှတ်တော်မူ လေ၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဤဘိက္ခုနီသည် ရှင်အာနန္ဒာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့သားစိတ်ဖြင့် နာမကျန်းဖြစ်ဟန်ဆောင်ကာ ရှင်အာနန္ဒာအား မိမိထံ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာဌီ ဖွင့်ပါသည်။)

၁၀။ သုဂတံ ဝိနယသုတ်

ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမကျယ်ကြောင်း လေးပါး

၁၆၀။ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သော သူ့ဟာသ်ကောင်း တရားကျယ်ပြန့်ကြောင်း၏ အကြောင်း လေးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ရဟန်းတို့သည် မကောင်းသဖြင့် သင်ယူအပ်သော သုတ္တန်ကို မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော ပုဒ်ဗျည်းတို့ဖြင့် သင်ယူခြင်း၊

(၂) ရဟန်းတို့သည် ဆိုဆုံးမသောစကားကို ရိုမသစ္ဖာမနာယူဘဲ ဆိုဆုံးမခက်သူများဖြစ်ခြင်း၊

(၃) အကြားအမြင်များ၍ ဓမ္မဝိနယကို နှုတ်ဘတ်အာဂုံဆောင်သော ရဟန်းတို့က သူတစ်ပါးတို့အား မိမိတို့သင်ယူထားသည့် သုတ္တန်ကို ရိုသေလေးစားစွာ မပို့ချခြင်း၊

(၄) မထေရ်ကြီး ဖြစ်သောရဟန်းတို့သည် စည်းပေါ်မျှားရန် အားထုတ်သူ၊ လျော့ရဲသော အကျင့်ရှိသူများဖြစ်ပြီး မရသေးသောတရားထူးကို ရရှိရန် အားမထုတ်ကြခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သောသူတော်ကောင်းတရားတည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်းလေးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ=

(၁) ရဟန်းတို့သည် ဓကောင်းစွာသင်ယူအပ်မသောသုတ္တန်ကို ကောင်းစွာ ထားအပ်သော ပုဒ် ဗျည်းတို့ဖြင့် သင်ယူခြင်း၊

(၂) ရဟန်းတို့သည်ဆိုဆုံးမသော စကားကိုရိုသေစွာနာယူ၍ ဆိုဆုံးမ လွယ်သူများ ဖြစ်ခြင်း၊

(၃) အကြားအမြင်များ၍ ဓမ္မဝိနယကို နှုတ်တက် အာဂုံဆောင်သော ရဟန်းတို့က သူတစ်ပါးတို့အား မိမိတို့သင်ယူထားသည့်သုတ္တန်ကို ရိုသေလေးစားစွာ ပို့ချခြင်း၊

(၄) မထေရ်ကြီးဖြစ်သောရဟန်းတို့သည်စည်းပေါ်မျှားရန် အားထုတ်သူ၊ လျော့ရဲသောအကျင့်ရှိသူများမဟုတ်ဘဲ ရသေးသောတရားထူးကို ရရှိရန်အားထုတ်ကြခြင်းတို့ဖြစ်သည်ဟုဟောကြားပါသည်

http://www.dhammadownload.com

၁၇။ ပဋိပဒါဝဂ်

၁။ သံခိုတ္တသုတ်

အကျင့်လေးပါးကို အကျဉ်းဟောခြင်း

၁၆၁။ (၁) ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာကျင့်ရ၍ နှုန့်နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော[1] 'ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ' အကျင့်၊

(၂) ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သောအသိဉာဏ်ရှိသော 'ဒုက္ခပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ' အကျင့်၊

(၃) ချမ်းသာလွယ်ကူစွာ ကျင့်ရ၍ နှုန့်နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော 'သုခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ' အကျင့်၊

(၄) ချမ်းသာလွယ်ကူစွာ ကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသော 'သုခပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ' အကျင့်၊

ဤသို့ မဂ်ဖိုလ်ရရှိရန် အားထုတ်မှုအကျင့်သည် လေးပါး ရှိ၏ဟု ဟော.ပါသည်။

၁။ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုနှေးဆွေးစွာရစေနိုင်သည်ဟုဆိုလိုသည်။

၂။ မဂ်ဉာဏ်ရရှိရန် အားထုတ်ရာဌာနရှေ့ပိုင်းဝိပဿနာတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ပယ်ခွာရလျှင် ထိုမဂ်သည် ဆင်းရဲသော အကျင့်ရှိသော မဂ်မည်၏ ကိလေသာတို့ကို လွယ်ကူစွာပယ်ခွာနိုင်လျှင်ထိုမဂ်သည် ချမ်းသာသော အကျင့်ရှိသော မဂ်မည်၏။

ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွာပြီးနောက် နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာပြီးမှ မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လျှင်ထိုမဂ်ဉာဏ်သည်နှုန့်နှေးသော (ဝိပဿနာ) အသိဉာဏ်ရှိသော မဂ်မည်၏။

ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွာပြီးနောက် နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ လျင်မြန်စွာ မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လျှင် ထိုမဂ်သည် လျင်မြန်သော (ဝိပဿနာ) အသိဉာဏ်ရှိသော မဂ်မည်၏။

ဤသုတ်၌ အကျင့်လေးပါးဟူသည် အကျင့်လေးပါးဖြင့် ရအပ်သော 'မဂ်လေးမျိုး'ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်း

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဝိတ္ထာရသုတ်

အကျဉ်းလေးပါးကို အကျယ်ဟောခြင်း

၁၆၂။ ၁။ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ပဉ္စကိုအား ဖြင့် ထက်သော အားကြီးသော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟရှိ၏။ ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့ကြောင့် ခံစားရ၏။ ထိုသူအား နဲသော သဒ္ဓါစသည့် ကုသိုလ်တရားတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူသည် ကုသိုလ်တရားနှင့်ကင်းသော အာသဝေါတရားများ ကုန်ခြင်းငှာ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးကို ဖြစ်စေသော မဂ်သမာဓိသို့ နှလုံးသွင်းစဉ်ရာ၏ ဤအကျဉ်းကို 'ဆင်းရဲစွာကျင့်ရ၍ နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်' ဟုဆိုအပ်၏။

၂။ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် ပဉ္စကိုအား ဖြင့် ထက်သော ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟရှိ၏။ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံး မသာယာခြင်းကို မကြာခဏ ခံစားရ၏။ ထိုသူအား နဲသော (ရင့်ကျက်သော) ကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူသည် ကုသိုလ်တရားလွန်ကဲခြင်းကြောင့် အာသဝေါတရားများ ကုန်ခြင်းငှာ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးကိုဖြစ်စေသော မဂ်သမာဓိသို့ လျင်မြန်စွာရောက်၏။ ဤအကျင့်ကို 'ဆင်းရဲစွာကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသောအကျင့်' ဟု ဆိုအပ်၏။

၃။ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် ပဉ္စကိုယ် အားဖြင့် ထက်သောရာဂဒေါသမောဟမရှိ၊ ရာဂဒေါသ၊ မောဟတို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံး မသာယာခြင်းကို မကြာခဏ ခံစားရ၊ ထိုသူအားနည်းသော ကုသိုလ်တရားတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူသည် ကုသိုလ်တရားနှင့်ကင်းသော အာသဝေါတရားများ ကုန်ခြင်းငှာ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးကိုဖြစ်စေသော မဂ်သမာဓိသို့ နှလုံးသွင်းစဉ်ရာ၏ ဤအကျင့်ကို 'ချမ်းသာစွာကျင့်ရ၍နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်' ဟုဆိုအပ်၏။

၄။ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဉ္စကိုအား ဖြင့် ထက်သောရာဂဒေါသမောဟမရှိ၊ ရာဂဒေါသ၊ မောဟတို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကို မကြာခဏ ခံစားရ၊ ထိုသူအားလွန်ကဲသော ကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထိုသူသည်

http://www.dhammadownload.com

ဤနွေဂါးပါးလွှဲကဲခြင်းငှာကြောင့် အာသဝေါတရားများ ကုန်ခြင်းငှာ မိမိအားမခြေမဲ့၌ အကျိုးကို ဖြစ်စေစေသော မဂ်သပါဓိသို့ လျင်မြန်စွာ ဆောက်၏။ ဤအကျင့်ကို 'ချမ်းသာစွာကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်'ဟု ဆိုအပ်၏။

ဤသို့လျှင် အကျင့်လေးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ အသုဘသုတ်

အသုဘရှုခြင်းနှင့် အကျင့်လေးပါး

၁၆၃။ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညစသော အကျင့်လေးပါးကိုပင် အစ်နည်းအားဖြင့် အကျယ်ဟောကြားသည်။

၁။ ဤသာသနာ၌ တစ်ပါးသောရဟန်းသည် ကိုယ်၌မတင့်တယ်မှု 'အသုဘ' အခြင်းအရာကိုရှုလျက်ဒုန်၏။ အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟူ၍လျက်၊ ဆေးလိုးစိုးသော ထေးကာဉ်မမွေ့လျော်ဖွယ်ဟု ရှုလျက်၊ အလုံးစုံသော သင်းရတရားတို့၌ မခြိမ့်ကိုရှုလျက်နေ၏။ ထိုရဟန်းအားသေခြင်းကို အာရုံပြုမျိုဖြစ်ပေါ်သည်ဖြစ်မှ သေမှတ်သည်မိမိခန္ဓာအစဉ်၌ တောင်းစွဲသင့်၏။ ကိုရဟန်းသည် ဘဒ္ဒါ၊ သီလ၊ သြတ္တပ္ပ၊ ဗဟုဿုတ၊ ပညာဟူသော သေက္ခဗိုလ်ငါးပါးကို အမှီပြု၍နေ၏။ ထိုရဟန်းအား နုသောသဒ္ဓါ၊ ဝိရိယစသည် ကွန်နွေငါးပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းသည် ကွန်နွေငါးပါးနှင်းကြောင့် အာသဝေါတရားများ ကုန်ခြင်းငှာ မိမိ၏ အခြေးမဲ့၌ အကျိုးကိုဖြစ်စေသော မဂ်သမာဓိသို့ နှုန်ဖန်းစွာရောက်၏။ ဤအကျင့်ကို 'ဆင်းရဲစွာကျင့်ရ၍နှုန်ဖန်းသော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်'ဟုဆိုအပ်၏။

၂။ ဤသာသနာ၌ တစ်ပါးသော ရဟန်းသည် ကိုယ်၌မတင့်တယ်မှုကိုရှုလျက်၊ ထိုရဟန်းအားလွန်ကဲသော ဘဒ္ဒါ၊ ဝိရိယစသည် ကွန်နွေငါးပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းသည်ကွန်နွေငါးပါးလွန်ကဲခြင်းကြောင့် မိမိ၏အခြေးမဲ့၌ အကျိုးကိုဖြစ်စေနိုင်သောမဂ်သမာဓိသို့ လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၏။ ဤအကျင့်ကို 'ဆင်းရဲစွာကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်'ဟုဆိုအပ်၏။

၃။ ဤသာသနာ၌ တစ်ပါးသော ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ဆောင်းဆိတ်၍ ပထမစျာန်ကို ဝင်စား၍နေ၏ ... စတုတ္ထစျာန်ကို ဝင်စား၍နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သေက္ခဗိုလ်ဝါးပါးကို အမှီပြု၍နေ၏။ ထိုရဟန်း

http://www.dhammadownload.com

ဆား နုသောကြွေခြင်း ငါးပါးတို့သည် ဇင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းသည် ကြွေခြင်းပါး နုံခြင်းကြောင့် မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးကိုဖြစ်စေနိုင်သော မဂ်သမာဓိသို့ နှုန့်နှေးစွာရောက်၏။ ဤ အကျင့်ကို 'ချမ်းသာစွာ ကျင့်ရ၍ နှုန့်နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်' ဟုဆို အပ်၏။

(၄) ဤသဝဿနာ၌ တစ်ပါးသော ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့ကုကင်းဆိတ်၍ ပထမစျာန်ကို ဝင်စားလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းအား လွန်ကဲသော ကြွေခြင်းပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းသည် ကြွေခြင်းပါး လွန်ကဲခြင်းကြောင့် မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော မဂ်သမာဓိသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်၏။ ဤအကျင့်ကို 'ချမ်းသာစွာ ကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်' ဟု ဆိုအပ်၏ဟူ၍ ဟောကြား ပါသည်။

၄။ ပထမ ခမသုတ်

သည်းခံခြင်းစသော အကျင့်လေးပါး

၁၆၄။ သည်း ခံခြင်း 'အဓိဝါသ' အကျင့်၊ သည်းခံခြင်း 'ခမ' အကျင့်၊ ဆိုးခြင်း 'ဒမ' အကျင့်၊ ငြိမ်းစေခြင်း 'သမထ' အကျင့်ဟူ၍ အကျင့်လေးပါးမျိုးသည်။

ထိုလေးပါးတို့တွင် ဆဲခရေးသူကိုပြန်၍ ဆဲခရေးခြင်း၊ ထိပါးသူကို ပြန်၍ ထိပါးခြင်း၊ ပုတ်ခတ်သူကိုပြန်၍ ပုတ်ခတ်ခြင်းသည် 'သည်းမခံခြင်း' အကျင့်မည်၏။

ဆဲခရေးမူကိုပြန်၍ မဆဲခရေးခြင်း၊ ထိပါးသူပြန်၍ မထိပါးခြင်း၊ ပုတ်ခတ်သူကိုပြန်၍ မပုတ်ခတ်ခြင်းသည် 'သည်းခံခြင်း' အကျင့်မည်၏။

မျက်စိဖြင့် ဖောဆောင်းအာရုံကိုမြင်မူ စသည်တို့၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ စသောအကုသိုလ်ပယ်ရာဆိုးမျိုးမဖြစ်အောင် ဤခြောက်ပါးကို စောင့်စည်းခြင်းသည် 'ဆုံးမခြင်း' အကျင့်မည်၏။

ပြစ်မှားဖျက်ဆီးမှသော ကာမဝိတက်၊ ဖျက်ဆီးဒေါဝိတက်၊ ဝိဟိံသာဝိတက် တို့ကို သဘောလက်ခံ မထားဘဲပယ်ခွာဖျောက်ဖျက် ပစ်ခြင်းသည် 'ငြိမ်းစေခြင်း' အကျင့်မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၎၆၅။ ဒုတိယ ခမသုတ်၌ ပထမသုတ်ပါ အကျင့်လေးပါးကိုပင် ဟောသည်။ အပူ အဖေား၊ ဆာလောင်ခြင်း၊ မွတ်သိပ်ခြင်း စသည်တို့ကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းသည် 'သည်းမခံခြင်း' အကျင့်မည်၏။ ယင်းတို့ကို သည်းခံခြင်းသည် 'သည်းခံခြင်း' အကျင့်မည်၏ဟု ပြောင်းလဲ ဟောခြင်းသာ ထူး ပါသည်။

၎၆၆။ ဥဘယသုတ်၌ ဒုက္ခဝဠိုပဒါ ဒန္ဓာဘိညာစသော အကျင့်လေးပါးတို့တွင် ဆင်းရဲစွာကျင့်ရ၍ နှုန့်နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်ကို ဆင်းရဲစွာကျင့်ရခြင်း နှုန့်နှေးသော အသိဉာဏ် ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းနှစ်ပါးလုံးဖြင့် ယုတ်ညံ့၏ဟု ဆိုရမည်။

ဆင်းရဲစွာကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်ကို ဆင်းရဲစွာ ကျင့်ရခြင်းဟူသော အကြောင်းဖြင့် ယုတ်ညံ့၏ဟု ဆိုရမည်။

ချမ်းသာစွာ ကျင့်ရ၍ နှုန့်နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်ကို နှုန့်နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းဖြင့် ယုတ်ညံ့၏ဟု ဆိုရမည်။

ချမ်းသာစွာကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသော အကျင့်ကို ချမ်းသာစွာ ကျင့်ရခြင်း၊ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ် ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်း နှစ်ပါးလုံးဖြင့် မြတ်၏ဟု ဆိုရမည်ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၇။ မဟာမောဂ္ဂလာနသုတ်

အကျင့်လေးပါးနှင့် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်

၎၆၇။ အခါတစ်ပါး၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ရှင်မောဂ္ဂလာန်ထံ ချဉ်းကပ်၍ "ဒုက္ခပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာစသော အကျင့်လေးပါး တို့တွင် အဘယ်အကျင့်ကိုစွဲ၍ အရှင်မောဂ္ဂလာန်၏စိတ်သည်အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်မြောက်ခဲ့ပါသနည်း" ဟုမေး၏။ "ဆင်းရဲစွာကျင့်ရ၍လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသော ဒုက္ခပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာ အကျင့်ကိုစွဲ၍ တပည့်တော်၏ စိတ်သည် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်မြောက် ခဲ့ပါသည်"ဟု အရှင် မောဂ္ဂလာန်က ဖြေသည်။[၁]

၁။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်၏ အောက်မဂ်သုံးပါးသည် သုခပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာ ဖြစ်ပြီး အရဟတ္တမဂ်ကား ဒုက္ခပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာဖြစ်၏ဟု ဖွင့်သည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ သာရိပုတ္တသုတ်

အကျင့်လေးပါးနှင့် ရှင်သာရိပုတ္တရာ

၁၆၈။ ရှင်ဓမ္မာဂ္ဂသာနံက ရှင်သာရိပုတ္တရာအား 'အကျင့်လေးပါး တို့တွင် အဘယ်အကျင့်ကိုစွဲ၍ ကမ္ဘင်၏စိတ်သည် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်မြောက်ခဲ့ပါသနည်း' ဟု မေးသည်။ 'ချမ်းသာစွာကျင့်ရ၍ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသော 'သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ' အကျင့်ဖြင့် ဟပည်တော်၏စိတ်သည် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်မြောက်ခဲ့ပါသည်' ဟု ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဖြေသည်။

၉။ သသခ်ိရသုတ်

အားထုတ်ရခြင်းရှိသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး

၁၉၆။ (၁) မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အားတုတ်ခြင်းရှိလျက်ကိုလ သာ ငြိမ်းအေးသူ၊

(၂) ဇာလွန်ပြီးနောက်မှ အားထုတ်ရခြင်းရှိလျက် ကိုးလသာ ငြိမ်းအေးသူ၊

(၃) မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အားတုတ်ခြင်း မရှိဘဲ ကိုးလသာ ငြိမ်းအေးသူ၊

(၄) သေလွန်ပြီးနောက်မှ အားထုတ်ရခြင်း မရှိဘဲ ကိုးလသာ ငြိမ်းအေးသူ ဟူ၍ အားထုတ်ရခြင်း ရှိ ရှိနှင့်စပ်၍ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ဝေါ်မျိုးရှိသည်။

( ) ဤသာသနာ၌ တစ်ပါးသောရဟန်းသည်မိမိကိုယ်၌ အသုဘ ဟူရွေလျက် နေ၏။ ထာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရွေလျက်၊ တစ်ခု အာကလုံး၌ ဒုဗ္ဗဒ္ဓ လျော်ဖွယ်ဟူရွေလျက် သခ်ိရတရား အားလုံးတို့၌လည်း အနိစ္စဟူရွေ လျက်နေ၏။ ထိုရဟန်းအားမသခြင်းသဘောကိုရွေမှတ်မသာ 'မရဏာသညာ' သည်သည်း ဒကာင်းစွာထင်၏။ ဤရဟန်းသည် ဒသကွဗိုလ်ငါးပါးကိုအမှီ

၁။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဒုအာဂတ်မဂ်သုံးပါးသည် သုခပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာ ဖြစ်ပြီး အရဟတ္တမဂ်ကား သုခပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာဖြစ်၏ဟုဖွင့်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် ညီမျ ဒီကာကိုကြည့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပြု၍နေ၏။ထိုရဟန်းအား လွန်ကဲသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်တုန်၏။ထိုရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးလွန်ကဲခြင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌သာလျှင် အားထုတ်ရခြင်းရှိလျက် ကိလေသာအားငြိမ်းသူဖြစ်၏။

(၂) ဤသာသနာ၌ တစ်ပါးသောရဟန်းသည်မိမိကိုယ်၌အသုဘဟုရှုလျက်နေ၏။....ထိုရဟန်းအား နုသောဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးနုခြင်းကြောင့် သေလွန်ပြီးနောက်၌ အာထုတ်ရခြင်းရှိလျက် ကိလေသာ အားငြိမ်းသူဖြစ်၏။

(၃) ဤသာသနာ၌ ထိုစ်ပါးသော ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှကင်းဆိတ်၍ပထမဈာန်ကိုငင်စား၍နေ၏။ ထိုရဟန်းအား လွန်ကဲသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။....ထိုရဟန်းသည်ဣန္ဒြေငါးပါးလွန်ကဲခြင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အားထုတ်ရခြင်းမရှိဘဲ ကိုးလသာ ငြိမ်းအေးသူဖြစ်၏။

(၄) ဤသာသနာ၌ တစ်ပါးသောရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှထင်းဆိတ်၍ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စား၍နေ၏။....ထိုရဟန်းသည် နုသောဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးနုခြင်းကြောင့် သေလွန်ပြီးနောက် အားထုတ်ရခြင်းမရှိဘဲ ကိုးလသာ ငြိမ်းအေးသူ ဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင် အားထုတ်ရခြင်း ရှိမရှိနှင့်စပ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ဒေလေးမျိုးကဲ့ပြားပုံကို ဟောကြားသည်။

(ဤပုဂ္ဂိုလ်ဒေလေးမျိုးတွင်ပထမနှင့်ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာသက်သက်ဖြင့် ကိုးလသာငြိမ်းအေးသော သုက္ခဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်- တတိယနှင့် စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမထမှထစ်ဆင့် ဝိပဿနာသို့ကူးသော‘သမထယာနိက’ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်သည်။)

၁၀။ ယုဂနဒ္ဓသုတ်

သမထဝိပဿနာနှစ်ပါးတို့ဖြင့် မဂ်ဒေလးပါးကိုပွားများသူ

၁၇၀။ ကောသမ္မိပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးစဉ် ရှင်ဆာနန္ဒာက ရဟန်းတို့အား ဟောကြားသည်-

http://www.dhammadownload.com

"ငါ့ရှင်တို့ ငါ၏ထံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက်ရောက်ခြင်းကို ပြောကြားသော ရဟန်း၊ ရဟန်းမဟုသမျှသည်လေးပါးသောမက်တို့ဖြင့်သော်လည်း၊ ကောင်း၊ လေးပါးသော မက်တို့တွင်တစ်ပါးပါ သာမကိုဖြင့်သော်လည်း ကောင်း ပြောကြား၏။

အဘယ်မက်လေးပါတို့ဖြင့် ပြောကြားသနည်းဆိုသော်-

(၁) ဤသာသနာ၌ရဟန်းသည် သမထလျှင် ရှေ့သွားရှသော ဝိပဿနာကို ပွားများ၏။[၁] ထိုရဟန်းအား မက်သည် ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုမက်ကို မှီဝဲပွားများသည်ရှိသော်၊ သံယောဇဉ်တို့သည် ထင်းပျောက်ကုန်၏။ အနုသယတို့သည် ကင်းကွာကုန်၏။

(၂) တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်ကား ဝိပဿနာလျှင် ရှေ့သွားရှိသော သမထကိုပွားများ၏။[၂] ထိုရဟန်းအား မက်သည် ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုမက်ကိုမှီဝဲပွားများသည်ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏။ အနုသယတို့သည် ကင်းကွာကုန်၏။

(၃) တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်ကား သမထနှင့် ဝိပဿနာကို အစုံဖွဲ့၍ ပွားများ၏။[၃] ထိုရဟန်းအားမက်သည် ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုမက်ကိုမှီဝဲပွားများသည်ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့သည်ကင်းပျောက်ကုန်၏။ အနုသယတို့သည် ကင်းကွာကုန်၏။

၁။ ရှေးဦးစွာ ဥပစာရ သမာဓိ အပ္ပနာ သမာဓိကိုဖြစ်စေပြီးနောက်သမာဓိကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသမာဓိနှင့် ယှဉ်သောတရားတို့ကိုလည်းကောင်း အနိစ္စ စသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုသောရဟန်းသည် သမထလျှင် ရှေ့သွားရှိမသော ဝိပဿနာကို ပွားများသည်မည်၏။ 'သမထယာနိက' ပုဂ္ဂိုလ်ဟုလည်းခေါ်၏။

၂။ တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော မက်သည် နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်၍ ဖြစ်ရိုး မရှိ၊ ပထမ မက်ကို ရပြီးနောက် ဒုတိယ မက်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည် မက်ကိုမှီဝဲပွားများသည် မည်၏၊

၃။ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ပြီးမှ ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိကိုဖြစ်စေစေ၊ဟု ဆိုလိုပါသည်။ 'ဝိပဿနာယာနိက' ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၄။ သမထဝိပဿနာ ယုဂနဒ္ဓံ ဘာဝေတိ- ပထမဈာန်ကို ဝင်စား၍ ထိုဈာန်မှထပြီး သင်္ခါရတို့ကို သုံးသပ်၏။ သင်္ခါရတို့ကို သုံးသပ်ပြီး ဒုတိယဈာန်ကိုဝင်စား၏၊ ဤသို့လျှင် သမထနှင့် ဝိပဿနာကို အစုံလိုက် အစုံလိုက် ပွါးများ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တစ်ပါးသော ရဟန်းအား သမထ ဝိပဿနာ တရားတို့၌ ပျံ့လွင့်ခြင်း ဥဒ္ဓစ္စသည်သိမ်းယူအပ်သော (လွှမ်းမိုးအပ်သော) စိတ်သည် ဖြစ်ပေါ်၏၊ တစ်ပါးသောအခါ၌ ထိုစိတ်သည် ကောင်းစွာ တည်ငြိမ်လာ၍ မက်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုမက်ကို မှီဝဲပွားများသည် ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့သည် ကင်းဝေးပျောက်ကုန်၏။ အနုသယ တို့သည် ကင်းကွာကုန်၏။

ငါရှင်၌၊ ငါ၏တံခွန် အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက်ရောက်ခြင်းကဲ့သို့ ပြောကြားသော ရဟန်း၊ ရဟန်းမဟူမျှသည် ကျိလေးပါးခသာ မက်တို့ဖြင့်သော်လည်းလေ၁င်း၊ ကျိလေးပါးခသာမက်တို့တွင် တစ်ပါးပါးခသာ မက်ငြင့်စသော်လည်းကောင်း ပြောကြားခြင်း၏ဟုမိန့်ကြားပါသည်။

၁၈။ သဇ္ဈတနိယဝဂ်

၁။ ဝေတနာသုတ်

စေ့ဆော်မှုနှင့် အတ္ထဘောလေးမျိုး

စေ့ဆော်မှုကြောင့် သုခဒုက္ခဖြစ်ပုံ

၁၇၁။ ရဟန်းတို့၊ ကိုယ်ရှိခဲ့သော် ကိုယ်၌ဖြစ်သည့် စေ့ဆော်မှုစေတနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်ခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

နှုတ်ရှိခဲ့သော် နှုတ်၌ဖြစ်သည့် စေ့ဆော်မှု 'စေတနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်းသည်ဖြစ်၏။

စိတ်ရှိခဲ့သော် စိတ်၌ဖြစ်သည့် စေ့ဆော်မှု 'စေတနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်းသည်ဖြစ်၏။

၁။ ဓမ္မာဒ္ဓစ္ဆဝိဂ္ဂဟိတံ မာနသံ (ဟာတိ ဩဘာသ၊ ဒီတိ၊ ပဿဒ္ဓိစသည့် ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း တရားတို့၌ ဒေါရိယမဂ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်းကို တားတို့၌ မျိုလွှဲခြင်း 'မဒ္ဓာဒ္ဓစ္ဆ' ဟုဆိုလိုပါသည်။

၂။ ကာယဒ္ဓါရရှိလျှင် ကာယကံကြောင့် သုခဒုက္ခဖြစ်၏။ ဝစီဒ္ဓါရ ရှိလျှင် ဝစီကံကြောင့် သုခဒုက္ခ ဖြစ်၏။ မနောဒ္ဓါရ ရှိလျှင် မနောကံကြောင့် သုခဒုက္ခ ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့သည် အဝိဇ္ဇာဟူသော အာရုံးခံ အကြောင်းခကြောင့် သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။[၁]

ရဟန်းတို့၊ မိမိသန္တာန်၌ချမ်းသာဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏အကြောင် ဖြစ်သည့် ကာယသခ်ါရ၊ ဝစီသခ်ါရ၊ မနောသခ်ါရကို ကိုယ်တိုင် သော် လည်းပြုလုပ်၏။ သူဘစ်ပါးတို့သည်မူလည်း ပြုလုပ်ကုန်၏။ ၂ကောင်းစွာ သိလျက်ဒသော်လည်း ပြုလုပ်၏။ခကောင်းစွာမသိမူ၍ဒသော်လည်းပြုလုပ်၏။[၃]

ရဟန်းတို့၊ ဤစေတနာ တရားတို့၌ အဝိဇ္ဇာသည် အစဉ်မပြတ် ကျေရာက်၏။[၄] အဝိဇ္ဇာ၏ အကြင်းမဲ့ ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ထိုရဟန်းအား မိမိသန္တာန်၌ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သည့် ကာယသခ်ါရ၊ ဝစီသခ်ါရ၊ မနောသခ်ါရ တို့သည် မဖြစ်ဘဲတော့ချေ။

အတ္တဘောကို ရခြင်းလေးမျိုး

ရဟန်းတို့၊ အတ္တဘောကို ရခြင်းတို့သည် လေးမျိုးရှိကုန်၏။ အဘယ် လေးမျိုးတို့နည်း ဆိုဘသင်္-

---

၁။ အဝိဇ္ဇာမှုန်းလွှဲခဲ့မှုကြောင့် ကံသုံးပါးကိုပြုလုပ်၏။ ကံသုံးပါးကို ပြုလုပ်မှုကြောင့် သုခဒုက္ခဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် သုခဒုက္ခ၏အစ်ခံးခံ အကြောင်းဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ ကာယသခ်ါရ [ကာယက်] ကို သူတစ်ပါးတို့ကမစေခိုင်းဘဲ မိမိကာသာ ပြုလုပ်လျှင် ကိုယ်တိုင်သာ ပြုလုပ်သည်မည်၏၊ သူတစ်ပါးတို့က စေခိုင်း၍ ပြုလုပ်လျှင် သူတစ်ပါးတို့ ပြုလုပ်သည် မည်၏။

၃။ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို သိသော်လည်း ပြုလုပ်၏။ မသိမူ၍လည်း ပြုလုပ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၄။ အဝိဇ္ဇာ အနုပတိတာ– အဝိဇ္ဇာသည် သဟဇာတ အာနန္တရ အာဒး ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဥပနိဿယ အာနန္တရအာဒးဖြင့်ဖြစ်စေ ပါဝင် လက်သက် နေ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၅။ မိမိ၏စေ့ဆော်မှုစေတနာကသာလျှင် အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုဖြစ်စေ နိုင်၍ သူတစ်ပါးတို့၏ စေ့ဆော်မှု စေတနာက အကျိုးသက်ရောက်မှုကို မဖြစ်စေနိုင်သည့် အတ္တဘောကို ရခြင်းဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၁) မိမိ၏စေ့ဆော်မှု (စေတနာ) သာဖြစ်၍ သူတစ်ပါးတို့၏ စေ့ဆော်မှု မဖြစ်သော အတ္ထဘောကိုရခြင်း။၁

(၂) သူတစ်ပါး၏စေ့ဆော်မှုသာဖြစ်၍မိမိ၏ စေ့ဆော်မှုမဖြစ်သောအတ္ထဘောကို ရခြင်း။

(၃) မိမိ၏စေ့ဆော်မှု၊ သူတစ်ပါး၏စေ့ဆော်မှု နှစ်ပါးလုံးဖြစ်သောအတ္ထဘောကို ရခြင်း။

(၄) မိမိ၏ စေ့ဆော်မှုလည်း မဖြစ်၊ သူတစ်ပါးတို့၏ စေ့ဆော်မှုလည်း မဖြစ်သော အတ္ထဘောကိုရခြင်းတို့ ဖြစ်၏။

စေ့ဆော်မှု မဖြစ်သော နှုတ်များ

ဤသို့ ဗုဒ္ဓက မိန့်ကြား'သောအခါ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဗုဒ္ဓအာဏောက်ပါအံ့ဘိုင်း လျှောက်ကြား၏–

''အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းဆားဖြင့်ဟောကြား ဆပ်သော၊ တရားတော်၏အနက်ကို အကျယ်အားဖြင့် တပည့်တော် ဤသို့ နားလည်ပါသည်-မိမိ၏စေ့ဆော်မှုသာဖြစ်၍ သူတစ်ပါး၏ စေ့ဆော်မှု မဖြစ်သော အတ္ထဘောကို ရခြင်း၌ ထိုသတ္တဝါအား မိမိ၏ စေ့ဆော်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုကိုယ်မှစုဝေးရွေ့လျောခြင်းသည် ဖြစ်၏။၂

သူတစ်ပါး၏ စေ့ဆော်မှုသာဖြစ်၍ မိမိ၏ စေ့ဆော်မှု မဖြစ်သောအတ္ထဘောကို ရခြင်း၌ ထိုသတ္တဝါတို့အား သူတစ်ပါး စေ့ဆော်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုကိုယ်မှ စုဝေး ရွေ့လျော်ခြင်း သည် ဖြစ်၏။၂

၁။ ဒိဋ္ဌာပဒေါသိက 'မသဲသော နှတ်တို့သည် အပျော်ကြူးနေမိ၍ အစာစားချိန်ကို လွန်သွားလျင် အစာပြတ်ခြင်းကြောင့် စုဝေး ကြရသည်။ ဤသို့စုဝေးခြင်းကို 'မိမိ၏ စေ့ဆော်မှုကြောင့် စုဝေးခြင်း' ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ မနောပဒေါသိက မသဲသော နှတ်တို့သည် တစ်ပါးသော နှတ်သားဘပေါ် ဒေါသစိတ် ဖြစ်မိပြီး၊ ထိုနှတ်သားကလည်း ပြန်၍ ဒေါသစိတ် ဖြင့်တုံ့ပြန်ခဲ့လျှင် စုဝေးကြရသည်။ ယင်းသို့စုဝေးခြင်းကို 'သူတစ်ပါး၏ စေ့ဆော်မှုကြောင့်စုဝေးခြင်း' ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မိမိ၏ စေ့ဆော်မှုလည်း ဖြစ်၊ သူတစ်ပါး၏ စေ့ဆော်မှုလည်း ဖြစ်သော အတ္တဘောကို ရခြင်း၌ ထိုသတ္တဝါတို့အား မိမိ၏ စေ့ဆော်မှု၊ သူတစ်ပါး၏ စေ့ဆော်မှု ဟူသော အကြောင်းနှစ်ပါးကြောင့် ထိုကိုယ်မှု စုတေ ရွှေ့ ဒလျောခြင်းသည် ဖြစ်၏။"

"အရှင် ဘုရား၊ မိမိ၏ စေ့ဆော်မှုလည်း မဖြစ်၊ သူတစ်ပါး၏ စေ့ဆော်မှုလည်း မဖြစ်သော အတ္တဘောဖြင့် အဘယ်နတ်တို့ကို မှတ်ယူအပ်ပါသနည်း"

"သာရိပုတ္တရာ၊ မိမိ၏ စေ့ဆော်မှုလည်း မဖြစ်၊ သူတစ်ပါး၏ စေ့ဆော်မှုလည်း မဖြစ်သော အတ္တဘောဖြင့် 'နေဝသညာနာသညာယတန' ဘုံသို့ ရောက်သော နတ်တို့ကို မှတ်ယူအပ်၏"

ကာမဘုံသို့ ပြန်လာသူနှင့် မလာသူ

"အရှင်ဘုရား၊ ဤလောက၌ အချို့မသာ သတ္တဝါတို့သည် ထို ဗြဟ္မာ့ကိုယ်မှ စုတေသည် ရှိခသော် ဤကာမဘုံသို့ လာရောက်ကြကုန်၏။ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည်ကား ဤကာမဘုံသို့ မလာရောက်ကြကုန်။ ဤသို့ ကာမဘုံသို့ လာရောက်ခြင်း၊မလာရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း"

"သာရိပုတ္တရာ၊ ဤလောက၌ အောက်အဖို့ရှိသည့် သံယောဇဉ် ငါးပါးကို မပယ်ရှားသေးသည့် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်မှောက်၌ပင် နေဝသညာနာသညာယတန စျာန်ကို ရ၍ ထိုစျာန်ကို သာယာနှစ်သက်နေ၏။ သူသည် ထိုစျာန်မှ မဆုတ်ယုတ်ဘဲ သေလွန်သည် ရှိသော် နေဝသညာနာသညာယတန ဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ သူသည် ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်မှ စုတေသည်ရှိသော ဤကာမဘုံသို့ ပြန်လာသည့်သူ ဖြစ်၏၊

"သာရိပုတ္တရာ၊ အောက်အဖို့ရှိသည့် သံယောဇဉ် ငါးပါးကို ပယ်ပြီးနောက် နေဝသညာနာသညာယတန စျာန်ကိုရ၍ထိုဘုံ၌ ကုန်ဆုံးသွားသူကား ဤကာမဘုံသို့ ပြန်မလာသူ ဖြစ်ပေ၏။

၁။ လူတို့သည် မိမိ ဘာသာလည်း သတ်မှတ်သေကြ၏။ သူတစ်ပါးတို့၏ ပဒေသာဝင်ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအတ္တဘောသည် ဝိဒိဒ္ဓိ၏ စေ့ဆော်မှု၊ သူတစ်ပါး စေ့ဆော်မှု နှစ်ပါးလုံးကြောင့် စုတေသော အတ္တဘော ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

"ဤကား ဖြဟ္မဉ့်ဘုံမှ ဤဏာမဘုံသို့ပြန်လာခြင်း၊ မလာခြင်း၏ အကြောင်းပြစ်၏" ဟု ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

၂။ ဝိဘင်္ဂသုတ်

ပဋိသန္ဓေဝါဒါလေးပါးဖြင့် ပိုင်းခြားဝေဖန်ခြင်း

၎င်း၂။ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့အား အောက်ပါ အတိုင်း မိန့်ကြား၏သည်—

"ငါ့ရှင်တို့၊ ရဟန်း ဖြစ်၍ လဝက်မျှသာ ဆည်းဆေးသော ငါသည် အကျိုးဥ ပိုင်းခြား ဝေဖန် တတ်သော 'အတ္ထပဋိသမ္ဘဒါ' ဥာဏ်ကို အကြောင်းအားပြုင့် လည်းကောင်း၊ ပုဒ်ပါဠိ အကွာရာ သဒ္ဒါအား ဖြင့် လည်းကောင်း မျက်မှောက် ပြုခဲ့၏။ ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘဒါ ဉာဏ်ကို နည်း ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့် ဟောကြား၏၊ ထင်စွာ ဟောပြော၏။ သမ်စေ ၏းပြစ်ခေ၏းဖွင့်ပြအံ့ဟောဖနဲ့၏။ ပေါ်လွင်အောင်ပြု၏။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဠ် ယုံမှားတွေးတောမှုရှိသော်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါ့ကိုမေးခွန်းဖြင့် ချဉ်းကပ်မေးလာ၊ ငါသည်ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် ထိုသူ၏စိတ်ကိုနှစ်သက်စေအံ့၊ တရားဥ်ကောင်းစွာ လိမ္မာသော ဆရာယည် ငါတို့၏ မျက်မှောက်၌ ထ ရှားရှိတော်မူ၏။

ငါ့ရှင်တို့၊ ရဟန်းဖြစ်၍ လဝက်မျှသာ ရှိုးသားသော ငါသည် အကြောင်းဥ ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်သော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်....ဘာသာ စကားဥ ပိုင်းခြားဝေဖန် တတ်သော နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်...ရဟန်တရလ် ပေါ်လာသောဉာဏ်အမြင်၌ ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်သောပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိ ဒါဉာဏ်ကို အကြောင်းအားပြုင့် လည်းကောင်း၊ ပုဒ်ပါဠိ အကွာရာသဒ္ဒါ အားဖြင့် လည်းကောင်း မျက်မှောက် ပြုခဲ့၏...ပဋိဘာ ပဋိသမ္ဘိဒါဉ် တွေးတော ယုံမှားမှုရှိသူသည် ငါ့ကို မေးခွန်းဖြင့် ချဉ်းကပ်မေးလာ၊ ငါသည် ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် ထိုသူ၏စိတ်ကို နှစ်သက်စေအံ့။ တရားဥ် ကောင်းစွာ လိမ္မာသော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့ မျက်မှောက်၌ ထ ရှား ရှိတော်မူ၏။

http://www.dhammadownload.com

၃။ မဟာကောဋ္ဌိကသုတ်

ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက၏ ပြဿနာလေးရပ်

၁၂၃။ အာဝါဘစ်ပါးဌဿိရှင်မဟာကောဋ္ဌိကသည်ရှင်သာရိပုတ္တရာထံ ချဉ်းကပ်၍ပြဿနာမေးလျှောက်၏

"ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ ဖဿဒ်၏ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း 'ဖဿာယတန' ခြေက်ပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့သော် အခြားတစ်စုံတစ်ခု သောကိခလသာသည် ရှိပါသေးသလော"

"ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက၊ ဤသို့မဆိုသင့်ပါ"

"ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ 'ဖဿာယတန' ခြေက်ပါးတို့အကြွင်းမဲ့ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့သော် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော ကိခလသာသည် မရှိပါသေး"

"ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက၊ ဤသို့သည်းမဆိုသင့်ပါ"

ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ 'ဖဿာယတန' ခြောက်ပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့သော် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော ကိခလသာသည် ရှိသည်ကား ဖြစ်၊ မရှိသည်သည်းဖြစ်ပါသေး"

"ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက၊ ဤသို့သည်းမဆိုသင့်ပါ"

"ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ 'ဖဿာယတန' ခြောက်ပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့သော် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော ကိခလသာသည် ရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ မရှိသည်လည်းမဟုတ်ပါသေး"

"ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက၊ ဤသို့သည်းမဆိုသင့်ပါ"

"ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ သို့ဖြစ်သော် အဘယ်သို့ မှတ်ယူရပါမည်နည်း"

"ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက၊ ဖဿာယတန ခြောက်ပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ကင်းကွာချုပ်ငြိမ်းခဲ့သော် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော ကိခလသာသည် ရှိ၏" စသည်ဖြင့် ပြာဆိုသူပညာရှိ မချွဲသင့်သော နှုတ်ကို ချွဲသွားပြစ်၏။ ငါ့ရှင်ကောဋ္ဌိက၊ ဖဿာယတနခြောက်ပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်အမျှ (သံသရာကို ချွဲတတ်သည့် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော) ပပဉ္စတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်း

http://www.dhammadownload.com

သည်ရှိ၏။ပပဉ္စတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်အမျှ ဖဿာယတန ခြောက်ပါး တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ဖဿာယတန ခြောက်ပါးတို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကင်းကွာချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ပပဉ္စတရားတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်ဖြစ်၏'' ဟုဖြေကြားပါသည်။

(ရှင်ကောဋ္ဌိက၏ မေးခွန်း လေးခုတွင် ပထမ မေးခွန်းသည် သဿတဝါဒ၊ ဒုတိယမေးခွန်းသည် ဥစ္ဆေဒဝါဒ။ တတိယမေးခွန်းသည် ကေစဲ့ သဿတဝါဒ၊စတုတ္ထ မေးခွန်းသည်အမရာ ဝိက္ခေပဝါဒရှိသူတို့ကို ရည်ရွယ်၍ မေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သည်။)

၁၇၄။ အာနန္ဒသုတ်မှအထက်ပါမေးခွန်းလေးခုကိုရှင်အာနန္ဒာက မေး၍ ရှင်ကောဋ္ဌိက ဖြေကြားခြင်းဖြစ်သည်။

၅။ ဥပဝါဏသုတ်

ရှင်ဥပဝါဏ၏ ပြဿနာလေးရပ်

၁၇၅။ အခါတစ်ပါး၌ ရှင်ဥပဝါဏသည် ရှင်သာရိပုတ္တရာထံ ချဉ်းကပ်၍ ပြဿနာ လေးရပ်ကို မေးလျှောက်၏။

"ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ အသိဉာဏ်ဝိဇ္ဇာဖြင့်ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုသူဖြစ်ပါသလော"

"ဝါ့ရှင် ဥပဝါဏ၊ အသိဉာဏ် ဝိဇ္ဇာဖြင့် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုသူမဖြစ်"

ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ အကျင့်စရဏဖြင့် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုသူဖြစ်ပါသဒၶလော"

"ငါ့ရှင် ဥပဝါဏ၊ အကျင့်စရဏဖြင့် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုသူမဖြစ်"

"ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ နှစ်ပါးဖြင့်ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုသူဖြစ်ပါသဇေလော"

"ငါ့ရှင်ဥပဝါဏ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ နှစ်ပါးဖြင့်ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုသူ မဖြစ်"

http://www.dhammadownload.com

"ဝါရိ သာရိပုတ္တရာ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ နှစ်ပါးနှင့် ကင်းမြဲ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြူသူ ဖြစ်ပါသလော"

"ဝါရိဂျပါကာ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏနှစ်ပါးနှင့်ကင်းမြဲဝဋ်ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြူသူမဖြစ်"

"ဝါရိသာရိပုတ္တရာ၊ သို့ဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်သို့လျှင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြူသူဖြစ်ပါသနည်း"

"ဝါရိသာရိပုတ္တရာ၊ အကယ်၍ ဝိဇ္ဇာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စရဏဖြင့်မသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ နှစ်ပါးစုံဖြင့် သော်လည်းကောင်း ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြူသူဖြစ်ငြားအံ့၊ စွဲလမ်းခြင်းသည် ရှိဃည်ဖြစ်လျက် သာလျှင်ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြူသူဖြစ်၏။ အကယ်၍ ဝိဇ္ဇာစရဏနှစ်ပါးနှင့်ကင်း၍ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြူသူဖြစ်ငြားအံ့။ ပုထုဇဉ်ဃည်လည်း ဝဋ်ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြူသူဖြစ်ရာ၏။ ဝါရိဂျပါကာ ပုထုဇဉ်သည်ဝိဇ္ဇာစရဏမှ ကင်းသူဖြစ်၏၊ စရဏမျိုးတွဲသာသူသည် ဟုတ်ကိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ စရဏနှင့်ပြည့်စုံသောသူသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်သူသည် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြူသူဖြစ်၏" ဟုမိန့်ကြားပါသည်။

၁၃၆။ အာယာစနသုတ်မှာ ဒုကနိပါတ်၊ အာယာစနဝဂ်မှ ပထမသုတ်(၄)သုသ်ကိုဖေါင်း၍ ဟောကြားခြင်းဖြစ်သည်။

၇။ ရာဟုလသုတ်

ရှင်ရာဟုလာအား ဓာတ်ကြီးလေးပါးကိုဟောကြားခြင်း

၁၃၇။ အခါတစ်ပါး၌ ရှင်ရာဟုလာသည် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက ရှင်ရာဟုလာအား အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးမတော်မူ၏—

"ရာဟုလာ၊ အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ် သည်လည်းကောင်း။ အပြင် သန္တာန်၌ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်သည် လည်းကောင်း ပထဝီဓာတ်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုပထဝီဓာတ်ကို 'ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ်မဟုတ်' ဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပညာဖြင့် ကောင်းစွာရှုရမည်။ ဤသို့ကောင်းစွာ ရှုမြင်သည်ရှိသော် ပထဝီဓာတ်၌ ငြီးငွေ့၏။ ပထဝီဓာတ်၌စိတ်ကို ကင်းကွာစေ၏။

http://www.dhammadownload.com

"ရာဟုလာ၊ အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သောအာပေါဓါတ်....တေဇောဓာတ်....ဝါယောဓာတ် သည်လည်းကောင်း၊ အပြင် သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်သည်လည်းကောင်း ဝါယောဓာတ်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုဝါယောဓာတ်ကို 'ငါဟာမဟုတ်၊ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ်မဟုတ်' ဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပညာဖြင့် ကောင်းစွာရှုရမည်။ ဤသို့ ကောင်းစွာ ရှုသည်ရှိသော် ဝါယောဓာတ်၌ ငြီးငွေ့၏၊ ဝါယောဓာတ်၌ စိတ်ကို ကင်းကွာစေ၏။

"ရာဟုလာ၊ အကြင်အဓါဠ် ရဟန်းသည် ဤဓာတ်ဓလးပါး တို့၌ အတွေ့ဟူ၍ ပရဂ္ဂဟအတ္ထနှင့်စပ်သောအဆုဟူ၍ မရှု၊ ထိုအဓါ ဤရဟန်းသည် တဏှာကို ပြတ်ပြီးသူ၊ ထောင်လွှားခြင်း မာနကို ကောင်းစွာ ပယ်ခြင်းကြောင့် ဤဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုပြီးသူ ဖြစ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏"

၈။ ဧမွာလိသုတ်

တံစိုးဒိုင် ဥပမာနှင့် ဟုဠ်လိလေးမျိုး

၁၂၈။ လောက၌ ပဋိဠ်လ် လေးမျိုးရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၁) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် နိဝရဏတို့မှ စိတ်လွတ်မြောက်ရာ ဌိမ်သက်သော စျာန်သမာပတ် တစ်ပါးပါးသို့ ရောက်၍နေ၏။ ထို ရဟန်းသည် ပထမတ် ဘဝဘာအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသည့် ခန္ဓာ ငါးပါး အပေါင်းတည်းဟူသော သက္ကာယ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုနှလုံးသွင်း၏။ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် သက္ကာယချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မသက်ဝင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် သက္ကာယချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုရလိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်အပ်။ ဥပမာ–အားဖြင့် လိမ်းကျံနေသည့် လက်ဖြင့် သင်္ကိုင်းကို ဆွဲကိုင်သည်ရှိသော်ဆို ကံသည်သင်္ကိုင်း၌ ငြိနေသကဲ့သို့ဖြစ်၏။

(၂) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် နိဝရဏတို့မှ စိတ်လွတ်မြောက်ရာ စျာန်သမာပတ် တစ်ပါးပါးသို့ ရောက်၍နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သက္ကာယချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို နှလုံးသွင်း၏။ ထိုနှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် သက္ကာယချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ သက်ဝင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည်

၁။ သန္တံစေတော ပိဓိတ္တိန္တိ°အာဒိနှံသမာပတ္တိန်နံ အညတရံသမာပတ္တိ°–အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

သက္ကာယချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရလိမ့်မည်ဟု ဒေမျှလောင့်အပ်၏။ ဥပမာ စင်ကြယ်သောလက်ဖြင့် သစ်ကိုင်းကို ကိုင်သည်ရှိသော် ထိုလက်သည် သစ်ကိုင်း၌ မကပ်ငြိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

(၃) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် နိဝရဏတို့မှ စိတ်လွတ်မြောက်ရာ ဈာန်သမာပတ် တစ်ပါးပါးသို့ ရောက်၍နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကို ဖြိုခွဲနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ကို နှလုံးသွင်း၏။ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၏စိတ်သည်အဝိဇ္ဇာကို ဖြိုခွဲနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်၌ မသက်ဝင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကို ဖြိုခွဲနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ကို ရလိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်အပ်။ ဥပဓာနခန္ဓာပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်နေသော တံခိုးအိုင်၏ ရေဝင်ပေါက်များကို ပိတ်၍ ရေထွက်ပေါက်များကို ဖွင့်ထားစဉ်မိုးလည်း မရွာသွန်းခဲ့သော ထိုတံခိုးအိုင်၏ ကန်သင်းရိုး ကျိုးပျက်ခြင်းကို မမျှော်လင့်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

(၄) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည်နိဝရဏတို့မှ စိတ်လွတ်မြောက်ရာ ဖြစ်သော သမာပတ် တစ်ပါးပါးသို့ ရောက်၍ နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကို ဖြိုခွဲနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ကို နှလုံးသွင်း၏။ ထိုသို့နှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၏စိတ်ကို အဝိဇ္ဇာကို ဖြိုခွဲနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်၌ သက်ဝင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကို ဖြိုခွဲနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ကို ရလိမ့်မည်ဟုမျှော်လင့်အပ်၏။ ဥပမာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်နေသော တံခိုးအိုင်၏ ရေဝင်ပေါက်များကို ပိတ်၍ ရေထွက်ပေါက်များကိုဖွင့်ထားစဉ်မိုးလည်း ကောင်းစွာ ရွာသွန်းခဲ့သော ထိုတံခိုးအိုင်၏ ကန်သင်းရိုး ကျိုးပျက်ခြင်းကို မျှော်လင့်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ နိဗ္ဗာနသုတ်

မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကိုလေသာငြိမ်းခြင်းလေးပါး

၁၂၉။ ရှင်အာနန္ဒာ၏ အဓမ်းကို ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဖြေကြားသောသုတ် ဖြစ်သည်။

"အရှင်အာနန္ဒာ၊ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဆာဘယ်ကြီးခိုင်မြဲ ပျက်မှုက်ဘဝ၌ ကိလေသာ မကုန်သေးသည်၊"

"ငါရှင်အာနန္ဒာ၊ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြိုရှိသော 'ဟာနဘာဂိယ' သည်၊ ရပ်တန့်နေခြင်းအဖို

http://www.dhammadownload.com

ရှိသော 'ဌိတိဘာဂိယ' သည်။ ထူးခြားသော အဖို့ရှိသော 'ဝိဓသဿဘာဂိယ' ဟူသော၊ ဖေါက်ဝှန်းခြင်း၊ အဖို့ရှိသော 'နိဗ္ဗေဓဘာဂိယ' ဟူသော တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဖေါပြသည်။' ဤသို့ မသိခြင်းသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကိုယ်လသာ မငြိမ်းအေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

"အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ဤကိုယ်လာကဲ့ အရှိုးသော သတ္တဝါတို့သည် အဘယ့်ကြောင့်မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကိုယ်လသာငြိမ်းအေး ပါကုန်သနည်း"

"ဒါရှင်အာနန္ဒာ၊ ဤကိုယ်လာကဲ့ အရှိုးသော သတ္တဝါတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အဖို့ရှိသော 'ဟာနဘာဂိယသညာ'....ဖေါက်ဆွင်းခြင်း အဖို့ရှိသော နိဗ္ဗေဓဘာဂိယ သည် တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဃိ၏။ ဤသို့ သိခြင်းသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကိုယ်လသာ ငြိမ်းအေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏" ဟု အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဖြေကြားပါသည်။

၁၀။ မဟာပဓဿသုတ်

ရည်ညွှန်းအပ်သော အဖွင့်ပါး

၁၀၀။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘောဂမြို့ အာနန္ဒာစေတီ၌ သံတင်းသုံးစဉ် ရဟန်းတို့အား 'မဟာပဓဿ' ခေါ် ရည်ညွှန်းအပ်သော အဖွင့်ပါးကို ဟောကြားတော်မူသည်။

မဟာပဓဿ လေးပါးမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

(၁) ရဟန်းတစ်ပါးက "တပည့်တော်သည်မြတ်စွာဘုရား၏မျက်မှောက်မှာကြွသို့ နာယူမှတ်သား ခဲ့ရပါသည်" ဟု ပြောဆိုလာခဲ့သော် ထို ရဟန်း၏စကားကို ချက်ချင်း နှစ်သက်စွာ လက်ခံခြင်း၊ ကန့်ကွက်

၁။ ရှိုပြီးနောက်ဝိုင်နိုင်ဆောင် အလေ့အကျင့် ပြီဖထားသောစျာန်သည်သည် ဟာနဘာဂိယသညာ မည်၏။ မိမိရှိထားသော စျာန်ကိုသာယာနှစ်သက်နေသူသည် အထက်စျာန်များကို မတက်နိုင်သောကြောင့်ထိုစျာန်သည် ဋ္ဌိတဘာဂိယသညာ မည်၏။ မိမိရှိထားသောစျာန်ကိုသာယာနှစ်သက် မနေဘဲ နိုင်နင်းဆောင် လေ့ကျင့်ထားသူသည် အထက်စျာန်သို့ တက်နိုင်သောကြောင့် ထိုစျာန်သည် ဝိဓသဿဘာဂိယ သညာမည်၏။ စျာန်ပစ်ပါးပါးကို ရှိုပြီးနောက် ထိုစျာန်၌ ဝိပဿနာရှုသူသည် သစ္စာလေးပါးကို ပွဖောက်ထွင်းသိမြင်၍ အဓိယမဂ်သို့ ရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိုစျာန်သည်နိဗ္ဗေဓဘာဂိယ သညာမည်၏။ သညာဟူသော စကားဖြင့် စျာန်နှင့်ယှဉ်သော သညာကို ပြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ခြင်းမပြုဘဲ ထိုစကားသည် သုတ် ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာကို၌ သက်ဝင်ခြင်း ရှိမရှိ စိစစ်ကြည့်ရမည်။ သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာတို့၌ မသက်ဝင်လျှင် ပယ်ရမည်။ သက်ဝင်မှသာ လက်ခံရမည်။ ဤကား ပထမ မဟာပဒေသ ဖြစ်၏။

(၂) မှဟန်းတစ်ပါးက "တပည့်တော်သည် ဤမည်သော ကျောင်း၌ အကြီးအကဲ မဓထရ်နှင့်ဘက္ခုနေသော ရဟန်းသံဃာတို့ထံမှ ဤသို့ နာယူမှတ်သား ခဲ့ရပါသည်" ဟု ပြောဆိုလာခဲ့သော် ထိုရဟန်း၏ စကားကိုလည်း ချက်ချင်းလက်မခံဘဲ သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာတို့၌ သက်ဝင်မှသာ လက်ခံရမည်။ ဤကား ဒုတိယမဟာပဒေသ ဖြစ်၏။

(၃) ရဟန်းတစ်ပါးက "တပည့်တော်သည် ဤမည်သော ကျောင်း၌ နေသည့် ဓမ္မဝိနယကို ဆောင်သော မဓထရ်ကြီး ရဟန်းတို့ ဤသို့ နာယူ မှတ်သားခဲ့ရပါသည်" ဟု ပြောဆိုလာခဲ့သော် ထိုရဟန်း၏ စကားကိုလည်း ချက်ချင်းလက်မခံဘဲ သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာတို့၌ သက်ဝင်မှ လက်ခံရမည်။ ဤကား တတိယ မဟာပဒေသ ဖြစ်၏။

(၄) ရဟန်းတစ်ပါးက "တပည့်တော်သည် ဤမည်သော ကျောင်း၌ နေသည့် ဓမ္မဝိနယကို ဆောင်သော မဓထရ်ဟစ်ပါးတို့ ဤသို့ နာယူ မှတ်သားခဲ့ရပါသည်" ဟု ပြောဆိုလာခဲ့သော် ထိုရဟန်း၏ စကားကိုလည်း ချက်ချင်းလက်မခံဘဲ သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာတို့၌ သက်ဝင်မှ လက်ခံရမည်။ ဤကား စတုတ္ထ မဟာပဒေသ ဖြစ်၏။

(ဘုရား၊ သံဃာ၊ သမ္မဟုလဓထရ်၊ ကောဏ္ဍဓရ ဟူသော အာစရိယ ငါးပါးသည် ဓမ္မဝိနယ အာစစဲအမှန် ဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုဖော်ပြသည့် မြတ်သောအရာ၊ မြတ်သောဒေသနာကြောင်း အထောက်အထားပြုပြီး ဤကဲ့သို့ မဟာပဒေသ(မဟာ+အပဒေသ)ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ဒီဃနိကာယ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ်၌လည်း ရှုပါ။)

http://www.dhammadownload.com

၁၉။ မြဝဟ္မကာဝဂ်

၁။ ယောဓာဇီဝသုတ်

သူရဲကောင်းအာဂံလေးပါးနှင့် ရဟန်းမြတ်၏အာဂံလေးပါး

၁၈၁။ ပစ်ကွင်းကောင်းသော အရပ်၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာခြင်း၊ အဝေးသို့ရောက်အောင် မြားကိုပစ်နိုင်ခြင်း၊ပစ်မှတ်ကို မလွဲအောင်ပစ်နိုင်ခြင်း၊ ကြီးမားသော ထုထည်ကို ဖောက်ထွင်းနိုင်ခြင်း ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည့် သူရဲကောင်းသည် မင်းနှင့်ထိုက်တန်သော သူရဲကောင်း ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ပစ်ကွင်းကောင်းသော အရပ်၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာခြင်း၊ အဝေးသို့ ရောက်အောင် မြားကို ပစ်နိုင်ခြင်း၊ ပစ်မှတ်ကို မလွဲအောင် ပစ်နိုင်ခြင်း၊ ကြီးမားသော ထုထည်ကို ဖောက်ထွင်းနိုင်ခြင်း ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည့် ရဟန်းသည် အဝေးမှ ယူဆောင်လာသည့် ပစ္စည်းကို ခံယူတိုက်သူဖြစ်၏။ ည့်ဝ ည်တို့အတွက် စီမံအပ်းည့် ပစ္စည်းကို ခံယူထိ်သူ၏။ ဟမလွန် ဘဝအတွက် ရည်မှန်း၍ ပေးလှူအပ်သည့် အလှူကို ခံယူသူ ဖြစ်၏။ လောက၏ အမြတ်ဆုံး ကောင်းမှုလယ်မြေ ဖြစ်၏

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ပစ်ကွင်းကောင်းသော အရပ်၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသနည်းဆိုသော်-ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သီလရှိသူဖြစ်၏ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ကျင့်၏။ ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် ပစ်ကွင်းကောင်းသော အရပ်၌ ထိုမှာသူဖြစ်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အဝေးသို့ရောက်အောင် မြားကို ပစ်နိုင်သနည်း ဆိုသော်-ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် အတိတ် အနာဂတ် စသော အားဖြင့် ကွဲပြားသောရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့ကို ‘ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ်မဟုတ်” ဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ ရှုမြင်၏။ ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် အဝေးသို့ ရောက်အောင် မြားကို ပစ်နိုင်သူ ဖြစ်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင်ပစ်မှတ်ကိုမလွဲအောင် ပစ်နိုင်သနည်း ဆိုသော်-ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ဆင်းရဲခြင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၊ ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ၊ ထို ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ကြောင်း

http://www.dhammadownload.com

ဆကျင့်တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ပစ်မှတ်ကို မလွဲအောင် ပစ်နိုင်သူဖြစ်၏။

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင်ကြီးမားသော ထုထည်ကိုဖောက်ထွင်းစေသနည်းဆိုသော်- ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ကြီးမားသော အပင်ငှာ အစိုင်ဆခဲကို ဖောက်ထွင်းနိုင်၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကြီးမားသော ထုထည်ကို ဖောက်ဆွင်းနိုင်သူဖြစ်၏ ဟု ဟောကြားတော်မူ၏။

၂။ ပဋိဘောဂသုတ်

အာမခံနိုင်သူ မရှိသော တရားလေးပါး

၁၀၂။ ရဟန်းတို့၊ လေးပါးသော တရားတို့ကို အာမခံနိုင်သည့် ရဟန်း၊ပုဏ္ဏားသည်သည်းကောင်း၊နတ်၊ မာရ်၊တ်သည် ယည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း၊ လောကဌ် အခြား တစ်စုံ တစ်ယောက်သော သူတည် လည်း ကောင်း၊မရှိခဲ့။ အဘယ်လေးပါးတော် တရားတို့နည်း ဆိုသော်-

အို့ခြင်း သဘောရှိသောအရာကို 'မအိုပါစေလင့်'ဟူ၍ အာမခံနိုင်သူမရှိ၊

နာခြင်းသဘော ရှိသောအရာကို 'မနာပါးစလင့်' ဟူ၍ အာမခံနိုင်သူမရှိ၊

သေခြင်းသဘောရှိသောအရာကို 'မသေပါစေနင့်' ဟူ၍ အာမခံနိုင်သူ မရှိ၊

ရွေးအခါကမိမိပြုလုပ်ခဲ့သည့်မကောင်းသောကံတို့၏ အကျိုးသည် 'မဖြစ်ပါစေလင့်'ဟူ၍ အာမခံနိုင်သူ မရှိ၊

"ရဟန်းတို့ဤလေးပါးသောတရားတို့ကို အာမခံနိုင်သည့် ရဟန်း ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း၊ နက်မာရ်နတ်တို့သည့်လည်းကောင်း၊ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း၊ လောကဌ် အခြားတစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်လည်းကောင်း မရှိခဲ့ချေ" ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ သုတသုတ်

မြင်၊ ကြား၊ စတ္ထ၊ သိမှတ်ရှိ၌ မှတ်သားဖွယ်

၁၀၃။ ထာဇဂို့ဟ်ပြည့် ဝေဠုဝနံကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီတင်းသုံးစဉ် မာဂဓတိုင်း၏ အမတ်းကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏား သည်ဗုဒ္ဓထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့လျှောက်ကြား၏ -

"ဘုရင်ခံကြီး၊ မည်သူမဆို မြင်သည်ကို 'ဤသို့ ငါမြင်၏' ဟု ဆိုခဲ့သော် ထိုသို့ဆိုခြင်းသည် ကြားသည်ကို....စတ္ထသည်ကို.... သိသည်ကို 'ဤသို့ ငါသိ၏' ဟု ပြောဆိုခဲ့သော် ထိုသို့ဆိုခြင်းမကြောင့် အပြစ်ရှိ၍ ကျန်ပ်အယူရှိပါသည်"

"ပုဏ္ဏား၊ မြင်သမျှကို ပြောဆိုအပ်၏ဟု မဆို၊ မြင်သမျှကို မပြောဆိုအပ်ဟု လည်း ငါမဆို၊ ကြားသမျှကို စတ္ထသမျှကို....သိသမျှကို ပြောဆိုအပ်၏ဟု ငါမဆို၊ သိသမျှကို မပြောဆိုအပ်ဟု ငါဆို။

"ပုဏ္ဏား၊ အကြင်မြင်၊ ကြား၊ စတ္ထ၊ သိမှုတို့ကို ပြောဆိုသူအား အကုသိုလ်ဘရား တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရား ဆုတ်ယုပါ၏။ ထို မြင်၊ ကြား၊ စတ္ထ၊ သိမှုကို မပြောဆိုကပ။ အကြင် မြင်၊ ကြား၊ စတ္ထ၊ သိမှု တို့ကို ပြောဆိုသူအား အကုသိုလ်ဘရာ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရား တိုးပွား၏။ တိုမြင်၊ ကြား၊ စတ္ထသိမှုတို့ကို ပြောဆိုအပ်၏ဟု ငါဆိုပေသည်"

ဝဿကာရ ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓ၏ မိန့်ကြားချက်ကို လွန်စွာ ကျေနပ်သွားလေသည်။

၄။ အဘယသုတ်

သေခြားကို မကြောက်သူ လေးဦး

၁၀၄။ အခါတစ်ပါး၌ ဘုန္ဒသောကိမည်မသော ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၍ 'အမျှင် ဂေါတမ၊ သေခြင်းသဘော ရှိသူ ဖြစ်လျက်၊ သေခြင်းကို မကြောက်သူ မရှိဟု ကျွန်ပ်အယူရှိပါသည်' ဟူ၍ လျှောက်၏။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက "သေခြင်းကို ကြောက်သူ ရှိသကဲ့သို့ မကြောက်သူလည်း ရှိသည်။ ယုတ်မာကုန်တို့၌ တပ်မက်ခြင်း မကင်းသူ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ တပ်မက်ခြင်းမကင်းသူ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုလုပ်ဘဲ မကောင်းမှု

http://www.dhammadownload.com

အကုသိုလ်ကိုပြုလုပ်သူ၊ သူတော်ကောင်းတရားဌာန ဖွေးကောယုံမှားခြင်း ရှိသူတို့သည် သခြင်းကို ကြောက်သူများဖြစ်သည်။

ကာမဂုဏ်တို့၌ တပ်မက်ခြင်းကင်းသူ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ တပ်မက်ခြင်းကင်းသူ၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တို့ကို မပြုလုပ်ဘဲကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်သူ၊ သူတော်ကောင်းတရားဌာန ဖွေးကောယုံမှားခြင်း ရှိသူတို့သည် သခြင်းကို မကြောက်သူများ ဖြစ်သည်" ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၅။ ပြာဟ္မဏသစ္စသုတ်

ပြာဟ္မဏတို့၏ သစ္စာလေးပါး

၃၀၅။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွဝသည်ဆာဒတ္ထိဟ်ပြည် ဂိဠကုဋ်၌ တောင်၌ သီဟာသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရှေးဟောင်းပရိုဏ်ဗျားစွာတို့သည် သမ္မိုနိ ပရမြစ်ဟမ်၊ ရှိပရုဗိုင်ဝယ်၌ သရဲ၌ သီဟာသုံးနေကြကုန်၏။

တစ်ညဉ့်မှာ၌ ဗုဒ္ဓသည် ထိုပရိုဗိုင်ဟိုးကောင်းအရိယ်ကြွသွားတော်မူ၏။ ထိုအခါကိုပရိုဗိုင်ဟိုးကောင်းတို့သည် "ပြာဟ္မဏတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ ဤနည်းသဘော ရှိ၏။ ဟူ၍ပြောဆိုနေကြ၏။ ဗုဒ္ဓသည် ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီး 'သင်တို့သည် အဘယ်စကားကို ပြောဆိုနေကြသနည်း။' ဟုဆင်ဖြာမေးမြန်းပရိုဗိုင်ဟိုးကသည်၊ ပြာဟ္မဏတို့၏ သစ္စာအကြောင်းကို ပြောဆိုနေကြပေါ်သည် ဟုဖြေကြားကြကုန်၏။ ထိုအခါဗုဒ္ဓက အောက်ပါစကားကိုမိန့်ကြားတော်မူ၏။

"ပရိုဗိုင်တို့ ငါသည်ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောကြားအပ်သော ပြာဟ္မဏသစ္စာတို့သည် လေးပါးရှိကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတုံးနည်း။ ဆိုသော်-

(၁) ဤသောကမ္ဘဏ်ပြာဟ္မဏသည်သတ္တဝါတို့အား လုံးကိုမသတ်အပ် ဟုဆို၏ ဤသို့ဆိုသော ပြာဟ္မဏသည်မှန်ကို ဟုဆို၏။ ဒုစ္စရိုးကိုဆိုသည် ဟုဘိ။ ထိုပြာဟ္မဏသည်သုံးကာဖြင့် "ငါသောကာပြစ်၏။ ငါပြာဟ္မဏဖြစ်၏" ဟူ၍ ဘာသာမန ဒီဋ္ဌိတို့ဖြင့်စွဲလမ်းထင်မှတ်ခြင်းမရှိ။ တစ်စုံတစ်ခုဖြင့်သိပြီးသည်ဖြစ်၍ အတ္တတို့ကို ထူးခြားစေခြင်း၊ အစဉ်ဖြစ်ပျောက်ခြင်း ဒုက္ခကြီးငှာ သာလျှင်ကျင့်သူ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၂) ဤလောက၌ ပြာဟ္မဏသည်ကား မုဏ်အားလုံးတို့သ ည်မမြဲကုန်၊ဆင်းရဲကုန်၏။ ပေ. ကံပြန်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏ဟု ဆို၏ စင်စစ်အားဖြင့်ထိုပြာဟ္မဏသည် ထိုအဆုဠ္ဒအမှုန်ကိုထူးသောဉာဏ်ခြင့်သိ၍ကာမဂုဏ်တို့ကိုငြီးငွေ့ခြင်း၊တပ်မက်မှုကင်းခြင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်း အကျိုးငှာသာ ကျင့်သူဖြစ်၏။

(၃) ဤလောကဌဲ့ ပြာဟ္မဏသည် ဘဝအားလုံးသည်မမြဲ၊ဆင်းရဲ၏။ ပေ ကံပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဟု ဆို၏။... ဘဝတို့ကိုငြီးငွေ့ခြင်း၊တပ်မက်မှုကင်းခြင်း၊ချုပ်ငြိမ်းစေခြင်း အကျိုးငှာသာကျင့် သူဖြစ်၏။

(၄) ဤလောကဌဲ့ပြာဟ္မဏသည် 'ငါသည်တစ်စုံတစ်ခုသောအဆုဠ္ဒမတည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်လည်း ငါ၏တစ်စုံတစ်ခုသော ကြောင့်ကြမှုဌ္ဌမတ်။ ငါ့အားတစ်စုံတစ်ခုသောအဆုဠ္ဒ ကြောင့်ကြမှုသည်မရှိ' ဟုဆို၏။... စင်စစ်ယောဖြင့်ထိုပြာဟ္မဏသည်ထိုအဆုဠ္ဒအမှုန်ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ကြောင့်ကြမှုကင်းသောအကျင့်ကိုသာ ကျင့်သူဖြစ်၏။

ပရိဗိုဇ်တို့၊ ငါသည်ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောကြားအပ်သော ပြာဟ္မဏသစ္စာတို့ကား ဤလေးပါးဟူပင်တည်း"

[ဤသုတ်၌ "ဇာတ်ပြာဟ္မဏ" ခေါ်ပုဏ္ဏားမျိုးတို့ အစဉ်အဆက်အားဖြင့် သတ်မှတ်လက်ခံသော အမှုန်တရားကို ပရိဗိုဇ်ဘို့က 'ပြာဟ္မဏသစ္စာ' ဟု ဆိုသည်။ ဗုဒ္ဓကမူ ကိုလေသာကို ပယ်ခွာပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟူသော အာဒိယပြာဟ္မဏ' ငစိသစ္စာ' ဟူသော အမှုန်တရားကို 'ပြာဟ္မဏသစ္စာ' ဟုဟောကြားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။]

၆။ ဥမ္မဂ္ဂသုတ်

ရဟန်းတစ်ပါး၏ ပြဿနာလေးရပ်ကို ဖြေကြားခြင်း

၁၀၆။ ရဟန်းတစ်ပါးကမေးလျှောက်သောမေးခွန်း ဖြေရပ်ကို ဗုဒ္ဓက ဖြေဆိုတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

"အရှင်ဘုရား၊ အဘယ် တရားသည် လောကကို ဆောင်ကားပါသနည်း။ အဘယ်တရားသည် လောကကို ဆွဲငင်နှုပ်သနည်း။ ဖြစ်ခြင်းပါလာသော အဘယ်တရား၏ အလိုသို့ လောကသည် လိုက်ခံနှုပ်သနည်း"

"ရဟန်း၊ ဇောင်းပေစွ။ ဇောင်းပေစွ။ သင့်အား ထွက်ပေါ်လာသည်ကို ဇောင်းလုပေ၏။ သင့်အား ထင်ပြင်လာသော စိတ်ကူးသည်ကို ဇောင်းလုပေ၏။ မေးခွန်းသည် ကောင်းလုပေ။ ရဟန်း စိတ်သည် လောကကို ဆောင်ထား၏။ စိတ်သည် လောကကို ဆွဲငင်နှု၏။ ဖြစ်ခြင်းပါလာသော စိတ်၏ အလိုသို့ လောကသည် လိုက်ပါခံနှုရ၏"

"အရှင်ဘုရား၊ များသော အကြောင်းအမြစ်ရှိသူ၊ ကောင်းကို ဆောင်သူဟုဆိုရာ၌ အဘယ်မျှဖြင့် များပြားသော အကြောင်းအမြစ်ရှိသူ၊ တရားကို ဆောင်သူဖြစ်ပါသနည်း"

"ရဟန်း၊ ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် "ဤကောင်းဆိုးရဲတည်း" ဟု ကြောင်းနာခဲ့၏။ ထိုဆိုင်းရဲခြင်း၏ အနက်သဘောကိုလည်း ပညာဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်၏။ ... "ဤကား ဆိုင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်စေကြောင်း အကျင့်တည်း" ဟုကြောင်းနာခဲ့၏။ ထိုအကျင့်၏ အနက်သဘောကိုလည်း ပညာဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်၏၊ ရဟန်း၊ ဤသို့လျှင် အကြောင်းအမြစ်ရှိသူသည် ဖောက်ထွင်းနိုင်သော ပညာရှိသူဖြစ်၏"

"အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်မျှဖြင့် ပညာရှိသူ၊ ကြီးသောပညာရှိသူ ဖြစ်ပါသနည်း"

၁။ ဥမ္မဂ္ဂဖြစ်သော ဥမ္မင်္ဂဒုက်ကို ပညာဂမနဒုက်ခေါ်ဆိုအပ်သော်။ ပညာဓေယျ ဥမ္မင်္ဂဒုက်ခေါ်ဆိုအပ်သော ဥမ္မင်္ဂဒုက်တို့ ဝိုးတိုးဝါးတား=အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

"ရဟန်း၊ ဤလောက၌ ပညာရှိသူ၊ ကြီးသောပညာရှိသူသည် မိမိဆင်းရဲစေရန် စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်း မပြု၊ သူတစ်ပါး ဆင်းရဲစေရန်လည်းစေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြု၊ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး ဆင်းရဲစေရန်လည်း စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြု၊ မိမိ၏ အကျိုးစီးပွား၊ သူတစ်ပါး၏အကျိုးစီးပွား၊ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး၏ အကျိုးစီးပွား တစ်လောကလုံး၏ အကျိုး စီးပွားကိုသာ ကြံစည် စဉ်းစား၏။ ရဟန်း၊ ဤသို့လျှင်'ပညာရှိသူ၊ကြီးမြတ်သော ပညာရှိသူ'ဖြစ်၏ဟု ဖြေကြားတော်မူပါသည်။

၇။ ဝဿကာရသုတ်

သူယုတ်နှင့် သူကောင်း သိနိုင်သော အကြောင်းလေးပါး

၁၀၇။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီတင်းသုံးစဉ်မဂဓတိုင်း၏အမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၍ အောက်ပါအတိုင်း မေးလျှောက်လေသည်–

"အရှင်ဂေါတမ၊ သူယုတ်သည် သူယုတ်ကို "ဤသူကား သူယုတ်တည်း" ဟု သိနိုင်ဖွယ်ရာ အကြောင်းရှိပါသလော"

"ပုဏ္ဏား၊သူယုတ်သည် သူယုတ်ကို"ဤသူကား သူယုတ်တည်း"ဟု သိနိုင်ဖွယ်ရာ အကြောင်းမရှိ"

"အရှင်ဂေါတမ၊ သူယုတ်သည် သူတော်ကောင်းကို "ဤသူကား သူတော်ကောင်းတည်း" ဟု သိနိုင်ဖွယ်အကြောင်း ရှိပါသလော"

"ပုဏ္ဏား၊ သူယုတ်သည် သူတော်ကောင်းကို"ဤသူကားသူတော်ကောင်းတည်း"ဟု သိနိုင်ဖွယ်အကြောင်းမရှိ"

"အရှင်ဂေါတမ၊ သူတော်ကောင်းသည်သူတော်ကောင်းကို" ဤသူကား သူတော်ကောင်းတည်း"ဟု သိနိုင်ဖွယ် အကြောင်းရှိပါသလော"

"ပုဏ္ဏား၊သူတော်ကောင်းသည် သူတော်ကောင်းကို "ဤသူကား သူတော်ကောင်းတည်း"ဟု သိနိုင်ဖွယ် အကြောင်းရှိ၏"

"အရှင်ဂေါတမ၊ သူတော်ကောင်းသည် သူယုတ်ကို "ဤသူကား သူယုတ်တည်း"ဟု သိနိုင်ဖွယ် အကြောင်း ရှိပါသလော"

http://www.dhammadownload.com

"ပုဏ္ဏား၊ သူတော်ကောင်းသည် သူယုတ်ကို" ဤသူကား သူယုတ်တည်း" ဟု သိနိုင်ဖွယ်အကြောင်းရှိ၏။

"အရှင်ဂေါတမ၊ အရှင်၏စကားသည် ဘုံဖွယ်ရှိလှပါသည်။ မဖြစ်ဖူးမြဲ ထူးကဲလှပါသည်။ အရှင်ဂေါတမ၊ အခါတစ်ပါး၌ တောဒေယျပုဏ္ဏား၏ပရိသတ်ဝယ် 'ဆုမပုတ္တ ဥဒကရသေ့ အပေါ် အလွန်ကြည်ညိုဖွယ်သော ဧဋ္ဌေယျခင်းနှင့် သူ၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည် မိုက်မဲကုန်၏' ဟူ၍ သူတစ်ပါးအား ရွတ်ချသော စကားတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုအခါ 'ဆုမပုတ္တ ဥဒရသေ့သည် ဧဋ္ဌေယျမင်းနှင့် သူ၏အလုပ်အကျွေးတို့ထက် ပို၍ ပညာရှိသူ၊ ပို၍ အကျိုးစီးပွားကို သိမြင်နိုင်သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် ဧဋ္ဌေယျမင်းနှင့် သူ၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည် ဥဒကရသေ့အား ကြည်ညိုလေးစားကြခြင်း ဖြစ်သည်' ဟု တောဒေယျပုဏ္ဏားက သူ့ပရိသတ်ကို ရှင်းလင်းပြောပြခဲ့ပါသည်။

"အရှင်ဂေါတမ၊ အရှင်၏စကားသည် အံ့ဖွယ်ရှိလှပါသည်။ မဖြစ်ဖူးမြဲ ထူးကဲလှပါသည်။ ယခု ကျွန်ုပ်သွားပါရစေ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် များစောကိစ္စရှိသူများ ဖြစ်ပါသည်"

ဝဿကာရ ပုဏ္ဏားသည် မြက်စွာဘုရားကို ခွင့်ပန်၍ နေရာမှထကာ ပြန်သွားလေသည်။

၈။ ဥပကသုတ်

အတိုင်းအဆမရှိ တရားဟောခြင်းလေးမျိုး

၁၀၈။ ဆာဇင်္ဂိုဟ်ပြည် ဇင်္ဂုဝန်ကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီတင်းသုံးနေစဉ် မဇ္ဈိကာ၏သားဖြစ်သော ဥပကသည် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၍ ဤသို့လျှောက်၏။-

"အရှင်ဘုရား၊ သူကစ်ပါးအား ရွတ်ချခြင်းကို ဖြစ်စေသူသည် မိမိစကားကို လျှောက်ပတ် ပြည့်စုံအောင် မပြောနိုင်သည် ရှိသော် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူ ဖြစ်၏ဟူ၍ တပည့်တော် အယူရှိပါသည်"

၁။ တော ပေ့ါ ပုဏ္ဏားသည် သူကိုယ်တိုင်က သူတော်ကောင်းဖြစ်သော်လည်း သူတော်ကောင်းဟုတ်သူ၊ သူတော်ကောင်း မဟုတ်သူတို့ကို ခွဲခြားသိမြင် နိုင်လိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

"ဥပက၊ သင်သည် သူတစ်ပါးအား ရွှတ်ချမြင်းကို ဖြစ်ခင်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရကြောင်း မိမိစကား ကို လျော်လင်ပက် ပြည့်စုံအောင်လည်း ပြောနိုင်။ ထို့ကြောင့် သင်သည် ယည်းကဲ့ရဲ့ယိုက်သူ ဖြစ်ချေ၏"

"အရှင်ဘုရား၊ ရဲထဲမှာပါထွက်လာသော ငါးဦးခါင်းကိုထွက် လာလျှင်လေးမျှင်း ကြွေးစွာသော ကျောက်ဆွင်းဖြင့် ဖွဲ့ချည်ထားကဲ့သို့ထင်ရ အတူ ခေါင်းပြုကာမျှသာ ဖြစ်သော တပည့်ဒေဝဒတ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ကြီးစွာသော ဝါဒကျောက်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်ဖွယ်ပါပြီ"

"ဥပက၊ ဤကား အကုသိုလ်ဘည်း ဟု ငါဟုပညတ်၏။ ထိုသို့ ပညတ်ရာ၌ 'ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် ဤတရား သည် အကုသိုလ် ဖြစ်၏' ဟု ဖေါ်ပြသော ပုဒ်ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိ။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဟောခြင်းသည် အတိုင်းအရှည်ရှိ။[1]

"ဥပက၊ 'ထိုအကုသိုလ်တရားကို ပယ်အပ်၏' ဟူ ငါသည် ပညတ်၏။ ထိုသို့ပညတ်ရာ၌ 'ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် ဤအကုသိုလ်ကုပယ် အပ်၏' ဟု ဖေါ်ပြသော ပုဒ်ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဟောခြင်းသည် အတိုင်းအရှည် မရှိ။

"ဥပက၊ 'ဤကား ကုသိုလ်တည်း' ဟု ငါသည် ပညတ်၏။ ထိုသို့ ပညတ်ရာ၌ 'ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် ဤတရားသည် ကုသိုလ် ဖြစ်၏' ဟု ဖေါ်ပြသော ပုဒ်ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည်မရှိ။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ တရားဟောခြင်းသည် အတိုင်းအရှည် မရှိ။

'ဥပက၊ 'ထိုကုသိုလ်ကို ပဉ္စားများအပ်၏' ဟု ငါသည် ပညတ်၏။ ထိုသို့ ပညတ်ရာ၌ 'ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် ထိုကုသိုလ်ကို ပဉ္စာများ ထပ်၏' ဟု ဖေါ်ပြသော ပုဒ်ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိ။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ တရားဟောခြင်းသည် အတိုင်းအရှည် မရှိ"

ဗုဒ္ဓက ဤသို့ ဝိန့်ကြားသောအခါ ဥပကသည် ထိုမိန့်ကြားချက်ကို နှစ်သက်စွာ နာယူ၍ ဗုဒ္ဓထံပါးမှ ထွက်ခွာသွားလေ၏။

၁။ နောက်ထပ် ဟောစရာ မကျန်အောင် ကုန်ခန်းသွားသည် ဟူ၍မရှိဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထို့နောက် ဥပကသည် အဇာတသတ် မင်းထံ ချဉ်းကပ်၍ မိမိနှင့် မြတ်စွာဘုရား စကားပြောဆိုခဲ့ပုံ အလုံးစုံကို လျှောက်ကြား ပေ၏။ ထိုအခါ အဇာတသတ်မင်းက "ဆရာချက်ရှာသား ဖြစ်သော သင်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုပင် ထိပါးချုပ်ချယ်ဘိ၏၊ သွားသော်၊ သင့်ကိုငါမမြင်လို" ဟု ဆိုကာ မေးငါးထုတ်လိုက်လေသည်။

(ဤဥပကသည် ဒေဝဒတ်၏အလုပ်အကျွေးဖြစ်၏။ "ဒေဝဒတ်သည် ဝန်ကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ခံရမည့်သူ ဖြစ်သည်" ဟုမိန့်ကြားခဲ့သော ဗုဒ္ဓအား ထိပါးချုပ်ချယ်လိုသဖြင့် ဥပကသည်အထက်ပါစကားကို လျှောက်ကြားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပါသည်။)

၈။ သစ္စိကရဏီယသုတ်

မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားလေးပါး

၁၈၉။ (၁) နာမကာယဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရား၊
(၂) သတိဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရား၊
(၃) မျက်စိဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရား၊
(၄) ပညာဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရား၊
ဟူ၍ မျက်မှောက် ပြုအပ်သော တရားလေးပါး ရှိသည်။

ထိုလေးပါးတို့တွင် "ဝိမောက္ခ" ခေါ် စျာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးတို့သည် နာမကာယဖြင့် မျက်မှောက် ပြုအပ်သော တရားဖြစ်၏။

ရှေးအခါက မိမိနေခဲ့ (ဖြစ်ခဲ့) ဖူးသော ခန္ဓာစဉ်သည် သတိဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရား ဖြစ်၏။

သတ္တဝါတို့၏ စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေသည် မျက်စိ (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားဖြစ်၏။

အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်းကြောင်း ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည် ပညာဖြင့် မျက်မှောက် ပြုအပ်သော တရား ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ဥပေါသထသုတ်

ပရိသတ် ၃လး မျိုးနှင့် ရဟန်း၃လးမျိုး

၁၉၁။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓသည် ဥပုသ်နေ့၌ ရဟန်းအပေါင်း ခြံရုံလျက် ထိုင်နေတော်မူ၏။ ယင်းသို့ ထိုင်နေစဉ် အလွန်တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်စွာ ရှိခဲ့သော ရဟန်းအပေါင်းကို စောင်းငဲ့ကြည့်ရှုတော်မူပြီး ဗုဒ္ဓက ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူ၏—

"ရဟန်းတို့၊ ဤပရိသတ်သည် အကာ အဖျင်း ကင်း၍ အနှစ်၌တည်မြဲသော ပရိသတ် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤ ရိသတ်သည် လောက၌ ဖူးမြင်ခဲနှံမျှပင် ရခဲသော သဘောရှိ၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤပရိသတ်သည် အဝေးမှ ယူဆောင်လာသည့် ပစ္စည်းကို ခံယူတိုက်၏....လောကု၏ အမြတ်ဆုံးကောင်းမှု လာယ်မြေ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤပရိသတ်၌ အနည်းငယ် လူ့လျှင် မျှားစွာအကျိုးရှိ၏။ မျှားစွာ လူ့လျှင် အလွန်မျှားစွာ အကျိုးရှိ၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤပရိသတ်သည် ရိက္ခာထုပ်ဖြင့် ယူဆောင်သော်ပါင်း များစွာ သွားလိုသော်လည်း ဖူးမြင်ခြင်းငှာ ထိုက်သော ပရိသတ် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤရဟန်း သံဃာအပေါင်း၌—

(၁) နတ်အဖြစ်သို့ ရောက်လျက်နေသော ရဟန်း၊

(၂) ဗြဟ္မာအဖြစ်သို့ ရောက်လျက်နေသောရဟန်း၊

(၃) တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသူ အဖြစ်သို့ ရောက်လျက် နေသော ရဟန်း၊

(၄) အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်လျက် နေသော ရဟန်း တို့သည် ရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဘာယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် နတ်အဖြစ်သို့ရောက်လျက် နေသနည်း ဆိုသော်—ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် ကာ မ ဂုဏ် တို့ မှ

http://www.dhammadownload.com

ကင်းဆိတ်၍ —ပထမစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။— စတုတ္ထစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့၊ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် နတ်အပြစ်သို့ ရောက်လျက်နေ၏။

ရဟန်းတို့။ အဘယ်သို့လျှင်ရဟန်းသည်ပြဟ္မာအပြစ်သို့ ရောက်လျက်နေသနည်း ဆိုသော်- ဤသာသနာ၌ရဟန်းသည် ရှေးဦးစွာ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားကို ပွားများအားထုတ်၏။ ထို့နောက် ဗြဟ္မဝိဟာရတရားကို ပွားများအားထုတ်သော ထိုသူ၏ ဆွေးမြေ့ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။ ဆွေးမြေ့ခြင်းသည်လည်း ရှိသော်လည်း ဗြဟ္မဝိဟာရတရားကို ပွားများအားထုတ်သော ထိုသူ၏ ဆွေးမြေ့ခြင်းသည် ဗြဟ္မဝိဟာရတရားကို ပွားများအားထုတ်သော ထိုသူ၏ ဆွေးမြေ့ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗြဟ္မာအပြစ်သို့ ရောက်လျက်နေ၏။

ရဟန်းတို့။ အဘယ်သို့လျှင်ရဟန်းသည် အရိယာအပြစ်သို့ ရောက်လျက်နေသနည်း ဆိုသော်- ဤသာသနာ၌ရဟန်းသည် "ဤသို့ ဆင်းရဲတည်း" ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ "ဤကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်စေကြောင်း အကျင့်ကည်း" ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ရဟန်းတို့၊ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အရိယာအပြစ်သို့ရောက်လျက်နေ၏။

၁။ ရူပါဝစရစျာန်နှင့်၊ ယှဉ်သောသညာနှင့် ထို ရူပဝစရစျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်း နိမိတ်တို့ကို 'ရူပသညာ' ဟုဆိုပါသည်။

၂။ စက္ခုပသာဒ အစရှိသော ဝတ္ထုရုပ်များနှင့် ရူပါရုံ သဒ္ဒါသော အာရုံငါးပါးတို့ကို ထိခိုက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် ပဋိဃသညာတို့ကို 'ပဋိဃသညာ' ဟုဆိုပါသည်၊

၃။ နဝပဉ္စဝိဉာဏ်တို့ တစ်ဆယ်မှ တစ်ပါးသော (၄၄) ပါးတို့နှင့် ယှဉ်သော သညာတို့ကို 'နာနတ္တသညာ' ဟုဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၀။ မဟာဝဂ်

၁။ သောတာနုဂတသုတ်

နားထဲသို့ဝင်လာသော တရားတို့၏ အကျိုးလေးပါး

၁၉၁။ နားထဲသို့ ဝင်လာ၍ နှုတ်ဖြင့် သေ့ကျင့်အပ်၊ စိတ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်ဖွယ်ဖြစ်သော၊ ပညာဖြင့်လည်း ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော တရားတို့၏ မမျှဝါလေဟူသော အကျိုးဆက် "အာနိသင်" တို့သည် လေးပါးရှိ၏ဟု ဘုန်၏။ ထိုလေးပါးဟူကား—

(၁) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် သူတစ်ပါးရေးသော တရားတို့ကို သင်ယူ၏၊ သို့သော်လည်း ယူ၏နားထဲသို့ဝင်၍ နှုတ်ဖြင့်လေ့ကျင့်အပ် စိတ်ဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်၍ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤသည်သာတိလက်လွတ် ဖြစ်၍ သေလွန်သည်ရှိသော်တစ်ပါး ပါး သောနတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။ ထိုနတ်ပြည်၌ မျိုးသာခြင်း ရှိသော ထိုနတ်အား တရားစကားတို့သည် ပေါ်လာကုန်၏။ သကိုဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် မနှေးသေး၏။ စင်းစံသုံသပ်တတ်သော်လည်း လျင်မြန်စွာသာလျှင် တရားထူးကို ရနိုင်၏။ ဤကား ပထမအကျိုးအာနိသင် ဖြစ်၏။

(၂) သူတစ်ပါးရေးသော အခြားရှိသော တရားကိုသင်ယူသော်လည်း ရဟန်းသည် သတိလက်လွတ် ဖြစ်၍ မသေလွန်သည်ရှိမူသော် တစ်ပါးပါးသော နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။ အခြား နတ်သားဟစ်ခေယျာက်ကာ နတ်ပရိသတ်၌ တရား

၁။ ဒုန္ဒာဘိက္ခဝေ သဆုပ္ပါဒေါ= တရားစကားများကိုအမှတ်ရသော်သာ မြဲမြံပေါ်ထွန်းသည် မနှောင့်မနှေးကောင်း နှောင့်နှေးနေလိမ့်မည်၊ သတိ ဖြစ်ပေါ်လာ လျင်ကား ထိုရဟန်းသည် နှောင့်နှေးခြင်းမရှိဘဲ လျင်မြန်စွာ သာလျှင် တရားထူးသို့ ဆိုက်ရောက်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဟောသည်ရှိသော် ထိုနှတ်သားသည် မျှားကွင်းမှ မိမိကျင့်သုံးခဲ့သော ဓမ္မဝိနယ ပြန်၍ သတိရပြီး တရားထူးကို လျင်မြန်စွာရ၏။ ဥပမာ ခရုသင်းသံဌာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာဇသော ဇယဘေရီးသည် ခရီးငေးသွားစဉ် ခရုသင်းသံကို ကြားလျှင် ခရုသင်းသံဟူ၍ ချက်ချင်းသိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤကား တတိယအကျိုးအာနိသင် ဖြစ်သည်။

(၄) သုတ္တန်းဇဝယျ အစရှိသောတရားတို့ သင်ယူတတ်သည်ရဟန်းသည် သတိလက်လွတ်ဖြစ်၍ သေလွန်သည့်ရှိသော် တစ်ပါးပါးသော နတ်ပြည်သို့ဧရာက်၏။ ထိုနတ်သည် နတ်ပြည်၌ ဒေဝဒူးစွာ ဖြစ်နေသော အခြားနတ်သားတစ်ယောက်က သတိပေးသည်ရှိသော် ဒေဝဘဝက မိမိကျင့်သုံးခဲ့သော အကျင့်မြတ်ကို သတိရ၍ ဟက္ကထူးကို ရနေလေ၏။ဥပမာ ယောဇဉ်ကြာ အတွက်စား ဖြစ်သော သူယဉ်ကျေး နွမ်းယဉ်ပါတ်သည် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ယောဇဉ်ကြာ အကြောင်းအရာများကို သတိရစေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤကား ပတုဏ္ဏအကျိုး အာနိသင် ဖြစ်ပါဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ ဌာနသုတ်

ပညာရှိမျာသော သိနိုင်သည့် အကြောင်းပါး

၁၄။ (၁) အတူးမြေးပြုံ့ အကျင့် သိသင့်သို့ သိနိုင်သည်။ သို့သော် ယိုကျွံသိသင့်ကိုလည်း ယိုကျွံမှ သိနိုင်၏။ ခဘတ်ပြုတ်ပြုံ့ မသိနိုင်။ နှလုံးသွင်းသူသည် သော် သိနိုင်၏ နှလုံးမသွင်းသူသည်မသိနိုင်။ ပညာရှိသူသော် သိနိုင်၏။ ပညာမရှိသူသည် မသိနိုင်။

(၂) အတူးကွေးကွေ့ စကားပြောဆိုခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းကို သိနိုင်၏။ သို့ပေ ဟိုစင်ကြယ်ခြင်းကိုလည်း ကြာမြင့်မှ သိနိုင်၏။ .... ပညာ မရှိသူသည် မသိနိုင်။

၁။ သောဝေယျန္တိ သုစိဘာဝေါ = အတူးကောင်း။ အကျင့်စရိုက်ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှု၊ ဟန်ဆောင်လှည့်စားခြင်း မရှိမှုဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၃) ဘေးရန်နှင့် တွေ့သောအခါတို့၌ အစွမ်းသတ္တိကို သိနိုင်သည်။ သို့သော် ထိုအစွမ်းသတ္တိကိုလည်း ကြာမြင့်မှ သိနိုင်၏။....ပညာမရှိသူသည် မသိနိုင်။

(၄) ဆေးနွေးခြင်းဖြင့် ပညာကို သိနိုင်သည်။သို့သော် ထိုပညာကိုလည်း ကြာမြင့်မှ သိနိုင်၏။....ပညာမရှိသူသည် မသိနိုင်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် မိမိနှင့်ကြာမြင့်စွာ အတူနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို "ဤသူသည် သီလရှိသ မဟုတ်။ ဤသူသည် သီလရှိသူဖြစ်၏" ဟု သိနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် 'အတူနေခြင်းဖြင့် အကျင့်သီလကို သိနိုင်သည်'ဟူ၍ မိန့်ကြားခြင်းဖြစ်သည်။ (၁)

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်နှင့် စကား ပြောဆိုသည်ရှိသော် "ဤသူကား တစ်ဦးခြင်း ပြောသည့်အခါ တစ်မျိုးပြော၏။ နှစ်ဦးသုံးဦးတို့နှင့် ပြောဆိုသည့်အခါ တစ်မျိုးပြော၏။ ရှေ့စကားနှင့် နောက်စကား မညီ"ဟု၍ လည်းကောင်း၊"ဤသူကား တစ်ယောက်ချင်း ပြောသည့်အခါ၌ ဖြစ်စေ၊နှစ်ဦး သုံးဦးတို့နှင့် ပြောဆိုသည့် အခါ၌ ဖြစ်စေ ထပ်တူထပ်မျှ ပြောဆို၏။ ရှေ့စကား နောက်စကား ညီ၏"ဟု၍ လည်းကောင်း သိနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် 'အတူတကွ စကား ပြောဆိုခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းကို သိနိုင်သည်' ဟူ၍ မိန့်ကြားခြင်း ဖြစ်သည်။ (၂)

ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဓဆွမျိုးပျက်စီးခြင်း၊ စည်းစိမ်ပျက်စီးခြင်း စသော ပျက်စီးခြင်း တစ်မျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့သည့်အခါ လောကဓံ ရှစ်ပါးကို နှင့် မကင်းနိုင်သော လောကသဘာဝကို မဆင်ခြင်ဘဲ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်၏။ အချို့သော သူသည်ကား ထိုကဲ့သို့သော ပျက်စီးခြင်းတို့နှင့် တွေ့ကြုံရသည့်အခါ လောကဓံ ရှစ်ပါးတို့နှင့် မကင်းနိုင်သော လောက သဘာဝကို ဆင်ခြင်၍ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသို့ မရောက်၊ ထို့ကြောင့် ဘေးရန် ကျရောက်သောအခါ၌ အစွမ်းသတ္တိကို သိနိုင်သည်' ဟူ၍ မိန့်ကြားခြင်း ဖြစ်သည်။(၃)

ဤလောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်နှင့် ဆွေးနွေးသည်ရှိသော် ထိုသူ၏ မေးပုံ ဖြေပုံ ပြောပုံ ဆိုပုံတို့ကို ထောက်

http://www.dhammadownload.com

၌၍ "ဤသူသည် ပညာရှိသူ မဟုတ်။ ဤသူ၏ ပညာရှိသူဖြစ်ခြင်း" ဟု သိနိုင်သည်။ ဥပမာ ဂရအိုင်တစ်ခု၏ မြေစပ်၌ ရပ်နေသော ယောကျ်ား သည် ထိုဂရအိုင်ထဲ၌ ငါးတစ်ဖက်ခင် ပွက်သံသည့် ဆဒါ ရပွက်ထပုံ၊ ဓရလိုင်းကို ဖျက်ပုံ၊ လျှင်မြန်ပုံတို့ကို မကောက်၍ ထိုငါးသည် ငါးငယ် ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ငါးကြီးဖြစ်သည်ကို သိနိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် 'ဆွေးဆွေးခြင်းဖြင့် ပညာကို သိနိုင်' ဟု မိန့်ကြားခြင်း ဖြစ်သည်။ (၄)

၄။ ဘဒ္ဒိယသုတ်

ပယ်ရမည့်တရားလေးပါး

၁၉၃။ ဓေယျ. လိုပြည့် ကုဋ္ဌကဂါရအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော သီတင်း သုံးဖော်စဉ် ဘဒ္ဒိယ မည်သော လိစ္ဆာဝီ မင်းသားသည် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ လျှောက်၏-

"အရှင်ဘုရား၊ 'ရဟန်းဂဟိဿမသည် လွန်စွာ တင်းကျပ်ပါ၏။ မိမိ ဘက်သို့ ပါဒဿင်္ဂါလှည့်လည်သော အာနိသင်ကို သိ၏' ဟူသော စကားကို တချို့တပါး ကြားဖူးပါသည်။ အရှင်ဘုရား၊ ထိုသို့ ပြောဆို သူများသည် အာနန်ကို ပြောဆိုသူများ ဖြစ်ပါသလော"

ဤသို့ ဘဒ္ဒိယက လျှောက်ကြားသောအခါ ဗုဒ္ဓါဟု တစ်ဆင့် ကြားခြင်း၊ အစဉ်အဆက် ပြောဆိုစကားရှိခြင်း စသောအကြောင်းတို့ဖြင့် အမှန်ဟု မမှတ်ယူအပ်။ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင် အသိဖြင့်သာ အမှန်အမှားကို ဆုံးဖြတ်၍ ရှောင်သင့်သည်ကို ရှောင်၊ ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို ဆောင်အပ် ကြောင်း(တိကနိပါတ်ဂကသမုတ္တိသုတ်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း)မိန့်ကြား ပြီး ဆောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက် ဟောကြားတော်မူသည်-

"ဘဒ္ဒိယ၊ ဤသာဂတ၌ သူတော် သူမြတ်တို့သည် မိမိတို့၏ တပည့် များကို 'သင်သည် ဤသာဂတကို ဖျောက်ပယ်၍ ဤသာ၊ ဤသာဂတကို ဖျောက်ပယ်၍ ဤသည်ရှိသော် ဤသို့ဖြစ်သည် အမှုကို ထိုယ် နှုတ်ဝိတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရသည် မဟုတ်။ ဒေါသ....ဓမ္မဟ....ချုပ်ချယ် ခြင်း 'သင်္ခါရတို့ကို ဖျောက်ပယ်၍ ဤသင်္ခါရတို့ကို ဖျောက်ပယ်၍ ဤသို့ သည်ရှိသော် သို့ဖြစ်သည့် ကမ္မကို ပြုဆောင်ရသည်မဟုတ်' ဟူ၍ ဆောက်တည်ဖွဲ့စည်းကြကုန်၏"

http://www.dhammadownload.com

ဗုဒ္ဓ၏ မိန့်ကြားချက်ကို ကြားနာရသောအခါ ဘဒ္ဒိယသည် ထို ဟောကြားချက်ကို လွန်စွာနှစ်သက်၍ ဥပါသကာ အဖြစ် ခံယူသည်။ ရဟန်းတို့ဘုရားမသည်တစ်ပါးသောအယူရှိသောရဟန်းပုဏ္ဏား တို့၏တပည့်များကို အာဝဇ္ဇနီမာယာဖြင့် မိမိဘက်သို့ပါအောင် လှည့်ဖြား၍ ယူတတ်သည်" ဟုပြောဆိုကြခြင်းမှာမဟုတ်မမှန်ပြောဆိုခြင်းသာဖြစ်ပါကြောင်း၊ သို့သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ဒသာမာယာဖြင့် မိမိ၏ဆွေမျိုးသားချင်းများနှင့် တကွ အမျိုးလေးပါး လုံးကိုပင် လှည့်ဖြား၍ ယူနိုင်ခဲ့လျှင်ထိုသူအား လုံးမှာပင် အကျိုးစီးပွား တိုးပွားမည်ဖြစ်၍ ကောင်းမွန် လှ ပါ ကြောင်း ထပ်ဆင့် လျှောက်ကြားသည်။

ဗုဒ္ဓကာလည်းအနီးရှိ အင်ကြင်းပင်ကြီးများကို ညွှန်ပြလျက် 'ဘဒ္ဒိယ လူဖြစ်သူများကိုမဆိုထား ဘီလူအင်ကြင်းပင်ကြီးများသည်ပင်အကုသိုလ် တရားကိုပယ်၍ ကုသိုလ်တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှာ အာဝဇ္ဇနီမာယာဖြင့် လှည့်ဖြားခံရပါမူ ထိုအင်ကြင်းပင်ကြီးများအား ပင် အကျိုးစီးပွား များခြင်းငှာ ဖြစ်ပေရာ၏' ဟု မိန့်ကြားတော် မူခဲ့လသည်။

၄။ သာမုကိယသုတ်

စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်းလေးမျိုး

၁၉၄။ ရှင်အာနန္ဒာသည် ကောလိယတိုင်း သာမုဂ မည်သော နိဂုံးဌ သီတင်းသုံးစဉ် ထိုနိဂုံးဌနေသည့် ကောလိယမင်းတို့အား ဆောက်ပါ တရားကို ဟောကြားသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားအပ်သည့် စင်ကြယ်မှု၏အကြောင်း ဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းတို့သည်-

(၁) သီလစင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်း၊
(၂) စိတ်စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်း၊

၁။ ပါရိသုဒ္ဓေဝေနယဂ်ါနိတိ ပါရိသုဒ္ဓိအတ္ထာယ ပေးနိယဂ်ါနိ၊ပဒဟိတမ္မ ဝိရိယ သမ ဒဂ်ါနိ ကောဋ္ဌာသာတိ အတ္ထော=အဋ္ဌကထာ။ စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှာ အားထုတ် အပ်သော ဝီရိယ၏ အင်္ဂါအစုတို့သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၃) အယူစင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်း၊
(၄) လွတ်မြောက်မှု စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်း-
ဟူ၍ လေးပါးရှိသည်။

ထိုလေးပါးတို့တွင် 'ပါတိမောက် သီလစင်ကြယ်မှုကို မပြည့်သေးလျှင် ပြည့်အောင်ဖြည့်မည်။ ပြည့်နေလျှင်လည် ပညာဖြင့် ချီးမြှောက် အားပေးမည်' ဟူသော စိတ်ဖြင့် မဆုတ်မနစ် အားထုတ်ခြင်းသည် သီလ စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်း မည်၏။

'စျာန်လေးပါးတည်းဟူသော စိတ်စင်ကြယ်မှုကို မပြည့်သေးလျှင် ပြည့်အောင် ဖြည့်မည်။ ပြည့်နေလျှင်လည်း ပညာဖြင့် ချီးမြှောက် အားပေးမည်' ဟူသော စိတ်ဖြင့်မဆုတ်မနစ်အားထုတ်ခြင်းသည် စိတ်စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်းမည်၏။

"ဤကား ဆင်းရဲတည်း" စသည်ဖြင့် သိမြင်ခြင်း တည်းဟူသော အယူစင်ကြယ်မှုကို မပြည့်သေးလျှင် ပြည့်အောင်ဖြည့်မည်။ ပြည့်နေလျှင်လည်း ပညာဖြင့် ချီးမြှောက်အားပေးမည် ဟူသောစိတ်ဖြင့် မဆုတ်မနစ် အားထုတ်ခြင်းသည် အယူစင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်းမည်၏။

ဆိုးယုတ်ပြီးသော အားထုတ်ခြင်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် တပ်မက်ဖွယ်အာရုံတို့၌ စိတ်ကို ကင်းကွာစေ၍ လွတ်မြောက်ဖွယ်အာရုံတို့၌ စိတ်ကို လွတ်မြောက်စေ၍ကိုလေသာတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်သောအရဟတ္တဖိုလ်ကိုဉာဏ်ဖြင့်တွေ့ထိ၏။ ဤသို့တွေ့ထိခြင်းကိုလွတ်မြောက်မှုစင်ကြယ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုလွတ်မြောက်မှု စင်ကြယ်ခြင်းကို မပြည့်သေးလျှင် ပြည့်အောင်ဖြည့်မည်။ ပြည့်နေလျှင်လည်း ပညာဖြင့် ချီးမြှောက်အားပေးမည်ဟူသော စိတ်ဖြင့် မဆုတ်မနစ် အားထုတ်ခြင်းသည် လွတ်မြောက်မှု စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ခြင်းမည်၏"

၅။ ဝပ္ပသုတ်

အာသဝေါကုန်ကြောင်း လေးပါး

၃၉၅။ သာကွတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီတင်းသုံးစဉ် နိဂ္ဂဏ္ဌတို့၏ တပည့်ဖြစ်သည့် ဝပ္ပသာကီဝင်သည် ရှင်မောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ ထိုဝပ္ပအား ရှင်မောဂ္ဂလာန်က ဤသို့ မိန့်ကြား၏။

http://www.dhammadownload.com

"ပုပ္ပကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် စောင့်စည်းသော သူအား ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့ ဝိဇ္ဇာကင်းကွာ၍ ဝိဇ္ဇာဖြင့် ပေါ်လာသည်ရှိသော် လွတ်ဘဝ၌ ဆင်းရဲခံစားရကြောင်းဖြစ်သည့် အကုသိုလ်ဝိပါက်တရား တို့ နှိပ်ဖျက်ဖယ်ရှားကြောင်းကို သင်မြင်ပါသလော"

"အရှင်ဘုရား၊ ရဟန္တာဝက ပြုလုပ်ခဲ့၍ အကျိုးပေးခွင့် မရသေးသော မင်္ဂလာဇင်းမူကဲ့ ရှိသူအား တမလွန်ဘဝ၌ ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်သည့် အာသဒေါဝါဒရားတို့နှိပ်စက်ဖယ်ရှားကြောင်းကိုတော့ မြင်ပါသည်"

ဤသို့ ရှင်ဗာဂဝလာန်နှင့် ဝပ္ပတို့ပြောဆိုကြသည် ထိုနောက် သူတို့ မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်လာပြီး "အာဘယ်စကားကို ပြောဆိုနေကြသနည်း" ဟု မေးတော်မူ၏။ ရှင်မဂဝလာန်က မိမိနှင့် ဝပ္ပ ပြောဆိုနေကြပုံကို လျှောက်ကြားသောအခါ ဘုရားက ဝပ္ပအား အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူ၏။

"ဝပ္ပ၊ အကယ်၍သင်သည် ယောက်ခံသင့်သောစကားကို ထောက်ခံ၍ကန့်ကွက်သင့်သောစကားကို ကန့်ကွက်ဖူး၏။ နားမလည်သော စကားကိုလည်း ဝါအား ပြန်မေးမည်ဆိုလျှင် ဤအရာ၌ သင်နှင့်ငါ စကားပြောဆို ဆွေးနွေးခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ရာ၏"

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် ထောက်ခံသင့်သော စကားကို ထောက်ခံပါသည်။ ကန့်ကွက်သင့်သော စကားကိုလည်း ကန့်ကွက်ပါမည်။ နားမလည်သော စကားကိုလည်း အရှင်ဘုရားအား ပြန်၍မေးပါမည်။ အရှင်ဘုရား၊ ဤအရာ၌ တပည့်တော်တို့အား စကားပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်းသည် ဖြစ်ပါသလော"

"ဝပ္ပ၊ သင်တို့မည်သို့ထင်သနည်း။ ကိုယ်ဖြင့်အားထုတ်ခြင်း 'ကာယကံ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဆင်းရဲခြင်းပူလောင်ခြင်းတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် အကြင် အာသဒေါဝါဒရားတော်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ကိုယ်ဖြင့် အားထုတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုအာသဒေါဝါဒရားတို့သည် မဖြစ်ကုန်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အာသစ်ဖြစ်ခြင်းသော ကံကိုလည်း မပြု။ အဖောင်းဖြစ်ခြင်းသော ကံကိုလည်း တွေ့ထိတွေ့ထိ၍ ကုန်ဆုံးမအောင် ပြု၏။[၁]

၁။ ပုရာဏာ ကမ္မံ ဖုသ ဖုသမျန်္တိ၀ ကဓရောတိ-မဂ္ဂဥာဏ်ဖြင့် ပယ်သတ်ရမည့် ကုသိုလ အကုသိုလ်ကံများကို မဂ်ဥာဏ်ဖြင့် ပယ်သတ်၍ ကုန်ခန်းစေ၏။ ယခုဘ၀ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီအ၀င်း အကျိုးပေး ခဲ့သည့် ကုသိုလ်ဟူ၊ အကုသိုလ်ကံများကိုလည်း ယခုသ၀ဏ်ပင် ထိုက်ဂံ၏အကျိုးများကိုခံစားရင်း ခံစားရင်း ကုန်ခန်းသွားစေ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားတမလွန်ဘဝ၌ ဆင်းရဲခံစားကြောင်း ပြသော အာသဝေါဟရားဟူ နှိပ်စက်နှိုင်ပုံသည် အကြောင်းကို သင်မြင်ပါသလော။"

"အရှင်ဘုရား၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား တမလွန်ဘဝ၌ဆင် ရဲခံစားကြောင်း ဖြစ်သည့် အာသဝေါဟရားတို့နှိပ်စက်နှိုင်ပုံသည် အကြောင်းကိုတော့ သိပါ မြင်ပါ။"

"ဝပ္ပ၊ သင်မည်သို့ ထင်သနည်း။ နွားဖြင့် အားထုတ်မှု 'ဝဒီးကံ'၊ စိတ်ဖြင့်အားထုတ်မှု 'မနဒုးကံ' ဟူသော အကုသိုလ်ကံ တမလွန်ဘဝ၌ ဆင်းရဲခံစားမှုကြောင်း ဖြစ်သည့် အာသဝေါဟရားတို့ နှိပ်စက်ဖွယ်အကြောင်း၊ ကို သင်မြင်ပါသလော"

"အရှင်ဘုရား ထိုအကြောင်းကို တော့သိပါ မြင်ပါ ဘုရား"

"ဝပ္ပ၊ ဘင်္ဂမည်သို့ ထင်သနည်း။ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် မကြောင်း အာသဝေါဟရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာကင်းကွာ၍ ပဋိပန္နော ဖြစ်ပေါ်လာသည် ရှိခဲသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားဤအာသဝေါဟရားတို့သည်မဖြစ်ပေါ်ကုန်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အာစစ်ဖြင့်သော် ကံကိုလည်း မပွတ်လုပ်။ အဟောင်းဖြစ်သော ကံကိုလည်း တွေ့ယိ ဖတ္တထိဋ္ဌိ ကုန်ဆုံးစေပြီ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား တမလွန်ဘဝ၌ ဆင်းရဲခံစားကြောင်း ဖြစ်သည့် အာသဝေါဟရားတို့ နှိပ်စက်နှိုင်ပုံသည် အကြောင်းကို သင်မြင်ပါသလော။

"အရှင်ဘုရား၊ ထိုကဲ့သို့သော အကြောင်းကို တော့သိ၊ တော်မြင်ပါ

"ဝပ္ပ၊ ဤသို့ကောင်းစွာ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကင်းသော စိတ်ရှိသည့် ရဟန်းအား ခြောက်ပါးသော အာရုံတို့သည် သာတဘိပါဂရိတို့သည်ပြီးဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခြောက်ပါးတုံနည် ဆိုသော်—

(၁) ထိုရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့်အဆင်းကို မြင်သည်ရှိ ဖသာဝ်ဝမ်းသာခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်းမရှိ။ သတိသမ္ပဇညနှင့်ယှဉ်ကာ လျစ်လျူရှုလျက်နေ၏။

(၂) နားဖြင့်ဗာသံကိုကြားသည်ရှိသော်... လျစ်လျူရှုလျက်နေ၏

၁။ ဤဂါထာ၌ ဗျာဂရဏ်စွမ်းအားဖြင့် နှစ်သက်ခြင်း မဖြစ်။ အနှစ်သက်ခြင်း ဒေါသ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မနှစ်သက်ခြင်း။ စိတ်ဆိုးခြင်းမဖြစ်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ကို နံသည်ရှိသော်.. လျစ်လျူ ရှုလျက်နေ၏။

(၄) လျှာဖြင့် အရသာကိုလျက်သည်ရှိသော်.. လျစ်လျူ ရှုလျက်နေ၏။

(၅) ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိကို တွေ့ထိသည်ရှိသော်.. လျစ်လျူ ရှုလျက်နေ၏။

(၆) စိတ်ဖြင့် ဓမ္မရုံကိုသိသည်ရှိသော်....လျစ်လျူ ရှုလျက်နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် ကိုယ်လျင်အပိုင်းအခြားရှိသောဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် ကိုယ်လျင်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏ဟုသိ၏။ အသက်လျှင် အပိုင်းအခြားရှိဖသော ဝေဒနာကို ခံစ္ဆာသည် ရှိသော် အသက်လျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏ဟု သိ၏။ ဓန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ အသက်ကုန်ပြီး နောက်ဝယ် ဤကိုယ်၌ပင် ခံစားမှုအားလုံးသည် မနှစ်သက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးလိမ့်မည်ဟုသိ၏။ ဥပမာ-သစ်ပင်ကို အရင်းမှတူးဖြတ်၍ မီးတိုက်လိုက်သည်ရှိသော် ထိုသစ်ပင်ကို စွဲ၍ ထင်သောအရိပ်သည် ဒုနောက်တစ်ဖန် မထင်နိုင်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။"

ဗုဒ္ဓက ဤသို့ဗိန္ဓါကြားသောအခါ နိဂဏ္ဌတို့၏ဘပည်ဖြစ်သည့်သာကီဝင်မင်းသား ဝပ္ပံသည် အရှင်ဘုရား၊ အမြတ်စွန်းကို လိုချင်၍မြင်းယော်တ်ကုံဝယ်၌ ငမ္မ မြူသေဒယာကျွန်းသည် ထိုမြင်းယော်များသေဆုံးသွားသဖြင့် အမြတ်အစွန်းမရဘဲ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းသာ အဖတ်တင်သကဲ့သို့ ယို့အတူ အကျိုးစီးပွားကို လိုချင်၍နိဂဏ္ဌဘို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော တပည့်တော်သည်လည်း အကျိုးအမြတ် တစ်စုံတရာမရဘဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသာ အဖတ်တင်ခဲ့ပါသည်။ တပည့်တော်သည်ယနေ့မှစ၍ မိုက်မဲသာ နိဂဏ္ဌတို့၌ကြည်ညိုခြင်းကိုပြင်းစွဲ တိုက်ခတ်သောလေ၌ယော်သည်း လွှင့်လိုက်ပါမည်။ လျှင်မြန်သောရေအလျဉ်ရှိသော မြစ်၌သော်လည်း မျောလိုက်ပါဖော်မည် ဟု လျှောက်ကြားပြီး ဗုဒ္ဓထံ၌ဥပါသကာအဖြစ် ခံယူသွားလေသည်။

၁။ မျက်စိ၊ နား၊စသည့်ကိုယ်အင်္ဂါငါးပါးရှိနေသမျှ ဖြစ်နိုင်သောပဋ္ဌဒါရိကဝေဒနာကိုကိုယ်လျှင်အပိုင်းအခြားရှိသော 'ကာယပရိယန္တိက' ဝေဒနာဟုဆိုပါသည်။

၂။ အသက်တည်ရှိနေသမျှ ဖြစ်နိုင်သောမနောဒွါရိက ဝေဒနာကို အသက်လျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော ဇီဝိတပရိယန္တိက ဝေဒနာဟုဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ သာဠသုတ်

သြဃလေးပါးမှ လွတ်မြောက်ထိုက်သူ

၉၆၊ ဝေသာလီပြည်ကူဋာဂါရကျောင်းတိုက်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီတင်းသုံးစဉ် သာဠနှင့်အာဘယမည်သောလိစ္ဆဝီမင်းသားနှစ်ယောက် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်လာကြသည်။ သာဠက "အရှင်ဘုရား သီလစင်ကြယ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းသောအကျင့်ဖြင့် မဂကောင်းမှုကိုစက်ဆုပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းနှစ်ပါးဖြင့် သြဃလေးပါးမှလွတ်မြောက်ခြင်းကိုပညတ်သောရဟန်းပုဏ္ဏားဆချို့ရှိပါသည်။ ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့ မိန့်ဆိုပါသနည်း" ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဘော မေးလျှောက်၏။ ထိုအမေးကိုဗုဒ္ဓက ဟောကြားပါအံတိုင်း ဖြေကြားတော်မူသည်။

"သာဠ၊ သီလစင်ကြယ်ခြင်းကို ရဟန်းအကျင့်၏ အင်္ဂါတစ်ပါးဟုဆိုခဲ့၏။ ဆင်းရဲပင်ပန်း သောအကျင့်ဖြင့် မဂကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်ခြင်းကို ပြောဆိုကုန်လျက် ယင်းအကျင့်ကိုသာ အနှစ်သာရဟု မှတ်ထင်ကုန်လျက်နေသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် သြဃလေးပါးမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဌာနကိုက်ကုန်၏။ စင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်၊ နှုတ်အကျင့်၊ စိတ်အကျင့်ရှိသော၊ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးခြင်းရှိသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ရခြင်းဌာနမထိုက်ကုန်။ ဥပမာ မြစ်ကို ဖြတ်ကူးလိုသော ယောကျ်ားသည် ဖြောင့်စင်းသော အင်ကြင်းပင်ပျိုကို ခုတ်ဖြတ်၍ အထဲ၌ ဆောက်ဖြင့် ကောင်းစွာထွင်းခြင်းမပြုဘဲ အပြင်မှသာ ချေမှုန်းအောင် ခုတ်ရွေ့ ပွတ်တိုက်ခြင်းပြုကာ မြစ်ထဲသို့ ဈေးသည်ရှိသော် မြစ်ကို ဖြတ်ကူးနိုင်မည် မဟုတ်။ ရေထဲသို့ နှစ်မြှုပ်သွားဖွယ်သာ ရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

"သာဠ၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းသောအကျင့်ဖြင့် မဂကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်ခြင်းကို မပြောဆိုဘဲ ထိုအကျင့်ကို အနှစ်သာရဟု မမှတ်ထင်ဘဲနေသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် သြဃလေးပါးမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဌာနကိုက်ကုန်၏။ စင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်၊ နှုတ်အကျင့်၊ စိတ်အကျင့်ရှိသော၊ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးခြင်းရှိသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ရခြင်းဌာနမထိုက်ကုန်၏။ ဥပမာ မြစ်ကို ဖြတ်ကူးလိုသော ယောကျ်ားသည် ဖြောင့်စင်းသော အင်ကြင်း

http://www.dhammadownload.com

ပင်ပျိုကို ခုတ်ဖြတ်၍ အပြင်မှယူသည်း ချောမွတ်ဖအောင် ခုတ်ရွှဲ ပွတ်တိုက်၊ ဖယ်ထဲ၌ညှပ်ထည်း ဖောက်ဖြင့် ကောင်းစွာ ထွင်း၍ လေလုံပ်ပြီး မြစ်ထဲသို့ ချသည်ရှိသော် သိုမြစ် ကိုဖြတ်ကူးမှယ်ရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

"သာဥ္ဇ၊ သူရဲကောင်းသည် မြားဖြင့် ပြုအပ်သည့် များစွာသော ဆန်းကြယ်မှုကိုကဲ့ သိုပြောဖသော်လည်း "အဓေးသို့ရောက်အောင် မြားကို ပစ်နိုင်ခြင်း၊ ပစ်မှတ်ကို ပလဲ့ပြောင် ပစ်နိုင်ခြင်း၊ ကြီးမားသော ထုထည်ကို ဖောက်ထွင်းနိုင် ခြင်းဟူသော အကြောင်းသုံးပါးဖြင့်သာလျှင် မင်းနှင့် လိုက်တန်သူ အပြစ်သို့ရောက်၏၊

"သာဥ္ဇ၊ သူရဲကောင်းသည် မြားကို အဓေးသို့ ရောက်အောင် ပစ်နိုင်သကဲ့သို့၊ အရိယာသာဝကသည် ကောင်းဖသော တည်ကြည်ခြင်းရှိ၏။ ကောင်းသော တည်ကြည်ခြင်းရှိသော အရိယာ သာဝကသည် ရုပ်ဖဝဒနာစသော ခန္ဓာငါးပါးကို 'ငါဖဟုတ်၊ ငါ့ဖာမဟုတ ငါ၏ ကိုယ်ဖဟုတ်' ဟူ၍ ဟုတဲတိုင်းမှန်စွာ မြင်၏။

"သာဥ္ဇ၊ သူရဲကောင်းသည်ဖစ်မှကိုကိုပစ်လွှဲအောင်ပစ်နိုင်သကဲ့သို့ အရိယာ သာဝကသည် ကောင်းသော အမြင်ရှိ၏။ ကောင်းမသော အမြင်ရှိသော အရိယာ သာဝကသည် "ဤကား ဒုက္ခတည်း၊ ဤကား ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတည်း" စသည်ဖြင့် ဟုတဲတိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

"သာဥ္ဇ၊ သူရဲကောင်းသည် ကြီးပွားသော ထုထည်ကို ဖောက်ခဲ့နိုင်သကဲ့သို့၊ အရိယာသာဝကသည် ကောင်းသော လွှတ်မြောက်ခြင်း ရှိ၏။ ကောင်းသော လွှတ်မြောက်ခြင်းရှိသော အရိယာ တပည့်သည် ကြီးစွာသော အဝိဇ္ဇာအစိုင်အခဲကို ဖောက်ခဲ့နိုင်၏"

၃။ ပဉ္စဝိကာဒဇာတ်

မာတုဂါမမျိုး အဆင်လှခြင်း မလှခြင်း၏ အကြောင်းလေးပါး

၁၉၃။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတဲ့ လွှဲကာ မိဖုရားက မေးလျောက်သဖြင့် ဗုဒ္ဓက ဖြေကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

"အရှင်ဘုရား၊ ဤလောက၌ အချို့သောမာတုဂါမသည် အဆင်းမလှ၊ ဆင်းရဲ၏။ နည်းသော တန်ခိုးအရှိနှင့်အဝါလည်း ရှိ၏၊

"အချို့သော မာတုဂါမသည်ကား အဆင်း မလှသော်လည်း ချမ်းသာကြွယ်ဝ ကြီးသော တန်ခိုးအရှိန်အဝါ ရှိ၏။

"အချို့သော မာတုဂါမသည် အဆင်းလှသော်လည်း ဆင်းရဲနွမ်းပါး၍ နည်းသော တန်ခိုး အရှိနှင့်အဝါရှိ၏။

"အချို့သော မာတုဂါမသည်ကား အဆင်း လှ၏။ ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ ကြီးသော တန်ခိုးအရှိန်အဝါလည်း ရှိ၏၊

"ဤသို့ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့သည် အဘယ်ပါနည်း"

(၁) 'မလွိကာ၊ ဤလောက၌အချို့သောမာတုဂါမသည် အမျက်ဒေါသကြီး၏။ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော်စသည်တို့ကိုမပေးလှူ၊ သူတစ်ပါးတို့၏လာဘ်ရခြင်း စသည်တို့၌မနာလိုဖြစ်၏။ ထိုမာတုဂါမသည် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌ အဆင်းမလှသူ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါး၍ တန်ခိုးအရှိန်အဝါနည်းသူ ဖြစ်ရ၏"

(၂) "မလွိကာ၊ ဤလောက၌ အချို့သော မာတုဂါမသည် အမျက်ဒေါသကြီး၏။ သို့သော်ငြား ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော်စသည်တို့ကို ပေးလှူ၏။ သူတစ်ပါးတို့၏ လာဘ်ရခြင်း စသည်တို့၌ မနာလိုသော စိတ်မရှိ။ ထိုမာတုဂါမသည် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌ အဆင်းမလှသော်လည်း ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ တန်ခိုးအရှိန်အဝါ ရှိသူ ဖြစ်ရ၏"

(၃) "မလွိကာ၊ ဤလောက၌ အချို့သော မာတုဂါမသည် အဆင်းလှ၏။ ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ ကြီးသော တန်ခိုးအရှိန်အဝါလည်း ရှိ၏။ သို့သော်ငြား အမျက်ဒေါသကြီး၏။ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော်စသည်တို့ကို မပေးလှူ။ သူတစ်ပါးတို့၏ လာဘ်ရခြင်း စသည်တို့၌ မနာလိုသော စိတ်ရှိ၏။ ထိုမာတုဂါမသည် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌ အဆင်းလှသော်လည်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ၊ တန်ခိုးအရှိန်အဝါနည်းသူ ဖြစ်ရ၏"

(၄) "မလွိကာ၊ ဤလောက၌ အချို့သော မာတုဂါမသည် အဆင်းလှ၏။ ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ ကြီးသော တန်ခိုးအရှိန်အဝါလည်း ရှိ၏။ သို့သော်ငြား အမျက်ဒေါသကြီး၏။ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော်စသည်တို့ကို မပေးလှူ။ သူတစ်ပါးတို့၏ လာဘ်ရခြင်း စသည်တို့၌ မနာလိုသော စိတ်မရှိ။ ထိုမာတုဂါမသည် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌ အဆင်းလှသော်လည်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ၊ တန်ခိုးအရှိန်အဝါနည်းသူ ဖြစ်ရ၏"

(၅) "မလွိကာ၊ ဤလောက၌ အချို့သော မာတုဂါမသည် အမျက်ဒေါသကြီး၏။ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော်စသည်တို့ကို မပေးလှူ။ သူတစ်ပါးတို့၏ လာဘ်ရခြင်း စသည်တို့၌ မနာလိုသော စိတ်ရှိ၏။ ထိုမာတုဂါမသည် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌ အဆင်းမလှသော်လည်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ၊ တန်ခိုးအရှိန်အဝါနည်းသူ ဖြစ်ရ၏"

(၆) "မလွိကာ၊ ဤလောက၌ အချို့သော မာတုဂါမသည် အဆင်းလှ၏။ ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ ကြီးသော တန်ခိုးအရှိန်အဝါလည်း ရှိ၏။ သို့သော်ငြား အမျက်ဒေါသကြီး၏။ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော်စသည်တို့ကို ပေးလှူ၏။ သူတစ်ပါးတို့၏ လာဘ်ရခြင်း စသည်တို့၌ မနာလို

http://www.dhammadownload.com

သော စိတ်မရှိ။ ထိုမာတုဂါမသည် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌ အဆင်းလှ၍ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝပြီး တန်ခိုးအရှိန်အဝါကြီးသူ ဖြစ်၏"

"မလွေကား၊ မာတုဂါမတို့၏ အဆင်းလှသူ၊ မလှသူ စသည်ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်းတို့ပင်တည်း"

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် တစ်ပါးသော ဘဝ၌ အမျက်ဒေါသ ကြီးသူဖြစ်ခဲ့ဟန် တူပါသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ယခုဘဝ၌အဆင်း မလှသူ ဖြစ်နေရပါသည်"

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် တစ်ပါးသော ဘဝ၌ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်းအဖျော် စသည်တို့ကို ပေးလှူခဲ့ဟန် တူပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ယခုဘဝ၌ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသူ ဖြစ်နေရပါသည်"

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် တစ်ပါးသော ဘဝ၌ သူတစ်ပါး တို့၏ လာဘ်ရခြင်း စသည်တို့၌ မနာလိုသော စိတ်မရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဟန် တူပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ယခုဘဝ၌ တန်ခိုးအရှိန်အဝါကြီးသူ ဖြစ်နေရပါသည်"

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် ယနေ့မှစ၍ အမျက်ဒေါသ မကြီးသူ ဖြစ်ပါစေဘုမည်၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား ထမင်း အဖျော်စသည် တို့ကို ပေးလှူသူ ဖြစ်ပါစေတော့သည်။ သူတစ်ပါးတို့၏ လာဘ်ရခြင်း စသည် တို့၌ မနာလိုသော စိတ်မရှိသူ ဖြစ်ပါစေဘုမည်" ဟုမလွေကားကလျောက် ကြားလေသည်။

ဂ။ အတ္တန္တပသုတ်

မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေသူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၁၉၈။ (၁) မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေရန် အားထုတ်သူ၊
(၂) သူတစ်ပါးကို ပူပန်စေရန် အားထုတ်သူ၊
(၃) မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံးကို ပူပန်စေရန် အားထုတ်သူ၊

http://www.dhammadownload.com

(၄) မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံးကို ပူပန်စေရန် အားမထုတ်ဘဲ ငြိမ်းအေးချမ်းသာစွာနေသူ၊

ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးရှိသည်။

ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဝတ်မဝတ်ခြင်း၊ ရပ်လျက် ကျင်ကြိုးကျင်ငယ် စွန့်ခြင်း၊ ရက်ခြားချ အစာစားခြင်း၊ ဟင်္ဂလက်စိမ်း၊ စပါးစိမ်း၊ မြက်သီး ဆန် စသည်တို့ကို စားခြင်း၊ ပုံကဆံလျှော်အဝတ်၊ ပုံသူကူအဝတ်၊ သစ်ခေါက်အဝတ်ကို ဝတ်ခြင်း စသည့်ကိုယ်ခန္ဓာဆင်းရဲပင်ပန်းကြောင်း အကျင့်အမျိုးမျိုးကို ကျင့်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေရန် အားထုတ်သူ မည်၏။ (၁)

ဤလောတွ၌ သိုးသတ်သမား၊ ဝက်သတ်သမား၊ ငှက်သတ်သမား၊ သားသတ်သမား၊ မုဆိုး၊ တံငါသည်၊ သူခိုး၊ သူခိုးဘတ်သမား၊ နွားသတ်သမား၊ အချုပ်တောင်စောင့် အစရှိသည့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုကိုပြုလုပ်သူများသည် သူတစ်ပါးကို ပူပန်စေရန်အားထုတ်သူမည်၏။ (၂)

ဤလောက၌ ဘိုသိုက်ခံယူထားသည့် မင်းဧသဝ် လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ လွန်စွာကြွယ်ဝသည့် ပုဏ္ဏားမျိုးဧသဝ်လည်းကောင်းဖြစ်သည့် အချို့ဧသာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြို၏ အရှေ့ဘက်၌ ယဇ်ပူဇော်ရာ အိမ်သစ်ကို ဆောက်လုပ်စေ၍ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ရိတ်ပယ်ပြီး ခွာနှင့်တကွဧသာ သစ်နှက်ရေကို ဝတ်ရုံ၏။ ထို့နောက် ထောပတ်ဆီတို့ဖြင့် ကိုယ်ကိုလိမ်းကျံပြီး သားချိုဖြင့် ကျောက်ကုန်းကို အယားဖျောက်ကာ မိဖုရား၊ပုရောဟိတ် ဆရာတို့နှင့်အတူ ယဇ်အိမ်သို့ဝင်၏။ ယဇ်အိမ်၌ နွားခြေးစိုဖြင့် လိမ်းကျံထားသည့် မြေပေါ်ဝယ် အာခင်းမခင်းဘဲ အိပ်၏။ မိခင်နှင့် အရောင်အဆင်းတူသည့် သားငယ်ရှိသော နွားမတစ်ကောင်၏နို့တိုင်တစ်ခုမှထွက်သောနို့ရည်ဖြင့် ထိုမင်းသည် မျှတ၏။ ဒုတိယနို့တိုင်မှထွက်သောနို့ရည်ဖြင့် မိဖုရားသည် မျှတ၏။ တတိယနို့တိုင်မှထွက်သော နို့ရည်ဖြင့် ပုဏ္ဏာဟိတ်သည် မျှတ၏။ စတုတ္ထနို့တိုင်မှထွက်သော နို့ရည်ဖြင့် မီးပူဇော်၏။ ကြွင်းသောနို့ရည်ဖြင့် နွားငယ်သည် မျှတရ၏။

ထိုမင်းသည် "ယဇ်ပူဇော်ရန်အတွက် နွားလားမည်မျှကို သတ်ရမည်။ နွားပေါက်၊ နွားမတမ်း၊ ဆိတ်၊ သိုး၊ မြင်း မည်မျှတို့ကို သတ်ရမည်။ ယဇ်တိုင်လုပ်ရန် သစ်ပင်မည်မျှကို ခုတ်ဖြတ်ရမည်။ အခင်းနှင့် အကာအတွက် မြေဇာမြက် မည်မျှရိတ်ရမည်" ဟု ဆင့်ဆို၏။ ထိုမင်း၏

http://www.dhammadownload.com

ကျေးကျွန်အမှုထမ်းတို့သည် အပြစ်ဒဏ်နှင့် ဓားရန်ကို ကြောက်ရွံ့နေကြသဖြင့် ငိုကြွေးကာ အမှုကြီးငယ်ကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး ပူပန်စေရန် အားထုတ်သူ မည်၏။(၃)

ဤလေ ကဋ္ဌ တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိမြင်သော ဘုရားရှင် ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ထိုဘုရားရှင်၏ တရားကို နာရသော အမျိုးကောင်းသားသည် ယုံကြည်မှုရရှိ၍ လူ့ဘောင်မှထွက်ကာ ရဟန်းပြု၏။ ထိုရဟန်းသည် ရဟန်းတို့၏ ဝိနည်းသိက္ခာကို စောင့်စည်းလျက် မကောင်းသောကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှုတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ပြီး မျက်စိ၊ နားစသည့် ဣန္ဒြေခြောက်ပါးကိုလည်း စောင့်စည်း၏။ သုံးခြင်း လာခြင်းဖဿသော လှုပ်ရှားမှု ဟူသမျှ၌ သတိသမ္ပဇဉ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။

ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းကိစ္စပြီးသော နေ့လယ်ခင်းအချိန်တွင် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့နွဲ့ကာ ကိုယ်ကို ဓတ်မတ်ထား၍ ထိုင်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းကာရိုသို့ ရှုးရှုသတိကို ဖြစ်စေ၏။

အဘိဇ္ဈာနှင့် ဗျာပါဒတို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်ကိုနိဝရဏတရားတို့မှ စင်ကြယ်စေ၏။ စိတ်ကို ညစည်းစေ၍ အသိဉာဏ်ကိုလည်း အားနည်းစေတတ်သည့် နိဝရဏဓါးပါးကို ပယ်ခွာပြီးသော ထိုရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်နှင့် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းကွာဆိတ်သုဉ်းပြီး ပထမဈာန်စသော ဈာန်အဆင့်ဆင့်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ဤရဟန်းသည် ဈာန်၏အစွမ်းအားဖြင့် တည်တံ့၊ ကြံ့ခိုင်သော စိတ်ကို မိမိအလိုရှိရာသို့ ရှု ရှုညွတ်စေသည်ရှိသော် မိမိ၏ဘဝဟောင်းတို့ကို ပြန်ပြောင်းသောက်ရေနှင့်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်၊ သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်းကိုသိနှင့်သော စုတူပပါတဉာဏ်၊ အာသဝေါသရားမျိုး ကုန်ခန်းကြောင်းဖြစ်သော အာသဝက္ခယဉာဏ်တို့ကို ဆိုက်ရောက်လေ၏။ ဤရဟန်းသည် မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး ပူပန်စရာ မရှိသုတ်သဲ့ ငြိမ်းအေး ချမ်းသာစွာ နေသူမည်၏ဟုဟောကြားပါသည်။(၄)

(ဤပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး အကြောင်းကို မဇ္ဈိမနိကာယ်ကန္ဒကသုတ်၌ လည်း ရှုနိုင်ပါသည်။)

http://www.dhammadownload.com

၉။ တကဝ်သုတ်

တကဝ်၏ သဒ္ဓိလေးပါးနှင့် တကာအပြား ဘစ်ရာ့ဂ္ဂစ်ပါး

၁၉၉။ ရဟန်တို့၊ အကြင်တကာဖြင့် လွှမ်းမိုးအပ်၊ ဖြေးယှက်အပ်သောသတ္တဝါအပေါင်းသည် ရက်ကန်းချည် ဖွဲ့းကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖြူဆံမြက် ပြိန်းမြက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်လျက် အပါယ်လေးပါးနှင့် သံသရာငဋ္ဌဆင်းရဲကို မလွန်မြောက်နိုင်ဘဲ ရှိနေကြသည်။ ကွန်ရက်နှင့်တူသော ဒဋ္ဌိလျှံးတစ်ပျံ့နှံ့ဘတ်ကပ်ငြိတွယ်သော ထိုတကဝ်ကို သင်တို့အား ငါပေးကြားပေအံ့။

ရဟန်တို့၊ ထိုဘုရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့၊ တကဝ်ဟူသည် မိမိ၏ ခန္ဓာငါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကဝ်ဝိဘရိတ် ၁၀-ပါး၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ခန္ဓာငါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော တကဝ်ဝိစရိတ် ၁၀-ပါး တို့ပင်တည်း။[1]

မိမိကိုစွဲ၍ဖြစ်သော တကဝ် ၁၀-ပါး

ရဟန်းတို့၊ မိမိတို့၏ခန္ဓာငါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော တကဝ်ဝိစရိတ် ၁၀-ပါးဟူသည် အဘယ်နည်း။

(၁) ငါဖြစ်၏ဟု စွဲယူခြင်းရှိလတ်သော်

(၂) ငါသည် ကျိသို့သော အမျိုးအားဖြင့် ဖြစ်၏။

(၃) ငါသည် ကျိသူကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

(၄) ငါသည် ကျိသူနှင့်တူဘဲ တစ်ပါးသော ဒေခြင်းအထူအားဖြင့် ဖြစ်၏။

(၅) ငါသည် မပြက်ပစဲ့ အမြဲတည်နေသူ ဖြစ်၏။

(၆) ငါသည် ပျက်စီးပြိုကွဲ မမြဲသူဖြစ်၏။

(၇) ငါဘဝည် ဖြစ်ခဲလေသလော။

(၈) ငါသည် ကျိသို့သောအမျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ခဲလေသလော။

၁။ တကဝ်ဝိစရိတ တကဝ်ဝိစရိတ်၊ တကဝ် အမျိုးမျိုးဖြစ်ပုံ

http://www.dhammadownload.com

(၉) ငါသည် ဤသူကဲ့သို့ ဖြစ်လေသလော။

(၁၀) ငါသည် ဤသူနှင့် မတူဘဲ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်လေသနည်းလော။

(၁၁) ငါသည် ဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ။

(၁၂) ငါသည် ဤသို့သော အမျိုးအားဖြင့် ဖြစ်ပါမူ ကောင်း လေစွ။

(၁၃) ငါသည် ဤသူကဲ့သို့ ဖြစ်ပါမူ ထောင်းလေစွ။

(၁၄) ငါသည် ဤသူနှင့်မတူဘဲတစ်ပါးသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်ဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ။

(၁၅) ငါသည် ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၁၆) ငါသည် ဤသို့သော အမျိုးအားဖြင့် ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၁၇) ငါသည် ဤသူကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၁၈) ငါသည် ဤသူနှင့် မတူဘဲ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်လိမ့်မည်။

ဟူ၍(တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်)စွဲယူခြင်းတို့သည် မိမိ၏ခန္ဓာ ငါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတ် ၁၈-ပါးတို့ပင်တည်း။

သူတစ်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတ် ၁၈ ပါး

သူတစ်ပါး၏ ခန္ဓာငါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတ် ၁၈-ပါးဟူသည် အဘယ်နည်းဆိုသော်-

(၁) "ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဖြစ်၏"ဟု စွဲယူခြင်း ရှိလတ်သော်

(၂) ငါသည် ဤမည်သောခန္ဓာဖြင့်ဤသို့သော အမျိုးအားဖြင့် ဖြစ်၏။

(၃) ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဤသူကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄) ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဤသူနှင့်မတူဘဲတစ်ပါး သောအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်၏။

(၅) ငါသည်ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် တည်မြဲသူဖြစ်၏။

(၆) ငါသည်ဤမည်သောခန္ဓာဖြင့် မတည်မြဲသူဖြစ်၏။

(၇) ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဖြစ်ခဲလသလော၊

(၈) ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဤသို့သော အမျိုးတော်ရှိသူ ဖြစ်သလော။

(၉) ငါသည်ဤမည်သောခန္ဓာဖြင့် ဤသူကဲ့သို့ဖြစ်ခဲလသလော,

(၁၀) ငါသည်ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဤသူနှင့်မတူဘဲတစ်ပါး သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခဲလသလော။

(၁၁) ငါသည်ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစ့။

(၁၂) ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဤသို့သော အမျိုးတော် ရှိသူ ဖြစ်ပါမူကောင်းလေစ့။

(၁၃) ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဤသူကဲ့သို့ ဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစ့။

(၁၄) ငါသည် ဤမည်သောခန္ဓာဖြင့် ဤသူနှင့်မတူဘဲ တစ်ပါး သောအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ပါမူကောင်းလေစ့။

(၁၅) ငါသည်ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့် ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၁၆) ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့်ဤသို့သော အမျိုးတော် ရှိသူဖြစ်လိမ့်မည်။

(၁၇) ငါသည် ဤမည်သော ခန္ဓာဖြင့်ဤသူကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၁၈) ငါသည်ဤမည်သောခန္ဓာဖြင့် ဤသူနှင့်မတူဘဲ တစ်ပါး သောအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်လိမ့်မည်-

ဟူ၍စွဲယူခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤစွဲယူခြင်းတို့သည်သူတစ်ပါး၏ခန္ဓာ ငါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော တဏှာဝိစရိုက် ၀၈-ပါးတို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့ကျွှိသို့လျှင် မိမိ၏ခန္ဓာ ငါးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော တဏှာ ဝိစရိတ် ၁၈-ပါး၊ သူတစ်ပါး၏ ခန္ဓာငါးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော တဏှာ ဝိစရိတ် ၁၈-ပါး အားဖြင့် ၃၆ ပါး ဖြစ်၏။

တစ်ဖန်-

အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်သော းတဏှာဝိစရိတ် ၃၆ ပါး၊ အနာဂတ် ကာလ၌ဖြစ်သော တဏှာဝိစရိက် ၃၆ ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်သော ပဏှာဝိစရိတ် ၃၆ ပါးအားဖြင့် ၁၀၈ ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ကွန်ဂက်နှင့်တူသော ၊ဓွန့်လျားတက်၊ပျံနှံ့တတ် ကပ်ငြိ တတ်သော ထိုကဏှာဟူသည် ဤသည်ပင်တည်းဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ပေမသုတ်

ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း ဖြစ်ပုံလေးမျိုး

၂၀၀။ (၁) ချစ်ခြင်းကြောင့် ချစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။
(၂) ချစ်ခြင်းကြောင့် မုန်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။
(၃) မုန်းခြင်းကြောင့် ချစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။
(၄) မုန်းခြင်းကြောင့် မုန်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ဤသို့ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်း လေးပါး ရှိသည်။

တိုဖလးပါးတို့တွင် မိမိလိုလား နှစ်သက်သူအား တစ်ပါးသော သူတို့က နှစ်သက်မြတ်နိုးသောစကားဖြင့် ပြောဆိုသည်ကို ကြားရသည့် အခါ ထိုသို့ပြောဆိုသူမျှား အပေါ်၌လည်း ချစ်ခင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ချစ်ခြင်းကြောင့် ချစ်ခြင်းဖြစ်ပေါ်၏။ (၁)

မိမိလိုလား နှစ်သက်သူအားတစ်ပါးသောသူတို့က မနှစ်သက်သော စကားဖြင့် ပြောဆိုသည်ကို ကြားရသည့်အခါ ထိုသို့ ပြောဆိုသူမျှား အပေါ်၌ မုန်းခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤသို့လျှင် ချစ်ခြင်းကြောင့်မုန်း ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ (၂)

http://www.dhammadownload.com

မိမိမလိုလား မနှစ်သက်သူအား တစ်ပါးသော သူတို့က မနှစ်သက်သော စကားတို့ဖြင့် ပြောဆိုသည်ကို ကြားရသည့်အခါ ထိုဘဲ ပြောဆိုသူများ အပေါ်၌ ချစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် မုန်းခြင်းကြောင့် ချစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။(၃)

မိမိမလိုလား မနှစ်သက်သူအား တစ်ပါးသော သူတို့က မြတ်နိုးနှစ်သက်သော စကားဖြင့် မပြောဆိုသည်ကို ကြားရသည့်အခါ ထိုသူ့ပြောဆိုသူများ အပေါ်၌ မုန်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် မုန်းခြင်းကြောင့် မုန်းခြင်း ဖြစ်၏။(၄)

ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း မဖြစ်သူ

ဆိုအပ်ပြီးသော ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း စသော်မျိုးတို့သည် ပထမစျာန် အစရှိသော စျာန်လေးပါးကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုသို့ဝင်စား နေချိန်တွင် မဖြစ်ပေါ်နိုင်။

အာသဝေါတရား ကင်းသည့် အရဟာဒ္ဓဖိုလ် တည်းဟူသော လွတ်မြောက်မှုကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေသော ရဟန်းအား ထိုချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း လေးမျိုးတို့သည် အကြောင်းမဲ့ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းကို 'မိမိ ကိုယ်မိမိ ခြီးမြှောက်သူ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍ မချီးမြှောက်သူ၊ အခိုး မလွတ်သူ၊ အလျှံလွတ်သူ၊ မကြုံမိုင်သူ'ဟူ၍ အံ့အပ်၏။

'ရုပ်၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာငါးပါးသည် အတ္တဖြစ်၏' စသော အားဖြင့် ရှုသူသည် မိမိကိုယ်မိမိ ခြီးမြှောက်သူမည်၏။ ထိုကဲ့သို့ မရှုသည် မိမိကိုယ်မိမိ မချီးမြှောက်သူမည်၏။

မိမိကို ဆဲရေးသူအား ပြန်၍ဆဲရေးသူ၊ မိမိကို ထိပါးချုပ်ချယ်သူအား ပြန်၍ထိုပါးချုပ်ချယ်သူ၊ မိမိကို ရန်ပြုသူအား ပြန်၍ ရန်ပြုသူသည် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍ မိမိကိုယ်မိမိ ခြီးမြှောက်သူမည်၏။ ထို့ကဲ့သို့ မဆို၊ ပြန်သူသည် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍ မိမိကိုယ်မိမိ ချီးမြှောက်သူမည်၏။

"ငါ့ကို ဆဲခဲ့ပြီ" ဟု စွဲယူခြင်းရှိလတ်သော် "ငါ့ကို ဆဲသည်ကို ကြုံသော အမျိုးစောင်ရှိသူ ဖြစ်၏" စသော စွဲယူခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုစွဲယူသော ရဟန်းသည် အခိုးလွတ်သူ မည်၏။ ထိုသို့မစွဲယူသော ရဟန်းသည် အခိုးမလွတ်သူ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

"ငါသည် ဤမည်ဒသာခန္ဓာဖြင့်ဖြစ်၏" ဟု စွဲယူခြင်းရှိလတ်သော် "ငါသည် ဤမည်စသော ခန္ဓာဖြင့် ဤသို့သော အမျိုးဇာတ်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ဤသူကဲ့သို့ ဖြစ်၏" စသော စွဲယူခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့စွဲယူသော ရဟန်းသည် အလျဉ်လွတ်သူ မည်၏။ထိုသို့မစွဲယူသော ရဟန်းသည် အလျဉ်မလွတ်သူမည်၏"

'ငါ' ဟူသောမာနကို မပယ်ရသေးသော ရဟန်းသည် ကြုံမိုင်သူမည်၏။ ငါဟူသော မာနကို ပယ်ပြီးသော ရဟန်းသည် မကြုံမိုင်သူမည်၏ ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂၁။ သမ္ပုရိသဝဂ်

၁။ သိက္ခာပဒသုတ်

သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲလေးမျိုး

၂၀၁။ (၁) သူယုတ်မာ၊
(၂) သူယုတ်မာထက်သူယုတ်မာ၊
(၃) သူတော်ကောင်း၊
(၄) သူတော်ကောင်းထက်သူတော်ကောင်း၊

ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးတို့တွင် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း စသော သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးကို ကျူးလွန်လေ့ရှိသူသည် 'သူယုတ်မာ' မည်၏။

ထိုသိက္ခာပုဒ်ငါးပါးကို ကိုယ်တိုင်လည်းကျူးလွန်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း ကျူးလွန်ရန်ဆောက်တည်စေသူသည် 'သူယုတ်မာထက်သူယုတ်မာ' မည်၏။

သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်း စသော သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးကို ကျူးလွန်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိသူသည် 'သူတော်ကောင်း' မည်၏။

ထိုသိက္ခာပုဒ် ငါးပါးကို ကျူးလွန်ခြင်းမှ ကိုယ်တိုင်လည်းရှောင်ကြဉ်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ရန် တိုက်တွန်းသူသည် 'သူတော်ကောင်းထက် သူတော်ကောင်း' မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ အာသန္ဒသုတ်

သဒ္ဓါမရှိသူစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၂၀၂။ သူယုတ်မာ၊ သူယုက်မာထက် သူယုတ်မာ စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိ၏။ အကြင်သူသည် သဒ္ဓါး ရှိ၊ ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်း 'ယီရိ ဩတ္တပ္ပ' မရှိ၊ အကြားအမြင်နည်း၏။ ပျင်းရိ၏။ သတိလွတ်၏။ ပညာမရှိ၊ ထိုသူသည် 'သူယုတ်မာ' မည်၏။

အကြင်သူသည် မိမိလည်း သဒ္ဓါမရှိ၊ သူဟစ်ပါးကိုလည်း သဒ္ဓါမရှိခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏.... မိမိလည်း ပညာမရှိ၊ သူတစ်ပါး ကိုလည်း ပညာမရှိခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ ထိုသူသည် 'သူယုတ်မာထက် ယုတ်မာ' မည်၏။

အကြင်သူသည် သဒ္ဓါရှိ၏။ ရှက်ခြင်း၊ကြောက်ခြင်း 'ဟီရိဩတ္တပ္ပ' ရှိ၏။ အကြားအမြင်များ၏။ ထက်သန်သော လုံ့လရှိ၏။ သတိရှိ၏။ ပညာရှိ၏။ ထိုသူသည် 'သူတော်ကောင်း' မည်၏။

အကြင်သူသည်မိမိလည်း သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံ၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏ . မိမိလည်း ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်းပညာနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ ထိုသူသည် 'သူတော်ကောင်းထက် သူတော်ကောင်း' မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂၀၃-၂၁၀။ ဒုတိယမှ ဒသမထိ သုတ်တို့၌ သူယုတ်မာ၊ သူယုတ်မာထက်သူယုတ်မာစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးကို ကံခုနစ်ပါး၊ကံဆယ်ပါးစသည်တို့ဖြင့် အလှည့်အပြောင်း ဆက်မျိုးမျိုးပြု၍ဟောကြားပါသည်။ ဆချုပ်အားဖြင့် ပါဏာတိပါတာစသော မကောင်းမှုကို ကိုယ်တိုင်သာလုပ်သူသည် သူယုတ်မာမည်၏။သူတစ်ပါးကိုလည်းလုပ်ရန်တိုက်တွန်း သူသည် သူယုတ်မာထက်သူယုတ်မာမည်၏။ ထို မကောင်းမှုမှ ကိုယ်တိုင်သာ ရှောင်ကြဉ်သူသည် သူတော်ကောင်း မည်၏။သူတစ်ပါးကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ရန် တိုက်တွန်းသူသည် သူတော်ကောင်းထက်သူတော်ကောင်းမည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၂။ ပရိသဒ္ဓဝဂ်

၁။ ပရိသာသုတ်

ပရိသတ်ကို ဖျက်ဆီးသူလေးမျိုး

၂၁၁။ အကျင့်သီလမရှိသော ဘိက္ခု၊ ဆိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာတို့သည် ပရိသတ်ကို ဖျက်ဆီးသူများ ဖြစ်သည်။ အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာတို့သည် ပရိသတ်ကို ကင်တယ်စေသူများ ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ ဒိဋ္ဌိသုတ်

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော တရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ

၂၁၂။ ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသောတရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ယူ၍ ပစ်ချသကဲ့သို့ ငရဲ၌၊ ဖြစ်ရ၏။ ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်၊ မနောသုစရိုက်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟူသော တရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ယူ၍ပစ်ချသကဲ့သို့ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရသည်။

(ဤသုတ်၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် မနောဒုစရိုက်၌အကျုံးဝင်သော်လည်း အပြစ်ကြီးလေ့ရှိသော တရားဖြစ်သောကြောင့် သီးခြားခဲ့၍ ဟောသည်ဟု ဆဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပါသည်။)

၂၁၃-၂၂၀။ တတိယမူ ဒသမထိသုတ်တို့၌ ငရဲသို့သွားရောက်မည့်သူ၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်မည့်သူများကို ပထမသုတ်နည်းတူ အလှည့်အပြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဟောကြားသည်။

၃။ ဒုစ္စရိတဝဂ်

၁။ ဒုစ္စရိတသုတ်

ဝစီဒုစရိုက် လေးပါး

၂၂၁။ မုသားဆိုခြင်း၊ကုန်းခြောခြင်း၊ကြမ်းကြုတ်သောစကား ကိုပြောခြင်း၊ သိပ်ဖျင်းသော စကားကို ငြောခြင်းတို့သည် ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးဖြစ်၏။

မှန်သော စကား ကို ဆိုခြင်း၊ ကုန်းမခြောခြင်း၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော စကားကိုဆိုခြင်း၊ ပညာဖြင့် ချင့်ချိန်၍ ပြောခြင်းတို့သည် ဝစီသုစရိုက် လေးပါးဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၂၂-၂၃၀။ ဒုတိယမှ ဒသမထိုံ သုတ်တို့ကို တူးခြားချက်မရှိလှ သောကြောင့် မဖော်ပြတော့ပါ။

၁၁။ ကဝိသုတ်

ကဝိဇလးမျိုး

၂၃၁။ စဉ်းစားကြံစည်ခြင်းဖြင့်ကဗျာကိုဖွဲ့ဆိုနိုင်သော-ဝိန္ဒဿကဝိ၊ ကြားသိခြင်းဖြင့် ကဗျာကို ဖွဲ့ဆိုနိုင်သော-သုဿကဝိ၊ တစ်စုံ တစ်ခုဒဿ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မှီ၍ ကဗျာဖွဲ့ဆိုနိုင်ဒဿ-အတ္ထဝိ၊ တစ်ခဏချင်း မိမိဉာဏ်ဖြင့် ကဗျာဖွဲ့ဆိုနိုင်သော-ပဋိဘာနဝိ ဟူ၍ ကဝိဇလးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောသည်။

၂၄။ ကမ္မဝဂ်

၁။ သံခိုတ္တသုတ်

ကံဇလးမျိုး အကျဉ်း

၂၃၂။ ရဟန်းတို့၊ ငါသည် ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်အထူးဖြင့်မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောကြားအပ်သော ကံဘွဲသည် ဇလးမျိုး ရှိကုန်၏။ အဘယ်ဇလးမျိုးတို့နည်း၊ ဆိုသော်-

(၁) မည်းညစ်၍ မည်းညစ်သော အကျိုးရှိသောကံ၊
(၂) ဖြူစင်၍ ဖြူစင်သောအကျိုးရှိသောကံ၊
(၃) မည်းညစ်သည်လည်းဖြစ်၊ ဖြူစင်သည်လည်းဖြစ်၍ မည်းညစ် သော အကျိုးလည်းရှိ၊ ဖြူစင်သော အကျိုးလည်း ရှိသောကံ၊
(၄) မည်းညစ်သည်လည်း၊ မဟုတ်၊ ဖြူစင်သည်လည်းမဟုတ်၍ မည်းညစ်သောအကျိုးလည်း မရှိ၊ ဖြူစင်သောအကျိုး ကုန်းမရှိတဲ့ ကံကုန်ရန်အလို့ငှာ ဖြစ်သော ကံတို့ဘည်း။

(၁-အကုသိုလ်ကံ။ ၂-ကုသိုလ်ကံ။ ၃-နှစ်ပါးစုံ ထွေသောကံ။ ၄-မဂ်ဉာဏ်လေးပါးကိုဆိုလိုကြောင်း ဆရာတော်ဖွင့်ပါသည်။)

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဝိတ္ထာရသုတ်
ကံလေးမျိုးအကျယ်

၂၃၃။ မည်းညစ်၍ မည်းညစ်သော အကျိုးရှိသောကံ စသည်ဆားဖြင့် ကံလေးမျိုးရှိသည်။ ထိုတွင်-

(၁) ဤလောက၌ ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ မနောသင်္ခါရတို့ကို ပြုလုပ်ဆည်းပူးသူသည် ဆင်းရဲခြင်းရှိသော လောကသို့ကျော်၏။ ထိုသူကို ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ဖယထိုဒုက္ခသည် တွေ့ထိကုန်၏။ ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ဖယထိုဒုက္ခသည် တွေ့ထိသော် ထိုသူသည်

http://www.dhammadownload.com

ငစီးမနေး၊သခ်ၤါရတို့ ကိုလည်းကောင်း ပြုလုပ် ဆည်းပူးသူသည် ဆင်းရဲခြင်း ရှိသည်လည်းခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငါသည်လည်းဖြစ်ခဲသော လေးကသိုဏ်းတို့ကို၏။ ထိုသူကိုဆင်းရဲခြင်း ရှိသော ဖဿတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငါသောဖဿကိုသည် လည်းကောင်း တွေ့ထိကုန်၏။ ထိုဖဿတို့ တွေ့ထိအပ်သောသူသည် ဇရာပြဿနာသော ချမ်းသာဆင်ခြင်ရှိသော ဝေဒနာကိုခံစားရ၏။ ထိုသတ္တဝါများမှာလူ အချို့ကောနတ်၊ အချို့သော ငရဲသားတို့ ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ 'မည်းညစ်သည်လည်းဖြစ်၊ ဖြူစင်သည်လည်းဖြစ်ရှိမည်း ညစ် သောအကျိုးလည်းရှိ၊ ဖြူစင်သောအကျိုးလည်းရှိသောကံ' ဟု ဆိုအပ်၏။

(၄) ဆိုအပ်ပြီးသောကံသုံးမျိုးကိုပယ်ခြင်းအလို့ငှာ ဖြစ်သောစေတနာ မူ (မဂ်းစေတနာ) ကို မည်းညစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ ဖြူစင်သည်လည်း မဟုတ်၍၊ မည်းညစ်သောအကျိုးလည်းမရှိ၊ ဖြူစင်သောအကျိုးလည်းရှိတဲ့ကံကုန်ခြင်းအလို့ငှာ ဖြစ်သောကံ' ဟုဆိုအပ်၏ ဟူ၍ဟောကြားပါသည်။

(ဤသုတ်၌ကာယဒွါရဖြစ်သောစေတနာကို ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီဒွါရဖြစ်သောစေတနာကိုဝစီသင်္ခါရ၊ မနောဒွါရဖြစ်သောစေတနာကို မနောသင်္ခါရဟု ခေါ်ပါသည်)

၄။ သောဏကာယနသုတ်

(သောဏကာယနဟုလင်နှင့် ကံလေးပါး)

၂၃၄။ အခါတစ်ပါး၌ သိခါ မေကဏ္ဍလာပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၍ ဤသို့လျှောက်၏-

"အရှင်ဂေါတမ၊ ယခင်ယခင်နေ့များ၌ သောဏကာယနဟုလင်သည်ကျွန်ုပ်ထံ၌ 'ဟန်ဂေါတမ၊ ကံအားလုံးကို မြဲသောအပ်ဟုဆိုပါသည်။ ကံအားလုံးကိုပြု ခပ်ဟုဆိုသူသည် ယေဘုယျ၏ ပြုကြောင်းဟိုဆိုရာရောက်ပါသည်။ ပြုစေလားသည်ကိုပြုစေအံ့နှင့်ပါမူးမျှပါသည်။ ကံကိုဆေားတုတ်ခြင်းဖြင့် တည်တံ့၍နေပါသည်' ဟု ပြောဆိုဆည်။"

http://www.dhammadownload.com

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် သောဏကာယန လုလင်အား တွေ့မြင်မိခြင်းကိုပင်မမှတ်မိ။ ဤသို့သောစကား ပြောဆိုခြင်းကား အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း" ဟုမိန့်ကြားပြီး အထက်သုံတ်နည်းတူ ကံလေးမျိုးကို အကျယ်ဟောတော်မူသည်။

(သောဏကာယန လုလင်ကားသိခါမောဂ္ဂလ္လာန ပုဏ္ဏား၏ တပည့်ပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။)

၄။ ပထမသိက္ခာပဒသုတ်

သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးနှင့် ကံလေးမျိုး

၂၃၅။ မည်းညစ်၍ မည်းညစ်သော အကျိုးရှိသောကံ စသည်အားဖြင့် ကံလေးမျိုးရှိသည်။ ထိုတွင်-

(၁) လောကဌ္ဌ အချို့သောသူသည် သူ့အသက် သတ်လေ့ရှိ၏။.... မူးယစ် မေ့လျော့ခြင်း အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိ၏။ ဤကံသည်မည်းညစ်၍မည်းညစ်သောအကျိုးရှိသော ကံမည်၏။

(၂) လောကဌ္ဌ အချို့သူသည်သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။....သေရည် သေရက် သောက်ခြင်းမှ မှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ ဤကံသည် ဖြူစင်၍ ဖြူစင်သော ကံမည်၏။

(၃) လောကဌ္ဌ အချို့သူသည် ဆင်းရဲခြင်းနှင့်ထကွဲဖြစ်သော ဘာယ၊ ဝစီ၊မနော သုခ်ိရတ္တိကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းကင်းသော ကာယ၊ဝစီ၊ မနောသုခ်ိရတ္တိကို လည်းကောင်း ပြုလုပ်ဆည်းပူး၏။ ဤကံသည် မည်းညစ်သည်လည်းဖြစ်၊ဖြူစင်သည်လည်းဖြစ်၍ မည်းညစ်သောအကျိုးလည်းရှိ၊ဖြူစင်သော အကျိုးလည်းရှိသော ကံမည်၏။

(၄) ဆိုအပ်ပြီးသောသုံးမျိုးကိုပယ်ခြင်း အလို့ငှာဖြစ်သော စေ့ဆော်မှုသည် မည်းညစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ ဖြူစင်သည်လည်း မဟုတ်၊ မည်းညစ်သောအကျိုးလည်းမရှိ၊ ဖြူစင်သောအကျိုးလည်းမရှိဘဲ ကံကုန်ခြင်းအလို့ငှာ ဖြစ်သော်ကဲ့ မည်၏ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၃၆။ ဒုတိယ သိက္ခာပဒသုတ်၌ အမိကိုသတ်ခြင်း၊ အဖကိုသတ်ခြင်း၊ ရဟန္တာကိုသတ်ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရားအား ပြစ်မှားလိုသောစိတ်ဖြင့် ဒဏ်ရာကိုဖြစ်စေခြင်း၊ သံဃာကိုထင်းခဲ့ခြင်းဟူသော ကံတို့သည်မည်းညစ်၍ မည်းညစ်သော အကျိုးရှိကာ ကံမည်၏။ ပါဏာတိပါတစသော ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ဖြူစင်၍ ဖြူစင်သော အကျိုးရှိသော ကံမည်၏ဟု ဟောသည်။ ကြင်းကံနှစ်ပါးကို ရှု့သုတ်နည်းတူဟောသည်။

၂၃၇-၂၄၀။ ဆန္ဒမူဒသမထိသုတ်တို့၌ ထူးခြားချက်မရှိ၍မဖေါ်ပြတော့ပါ။

၁၀။ သမဏသုတ်

သာသနာတော်၌သာ ရဟန်းဖေ၊ ရဟန်းလေးမျိုး၊

၂၄၀။ ဤသာသနာတော် ၌သာလျှင် သောတာပန် ဟူသော ပထမရဟန်း၊ သကဒါဂါမ် ဟူသော ဒုတိယရဟန်း၊ အနာဂါမ်ဟူသော တတိယရဟန်း၊ရဟန္တာ ဟူသော စတုတ္ထရဟန်းကို ရနိုင်၏။ တစ်ပါးသော ဆယ်ဝါဒတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်သော ရဟန်းတို့မှ ဆိတ်သုဉ်းကုန်၏ဟူ ဟောကြားပါသည်။

၁၁။ သပ္ပုရိသာနိသံသသုတ်

သူတော်ကောင်းမှ ရနိုင်သော အကျိုးလေးပါး

၂၄၂။ သူတော်ကောင်းကို အမှီပြု၍ အရိယာ သီလဖြင့် တိုးပွားခြင်း၊ အရိယာ သမာဓိဖြင့်တိုးပွားခြင်း၊ အရိယာ ပညာဖြင့် တိုးပွားခြင်း၊ အရိယာ ဝိမုတ္တိဖြင့် တိုးပွားခြင်း ဟူသော အကျိုးအာနိသင် လေးပါးကို ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏ ဟူ၍ ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၅၊ အာဝဋဂါမဏိဘယဝတ္ထု

၁။ သံဃဘေဒကသုတ်

သံဃာကွဲပြားခြင်းနှင့် အကျိုးလေးပါး

၂၄၃။ ကောသမ္မီပြည် ဃောသိတာရုံ ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးစဉ် မြတ်စွာဘုရားက ရှင်အာနန္ဒာအား "ဇာဓိကရဏ်းငြိမ်းပြီလော" ဟု မေးသည်။ ရှင်သာနန္ဒာက "ဘုရှင်ဘုရား၊ အဘယ်မှာ အဓိကရဏ်း ငြိမ်းအေးပါအံ့နည်း၊ ရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ တပည့် ဗာဟိယမည်သော ရဟန်းသည် သံဃာကွဲပြားရန် ကြံစည် မျိုးစုံဖြင့်းစားထုတ်ဖန်ပါသည်။ ထိုဗဟိဒ္ဓရဟန်းအနုရုဒ္ဓါသည် တစ်ခွန်းမသာစားကိုမျှပင် ပြောအပ်၏ဟု မဒေအာက်မေ့ပါ" ဟု ဖြေကြားသည်။

"အာနန္ဒာ၊ အနုရုဒ္ဓါသည် သုံးသာအလယ်၌ ဖြစ်ပေါ်သော အဓိကရဏ်းတို့၌ ဘယ်အခါကမေးမြန်း စီစစ်ဖူးသနည်း။ ဖြစ်ပေါ်လင်းသော အဓိကရဏ်း မှန်သမျှကို သင်တို့က ဖြစ်စေ၊ သာရိပုတ္တရာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့က ဖြစ်စေ ငြိမ်းငေ့ရမည် မဟုတ်ပါလော"။

"အာနန္ဒာ၊ ယုတ်မာသော ရဟန်းသည် အကျိုးထူး၊ လေးပါးကို မျှော်လင့်လျက် သံဃာ ကွဲပြားခြင်းကို နှစ်သက်၏။ အဘယ်အကျိုးထူး လေးပါးကို မျှော်လင့်သနည်း ဆိုသော်-

(၁) ယုတ်မာသောရဟန်းသည် "ငါ၏ယုတ်မာမသာအကျင့်ရှိပုံ၊ ရဟန်း မဟုတ်ဘဲလျက် ရဟန်းဟု ဝန်ခံနေပုံကို သိလျှင် ညီညွတ်သော သံဃာက ငါ့ကို ဖျက်ဆီးလိမ့်မည်။ ကွဲပြားသော သံဃာကမူ ငါ့ကို ဖျက်ဆီးလိမ့်မည် မဟုတ်" ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ဤအကျိုးထူးကိုမျှော်လင့်လျက်ယုတ်မာသော ရဟန်းသည် သံဃာ ကွဲပြားခြင်းကို နှစ်သက်၏။

(၂) ယုတ်မာသော ရဟန်းသည် "ငါ၏ မှားသော အယူရှိ ပုံကို သိလျှင် ညီညွတ်သော သံဃာက ငါ့ကို ဖျက်ဆီးလိမ့်မည်။ ကွဲပြားသော သံဃာကမူ ငါ့ကို ဖျက်ဆီးလိမ်မည် မဟုတ်" ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ဤ အကျိုးထူးကို မျှော်လင့်လျက်လည်း ယုတ်မာသောရဟန်းသည် သံဃာကွဲပြားခြင်းကိုနှစ်သက်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၃) ယုတ်မာသောရဟန်းသည် ‘ငါ၏ဒိစ္ဆာဇီဝဖြင့်အသက်မွေးပုံကိုသိလျှင် ညီညွတ်သောသံဃာသည် ငါ့ကို ဖျက်ဆီးလိမ့်မည်။ ကွဲပြားသော သံဃာသည်ကား ငါ့ကို ဖျက်ဆီးလိမ့်မည်မဟုတ်’’ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ဤအကျိုးထူးကို မျှော်လင့်လျက် လျှောက်လည်းယုတ်မာသော ရဟန်းသည် သံဃာကွဲပြားခြင်းကို နှစ်သက်၏။

(၄) ယုတ်မာသောရဟန်းသည် ‘‘ငါ၏ လာဘသက္ကာရ၌ မက်မောပုံကိုသိလျှင် ညီညွတ်သောသံဃာသည် ငါ့ကို ဖျက်ဆီးလိမ့်မည်။ ကွဲပြားသောသံဃာသည်ကား ဖျက်ဆီးလိမ့်မည်မဟုတ်’’ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ဤအကျိုးထူးကို မျှော်လင့်လျက် လျှောက်လည်း ယုတ်မာသော ရဟန်းသည် သံဃာကွဲပြားခြင်းကို နှစ်သက်၏ဟု ဟောကြားပါ၏။

၂။ အာပတ္တိဘယသုတ်

အာပတ်မှ ကြောက်ခြင်းလေးမျိုး

၂၄၄။ အာပတ်မှကြောက်ခြင်းလေးမျိုးရှိသည်ကို ဤသို့ကြောက်ခြင်းလေးမျိုးကား—

(၁) ယောကျ်းတစ်ယောက်သည် မင်းချုပ်ထံ ကျေးတို့ကမင်း၏အမှုကို ခေါင်းဖြတ်၍သတ်ရာ မြို့ပြင်သို့ထုတ်ပြန်ကြိုးတုပ်၍ ခေါင်းဆောင်လာသော ခိုးသူပုန်မြို့လျှင် ဝတ္ထုတက်လန့်ခြင်းဖြစ်ကာ ‘‘ငါသည်ဤကဲ့သို့ခေါင်းဖြတ်ထိုက်သောအမှုကို အဘယ်အခါမှမပြုအံ့’’ဟုစဉ်းစားမိခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပင်ပါဏာဇိကအာပတ်တို့ခွဲ၊ ပြောပြသော ဝါကျတက်လန့်မှုရှိသော ရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမသည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့မရောက်လေး၊ လျှင်ခရောက်တော့၊ ဤဝတ္ထုကား။ ရောက်ပြီ လျှင်ဟူသည်း ထိုအာပတ်သို့ ဝိနည်းနည်းဖြင့် ကုစားလိမ့်မည် ဟုမျှော်လင့် အပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၂) ယောကျ်းတစ်ယောက်သည် မည်းနက်သောအဝတ်ကိုဝတ်၍ဆံပင်များကို ဖြန့်ကျဲ၍ ကျည်ပွေ့ကို ပုခုံးထမ်းကာ လူအများထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး "ကျွန်ုပ်သည် ကျည်ပွေ့ဖြင့် ရိုက်နှက်ခြင်းငှာ ထိုက်သော ကဲ့ရဲ့ဖွယ် မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့မိပါသည်။ ယခုကျွန်ုပ်သည် အရှင်တို့နှစ်သက်သော အမှုကိုပြုပါအံ့" ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုသည်ကို အခြားယောကျ်းတစ် ယောက်ကမြင်၍ "ငါကား ဤကဲ့သို့သော ပြစ်မှုကို ဘယ်အခါမျှမပြုအံ့" ဟုစဉ်းစားမိ၏။ ဤနည်းတူ ပင်သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တို့၌ ပြင်းပြသော ကြောက်လန့်မှုရှိသောရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမသည် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သို့ မရောက်သေးလျှင်ရောက်တော့မည်မဟုတ်။ ရောက်ပြီးလျှင် ထိုအာပတ်ကို ဝါနည်းနှင့်အညီကုစားလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

(၃) ယောကျ်း တစ်ယောက်သည် မည်းနက်သော အဝတ်ကိုဝတ်၍ ဆံပင်တို့ကိုဖြန့်ကြဲကာ ပြာထုတ်ကို ပုခုံး၌တင်လျက် လူအပေါင်းသို့ချဉ်းကပ်ပြီး "ကျွန်ုပ်သည်ပြာထုပ်ဖြင့် ပစ်ခြင်းငှာထိုက်သော ကဲ့ရဲ့ဖွယ် မတော်မှုကိုပြုခဲ့မိပါသည်။ ယခု အရှင်တို့ နှစ်သက်ကျေနပ်မည့် အမှုကို ကျွန်ုပ် ပြုပါမည်" ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုသည်ကို အခြားယောကျ်းတစ်ယောက်ကြား၍ "ငါထား ဤကဲ့သို့သော ပြစ်မှုကို ဘယ်ခါမှ မပြုအံ့" ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ဤနည်းတူပင် ပါစိတ်အာပတ်တို့၌ ပြင်းပြသော ကြောက်လန့်မှု ရှိသောရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမသည်ပါစိတ်ဟူသမျှသို့မရောက်သေးလျှင် ရောက်တော့မည်မဟုတ်။ ရောက်ပြီးလျှင်လည်း ထိုအာပတ်ကို ဝါနည်းနှင့်အညီ ကုစားလိမ့်မည်ဟုမျှော်လင့်အပ်၏။

(၄) ယောကျ်း တစ်ယောက်သည် မည်းနက်သော အဝတ်ကို ဝတ်ပြီးဆံပင်ကို ဖြန့်ကျဲ၍ လူအပေါင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ကာ "ကျွန်ုပ်သည် ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ဖွယ် မကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ခဲ့မိပါသည်။ ယခု အရှင်တို့ ကျေနပ်နှစ်သက်မည့် အမှုကို

http://www.dhammadownload.com

ကျွန်ုပ်ပြုလုပ်ပါမည်”ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ထိုသို့ပြောဆိုသည်ကို အခြားခယောက်ကြားတစ်ယောက်က ကြား၍ “ငါ့ကား ဤကဲ့သို့ဒေသာ မကောင်းမှုကို ဘယ်အခါမျှ မပြုအံ့” ဟု စဉ်းစား၏။ ဤနည်းတူပင် ပါဋိဒေယျနိယအာပတ်တို့၌ ပြင်းပြသော မကြာက်လန့်မှုရှိဒေသာ ရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမသည် ပါဋိဒေသ နိယအာပတ်သို့ မရောက်ဒေသး လျှင် ရောက်ဒေဟုယူမှတ်၊ ရောက်ပြီးလျှင် လည်း ထိုအာပတ်ကို ဝန်ခံနှင့်အညီ ကုစားလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏·ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

(ဤသုတ်၌ ပါရာဇိက အာပတ်ကို ဝန်ခံနှင့်အညီ ကုစားခြင်းဟူသည် သာမဏေအာဖြစ်၌ ဟည်ခြင်းဖြစ်၏၊ ပါဋိဒေယျနိယ အာပတ်ဖြင့်ကြွင်းဒေသာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ဒုဗ္ဘာသိအာပတ်များကိုလည်း ယူရမည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပါသည်။)

၃။ သံကွာနိသံသယုတ်

အကျင့်မြတ်၏ အကျိုးအာနိသင် လေးပါး

၂၄၅။ ရဟန်းတို့၊ ဤအကျင့်မြတ်ကို အကျင့်သိက္ခာဟူသော အကျိုးအာနိသင်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝညာဟူသောဒေတ္တဝ်အမြတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ လွတ်မြောက်မှု “ဝိမုတ္တိ”ဟူသော အနှစ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိဟူသော ထက်ကြီးအကဲရှိသည်ဖြစ်၍ ကျင့်သုံးအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့လျှင် ဤအကျင့်မြတ်သည် အကျင့်သိက္ခာဟူသော အကျိုးအာနိသင်ရှိသနည်းဆိုမူသော် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် မကြည်ညိုသေးသူတို့ ကြည်ညိုရန်နှင့် ကြည်ညိုပြီးသူတို့ အကြည်ညိုပွားစေရန် ‘အာဘိသမာစာရိက’ သိက္ခာကိုပညတ်၏။ ရဟန်းသည် ငါပညတ်သည့်အတိုင်း ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။

ထို့ပြင် ငါသည်ဒကာင်းစွာ ဆင်းရဲမှုမျှ ကုန်းရန် ‘အာဒိဗြဟ္မစရိယက’ သိက္ခာကို ပညတ်ဆပ်၏။ ရဟန်းသည် ငါပညတ်သည့်အတိုင်းဆောက်တည်၍ကျင့်၏။ ဤသို့လျှင် ဤအကျင့်မြတ်သည် အကျင့်သိက္ခာဟူသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဤအကျင့်မြတ်သည် ပညာဟူသော အထုတ်အပြတ် ရှိသနည်းဆိုအံ့သော်-ဤသာသနာ၌ ငါဘုရား တပည့်တို့အား တောင်းစွာဆင်းရဲမှု ကုန်ဆုံးစေရန် တရားကို ဟောကြားအပ်၏။ ရဟန်းသည် ငါဟောကြားသည့်အတိုင်း ထိုတရားကို ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်၏။ ဤသို့လျှင် ဤအကျင့်မြတ်သည် ပညာဟူသော အထုတ်အပြတ်ရှိ၏။

ရဟန်းတို့၊ အဘယ်သို့လျှင် ဤအကျင့်မြတ်သည် လုတ်ဖြောက်မှု "ဝိမုတ္တိ" ဟူသော အနှစ်ရှိသနည်းဆိုအံ့သော်-ဤသာသနာ၌ ငါဘုရား တပည့်တို့အား တောင်းစွာဆင်းရဲမှု ကုန်ဆုံးစေရန် တရားကို ဟောကြား၏။ ရဟန်းသည် ငါဟောကြားသည့်အထိုင်း ထိုတရားကို လုတ်ဖြောက်မှုဖြင့် တွေ့ထိ၏။ ဤသို့လျှင် ဤအကျင့်မြတ်သည် လုတ်ဖြောက်မှုဟူသော အနှစ်ရှိသည်ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဤအကျင့်မြတ်သည် သတိဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသနည်းဆိုအံ့သော်-ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် 'ပြည့်စုံသော အဘိဿမာစရိုက သိက္ခာ၊ အာဒိဗြဟ္မ စရိုက သိက္ခာတို့ကို ပြည့်စေအံ့။ ပြည့်ပြီးသော သိက္ခာတို့ကိုလည်း ပညာဖြင့် မြင့်တင်ပေးအံ့' ဟုသာတို့ကို စဉ်မြဲစွာထား၏။ 'ဆင်ခြင်ရန်ရှိသော တရားကို ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်အံ့။ ဆင်ခြင်ပြီးသော တရားကိုလည်း ပညာဖြင့် မြင့်တင်ပေးအံ့' ဟူ၍ သတိကို စဉ်မြဲစွာသား၏။ "လုတ်ဖြောက်မှုဖြင့် မတွေ့ထိရသေးသော တရားကို လုတ်ဖြောက်မှုဖြင့် တွေ့ထိအံ့။ တွေ့ထိပြီးတော့ တရားကိုလည်း ပညာဖြင့် မြင့်တင်ပေးအံ့' ဟူ၍ သတိကို စဉ်မြဲစွာထား၏။ ဤသို့လျှင် ဤအကျင့်မြတ်သည် သတိဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသည်ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

(ဤသုတ်၌ 'ပရိပုဏ္ဏာဘိသမာစာရိကသိက္ခာ' ဟူသည် ကျင့်ဝတ်အနေဖြင့်ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဘို့ကို ရှောင်ထိန်းခြင်းဖြစ်၏။ 'အာဒိဗြဟ္မစရိယကသိက္ခာ' ဟူသည် ဒေရိယမင်္ဂလာ အဋ္ဌကထာ (ရှေးပြု) ဖြစ်သော သီလကြီးဝေါဟာရ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပါသည်)

http://www.dhammadownload.com

၄။ သေယျာသုတ်

အိပ်ခြင်းလေးမျိုး

၂၄၆။ ပြိတ္တာ၏အိပ်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်ခံစားသောလူတို့၏အိပ်ခြင်း၊ ခြခသ့်၏အိပ်ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အိပ်ခြင်းဟူ၍ အိပ်ခြင်းလေးမျိုး ရှိသည်။ ထိုလေးမျိုးတို့တွင်-

(၁) ပြိတ္တာတို့သည်များသောအားဖြင့်ပက်လက်အိပ်တတ်ကုန်၏။

(၂) ကာမဂုဏ် ခံစားသူတို့သည် များသောအားဖြင့် လက်ဝဲနံပါးဖြင့် စောင်း၍ အိပ်တတ်ကုန်၏။

(၃) သားတို့၏မင်းဖြစ်သောခြသ့်သည်ခြောစ်ဖက်ဖြင့်ခြတစ်ဖက်ကို စဉ်းငယ်လွန်ကာ တင်ထားပြီး ပေါင်အတွင်း၌အမြီးကို ထည့်သွင်းလျက် နံပါးဖြင့်စောင်း၍ အိပ်၏။ ထိုခြသ့်သည် အိပ်ဆုမှနိုးသော် ရှေ့ပိုင်းကိုယ်ကို စဉ်းငယ်ညွတ်စေ၍ နောက်ပိုင်းကိုယ်ကို လှည့်၍ကြည့်၏။ ခန္ဓာကိုယ် တစ်စုံတစ်ဆု ဖောက်ပြန် ချွတ်ယွင်းနေခြင်း၊ ရှေ့လျှောနေခြင်းကို မြင်လျှင်ခြသ့်မင်းအား မနှစ်သက်ခြင်းဖြစ်၏။ တစ်စုံတစ်ဆု ဖောက်ပြန် ချွတ်ယွင်းခြင်း၊ ရှေ့လျှောနေခြင်းကို မမြင်လျှင် နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်း ဖြစ်၏။

(၄) ပထမစျွာန် အစရှိသော စျာန်တို့ကို ဝင်စားနေခြင်းကို မြတ်စွာဘုရား၏ အိပ်ခြင်းဟုဆို၏ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၅။ ထူပါရဟသုတ်

စေတီထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

၂၄၇။ မြတ်စွာဘုရား၊ ပဒစ္စကဗုဒ္ဓ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကနှင့် စကြဝဒေတးမင်း တို့သည် စေတီထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါးဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၆။ ပညာဝုဒ္ဓိသုတ်

ပညာတိုးပွားခြင်း၏ အကြောင်းလေးပါး

၂၄၀။ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း၊
သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်း၊

http://www.dhammadownload.com

သင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊
တရားနှင့်လျော်သော အာကျင့်ကိုကျင့်ခြင်း၊

တို့သည်ပညာတိုးပွားခြင်း၏အကြောင်းလေးပါး ဖြစ်၏ဟုဟောပါသည်။

၂၄၉။ ဗဟုဿုတရသုတ်၌အထက်ပါအဆံကြောင်းလေးပါးသည်ပင် လူတို့အား ကျေးဇူးများသော တရားလေးပါး ဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၂၅၀-၂၅၃၊ ဝေါဟာရသုတ် လေးသုတ်တို့၌ မြင်သောအရာ၊ မမြင်သောအရာစသည်တို့၌မမှန်မကန်ပြောခြင်းသည်အရိယာမဟုတ်သူတို့၏ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်ကို ပြောခြင်းသည် အရိယာတို့၏ ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂၆။ အာဘိညာဝဂ်

၁။ အာဘိညာသုတ်

ဉာဏ်အထူးဖြင့် သိတိုက်သော တရားလေးပါး

၂၅၄။ (၁) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးသည်ဉာဏ်အထူးဖြင့်ပိုင်းခြားသိထိုက်သော တရားမည်၏။

(၂) အဝိဇ္ဇာနှင့် အဝဇ္ဇတဏှာသည် ဉာဏ်အထူးဖြင့် ပယ်ထိုက်သော တရားမည်၏။

(၃) သမထနှင့် ဝိပဿနာသည် ဉာဏ်အထူးဖြင့်ပွားများထိုက်သောတရားမည်၏။

(၄) ဝိဇ္ဇာနှင့်ဝိမုတ္တိသည်ဉာဏ်အထူးဖြင့် မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော တရားမည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ ပရိယေသနသုတ်

ရှာမှီးခြင်းလေးမျိုး

၂၅၅။ မိမိကအိုခြင်းသဘောရှိသူ ဖြစ်လျက်အိုခြင်းသဘောကိုပင် ရှာမှီးခြင်း၊ နာခြင်းသဘောရှိသူဖြစ်လျက်နာခြင်းသဘောကိုပင်ရှာမှီးခြင်း၊ သေခြင်းသဘောရှိသူဖြစ်လျက် သေခြင်းသဘောကိုပင် ရှာမှီးခြင်း၊ ညစ်

http://www.dhammadownload.com

ညူးခြင်းသဘောရှိသူ ဖြစ်လျက် ညစ်ညူးခြင်းသဘောကိုပင်ရှာမှီးခြင်း တို့သည် အရိယာမဟုတ်သူတို့၏ ရှာမှီးခြင်းဒလေးမျိုး ဖြစ်၏။

မိမိက အိုခြင်းသဘောရှိသူ ဖြစ်လျက် အိုခြင်းသဘောဥ္စာ အပြစ်ကို မြင်၍အိုခြင်းကင်းရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကိုရှာမှီးခြင်းစသည်တို့သည် အရိယာတို့၏ရှာမှီးခြင်းဒလေးမျိုး ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားသည်။

၂၅၆။ သင်္ဂီဟဝတ္ထုသုတ်သည် စတုက္ကနိပါတ်၊ စာဇပိုဒ် ၃၂၊ သင်္ဂီဟသုတ်နှင့်တူပါသည်။

၄။ မာလုက္ကပုတ္တသုတ်

တရားဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းလေးပါး

၂၅၇။ အခါတစ်ပါးဦး ရှင်မာလုက္ကပုတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်၍ "တပည့်တော်ကိုရားအားထုတ်လိုပါသည်။ အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟော်ကြားတော်မူပါ" ဟုဆိုသောအခါ၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "မာလုက္ကပုတ္တ၊ ရဟန်းငယ်တွေကိုအဘယ်သို့ဆိုဖွယ်ရှိတော့အုံနည်း၊ သင်လို ရဟန်းအိုကြီးကပင်အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောရန်ခဲတယ်ဘို့၏း' ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ထို့နောက်မြတ်စွာဘုရားက "ရဟန်းအားတရားဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှာ သက်နှံး၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း ထိုထိုဘဝဥ္စာ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်း ဟူဒလာ အကြောင်းလေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးခဲသာအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ တိုဘဝကိုအကြင်းမဲ့ပယ်သူအားဆင်းရဲခြင်းကုန်ဆုံးလေ့တော့သည်" ဟု ဟောကြားတော်မူသည်။

ရှင်မာလုံက္ကပုတ္တာသည် မြတ်စွာဘုရားဆုံးမသည့်အတိုင်းအားထုတ် ရာ မကြာမီ ရဟန္တာဖြစ်ခဲလေသည်။

(မာလုံက္ကပုတ္တာအကြောင်းကို ပိဋိကတ်အနုစ်ချုပ်သံယုတ္တနိကာယ် စာမျက်နှာ ၄၆၂ ၌လည်းကြည့်ရှုနိုင်ပါဆည်။)

http://www.dhammadownload.com

၅။ ကုလသုတ်

အမျိုးသား အမျိုးသမီးများ ပျက်စီးခြင်းအကြောင်းလေးပါး

၂၅၈။ ဤအမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့အား ပစ္စည်းဥစ္စာပေါများခြင်းသို့ရောက်ပြီးနောက် ကြာမြင့်စွာ မတည်တံ့ခြင်း၏အကြောင်းလေးပါးရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ပျောက်ဆုံးသောပစ္စည်းကိုမရှာခြင်း၊
(၂) ဟောင်းသောပစ္စည်းကို မပြုပြင်ခြင်း၊
(၃) စားဖွယ် သောက်ဖွယ်၌ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို မချိန်ဆခြင်း၊
(၄) အကျင့်သီလမရှိသောမိန်းမသို့မဟုတ်ယောကျ်ားကိုအကြီးအမှူးအရာ (ဘဏ္ဍာစိုးအရာ)၌ ထားခြင်းတို့ဖြစ်၏။[၁]

ပစ္စည်းဥစ္စာပေါများခြင်းသို့ရောက်ပြီးနောက် ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်းလေးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ပျောက်သောပစ္စည်းကို ရှာဖွေခြင်း၊
(၂) ဟောင်းဒသောပစ္စည်းကို ပြုပြင်ခြင်း၊
(၃) စားဖွယ်သောက်ဖွယ်၌ အတိုင်းအရှည်ပမာဏကို ချင့်ချိန်ခြင်း၊
(၄) အကျင့်သီလရှိသောမိန်းမကိုဖြစ်စေ၊ ယောကျ်ားကိုဖြစ်စေ အကြီးအကဲ (ဘဏ္ဍာစိုး) အရာ၌ ထားခြင်းတို့ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ပထမအာဇာနိယသုတ်

အာဇာနည် မြင်းအင်္ဂါနှင့် ရဟန်းမြတ် အင်္ဂါလေးပါး

၂၅၆။ အဆင်း၊ ခွန်အား၊ လျင်မြန်မှု၊ အလုံးအရပ် ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အာဇာနည်မြင်းသည်မင်းတို့နှင့်ထိုက်တန်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အဆင်း၊ ခွန်အား၊ လျင်မြန်မှု၊ အလုံးအရပ်ဟူသော

၁။ အာဒီပဖွေ ဌပေန္တိတိ ဘဏ္ဍာဂါရိကာဒ်ဌာနေ ဌပေန္တီ-အ်ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

အဂ်ါဒလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် လောက၏ မြတ်သောဧလူကို ခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် 'အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်း' မည်၏။ အကုသိုလ် တရားတို့ကိုပယ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေရန် အားထုတ်မှု ဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ခွန်အားနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း' မည်၏။သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ပြီးသောရဟန်းသည် 'လျင်မြန်မှုနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်း' မည်၏။ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ဟူသော ပစ္စည်းလေးပါး ရခြင်းရှိသော ရဟန်းသည် 'အလုံးအရပ်နှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းမည်၏' ဟူ၍ ဟောကြားပါသည်။

၂၆၀။ ဒုတိယ အာဇာနီယသုတ်၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုသော ရဟန်းသည် 'လျင်မြန်မှုနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်း' မည်၏ဟုပြောင်းလဲ ဟောကြားခြင်းသာ ထူးပါသည်။

၂၆၁။ ဗလသုတ်၌ ဝီရိယအား၊ သတိအား၊ သမာဓိအား၊ပညာအား ဟူ၍ အားလေးပါးရှိကြောင်း ဟောသည်။

(ဗလ-ဗိုလ်ဟူ၍လည်း ပြန်နိုင်ပါသည်။

၉။ အရညသုတ်

တောကို မှီဝဲထိုက်သော ရဟန်း၏အင်္ဂါလေးပါး

၂၆၂။ ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိံသာဝိတက်၊ ပညာနည်း၍ မိုက်မဲခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် တောကျောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်းငှာထိုက်။ နေကမ္မဝိတက်၊ အဗျာပါဒဝိတက်၊ အဝိဟိံသာဝိတက်၊ ပညာရှိ၍ မမိုက်မဲ မတွေဝေခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် တောကျောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်းငှာထိုက်၏ဟု ဟောကြား၏။

၂၆၃။ ကမ္မသုတ်မှာလည်း ဓမ္မဋ္ဌပါပြီး အကြောင်းအထူးသာဖြစ်၍ မဖော်ပြတော့ပါ။

http://www.dhammadownload.com

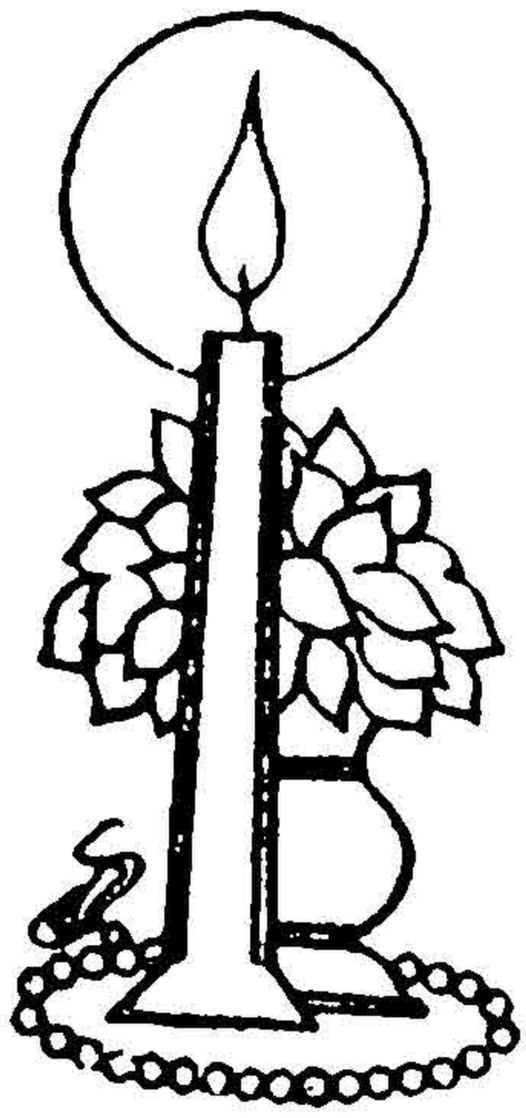
၂၆၄-၂၇၃။ ကမ္မပထဝင်္ဂမှ ပါဏာတိပါတသုတ် စသော သုံတ်ပေါင်း(၁၀) သုတ်တို့၌ ပါဏာတိ ပါတစသော ဒုစရိုက် ဆယ်ပါးကို ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊သူတစ်ပါးကို ဆောက်တည်စခြင်း၊ သူတစ်ပါးပြုခြင်း ကိုကျေနပ်နှစ်သက်ခြင်း (သဘောတူခြင်း) ထိုစရိုက်များကို ပြုခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးကျူးပြောဆိုခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူသည် ဆေးင်ယူ၍ ပစ်ချသကဲ့သို့ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။

ပါဏာတိပါဒာစသော ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးတို့မှ ကိုယ်တိုင်ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို ရှောင်ကြဉ်နှုံ ဆောက်တည်စေခြင်း၊ သူတစ်ပါး ရှောင်ကြဉ်သည်ကို ကျေနပ် နှစ်သက်ခြင်း၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးကျူး ပြောဆိုခြင်းဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ဆောင်ယူ၍ ပစ်ချသကဲ့သို့ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ရ၏ဟု ဟောသည်။

၂၇၄-၂၈၃။ ဆဂဇပေယျာလ၌ ဆုဂ ဓဒါသ စသော တဆူး ၁၇-ပါးတို့ကို အဆူးသိခြင်း ပိုင်းခြား၍သိခြင်း စသော အကျိုးငှာ သတိဝဋ္ဌာန်ခေါ်ပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကြောင်း အသီးသီးဟောကြားတော်မူသည်။ ပေယျာလများကို အပြည့်စုံဖွဲ့ပြလျှင် သုတ်ပေါင်း(၅၁၀) ရှိပါသည်။

စတုက္ကနိပါတ် ပြီး၏။

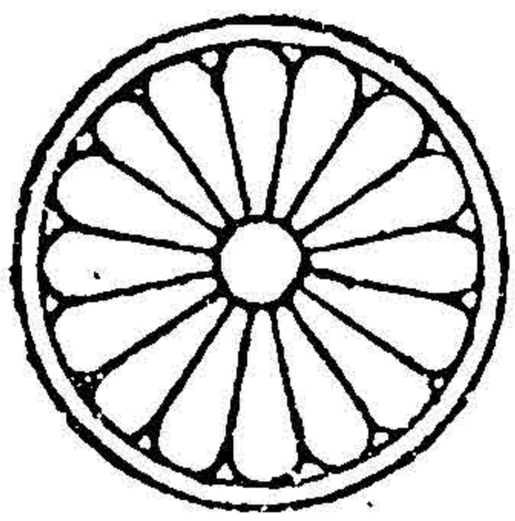
http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာကနိပါတ်

ငါးပါးစု တရားမျှားအဖွင်း

http://www.dhammadownload.com

၉။ သမုဒယလဝဂ်

၁။ သံခိတ္တသုတ်

အာဒီးပါးအကျဉ်း

၁။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်နှင်းကျောင်း၌ သီတင်းသုံးဘဉ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ရဟန်းတို့အား ဖြောကြားတော်မူသည်-

'ရဟန်းတို့၊ သမုဒယပုဂ္ဂိုလ်၏ အာဒီး' ဟူသည် သဒ္ဓါအာဒီးဟိရိအာဒီး၊ သြတ္တပ္ပအာဒီး. ဝီရိယအာဒီး ပညာအာဒီးဟူ၍ ငါးပါးရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့၊ ထို့ကြောင့် သင်တို့သည် သဒ္ဓါအာဒီးနှင့်ပြည့်စုံသူ....ပညာအာဒီးနှင့်ပြည့်စုံသူ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြဟုမည့်။"

ရဟန်းတို့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဟောကြားချက်ကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံကြလေ၏။

၂။ ဝိဘင်္ဂသုတ်

အာဒီးပါးအကျယ်

၂။ ရဟန်းတို့၊ သမုဒယပုဂ္ဂိုလ်၏ 'အာဒီး' ဟူသည် သဒ္ဓါအာဒီး....ပညာအာဒီးဟူ၍ ငါးပါးရှိကုန်၏။ ထို့ငါးပါးဟူမူ-

၄ (၁) "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူမေဝ်အထူးကို ခံဖဟ်မူထိုက်သောကြောင့် ဇရဟံ ညီဖော်ပူဇ်....ဘုန်းကျက်သရေနှင့်

၁။ သီလ၊သမာဓိပညာသုံးပါးပြည့်စုံစေရန်ကျင့်ကြံအားထုတ်နေဆဲဖြစ်သော ပုဒ္ဂိုလ်သည် သေခပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ခဏောဘာပန၊ သကဒါဂါမိ ဗဟုဝါဒိ ပုဒ္ဂိုလ်တို့ကို ဇေ ခပုဂ္ဂိုလ်ဟုခေါ်ပါသည်။ ဇေသခပုဂ္ဂိုလ်ဟုလည်းခေါ်နိုင်ပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်ဘရားတို့ကျင့်ဝတ်တရားတော်သည် မလမည်၏ဟု ဖွင့်ပါသည်။ မလ=ဗိုး ဟု ပြန်ဂျိုးနှုသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဆိုလျော်မှုရှိစေရန် 'အာဒီး' ဟု ပြန်လိုက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ဘဂဝါမည်တော်မူ၏'' ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်ခြင်းသည် သဒ္ဓါအာနိသင်မည်၏၊

(၂) ဒုစရိုက်သုံးပါးနှင့် အကုသိုလ် တရားမျှားသို့ရောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ဟိရိအာနိသင်မည်၏။

(၃) ဒုစရိုက်သုံးပါးနှင့် အကုသိုလ်တရားမျှားသို့ ရောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လိုသော စိတ်သည် ဩတ္တပ္ပအာနိသင်မည်၏။

(၄) အကုသိုလ်တရားမျှားကို ပယ်ရှားနှင့် ကုသိုလ်တရားမျှား ပြည့်စုံရေးရန် ထက်သန်စွာ အားထုတ်ခြင်းသည် ဝီရိယအာနိသင် မည်၏။

(၅) ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ပျက်မှုကို သိမြင်သော၊ ကိလေသာအစိုင်အခဲကို ဖောက်ခွဲနိုင်သော၊ ဒုက္ခကုန်ရာသို့ ကောင်းစွာရောက်စေနိုင်သော ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာသည်းညာအာနိသင်မည်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃။ ဒုက္ခသုတ်၌သဒ္ဓါဝဒသာဘရားငါးပါးမရှိသူသည်မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲစွာနေရ၏။ သေလွန်သော အခါ၌လည်း ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်၏။ သဒ္ဓါစသော တရားငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကား မျက်မှောက်ဘဝ၌ချမ်းသာစွာနေရ၏။ သေလွန်သောအခါ၌လည်း သုဂတိသို့ရောက်ရ၏ဟု ဟောပါသည်။ ယထာဘတသုတ်လည်း အလားတူပင် ဖြစ်၏။

၅။ သိက္ခာပဒသုတ်၌ သိက္ခာခရ၏ လူထုက်သွားသောဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီသည် 'သင့်မှာ သဒ္ဓါမရှိလေစွ....ပညာမရှိလေစွ' ဟူ၍ ငါးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ကဲ့ရဲ့ခြင်းခံရ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ သမာပတ္တိသုတ်၌ သဒ္ဓါစသော တရားငါးပါး တည်ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး အကုသိုလ်တရားမျှားသို့ မရောက်နိုင်။ ထိုတရားငါးပါးကွယ်ပျောက်သွားသောအခါ၌သာ အကုသိုလ်တရားမျှားသို့ ရောက်နိုင်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ အရဟံစသော ဂုဏ်တော်ကိုးပါးအနက်မှာအလွန်ကျယ်ဝန်းပြီးစာဖတ်သူအနေဖြင့်လည်း ဒုဗ္ဗြေးနေရာတို့၌ အလွယ်တကူ ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်သောကြောင့် ဤ၌ချုံ့၍ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇။ ကာမသုတ်

ကာမဂုဏ်ကို စွန့်ပယ်သော် တရားလေးပါး

၇။ ရဟန်းတို့ သတ္တဝါတို့သည် မျှားစေသောအားဖြင့် ကာမဂုဏ်တို့၌ ပျော်မြူးနေကြကုန်၏၊ မြတ်ဗုဒ္ဓကိုတံစည်နှင့် သမ်းပိုးစွန့်၍ ရဟန်းပြုသူသင်ဖြစ်စေကာမူ ယုံမှားသည်မှဖြင့် ရဟန်းပြုသူကို သဒ္ဓါ ဥဇုဝိ ဟုဆို သင့်ပေ၏၊ အသယဉ်ကြောင့်ဆိုစေသော် အရှပ်နှုပ်ပျို့သွန်းသည်ကား ကာမဂုဏ်တို့ကို ရရှိနိုင်၏။ ကာမဂုဏ်ဟူသည်သည်လည်း အညံစားဖြစ်၏၊ အသေးစားဖြစ်စေ၊ အနာဘေးငြောင့်ဆိုစေသော် အဓိကဆိုရာ၏။

ရဟန်းတို့၊ ပက်လက်အိပ်အရှယ် ကလေးငယ်သည် ကလေးထိန်းမိခင်မ မေ့လျော့နေခိုက်၌ ယစ်သားစကို ဖြစ်စေ၊ အိုးဆူမီးကဲ့သို့ ဖြစ်စေ ပါးစပ်ထဲသို့ မျိုမိငြားအံ့။ ကလေးထိန်းမိခင်သည် ယုံမှားသည် အလျင် ဆုမြန်ထုတ်ယူရာ၏။ ဤလယ်ကွက်ထုတ်ယူခြင်းမရဘဲ မယဉ်လက်သို့ကား ကွေးခွဲ ပါးစပ်ထဲသို့သွင်းပြီးသော် ဦးတကွဲယဉ်လည်းထုတ်ယူရာ၏၊ ထိုသို့ပြုခြင်း မူကား လည်း ကလေးကို နှိပ်စက်လိုခြင်းမဟုတ်။ ကလေး ကို ဆုံးရှုံးသောကြောင့် သာဖြစ်၏။ ထိုသဖြင်းငယ်ကြောင်းပြင်းလာသောအခါ၌မူကား ထိုနှိမ်နင်းမှုမျာ ကြောင့်ကြစိုက်မနှိမ်ရှိးတော့ချေ။

ရဟန်းတို့၊ ဤဥပမာအတိုင်းပင် သဒ္ဓါ ဟိရိစသော တရားငါးဖြင့် ကုသိုလ်တရားတို့၌ ပြုသင့်သောကိစ္စကို ဖျပ်ပြုသေးသောရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်မပြတ် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်အပ်၏။ သဒ္ဓါ၊ ဟိရိစသောတရားငါးပါးဖြင့် ကုသိုလ်တရားတို့၌ ပြုသင့်သောကိစ္စကို ပြုပြီးသောရဟန်းမျိုးတွင် မူမြဲအိမ်မှာဘုရား၊ မှာကြောင့်ကြခိုက်ဖွယ်မရှိတော့ချေဟု မိန့်ကြားပါသည်။

၈။ စပန်းသုတ်၌ သဒ္ဓါစသော တရားငါးပါးမရှိသော ရဟန်းသည် သူတော်ကောင်းတရားမှ ဝေးလွန်၏ ထိုတရားငါးပါး ရှိသော ရဟန်းသည်ကား သူတော်ကောင်းတရား၌ တည်လျက် ဟုဆိုနိုင်၏ဟု ဟောတော်မူသည်။

(၉-၁၀)။ ထိုမှတစ်ပါး ဒုတိယအပျိုသုတ်တို့၌ သဒ္ဓါစသော တရားငါးပါးကင်းကွာ၍ ရှိသေကျိုးနွံမှုမရှိသော ရဟန်းသည် သူတော်ကောင်းတရားမှ ဝေးလွန်၏။ မမြဝိနုယမဂါယနသောဝဒ်၌ ကြီးပွားခြင်းသို့ မရောက်ထိုက်။ ယိုတရားငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံ၍ ရှိသော ကျိုးနွံမှု မရှိသော

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းသည်သာ သူ့ဘော်ကောင်းတရား၌ တည်နိုင်၏။ သာသနာတော်၌ ကြီးပွားခြင်းသို့ရောက်ထိုက်၏ဟူ ဟောပါသည်။

၂။ ဗလဝဂ်

၁။ အနုနုသုတသုတ်

အားငါးပါးဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ခဲ့ခြင်း

၁၁။ ရဟန်းတို့ငါသည်ရှေးအခါက တစ်ဆင့်ခံအားဖြင့် မကြားဖူးဘဲသော သစ္စာလေးပါးတရား၌ ဉာဏ်အထူးဖြင့်သိမြင်၍ ပြီးဆုံးမှု အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ပြီးသူ ဖြစ်၏ပေ့။ ဝန်ခံ၏။ ရဟန်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်အားတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မြင့်မြတ်သော အရာကို ဝန်ခံ၏။ ပရိသတ်တို့၌ ခြင်္သေ့ဟောက်သံ အလား ရဲရင့်သော စကားကို မြွက်ဆို၏။ မြတ်သောဘုရားဟူကိုလည်း ဝန်ခံစေ၏။ ထို အားတို့သည် သဒ္ဓါ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ ဟူသော အားတို့ပင် ဖြစ်ပေ၏ဟု မိန့်ကြားပါသည်၊

၁၊ ကုန်သုတ်၌ အထွတ် တပ်သော အိမ်၌ အထွတ်သည် အခြင်ရနယ် အားလုံးဖို့၏ ပေါင်းဆုံရာအချုပ်အခြာဖြစ်သကဲ့သို့၊ သေခပုဂ္ဂိုလ်၏ အားငါးပါးတို့၌ ပညာအားသည် ကျန်အားလေးပါးတို့၏ပေါင်းဆုံရာ အချုပ်အခြာ ဖြစ်၏။ ဘလုံအိမ်ထိပ် ဖြစ်၏ ဟုဟောကြားပါသည်။

၁၃-၁၄။ ဇာတိယနှင့် စတုတ္ထသုတ်တို့၌ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ ပညာ ဟူ၍ အားငါးပါးကို တစ်နည်း ပြောင်း၍ ဟောသည်။ ထိုငါးပါးတို့တွင် ကြာမြင့်စွာကပြုခဲ့သော အာမှူးပြုဆိုခဲ့သော စကားတို့ကိုပြန်၍ ဖေါ်ပြနိုင်သော သတိမရင့်ကျက်မှုနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် 'သတိအား' မည်၏။[1] ပထမစျာန် အစရှိသော စျာန် လေးပါး သည် 'အမာဓိအား' မည်၏ဟု ဟောပါသည်။ ကျန်အားသုံးပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို (၂၊ ဝိတ္ထဿုတ်) သဘောင်း ဟောပါသည်။

၁။ သတိနေဂဏ္ဍေနာတိ သတိယာဓနုပဂ္ဂဏ္ဍေန၊ တိက္ခဝိသဒသူရဘာဝေနာတိ အဇ္ဇော–ဟူသော်ငို့ ကာနှင့်အညီ ပြန်ဆိုပါသည်။ အဋ္ဌကထာ အလို အားဖြင့်မူ ''သတိနေပဂ္ဂဏ္ဍေန သတိပညာနှင့်'' ဟုပြန်ဆိုရပေ့ည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ဒဠ္ဠသုတ်

အကြီးအမှုးအဖြစ် မှတ်အပ်သောတရားငါးပါး

၁၅။ အား ငါးပါးတို့ကုင် လဒ္ဓါအား၊ကို သောတာ ပတ္တိပဂ်၏ အခြောင်းအဂ်ါ၉လေးပါးတို့၌ အကြီးအမှူး အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်၏။ ဝီရိယအား၊ကိုသမူ ဓာန်လေးပါးတို့၌ဇ အကြီးအမှူ အဖြစ်ဖြင့်မှတ်အပ်၏။ သတိအား၊သတိအား၊ကိုသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့၌အကြီ အမှူး အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်၏။ သမာဓိအား၊ကိုစျာန်၉လေးပါးတို့၌ အကြီးအမှူး အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်၏။ ပညာအား၊ကို အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့၌ အကြီး အမှူး အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၉-၁၀။ ဟိတသုတ်

တရားငါးပါးနှင့် အကျိုးစီးပွားကိုကျင့်ခြင်း

၁၆–၂၀။ မိမိကိုယ်တိုင်သ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿနတို့နှင့်၊ ပြည့်စုံပြီးသူတစ်ပါးကို အား၊ထိုတရား ငါးပါး နှင့်ပြည့်စုံစေခုန် မဆောက်တည်စေသူသည် မိမိအကျိုးငှာသာ ကျင့်၍၊ သူတစ်ပါးအကျိုးငှာ မကျင့်သူဖြစ်၏။

မိမိ ကိုယ်တိုင် သီလ စသော တရား ငါးပါးနှင့် မပြည့်စုံဘဲ သူတစ်ပါးအား ထိုတရား ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံစေရန် ဆောက်တည်စေသူသည် သူတစ်ပါးအကျိုးငှာသာကျင့်၍၊မိမိ အကျိုးငှာ မကျင့်သူဖြစ်၏။

မိမိလည်း သီလစသော တရားငါးပါးနှင့် မပြည့်စုံ၊ သူတစ်ပါးအား လည်း ထိုတရားငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံစေရန် မဆောက်တည်စေသူသည် မိမိ အကျိုးငှာလည်း မကျင့်၊သူတစ်ပါးအကျိုးငှာလည်း မကျင့်သူဖြစ်၏။

မိမိလည်း သီလစသော တရားငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ သူတစ်ပါးအား လည်း ထိုတရားငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံစေရန် ဆောက်တည်စေသူသည်

၁။ သူတော်ကောင်းကိုမှီဝဲခြင်း သူတော်ကောင်းတရား ကြားနာရခြင်း၊ သင့်သောအာဟာရဥစ် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ကရားနှင့်လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း ဤသည် ဝေဿာတာပဘို့မက်ကို ရခြင်း၏အကြောင်းအဂ်ါလေး ပါးမြစ်၏၊ ထိုအကြောင်းအဂ်ါလေးပါးတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော အကာ၌ ဘဒ္ဒါအား၌ဖို့ အထူးလိုအပ်သည်။ သဒ္ဓါအားသည် အရေးအကြီးဆုံး ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မိမိ အကျိုးငှာလည်းကျင့်၍၊ သူတစ်ပါး အကျိုးငှာလည်းကျင့်သူဖြစ်၏။ ဟု ဟော ကြားပါသည်။

၃။ ပဋ္ဌာနိကဝဂ်

၁။ ပထမ အဂါရဝသုတ်

ရှိသေခြင်း မရှိသူနှင့် တရားဟောပုံ

၂၁။ ရှိသေကျိုးနွံမှု၊ တူညီသော အသက်မွေးမှုရှိသော ရဟန်းသည် သီတင်း သုံးဖော်တို့အား ပါဠိ အဘိသမာစာရဝတ်ကို ပြည့်စေဖွယ် အကြောင်း မရှိ။ အဘိသမာစာရဝတ်ကို မပြည့်စေဘဲ သေက္ခဓမ္မကို ပြည့်စေဖွယ်အကြောင်းမရှိ။ သေက္ခဓမ္မကို ပြည့်စေဘဲ ။ပ။ ဇီဂ။ သီလ ကြီးမြတ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေဖွယ်အကြောင်းမရှိ။ သီလကြီးမြတ်ပါးတို့ကို မပြည့်စေဘဲ သမာဓိတို့ကို ပြည့်စေဖွယ် အကြောင်းမရှိ။ သမာဓိတို့ကို မပြည့်စေဘဲ သမာသမဝေါကို ပြည့်စေဖွယ် အကြောင်းရှိ၏။

ရှိသေကျိုးနွံမှု၊ တူညီသော အသက်မွေးမှုရှိသော ရဟန်းသည် သီတင်း သုံးဖော်တို့အပေါ်၌ အဘိသမာစာရဝတ်ကို ပြည့်စေဖွယ်အကြောင်းရှိ၏....သမာဓိကို ပြည့်စေလျှင် သမာသမာဓိကို ပြည့်စေဖွယ် အကြောင်း ရှိ၏ဟု ဟော ကြားပါသည်။

၂၂။ ဒုတိယ အဂါရဝသုတ်၌ ရှိသေကျိုးနွံမှုမရှိသော ရဟန်းသည် အဘိသမာစာရဝတ်၊ သေက္ခဓမ္မ၊ သိက္ခာသုံးပါး၊ ပညာကွန်ပြား ဟူသော အကျင့်းပါးကို ပြည့်စေဖွယ် အကြောင်းရှိ။ ရှိသေကျိုးနွံမှု၊ တူညီသော အသက်မွေးမှုရှိသော ရဟန်းသည် ထိုတရား ငါးပါးကို ပြည့်စေဖွယ်အကြောင်းရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၁။ မဟာဝဂ္ဂဒုခန္ဓဝဂ၊ စူဠဝဂ္ဂဒုခန္ဓဝဂ တို့၌ဆိုလာသော ဥပသမ္ပဒါယဝဂ်၊ အာစရိယဝတ်စသည်တို့ကို အဘိသမာစာရဝတ်ဟု ခေါ်ပါသည်။

၂။ ပါရာဇိက လေးပါးမှ တစ်ပါးသော ပါတိမောက် သိက္ခာပုဒ်များကို သေက္ခဓမ္မဟု ခေါ်ပါသည်။

၃။ သီလာနိတိ စတ္တာရိ မဟာသီလာနိ=အဋ္ဌကထာ။ စတ္တာရိ မဟာသီလ သိက္ခာပဒါနိတိ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိသင်္ခါတဒုတိယတတိယစတုတ္ထာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဥပက္ကိလေသသုတ်

စိတ်၏ အညစ်အကြေး ငါးပါး

၂၃။ သံ၊ ကြေး၊ သလွဲစင် (ခဲမဖြူ) သလွဲမည်း (ခဲပုပ်) ငွေ ဟူ၍ ရွှေ၏အညစ်အကြေး ငါးပါးရှိသည်။ ထိုအညစ်အကြေး ငါးပါးဖြင့် ညစ်နွမ်းသော ရွှေသည် နူးညံ့ပျော့ဖတ်ပျော်ခံမှုမရှိ အာဇာနိမှုန်၏။ ကြွပ်ဆတ်၏။ ထိုအညစ်အကြေး ငါးပါးမှ လွတ်စသော ရွှေသည်သော နူးညံ့မပျော့ဖတ်ပျော်ခံ၏၊ အားဇာနိအာကာရ၏၊ လက်စွပ်နှာတောင်းစသော အဆင်တန်ဆာ ကိုစွဲကို ပြီးစေနိုင်၏။

ထိုနည်းတူပင် စိတ်၏အညစ်အကြေး ငါးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ကာမဂုဏ်တို့၌ လိုချင်နှစ်သက်မှု-ကာမစ္ဆန္ဒ၊ (၂) စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်မှု-ဗျာပါဒ၊ (၃) ဆင်းလံဆိုင်းမိုက်မှု-ထိနမိဒ္ဓ၊ (၄) စိတ်ပျံလွင့်မှုနှင့် စိတ်ပူပန်မှု-ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ၊ ၅။ ဇတ္ဆဇတ ယုံမှားမှု-ဝိစိကိစ္ဆာ တို့ဖြစ်သည်။

အညစ်အကြေး ငါးပါးတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းသော စိတ်သည် နူးညံ့မှုမရှိ၊ ပျော့ဖတ်ပျော်ခံမှုမရှိ၊ အာဇာနိမှုန်၏။ ကြွပ်ဆတ်၏။ အညစ်အကြေး ငါးပါးမှ ကင်းကွာသော စိတ်သည်ကား နူးညံ့၏။ ပျော့ဖတ်ပျော်ခံ၏။ အားဇာနိမတာက်ပ၏။ အာသဝေါဘာဝနားမျှား ကုန်ခန်း ပယ်ရှင်းအောင် တည်ငြိမ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ တည်ငြိမ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းသည် ဉာဏ်အထူးဖြင့်မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရားကိုမျက်မှောက်ပြုရာ စိတ်ကို ညွတ်စေပြီးအံ့၊ အကြောင်းအကျိုးတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ဝိုင်းဝိုင်း ယုတရားမျှားကို မျက်မှောက်ပြုရန် စွမ်းနိုင်၏။

ထိုရဟန်း၊ သည်တန်ခိုးဖန်ဆင်းမှုအာမျိုးမျိုးကိုပြီး မြောက်စေနိုင်၏၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ဖြင့် ကြားလိုသော အသံတို့ကို ကြားနိုင်သော သူတစ်ပါး တို့၏ စိတ်အကြံကို သိနိုင်၏။ အတိတ်ဘဝတို့ကို ပြန် ပြင်းသော ဝိုင်းနိုင်၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် ဟဝအာမျိုးမျိုးဌ ဖြစ်ပျက်နေသော သတ္တဝါတို့ကို သိမြင်နိုင်၏။ အာသဝေါတရားကင်းရာဖြစ်သည့် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ဟူသော စေတသာ ဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဟူသော ပညာ ဝိမုတ္တိကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဒုဿီလသုတ်

သီလပျက်သူအား တရားငါးပါးပျက်ပုံ

၂၄။ သီလပျက်သူအား သမ္မာသမာဓိသည် ပျက်စီး၏။ သမ္မာသမဓိပျက်သူအား ယထာဘူတဉာဏ်သည် ပျက်စီး၏။ယထာဘူတဉာဏ် ပျက်စီးသူအား နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဉာဏ်သည် ပျက်စီး၏။နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဉာဏ် ပျက်စီးသူအား ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင်သည် ပျက်စီး၏။ ဥပမာအခက်အလက် ပျက်စီးသောသစ်ပင်မှာ အပွေး၊ အခွံ၊ အကာအနှစ်တို့သည် ပြည့်စုံ၍ မလာသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။

သီလပြည့်စုံသူအား သမ္မာသမာဓိသည် ပြည့်စုံလာ၏။.... နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဉာဏ် ပြည့်စုံသူအား ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင်သည် ပြည့်စုံလာ၏။ ဥပမာအခက်အရွက်နှင့်ပြည့်စုံသောသစ်ပင်မှာအပွေး၊အခွံ၊အကာအနှစ်တို့သည် ပြည့်စုံလာနှင့်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ အနုဂ္ဂဟတသုတ်

အကြောင်းငါးပါးဖြင့် ရှိးမြောက်အပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၂၅။ အကျင့်သီလ၊ အကြားအမြင် ဘုတ၊ ဆွေးနွေးခြင်း သာကစ္ဆာ၊ စိတ်တည်ငြိမ်ခြင်း သမထ၊ အထူးရှုခြင်း ဝိပဿနာ ဟူသော အကြောင်းငါးပါးဖြင့်ခိုင်းမြောက်အပ်သောသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ စေတောဝိမုတ္တိ ပညာဝိမုတ္တိဟူသော အကျိုးအာနိသင်ကို ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ ယထာဘူတဉာဏဒဿန-ယထာဘူတ ဉာဏ်အမြင်၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အရှိသဘောကိုအရှိသဘောအတိုင်း သိမြင်သည့်နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဧသောရွေ့ဝိုင်း ဝိပဿနာဉာဏ်များ။ 'တရုဏဝိပဿနာ= နုသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဟုလည်း ခေါ်ပါသည်။

၂။ နိဗ္ဗိဒါ-ခန္ဓာငါးပါးဥဩဃ၌ ဖွဲ့သိမြင်သည့်နောက်ပိုင်း ဝိပဿနာဉာဏ်များ' ဗလဝိပဿနာ-အားရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်' ဟုလည်း ခေါ်ပါသည်။ဝိရာဂ ခန္ဓာငါးပါးဥ၌ တပ်မက်မှု ကင်းသော မဂ်ဉာဏ်၊

၃။ ဝိမုတ္တိ ဉာဏဒဿန ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်နှင့် ကိုလွတ်မြောက်မှုကို ပြန်၍ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်။

၄။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအရ၊ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုယူရမည်၊ စေတောဝိမုတ္တိအရ မဂ်ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုယူရမည်" ပညာဝိမုတ္တိအရ ဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော ပညာကို ယူရမည်ဟု ဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ ဝိမုတ္တာယတနသုတ်

လွတ်မြောက်မှု၏ အကြောင်းငါးပါး

၂၆။ ကိုလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်မှု၏ အကြောင်းငါးပါးရှိသည်။ ထိုအကြောင်းငါးပါးတို့၌ မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍ အပူဘပြင်းအားထုတ်သော ရဟန်းအားမလွတ်မြောက်သေးသော စိတ်သည် လွတ်မြောက်၏။ မကုန်ခန်းသော အာသဝေါတရားတို့သည်လည်း၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းသည် ယောဂဒုက္ခလေးပါးမှ ကင်းလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အမြတ်ဆုံး တရားတို့လည်း ဆိုက်ရောက်၏။ လွတ်မြောက်မှု၏ အကြောင်းတရား ဝါးပါးတို့ကား—

(၁) တစ်ပါးသောရဟန်းသည် ဆရာကဖြစ်စေ၊ ဒုလေးစားအပ်သော သီတင်းသုံးဖော်တစ်ပါးကဖြစ်စေ, ဟောကြားသောတရားကို ကြားနာရသည်ရှိသော် ထိုတရားဌ၌ အနက်ကိုသိမြင်၏။ပါဠိကိုသိမြင်၏။ အနက်နှင့်ပါဠိကိုသိမြင်သော ရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်မှုသည်ဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်သူအား နှစ်သက်မှု ပီတိသည်ဖြစ်၏။ နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသူ၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းချမ်း၏။ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသူသည်ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှုကို ခံစားရ၏။ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှုရှိသူ၏ စိတ်သည်ဟုတ်ငြိမ်၏။ ဤသို့တရားနာရခြင်းသည် ပထမလွတ်မြောက်မှု၏ အကြောင်းဖြစ်ပေသည်။

(၂) တစ်ပါးသောရဟန်းသည် မိမိကြားနာရသော တရားကိုသူတစ်ပါးတို့အား ဟောကြားစဉ် ထိုတရားဌ၌ အနက်တိုသိမြင်၏။ပါဠိကိုသိမြင်၏။အနက်နှင့်ပါဠိကိုသိမြင်ရသောရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်မှုသည်ဖြစ်၏.... ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှုရှိသော ရဟန်း၏စိတ်သည်တည်ငြိမ်၏။ ဤသို့ တရားဟောခြင်းသည် ဒုတိယလွတ်မြောက်မှု၏ အကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၃) တစ်ပါးသော ရဟန်းသည် မိမိနာကြား, သင်ယူထား[illegible] တရားကို အကျယ်အားဖြင့် ရွတ်ဆိုစဉ် ထိုတရားဌ၌ အနက်ကို သိမြင်၏။ ပါဠိကိုသိမြင်၏။ အနက်နှင့်ပါဠိကိုသိမြင်သောရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်မှုသည်ဖြစ်၏—ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှုရှိသူ၏စိတ်သည်တည်ငြိမ်၏။ဤသို့ တရားကိုရွတ်ဆိုခြင်းသည်တတိယလွတ်မြောက်မှု၏အကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။

၁။ နှစ်သက်ခြင်း ပီတိကိုအနိစ္စစသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဝိပဿနာရှုလျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကာ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိဖြင့် နိဗ္ဗာန်သော တည်ငြိမ်မှုကို ရရှိသွားလေ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။ အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တစ်ပါးသောရဟန်းသည် ကြားနာသင်ယူထားသော တရားကို စိတ်ဖြင့် အာဇ်ထပ်သုံးသပ်ဆင်ခြင်စဉ် ထိုတရားဌ အနှက်ကိုသိမြင်၏။ ပါဠိကို သိမြင်၏။ အနှက်နှင့်ပါဠိကို သိမြင်သော ရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်မှုသည်ဖြစ်၏....ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှုရှိသူ၏ စိတ်သည် တည်ငြိမ်၏။ ဤသို့ တရားကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းသည် စတုတ္ထလွှာမြောက်မှု၏ အကြောင်းဖြစ်ပေသည်။

(၅) တစ်ပါးသော ရဟန်းသည် မိမိ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသည့် သမာဓိနိမိတ် တစ်ပါးပါးကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းစဉ်ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းတရားဌ အနှက်ကိုသိမြင်၏။ ပါဠိကိုသိမြင်၏။ အနှက်နှင့်ပါဠိကိုသိမြင်တော ရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်မှုသည်ဖြစ်၏။ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှုရှိသူ၏ စိတ်သည်တည်ငြိမ်၏။ ဤသို့သမာဓိနိမိတ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ဥဇ္ဈမလွတ်မြောက်မှု၏ အကြောင်းဖြစ်ပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၇။ သမာဓိသုတ်

သမာဓိပွားများသူအား ဉာဏ်ငါးပါးဖြစ်ပုံ

၂၇။ ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် ရင့်ကျက်သောပညာ၊ စွဲမြဲသော သတိရှိကုန်လျက် အကိုင်းအရှည် ပမာဏမရှိသော[၂] (လောကုတ္တရာ) သမာဓိကို ပွားများကြကုန်လော့။ ထိုသမာဓိကို ပွားများသူတို့အား ငါးပါးသော(ဇာစဒေကဒ္ဓကာ)ဉာဏ်တို့သည်[၃] ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အဘယ် ငါးပါးသော(ပဉ္စဓေကဒ္ဓကာ) ဉာဏ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သနည်း—

(၁) ဤသမာဓိသည် ဝင်စားဆဲ ခဏ၌လည်း ချမ်းသာ၏။ နေဝင်အခါ၌လည်း ချမ်းသာမသာအကျိုးရှိ၏-ဟု ဆင်ခြင်သိမြင်သော ပစ္စဓေကဒ္ဓကာဉာဏ်၊

(၂) ဤသမာဓိသည် ဖြူစင်၏။ ကိလေသာဟူ၍တော အာမိသမှ ကင်း၏ဟု ဆင်ခြင် သိမြင်သော ပစ္စဓေကဒ္ဓကာဉာဏ်၊

(၃) ဤသမာဓိသည် ယောဂီများမြတ်တို့ မှီဝဲအပ်သော တရား ဖြစ်၏ဟု ဆင်ခြင် သိမြင်သော ပစ္စဓေကဒ္ဓကာဉာဏ်။

၁။ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း(၃၈)ပါးကို 'သမာဓိနိမိတ်' ဟု ဆိုပါသည်။

၂။ အမမမာဏန္တော ပမာဏကရဓမ္မရဟိတံ လောကုတ္တရံ-အဋ္ဌ။

၃။ ပဋိ ဉာဏာနိတိ ပဋိ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ ဉာဏာနိ-အဋ္ဌက။

http://www.dhammadownload.com

(၄) ဤသမာဓိသည် ငြိမ်းဝပ်၏။ မွန်မြတ်၏။ ကိုယ်သဘောငြိမ်းအေးခြင်းဖြင့် ရအပ်သော ဘဝ ဖြစ်၏။ စိတ်ဘဝည်းညီညွတ်မှုဖြင့် ရအပ်သော တရားဖြစ်၏။ လို့လေ စိုးရိမ်ဆွေးမြေ့ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ဖွယ်သော စိတ်ဖြင့် ကိုယ်သဘောတို့ကို နှိပ်ကွပ် ဖျောက်ဆီးလျက် ရအပ်သော တရားမဟုတ်ဟု ဆင်ခြင်သိမြင်ဖွယ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တည်း။

(၅) ဤသမာဓိသည် ငြိမ်းဝပ်၏လျှင် ဖြစ်၏။ မွန်မြတ်၏လျှင် ဖြစ်၏။ ကိုယ်သဘောငြိမ်းအေးခြင်းဖြင့် ရအပ်သော ဘဝ ဖြစ်၏လျှင် ဖြစ်၏။ စိတ်ဘဝည်းညီညွတ်မှုဖြင့် ရအပ်သော တရားဖြစ်၏လျှင် ဖြစ်၏။ လို့လေ စိုးရိမ်ဆွေးမြေ့ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ဖွယ်သော စိတ်ဖြင့် ကိုယ်သဘောတို့ကို နှိပ်ကွပ် ဖျောက်ဆီးလျက် ရအပ်သော တရားမဟုတ်ဟု ဆင်ခြင်သိမြင်ဖွယ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့ဖြစ်ပါသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၈။ ပဋိဂိဟကသုတ်

အင်္ဂါငါးပါး ရှိသော သမာဓိကို ပွားများခြင်း

၂၈။ ရဟန်းတို့၊ ငါသည် သင်တို့အား အင်္ဂါးငါးပါးရှိသော အရိယာသမ္မာသမာဓိကို ပွားများခြင်းအံ့ရှိသည်ကို နာယူကြကုန်လော။ ရဟန်းတို့၊ အင်္ဂါငါးပါးရှိသော သမ္မာသမာဓိကို ပွားများခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း-

(၁) ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ၌ တစ်ပါးသောရဟန်း သည်ကား မဂ္ဂင်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍ ဝိစာရပီတိ၊ သုခတို့နှင့်တကွဖြစ်သော ပထမစျာန်ကို ဝင်စား၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် မိမိတစ်ကိုယ်လုံးကို ကိလေသာကင်းဆိတ်မှုကြောင့် ဖြစ်သည်ပီတိ၊

၁။ လောကီမျက်စိတို့ကို ရရှိပုံနှင့် အားထုတ်သူသည် ဟောမွန်ကြသော ဆန္ဒကျင့်ဘက် နိဝရဏတရားတို့ကို ဟေမဝတိဘဝတွင် မွေ့လျော်သည်။ နိဝရဏတရားတို့ကို မွဲပဲ့ပယ် တားဆီးနှိပ်ကွပ်သော ဈာန်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိကား ဤဘဝတွင်း ကိုယ်သဘောငြိမ်းခြင်း ဘဝ ဈာန်တရားစိတ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖလသမာပတ် ဝင်စားသူ အခါဦးလည်း ဖြစ်သတို့ နိဝရဏတရား မလိုဘဲ လွတ်ကင်းစွာ ဝင်စားနိုင်သော တရားဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သုခ် တို့ဖြင့် စွတ်စို ပျံနှံ့စေ၏။ ဥပမာကျွမ်းကျင်ဒသာရေချိုး သမားသည် ကြးခွက်၌ ဆပ်ပြာမှုန့်မျာ:ကို ထည့်ပြီးရေဖြင့် ဖျန်း၍ဖျန်း၍ နယ်သည်ရှိသော်ထိုဆပ်ပြာမှုန့်အခဲသည်အတွင်း ရော ဒယပြင်ပါ အစေးစာတ်ဖြင့် စိမ့်ဝင်ပျံနှံ့နေ သကဲ့သို့ ဖြစ် ပေသည်း ဤ ပထမစျာန်ကို ဝင်စား ခြင်းသည် ပထမဦးစွာ သမ္မာသမာဓိ ပွား:မျာ:ခြင်း:တည်း။

(၂) တစ်ပါ:သော ရဟန်းသည် ဝိတက်၊ ဝိစာရ မရှိတော့ဘဲ ပီတိ၊ သုခတို့နှင့် တကွဖြစ်သော ဒုတိယစျာန်ကို ဝင်စား၍ နေ၏။ ထို ရဟန်းသည် မိမိတစ်ကိုယ်လုံးကို သမ ဓိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပီတိသုခ တို့ဖြင့် စွတ်စိုပျံနှံ့စေ၏။ ဥပမာ လေးဘက်လေး တန်၌ ရောင်ပေါက် ရှိသည့် အစေ့ာက်နက်သာ ရအိုင်မှ ပေါက်ထွက်သော ရေတို့သည် ထိုရအိုင်သိသ: လျှင်စိမ့်ဝင်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေသည်။ ဤဒုတိယစျာန်ကို ဝင်စား ခြင်းသည် ဒုတိယ မြောက် သမ္မာသမာဓိ ပွား:မျာ:ခြင်း:တည်း။

(၃) တစ်ပါ:သော ရဟန်းသည် ပီတိကင်း:ကွာ၍ချမ်းသာ ခြင်း:သုခ မျှသာ ရှိတော့သော တတိယစျာန်ကို ဝင်စား၍ နေ၏။ ထို ရဟန်းသည်မိမိတစ်ကိုယ်လုံးကို ပီတိကင်း:သော ချမ်းသာခြင်း: သုခဖြင့် ပျံနှံ့စေ၏။ ဥပမာ ရေထဲ၌ပေါက်၍ ရေထဲ၌ ကြီး:ပွား သော ကြာပင်တို့သည် အရင်း:မှ အဖျား:တိုင်အောင် ရဖြင့်စွတ်စို ပျံနှံ့နေကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤတတိယစျာန်ကို ဝင်စား ခြင်း: သည် တတိယ မြောက် သမ္မာသမာဓိ ပွား:မျာ:ခြင်း:တည်း။

(၄) တစ်ပါ:သော ရဟန်းသည် ဒုက္ခလည်း မရှိ၊ သုခလည်း မရှိတော့ဘဲ ဥပေက္ခာကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိစင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော စတုတ္ထစျာန် ကို ဝင်စား၍နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် မိမိ တစ်ကိုယ်လုံးကို ဖြူစင် သန့်ရှင်း သော စိတ်ဖြင့် ဖြန့်၍နေ၏။ ဥပမာ ဦးခေါင်းနှင့်တကွ တစ်ကိုယ်လုံးကို ဖြူဝေ့သောအဝတ်ဖြင့်ခြုံ၍နေသော ယောကျ်:၏

၁။ ''နှာဝေကော ဝါနှာဝကန္တော ဝါသိဝါ-ရေချိုး:သမား သို့မဟုတ် သူ့ တပည့်သည်'' ဟု ဆိုပါသည်။ ရှေးခေတ်က ရေချိဆဲဝင်၌ ရေချိုး:လာ သူတို့အား ဒူးဖိုး:ဒေါခဖြင့်ကြေး:တွန်း ပွတ်တိုက်၍ ရေချိုး:ပေး:သူမျာ:ရှိခဲ့ ဟန် တူပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ကိုယ်၌ အာဝတ်ဖြစ် မထိခက်သော အပ်ငြားသော ဓနဏ္ဍမရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤမှတ်စ္ဆရာန် ဘုဉာဏ်စားခြင်းသည် စကုဋ္ဌာမြားက် သမ္မာသမာဓိ ပွားများခြင်းတည်း။

(၅) တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်ကား ပစ္ဆာဒဂ္ဂဏာဉာဏ် တည်းဟူသော အကြောင်းနိမိတ်ကို ဂကောင်းစွာသင်ပေတော်၏။ ဉာဏ်ရပ်နေသူ သည်ထိုင်နေသူကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင် သကဲ့သို့လည်း ဂကောင်း၊ ထိုင်နေသူသည် အိပ်နေသူကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင် သကဲ့သို့လည်း ဂကောင်း၊ ထို့အတူ ပစ္ဆာဒဂ္ဂဏာဉာဏ်တည်းဟူသော အကြောင်းနိမိတ်ကို ကောင်းစွာဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းကာ ဤ ပစ္ဆာဒဂ္ဂဏာဉာဏ်ဘည်း ဟူသော အကြောင်း နိမိတ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း သည် ဤမမြောက် သမ္မာသမာဓိ ပွားများခြင်းတည်း။

ရဟန်းတို့၊ ဤသို့အင်္ဂါငါးပါး ရှိဈာန သော အရိယာ သမ္မာသမာဓိကို ပွားများသော ရဟန်းသည်ဉာဏ်အထူးဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရား ကို မျက်မှောက်ပြုရန် စိတ်ကိုညွတ်စေခြင်းအံ့ သောကြောင်း အထောက် ထပ်နှင့် ပြည့်စုံသည့်အခါတိုင်း၌ ထိုတရားကိုမျက်မှောက်ပြုရန်စွမ်းနိုင်၏။

ဥပမာ ရေပြည့်နေသော အိုးစရည် ပြုံ ကို အားရှိသော ယောကျ်ားက ယည်းသည့်ဘက်သို့ မဆို စောင်းငဲ့လိုက်လျှင်ရေထွက်ကျလာ သကဲ့သို့ လည်းဂကောင်း၊ အားရှိသောယောကျ်ား သည် ရေပြည့်နေသော လေးဆောင့်ကန်ကြီး၏ ကန်ပေါင်ရိုးတစ်ဖက်ဖက်ကို ဖွင့်လှုပ်လျှင် ရေ များထွက်လာသကဲ့သို့ လည်းဂကောင်း၊ ညီညာသော မြေပြင်ရှိသည့် လမ်း ဆုံ၌ရပ်ထားသော မြင်းရထားကို ကျွမ်းကျင်သောရထားထိန်းသည်လိုရာ ဆရပ်သို့ မောင်းနှင်သွားနိုင် သကဲ့သို့ လည်းဂကောင်း၊ ထို့အတူ ဆင်္ခါ ငါးပါးရှိသည့် သမ္မာသမာဓိကို ပွားများသောရဟန်းထည်းဉာဏ်အထူး ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားကို မျက်မှောက်ပြုရန် စွမ်းနိုင်၏။

ထိုရဟန်းသည်တန်ခိုးဖန်ဆင်းမှု အမျိုးမျိုးကို ပြုပြင်စေနိုင် ၏—ပညာဝိမုတ္တိကဲ့ မျက်မှောက် ပြု၍ နေနိုင်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ တသ ဿ သမာဓိသ သရ္ဂပဒသန္တသ ပစ္ဆယတ္တာ ပစ္ဆဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ံ ပစ္ဆဝေက္ခဏာနိမိတ္တ ံ ဋီကာ။

http://www.dhammadownload.com

၉။ စက်မသုတ်

စကြီလျှောက်ခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး

၂၉။ စကြီလျှောက်သောရဟန်းသည်-
(၁) ခရီးရှည်သွားနိုင်ခြင်း၊
(၂) ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကိုအားထုတ်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
(၃) အနာရောဂါကင်းခြင်း၊
(၄) စားသောက် အပ်သော အစားအစာ ကောင်းစွာ ကြေညက်ခြင်း၊
(၅) စကြီလျှောက်ခြင်းဖြင့် ရအပ်သော သမာဓိ၏ရှည်မြင့်စွာတည်ခြင်း။
ဟူသော အကျိုးအာနိသင်ငါးပါးကိုရ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ နာဂိတသုတ်

ရှင်နာဂိတအား ဓမ္မာဒ္ဓသာတရားငါးပါး

၃၀။ အခါတစ်ပါးဦဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရဟန်းသံဃာမြောက်မြားစွာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း အတွင်းဦ ဒေသစာရီကြွချီစဉ် ဣစ္ဆာနင်္ကလမည်သော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ဆိုက်ရောက်၍ ဣစ္ဆာနင်္ကလ တောအုပ်ဦ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဣစ္ဆာနင်္ကလ ရွာသား ပုဏ္ဏားကြီးတို့သည် မျှားစွာသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို ယူ၍ ဣစ္ဆာနင်္ကလတောအုပ်သို့ဆောက်လာကြပြီး ကျောင်းတံခါး အပြင်ဘက်ဦ ဆူညံသော အသံတို့ကို ဖြစ်ခဲ့စကာ ရပ်တန့်မနေကြသည်။

၁။ ပဓာနကွမောတိ ပဓာနဝိရိယကွဲမော အဋ္ဌကထာ။
၂။ ရပ်နေစဉ်တွင် ထင်လာသော ကမ္မဋ္ဌာန်း နိမိတ်သည် ထိုင်လိုက်လျှင် ပျောက်သွားတတ်၏။ ထိုင်နေစဉ်တွင် ထင်လာသော ကမ္မဋ္ဌာန်း နိမိတ်သည်လည်း လဲလျောင်းလိုက်လျှင် ပျောက်သွားတတ်၏။ စကြီလျှောက်ရင်း လှုပ်ရှားနေသောအာရုံဦ ထင်လာသော ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်သည်ကား ရပ်သည် ဖြစ်စေ၊ ထိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ပဲ့လျောင်းသည်ဖြစ် နေသည် ဖြစ်စေ ပျောက်မသွားဘဲ တည်မြဲနေတတ်၏။ ထို့ကြောင့် 'စကြီလျှောက်ခြင်းဖြင့် ရအပ်သော သမာဓိ၏ ရှည်မြင့်စွာ တည်ခြင်း' ဟုဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မိုဠိဗြဟ္မတ်စွာသည် ထိုအသံတို့ကို ကြားတော်မူသဖြင့် အလုပ်အားကျွေးရဟန်းဖြစ်သော ရှင်နာဂိတအား "နာဂိတ၊ တံငါသည်များ ငါးလုကြသလို ဆူဆူညံညံ ကြားနေရတဲ့ အသံတွေဟာ ဘာသံတွေလဲ" ဟု မေးတော်မူသည်။ ဣစ္ဆာနင်္ကလ ရွာသားတွေ ရောက်နေကြခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ရှင်နာဂိတက ဖြေကြားသည်။ ထိုအခါ မိုဠိဗ္ဗက အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူသည်—

"နာဂိတ၊ ငါသည် အခြံအရံအကျော်အစောနှင့် ဆုံဆည်းခြင်းကို မစေတာင့်တ၊ အခြံအရံ အကျော်အစောသည်လည်း ငါနှင့်မဆုံဆည်းစေလို။ နာဂိတ၊ ငါသည်ကာမဂုဏ်တို့မှလွတ်မြောက်မှုချမ်းသာ၊ကိုးလသာဏင်းဆိတ်မှု ချမ်းသာ ငြိမ်းအေးမှု ချမ်းသာ၊ အမှန်သိမြင်မှု ချမ်းသာတို့ကို အလိုရှိကိုင်း ရခြင်းရှိ၏။ ထိုချမ်းသာတို့ကို ငါလိုရခြင်းပရိဒေသာသူသည်သာ မစင်သဖွယ် ရွံဖွယ် ဖြစ်သော ချမ်းသာ၊ အိပ်ငိုက်ခြင်း ချမ်းသာ၊ လာဘ်ရခြင်း၊ အပူအဇော်ခံရခြင်း ဂုဏ်သတင်းကြီးခြင်း ချမ်းသာတို့ကို သာယာနှစ်သက်ရာ၏"

"အရှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည်သည်းခံတော်မူပါ။ ယခုအချိန်သည် သည်းခံရမည့် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ မိုးကြီးသည်းထန်စွာ ရွာသောအခါမိုးရေတို့သည် နိမ့်ရာအရပ်သို့ စီးသွားကြကုန်သကဲ့သို့ ယခုအခါ ရွာနိုင်း ဇနပုဒ်တို့မှ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားရာအရပ်တိုင်းသို့ လိုက်လာကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့လိုက်လာကြခြင်းမှာလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သီလပညာ ကြီးမားလှခြင်း ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့တောင်းပန်သော ရှင်နာဂိတအား ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော် မူလေသည်—

"နာဂိတ၊ ငါသည် အခြံအရံအကျော်အစောနှင့် ဆုံဆည်းခြင်းကို မစေတာင့်တ.. ထိုချမ်းသာတို့ကို ငါလို ရခြင်း မရှိသောသူသည်သာမစင်သဖွယ် ရွံဖွယ်ဖြစ်သော ချမ်းသာ[၁].... ဂုဏ်သတင်းကြီးခြင်း ချမ်းသာတို့ကို သာယာ နှစ်သက်ရာ၏။

နာဂိတ၊ စားသောက် အပ်သော အစာအာဟာရ၏ အကျိုးဆက်ကား ကျင်ကြီ ကျင်ငယ်ဖြစ်၏။ (၁)

၁။ မိဋ္ဌသုခန္တိ အသုစိသုခံ၊အင်္ဂကုကာ။

http://www.dhammadownload.com

ချစ်ခင်နှစ်သက်အပ်သောအားထုတ်ဘုန်းကြီးတို့၏ အကျိုးဆက်ကား ဖေးကပြုနုပြောင်းလဲခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးငို ကြွေးရခြင်းတို့ဖြစ်၏။ (၂)

အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို အစဉ်အားထုတ်နေသော သူအား ကင်တယ်သော အာရုံဌိလည်း ကပ်ဆုပ်ချုပ်ရှာဖွယ်ဟု ထင်ခြင်းသည် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်၏။ (၃)

ဖဿယတန ခြောက်ပါးတို့ဌဲ့ ဏနိစ္စဟု အဖန်ဖန် ရှုနေသူအား ငတ္တထိမ္မ ဖဿဌဲ့ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ထင်ခြင်းသည် ထိုဏနိစ္စဟု ရှုခြင်း၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်၏။ (၄)

ဥပါဒါနုက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ဌဲ့ ဖြစ်ပျက်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုမြဲနေသော သူအား စဲလမ်းမှုဥပါဒါန်ဌဲ့ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟုထင်ခြင်းသည် ထိုဖြစ်ပျက်မှုကိုရှုရခြင်း၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်၏"ဟု မဟန္ဒကြားပါသည်။ (၅)

၄။ သုမနဝဂ်

၁။ သုမနသုတ်

သုမနာမင်းသမီးနှင့် ဒါနအကျိုးငါးပါး

၃၁။ ကဓါတစ်ပါးဌဲ့ဃာဝတ္ထိပြည်၌ ပဓဿနဒီကသဲလမင်းကြီး၏ သမီးတော်ဖြစ်သော သုမနာမင်းသမီးသည် မင်းယမီးငါးရာ ခြံရံလျက် ရထားငါးရာတို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓသီတင်းသုံးရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ချဉ်းကပ်လာသည်။သုမနာသည် ဗုဒ္ဓအား ရိုဓသစ္စာရှိခိုးပြီး ဆောက်ပါမမေးခွန်းကို မေးလျှောက်ခဲ့သည်။

"ဘုရှင်ဘုရား၊ ဤသာသနာဌဲ့ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ ဉာဏ အားဖြင့် တူညီသောတပည့်သာဝကာ နှစ်ပါးရှိရာပါ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးသည် ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှုရှိလှူ၊တစ်ပါးကမူ ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှု မရှိသူဖြစ်ရာပါ၏။ သူတို့နှစ်ပါးသည်သေလွန်၍ နတ်ပြည်သို့ရောက်သွားခဲ့သော် နတ်အဖြစ်ဌဲ့ကူ၊ခြားမှု ရှိနိုင်ပါသလား"

"သုမနာ၊နတ်ဖြစ်သွားသော ထိုသူနှစ်ဦ တို့အား ထူခြားမှု ရှိနိုင်၏။ ပေးလှူမှုရှိသူသည် ပေလှူမှု ရှိသူထက် နတ်တို့၏အသက်၊အဆင်း၊ချမ်းသာ၊ ဓမြဲ ဓရိ၊ အစိုးမှုဟူသော သေးကြောင်းငါးပါးဌဲ့ဖြင့် သာလွန်၏"

http://www.dhammadownload.com

"အရှင်ဘုရား၊ အကယ်၍ ထိုသူနှစ်ဦးတို့သည် နှစ်ပြည့်မှုဝေဒနာ၍ လူအဖြစ်သို့ ရောက်လာခဲ့သော် လူအဖြစ်၌လည်း ထိုသူ နှစ်ဦးတို့အား ထူးခြားမှု ဖြစ်နိုင်ပါသလော"

"သုမနာ၊လူအဖြစ်၌လည်း ထိုသူနှစ်ဦးတို့အား ထူးခြားမှုဖြစ်နိုင်၏။ ပေ.လူမမှုရှိခဲ့သူသည် ပေးလူမှု မရှိခဲ့သူ ထက်လူတို့၏အသက်၊ ဆေးခြင်းသာ၊ အခြံအရံ၊ အဝိုးရမှုဟူသော အဓိကြောင်း ငါးပါးတို့ဖြင့်သာလွန်၏"

"အရှင်ဘုရား၊ အကယ်၍ ထိုသူနှစ်ဦးတို့သည် လူ့ဘဝင်မှထွက်၍ ရဟန်းဟောင်းသို့ ဝင်ဘွားခဲ့ကြသော်၊ ရဟန်းအဖြစ်၌လည်းထိုသူနှစ်ဦးတို့အား ထူးခြားမှု ဖြစ်နိုင်ပါသလော"

"သုမနာ၊ ရဟန်းအဖြစ်၌လည်း ထိုသူ နှစ်ဦးတို့အား ထူးခြားမှုဖြစ်နိုင်၏။ ပေးလူမှုရှိခဲ့သော ရဟန်းသည် ပေးလူမှုမရှိခဲ့သော ရဟန်းထက် အလွန်ခံရန် ဓတောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင် ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးဟူသော ပစ္စည်းလေးပါးကို များစွာ သိုးဆောင်ရခြင်း၊ နှစ်သက်ဖွယ်အပြုအမူတို့ဖြင့်သော သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ပြုမှု ဆက်ဆံမှုကို ခံရခြင်းဟူသော အဓိကြောင်းငါးပါးတို့ဖြင့် သာလွန်၏"

"အရှင်ဘုရား အကယ်၍ထို ရဟန်းနှစ်ပါးတို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သွားခဲ့ကြသော် ထိုရဟန္တာ နှစ်ပါးတို့အား ထူးခြားမှု ဖြစ်နိုင်ပါသေးသလော"

"သုမနာ၊ ကျိုသို့ ရဟန္တာဖြစ်သွားချိန်မှု တစ်ဦး၏ ဝိုးလသော တို့မှလွတ်မြောက်ခြင်းသည် အခြားတစ်ဦး၏ ကိုလေသောပို့မှလွတ်မြောက်ခြင်းနှင့် ထူးခြားကွဲပြားမှုရှိ၏ဟု ငါဖေဆိုဝေ"

"အရှင်ဘုရား၊ အံ့ဖွယ်ကောင်းလှပါ၏။ ဖြူးဘူး ထူးကဲလှပါ၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို အလွန်ငြိုသင့်လှပါ၏။ ဒုဘယ်ဘဝ ကြောင့် ဆိုးသင့်ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့သည် နတ်ဖြစ်သူအား လည်း၊ ဘင်း၊ လူဖြစ်သူအား လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဖြစ်သူအား လည်းကောင်း ကျေးဇူးများလှသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။"

သုမနာမင်းသမီးသည် ကျိုသို့ ဝမ်းမြောက်စကား လျှောက်ကြား၏။ ထို့နောက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကလည်း အောက်ပါ နိဂုံးစကားကို မိန့်ကြားခဲ့တော် မူပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

"ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သွားသည့် ဆီနှင်း မြူတိမ် သူရိန် မီးခိုး ညစ်မျိုးငါးအင် ကင်းခဝေးစင်ခသာ လမင်းသည် အလုံးစုံခသာ ကြယ် တာရာ အငေါင်းတို့ကို အလင်းရောင်အားဖြင့် သာလွန်၍ တင့်တယ် သကဲ့သို့ ထို့အတူ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၍ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မပေးရက်လို ဝန်တိုခြင်းသဘောရှိသူတို့ကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်းအားဖြင့် သာလွန်၍ တင့်တယ်ခပေ၏။

လျှပ်စစ်ရောင်တန်း ခြူးပန်းခြူးနွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ခတောက်ပ သော များစွာသောတိမ်ခတောင်တိမ်ထွတ်ရှိခသော တစ်ချုန်းလျက်ရှာသွန်း သောမိုးသည် ကုန်းမြေကို လည်းကောင်း၊ ချိုင့်ဝှမ်းကို လည်းကောင်း ပြည့်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပညာရှိ၍ အမြင်မှန်နှင့် ပြည့်စုံခသော ပုဒ္ဓ၏ တပည့်သည် မပေးရက်လို ဝန်တိုခြင်းသဘောရှိသူကို အသက်၊ အဆင်း၊ ချမ်းသာ၊ အရေခြံအရံ၊ အစိုးရခြင်းတို့ဖြင့် လွှမ်းမိုး သာလွန်၏။ ထို့သူ သည် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့က ပို့ဆောင် ပေးအ သည်ဖြစ်၍ တမလွန်သို့ ရောက်လျှင် နှတ်ပြည်၌ ပျော်ရွှင်စွာနေရ၏။"

၂။ စုန္ဒိသုတ်

စုန္ဒမင်းသမီးနှင့် အမြတ်ဆုံးကြည်ညိုခြင်းငါးပါး

၃၂။ အခါတစ်ပါး၌ (ဆင်ဂျိုဟ်ပြည် ပိမ္မိသာရ မင်းကြီး၏ သမီးဖြစ်သော) စုန္ဒိမင်းသမီးသည် မိန်းမမျိုးငါးရာ ခြံရံလျက်ရထား ငါးရာတို့ဖြင့် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သိတင်းသုံးနေသော ပုဒ္ဓမြတ်စွာထံ ရောက်လာသည်။ စုန္ဒိမင်းသမီးသည် ပုဒ္ဓအား ရှိခသစွာ ရှိခိုးပြီး ခေါက်ပါးခမးခွန်းကို မေးလျှောက်လေသည်။

"အရှင်ဘုရား၊ ဘုရား၊တရားသံဃာတို့ကို ဆည်းကပ်၍ ပါဏာတိ ပါတစသော ကံငါးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်သူသည် သေလွန်သော အခါ ဒုဂ္ဂတိသို့ မရောက်၊[၂] သုဂတိသို့သာ ပေါက်၏ ဟူ၍ တပည့်တော်၏ မောင်စုန္ဒမင်းသားက ပြောဆိုပါသည်။ ဤစကားနှင့် စပ်၍ မြတ်စွာ

၈။ ပရိဗျူဠ္ဠောတိဉဒက္ကာဃေန ဝိယဒါနဝသေနဒီဃမာနေဟိဘောပေဟိ ပရိဗျူဠ္ဠော။ဒေဝလောက် သမွာပိတောတိ အတ္တော အဒ္ဓဂု ထာ။

၂။ ဒုဂ္ဂတိ(၃/၈တိ) မဒုကောင်းသော လားရာဘဝ၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်ဟူသော အပါယ်လေးဘုံ။

http://www.dhammadownload.com

ဘုရားကို တပည့်တော် မေးလျှောက်လိုပါသည်- ဘုရားသို့ သဘော ရှိသော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့၌ ကြည်ညိုသောသူသည် ထိုလွန်သော အခါ သုဂတိသို့ ရောက်ပါသနည်း၊ အဘယ်သို့သဘောရှိသော သီလတို့၌ ဖြည့်ကျင့်သူသည် ထိုလွန်သော အခါ သုဂတိသို့ ရောက်ပါသနည်း"

စုန္ဒီမင်းသမီး၏ မေးခွန်းကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြား တော်မူ၏။

"သမီးစုန္ဒီ၊ ခြေမရှိသောသတ္တဝါ၊ ခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ၊ ခြေများစွာရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် လည်းကောင်း၊ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ၊ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါတို့တွင် လည်းကောင်း၊ သညာရှိသော သတ္တဝါ၊ သညာမရှိသောသတ္တဝါ၊ သညာ ရှိသည်လည်းဟုတ်၊ မရှိသည်လည်းဟုတ်၊ မယုတ်သော သတ္တဝါတို့တွင်လည်းကောင်း ကိုယ်လေးမျိုးသော အညစ်အကြေး တို့မှ ကင်းဝေး၍ သီအပ်ဖွယ်ရာ အဖြာဖြာကို မွန်စွာ ကိုယ်တိုင် သိမြင် နိုင်သော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၌ ကြည်ညိုသူဟူသည် အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကြည်ညိုသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကြည်ညိုသူတို့အား အမြတ်ဆုံး အကျိုးသည် ဖြစ်၏။ (၁)

သမီးစုန္ဒီ၊ သန်တာ တရားဟူသော တို့တွင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အာရိယမဂ်ကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ထိုအာရိယမဂ်၌ ကြည်ညိုသူတို့သည် အမြတ်ဆုံးတရား၌ ကြည်ညိုသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ အမြတ်ဆုံးတရား၌ ကြည်ညိုသူတို့အား အမြတ်ဆုံး အကျိုးသည် ဖြစ်၏။ (၂)

သမီးစုန္ဒီ၊ သန်တာ တရားတို့တွင် လည်းကောင်း၊ အသန်တာ တရား တို့တွင် လည်းကောင်း ကာရာကုန်ရာ၊ ကိုယ်လေးတို့ ကင်းကွာရာ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်၌ ကြည်ညိုသူတို့ သည် အမြတ်ဆုံး တရား၌ ကြည်ညိုသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ အမြတ်ဆုံး တရား၌ ကြည်ညိုသူတို့အား အမြတ်ဆုံး အကျိုးသည် ဖြစ်၏။ (၃)

၁။ သုဂတိ ကောင်းသောလားရာ ဘဝ၊ လူ့ဖြည့်၊ နတ်ဖြည့်၊ ဗြဟ္မာ့ ဖြည့်များ။

၂။ သန်တာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဟူသော အကြောင်းလေးပါး တို့မှ ဖဲ့တီးမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော့တရား။

http://www.dhammadownload.com

သမီးဗုန္ဓိ၊ သံဃ ဂိုဏ်း ဟူသမျှတို့တွင် အဓဝေးမှယူလာသည်လဖွယ် ဖစ္စည်းကို ဝယ်သိုက်သော၊ ဥည့်သည်တို့အတွက် အထူးစီမံထားသည်လဖွယ် ဖစ္စည်းကို ခံယူထိုက်သော၊ တမလွန်အကျိုးကို မျှော်မှန်း၍ လှူဒါန်းအပ် ထားလှူဖွယ်ဖစ္စည်းကို ခံယူထိုက်ပေ၏၊ တစ်ဒေသကလုံး၏ အမြတ်ဆုံး လယ်ကွင်းမှလည်း မြေဖြစ်သော၊ အစုံအစားဖြင့် စေးစုံ၊ ဇာသီးသီးပေါများဖြင့် ရှစ်ခေတ်ကသော မြေသစ်စ ဘုရား၏ ပေးသည့်အဓပါဝင်းကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆို အပ်၏။ ထိုမြေသစ်စ ဘုရား၏ ပေးသည့်အဓပါဝင်း၌ ကြွေညိုသူတို့သည် အမြတ် ဆုံး သံဃာ၌ ကြွေညိုသူများ ဖြစ်ကုန်၏၊ အမြတ်ဆုံးသံဃာ၌ ကြွေညိုသူတို့သာ အမြတ်ဆုံး အကျိုးသည် ဖြစ်၏။ (၄)

သမီးဗုန္ဓိ၊ သီလ ဟူသမျှတို့တွင် မကျိုးမပေါက်မပြစ်မက်ကုန်းကုန်သည်ဖြစ်၍ သမ မိုက် ဖြစ်စေနိုင်သော၊ အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့ကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သောသီလတို့၌ ဖြည့်ကျင့်သူတို့သည် အမြတ်ဆုံးသီလ၌ ဖြည့်ကျင့်သူများ ဖြစ်ကုန်၏။ အမြတ်ဆုံးသီလ၌ ဖြည့်ကျင့်သူတို့အား အမြတ်ဆုံး အကျိုးသည်ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။ (၅)

၃။ ဥဂ္ဂဟသုတ်
ဥဂ္ဂဟသူကြွယ်၏ သမီးမျိုးနှင့်
ယောဝတ် ငါးပါး

၃၄။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘဒ္ဒိယမြို့ သယံဇာတတော အုပ်၌သီတင်း သုံးစဉ် ဧမတ္တက ဝေယျာဝစ္စကံ၊ မြားဖြစသူ ဥဂ္ဂဟသူကြွယ်၏ ပဋိဖ်ဝဓကဲ့အရ ထိုသူကြွယ်၊ ဒါယသို့ ကြ၍ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော် မူသည်။ ဥဂ္ဂဟ သူကြွယ်သည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား—

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်၏ ဤ သမီးပျိုတို့သည် လင်အိမ်သို့ လိုက်၍ သွားကြမူ၊ ဘဝ်မည် သူများ ဖြစပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည်

၁။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော 'အရိယကန္တသီလ' ဟူသည် ငါးပါး သီလတည်း ဟု ဆိုလိုသော်လည်း ဤမြတ်ဆုံးသီလဟူသော စကားလုံးကြောင့် မဂ် ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော သီလကိုသာ ယူရမည်ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်ပါသည်။

၂။ ဧတဟသဝဏ္ဏာ သယဇာတေ အရောဟတေ ဟိမဝန္တန္တေန ပဿိ ကော ဗန္ဓုမော သမဏ္ဍာ ဟူသော အဋ္ဌကထာဒါရ ပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပါဠိတော်ရာ၏ အဋ္ဌကထာ (ပ - ၁၃၂) ၌မူ မြတ်ပေးတော်ဟု ဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဘိုသမီးပျိုတို့အား ဆုံးမစကားမိန့်ကြားတော်မူပါ'' ဟု လျှောက်ကြားတောင်းပန်သည်။ ထိုအခါဗုဒ္ဓက အော်တပါ ဆုံးမစကားကို မိန့်ကြားတော်မူသည်။

''သမီးတို့၊ သင်တို့ဘည် လင်ယောကျ်ား၏ ရှေးဦးစွာ အိပ်ရာမှထသူ၊ မနှောက်မှုအိပ်သူ၊ ဘာလုပ်ရပါမည်လဲဟု မေးမြန်းပူရမည့်အလုပ်ကို နာခံသူ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ကိုပြုလုပ်သူ၊ ချစ်ဖွယ်စကားကို ပြောဆိုသူဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြရမည်။ (၁)

သမီးတို့၊ သင်တို့သည် လင်ယောကျ်ားလေးစားမြတ်နိုးအပ်သော မိဘနှစ်ပါးနှင့် ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့အား အရိုအသေပြုကြရမည်။ (၂)

သမီးတို့၊ သင်တို့သည်သိုးမွေးချည်၊ ဝါချည်တို့နှင့် ဆိုင်သော အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်းတို့၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသူ၊ စိမ်ခန့်ခဲနိုင်သူမျှား ဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြရမည်။[1] (၃)

သမီးတို့၊ သင်တို့သည် လင်ယောကျ်ား၏ကျေးကျွန်အလုပ်သမားများ အလုပ် လုပ် မလုပ်ကို သိအောင် ပြုကြရမည်။ မကျန်းမာသော ကျေးကျွန်တို့ (အလုပ် လုပ်နိုင်လောက်အောင် အင်အား ရှိမရှိကို သိကြရမည်။ စားဖွယ် သောက်ဖွယ်များကို အချိုးကျခဲဝေပေးကြရမည်။ (၄)

သမီးတို့၊ သင်တို့သည် လင်ယောကျ်ားရွာဖေ့ရရှိကာသည့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ကြရမည်။ ပစ္စည်းကို ခိုးဝှက်သူ၊ ဖျက်ဆီးသူ၊ သေရည်ခသရက် သောက်စား ယောကျ်ားတစ်ပါးတို့နှင့် ပျော်ပါးသူ မဖြစ်အောင်စောင့်ထိန်းကြရမည်။ (၅)

သမီးတို့၊ ဤငါးပါးသောကျင့်ဝတ်တို့နှင့်ပြည့်စုံသောမာတုဂါမသည်ခသ လွန်ခသောအခါ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ ကိုယ်ခန္ဓာရှိသော 'မနာပကာယိကာ' နတ်တို့၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရပေ၏''

၁။ သိုးမွေးချည်ကိုရှင်းခြင်း၊ ဆေးခတ်ခြင်း၊ အရောင်ဆိုးခြင်း စသော အလုပ်၊ ဝါကြိတ်ခြင်း၊ ဝါဖက်ခြင်း စသော အလုပ် များကို ကိုယ်တိုင်လည်းလုပ်တတ်ကြရမည်။ အခိုင်းအစေ များအားလည်း ခိုင်းတတ်ကြရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ 'မနောပကာယိကာ' နတ်ဟူသည် နိမ္မာနရတိဘုံမှ နတ်မင်းများပင် ဖြစ်သည်ဟုဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သီဟဒေသနာပတိသုတ်

သီဟစစ်သူကြီးနှင့် ဒါနအကျိုးငါးပါး

၃၄။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ကူဋာဂါရ ကျောင်းတိုက်၌သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ထိုအခါသီဟမည်သော စစ်သူကြီးသည် ဗုဒ္ဓထံချဉ်းကပ်၍အာဂတ်ပါဒမေးခွန်းကို မေးလျှောက်၏။

"အရှင်ဘုရား ပေးလှူခြင်းဒါန၏ မျက်မှောက်အကျိုးကို ဟောကြားရန်ဖြစ်နိုင်ပါသလော"

"သီဟ၊ဖြစ်နိုင်ပေ၏။ ပေးလှူသူကိုလူဆာများတို့က ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြပေ၏။ ပေးလှူသူထံသို့သူတော်ကောင်းတရားတို့သည်ချဉ်းကပ် လာကြကုန်၏။ ပေးလှူသူသည် ပရိသတ် ဆာလယ်သို့ ရဲဝင့်စွာ ဝင်ဝံ့၏။ ပေးလှူသူ၏ ထောင်းသတင်းသည် ပျံနှံ့၏။ သီဟ ဤခုလေးပါးသော အကျိုးတို့သည် ဒါန၏ မျက်မှောက်အကျိုးများ ဖြစ်၏။

သီဟ၊ ထိုမှတစ်ပါး ပေးလှူသူသည်သေလွန်သောအခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။ ဤကား ဒါန၏ တမလွန်အကျိုးဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ဖြေကြားချက်ကို ကြားနာရသောအခါ သီဟ စစ်သူကြီးက ဤသို့လျှောက်ကြားလေသည်-

"အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားသည့်ဒါန၏မျက်မှောက်အကျိုးလေးပါးကို ဝေပည်ဒေတော်သည် ကိုယ်တွေ့အားဖြင့်ပင်သိမြင်ခံစားရပါသည်။ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော တမလွန်အကျိုးကိုမူတပည့်တော်သည် ကိုယ်တွေ့အားဖြင့် မသိပါ။ မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်ခြင်းဖြင့်သာ မှတ်ယူပါ၏။"

၅။ ဒါနနိသံသသုတ်

ဒါန၏ အကျိုးငါးပါး

၃၅။ (၁) လူဆာများ၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှုကိုခံရခြင်း၊
(၂) မိုးမိုထံသို့ သူတော်ကောင်းများချဉ်းကပ် လာခြင်း၊
(၃) ကောင်းသောဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်း၊

http://www.dhammadownload.com

(၄) လူတို့၏ အကျင့်တရားမှ မကင်းကွာခြင်း၊
(၅) သေလွန်သောအခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရခြင်း၊
ဟူ၍ ဒါန၏ အကျိုးအာနိသင် ငါးပါးရှိ၏ဟု ရဟန်းတို့အား ဘုရားရှင်က ဟောကြားတော် မူသည်။

၆။ ကာလဒါနသုတ်

အချိန်အခါနှင့် လျော်သော ဒါနငါးမျိုး

၃၆။ (၁) ည့ဉ်သည်အာဂန္တုအား လှူခြင်း၊
(၂) ခရီးသည်အား လှူခြင်း၊
(၃) လူနာအား လှူခြင်း၊
(၄) တော်မှတ်ခေါင်းပါးသောအခါ၌ လှူခြင်း။
(၅) ကောက်ဦး ကောက်သစ်များကိုသီလရှိသူ တို့အား လှူခြင်း၊

ဟူ၍ အချိန် အခါနှင့် လျော်သော ပေးလှူခြင်း 'ကာလဒါန' ငါးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၇။ သောဇနသုတ်

ဘောဇဉ်ကိုလှူခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး

၃၇။ စားဖွယ်သောက်ဖွယ် ဟူသော 'ဘောဇဉ်' ကို ပေးလှူသူသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသက်၊ အဆင်း၊ ချမ်းသာ၊ ခွန်အား ဉာဏ်ပညာဟူသော အာရုံငါးပါးကို ပေးလှူရာရောက်၏။ ထိုအာရုံငါးပါးကို ပေးလှူသူသည် လူ ဖြစ်သောအခါ၌ လည်းကောင်း၊ နတ်ဖြစ်သော အခါ၌လည်းကောင်း၊ အသက်ရှည်သူ၊ အဆင်းလှသူ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသူ၊ ခွန်အားကြီးသူ၊ ဉာဏ်ပညာကြီးသူ ဖြစ်ရ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၊ လူတို့၏ အကျင့်ဘရား 'ဂိဟိဓမ္မ' ဟူသည်ငါးပါး သီလပင် ဖြစ်သည်ဟု အနှက္ကထာ၌ဖွင့်ပါသည်၊ လူ့ကျင့်ဝတ်ဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ သဒ္ဓသုတ်

သဒ္ဓါရှိသူ၏ အကျိုးငါးပါး

၃၈။ သဒ္ဓါတရားရှိသောအမျိုးကောင်းသား၌ အကျိုးကျေးဇူး ငါးပါးဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ အကျိုးကျေးဇူး ငါးပါးကား-

(၁) သူတော်သူမြတ်တို့ကဦးဦးဖျားဖျားစောင့်ရှောက်ကြခြင်း၊[1]

(၂) သူတော်သူမြတ်တို့ ဦးဦးဖျားဖျားသူ့ထံသို့ချဉ်းကပ်လာခြင်း၊

(၃) သူတော်သူမြတ်တို့ကသူ့ထံမှ ဦးဦးဖျားဖျားအလှူခံခြင်း၊

(၄) သူတော်သူမြတ်တို့က သူ့အားဦးဦးဖျားဖျားတရားဟောကြခြင်း၊

(၅) သေလွန်သောအခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

လမ်းဆုံ လမ်းဖျဉ် ပေါက်ဖနသော သစ်ပင်ကြီးသည် အရပ် လေးမျက်နှာရှိ ငှက်အပေါင်းတို့၏ မှီခိုရာဖြစ်သကဲ့သို့၊ တို့အတူ သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးကောင်းသားသည် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသက၊ ဥပါသိကာစသည်မျှားစွာသော လူအပေါင်း၏ မှီခိုရာဖြစ်ပေ၏ဟု ဟောပါသည်။

၉။ ပုတ္တသုတ်

သားသမီးမှ မိဘတို့၏ မျော်လင့်ချက်ငါးပါး

၃၉။ (၁) ငါကိုကျေးမွေးထားသောသားသမီးသည်ငါတို့ကို ပြန်၍ ကျေးမွေးလိမ့်မည်။

(၂) ငါတို့၏ အမှုကိစ္စဟူသမျှကို ပြုလုပ်ပေးလိမ့်မည်။

(၃) ငါတို့၏ မျိုးဆက်ကိုကြားမြင့်စွာတည်စေလိမ့်မည်။

(၄) ငါတို့၏ အမွေကို ခံယူလိမ့်မည်။

၁။ သူတော်သူမြတ်တို့မည်သည် မည်သူ့ကိုမဆို စောက် ရှောက်တတ်ကြပါသည်။ သဒ္ဓါတရားရှိသူကိုမူ အတူ ဦးစားပေး၍ စောင့်ရှောက်ကြသည်။ နောက် အင်္ဂါတို့ကိုလည်း ထိုနည်းတူစွာမှတ်ယူပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၅) ငါတို့ ကွယ်လွန်သွားလျှင် အလှူ၏ အဖိုကို ငါတို့အား အမျှဝေပေး လိမ့်မည်။

ဟူသော မျှော်လင့်ချက် ငါးပါးဖြင့် မိတက်သည် သားသမီးကို အလိုရှိကြကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ မဟာသာလပုတ္တသုတ်

သဒ္ဓါရှိသူကိုမှီ၍ ကြီးပွားခြင်းငါးပါးဖြစ်ပုံ

၎၀။ သစ်ပင်ကြီးများသည် ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းကို အမှီပြု၍ ဆာခက်၊ အရွက်၊ အခေါက်၊ အမှဲ၊ အကာ၊ အနှစ်ဟူသော ကြီးပွားခြင်းငါးမျိုးတို့ဖြင့် ကြီးပွား ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးကောင်းသားကို အမှီပြု၍ ထိုသူ၏အိမ်သူအိမ်သားအတွင်း လူမျှားသာ၍ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာဟူသော ကြီးပွားခြင်းငါးမျိုးတို့ဖြင့် ကြီးပွားကြကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။ (မဟာသာလာတိမဟာ ရုက္ခာ-အဋ္ဌကထာ)

၅။ မုဏ္ဍရာဇဝဂ်

၁။ အာဒိယသုတ်

စည်းစိမ် ဥစ္စာ ရယူခြင်း၏ အကြောင်းငါးပါး

၎၁။ သာဝတ္ထိပြည်ဇေတဝန်ကျောင်း၌အနာထပိဏ်သေဌ္ဌီးအား ဟောကြားပါသည်။

စည်းစိမ် ဥစ္စာများကို ရယူခြင်း၏ အကြောင်းငါးပါး ရှိသည်၊ ၎င်းတို့မှာ—

(၁) ထက်သန်လုံ့လပြု၍ တရားသဖြင့် ရဖသော စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ဖြင့် မိမိနှင့်ပါက မိဘ၊သားမယား၊ ကျေးကျွန် အလုပ်သမား တို့ကို ချမ်းသာပြည့်ဖြိုးစေရန်၊

(၂) မိတ်ဆွေ လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်တို့ကို ချမ်းသာပြည့်ဖြိုး စေရန်၊

http://www.dhammadownload.com

(၃) မီး၊ ရေ၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက် အပ်သော အမှုခံဟူသော ဘေးရန် ၎င်းပါး ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အခါ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန်၊

(၄) ဆွမျိုးတို့အား ပေးကမ်းခြင်း' ဉာတိဗလိ'၊ ညွှေ့သည်တို့အား ကျေးမွေးခြင်း 'အတိထိဗလိ'၊ ကွယ်လွန်သွားသော ဆွမျိုးတို့အတွက် ပေးလှူခြင်း 'ပုဗ္ဗပေတဗလိ'၊ မင်းအား အခွန်ဆက်ခြင်း 'ရာဇဗလိ'၊ နတ်တို့အား ပူဇော်ခြင်း 'ဒေဝတာဗလိ' ဟူသော ပူဇော်ခြင်း ၎င်းပါးကို ပြုလုပ်ရန်၊

(၅) ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၌ မြတ်ခသောအလှူကိုဖြစ်စေရန်တို့ဖြစ်၏။

ဤ ၎င်းပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရယူလိုသော အရိယာတပည့်အား စည်းစိမ်ဥစ္စာများကုန်ခန်းသွားသည်ဖြစ်စေ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာများတိုးပွားလာသည်ဖြစ်စေ နှလုံးမသာယာခြင်းမဖြစ်၊ ဝမ်းမြောက်ကျေနပ်ခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ သပ္ပုရိသသုတ်

သူတော်ကောင်းမှ ရရှိသော အကျိုး ၎င်းပါး

၄၂။ သည်းထန်စွာရွာသောမိုးကြီးသည် ဧကာက်စပါးအား လုံးတို့ကို ပြည့်စေလျက် လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သူတော်ကောင်းသည် အမျိုး၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရှိသော်-

(၁) မိဘတို့၏ အကျိုးစီးပွားကိုဖြစ်စေ၏။

(၂) သား မယားတို့၏ အကျိုးစီးပွားကိုဖြစ်စေ၏။

(၃) ကျေးကျွန် အလုပ်သမားတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေ၏။

(၄) မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေ၏။

(၅) ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေ၏-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ ဣဋ္ဌသုတ်

လိုလား နှစ်သက်အပ်သော အရာ ၎င်းပါး

၄၃။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌တော်၌ သီတင်းသုံးစဉ် အနာထပိဏ်သူဌေးအား ဟောကြားသည်။

http://www.dhammadownload.com

လောကဌ် လိုလားနှစ်သက်အပ်ပြီး ရရန်ခဲယဉ်းသော အရာ ငါးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ အသက်၊ အဆင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ အခြံအရံ နှတ်ပြည်တို့ဖြစ်၏။ ထိုအရာငါးပါးကိုနှုတ်ဖြင့် ဆုတောင်းရုံဖြင့်လည်း ကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် တောင့်တရုံဖြင့်လည်းကောင်း မရနိုင်။ ထိုအကျိုး ငါးပါးကို ဖြစ်စေနိုင်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းဖြင့်သာ ရနိုင်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ မနောပဒါယီသုတ်

နှစ်သက်ဖွယ်ပစ္စည်းငါးပါးကိုလှူသူ

၄၄။ ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ကူဋာဂါရကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးစဉ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် နံနက်ချိန်၌ ဥဂ္ဂသူကြွယ်၏ အိမ်သို့ ကြွ၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ဥဂ္ဂသူကြွယ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးပြီး "အရှင်ဘုရား၊ နှစ်သက်ဖွယ်ပစ္စည်းကို ပေးလှူထူသည် နှစ်သက်ဖွယ်အကျိုးကို ရ၏ ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားထံမှ တပည့်တော် ကြားနာဖူးပါသည်။ တပည့်တော်၏ အငဲကြင်း ပန်းပင့်နှင့်တူသော ဤခဲဖွယ်သည် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်အား သနားစောင့်ရှောက်တော်မူသကဲ့သို့ခဲဖွယ်ကို ခံယူတော်မူပါ" ဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုခဲဖွယ်ကို ခံယူတော်မူ၏။

ထို့နောက် ဥဂ္ဂသူကြွယ်သည် ဆီးသီးဖြင့်စီမံထားသော ဝက်သားဟင်း၊ ကန်စွန်းခွက်ဆီပြန်ကျော်၊[1] ဟင်းလျာနှင့်တကွသော သမလးထမင်း၊ ကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်အထည်နှင့် တစ်သံနှုံးမကျော်ဟန်သော စန္ဒကူးနှစ်ထိုင်ခုံတို့ကိုလည်း ရှေးနည်းတူ လှူဒါန်း၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥဂ္ဂသူကြွယ်အား နှစ်သက်ဖွယ်ကို ပေးလှူသည်။ နှစ်သက်ဖွယ်ကို ရရှိနိုင်ကြောင်း ဂါထာတို့ဖြင့် ဟန်ုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏။

၁။ ဆန်ပွန်းကို စတုမဓုဖြင့်နယ်ပြီး အင်ကြင်းပွင့်ဟုလည်းသော မုန့်ဟုအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပါသည်၊ (သာလပုပ္ပိကခါဒနိယ)

၂။ ဆန်မှုန့်နှင့်ဓောနယ်ပြီး ဇီရာစသော အဆွးအကြိုင်များ ထည့်ထား၍ ထောပတ်ရည်ဖြင့် ကြော်၍ စတုမဓုအုပ်သော်သော ကန်စွန်းရွက်ကြော်ဟု ဖွင့်ပါသည်။ (နာလိယသာကံ)

http://www.dhammadownload.com

ဥဂ္ဂသူကြယ်သည် နောင်အခါ၌ ကုယ်လုံးမှ ချေးနံစိတ်ပြစ်ပြီးသော (သုဒ္ဓါဝါသ) ပြဟ္မာအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့လေ၏။ သုဒ္ဓါဝါသ ပြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်လာပြီး မိမိအဲလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝပြီဖြစ်မကြောင်း လျှောက်ထားသည်။

၅။ ပုဗ္ဗဟေတုသုတ်

ကောင်းမှုအလျဉ်ငါးပါး

၄ ။ ချမ်းသာကိုဆောင်တတ်၊ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျဉ်တို့သည် ငါးပါးရှိကုန်သည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ယခုကြင် ဒါယကာ၏ သက်နှံးကို ဝတ်ရုံသုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် အထိုင်းအရှည်ရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုကို ပွားများ၏။ ထို ဒါယကာအား အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျဉ်သည် ဖြစ်၏။

(၂) အကြင် ဒါယကာ၏ ဆွမ်းကို သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် အလိုင်းအရှည်ရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုကို ပွားများ၏။ ထို ဒါယကာအား အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျဉ်သည် ဖြစ်၏။

(၃) အကြင် ဒါယကာ၏ ကျောင်းကို သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည်ရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုကို ပွားများ၏။ ထို ဒါယကာအား အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျဉ်သည် ဖြစ်၏။

(၄) အကြင် ဒါယကာ၏ ညောင်စောင်း ဆောင်းပျဉ်ကို သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည်ရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုကို ပွားများ၏။ ထို ဒါယကာအား အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျဉ်သည် ဖြစ်၏။

၁။ အပ္ပမာဏော စေတောသမာဓိန္တိ အရဟတ္တဖလ သမာဓိ (အဌကထာ) အရဟတ္တဖိုလ် ဝင်စားနေသည်ဖြစ်သော သမာဓိကို အတိုင်းအရှည် မရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုဟုဆိုပါသည်း

http://www.dhammadownload.com

(၅) အကြင် ဒါယကာ၏ ဆေးဝါးပစ္စည်းကို သုံးဆောင်သော ရဟန်း သည် အတိုင်းအရှည် မရှိသော စိတ်ကြည်ကြင်မှုကို ပွားများ၏။ ထို ဒါယကာအား အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလျင်သည် ဖြစ်၏။

မဟာသင်္ဃမုဒ္ဒရာထဲ၌ ရှိသော ရေတို့ကို "ဤ၌ ဤမျှရှိ၏" ဟူ၍ ခြင်္သေ့ခြင်း ခြွင်ခွက်တို့ဖြင့် မရေကွက်နိုင်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူပင် ကုသိုလ် ကောင်းမှု အလျင်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာသာဝကား ကုသိုလ် ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း ဤ၌ ဤမျှ ရှိ၏ ယူ၍ ရေတွက်ခြင်း၌ မတတ် ကောင်းဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ သမ္ပဒါသုတ်

ပြည့်စုံခြင်းငါးပါး

၄၆။ ယုံကြည်မှု ပြည့်စုံခြင်း 'သဒ္ဓါသမ္ပဒါ'၊ သီလ ပြည့်စုံခြင်း 'သီလ သမ္ပဒါ'၊ ဒေကြားအမြင် ပြည့်စုံခြင်း 'သုတသမ္ပဒါ'၊ စွန့်လွှတ်မှု ပြည့်စုံခြင်း 'စာဂသမ္ပဒါ'၊ ပညာ ပြည့်စုံခြင်း 'ပညာသမ္ပဒါ' ဟူ၍ ပြည့် စုံခြင်း 'သမ္ပဒါ'၊ ငါးပါးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၄၇။ အဖတ်သုတ်ပါ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ ဟူသော တရားငါးပါးကိုပင် ဥစ္စာဝါးပါး (ဥစ္စာနှစ်) ဟူ၍ ဟောကြား ပါသည်။

၇။ အလဘ္ဘနီယဌာနသုတ်

တောင့်တ၍မရနိုင်သော အကြောင်းငါးပါး

၄၈။ အိုခြင်းသဘောကို 'မအိုပါစေလင့်' ဟု တောင့်တ၍ မရနိုင်။ နာခြင်းသဘောကို 'မနာပါစေလင့်' ဟု တောင့်တ၍ ရနိုင်၊ သေ ခြင်းသဘောကို 'မသေပါစေလင့်' ဟု မောင့်တ၍ မရနိုင်၊ ကုန်ခန်း ခြင်းသဘောကို 'မကုန်ခန်းပါစေလင့်' ဟု တောင့်တ၍ မရနိုင်၊ ပျက်စီး ခြင်းသဘောကို 'မပျက်စီးပါစေလင့်' ဟု တောင့်တ၍ မရနိုင်။ ဤအကြောင်း ငါးပါးကို လူဖြစ်စေ နတ်ဖြစ်စေ မည်သူမျှ တောင့်တ၍ မရနိုင်။

အိုခြင်းသဘော ရှိ၍ အိုခြင်း ဖြစ်ရသူ အကြောင်းပြု၍ နည်းသော ပုထုဇဉ်သည် "ငါ့အားလား အိုခြင်း ဖြစ်သကတဲ့၊ မိုးဖွဲ့ လာသော ဆတ်ဆတ် တိုးသံ အိုခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အိုခြင်းဖြစ်မှုကြောင့် ငါစိုးရိပ်

http://www.dhammadownload.com

ပူပန်ခဲနှလျှင် ထမင်းလည်း စားဝင်မည်မဟုတ်၊ ရုပ်ဆာဆင်းလည်းပျက်လိမ့်မည်၊ အလုပ်လည်းပျက်လိမ့်မည်၊ ရန်သူတွေဝမ်းသာ၍ မိတ်ဆွေတွေ ဝမ်းနည်းကြလိမ့်မည်"ဟူ၍ မဆင်ခြင်။ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသို့ရောက်၏။ ထိုသူသည် အဆိပ်နှင့် တကွသော သောကငြောင့် စူးဝင်သည် ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် ပူလောင်စေသူမည်၏။

အိုခြင်းသဘောရှိ၍ အိုခြင်းဖြစ်ရာ၌ အကြားအမြင် မျှားစေသော အရိယာ တပည့်သည် "ငါ့အား သာ အိုခြင်းသည် ဖြစ်သည်မဟုတ် မေ့မှားလာသော သတ္တဝါတိုင်းအား အိုခြင်းသည်ဖြစ်၏။ အိုခြင်းဖြစ်မှ ကြောင့် ငါစိုးရိမ်ပူပန်နေလျှင် ထမင်းလည် စားဝင်မည်မဟုတ်....မိတ်ဆွေတွေ ဝမ်းနည်းကြလိမ့်မည်"ဟု ဆင်ခြင်၏။ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသို့မရောက်။ ထို့အရိယာတပည့်သည် အဆိပ်နှင့်တကွသော သောကငြောင့်ကို နုတ်ပယ်၍ မိမိကိုယ်ကို ငြိမ်းအေးစေသူမည်၏။

နာခြင်းသဘော ရှိ၍ နာခြင်း ဖြစ်ရာ၌....သေခြင်းသဘော ရှိ၍ သေခြင်းဖြစ်ရာ၌ ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၍ ကုန်ခန်းခြင်း ဖြစ်ရာ၌.... ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်း ဖြစ်ရာ၌....အကြားအမြင်နည်းသော ပုထုဇဉ်သည်....စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသို့ရောက်၏....အရိယာ တပည့်သည်....စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသို့မရောက်။ ထို့အရိယာတပည့်သည် အဆိပ်နှင့် တကွသော သောကငြောင့်ကို နုတ်ပယ်၍ မိမိကိုယ်ကို ငြိမ်းအေးစေသူ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ ကောသလသုတ်

မလ္လိကာဒေဝီ ကွယ်လွန်ခြင်း

၄၉။ အာဝါတစ်ပါးခ်ဳပ် ပဒေသနဒီ ကောသလမင်းကြီးသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ ထို့အချိန်တွင် မင်းချင်းတစ်ဇယောက်ရောက်လာပြီး မင်းကြီး၏ နားရင်းသို့ကပ်၍ "အရှင်မင်းကြီး၊ မလ္လိကာ မိဖုရား ကွယ်လွန်သွားပြီ"ဟု လျှောက်တင်သည်။ မင်းကြီးသည် ထိုစကားကို ကြားရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကြီးစွာဖြစ်၍ မျက်နှာဖောက်စိုက်လျက် တိတ်ဆိတ်စွာ ထိုင်နေ၏။ ထို အခါ ဗုဒ္ဓက အိုခြင်း၊နာခြင်း စသော အရာဝါးပါးကို 'မအိုပါစေလင့်၊

http://www.dhammadownload.com

မနာပါစေလင့်'စသည်ဖြင့် မည်သူမျှ ဆာင့်တ၍မရနိုင်းကြောင်း (အဆက် သုတ်နည်းသူ) ဟောကြားဆုံးမခဲတော်မူပါသည်၊

၁၀။ နာရဒသုတ်

ရှင်နာရဒက မုဆွမင်းအား ဟောသောတရား

၅၁။ အခါ တစ်ပါးဌ အရှင် နာရဒသည် ပါဋလိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဋ္ဌာရုံ ကျောင်းဌ သီအင်းသုံးနှစ်၏။ ထိုအခါမုဆွမင်း၏ဘဒ္ဒါမည် ဓသမမိဖုရားသည် ကွယ်လွန်သေ၏။ မင်းကြီးသည် ချစ်သူ မိဖုရား ကွယ်လွန်သဖြင့် ရေမချိုး၊ ထမင်းမစား၊ တိုင်းမှုးပြည်ရေး ကိစ္စတို့ကိုလည်း မလုပ်ဖြတ်ဘဲ နေ့ရောညပါ မိဖုရားကြီး၏အာလာဟကိုသာတရှိုက်မက် မက် ကြည့်နေသည်။

ထို့နောက် မင်းကြီးသည် ရှေးဘုံဝိုးစိုး ပိဟကဘုံခါ၌မိဖုရား၏ အာလာဟကို ဆီပြည့်ဖယောသံဇုခဲ့ဌ ထည့်၍ အခြားခါင်းတင်လုံးဖြင့် အုပ်ထား၍ နှစ်အမ်နှစ်ပေးသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ထားလျှင် မိဖုရား၏အာလာဟ်း ကို ပြုပြင်စွာမြင်ရလိမ့်မည်ဟု မင်းကြီးက ဆိုခဲ့သည်။ ပိဟကလည်း မင်းကြီး၏ အမ်နှစ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ထားသည်၊

ဓနုရက်များစွာကြာခဲသောအခါ ရှေတိုက်စိုးပိဟကသည်မင်းကြီး၏ ခသောကဘုံ ပြဓပျောက်ခဲစနိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့ရှာကြံစည်းစားသည်။ရဟန္တာဟု ခေါ်ဆိုထိုက်သော မျှင်နာရဒသည် မင်းကြီးခသောကကို ပြဓပျောက်စေနိုင်လိမ့်မည်ဟု ဆတွေးမိသည်။ ထို့ပြင့်ရှင်နာရဒထံသွ၍ မင်းကြီး အား တရားဟောရန် တောင်းပန်သည်၊ မျှင်နာရဒ နှုန်းတော်သို့ ကြွလာပြီး အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းစသော သံသရာဆင်းရဲကိုတို့ "မအိုပါစေလင့် မနာပါစေလင့်" စသည်ဖြင့်မည်သူမျှ တားဆီးတ၍ မရနိုင်ကြောင်းမင်းကြီး အားဟောကြားသည်။ထိုအခါမင်းကြီး၏သားတော်ပြဓပျောက်၍မိဖုရား၏ အဓယဝေဒနာမှ ချက်ခြင်း အကြွင်းမဲ့ပျောက်ကင်းခဲ့ပေသည်။ တိုင်းမှုးပြည်ရေးကိစ္စများကိုလည်း ပြန်၍ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒုနိဝရကာဝဂ်

၁။ အာဝရကသုတ်

စိတ်ကိုပိတ်ဆို့တတ်သော တရားငါးပါး

၅၁။ စိတ်ကိုပိတ်ဆို့လှုပ်မိုးမှု၍ ပညာကိုအားနည်းအောင်ပြုတတ်သောတရားငါးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ကာမဂုဏ်တို့၌ လိုချင်မက်မောခြင်း 'ကာမစ္ဆန္ဒ'
(၂) စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုးခြင်း 'ဗျာပါဒ'
(၃) လေး လဲ့ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း 'ထိနမိဒ္ဓ'
(၄) စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့် စိတ်ပူပန်ခြင်း 'ကုက္ကုစ္စ'
(၅) တွေးတောယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤတရားငါးပါးကို မပယ်နိုင်သောရဟန်းသည် အားနည်းသော ပညာဖြင့် မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုးကိုသိမြင်နိုင်ဖွယ်အကြောင်းမရှိ။ သာမန်ပုထုဇဉ်လူသား[၁]တို့၏ အကျင့်တရား ထက်သာလွန်သည့် အရိယာတို့၏ ဉာဏ်အမြင်ထူးကိုလည်း မျက်မှောက်ပြုနိုင်ဖွယ် အကြောင်းမရှိ။ ဥပမာ တောင်ကုန်းပေါ်မှ လျင်မြန်သောအဟုန်ဖြင့် စီးလာသော မြစ်ရေကို ကမ်းပါးနှစ်ဖက်မှ မြောင်းပေါက်များတူးဖောက်လိုက်ပါက ထို မြစ်ရေသည် ဘေးသို့ ပြန့်ထွက်သွားမည်ဖြစ်၍ ဝေးဝေးလည်းမစီး၊ လျင်မြန်စွာလည်း မစီးသွားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

ဤတရားငါးပါးတို့ကိုပယ်ပြီးသော ရဟန်းသည်ကား အားရှိသော ပညာဖြင့် မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုး ကိုလည်း သိမြင်နိုင်ဖွယ် အကြောင်းရှိ၏။ သာမန်ပုထုဇဉ်လူသား[၁]တို့၏ အကျင့်တရားထက်သာလွန်သည့် ဉာဏ်အမြင်ထူးကိုလည်း မျက်မှောက်ပြုနိုင်ဖွယ် အကြောင်းရှိ၏။ ဥပမာ တောင်ကုန်းမြားပေါ်မှ လျင်မြန်သော အဟုန်ဖြင့် စီးလာသော မြစ်ရေကို ကမ်းပါးနှစ်ဖက်၌ မြောင်းပေါက်များ မရှိအောင် ပိတ်ဆို့ထားလျှင် ထိုမြစ်ရေသည် ဘေးသို့ပြန့်ထွက်ခြင်း မရှိသည်ဖြင့်၍ ဝေးဝေး

၁။ သာမန်ပုထုဇဉ်လူသား[၁]တို့၏အကျင့်တရား 'မနုဿမဂ္ဂ'ဟူသည်ကုသိုလ် ကမ္မပထ တရားဆယ်ပါးပင် ဖြစ်သည်ဟုဖွင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

လည်း စီးသွား၊ မြန်မြန်လည်း စီးသွားသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅၂။ အကုသလရာသိသုတ်၌နိဝရဏငါးပါးကို 'အကုသိုလ်အစုံ' ဟု ဆိုအပ်ကြောင်း ဟောကြားပါသည်။

၃။ ပဓာနိယင်္ဂသုတ်

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သူ၏ အင်္ဂါငါးပါး

၅၃။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ဓသာပုဂ္ဂိုလ်ဘို့ ပြည့်စုံရည့်အင်္ဂါ ငါးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာဝိညာဏ်(အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်နှင့်သဗ္ဗညုတညာဏ်)ကို ယုံကြည်ခြင်းသာ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ခြင်း၊

(၂) အနာရောဂါကင်းရှင် ကျန်းမာသူဖြစ်ပြီး မအေးလွန်း၊ မပူလွန်းဘဲ အလယ်အလတ် ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှုဆွဲ ခံ့ကျန်းသော၊ အစာကို အညီအမျှ ခြေကျက်စနှင့်သော ဝမ်းမီး (ပါစကတေဇော)နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊

(၃) စဉ်းလဲမှုမရှိ၊ လှည့်စားမှု (မာယာ) လည်းမရှိဘဲ ဆရာထံ၌လည်းကောင်း၊ အသိဉာဏ်ရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့ထံ၌လည်းကောင်း မိမိကိုယ်ကို (မိမိအကြောင်းကို) ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောဆိုတတ်သူဖြစ်ခြင်း၊

(၄) အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်၍ ကုသိုလ်တရားများ ပြည့်စုံစေရန် ထက်သန်သောဝီရိယဖြင့် အားထုတ်၍နေသူဖြစ်ခြင်း၊

(၅) ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ပျက်မှုကို သိမြင်၍ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွာနိုင်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတို့ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သမယသုတ်

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သင့်သောအခါငါးမျိုး

၁၄။ ဤသုတ်၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရန်မသင့်သောအခါနှင့် အခါငါးမျိုးနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရန်သင့်သော အခါနှင့်အခါ ငါးမျိုးရှိကြောင်း ဟောကြားပါသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရန် မသင့်သော အခါနှင့်အခါငါးမျိုးမှာ-

(၁) ဇရာနှိပ်စက်၍ အိုမင်းသူ ဖြစ်နေသောအခါ၊

(၂) ဗျာဓိနှိပ်စက်၍ နာမကျန်းသူဖြစ်နေသောအခါ၊

(၃) ဆန်ခေရစပါးရှား၍ ဆွမ်းခံစားရန် မလွယ်ကူသောအခါ

(၄) တောပုန်းခိုးပြတို့ ထကြွသောင်းကျန်း၍နိုင်ငံသူနိုင်ငံသား တို့ တစ်နယ်မှ တစ်နယ်သို့ ပြောင်းခရွှေ့ ပြေးလွှားနေကြရသောအခါ၊

(၅) သံဃာ ကိုက်းကွဲနေသောအခါ၊

တို့ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရန် သင့်သော အခါနှင့်အခါငါးမျိုးကား-

(၁) ပျို့မွစ်နုနယ် ငယ်ရွယ်သောအခါ၊

(၂) အနာဝဇုဂါကင်း၍ ကျန်းမာနေသောအခါ၊

(၃) ဆန်ခေရစပါး ပေါမြားလှ၍ ဆွမ်းခံရန်လွယ်ကူသော အခါ၊

(၄) ပြည်သူ ပြည်သား လူအများတို့ ခိုက်ရန်ငြင်းခုံခြင်းမရှိဘဲ စည်းလုံးညီညွတ်သောအခါ၊

(၅) ဒုဗ္ဘိက္ခဘေးမျိုး စိတ်ပမ်းကွဲပြားခြင်းမရှိဘဲ စည်းလုံး ညီညွတ်သောအခါ၊

တို့ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ မာတာပုတ္တသုတ်

သားအမိချင်း မှောက်မှားမိကြခြင်း

၅၅။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓ သီတင်းသုံးနေစဉ် သာဝတ္ထိပြည်မှ သားအမိနှစ်ယောက်ရဟန်းပြုကြသည်။ ထိုသားအမိသည် ဘိုးကွဲ့ ဘိုကွန်နီများ ဖြစ်သော်ပြီး နောက်၌သာလည်း မပြတ် တွေ့ဆုံကြသည်။ မပြတ်တွေ့ဆုံမှုကြောင့် နီးနီးစပ်စပ်ဖြစ်ကာ ရာဂစိတ် ဝင်လာကြသည်။ မေထုန်အာကျင့်ကို ကျင့်မိကြသည်။

"ထိုအကြောင်းကို ရဟန်တို့က ဗုဒ္ဓအား လျှောက်ကြားကြသည်။ ဗုဒ္ဓက ခေါ်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူသည်။

ရဟန်းတို့၊ အချည်းနှီးသော ထိုယောကျ်ားသည် အနှမနှင့်သား အချင်းချင်း တပ်မက်နှစ်သက်မှု မဖြစ်နိုင်ဟုထင်လေသလော။ ရဟန်းတို့၊ မိန်းမရှုပါခွံကဲ့သို့ စံ့သမ်းနှစ်သက် ယစ်မူးစေတတ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော ရှုပါရုံကိုမျှ ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ သတ္တဝါတို့သည် မိန်းမ၏ ရှုပါရုံနောက်သို့ လိုက်ပါကုန်သည်ဖြစ်၍ ရှည်မြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး ပူပန်ဒုက္ခရောက်ကြရကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ မိန်းမ၏ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓဝါရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကဲ့သို့ စံလမ်းနှစ်သက် ယစ်မူးစေတတ်သည့် အခြားတစ်စုံတစ်ခုသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုမျှ ငါမမြင်ပေ။ ရဟန်းတို့၊ သတ္တဝါတို့သည် မိန်းမ၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနောက်သို့လိုက်ပါကုန်သည်ဖြစ်၍ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ မိန်းမသည် သူ့ဇနီးလည်း ယောကျ်း၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်၏။ ရပ်မနုစဉ်၊ ထိုင်ဇနုစဉ်၊ အိပ်နေစဉ်၊ ရယ်နေစဉ် စကားပြောနေစဉ်၊ သီချင်းဆိုနေစဉ် ငိုနေစဉ်လည်း ယောကျ်း၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်၏။ သေသည့်တိုင်အောင်လည်း ယောကျ်း၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်၏။

ရဟန်းတို့၊ မာတုဂါမကို မာရ်နတ်၏ နေထုမလပ် ဒုစ်ရိုက်တတ်သော ကျွဲကွင်းဟု ဆိုအပ်ပေသည်"

http://www.dhammadownload.com

၆။ ဥပဇ္ဈာယသုတ်

ရဟန်းတို့ကျင့်ရမည့် တရားငါးပါး

၅၆။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မိမိဥပဇ္ဈာယ်ဆရာထံသွား၍ ဓအောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ကြားသည်။

"အရှင်ဘုရားတပည့်တော်၏ကိုယ်သည်လေးလုံးနေပါသည်၊ အရပ်ရွစ်မျက်နှာတို့သည်လည်း တပည့်တော်၏စိတ်ဌဲ့မဆင်မရွှား ဝိုးတဝါးဖြစ်နေပါသည်၊ (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့သည်လည်း တပည့်တော်၏ဉာဏ်၌ မကွဲမပြား ဖြစ်နေပါသည်၊ တပည့်တော်၏စိတ်ကို ထိနမိဒ္ဓက လွှမ်းမိုးနေပါသည်။ တပည့်တော်သည် မပျော်မွေ့ဘဲ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်နေရပါသည်၊ တရားသဘောတို့၌ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း တပည့်တော်မှာရှိနေပါသည်ဘုရား"

ထိုအခါဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် တပည့်ရဟန်းကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံခေါ်သွားပြီး အကြောင်းစုံကို လျှောက်ကြားသည်။ ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးမတော်မူသည်။

"ရဟန်းမွန်ပေ၏။ ကွန်ခြေခြောက်ပါးကို မစောင့်ထိန်းသော၊ စားသောက်မှု အတိုင်းအဆကို မသိသော၊ နိုးကြားမှု၌ အားမစိုက်သော၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ရှုမှတ်ခြင်းမပြုသော၊ ညဏ် ရှေပိုင်း နောက်ပိုင်း၌ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းမပြုသော ရဟန်းအား ကိုယ်လေးလုံခြင်း၊ အရပ်ရွစ်မျက်နှာ၌ မထင်ရှားခြင်း၊ သမထဝိပဿနာတရားများ ဉာဏ်၌ထင်ခြင်း၊ ထိနမိဒ္ဓလွှမ်းမိုးခြင်း၊ မပျော်ပိုက်ဘဲ အကျင့်မြတ်ကိုကျင့်ရခြင်း၊ တရားသဘောတို့၌ တွေးတောယုံမှားမှု ရှိခြင်းတို့သည် ဖြစ်တတ်ကုန်၏။

"ရဟန်းတို့၊ ထို့ကြောင့်သင်သည်ကွန်ခြေခြောက်ပါးကိုစောင့်ထိန်းသူ၊ စားသောက်မှု၌အတိုင်းအဆကို သိသူ၊ နိုးကြားမှု၌ အစဉ်အားစိုက်သူ၊ တုသိုလ်တရားတို့ကိုရှုမှတ်သူ၊ ညဏ်ရှေပိုင်း နောက်ပိုင်းတို့၌ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကိုပွားများအားထုတ်သူ ဖြစ်အောင်ကျင့်ရမည်။"

သာသနာ၌ မပျော်သေးရဟန်းသည် ဗုဒ္ဓ၏ ဆုံးမစကားကို နာယူပြီး တမူထွန်းအားထုတ်ရာ မကြာမီ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်လေ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုအခါသူသည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာနှင့်အတူဗုဒ္ဓဇံတစ်ဖန်လိုက်လှူးပြုံသည်။ ထိုရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ ဗုဒ္ဓကရဟန်းတို့အား ဤနေ့ခြောက်ပါးကို စောင့်ထိန်းသူ....ဗေဒဓိပက္ခိယတရားတို့ကို ပွားများအားထုတ်သူများ ဖြစ်အောင်ကျင့်ကြံကြရန် တိုက်တွန်းတော်မူလေသည်။

၇။ အဘိဏှပစ္စဝေက္ခိတပုဗ္ဗဝဂ္ဂသုတ်

အမြဲမပြတ် ဆင်ခြင်အပ်သော အရာငါးပါး

၅၇။ ရဟန်းတို့၊ မိန်းမဖြစ်စေ၊ ယောကျ်ားဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ အမြဲမပြတ် ဆင်ခြင်အပ်သော အကြောင်းအရာတို့သည် ငါးမျိုးရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးမျိုးတို့နည်းဆိုသော်-

(၁) ငါသည် အိုခြင်းသဘောရှိ၏။ အိုခြင်းသဘောကို မလွန်ဆန့်နိုင်ဟူ၍ မပြတ် ဆင်ခြင်အပ်၏။

(၂) ငါသည် နာခြင်းသဘောရှိ၏။ နာခြင်းသဘောကို မလွန်ဆန့်နိုင် ဟူ၍ မပြတ်ဆင်ခြင်အပ်၏။

(၃) ငါသည် သေခြင်းသဘောရှိ၏။ သေခြင်းသဘောကိုမလွန်ဆန့်နိုင်ဟူ၍ မပြတ်ဆင်ခြင်အပ်၏။

(၄) ငါ့အား ချစ်ခင်မြတ်နိုးသော သတ္တဝါသခင်ရှု ဟူသမျှတို့နှင့် ရှင်ကဲ့ကွဲရခြင်း၊ မသကဲ့ကွဲရခြင်းသည် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူ၍ မပြတ် ဆင်ခြင်အပ်၏။

(၅) ငါသည် ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရှိသူဖြစ်၏။ ကံအမွေကို ခံယူသူဖြစ်၏။ကံဟူသော အကြောင်းရင်း ရှိသူဖြစ်၏။ ကံဟူသော ဆွေမျိုးရှိသူဖြစ်၏။ ကံသာလျှင် မိုဟုံးရှိသူဖြစ်၏။ ကောင်းသော ကံကို ပြုမိသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသောကံကို ပြုမိသည် ဖြစ်စေ ငါသည် ထိုကံ၏ အမွေကို ခံယူရလိမ့်မည်ဟူ၍ မပြတ်ဆင်ခြင်အပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဖြဘယ်အကျိုးထူးကို ရည်ရွယ်၍ ဤအကြောင်းငါးပါးတို့ကို မပြတ်ဆင်ခြင် အပ်ကုန်သနည်းဆိုသော်-

ရဟန်းတို့၊ သတ္တဝါတို့အား ပျိုရွယ်ချိန်၌ ပျိုရွယ်မှု 'ယောဗ္ဗန' မာန်ယစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုပျိုရွယ်မှု မာန်ယစ်သော သတ္တဝါတို့သည်

http://www.dhammadownload.com

ဒုစရိုက်သုံးပါးကို ပြုကျင့်တတ်ကုန်၏။ အို့ခြင်းသဘောကို မပြတ်ဆင်ခြင်သော်သူတို့အား ထိုပျိုရွယ်မှု မာန်ယစ်ခြင်းသည် လုံးဝသော်လည်း ပျောက်ကင်းသွား၏။ ခေါင်းပါးမူလည်း ခေါင်းပါးသွား၏။

ရဟန်းတို့၊ သတ္တဝါတို့အား ရောဂါကင်းခြင်း ရောဂါကင်းမှု 'အာရောဂျ" မာန်ယစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုရောဂါ ကင်းမှုမာန်ဖြင့်မာန်ယစ်သော သတ္တဝါတို့သည် ဒုစရိုက်သုံးပါးကို ပြုကျင့်တတ်ကုန်၏။ နာခြင်းသဘောကို မပြတ်ဆင်ခြင်သော သူတို့အား ထိုရောဂါကင်းမှု မာန်ယစ်ခြင်းသည် လုံးဝသော်လည်း ပျောက်ကင်းသွား၏။ ခေါင်းပါးမူလည်း ခေါင်းပါးသွား၏။

ရဟန်းတို့၊ သတ္တဝါတို့အား အသက်ရှင်ခြင်း အသက်ရှင်မှု 'ဇီဝိတ' မာန်ယစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုအသက်ရှင်မှု မာန်ဖြင့် မာန်ယစ်သော သတ္တဝါတို့သည် ဒုစရိုက်သုံးပါးကို ပြုကျင့်တတ်ကုန်၏။ သေခြင်းသဘောကိုမပြတ်ဆင်ခြင်သော်သူတို့အား ထိုအသက်ရှင်မှု မာန်ယစ်ခြင်းသည် လုံးဝသော်လည်း ပျောက်ကင်းသွား၏။ ခေါင်းပါးမူလည်း ခေါင်းပါးသွား၏။

ရဟန်းတို့၊ ဘတ္တဝါတို့အား ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော သတ္တဝါသခင်ရတနာတို့နှင့် ကွဲကွာခြင်း ဆန္ဒရာဂသည်ရှိ၏။ ထိုဆန္ဒရာဂဖြင့်တပ်မက်သော သတ္တဝါတို့သည် ဒုစရိုက်သုံးပါးကို ပြုကျင့်တတ်ကုန်၏။ နာခြင်းသဘောကို မပြတ်ဆင်ခြင်သော သူတို့အား ထိုဆန္ဒရာဂကင်းမှု မာန်ယစ်ခြင်းသည် လုံးဝသော်လည်း ပျောက်ကင်းသွား၏။ ခေါင်းပါးမူလည်း ခေါင်းပါးသွား၏။

ရဟန်းတို့၊ သတ္တဝါတို့အား အကျိုးထူးတို့ကို ရည်ရွယ်၍ သေခြင်းသဘောစသော ကျိုးအကြောင်းအရာ ငါးပါးတို့ကိုမပြတ်ဆင်ခြင်အပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့၊ အရိယာတပည့်သည် "ငါတစ်ယောက်တည်းသာလျှင် အို့ခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း သဘောရှိသည်မဟုတ်၊ ငါအစ်ယောက်ကဲ့သို့

၁။ သက်ရှိကို သတ္တဝါ၊ သက်မဲ့ပစ္စည်းများကို ဃနဝါရဟုဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သာလျှင် ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော သတ္တဝါသခ်ၤါရတို့နှင့် ရှင်ကဲ့ ကဲ့ရခြင်း၊ သေကဲ့ ကဲ့ရခြင်းသည်ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ ငါတစ်ယောက်တည်း သာလျှင် ကံ်ဟူသော ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရှိသူ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ မွေးဖွား လာသော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း၊သဘောရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါအားလုံးတို့အား ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော သတ္တဝါ သခ်ၤါရတို့နှင့် ရှင်ကဲ့ ကဲ့ခြင်း၊ သေကဲ့ ကဲ့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ထိုသတ္တဝါအားလုံးတို့ သည် ကံဟူသော ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရှိသူများ ဖြစ်ကုန်၏။" ဟူ၍ဆင်ခြင်၏။

ထိုသို့ မပြတ် ဆင်ခြင်သော အရိယာတပည့်အား အရိယာမဂ်သည် ဖြစ်ပေါ်၏။ထိုအရိယာမဂ်ကို လေ့လာပွားများသည်ရှိသော် သံယောဇဉ် တို့သည် လုံးဝကင်းပျောက်ကုန်၏။ အနုသယတို့သည် ကင်းကွာ ကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၈။ လိစ္ဆဝိကုမာရကသုတ်

လိစ္ဆဝိမင်းသားများနှင့် ကြိုးပွဲဒရုတရားငါးပါး

၅၈။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝန်တော ကူဋာဂါရ ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ ထိုဒုခါမြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်ချိန်တွင် ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံ၍ ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ မဟာဝန်တောအုပ်ထဲသို့ဝင်ကာ သစ်ပင်တစ်ပင်ခြေရင်း၌ နေ့သန့်စင် တော်မူ၏။[1]

ထိုအခါမျှားစွာသော လိစ္ဆဝိမင်းသားတို့သည် လေး မြားတို့ကို ကိုင်ဆောင်၍ ခွေးအပေါင်း ခြံရံကာ မဟာဝန်တောအုပ် အတွင်းလှည့် လည် ကြသည်။ ထိုမင်းသားတို့သည် သစ်ပင်ရင်း၌ထိုင်နေသော မြတ်စွာ ဘုရားကို မြင်ကြလျှင် လေးမြားတို့တို့ချ၍ ခွေးတို့ကို မောင်းလွှတ်လိုက် ကြပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်၍ လက်အုပ် ချီကာ ထိုင်နေကြ လေသည်။ ထိုစဉ်တွင် မဟာဝုံန် ဟောအုပ်အတွင်း၌ အညောင်းပြေ လမ်း လျှောက်နေသော လိစ္ဆဝိမင်းသား မဟာနာမ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုလက် အုပ်ချီလျက် တိတ်ဆိတ်စွာ ထိုင်နေကြသော ထို လိစ္ဆဝီ မင်းသားတို့ကို

၁။ နေ့လယ်ခင်း၌ ဖလသမာပတ် ဝင်စား၍ နေခြင်းကို နေ့သန့်စင်ခြင်းဟု ဆိုပါသည်။ (ဒီဃ ဝိဘာဝရဲ့ နီသိဒီ)

http://www.dhammadownload.com

တွေ့မြင်၍ 'လိစ္ဆဝီ [illegible]ဘွားတဲ့ ကြီးပွားကြအုံးမှာပဲ၊ လိစ္ဆဝီမင်း သားတွေ [illegible]ဘဲ့ ကြီးပွားကြအုံးမှာပဲ့' ဟု ဝမ်းမြောက်စကားကို မြွက်ဆို၏။

"မဟာနာမ်၊ သင်သည် အဘယ့်ကြောင့် ဝမ်းမြောက် စကားကို မြွက်ဆို ဘိုသနည်း" ဟု ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက မေးတော်မူ၏။

"အရှင် ဘုရား ဤ လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည် ကြမ်းတမ်းသူ၊ ခက်ထန်သူ၊ မာန်ပြင်းထန်၍ကြီးပွားမှုကင်းသူများ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုး တို့၌ လက်ဆောင်ပေးသော ကြံ၊ ဆီးသီး၊ မုန့်၊ နှမ်း စသည်တို့ကို လုယက်စားသောက်ပါသည်။ အမျိုးသမီး ကြီးငယ်တို့ကိုနာက်မှလိုက်၍ ကန် ကျောက်တက်ပါသည်။ ယခု မြတ်စွာဘုရားကို လက်အုပ်ချီလျက် တိတ်ဆိတ်စွာနေကြသော ထိုမင်းသားငယ်တို့ကို တွေ့မြင် ရသောကြောင့် ဝမ်း မြောက်စကားကို တပည့်တော်မြွက်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မဟာနာမ်က ယင်းသို့ဖြေကြားသောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက အောက် ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

"မဟာနာမ် အဘိသိက်ခံသော မင်းပင်ဖြစ်စေ၊ ဖခင်၏ အရိုက် အရာကို ဆက်ခံသော နယ်စားပင်ဖြစ်စေ၊ စစ်တပ်၏အကြီးအကဲ စစ် သူကြီးပင်ဖြစ်စေ၊ ရွာသူကြီးပင်ဖြစ်စေ ထိုအရာမျိုးတို့၌ ယုံးကုဆိုင်ရာ ကိစ္စကို အစိုးရသော သူပင် ဖြစ်စေ၊ အကြင် တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူ အား ငါးပါးသောတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသူအား ကြီးပွားခြင်းကို သာမျှော်လင့်အပ်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကိုမမျှော်လင့်အပ်။ အဘယ် ငါးပါး တို့နည်း ဆိုဘသင့်-

မဟာနာမ် အဘယ်တရော့ ငါးပါးတို့နည်းဆိုသော်-

ဤဒေသ၌ဤအမျိုးကောင်းသားသည်လက်ရုံးအားဖြင့် ခွန်းဒီးဒီး ကျစေအောင် လုံ့ဝီရိကြိုးကုတ် အားထုတ်စုဆောင်းရရသော ပစ္စည်းဥစ္စာ တို့ဖြင့်-

(၁) မိဘနှစ်ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊

(၂) သားမယားကျေးကျွန်၊ အလုပ်သမားတို့ကိုလည်း ကောင်း၊

၁။ အပါနုဘာတိ [illegible]ဘိုဂဲသိဝါ၊ မာနုထန္ဓါ-အဋ္ဌကထာ။ (သဒ္ဒတ္ထကို ပါဠိပညာရှင်တို့ [illegible]လာဖော်ထုတ်ရန်ရှိပါသည်။)

၂။ ဝိတရာ ဒတ္တာ ဇေတ္တာ ဘုဥ္ဇတိတိပေဿုနိကော၊ ရဇ္ဇံ ဘုဥ္ဇတိတိ ရံဇီကော-အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) မိမိလယ်ယာလုပ်ငန်း၏ အနီးပတ်ပန်းကျင်မှ လယ်ဆမား မြေတိုင်းစာရေးတို့ကို လည်းကောင်း၊
(၄) မိရိုးဖလာ ပူဇော်ပသမြဲဖြစ်သော နတ်တို့ကိုလည်းကောင်း
(၅) သမဏ၊ ဗြဟ္မဏ (ဟုခေါ်သော သူတော်သူမြတ်) တို့ကို လည်းကောင်း၊

အရိုအသေပြု၏။ အလေးပြု၏။ မြတ်နိုးမ်၏။ ပူဇော်၏။ ဤသို့ ရှိသေခြင်း၊ လေးစားခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်းပြုမှုကို ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုအမျိုးကောင်းသားကို "ကြာမြင့်စွာအသက်ရှည်ပါစေ၊ ကြာမြင့်စွာ အာယက်ကိုစောက်ရှောက်နိုင်ပါစေ" ဟူ၍ ကောင်းသောစိတ်ဖြင့် ကူညီစောင့်မကြကုန်၏။ ဤသို့ကူညီစောင့်မခြင်း ခံရသော အမျိုးကောင်းသားအား ကြီးပွားခြင်းကို သာမမျှော်လင့်အပ်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမျှော်လင့်အပ်"

၉။ ပထမ ဝုဏ္ဏပဗ္ဗဇိတသုတ်

တွေ့ရခဲသော တောထွက်ရဟန်း ငါးမျိုး

၅၉။ ၀။ သိမ်မွေ့သော ဗာတောထွက်ရဟန်း။
၂။ အသွင်အပြင်နှင့်ပြည့်စုံသောတောထွက်ရဟန်း၊
၃။ အကျင့်အမြင် ဗဟုသုတနှင့်ပြည့်စုံသော တောထွက် ရဟန်း၊
၄။ တရားဟောတတ်သော ဓံတောထွက်ရဟန်း၊
၅။ ဝိနည်းကိုဆောင်သော တောထွက်ရဟန်း—

ဟူသော တောထွက်ရဟန်း ငါးမျိုးတို့ကို တွေ့မြင်ရန်မလွယ်ဟုဟော ကြားပါသည်။

၆၀။ ဒုတိယစုဏ္ဏပဗ္ဗဇိတသုတ်၌—
၁။ ဆိုဆုံးမလွယ်သော တောထွက်ရဟန်း၊
၂။ ကောင်းသော အယူကို ယူတတ်သော တောထွက် ရဟန်း၊

၁။ နိပ္ပဏ္ဏောတိ သဒ္ဒတ္ထော သုခုမ ကဉ္ဇရဏ္ဍည။ (အဋ္ဌကထာ)

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဆုံးမစကားကို ရိုသေလေးစားစွာ လက်ခံသောစေတနာထွက် ရဟန်း၊
၄။ တရားဟောတတ်သော စေတနာထွက်ရဟန်း၊
၅။ ဝိနည်းကို ဆောင်တတ်မှီသော စေတနာထွက်ရဟန်း—
ဟူ၍သာ စေတနာထွက်ရဟန်း ငါးမျိုးကိုလည်း တွေ့ရှိရန်မလွယ်ကူဟု ဟောကြားပါသည်။

၇၊ သညာဝဂ်

၁။ ပထမသညာသုတ်

ပွားများရမည့် သညာငါးပါး

၆၁။ ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့လာပွားများလျှင် အကျိုးအာနိသင် ကြီးမား၍ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် သက်ဝင်နိုင်သော သညာ ငါးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ—

၁။ ကိုယ်သည် မဟုတ်ဟူရှုခြင်း —အသုဘသညာ၊
၂။ ဆေးခြင်းသဘောကိုရှုမှတ်ခြင်း-မရဏသညာ၊
၃။ ကာမဂုဏ်ငါးပါး၏အပြစ်ကို ရှုခြင်း-အာဒီနဝသညာ၊
၄။ အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟူရှုခြင်း --အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ။
၅။ တစ်လောကလုံး၌ ဧမ့်လျော်ဖွယ်ရှိဟု နှုမှတ်ခြင်း သင်္ခါရတရားအားလုံးတို့ သညာ -- တို့ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆၂။ ဒုတိယသညာသုတ်၌—
၁။ မမြဲဟုရှုခြင်း-အနိစ္စသညာ၊
၂။ အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုခြင်း-အနတ္တသညာ၊
၃။ သေခြင်းသဘောကို ရှုခြင်း-မရဏသညာ၊
၄။ အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုခြင်း—အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ၊

http://www.dhammadownload.com

၅။ တစ်ဖန်လောကလုံးဌဲ့ မေ့.လျော်ဖွယ် မရှိဟု ရှုခြင်း -သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်တိသည်။

ဟူသော သည်ဘ ငါးပါးသည်လည်း ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့လာပွားများလျှင် အာကျိုးအာနိသင်ကြီးမားဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် သက်ဝင်ဆိုက်ရောက်နိုင်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ ပထမ စုံစိုသုတ်

အရိယာတို့၏ ကြီးပွားဖြင်းငါးပါး

၆၃။ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာဟူသော ကြီးပွားကြောင်းတရားငါးပါးတို့ဖြင့် ကြီးပွားသော အရိယာသာဝကသည် အရိယာတို့၏ ကြီးပွားခြင်းဖြင့် ကြီးပွားသူဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆၄။ ဒုတိယ စုံစုသုတ်၌ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာဟူသော ကြီးပွားကြောင်းတရား ငါးပါးတို့ဖြင့် ကြီးပွားသော အရိယာသာဝကသည် အရိယာတို့၏ ကြီးပွားခြင်းဖြင့် ကြီးပွားသူ ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ သာကစ္ဆာသုတ်

ဆွေးနွေးထိုက်သော ရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး

၆၅။ ဤသာသနာ၌ အကြင်ရဟန်းသည်-

၁။ ကိုယ်တိုင်သီလနှင့်ပြည့်စုံပြီး၊ သီလပြည့်စုံမှုနှင့် စပ်၍မေးလျှောသော်ပြဿနာကိုလည်း ဖြေတတ်၏။

၂။ ကိုယ်တိုင် သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံပြီး၊ သမာဓိပြည့်စုံမှုနှင့် စပ်၍မေးလျှောသောပြဿနာကိုလည်း ဖြေဘတ်၏။

၃။ ကိုယ်တိုင် ပညာနှင့် ပြည့်စုံပြီး၊ ပညာပြည့်စုံမှုနှင့် စပ်၍မေးလျှောသော ပြဿနာကိုလည်း ဖြေတတ်၏။

၄။ ကိုယ်တိုင် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့် ပြည့်စုံပြီး၊ ဝိမုတ္တိပြည့်စုံမှုနှင့် စပ်၍ မေးလျှောသော ပြဿနာကိုလည်း ဖြေဆိုတတ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ကိုယ်တိုင် လွတ်မြောက်မှုကို ဆင်ခြင် သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ် အမြင်နှင့်ပြည့်စုံပြီး ထိုဉာဏ်အမြင်နှင့် စပ်၍ မေးလာလေသော ပြဿနာကိုသော်လည်း ဖြေဆိုတတ်၏။

ထိုရဟန်းသည် လိပ်ငါးသုံးဖေါ်တို့ ဆွေးနွေးထိုက်သူ ဖြစ်၏ဟု ဓဟာကြွေးပါသည်။

၆။ ဘာဒိဝသုတ်၌ ကိုယ်တိုင် သိလနှင့် ပြည့်စုံ၍ သိလပြည့်စုံရာနှင့်စပ်၍ မေးလာသည့် ပြဿနာကိုလည်း ဖြေကြားနိုင်ခြင်း စသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် အတူထက် အသက်ဘမ့်ခြင်း (အတူတကွနေခြင်း)၌ ထိုက်၏ဟု ဟောကြွေးပါသည်။

၇။ ပထမ ကုဋိပါဒသုတ်

၇၃ပါဒ် လေးပါးကို ပွားများသူ

၆၇။ အကြင်ဘိက္ခုဟာဘိက္ခုနီသည်-

၁။ ဆန္ဒပြဋ္ဌာန်းသော သမာဓိ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

၂။ ဝီရိယ ပြဋ္ဌာန်းသော သမာဓိ၊ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

၃။ စိတ်ပြဋ္ဌာန်းသော သမာဓိ၊ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

၄။ ပညာ(ဝီမံသ)ပြဋ္ဌာန်းသော သမာဓိ၊ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

၁။ အလုံသာဇီနဝါဘိ ဘဇိဝါယ ပယုတ္တော။ သာဇီဝေါတိပဋိပုဿနဒ္ဓေဝ ပဋိဝိသဇ္ဇနဋ္ဌေ=အနုလောမော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် မိမိမသိသော တရားကို တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့အား မေးခြင်း၊ တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့ကား မသိမျှ မေးသော တရားကို မိမိသိ ပြောခြင်း အားဖြင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် အတူတကွ နေရန် သင့်တော်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ ၇၃ပါဒ-ပြီးမြောက်မှု၏ အခြေခံဖြစ်သော တရား။

http://www.dhammadownload.com

(၅) လွန်ကဲသော ဝီရိယကို ပွားများ၏။

ထို ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရလိမ့်မည်။ စံလမ်းမှ ဥပါဒါန် ကြွင်းကျန်နေသေးလျှင်လည်း အနာဂါမိဖိုလ်ကို ရလိမ့်မည်။ ဤနှစ်ပါးသော အကျိုးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို မုချ ရလိမ့်မည်ဟုဒေသနာတော်၏ ဟူ၍ ဟောကြားပါ၏။

၆၈။ ဒုတိယဣဒ္ဓိပါဒသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သမ္မာသမ္ဗောဓိညာဏ်ကို မခုမိ ဘုရားလောင်း (ဗောဓိသတ္တ) ဘဝခဲ့စဉ်အခါင်ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးနှင့်လွန်ကဲသောဝီရိယတို့ကို ပွားများခဲ့သည်။ ယင်းသို့ပွားများခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း ဣဒ္ဓိဝိဓ ဉာဏ်အစား အာသဝက္ခယ ဉာဏ်အဆုံး ရှိသော အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မိန့်ကြားပါသည်။

၉။ နိဗ္ဗိဒါသုတ်

ငြီးငွေ့မှု ဖြစ်စေနိုင်သော တရားငါးပါး

၆၉။ (၁) ကိုယ်၌းတင့်ဟယ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း၊
(၂) အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ်ခြင်း၊
(၃) တစ်ဒေသကလုံး၌ မွေ့လျော်ဖွယ်မရှိဟု ရှုမှတ်ခြင်း၊
(၄) သင်္ခါရတရား အားလုံးတို့၌ တည်မြဲမှုကို အဖန်ဖန် ရှုခြင်း၊
(၅) မိမိ စိတ်သန္တာန်၌ မမျှော်သည့်စွဲမြဲစွာထားရှိခြင်း၊

ဟူသော တရားငါးပါးကို ကြိမ်ဖန်များစွာလေ့လာပွားများလျှင် စင်စစ်ဝဋ်၌ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်း၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်း၊ ကိလေသာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ အထူးသိခြင်း၊ အမှန်ကို မြင်ခြင်း၊ ဒုက္ခငြိမ်း အခြင်း ဥလို့ဌါ ဖြစ်ပေ၏ဟုဗုဒ္ဓဟောကြားပါသည်။

၇၀။ အာသဝက္ခယသုတ်၌ အထက်သုတ်ပါ တရားများကိုပွား များလျှင်အာသဝေါတရားကုန်ခန်းခြင်းငှာဖြစ်၏ဟုဗုဒ္ဓဟောကြားပါသည်။

၈။ ယောဓာဇီဝဝဂ်

၁။ ပထမ စေတောမုဒိတ္တိဖလသုတ်

စေတောဝိမုတ္တိသို့ရောက်စေနိုင်သော တရားငါးပါး

၇၁။ ကိုယ်၌ မဟာဘယ်မှုကို အဖန်ဖန် ရှုခြင်းစသော တရား ငါးပါးသည် စေတောဝိမုတ္တိနှင့် ပညာဝိမုတ္တိ ဟူသောအကျိုးနှစ်ပါး

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ထိုအကျိုးနှစ်ပါးသို့ ဆိုက်ရောက်ခံသော ရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာဟူသော တံခါးကျည်ကို ဖယ်ချပြီးသူမည်၏။ ဇာတိ သံသရာဟူသော ကျုံးကို ဖျက်ပြီးသူ မည်၏။ တဏှာဟူသော တံခါးတိုင်ကို နုတ်ပြီးသူမည်၏။ သြဃမဟာဂိုဃ သံသယာဇဉ်ငါးပါးဟူသော တံခါးရွက်ကို ခွာချပြီးသူ မည်၏။ ငါဟူသော မာနကိုပယ်ပြီးဖြစ်၍ ချအပ်သော အလံရှိသော ချအပ်သောဝန်ထုပ်ရှိသော၊ ဝဋ်ဒုက္ခနှင့် ကင်းလွတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၂။ ဒုတိယစေတော ဝိမုတ္တိဖ သုတ်၌-

(၁) မမြဲခြင်းသဘောကိုရှုမှတ်မှု- အနိစ္စသညာ၊
(၂) မမြဲသော တရား၌ ဆင်းရဲဟုရှုမှတ်မှု-ဒုက္ခသညာ၊
(၃) ဆင်းရဲသော တရား၌ ဘတ္တာ မဟုတ်ဟု ရှုမှုယ်မှု- အနတ္တသညာ၊
(၄) ကိလေသာ ပယ်ခြင်းကို ရှုမှတ်မှု ပဟာနသညာ။
(၅) တပ်မက်မှုကင်းသောအားဖြင့်ရှုမှတ်မှု-ဝိရာဂသညာ

ဟူသောသညာငါးပါးကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ထပ်လောင်း ပွားများလျှင် စေတောဝိမုတ္တိနှင့် ပညာဝိမုတ္တိဟူသောအကျိုးအာနိသင် နှစ်ပါးကို ရရှိနိုင်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ ပထမ စမ္မဝိဟာရိသုတ်

တရားဖြင့်နေလေ့ရှိသူနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ငါးမျိုး

၃၇။ "ဘရှင်ဘုရား တရားနှင့်ယှဉ်လျက် ရှိသူ၊ တရားဖြင့်ဒုနလေ့ ရှိသူဟုဆိုရာ၌အဘယ်မျှဖြင့် တရားနှင့်နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်ပါသနည်း" ဟု ရဟန်းတစ်ပါးက မေးလျှောက်၏။ထိုအခမေးကိုမြတ်စွာဘုရားကအောက်ပါ အတိုင်း ဖြေကြားတော်မူ၏။

၁။ ဘဝဒိဋ္ဌိဝိဘဝဒိဋ္ဌိများ ထပ်တလဲလဲဖြစ်ကာ ဘုံသုံးပါးဉီကျင်လည်နေရခြင်းကို 'ဇာတိသံသာရ-ဇာတိသံသရာ' ဟုခေါ်သည်။ တရားကိုယ်အားဖြင့် ဘဝသစ်များဖြစ်လာခြင်း ဖန်ဘီးပေါ်သောကဲ့သို့ အကဲ့သို့လိုက် 'ကမ္မာဘိသင်္ခါရ' ပင်ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၁) ဤသာသနာ၌ ရဟန်းတစ်ပါးသည် သုတ္တ၊ ဂေယျ၊ ဝေယျာ
ကရဏ၊ ဂါထာ၊ ဥဒါန်၊ ဣတိဝုတ္တက၊ ဇာတက အဗ္ဘုတဓမ္မ
ဝေဒလ္လဟူသောတရားကို သင်ယူ၏။ ထိုရဟန်းသည် ကဲ့တရား
ကို သင်ယူမှုဖြင့် နေ့ရက်အခါနှင့်ကို ကုန်လွန်စေ၏။ တစ်ပါးတည်း
ကိန်းအောင်းမှုကို စွန့်လွှတ်ရ၏။ မိမိအတွင်းသန္တာန်၌ စိတ်အေး
ငြိမ်းမှုကို (ရရှိရန်) အားမထုတ်။ ဤရဟန်းကို 'သင်ယူမှုမျှားသူ'
ဟုသာ ဆိုအပ်၏။ တရားဖြင့် နေလေ့ရှိသူဟု မဆိုအပ်။

(၂) ရဟန်းတစ်ပါးသည် မိမိကြားနာ သင်ယူထားသည့် တရားကို
အကျယ်အားဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား ဟောပြော၏။ ထိုရဟန်းသည်
တရားဟောပြောမှုဖြင့်သာ နေ့ရက်အခါနှင့်ကို ကုန်လွန်စေ၏။
တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းမှုကို စွန့်လွှတ်၏။ မိမိအတွင်း
သန္တာန်၌ စိတ်အေးငြိမ်းမှုကို (ရရှိရန်) အားမထုတ်။ ဤရဟန်း
ကို 'တရားဟောမှုမျှားသူ' ဟုသာ ဆိုအပ်၏။ 'တရားဖြင့် နေလေ့
ရှိသူ' ဟု မဆိုအပ်။

(၃) ရဟန်းတစ်ပါးသည် မိမိကြားနာသင်ယူထားသည့် တရားကို
အကျယ်အားဖြင့် ရွတ်အံကျက်မှတ်ခြင်းပြု၏။ ထိုရဟန်းသည် ထို
ရွတ်အံ ကျက်မှတ်မှုဖြင့်သာ နေ့ရက် အခါနှင့်ကို ကုန်လွန်စေ၏။
တစ်ပါးသောကိန်းအောင်းမှုကိုစွန့်လွှတ်၏။ မိမိအတွင်းသန္တာန်၌
စိတ်အေးငြိမ်းမှုကို (ရရှိရန်) အားမထုတ်။ ဤရဟန်းကို 'ရွတ်အံ
ကျက်မှတ်ခြင်းမျှားသူ' ဟုသာ ဆိုအပ်၏။ 'တရားဖြင့် နေလေ့
ရှိသူ' ဟု မဆိုအပ်။

(၄) ရဟန်းတစ်ပါးသည် မိမိကြားနာသင်ယူထားသည့် တရားကို
စိတ်ဖြင့်အဖန်ဖန် ကြံစည်စဉ်းစား၏။ စိတ်ဖြင့်အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်
၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုတရားကို ကြံစည်ခြင်းဖြင့် နေ့ရက်ကို ကုန်
လွန်စေ၏။ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းမှုကို စွန့်လွှတ်၏။ မိမိ
အတွင်းသန္တာန်၌ စိတ်အေးငြိမ်းမှုကို (ရရှိရန်) အားမထုတ်။ ဤ

၁။ သုတ္တ ဂေယျ အစရှိသည့် အမည်ကိုးပါးမှာ 'ဗုဒ္ဓဝစန'ခေါ်တရားတော်၏
အင်္ဂါကိုးပါး ဖြစ်သည်။
၂။ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်းကို 'ကြံ့ခိုင်မှုမျှားသူ' ဟုသာ ဆိုအပ်၏။ 'တရားဖြင့် နေလေ့ ရှိလူ' ဟု မဆိုအပ်။

(၅) ရဟန်းတစ်ပါးသည်ကား သုတ္တ၊ ဂေယျ အစရှိသော တရားကို သင်ယူ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုတရားကို သင်ယူမှုဖြင့် နေ့ရက် ထာခိုင်းကို မကုန်လွန်စေ။ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းမှုကို မစွန့်လွှတ်။ ဗိမိ ဒုတိယတွင်းသန္ဓာန်ဌိစိတ်ငြိမ်းအေးမှုကို(ရရှိခန့်)အားထုတ်၏။ ဤရဟန်းကို 'တရားဖြင့် နေ့လေ့ရှိသူ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ဗုဒ္ဓသည် ပုဂ္ဂိုလ်ငါးမျိုးကို ဟောကြားပြီးနောက် ထိုရဟန်းအားအောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်ကို မြွက်ကြားတော်မူသည်-

"ရဟန်း၊ ငါသည် သင်ယူခြင်းမျှားသူကိုလည်း ဟောပြီးပြီ။ ဟောပြောခြင်းမျှားသူကိုလည်း ဟောပြီးပြီ၊ ရွတ်အံကျက်မှတ်ခြင်းမျှားသူကိုလည်း ဟောပြီးပြီ။ ကြံစည်ခြင်းမျှားသူကိုလည်း ဟောပြီးပြီ၊ တရားဖြင့် နေ့လေ့ရှိသူကိုလည်း ဟောပြီးပြီ။ တပည့်တို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားသော တပည့်တို့အား သနားထောက်ထားသော ဆရာသည် ပြုသင့်ပြုထိုက်သည့် အမှုကို သင်တို့အတွက် ငါပြုပြီးပြီ။ ရဟန်း၊ ဤသစ်ပင်ရင်းတို့ သည်ရှိကုန်၏၊ ဤဆိတ်ငြိမ်ဝေသာ ကျောင်းတိုက်သည်ရှိကုန်၏။ ရဟန်း၊ သင်တို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရွတ်မှတ်ကြကုန်လော။ မေ့မေ့လျော့လျော့ မနေကြကုန်လင့်၊ နောင်အခါကျမှ နှလုံးမသာဖွယ် မဖြစ်ကြကုန်လင့်။ ဤကား ငါတို့၏ သတိပေး ဆုံးမဖျက်ပေးတည်း"

၃၄။ ဒုတိယ ဓမ္မဝိဟာရီသုတ်၌- သုတ္တ၊ ဂေယျ အစရှိသော ပရိယတ်ကို သင်ယူခြင်း၊ သင်ယူအပ်သော တရားကို သူတစ်ပါးတို့အား ဟောပြောခြင်း၊ ရွတ်အံကျက်မှတ်ခြင်း၊ ကြံစည်စဉ်းစားခြင်းတို့ဖြင့်သော အခြိန်ကုန်ပြီး တရား၏ အနှစ်သဘောကို ထူးကဲနက်ရှိုင်းစွာ မသိသော ရဟန်းသည် 'တရားဖြင့် နေ့လေ့ရှိသူ' မမည်။ တရား၏အနှစ်သဘောကို ထူးကဲနက်ရှိုင်းစွာ သိမြင်သော ရဟန်းသည်သာ 'တရားဖြင့်နေ့လေ့ရှိသူ' မည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ပထမ ယောဒၶာဇီဝသုတ်

စပ်သူရဟန်းကြီးနှင့် ရဟန်းငါးရာတို့

၂၅။ ဓလောကဒ္ဓ် စစ်သူရဲ့ ငါးမျိုးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ရန်သူစစ်ဘက်၏ ဗုန်းမှုန်ထူကြီးကိုမြင်ခဲ့ဖြင့် ဒုက်ဆုတ် သော စစ်သူရဲ့။

(၂) ရန်သူစစ်ဘက်၏ အာလံဆိပ်ဖျားကိုမြင်ရုံဖြင့် ဒုက်ဆုပ် သော စစ်သူရဲ့။

(၃) ရန်သူစစ်ဘက်၏ အသံကိုကြားရုံဖြင့် ဒုက်ဆုတ်ဓသော စစ်သူရဲ့

(၄) ရန်သူစစ်တပ်၏ တိုက်ခိုက်မှုဒဏ်ခြင်း ပျက်စီးသွားဓသော စစ်သူရဲ့။

(၅) ရန်သူစစ်ဘက်၏ တိုက်ခိုက်မှုကို တွန်းလှန်၍ စစ်မြေပြင်ကို ငမြင်မြင်စွာ သိမ်းပိုက်ဓသော စစ်သူရဲ့ ကဲ့ဖြစ်သည်။

သာသနာတော်၌လည်း စစ်သူရဲငါးမျိုးနှင့်တူဓသော ရဟန်းငါးမျိုး ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) "ဤသည်ဓသော ရွာနိဂုံး၌ အလွန် လှပဓသော မိန်းမ တစ်ယောက် ရှိသတဲ့" ဟူ၍ သတင်းကြား ရုံဖြင့် အကျင့်မြဟ်ကို ထိန်းမထား နိုင်ဓတာ့ဘဲ လူထွက်သွားဓသော ရဟန်း။

(၂) အလွန်လှပဓသော မိန်းမတစ်ယောက်ကို မြင်ရုံဖြင့် လူထွက် သွားဓသော ရဟန်း။

(၃) ဆိတ်ငြိမ်ရာနေထိုင်နေစဉ် မိန်းမတစ်ယောက်သည် သူ့အနား သို့ လာ၍ ပြုံးရယ် ကျီစယ်ခြင်း ပြုဓသော်ငြား လူထွက် သွားသော ရဟန်း။

(၄) ဆိတ်ငြိမ်ဓသာနေရာ၌ မိန်းမတစ်ယောက်သည် သူ့အနား သို့ လာရောက်၍ ပူးပူးကပ်ကပ် ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် လူယုတ်မာဓဓသော ရဟန်း။

(၅) ဆိတ်ငြိမ်ဓသာနေရာ၌နေစဉ် မိန်းမတစ်ယောက်သည် သူ့ အနားသို့ လာ၍ ပူးပူးကပ်ကပ် ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း

http://www.dhammadownload.com

ပြုစေကာမူ ထိုမိန်းမလက်မှ လွတ်ကောင်ရုန်းပြီး သွားလိုရာ အရပ်သို့ ထွက်ခွာ သွားသော ရဟန်း-တို့ဖြစ်ယည်!

ဤ ငါးမျိုးသော ရဟန်းတို့တွင် ပဉ္စမမြောက် ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်သောနေရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို ရှုမှတ်ကာ မိမိစိတ်ကို နီဝရဏ ငါးပါးတို့မှ ကင်းကွာစေပြီး ပထမဈာန် အစရှိသော ဈာန်လေးပါးကို ငင်စား၍ နေ၏။ ထို့နောက် ဈာန်၏အစွမ်းအားဖြင့် တည်ငြိမ်သောစိတ်ကို အာသဝေါတို့ ယဉ်ကပ်သို့ ရှုးရှုတ်စေ၏။ ထို့ရဟန်းသည် ဒုက္ခ အစရှိသော သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်၍ အာသဝေါတရားတို့မှ ကင်းလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ဤရဟန်းကား စစ်မြေပြင်ကို ငေအာင်မြင်စွာ သိမ်းပိုက်နိုင်သော စစ်သူရဲနှင့် တူပေသည်-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ဒုတိယ ယောဓဇီဝသုတ်

စစ်သူရဲငါးမျိုးနှင့် (တစ်နည်း) ရဟန်းငါးမျိုး

၃၆။ လောကဌ် စစ်သူရဲ ငါးမျိုးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) စစ်သူရဲတစ်ယောက်သည် လက်နက်စုံကိုင်လျက် စစ်မြေပြင်သို့ ယုတ်၍တိုက်၏။ သို့သော် ရန်သူ့လက်နက် ထိမှန်၍ ကျဆုံးသွား၏။

(၂) စစ်သူရဲတစ်ယောက်သည် လက်နက်စုံကာ စစ်မြေပြင်သို့ ထွက်၍တိုက်၏။ ဒဏ်ရာရသဖြင့် သူ့ရဲဘော်များက ပြန်ခေါ်လာပြီး ဆေးမျိုးများထံ ပို့ဆောင်ကြ၏။ သို့သော် ဆေးမျိုးများထံ မရောက်မီ လမ်းမှာပင် ထိုစစ်သူရဲ သေဆုံးသွား၏။

(၃) စစ်သူရဲတစ်ယောက်သည် တိုက်ပွဲတွင် ဒဏ်ရာရ၍ ရဲဘော်များက ဆေးမျိုးများထံ ပို့လိုက်ကြသည်။ ဆေးမျိုးများက အစွမ်းကုန် ပြုစုကြသော်လည်း ထိုစစ်သူရဲ သေဆုံးသွား၏။

(၄) စစ်သူရဲတစ်ယောက်သည် တိုက်ပွဲတွင်ဒဏ်ရာရ၍ ဆေးမျိုးများထံ ပို့လိုက်ရာ ဆေးမျိုးများ၏ ပြုစုမှုကြောင့် ဒဏ်ရာပျောက်သွား၏။

http://www.dhammadownload.com

(၅) စစ်သူရဲတစ်ခယောက်ကား လက်နက်စုံလျက် စစ်မြေပြင်သို့ ထွက်၍ တိုက်ခိုက်ရာ ရန်သူတို့ကို နိုင်သဖြင့် စစ်မြေပြင်ကို အောင်မြင်စွာ သိမ်းပိုက်နိုင်လေသည်။

သာသနာတော်၌လည်း စစ်သူရဲငါးမျိုးနှင့်တူသည့် ရဟန်းငါးမျိုးရှိသည်၊ ၎င်းတို့မှာ-

၁။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ကိုယ်နှုတ်စိတ် သုံးပါးနှင့် မျက်စိ၊ နားစသော ကွန်ရွှေတို့ကို မစောင့်စည်းဘဲ ရွာနိုင်ုံးသို့ဆွမ်းခံဝင်သည်ရှိသော် မလုံမခြုံဝတ်ဆင်ထားသော မာတုဂါမကို မြင်၍ ရာဂစိတ် ထကြွလာသဖြင့် သိက္ခာမချဘဲ မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲ၏။

၂။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ဆွမ်းခံရင်း မလုံမခြုံဝတ်ဆင်ထားသော မာတုဂါမကို မြင်၍ ရာဂစိတ် ထကြွလာသည့်လူထွက်လို ကြောင်း သိတင်းသုံးဖော်တို့အား ပြောကြားရန် ကျောင်းသို့ ပြန်လာ၏။ သို့သော် ကျောင်းသို့ မရောက်မီ လမ်းမှာပင် သိက္ခာချ၍ လူထွက်၏။

၃။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ဆွမ်းခံရင်း မလုံမခြုံဝတ်ဆင်ထားသော မာတုဂါမကို မြင်၍ ရာဂစိတ် ထကြွလာသဖြင့် လူထွက်လိုကြောင်း သိတင်းသုံးဖော်တို့အား ပြောကြား၏။ သို့သော် သူသည် ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုပြ၍ ဆုံးမကြသော သိတင်းသုံးဖော်တို့၏စကားကို နားမထောင်ဘဲ လူထွက်၏။

၄။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ဆွမ်းခံရင်း မလုံမခြုံဝတ်ဆင်ထားသော မာတုဂါမကို မြင်၍ ရာဂစိတ် ထကြွလာသဖြင့် လူထွက်လိုကြောင်း သိတင်းသုံးဖော်တို့အား ပြောကြား၏။ သို့သော် သူသည် ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုပြ၍ လူမထွက်ဘဲ မနေနိုင်သည်။

၅။ ထိုရဟန်းတစ်ပါးသည် နံနက်ခင်းဦး၌ သင်္ကန်းကိုဝတ်ရုံ၍ သပိတ်သင့်နှင့် ယူဆောင်ပြီး ပုဏ္ဏားစ်ိမ သို့ပါးကို စောင့်ထိန်းလျက်နေစဉ်မှာသော်လည်း၊ မျက်စိနားစသော ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းလျက်၊ ရွာနိုင်ုံးသို့ ဆွမ်းခံဝင်၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုရဟန်းသည် အဆင်းကို မြင်သောအခါ အသံကို ကြားသောအခါစသည်တို့၌ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒစသော အကုသိုလ်တရားဆိုးများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် မျက်စိ နားစသောဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့ကို စောင့်ရှောက်၏။ မိုနှမ်းယောကျ်ားစသော နိမိတ်ပုံ၊ လက်ခြေအမူအရာစသော အသေးစိတ် အခြင်းအရာတို့ကို စွဲယူခြင်းမပြု။

ထိုရဟန်းသည်ဆုမ်းခံကိစ္စပြီးစီး၍ဆွမ်းခံရာမှပြန်လာသည်ရှိသော် ဆိတ်ငြိမ်သောနေရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုမှတ်၏။ နိဝရဏာ ငါးပါးတို့မှ မိမိစိတ်ကို စင်ကြယ်စေပြီး ပထမစျာန် အစရှိသော စျာန်လေးပါးကို ဝင်စား၍နေ၏။ ထို့နောက် စျာန်၏အစွမ်းဩဇာဖြင့် တည်ငြိမ်ခဲသာစိတ်၏ အာသဝကွယ်ဉာဏ်သို့ ဇရှ့ရှည်တတ်စေ၏။ ထိုအခါ ဒုက္ခ ဆင်ရှိသော သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်၍ အာသဝေါတရားတို့မှ ကင်းပယ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်မျက်မှောက်ပြုလေ၏။

ဤပဋိပဒါမြောက်ရဟန်းကား ဇန်သူကို တိုက်ခိုက်၍ စစ်မြေပြင်ကို ဆောင်မြင်စွာ သိမ်းပိုက်သော စစ်သူရဲနှင့် တူပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၇။ ပထမ အနာဂတဘယသုတ်

တောရကျောင်း ရဟန်းနှင့်အနာဂတ်ဘေးငါးပါး

၂၇။ တောရကျောင်း၌ တစ်ပါးတည်း နေသော ရဟန်းသည် (၁) 'မြွေကိုက်ခြင်း၊ ကင်းမြီးကောက်၊ ကင်းခြေများ ကိုက်ခြင်းကြောင့် ငါ့အားသေခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ဇ၊' ဟုဆင်ခြင်၍ မသေမီမရသေးသော တရားကိုရရှိရန် မမေ့မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

(၂) "ချော်လဲခြင်း၊ အစားအစာ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ သည်းခြေသလိပ်ပျက်ခြင်း၊ ဓလေ့ပြောင်ခြင်းတို့ကြောင့် ငါ့အားသေခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်၏ဟု ဆင်ခြင်၍ မသေမီ မရသေးသော တရားကိုရရှိရန် မမေ့မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၃) "ခြင်္သေ့သံ၊ သစ်၊ ကျား စသောသားရဲတိရစ္ဆာန်တို့ကိုက်ခြင်း ကြောင့် ငါ့အားဖေးသခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်၏" ဟုဆင်ခြင်၍မဖေသမီ မရဖေးသော်တရားကို ရရှိရန် မဖမ့်မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

(၄) "ကြမ်းကြုတ်ခသော သူခိုး၊ ဓားပြတို့ သတ်ခြင်းကြောင့် ငါ့အားဖေးသခြင်းသည်ဖြစ်နိုင်၏" ဟုဆင်ခြင်၍မဖေသမီမရဖေးသော်တရားကို ရရှိရန် မမေ့မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

(၅) ကြမ်းကြုတ်သောဘီလူးတို့သတ်ခြင်း ကြောင့်ငါ့အားဖေးသခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်၏" ဟုဆင်ခြင်၍ မသေမီ မမှန်းဖေသော်တရားကို ရရှိရန် မမေ့မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

ဤသို့တောကျောင်း၌ တစ်ပါးတည်း နေသော ရဟန်းသည် မကောက်လာဖေးသော အနာဂတ်ဘေး ငါးပါးတို့ကိုဆင်ခြင်တွေးမျော်ကျက် မရဖေးသော်တရားကို ရရှိရန်မဖမ့်မလျော့ အားထုတ်ရန်နေသင့်ပေသည်ဟု ဓဟာကြားပါသည်။

၈။ ဒုတိယအနာဂတဘယသုတ်

ရဟန်းတိုင်း ဆင်ခြင်သင့်သော အနာဂါတ်ဘေးငါးပါး

၂၈။ (၁) နုပျိုသောရဟန်းသည် အိုမင်းသောအခါ ဟူးကို ငါ့အားထုတ်နိုင်မည် မဟုတ်ဟုဆင်ခြင်၍မအိုသေးမီ မရသေးသော်တရားကို ရရှိရန် မမေ့မလျော့ ဖားထုတ်နေသင့်၏။

(၂) ကျန်းမာသောရဟန်းသည်ဖကျန်းမာသောအခါတရားကို ငါ့အားထုတ်နိုင်မည်မဟုတ်ဟု ဆင်ခြင်၍ အနာရောဂါမကမ်ရောက်မီမရသေးသော်တရားကို ရရှိရန် မဖမ့်မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

(၃) ဆွမ်းခံ၍အလွယ်တကူ ရနေသော ရဟန်းသည်ဆန်စပါးရှားပါး၍ ဆွမ်းခံရန်မလွယ်ကူသောအခါတရားကို ငါ့အားထုတ်နိုင်မည် မဟုတ် ဟုဆင်ခြင်၍ ဆွမ်းခံ၍ရလွယ်သောအခါနှင့် မရမသေးသော်တရားကို ရရှိရန်မမေ့မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

၁။ ဝါဠေဟိတိ ကက္ခဠေဟိ၊ မာဏာဝဓဝဟိတိ ဧစဒ္ဒရေဟိ အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

၄။ တိုင်းသူပြည်သားလူအများတို့ စည်းလုံး ညီညွတ်နေခြင်းဆိုသော ရဟန်းသည် ဘေဘုန်းမားပြုခြင်းတို့ ထက်ကြွယ်သောင်းကျန်းသောပါက တရားကိုငါအားတုတ်နိုင်မည်မဟုတ်'ဟုဆင်ခြင်၍ တိုင်းသူ ပြည်သားများ စည်းလုံးညီညွတ်စွာနေနိုင်သော ဆောင်တွင် မရေသေးသော ကုသိုလ်ရှိရန် မမေ့မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

၅။ သံဃာစည်းလုံးညီညွတ်ခြင်းဆိုသော ရဟန်းသည် "သံဃာ ကိုကြံးကွဲမှုဖြစ်ပေါ်လာပါက ထိုအကြောင်းကိုငါအားထုတ်နိုင်မည်မဟုတ်'ဟုဆင်ခြင်၍ သံဃာညီညွတ်နေစဉ်မရသေးသောတရားကိုရရှိရန် မမေ့မလျော့ အားထုတ်နေသင့်၏။

ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မထောက်လှမ်းခဲသေးသောအနာဂတ်ဘေးငါးပါးတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းတို့ဖြင့်လျှော်လျက် မရဘူးသော တရားကို ရရှိရန် မမေ့မလျော့ အားထုတ်နေသင့်ပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ တတိယအနာဂတဘယသုတ်

နောင်အခါဖြစ်ပေါ်လာမည့် အနာဂတ်ဘေးငါးပါး

၂၉။ ရဟန်းတို့၊ ယခု မဖြစ်သေးဘဲ နောင်တွင် ဖြစ်လာမည့် အနာဂတ်ဘေးငါးပါးတို့ကို သင်တို့ကြိုတင်သိထားရမည်။ သိထားပြီးလျှင် ယင်းတို့ကို ပယ်နှင်ခဲနှုံ့ အားထုတ်ရမည်။ ဖြစ်လာမည့် အနာဂတ်ဘေးငါးပါးဟူသော—

၁။ နောင်အခါ၌ ရဟန်းတို့သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်၊ မပွားများအပ်သော စိတ်၊ မပွားများအပ်သောသီလ၊ မပွားများအပ်သောပညာ ရှိသူဖြစ်ကြကုန်လျက် တစ်ပါးသောသူတို့ကို ပဋ္ဌင်းခံပေးကြပေလိမ့်မည်။ ထိုတပည့်တို့ကို လွန်မြတ်သောသီလ၊ သမာဓိ ပညာ၌။ (မ)။ အာဝ။ ဆိုးမနိုင်မည်မဟုပေ၊ တပည့်ကိုသည်သည်း မပွားများအပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသူ၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိသူမျှသာဖြစ်ကြလိမ့်မည်။ ထိုဟာပည့်တို့ကလည်း တစ်ပါးသော သူတို့ကို ပဋ္ဌင်းခံပေး ကြလိမ့်မည်။ ဆိုတပည့်တို့၏ တပည့်တို့သည်လည်း မပွားများအပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသူ၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိသူများသာ ဖြစ်ကြလိမ့်မည်။ ဤသို့လျှင် တရားပျက်ခြင်း

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့် ဝိနည်းပျက်ခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်။ ဝိနည်းပျက်ခြင်းကြောင့်လည်း တရားပျက်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၂) နောင်အခါ၌ ရဟန်းတို့သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသူ မပွားများအပ်သော သီလ၊ ပညာရှိသူများ ဖြစ်လျက် တစ်ပါးသောသူတို့အား နိဿရဏ်း ဟောကြလိမ့်မည်....ထိုဟောပြတ်တို့သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသူ၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိသူများ ဖြစ်ကြလိမ့်မည်....

(၃) နောင်အခါ၌ ရဟန်းတို့သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသူ၊ မပွားများအပ်သော သီလ၊ ပညာရှိသူများ ဖြစ်ကြလျက် အဘိဓမ္မကထာ၊ ဝေဒလ္လ ကထာကို ဟောပြောသည်ရှိသော် မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရားတို့သို့ သက်ရောက်သွားကာ၊ ထိုမှနဲ့ကို သိကြတော့မည် မဟုတ်၊ ဤသို့လျှင် တရားပျက်ခြင်းဖြင့် ဝိနည်းပျက်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဝိနည်းပျက်ခြင်းကြောင့် တရားပျက်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၄) နောင်အခါ၌ ရဟန်းတို့သည် မပွားများအပ်သောကိုယ်စိတ်ရှိသူ၊ မပွားများအပ်သော သီလ၊ ပညာရှိသူများ ဖြစ်ကြလျက် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားခဲ့သည့် နက်နဲသည်းနက်နဲကုန်၊ နက်နဲသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ရှိကုန်ကာ၊ လောကုတ္တရာမြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ ကင်းဆိတ်မှုနှင့်ယှဉ်ကုန်သော သုညတာနုဏာရားတို့ကို ဟောသည်ရှိသော် ထောင်ချွေ နာယူ

၁။ မိမိထံ၌ တပည့်အဖြစ်ဖြင့် မှီဝဲနေထိုင်ခွင့် ပေးခြင်းကို 'နိဿရဏ်ပေးခြင်း' ဟု ဆိုပါသည်။

၂။ သီလစသည်ဖြင့် ခြောက်သောတရားနှင့် စပ်သော စကားကို 'အဘိဓမ္မကထာ' ဟု ဆိုသည်။ အဘိဓမ္မာတော် ဖြစ်ဖွယ်ရာနှင့် စပ်သောစကားကို 'ဝေဒလ္လကထာ' ဟု ဆိုသည်။ [အဘိဓမ္မကထန္တိ သီလာဒီ ဆဗ္ဗိဓကထံ။ ဝေဒလ္လကထန္တိ ဝေပုလ္လိသံယုတ္တံ ဥဂ္ဂဟကာဒိ-အနုကထာ]

၃။ အပြစ်မဲ့၊ အပြစ်ရှာ၍ ကဲ့ရဲ့ရှက်ဖွယ် ဟောကြားခြင်းသည် မည်းညစ်သော တရားသို့ သက်ရောက်သည် ဖြည့်စွက်။ အစုံဖွဲ့သုံးမျိုးခြင်း ပုဂ္ဂိုလ်ကို ထိုမှတ်၊ ပြခြင်း၊ လောဘလာဘအတွက်ခန့် ဟော ပြောခြင်းသည်း မည်းညစ်သော တရားသို့ သက်ရောက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏ဟု မှတ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ကြမည်မဟုတ်၊ ဆန်းကြယ်သော အကွာထူ၊ ဆန်းကြယ်သောသဒ္ဒါ တို့ဖြင့် သားသနာပ တပည့်သာဝကတို့သည် ဖွဲ့ဆိုဟောကြားအပ်သော သုတ္တန်ဆိုင်ရာ ကဗျာ လင်္ကာတို့ကို ရွတ်ဖတ်အပ်သည် ရှိသော် ဂရုဟဒုက် နာယူကြလိမ့်မည်။ ဤသို့လျှင် တရားပျက်ခြင်းကြောင့် ဝိနည်းပျက်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဝိနည်းပျက်ခြင်းကြောင့် တရားပျက်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၅) နောင်အခါ ရဟန်းတို့သည် မပွားများအပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသူ၊ မပွားများအပ်သော ပညာရှိသူများ ဖြစ်ကြလိမ့်မည်။ မထေရ်ကြီးတို့သည် ပစ္စည်းငလေးပါး ပေါများရေးအတွက် အားထုတ်ကြလိမ့်မည်။ လျော့ရဲသော အကျင့်ရှိလျက် မရသေးသောတရားကို ရရှိရန် အားထုတ်ကြမည်မဟုတ်၊ ထိုမထေရ်ကြီးတို့၏ နောက်လိုက် တပည့်အပေါင်းသည်လည်း မထေရ်ကြီးများသို့သာ အတုလိုက်၍ ကျင့်ကြလိမ့်မည်၊ ဤသို့လျှင် တရားပျက်ခြင်းကြောင့် ဝိနည်းပျက်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဝိနည်း ပျက်ခြင်းကြောင့် တရားပျက်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

ရဟန်းတို့၊ ယခု မဖြစ်သေးဘဲ နောင်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ ဤငါးပါးသော ဘေးတို့ကိုသင်တို့ ကြိုတင်သိထားရမည်။ ကြိုတင်သိထားပြီး ထိုဘေးတို့ကို ပယ်နိုင်ရန် အားထုတ်ရမည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ စတုတ္ထ အနာဂတဘယသုတ်

နောင်အခါဖြစ်ပေါ်လာမည့် အနာဂတ်ဘေးငါးပါး (တစ်နည်း)

၈၀။ ရဟန်းတို့၊ ယာခုမဖြစ်သေးဘဲ နောင်တွင် ဖြစ်လာမည့် အနာဂတ်ဘေး ငါးပါးတို့ကို သင်တို့ကြိုတင်သိထားရမည်။ ကြိုတင်သိထားပြီး ဘေးတို့ကို ပယ်နိုင်ရန် အားထုတ်ရမည်။ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အနာဂတ် ဘေးငါးပါးတို့ကား—

(၁) နောင်အခါ ရဟန်းတို့သည် သင်္ကန်းတို့၌ ကောင်းသည်ကိုသာ အလိုရှိကြလိမ့်မည်။ ပုံသက္ကဋ်တင်ကို စွန့်ကြလိမ့်မည်။ ဓောရကျောင်းတို့ကိုစွန့်ကြလိမ့်မည်။ ရွာနိုဂုံး မင်းနေပြည်များသို့ ချဉ်းကပ်နေကြ

၁။ ကဝိကာ ကာဝေယျာ သုတ္တန္တာ- ကဗျာလင်္ကာဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားသော သုတ္တန်များဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

လိမ့်မည်။ သင်္ကန်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် မသင့်လျော်သော ရှားမီးခြင်း အမျိုးမျိုးသို့လည်း ရောက်ကြလိမ့်မည်။

၂။ နောင်အခါ၌ ရဟန်းတို့သည် ဆွမ်း၌ အားကိုးသော အလိုရှိကြလိမ့်မည်။ ပိဏ္ဍပါတ်ခံတင်ကို စွန့်ကြလိမ့်မည်။ တောကျောင်းတို့ကိုစွန့်ကြလိမ်မည်။ လျှာဖျားဖြင့် ကောင်းမွန်သောအရသာကို ရှာကုန်လျက် ရွာနိုင်ုံး မင်းနေပြည်မျှားသို့ ချဉ်းကပ်နေထိုင်ကြလိမ့်မည်။ ဆွမ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မသင့်လျော်သော ရှာမှီးခြင်းအမျိုးမျိုးသို့လည်း ရောက်ကြလိမ့်မည်။

၃။ နောင်ဓာခါ၌ ရဟန်းတို့သည် ကျောင်း၌ ကျောင်း ကိုသာ ဆလိုရှိကြလိမ့်မည်။ရက္ခမူဓုတင်ကို စွန့်ကြလိမ့်မည်။တောကျောင်းတို့ကို စွန့်ကြလိမ့်မည်။ ရွာနိုင်ုံး မင်းနေပြည်မျှားသို့ ချဉ်းကပ်နေထိုင်ကြလိမ့်မည်။ ကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မသင့်လျော်သော ရှာမှီးခြင်း အမျိုးမျိုးသို့လည်း ရောက်ကြလိမ့်မည်။

၄။ နောင်ဓာခါ၌ရဟန်းတို့သည် ဘိက္ခုနီ၊ သိက္ခာမနှံ၊ သာမဏေတို့နှင့် ရောရောယှက်ယှက် နေကြလိမ့်မည်။ ယိုသို့ ရောယှက်နေခြင်းကြောင့် သာသနာ၌ မဂ္ဂ၊ လျော်ခြင်း၊ ညစ်နွမ်းသော အာပတ်သို့ ရောက်ခြင်း၊ သိက္ခာချ၍ လူထွက်ခြင်းများ ဖြစ်လိမ့်မည်။

၅။ နောင်အခါ၌ ရဟန်းတို့သည် အရုံစောင့် သာမဏေတို့နှင့် ရောရောယှက်ယှက် နေကြလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ရောယှက် နေခြင်းကြောင့် ဆွမ်းစသောပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကိုသိမ်းဆည်း၍သုံးဆောင်ခြင်း ပြုကြလိမ့်မည်။ မြေကြီးနှင့် စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်၌ ရှန်ရင်း သောနိမိတ် ပြမှုကို ပြုကြလိမ့်မည်။[၁]

သင်တို့သည် ဤငါးမျိုးသော အနာဂတ်ဘေးတို့ကို ကြိုတင်သိထားပြီး ယင်းတို့ကို ပယ်နိုင်ရန် အားထုတ်ရမည်ဟု- ဟောကြားပါသည်။

၁။ မြေကြီးကို ကိုယ်တိုင်တူးသော ရဟန်းနှင့် ကျန်းစမ်းဟု သူတစ်ပါးကို ခိုင်းသော ရဟန်းသည် မြေကြီး၌ ရှန်ရင်းသော နိမိတ်ပြမှုကို ပြုသည်မည်၏။ မြက်သစ်ပင်တို့ကို ကိုယ်တိုင် ခုတ်ဖြတ်သော ရဟန်းနှင့် 'ခုတ်ဖြတ်စမ်း' ဟု သူတစ်ပါးကို ခိုင်းသော ရဟန်းသည် မြက်သစ်ပင်၌ ရှန်ရင်းသော နိမိတ်ကိုပြမှုကို ပြုသည်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၉။ ဃဏရဝဂ်

၁။ ရဇနီယသုတ်

စွဲကပ်ခြင်းစသည့် အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်း

၈၁။ စွဲမက်ဖွယ် အာရုံ၌ စွဲမက်ခြင်း၊ ပြစ်မှားဖွယ် အာရုံ၌ ပြစ်မှားခြင်း၊ ဇတ္တဝဖွယ် အာရုံ၌ ဇတ္တဝခြင်း၊ အမျက်ထွက်ဖွယ် အာရုံ၌ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ယစ်မူးဖွယ်အာရုံ၌ ယစ်မူးခြင်း ဟူသော [illegible] ပြည့်စုံသော မဂ္ဂင်ကြီး ရဟန်းသည် သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ချစ်ခင် ရိုသေခြင်းမခံရ၊ စွဲမက်ဖွယ်အာရုံ၌ မစွဲမက်ခြင်း စသော အင်္ဂါငါးပါး နှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ချစ်ခင် ရိုသေခြင်း ခံရ၏ဟု-ဟောကြားပါး၏။

၂။ ဝိတရာဂသုတ်

ရာဂကင်းခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်း၊

၈၂။ ရာဂမကင်းခြင်း၊ ဒေါသမကင်းခြင်း၊ မောဟမကင်းခြင်း၊ သူ့ကောင်ကို ခေါ်ဖျက်ခြင်း၊ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါဝါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော [illegible] သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ချစ်ခင်ရိုသေခြင်းမခံရ၊ သူတကင်းခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ချစ်ခင် ရိုသေခြင်း ခံရ၏ဟု-ဟောပါသည်။

၃။ ကုဟကသုတ်

အံ့ဩဖွယ်ပြုခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း၊

၈၃။ အံ့ဩဖွယ်ပြုခြင်း၊ မြောက်ယင်ဖွဲ့ပြောခြင်း၊ နိမိတ်ပြခြင်း၊ ဖိုနှိပ်ဖြောင့်ခြိုး[1] ရထားသော ပစ္စည်းဖြင့်မျှား၍ မရသားသော ပစ္စည်းကို ရှာခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မဂ္ဂင်ကြီးရဟန်းသည် သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ချစ်ခင်ရိုသေခြင်းကိုမခံရ။ အံ့ဩဖွယ်မပြုခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မဂ္ဂင်ကြီးရဟန်းသည်ကား သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ချစ်မင်ရိုသေခြင်းကို ခံရ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ မိမိဟာ၊ မလှလှအောင် အံ့ဩစရာလုပ်ပြခြင်း၊ မြောက်ပင့်ခြင်း၊ နိမိတ်ပြခြင်း၊ ဖိနှိပ်ဖောင့်ခြိုးဟူကုံ ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သီလဝန္တသုတ်

သီလခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်း

၈၄။ သီလရှိခြင်း၊ များသော အကြားအမြင် 'ဓမ္မသုတ' ရှိခြင်း၊ ပိပြင် ပြတ်သား ဇာတ်သင်္ခေသစကားရှိခြင်း၊ စွန့်ဖယ်လ ပါးကို ရရှိခြင်း၊ အာသဒဝါကင်းရာ ဖြစ်သည့် စေတောဝိမုတ္တိ ပညာဝိမုတ္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မက် ပြုခြင်းဟူသော အင်္ဂါဝါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဗဟုဿုတ မထေရ်ကြီး ဟုတ်နိုး ကာလ သီတင်းသုံးဖော်များ ချစ်ခင်လေးစားခြင်း ခံရ၏ ဟု ဟော ကြားသည်။

၅။ ထေရသုတ်

အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော မထေရ်၏ အင်္ဂါငါးပါး

၈၅။ ကြာမြင့်စွာက ရဟန်းပြုခဲ့သော မထေရ်ကြီး ဖြစ်ခြင်း၊ ထင်ရှား၍ များသောအခြံအရံ ရှိခြင်း၊ ပစ္စည်းလေးပါး ရပါများခြင်း၊ အကြားအမြင် များခြင်း၊ လွဲမှားသောအယူ၊ ဖလဝက်ပြန်သောအမြင်ရှိ၍ လူအများကို သူတော်ကောင်းတရားမှ ထုတ်ယူပြီး မသူတော်တရားမှ ထုတ်ယူပြီး သူတော်ကောင်းတရားဌာန် တည်စေခြင်း ယူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မထေရ်ကြီး ရဟန်းသည် နတ်နှင့်တကွသော လူတို့အား အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာခြင်းများကို ပြုတတ်ဟု ဟော ကြားသည်။

၆။ ပထမသေခသုတ်

သေခရဟန်းအား ဆုတ်ယုတ်စေသောတရားငါးပါး

၈၆။ အမှုသစ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊ စကားပြောများ မွေ့လျော်ခြင်း၊ အိပ်မှုန် မွေ့လျော်ခြင်း၊ သောပါးအားဖာ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊ ကာလ

http://www.dhammadownload.com

သားတို့မှလွတ်မြောက်သားစိတ်ကိုမဆင်ခြင်ခြင်းဟူသောတရားငါးပါးတို့သည် သေခရာဟန်းအား ဆုတ်ယုတ်မှုကို ဖြစ်စေကုန်၏။

အမှုသစ်၌ မေ့လျော့ခြင်း...ကုံလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သောစိတ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းဟူသော တရားငါးပါးတို့သည် သေခရာဟန်းအားတိုးတက်မှုကို ဖြစ်စေကုန်၏ဟု ဟောပါသည်။

၈၇။ ဒုတိယ သေခသုတ်၌-များသော ပြုဖွယ်ကိစ္စများရှိခြင်း၊ အနည်းငယ်မျှသော အလုပ်ဖြင့် အခြိုးကို ကုန်လွန်စေခြင်း၊ မလျော်ကပ်တော်သော ရောနှောမှုဖြင့် မဟန်းများလူများနှင့် ရောနှော၍နေခြင်း၊ ရွာထဲသို့ဝင်ပြီး မလွန်နေ့မြင့်မှ ထွက်ခွာခြင်း၊ ကိုလေသာတို့ကို အထူးခေါင်းပါးစေ၍ စိတ်ပွင့်လင်းရေးတရားတို့အား လျော်ကပ်တော်သော စကားတို့ကို လွယ်ကူစွာ ကြားနာခွင့် မရခြင်းဟူသော တရားငါးပါးတို့သည် သေခရာဟန်းအား ဆုတ်ယုတ်မှုကို ဖြစ်စေကုန်၏။

များသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ ရှိခြင်း....စိတ်ပွင့်လင်းရေး တရားတို့အား လျော်ကပ်တော်သော စကားတို့ကို လွယ်ကူစွာ ကြားနာခွင့်ရခြင်း ဟူသော တရားငါးပါးတို့သည် သေခ ရဟန်းအား တိုးတက်မှုကို ဖြစ်စေကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ဃကုဓဝဂ်

၁။ ပထမ သမ္ပဒါသုတ်

သမ္ပဒါတရားငါးပါး

၈၈။ ပြည့်စုံမှု 'သမ္ပဒါ' တို့သည် သဒ္ဓါပြည့်စုံမှု-သဒ္ဓါသမ္ပဒါ၊ သီလပြည့်စုံမှု-သီလသမ္ပဒါ၊ သုတ ပြည့်စုံမှု-သုတသမ္ပဒါ၊ စာဂပြည့်စုံမှု

၁။ သမထနှင့် ဝိပဿနာတို့သည် စိတ်ပွင့်လင်းရေး တရားများ ဖြစ်၏။ (၁) အဓိဋ္ဌာနကထာ-အလိုနည်းမှုနှင့်စပ်သော စကား၊ (၂) သန္နိဋ္ဌာနကထာ-ရောင့်ရဲမှုနှင့်စပ်သော စကား၊ (၃) ပရိဝေါကထာ=ကွဲလေသာကင်းဆိတ်မှုနှင့် ပတ်သက်စကား၊ (၄) အသံသဂ္ဂကထာ-မရောယှက်မှုနှင့်စပ်သောစကား၊ (၅) ဝိရိယာရမ္ဘကထာ-ဝီရိယစိုက်ထုတ်မှုနှင့်စပ်သော စကား၊ (၆) သီလကထာ-သီလနှင့် စပ်သောစကား၊ (၇) သမာဓိကထာ-သမာဓိနှင့် စပ်သောစကား၊ (၈) ပညာကထာ-ပညာနှင့်စပ်သောစကား၊ (၉) ဝိမုတ္တိကထာ လွတ်မြောက်မှုနှင့်စပ်သောစကား၊ (၁၀) ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ-လွတ်မြောက်မှုကိုသိမြင်သည့် ဆင်ခြင်ဉာဏ်နှင့်စပ်သော စကားတို့သည် စိတ်ပွင့်လင်းရေးအား လျော်ကပ်တော်သော စကားများ ဖြစ်ခဲ့ပသည်။

http://www.dhammadownload.com

စဂၢသမ္မဒါ၊ ပဲသဲပြည့်စုံမှု-ပညာသမ္မာဒါ ဟူ၍ ငါးပါး ရှိခြင်းဖြစ်သည်။

၃။ ဗျာကရဏသုတ်

အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားခြင်းငါးမျိုး

၅၃။ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရသည်ဟုကုတ်ဖော် ပြောကြားခြင်းသည်-
(၁) ဝံညာဒုံသည် သူ ဒတ္တ ဝဿဖြင့် ပြောကြားခြင်း၊
(၂) ယုဝဟမေသ အလိုဆို ရှိ၍ ပြောကြားခြင်း၊
(၃) ရွှေသွဂါသူ စိတ်ပျံလွှင့်သူဖြစ်၍ပြောကြားခြင်း၊
(၄) အထင်ကြီးမှု 'အဓိမာန' ဖြင့် ပြောကြားခြင်း-
(၅) မှန်ကန်သောအကြောင်းဖြင့် ပြောကြားခြင်း
ဟူ၍ ငါးပါးရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။

၄။ သုတဓရသုတ်

သုတကိုဆောင်ခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါး

၅၄။ (၁) နည်းသော ဂါထာရှိပြီးအပေါက်ရှိ အာမေဍိတ်ဆန္ဒဖြစ်သော်လည်း ပဗုတ်ပြီးပါးတို့ဖြင့်ဆောင်ရွက်လျှင် ပါဘူးဖြစ်ခြင်း၊
(၂) နည်းသောစာပေသဘောက်မှုရှိ၍ ဝမ်းစာရေးဖြင့်ကြစေကာဟူဖြစ်ခြင်း၊
(၃) နည်းသောအပိဓိကမှုရှိ၍နှိုးကြားမှုဖြင့်အစဉ် ကြောင့်ကြစိုက်သူ ဖြစ်ခြင်း၊
(၄) များသောအကြားအမြင် 'ဗဟုသုဘ' ရှိ၍ပရိယတ္တိသုတကို ဒေသကျက် ဆောင်ရွက်ထားသူဖြစ်ခြင်း၊
(၅). ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခဲ့လွတ်မြောက်ခဲ့သမျှသောစိတ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း[၁] ဟူသောအင်္ဂါငါးပါး

၁။ မိမိစိတ်သည် ဘယ်အချိန်က ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ဘယ်လို လွတ်မြောက် ခဲ့သည်။ ဘယ်ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့လွတ်မြောက်သဖြင့် ဘယ်လို အကျိုးကျေးဇူး များ ရခဲ့သည်ကို ဆင်ခြင်ပြီး ထို့ထက် တိုးတက်ရန် ဖော်ထုတ်ခြင်း ဟု ဆိုလိုပါသည် အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

နှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည်အာနာပါန သတိကို ပွားများလျှင်မကြေးမီပင်အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်၏ဟု ဟောပါသည်။

၉။ သီဟသုတ်

ခြင်္သေ့ဟောက်သံနှင့်တူသောတရား

၉၉။ ရဟန်းတို့၊ သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းသည် ညနေစျမ်းအခါ၌ နေရာမှထွက်၏။ နေရာမှထွက်ပြီး ကုန်မြုံးစံပယ်၏။ ကုန်မြုံးစံပယ်ပြီး အရပ်လေးမျက်နှာတို့ကို လှည့်၍ကြည့်၏။ အရပ်လေးမျက်နှာတို့ကို လှည့်၍ကြည့်ပြီး သုံးကြိမ် တိုင်စအာဝင်ခြင်္သေ့ ဟောက်သံကို ဟောက်၏။ သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ခြင်္သေ့ဟောက်သံကိုဟောက်ပြီး အစာရှာရန်ထွက်ခွာသွား၏။

ထိုခြင်္သေ့မင်းသည်ဆင်ကိုသတ်ပုတ်လျှင်သည်း လေးလေးစားစား သာလျှင်သတ်ပုတ်၏[1]။ မလေးမစားမသတ်ပုတ်။ ကျွဲ၊ နွားး၊ သစ်တို့ကို သတ်ပုတ်လျှင်လည်း လေးလေးစားစား သာလျှင် သတ်ပုတ်၏။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ယုန်၊ ကြောင် စသော သတ္တဝါငယ်လေးမျှားကို သတ်ပုတ်ရာ၌ပင် လေးလေးစားစားသာလျှင် သတ်ပုတ်၏။ မလေးမစား မသတ်ပုတ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် "ငါ၏အားထုတ်မှု လမ်းစဉ်သည် မပျက်စီးပါစေလင့်" ဟု နှလုံးသွင်းသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ခြင်္သေ့ဟူသော ဇဝါဟာရသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိသတ်၌ တရားဟောခြင်းသည် ခြင်္သေ့ဟောက်သံပင်ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား တရားဟောလျှင်လည်း လေးလေးစားစားသာဟ၏။ မလေးမစားမဟော။ ရဟန်းမိန်းမ ဥပါသိကာတို့အား တရားဟောလျှင်လည်း လေးလေးစားစားသာဟော၏။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် မြက်ထမ်းသမားနှင့် ငှက်ခတ်

၁။ မထိမဲ့မြင် မပြုဘဲ ဂရုစိုက် သတ်ပုတ်၏။ မလွဲချော်အောင် သတ်ပုတ်၏ ဟု ဆိုလိုပါသည်၊ (သက္ကစ္စညော ပဟာ့ရုံ ဒေဟိ)

http://www.dhammadownload.com

မုဆိုးတို့အား ငါရွေးဧဟာရဟုန်ပင် လေးဓလေးစားစားသာလျှင်ဟော၏။ မဓလေးမစား၊ဧဟာ။ အဘယ်ဓကြောင့်ဆိုသော် မြတ်စွာဘုရားသည်ဘရုံးကို လေးစားခဲသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခဲသောကြောင့် ဃပတည်းဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ကကုဓကုတ်ထေရသုတ်

ကကုဓနတ်သား၏၊ စကားနှင့် ဆရာငါးမျိုး

၁၀။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓကာလမူပြည် ဓဃသဘတာရုံဓကျောင်း၌ သံတင်းသုံး၏။ထိုအခါရှင်သာ ဓမဂ္ဂဝသုံ့၏ အလုပ်အဓကျွေးဖြစ်သည့် ကကုဓမည်သော ကောလိယ ဓမျိုးသားသည် ကွယ်လွန်၍ စျာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ဗြဟ္မာဘုံ၌ဖြစ်၏။ ထို ကကုဓအားဖဂဓကိုင်း၏ ရှာနှစ်ရှာ သုံရှာစာမျှရှိသော ဓတ္တာဘာ (ကိုယ်ခန္ဓာ)သည် ဖြစ်၏။ သူသည် ထိုမျှကြီး ဓသော အဆွဲဓဘာဖြင့် မိမိ ဘုံယာဘုံဟူသည်း ဓထိုခိုက်ဓစ။ သူတစ်ပါးကိုလည်းမထိခိုက်ဓစ။

ဓကာ ဓခါတစ်ပါး၌ထိုကကုဓဗြဟ္မာသည်ရှင်ဓဘဂဝ၏ဝံချည်းကပ်၍ "ဆရှင်ဘုရား၊ ဓဒဝဒတ်အား ငါသည် မုဟန်းအဓပါင်းကိုဓဆာင်အံ့" ဟူဓသော အလိုဘိုး ဖြစ်ခဲပါခဲ့ပါသည်။ ထိုဓအလိုဆိုး ဖြစ်ခဲပါသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဓဒဝဒတ်အား ရပြီးဓလာတန်ခိုးသည်ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပါသည်" ဟု လျှောက်၏။

ဓကကုဓဗြဟ္မာ ပြန်သွားဓအာဓအခါ ရှင်ဓဘဂဝ၏ဓက မြတ်စွာဘုရားထံ သွား၍ ထိုဓအကြောင်းကို ဓလျှောက်၏၊ မြတ်စွာဘုရားက "ဓမောဓဂလာနံ၊ ကကုဓ ဓလျှောက်ကြားဓသော စကားသည် သူ့ဓလျှောက်သည့်အတိုင်း မှန်၏ ဟု သင် သိပါဘ ဓလော" ဟု ဓမေးလျှင် ရှင်ဓဘဂဝ ပာန်ကသိပါဓကြောင်း ဖြေကြား၏။ ထို့ဓအခါမြတ်စွာဘုရားက "ဓမောဂလာနံ၊ သင်သည် ဤစကားကို ဓစောင့်ထိန်းလော၊ ဓစောင့်ထိန်းလော၊ ကိုအချီးနှိုးဓသာ ဓယောကျ်ားသည် ဓမိမကိုယ်မိမိ ထင်ရှား ပြုလိမ့်မည်ဟု" မိန့်တော်မူပြီး ဓလာကဒ္ဓါ ဆရာငါးမျိုးရှိကြောင်း ဟောကြားတော်မူပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဆရာဝါးမျိုးမှာ-

(၁) အခ္ဆို့သောဆ ရာသည် မစင်ကြယ်သော သီလရှိသူဖြစ်ပါလျက် 'ဝါသည် စင်ကြယ်သောသီလရှိသူ ဖြစ်'ဟု ဝန်ခံ၏။ တပည့်တို့သည် "ငါတို့ဆရာကား မစင်ကြယ်သော သီလရှိသူ ဖြင့်လျက် စင်ကြယ်သောသီလရှိ၏ဟု ဝန်ခံ၏" ဟူ၍ သိကြကုန်သောလည်း ဆရာမနှစ်သက်မည်စိုးသောကြောင့် ဝိုအကြောင်းကို လူတို့အား မပြောကြကုန်။ ဤသို့သောဆရာကို တပည့်တို့က သီလအားဖြင့် စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။[1] ဆရာကလည်း တပည့်တို့ထံမှ သီလအားဖြင့် စောင့်ရှောက်မှုကို မျှော်လင့်တောင့်တ၏။

(၂) အခ္ဆို့သောဆရာသည် မစင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှု ရှိသူဖြစ်ပါလျက် "ငါသည် စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှု ရှိသူဖြစ်၏။" ဟု ဝန်ခံ၏....

(၃) အခ္ဆို့သော ဆရာသည် မစင်ကြယ်သော တရားဟာမှု ရှိသူဖြစ်ပါလျက် "ငါသည်စင်ကြယ်သောတရားဟာမှုရှိသူဖြစ်၏။" ဟု ဝန်ခံ၏....

(၄) အခ္ဆို့သောဆရာသည် မစင်ကြယ်သောဖြဆိုမှုရှိသူ ဖြစ်ပါလျက် "ငါသည် စင်ကြယ်သော ဖြဆိုမှုရှိသူ ဖြစ်"ဟုဝန်ခံ၏....

(၅) အခ္ဆို့သော ဆရာသည် မစင်ကြယ်သော ဉာဏ်အမြင် ရှိသူဖြစ်ပါလျက် "ငါသည် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်အမြင် ရှိသူဖြစ်၏ဟု ဝန်ခံ၏၊ တပည့်တို့သည်ထိုအကြောင်းကိုသိကြကုန်ငြားသော်လည်း ဆရာမနှစ်သက်မည် စိုးသောကြောင့် လူတို့အား မပြောကြကုန်။ ဤသို့သော ရှိသော ဆရာကို တပည့်တို့သည် ဉာဏ်အမြင်အားဖြင့် စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။ ဆရာကလည်း တပည့်တို့ထံမှ ဉာဏ်အမြင်အားဖြင့် စောင့်ရှောက်မှုကို လိုလား တောင့်တ၏။"

မြတ်စွာဘုရားသည် ရှင်မောဂ္ဂလာန်အား ဧလာကဋ္ဌဆရာဝါးမျိုး ရှိပုံကို ဟောကြားပြီးအောက်ပါနိဂုံးချုပ် စကားကိုမိန့်ကြားပါသည်။

"မောဂ္ဂလာန်၊ ငါသည် စင်ကြယ်သော သီလရှိသူ ဖြစ်လျက် စင်ကြယ်သောသီလရှိ၏ဟု ဝန်ခံ၏။ တပည့်တို့သည် ငါကို သီလအားဖြင့်

၁။ သီလတော ရက္ခန္တိ · သီလ မစင်ကြယ်မှုဖြင့်ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲခြင်းများ မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မစောင့်ရှောက်ကြကုန် (စောင့်ရှောက်ဖွယ်မလို)၊ငါကလည်း တပည့်တို့ထံမှ သီလအားဖြင့် စောင့်ရှောက်မှုကို မတောင့်တ ၊ငါသည် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသူ ဖြစ်လျက် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်အမြင် ရှိ၏ဟု ဝန်ခံ၏။ ဘပည့်တို့သည် ငါ့ကို ဉာဏ်အမြင် အားဖြင့်ပစောင့်ရှောက်ကြကုန်။ ငါကလည်း တပည့်တို့ထံမှ ဉာဏ်အမြင် အားဖြင့် စောင့်ရှောက်မှုကို မတောင့်တခေါ

၁၁။ ဖာသုဝိဟာရဝဂ်

၁။ သာရဇ္ဇသုတ်

ကြောက်ရွံ့မှုကင်းကြောင်း တရားငါးပါး

၁၀၁။ သင်္ဃာ၊ သီလ၊ သုတ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ ဟူသောတရားငါးပါးတို့သည် ဒသခပုဂ္ဂိုလိအား ကြောက်ရွံ့မှု ဆင်းရဲကင်းခြင်းကို ပြုတတ်သော တရားများ ဖြစ်သည်းထိုတရားငါးပါး မရှိသူအား ဖြစ်ပေါ်တက်သော ကြောက်ရွံ့မှု (မဝံ့မရဲဖြစ်မှု)သည် ထိုတရားငါးရှိသူအားမဖြစ်နိုင်ဟူ ဟောကြားပါသည်။

၂။ ဥဿက်ဝိတသုတ်

ယုံမှားခြင်းခံရတတ်သော ရဟန်းအင်္ဂါငါးပါး

၁၀၂။ (၁) ပြည့်တန်ဆာမှအိမ်လျှင် ကျက်စားရာရှိခြင်း၊(၂) မုဆိုးမအိမ်လျှင် ကျက်စားရာရှိခြင်း၊ (၃)အပျိုကြီးအိမ်လျှင် ကျက်စားရာရှိခြင်း၊ (၄)ပဏ္ဍုက်အိမ်လျှင် ကျက်စားရာရှိခြင်း (၅)ရဟန်း မိန်းမကျော်၊လျှင်ကျက်စားရာရှိခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဆန္နကျောင်ဘက် ကိုလေသာတို့ကြောင့် မပျက်စီးနိုင်တော့သည့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရရှိထားသော ရန္တာပင် ဖြစ်စေကာမူ ယုတ်မာသော ရဟန်းဟု တွေးတောယုံမှားခြင်း ခံရတတ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ မဟာစောရသုတ်

ခိုးသူကြီးအင်္ဂါနှင့် ရဟန်းအင်္ဂါငါးပါး

၁၀၃။ (၁) သွားလာရန် ခက်ခဲသည့် မြစ်၊ချောင်း၊ မတောင်ကုန်း စသော အရပ်ကို ထမြောက်ခြင်း၊

http://www.dhammadownload.com

(၂) မြက်ဖတာ၊ သစ်ဖျော စသည့် တေဘုပ်ကို အမှီပြုခြင်း၊
(၃) အင်းဘား ကြီးမားသည့် မင်း အမတ် စသူတို့ကို အမှီပြုခြင်း၊
(၄) ပဉ္စည်း ဥစ္စာ နှမ်းသာ ကြွယ်ဝမျှ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန် ဥစ္စာဥစ္စာတို့ကို ဖေးကမ်း စုဆောင်းခြင်း—
(၅) တံငါးကြည်း သွားလာ လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း—
ဟူသော ဓာတ်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ခိုးသူကြီးသည့် အိမ်ခြံစပ်ကို ဖောက်ထွင်းခြင်း၊ ရွာကို ဝင်ခိုက်လုယက်ခြင်း၊ တစ်အိမ်တည်းကို စီးနှင်းတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ လမ်းခရီးခွဲ လုယက်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်၏။

ထို့အတူပင်-

(၁) ညီညွတ်သောကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့ကိုအမှီပြုခြင်း၊
(၂) လွဲမှားသော အယူ ဟူသော တေဘုပ်ကို အမှီပြုခြင်း၊
(၃) အင်းအား ကြီးသည့် မင်း၊ အမတ် စသူတို့ကို အမှီပြုခြင်း၊
(၄) ဆွမ်းသက်နုံးစသော ပစ္စည်းလေးပါးပေါမြားသည့် ဖြစ်၍ ထိုပစ္စည်းလေးပါးကို ဖေးစုံမြင်းဖြင့် မိမိအပြစ်ကို ကာကွယ်နိုင်ခြင်း၊
(၅) စစ္ဆန္ဒဇာတ် အရပ်တို့၌ အဖော်မဲ့မှီး ဟစ်ပါးတည်းခြင်း-
ဟူသော ဓာတ်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောဂုဟာနှင်းသည် တူးဖြိုဖျက်ဆီးအပ်သော မိမိကိုယ်ကို ဆောင်၏။ ပဉ္စဂ္ဂါတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သော အပြစ်ရှိသူဖြစ်၏။ မျှားစွာသော မကောင်းမှုကံညီး ပွားစေ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ သမဏသုခုမာလသုတ်

နန်းညှိုသံမဏ်ရေးသော ရဟန်း၏ အင်္ဂါငါးပါး

၁၀၄။ ရဟန်းတို့၊ ဤသာသနာ၌-

(၁) အကြင် ရဟန်းသည် သုံးဆောင်ပါဟု တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင် ဆွမ်း သက်နုံးစသော ပစ္စည်းလေးပါးကိုမျှားစွာသုံးဆောင်ရ၏။ ဖဆောင်း ပန် အပ်ဘဲကား အနည်းငယ်သာ သုံးဆောင်ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အကြင်ရဟန်းကို သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တို့ဖြင့် သာလျှင် မျှားစွာ ပြုမူကြကုန်၏။ မနှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်သော ကံသုံးပါးဖြင့်မူ အနည်းငယ်သာ ပြုမူကြကုန်၏။

(၃) အကြင် ရဟန်းအား သည်းခြေ၊ သလိပ် စသည်တို့ ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့သည် မျှားစွာဖြစ် ဖြစ်ကုန်။

(၄) အကြင်ရဟန်းသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ကြောင်း ဖြစ်သည့် စျာန်လေးပါးတို့ကို အလွယ်တကူ ရခြင်းရှိ၏။

(၅) အကြင် ရဟန်းသည် အာသဝေါ ကင်းရာ ဖြစ် သည့် အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော ဝိမုတ္တိကို မျက် မှောက် ပြု၍ နေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤတရား ဝါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သို့ရဟန်းသည် ရဟန်း အပေါင်းတို့တွင် စင်စစ်နှုးညံ့သိမ်မွေ့ သော ရဟန်းမည်၏။

ရဟန်းတို့၊ 'ရဟန်းအပေါင်းတို့တွင် စင်စစ်နှုးညံ့ သိမ်မွေ့သော ရဟန်းကို' ဟူသောစကားကို ကောင်းစွာပြောဆိုလိုသူသည် ငါ့ကိုသာလျှင် ရည်ညွှန်း၍ ဆိုရာ၏။ ရဟန် တို့၊ ငါသည် သုံးဆောင်ပါဟုတင်းပန် အပ်သည်ဖြစ်၍သာလျှင် ဆွမ်းခံကန်းစင်သားပစ္စည်းဥစ္စာကို မျှားစွာ သုံးဆောင်ရ၏။ မဓောင်းပန်အပ်ဘဲကား အနည်းငယ်သာ သုံး ဆောင်ရ၏။ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် ငါ့ကိုနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ် သကံသုံးပါးဖြင့် သာလျှင် မျှားစွာ ပြုမူကြကုန်၏။ ငါ့အား သည်းခြေ၊ သလိပ်စသည် တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့သည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ငါသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ကြောင်း ဖြစ်သော စျာန်တို့ကို အလွယ်တကူရခြင်းရှိ၏။ ငါသည်အာသဝေါတရားကင်းရာ ဖြစ်သည့် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူ သော ဝိမုတ္တိကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်၏ဟု ဟောကြား တော်မူပါသည်။

၅။ ဖာသုဝိဟာရသုတ်

ရဟန်း၏ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငါးမျိုး

[၀၅] (၁) မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော၊ မျက်ကွယ်၌ဖြစ်သော သီတင်းသုံးဖော်တို့အပေါ်၌ စေတနာနှင့်ယှဉ်သော ကာယကံကိုဖြစ်စေခြင်း၊ (၂)

http://www.dhammadownload.com

—မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော ဝံစိုက်ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ (၃) ....မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော မနောက်ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ (၄) မကျိုးမပေါက် မ ပျောက် မကျေးသော သီလတို့ဖြင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် တူမျှသော သီလရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်း၊ (၅) မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ဘစ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်စေ ဆင်းရဲမှု ထွက်မြောက်စေနိုင်သည့် ဖြူစင်သော အယူအား ဖြင့် သီတင်း သုံးဖော်တို့နှင့် တူညီသော အယူရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းဟူ၍ ရဟန်းတို့၏ ချမ်းသာစွာနေခြင်းတို့သည် ငါးပါးရှိ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ အာနန္ဒသုတ်

ရှင်အာနန္ဒာအား ဟောသော ချမ်းသာစွာ

နေခြင်း ငါးမျိုး

[၁၀၆။] 'အရှင်ဘုရား၊ ရဟန်းသည် သံဃာ၌ နေသည့် ရှိသော် အာဘယ်မျှသော အကြောင်းဖြင့် ချမ်းသာစွာ နေရပါသနည်း" ဟု ကောသမ္ဗီပြည် ဃောသိတာရုံ ကျောင်း၌ ရှင်အာနန္ဒာက ဗုဒ္ဓကို မေးလျှောက်၏၊ ထိုအဖေးကို ဗုဒ္ဓက ဟောက်ပါအတိုင်း ဖြေဆို၏။

"အာနန္ဒာ၊ အကြင်မျှဖြင့် ရဟန်းသည်-

၁။ မိမိကိုယ်တိုင် သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏။ သူတစ်ပါးကို အဓိသီလ ကြောင့် မကဲ့ရဲ့ကင်း။

၂။ မိမိကိုယ်ကိုသာ အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိ၏။ သူတစ်ပါးကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ မရှိ။

၃။ မထင်ရှားသူ ဖြစ်၏။ ထိုမထင်ရှားခြင်း ကြောင့်လည်း ပူပန် တောင့်တခြင်းသို့ မရောက်။

၄။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ချမ်းသာစွာနေနိုင်ကြောင်းဖြစ်သည့် လေးပါး သော စျာန်တို့ကိုလည်း အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိ၏။

၁။ အဓိသီလမရှိခြင်းကြောင့် မကဲ့ရဲ့တတ်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ မိမိ၏ အပြုအမူကိုသာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်၏၊ သူတစ်ပါးတို့၏ အပြုအမူများကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း မပြုဟု ဆိုလိုပါသည်။

၃ ဘုန်းကံနည်းပါး၍ထင်ရှားကျော်ကြားသူမဟုတ်၊ ထင်ရှားကျော်ကြားသူ ဖြစ်ရန်လည်း လိုလားတောင့်တခြင်း မရှိဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၅) အာသဝေါကင်းစင်ကြောင်းဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှုကိုလည်း မျက်မှောက်ပြု၍နေ၏။

အာနန္ဒာ၊ ဤမျှဖြင့် ရဟန်းသည် သံဃာ၌ နေသည်ရှိသော် ချမ်းသာစွာ နေရ၏။ ဤထက် သာလွန်သော ချမ်းသာခြင်းကား မရှိဟု ဝါဆို၏"

၉။ စာတုဒိသသုတ်

အရပ်လေးမျက်နှာ လွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်ကြောင်း တရားငါးပါး

၁၀၉။ သီလရှိခြင်း၊ ဗဟုသုတရှိခြင်း၊ ရသမျှပစ္စည်းဒလေးပါးဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စျာန်လေးပါးကို ရရှိခြင်း၊ အာရုဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်ခြင်း-ဟူသော တရားငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ အပိတ်အပင် အတားအဆီးမရှိ လွတ်လပ်စွာလှည့်လည်သွားလာနိုင်ဆုဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ အရညသုတ်

တောကျောင်း၌ နေသင့်သော ရဟန်း၏ အင်္ဂါငါးပါး

၁၁၀။ သီလရှိခြင်း၊ ဗဟုသုတရှိခြင်း၊ စျာန်လေးပါးကို ရရှိခြင်း အာရုဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ နေနိုင်ခြင်း ဟူသော တရားငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အစွန်အဖျားကျသော တောကျောင်းတို့ကိုမှီဝဲခြင်းငှာ သင့်လျော်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၂။ အင်္ဂကဝိဿဇ္ဇနဝဂ်

၁။ ကုလူပကသုတ်

ရိုသေမြတ်နိုးအပ်သော ကုလူပကရဟန်း၏ အင်္ဂါငါးပါး

၁၁၃။ (၁) မိမိနှင့်အကျမ်းတဝင် မရှိသူတို့၌ အကျမ်းတဝင် ပြုတတ်ခြင်း၊ (၂) အစိုးမရဘဲ အစို့ရသကဲ့သို့ စီမံခန့်ခဲကတ်ခြင်း၊ (၃) စိတ်ဝမ်းကွဲပြား အိပ်မှုစွန့်ပစ်ထားသူများထံ ချဉ်းကပ်တတ်ခြင်း၊[1] (၄)

၁။ ဝိဿဋ္ဌဝါ သေဒိတိ ဝိဿဇ္ဇနာနိ ဘိန္နကုလာနိ ဟာဒနတ္ထာယ ဥပဂဒေသတိ-အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

နားရင်းခွက်ပျဉ်၌ တီးတိုး ပြောတတ်ခြင်း၊(၁) အလွန်အကျွံ စောင်း ငေါ်ခြင်း ဟူသော အကျင့်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သူကုလားကရဟန်း သည် ဒါယကာတို့ အိမ်များ၌ ရှိသမျှ မြင်ရ၊ ပိဏ္ဍဉ်ယကျွမ်း တတ်၊ မရှိသူတို့၌ ကျွမ်းတတ်ပြုတတ်ခြင်း စသော အကျင့်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ကုလုပက ရဟန်းသည်ကား ဒါယကာတို့ အိမ်များ၌ ရှိသမျှ မြင်ရုံမျှနှင့် ကျေနပ်ခြင်း၊ (၂) ပညာနည်းမျှ ထိုဆိုင်း ဖျင်း, အသူပြစ်ခြင်း - ဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော နောက်လိုက်ရဟန်းကို မိမဲ့သွားရာသို့ ခေါ်မသွားအပ်။

၂။ ပစ္ဆာသမဏသုတ်

နောက်လိုက်ရဟန်း၏ အင်္ဂါငါးပါး

၁၁၂။ (၁) ဆရာနှင့် ဇဝေးလွန်စွာဖြစ်စေ၊ နီးလွန်းစွာဖြင့်မစ လိုက်တတ်ခြင်း၊ (၂)ဆရာ၏ ဆွမ်းပြည့်သော သပိတ်ကို လဲလှယ်၍ မယူတတ်သုံ့ငဲ့၊(၃) ဆရာက အာပတ်နှင့်နီးစပ်သော စကားကို ပြော လျှင် မတားမြစ်မြင်း၊ (၄) ဆရာ စကားပြောနေစဉ် ကြားဝင်၍ ပြော တတ်ခြင်း၊ (၅) ပညာနည်းမျှ ထိုဆိုင်း ဖျင်း, အသူပြစ်ခြင်း - ဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော နောက်လိုက်ရဟန်းကို မိမဲ့သွားရာသို့ ခေါ်မသွားအပ်။

(၁) ဆရာနှင့် မနီးမဝေးမှ လိုက်တတ်ခြင်း၊ (၂) ဆရာ၏ဆွမ်း ပြည့်သော သပိတ်ကို လဲလှယ် ယူတတ်ခြင်း၊(၃) ဆရာက အာပတ်နှင့် နီးစပ်သောစကားကိုပြောလျှင် တားမြစ်ခြင်း၊ (၄) ဆရာစကားပြော နေစဉ် ကြားဝင် မပြောခြင်း၊ (၅)ပညာရှိခြင်း-ဟူသော အင်္ဂါငါးပါး နှင့် ပြည့်စုံသော နောက်လိုက် ရဟန်းကဲ့ မိမိသွားရာသို့ ခေါ်သွားအပ်၏ ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ အန္ဓကဝိန္ဒသုတ်

ရဟန်းသစ်အား ဆောက်တည်စေသင့်သော တရားငါးပါး

၁၁၄။ မဂဓတိုင်း အန္ဓကဝိန္ဒ ဟောအုပ်၌ သီတင်းသုံးစဉ် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဖော ရှင်အာနန္ဒာအား ဤအတိုင်း မိန့်ကြားဖော်မူသည်။

၁။ ဒါယကာတို့ အိမ်များ၌ အကျွမ်းတဝင် သွား၊ ဝလေ့ရှိသော်ရဟန်း ကို ကုလုပက ရဟန်းဟု ခေါ်ပါသည်။ (ကုလုပက ကုလ-အိမ်သူ၊ ဥပက-ချဉ်းကပ်တတ်သူ)

http://www.dhammadownload.com

"အာနန္ဒာ၊ သင်တို့သည်သာသနာတော်သို့ ရောက်လာစ ဖြစ်သော ရဟန်းသစ်တို့ကို ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်ထိန်းခြင်း၊ ကွဲခြဲခြောက်ပါးတို့ကို လုံခြုံခအောင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ နည်းသောစကားပြောဆိုမှုဖြစ်ခြင်း၊ တောခကျောင်းဌိနေခြင်း၊ မှန်သော အမြင် ရှိခြင်းဟူသော တရား ငါးပါးတို့ဌ ဆောက်တည်စေရမည်"

၅။ မစ္ဆရိနိသုတ်

ဝန်တိုမှု ငါးမျိုးနှင့် ဘိက္ခုနီ

၁၁၅။(၁)ကျောင်းအိပ်မှာနေရာဌ၌ဝန်တိုခြင်း-အာဝါသမစ္ဆရိယ၊ (၂)ဒါယကာ တို့ဌ၌ ဝန်တိုခြင်း-ကုလမစ္ဆရိယ၊ (၃) လာဘ်လာဘဌ်၌ ဝန်တိုခြင်း-လာဘမစ္ဆရိယ၊ (၄) ရုပ်ရည် အဆင်း ဂုဏ်သတင်း တို့ဌ်၌ ဝန်တိုခြင်း-ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ၊ (၅) ပရိယတ်တရား၌ ဝန်တိုခြင်း-ဓမ္မမစ္ဆရိယ ဟူသော တရားငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောဘိက္ခုနီသည် (သေးသေးအခါ) ယူ၍ ပစ်ချသင့်သည် ဇရဲ၌ ဖြစ်၏။ ထိုတရားငါးမျိုးမရှိသော ဘိက္ခုနီသည် (သေသောအခါ) ယူ၍ ပစ်ချသင့်သည် မဟုတ်ပြန်၌ ဖြစ်ရာ၏-ဟု ဟောပါသည်။

၁၃။ ဂိလာနဝဂ်

၁။ ဂိလာနသုတ်

အရဟာတ္တဖိုလ်ရမည့် ဂိလာနရဟန်း၏ အင်္ဂါငါးပါး

၂၂၁။ အာနန္ဒာ၊ ဤတစ်ပါးဌ်ဗုဒ္ဓဝင်မြတ်စွာသည် ဇေတဝနလှူပြည့်မဟာဝိဟာရတော ကူဋာဂါရ ကျောင်းတိုက်ဌ် သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်၊ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓဝင်မြတ်စွာသည် ညနေချမ်း ဆာချိန်ဌ်တစ်ပါးတည်းကိုးဇအာင်းနေရာမှ ထ၍ သူနာဆောင်'ဂိလာနသုံလာ'သို့ ကြွသွားတော်မူသည်။ ဗုဒ္ဓဝင်မြတ်စွာသည် သူနာဆောင်ဌ် အားနည်းနေသော ဂိလာနရဟန်းတစ်ပါးကိုမြင်၍ ခင်းထားသောနေရာဌ၌ ထိုင်တော်မူပြီး ရဟန်းဟို့သားလျှင် ပုံမိန့်ပြသတော်မူသည်။

"ရဟန်းတို့၊ ကိုယ်ဌ်မဘဉ်တယ်ဟု ရှုခြင်း အာဟာရဌ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုခြင်း၊ တစ်လောကလုံးဌ် ပမ္ဒလျောဖွယ်မရှိဟု ရှုခြင်း၊ သခ်ါရတရားအားလုံးတို့ဌ် မမြဲဟု ရှုခြင်း၊ သေခြင်းဟူသော

http://www.dhammadownload.com

တထူးငါးပါးတို့မှ မကင်းကွာသော ဂိလာနုပဟန်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုလိမ့်မည်ဟု မျှော်မှန်းအပ်ပေသည်။ ”

၃။ ပထမ ဥပဋ္ဌာကသုတ်

ပြုစုရန်ကောင်းသော သူနှင့်၏ အင်္ဂါငါးပါး

၁၂၃။ ဇရာဂါနှင့် မသင့်သော အမှုကိုပြုခြင်း၊ ဇရာဂါနှင့်သင့်သော အမှုဥစ္စာတိုင်းအရှည်ကို မသိခြင်း၊ ဆေးဝါးကိုမမှီဝဲခြင်း ဆာကျိုးလိုသော သူနာပြုအား ဇရာဂါအခြေအနေကိုဖွင့်မပြောခြင်း၊ ကိုယ်၌ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကြမ်းတမ်းသောဝေဒနာတို့ကို သည်းမခံခြင်း- ဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သူနာကို ပြုစုရန် ကောင်း၏။

ဇရာဂါနှင့် သင့်သော အမှုကို ပြုခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သူနာကို ပြုစုရန်လွယ်၏ ဟု ဟောပါသည်။

၄။ ဒုတိယ ဥပဋ္ဌာကသုတ်

သူနာပြုသူ၏ အင်္ဂါငါးပါး

၁၂၄။ ဆေးဝါးကို စီမံဖော်စပ် မပေးတတ်ခြင်း။ ဇရာဂါနှင့် သင့်မသင့်ကို မသိခြင်း၊ ဝစ္စည်းကိုလိုချင်၍ ပြုစုခြင်း၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စသည်တို့ကို ကိုင်တွယ်ရန် ငြီးဆုပ်ခြင်း၊ သူနာအား အခါအားလျော်စွာ တရားစကား မပြောတတ်ခြင်း- ဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သူနာပြုသည် သူနာကိုပြုစုရန် မသင့်လျော်။

ဆေးပါးကို စီမံ ဖော်စပ် ပေးတတ်ခြင်း၊ ဇရာဂါနှင့်သင့်မသင့်ကို သိခြင်း၊ ဝမတွဲဘဝစိတ်ဖြင့် ပြုစုခြင်း၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စသည်တို့ကို ကိုင်တွယ်ရန်မစက်ဆုပ်ခြင်း၊ အခါအားလျော်စွာသူနာအား တရားစကား ပြောပြတတ်ခြင်း- ဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သူနာပြုသည် သူနာကိုပြုစုရန် သင့်လျော်၏- ဟုဟောကြားပါသည်။

၅။ ပထမ အာဃာတသုတ်

အာဃာတကိုဖြစ်စေသော အကြောင်းငါးပါး

၁၂၅။ မသင့်သောအမှုကိုပြုလုပ်ခြင်း၊ သင့်သော အမှုဥစ္စာလည်း အတိုင်းအရှည်ကို မသိခြင်း၊ ကြကျွေးခဲ့သော အစာကိုစားလေ့ရှိခြင်း၊

http://www.dhammadownload.com

ဇာချိန်မဲ့အခါမဲ့၌ သွားလာတတ်ခြင်း၊ ဖမထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲလေ့ရှိခြင်း ဟူသော အကြောင်းဝါးပါးတို့သည် အသက်ကို တိုစေတတ်ကုန်၏။

သင့်သောဇာမ္မကို ပြုလေ့ရှိခြင်း၊ သင့်သော အမှုဌာနည်း အာဘိုင်းအရှည်ကို သိခြင်း၊ ကြေကျက် လွယ်သော အစာကို စားလေ့ရှိခြင်း၊ အချိန်အခါ အားလျော်စွာ သွားလာတတ်ခြင်း၊ ဖမထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းဝါးပါးကို သည် အသက်ကို ရှည်စေနိုင်ကုန်၏ ဟု ဖေဟာကြားပါသည်။

၈။ သမဏသုခသုတ်

ရဟန်းချမ်းသာငါးပါး

၁၂၈။ ရဿမျှ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် မဖောင့်ရဲဖြင့်၊ ဖဒမ့်လျော်ဘဲ အာကျင့်မြတ်ကိုကျင့်နေရခြင်းတို့သည် ရဟန်း၏ ဆင်းရဲခြင်းငါးပါးဖြစ်၏။ ရဿမျှပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ဖောင့်ရဲခြင်း၊ မှ့လျော်စွာ အကျင့်မြတ်ကိုကျင့်နေရခြင်းတို့သည် ရဟန်း၏ ချမ်းသာငါးပါး ဖြစ်၏ဟု ဖေဟာပါသည်။

၉။ ပရိဂုပ္ပသုတ်

ကုစား၍ မရသည့်ဖောက်ပြန် ပျက်စီးမှုငါးချိုး

၁၂၉။ အမိကိုသတ်ခြင်း၊ အဖကိုသတ်ခြင်း၊ ရဟန္တာကိုသတ်ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရားအား ပြစ်မှားလိုဒေသာ စိတ်ဖြင့် သွေးထုတ်စေခြင်း၊ သံဃာသင်းခဲ့ခြင်း ဟူသော ဤအပြစ် ငါးမျိုးသည် ကုစား၍မရဒသာ အာယတိ ငရဲသို့ ဆောက်စေနိုင်သော ဖောက်ပြန် ပျက်စီးမှုများ ဖြစ်၏ဟု ဖေဟာကြားပါသည်။

၁၀။ ဗျသနသုတ်

ပျက်စီးခြင်းငါးပါး

၁၃၀။ ဆွေမျိုးပျက်စီးခြင်း၊ စည်းစိမ်ပျက်စီးခြင်း၊ အနာဂတေရာဂါ ကြောင့် ကျန်းမာမှု ပျက်စီးခြင်း၊ သီလပျက်စီးခြင်း၊ အယူပျက်စီးခြင်း ဟူ၍ ပျက်စီးခြင်း ငါးမျိုးရှိသည်။

ဆွေမျိုးပြည့်စုံခြင်း၊ စည်းစိမ် ပြည့်စုံခြင်း၊ ကျန်းမာမှု ပြည့်စုံခြင်း၊ သီလပြည့်စုံခြင်း၊ အယူပြည့်စုံခြင်း ဟူ၍ ပြည့်စုံခြင်း ငါးပါးရှိသည်။

၁။ အနာယုသာတိ အာယုပဒဋ္ဌာနာနံ အာယုဝဏ္ဏာ-အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

ဇဆွမျိုးပျက်စီးခြင်း၊ စည်းစိမ် ပျက်စီးခြင်း၊ကျန်းမာမှု ပျက်စီးခြင်း တို့ကြောင့် အပါယ်ဒုက္ခရဲ့သို့ မရောက်။ သီလပျက်စီးခြင်း၊အယူ ပျက်စီးခြင်း တို့ကြောင့်သာ အပါယ်ဒုက္ခရဲ့သို့ ရောက်သည်။

ဇဆွမျိုးပြည့်စုံခြင်း၊ စည်းစိမ်ပြည့်စုံခြင်း၊ ကျန်းမာမှု ပြည့်စုံခြင်း တို့ကြောင့် နတ်ပြည်သို့ မရောက်။ သီလ ပြည့်စုံခြင်း၊ အယူပြည့်စုံခြင်း တို့ကြောင့်သာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၄၊ ရာဇဝဂ်

၁။ ပထမ စက္ကာနုဝတ္တနသုတ်

ဓမ္မစက်ကို လည်စေနိုင်ကြောင်း အင်္ဂါငါးပါး

၁၃၁။ အကျိုး စီးပွားကို သိခြင်း၊ အစဉ်အလာကို သိခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ခက်မှုစသည်တို့၌ အတွင်းအဆက် သိခြင်း၊ဒေါချိန်အခါကို သိခြင်း၊ ပရိသတ်ကို သိခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရာဇာသည် လူသားဖြစ်သော ရန်သူဘစ်စုံဘစ်ယောက်ကမျှ မတားဆီးမနှောင့်ယှက်နိုင်သည့် စကြာ၊ ရတနာကို တယူးသဖြင့်ယာဉ်ဖြင့် လည်စေ၏။

ထို့အတူပင် အကျိုးစီးပွားကို သိခြင်း၊သစ္စာလေးပါးအမှန်တရားကို သိခြင်း၊ပဋိသန္ဓေးဇဝ းပါးကိုယူသုံးဆယ်မှ၌ အဘိုဝ်းဆဆက်သိခြင်း၊ ဒေါချိန်အခါကို သိခြင်း၊ ပရိသတ်ကို သိခြင်း ဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဓလ္လကာ၌ မည်သူမျှ တားဆီးနှောင့်ယှက်ခြင်း ပပြုနိုင်သည့် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော ဓမ္မစက်ကို လည်စေတော်မူ၏ ဟု ဟောကြားပါသည်။

(လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့အား သစ္စာ လေးပါးကို ထိုးထွင်းသိမြင်စေလျက် ကယ်တင်ပေါင်း ထောင်ဖယောင်းမက မျှားပြားလှစွာဖြစ်ပေါ်သော တရား ဟောနှာတော်ကို "ဓမ္မစက္က-ဓမ္မစက်" ဟု ဆိုသည် ဟူ၍ ဦးကာ၌ ဖွင့်ပါသည်။)

၂။ ဒုတိယ စက္ကာနုဝတ္တနသုတ်

ဓမ္မစက်ကို အတုလိုက်၍ လည်စေနိုင်ကြောင်း အင်္ဂါငါးပါး

၁၃၂။ အကျိုးစီးပွားကို သိမြင်ခြင်း စသည့် အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာပင်ဟားမင်း၏ သားတော်ကြီးသည် ခေါ်ယူးတော် လည်

http://www.dhammadownload.com

စေခဲ့သော စကြာရတနာကို ဘုရားသဖြင့်သာလျှင် အတုလိုက်၍လည်း စသကဲ့သို့၊ ထို အတူ အကျိုးစီးပွားကို သိမြင်ခြင်းစသည် အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် မြတ်စွာဘုရားလည်းစောပ်သောမမေစက်ကို ကောင်းစွာသော လျှင် အတုလိုက်၍ လည်းစေ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ ဓမ္မရာဇသုတ်

တရားမင်း၏ စောင့်ရှောက်မှုငါးမျိုး

၁၃၃။ လောကဓိတ်တရားဖစောင့်သောမင်းမြတ်ဖြစ်သည့်စကြာဖတားမင်းသည် ဘုရားကိုလာလျှင် အမှီပြု၍နှုန်းတွင်းသူနှုန်းတွင်းသားအစပါဒိုင်း ဘိသိက်ခံသော မင်းနှုတ်ဘိသိက်ခံသော မင်းငယ်အစပါဒိုင်း၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါအစပါဒိုင်း၊ နိုဂုံး ဇနပုဒ်သား ပုဏ္ဏားသူကြွယ်အစပါဒိုင်း၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားနှုတ်သားဝှက်အစပါဒိုင်းတို့ အစပါ၍ တရားနှုတ်လျှင်သော စစောင့်ရှောက်ကာကွယ်မှုကို စီစဉ် ဆောင်ရွက်၏။ ထို့ပြင် လူသားဖြစ်သော မည်သည့် ရန်သူကမျှ ဟားဆီးဖနှုတ်ယှက်ခြင်း မပြုနိုင်သည့် စကြာရတနာကို ဘုရားသဖြင့်သာ သည်းစ၏။

ထို့ကဲ့တူ ဘုရားမင်းဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဟူကိုးကိုသာအမှီပြု၍ "ဤသို့သော ဘေယကံကို မှီဝဲဆပ်၏။ ဤကဲ့သို့သော ကာယကံ မမှီဝဲအပ်၊ ဤကဲ့သို့သော ဝစီကံ၊ မနောကံ အသက်ဓမ္မများမှာ ရှောနိုဂုံးကို မှီဝဲအပ်၏။ ဤသို့သော ရှ နိုဂုံးကိုမမှီဝဲဆပ်" ဟူ၍ တိုက်တွန်း၊ တိုက်တွန်း ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့ အစပါ၍ တရားနှုတ်လျှင်သော စစောင့်ရှောက်ကာကွယ်မှုကို စီမံ ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။ ထို့နောက် ဟာဘဒ္ဒါ မည်သည့်မျှ ဟားဆီးဖနှုတ်ယှက်ခြင်း ပြုနိုင်သည့် စကြာရတနာကို ဘုရားသဖြင့်သာလျှင် သည်းစ၏တော်မူ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၄။ ပထမပတ္တနာဒသုတ်

အာသဝေါကုန်ရန် တောင့်တနိုင်သော ဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး

၁၃၄။ စင်ကြယ်ခဲသော အမျိုးဇာတ်ရှိခြင်း၊ ကြွယ်ဝသော ရုပ်အဆင်းရှိခြင်း၊ မိဘနှစ်ပါး ချစ်မြတ်နိုးဖြစ်ခြင်း၊ ပြည့်သူပြည့် ပား တို့ ချစ်မြတ်နှုးဖြစ်ခြင်း၊ မင်းသာ တို့တတ်အပ်သော အဘတ်ပညာကိုတတ်ကျွမ်းခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဟဘိသိက်ခံ ပြည်ရှင် မင်း၏သားကြီးသည်မင်းအဖြစ်သို့ရောက်ရန် မျှော်လင့်တောင့်တနိုင်ယည်၊

http://www.dhammadownload.com

ထို အတူပင် သဒ္ဓါရှိခြင်း၊ အနာရောဂါ နည်းခြင်း၊ ရိုးသားပွင့်လင်းခြင်း၊ ဝီရိယရှိခြင်း၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ဖြစ်ပျက်မှုကို သိမြင်သောပညာရှိခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ရောက်ရန် မျှော်လင့် တောင့်တနိုင်သည် ဟုဟောပါသည်။

၇။ အပ္ပသုပတိသုတ်

အအိပ်နည်းသူ ငါးယောက်

၎၃၇။ (၁) မိန်းသည် ယောကျ်းဌ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ညဖျန်ဆဲ အနည်းငယ်သာအိပ်၏။ မျှားစွာနိုးကြား၏။

(၂) ယောကျ်းသည် မိန်းမဌ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ညအခါ အနည်းငယ်သာအိပ်၏။ မျှားစွာနိုးကြား၏။

(၃) ခိုးသူသည် ခိုးယူရာဌ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ညအခါ အနည်းငယ်သာအိပ်၏။ မျှားစွာနိုးကြား၏။

(၄) ငှက်သည် တိုင်းရာပြည်ရေးကိစ္စ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ညအခါ အနည်းငယ်သာအိပ်၏။ မျှားစွာနိုးကြား၏။

(၅) ရဟန်းသည် ကိလေသာကင်းကွာရေးဌ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ညအခါ အနည်းငယ်သာအိပ်၏၊ မျှားစွာနိုးကြား၏ဟု ဟောပါသည်။

၉။ အကွမသုတ်

အာရုံငါးပါးကို သည်းမခံနိုင်သော ရဟန်း

၎၃၉။ စင်္ကြံမပြင်၌ ရှိသူစစ်တပ်ကိုမြင်လျှင် နောက်ဆုတ်ခြင်း ရှိသူစစ်တပ်၏ အသံကို ကြားလျှင် နောက်ဆုတ်ခြင်း၊ ရှိသူဆင်တို့၏ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်နံ့ ကိုနံလျှင် နောက်ဆုတ်ခြင်း၊ စင်္ကြံမပြင်၌ ဂူ-ဈေးကို မျှ အစားပြတ်လျှင် နောက်ဆုတ်ခြင်း၊ ရှိသူ၏ပြား ၄-ဖျက်မျှထိမှန်လျှင် နောက်ဆုတ်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောဆင်သည် သူ့မင်း၏ စီးတော်ဆင် ဖြစ်ခြင်း ဌာမထိုက်။

ထို့အတူ ထပ်မက်ဖွယ် ရူပါရုံစသော အာရုံငါးပါးနှင့် တွေ့ကြုံသည့်အခါ စိတ်ကိုထိန်း နိုင်တဲ့ ထပ်မက်သော ရဟန်းသည် ဖြတ်သော လူဒါန်းပူဇော်မှုကို ခံခြင်းဌာ မထိုက်တန်ပေဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ သောတသုတ်

နာခံတတ်ခြင်းစသည် အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်း

၁၄၀။ (၁)စစ်မြေပြင်၌ ဆင်ဦးစီး အာမိန့်ကို နာခံခြင်း၊ (၂) ရန်သူစစ်ဘပ်ကို တိုက်ခိုက်ဖယ်ဖြတ်ခြင်း၊ (၃) စစ်မြေပြင်၌ မိမိ၏ ခြေ လက်ဦးခေါင်းစသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကိုမထိခိုက်အောင်စောင့်ရှောက် ကာကွယ်ခြင်း၊ (၄)စစ်မြေပြင်၌ရန်သူစစ်တပ်၏ ပစ်ခတ်သံ ခရာသင်းစည် မောင်း တီးခတ်သံတို့ကို သည်းခံနိုင်ခြင်း၊ (၅) စစ်မြေပြင်၌ ဆင်ဦးစီး ခိုင်းထု အရပ်သို့ လျင်မြန်စွာသွားခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မင်း၏ဆင်သည် မင်းနှင့်ထိုက်တန်၏။ ထို့အတူ-

(၁) မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ရှိသစွာနာယူခြင်း၊ (၂)ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်ဝိတက်တို့ကို ဖျောက်ပယ်ခြင်း၊ (၃)အာရုံငါးပါးနှင့်တွေ့ကြုံသည့်အခါ အဘိဇ္ဈာဒုက္ခစသော အကုသိုလ် တရားမျာ ဖြစ်မလာအောင်မျက်စိနှားစသော ကွန်ခြောက်ပါးကို စောင့်ထိန်းခြင်း (၄) အခေအေး၊ အပူစသော သဘာဝဒေဝဒဏ်၊ ကြမ်းတမ်းသော စကား ကြမ်းတမ်းသော ဒေဝဒနာကြမ်းကိုသည်းခံခြင်း၊ (၅)ရှည်လျားလှစွာသော သံသရာ ခရီး၌ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှမရောက်ဖူးသေးသည့်သခ်ါမှ အစားလုံး ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်သို့ (အာရုံပြုဖယောအားဖြင့်)လျင်မြန်စွာသွားရောက် ခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်းသည်မြတ်သောအလှူကို ခံထိုက်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၅။ တိကဏ္ဍကီဝဂ်

၁။ အဝဇ္ဇာနုတိသုတ်

မထိမဲ့မြင်ပြုတတ်သူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်ငါးမျိုး

၁၄၁ (၁)ဩဝါဒစွည်းပေးပြီးမထိမဲ့မြင်ပြုတတ်သူ၊ (၂)နှစ်နှစ်သုံး နှစ်အတူနေပြီးမထိမဲ့မြင်ပြုတတ်သူ၊(၃) အခြားသူ၏ဂုဏ်တိုးပြုစုပေးပြစ် ကိုဖြစ်စေ၊ ပြောလျှင်လွယ်ကူစွာယုံကြည်တတ်သူ (၄) ယုံကြည်မြတ်နိုးမှု နည်းပါး၍ ပေါ့ပေါ့တန်တန်နိုင်လွန်းသူ (၅) အသိဉာဏ်ဒေါင်းပါး၍ အကောင်းအဆိုးကို ခဲခြားမသိသူဟူ၍ လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ် ငါးမျိုးရှိ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ သာဂရန္ဒဇသုတ်,
လောကဥ် ရုခဲသော
ဓကနာငါးပါး

၁၄၃။ ကခါတစ်ပါးဥ်မှဴဒ္ဓမြတ်စွာသည်ဂဇသာလီပြည် ပဟာဝုန် တောကူဌာဂါရကျောင်းဥ်သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ သာရန္ဒဇတိဉ် စည်းဝေးရန်ကြသော လိစ္ဆဝီမင်းဘား ငါးရာတို့အား "လောကဥ် ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ၊ ပတ္တမြားရတနာ၊ မိန်းမရတနာ၊ သူကြွယ်ရတနာ ဟူသော ရတနာငါးပါးတို့ဖြစ်ပေါ်လာရန် ခက်ခဲလှပေ၏" ဟူ၍စကား ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့သည်ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကြွလာသည်ကိုမြင်လျှင်မိမိတို့ထံ လာ၍ အခြင်းကြားရန် မင်းချင်းလုလင် တစ်ယောက်ကို လမ်းမဥ်း တာဉန်ခွဲထားကြသည်။ လိမင်းချင်းလလင်သည်ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဆုံမ်းခံကြွလာ သည်ကို အသင်းမှလုမ်းရ်မြင်သောအခါ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့ထံအမြန်သွား၍ အသင်းကြားသည်။ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့သည်ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာကိုသာဝ်ရန်ဒဇတိသို့ ဝင်ရောက်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

"ငါးတို့၊ သင်တို့သည် အသယ်သို့သောစကားဖြင့် စည်းဝေးကြသနည်း"

ဗုဒ္ဓက ဤသိုမေးသောအခါ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့က ရတနာငါးပါး အခြင်းကို ပြောဆို၍ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ကြားကြသည်။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက အောက်ပါစကားကိုမိန့်ကြားတော်မူသည်—

"မင်းသားတို၊ ကာမဂုဏ်၌ စိတ်ဝင်စားသောသင်တို့အားကာမဂုဏ်တို့ဝ် ဘင်ကြောင်းပြု၍သာလျှင် စကားဘည်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ မင်းသားတို့သည်သင်တို့-

(၁) ပူဇော်အထူးကို ခံကိုက်ပြီး သိမြင်ဖွယ် မှန်သမျှကို ကိုယ်ကိုင်မန်စွာ သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ရခဲ၏။

(၂) မြတ်စွာဘုရားဟောကြားသော ဓမ္မဝိနယကိုဘစ်ဆင့်ပြန်၍ ဟောကြားဟတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရခဲ၏။

၁။ ကာမဂုဏ်မုတ္တာနန္တိ ဝတ္ထုကာမ ကိုလေသာကာမမသု အဓိမုတ္တာနံ-အာဂတာ၊ ကာမဂုဏ်ဆတ္ထဝဲမှာ ဒိုနစ်မြုပ်ခြင်းနကြသော ဟုလည်းပြန်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၃) မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မဝိနယကို ဟော ပြ လျှင် သိမြင်နား လည်ခြင်းပုဂ္ဂိုလ်ကို ရခဲ၏။

(၄) မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မဝိနယကိသိမြင်နားလည်သည်အတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရခဲ၏။

(၅) သူတစ်ပါးပြုဖူးသောကျေးဇူးကိုသိတတ်၊ ထင်ရှားပြုရ၌ သိတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရခဲ၏။

မင်းသားတို့၊ ဤငါးပါးသော ရတနာတို့ ကြွင်းပါလာခြင်းကို လောက၌ ရခဲလှပေ၏။"

...

၄။ တိကဏ္ဍကိသုတ်

ရဟန်းတို့၏ နေခြင်းငါးပါး

၁၄၄။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ကိုးကွယ်ရာ ကောင်းအုပ်၌ သီတင်းသုံးစဉ် ရဟန်းတို့အား ဤအကာပါကတိုင်း ဟောကြားတော်မူသည်။

"ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းသည် ရုံဖန်ရုံခါ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍နေရာ၏၊ ထိုသို့နေသော ရဟန်းအား တပ်မက်ဖွယ်အာရုံ၌ တပ်မက်မှုရာဂသည် ဖြစ်မည်မဟုတ်။ (၁)

ရဟန်းသည် ရံဖန်ရံခါ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍နေရာ၏၊ ထိုသို့နေသော ရဟန်းအား စိတ်ဆိုးဖွယ်အာရုံ၌စိတ်ဆိုးခြင်း ဒေါသာဂသည် ဖြစ်မည်မဟုတ်။ (၂)

ရဟန်းသည် ရံဖန်ရံခါ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သော အာရုံ နှစ်ပါးစုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍နေရာ၏။ထိုသို့နေသောရဟန်းအား တပ်မက်ဖွယ် အာရုံ၌လည်း တပ်မက်မှုဖြစ်မည်မဟုတ်၊ စိတ်ဆိုးဖွယ်အာရုံ၌လည်း စိတ်ဆိုးမှုဖြစ်မည်မဟုတ်။ (၃)

ရဟန်းသည် ရံဖန်ရံခါ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သောအာရုံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံနှစ်ပါးစုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍

၁။ နှစ်သက်ဖွယ်ဇုန္ဒာရုံ၌ အသုဘရှုခြင်း၊ အနိစ္စဟုရှုခြင်း သည် စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုခြင်းမည်၏။

၂။ နှစ်သက်ဖွယ်မဟုတ်သော အနိဋ္ဌာရုံ၌မေတ္တာပွားခြင်း၊ စိတ်သဘောကို ဆင်ခြင်၍ ခဲ့တုကာမဋ္ဌာန်းကို ပွားခြင်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု ရှုခြင်းမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

နေထွာ၏၊ ကိုသို့ဒုဿီလရဟန်းအား စိတ်ဆိုးဖွယ် အာရုံ၌လည်း စိတ်ဆိုးမှု ဖြစ်မည်ပဟုတ်၊ ကပ် ကပ်ဖွယ် အာရုံ၌လည်း တပ်မက်မှုဖြစ်မည်မဟုတ်။(၄)

ရဟန်းသည် ရုံးရုံးရဲရဲ နှုတ်ပျက်စုံးသော အာရုံတို့၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဖြစ်၏၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဟုတ်ဟုံးသော အမှုက်သဉ္ဇာတို့ကို ပယ်ရှားရှင်း လျစ်လျူရှုလျက် သတိသမ္ပဇဉ်ရှိလျက် နေထွာ၏။ ထိုသို့နေသော ရဟန်း အား၊ တစ်စုံတစ်ဦးသော အာရုံ၌ တပ်မက်မှု၊ စိတ်ဆိုးမှု၊ တွေဝေမှုသည် အနည်းငယ်မျှပင် ဖြစ်ပေါ်တတ်မည်မဟုတ်"

၆။ မိတ္တာသုတ်

မိတ်ဖွဲ့ဖို့သင့်သော ရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး

၁၄၆၊ လေ့ကျင့်ယောဂသော အလုပ်ကို အလုပ်ခိုင်းခြင်း၊ အဓိကရုဏ်းကို ဖြစ်စေခြင်း၊ ဒုက္ခကြီးဒုက္ခဖြစ်ဖွယ်သော ရဟန်းတို့အား ပဋိသန္ဓေ၌ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုလုပ်ခြင်း၊ အခါမဟုတ်ဘဲ ရဟန်းဖြစ်ကြောင်း လှည့်ပြောခြင်း၊ အခါအားလျော်စွာတရားမဟောခြင်း မဟောပြောဘဲနေခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် မိတ်ဖွဲ့အပ်၏ မမှီဝဲအပ်၊

လေ့ကျင့်ယောဂသော အလုပ်ကို အလုပ် မခိုင်းခြင်း၊ အကြီးအကဲ ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အား ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုလုပ်ခြင်းစသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းကို မိတ်ဖွဲ့အပ်၏ မှီဝဲအပ်၏ဟု ဟောကြားပါ၏သည်။

၇။ အသပ္ပုရိသဒါနသုတ်

မသူတော်တို့ ပေးလှူခြင်းငါးပါး

၁၄၇။ မရိုးမသားသော ပေးလှူခြင်း၊ မြတ်နိုးဖွယ် စိတ်မရှိဘဲ ပေးလှူခြင်း၊[1] ကုယ်ထိလက်ရောက် မပေးလှူခြင်း၊ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း ပေးလှူခြင်း၊ အကျိုးမလိုမဲ့ဥာဏ်ဟု ယုံကြည်ဘဲ ပေးလှူခြင်း ဟူသော ပေးလှူခြင်း၊ ငါးပါးကို ဝတ္ထုတော် (သူးတော်ဒကာငင်း မဟုတ်သူ) တို့၏ ပေးလှူခြင်းဖြစ်၏။

၁။ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ဒေတိယ ဒေဝဒတ္တဝတ္ထုရေးသားရာ အဂါရဝဝသုန ဒုဒေတိ-အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

ရှိသေစွာ ပေးလှူခြင်း၁၊ မြတ်နိုးဖွယ် စိတ်ရှိလျက် ပေးလှူခြင်း၂၊ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပေးလှူခြင်း၊ ဇာဉ်ဆက်မပြတ် ပေးလှူခြင်း၊ အကျိုးရလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်လျက် ပေးလှူခြင်း တို့သည် သူဌေးကောင်းတို့၏ ပေးလှူခြင်း ငါးပါးဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၈။ သပ္ပုရိသဒါနသုတ်

သူဌေးကောင်းတို့၏ ပေးလှူခြင်းငါးပါး

၁၄၈။ ယုံကြည်စွာ ပေးလှူခြင်း၊ ရိုသေစွာ ပေးလှူခြင်း၊ ဓလ္လာက်ပတ်သော အခါ၌ ပေးလှူခြင်း၊ ပစ္စည်း၌ မကပ်ငြိသော စိတ်ဖြင့် ပေးလှူခြင်း၊ မိမိကိုဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကိုဖြစ်စေ မထိခိုက်စေမူ၍ ပေးလှူခြင်း ဟူ၍ သူဌေးကောင်းတို့၏ ပေးလှူခြင်း ငါးပါး ရှိသည်။ ထို ငါးပါးတို့တွင်-

(၁) ယုံကြည်စွာ ပေးလှူသူသည် ထိုဒါန အကျိုးပေးရာ ဘဝတိုင်း၌ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ ဖြစ်၏။ ရုပ်အဆင်းလည်း ဝင့်ဝမ်း၏။

(၂) ရိုသေစွာ ပေးလှူသူသည် ထိုဒါန၏။ အကျိုးပေးရာ ဘဝတိုင်း၌ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ ဖြစ်ရ၏။ သားမယား၊ ကျေးကျွန်၊ အလုပ်သမားတို့ကလည်း သူ့စကားကို နာခံတတ်ကြသည်။

(၃) ဓလ္လာက်ပတ်သော အခါ၌ ပေးလှူသူသည် ထိုဒါနအကျိုးပေးရာ ဘဝတိုင်း၌ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ ဖြစ်ရ၏။ မျှားစွာသော အကျိုးစီးပွားတို့သည် လိုအပ်သောအခါ၌ သူ့ထံသို့ရောက်လာ တတ်ကြသည်။

(၄) ပစ္စည်း၌ မကပ်ငြိသော စိတ်ဖြင့် ပေးလှူသူသည် ထိုဒါန အကျိုးပေးရာ ဘဝတိုင်း၌ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ ဖြစ်ရ၏။ ဟုံသူ၏စိတ်သည်လည်း ကောင်းမွန်သော ကာမဂုဏ်ဘို၌ ခံစားရန် တိမ်းညွတ်၏။

(၅) မိမိကိုယ်ကို ဖြစ်စေ၊ ဘုံဗောဓိပါးကို ဖြစ်စေ မထိခိုက်စေမူ၍ ပေးလှူသူသည် ထိုဒါန အကျိုးပေးရာ ဘဝတိုင်း၌ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ ဖြစ်ရ၏။ မီး၊ ဓရ၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော အဓမ္မခံဟူသော

၁။ လှူဖွယ်ပစ္စည်းကို သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ပြင်ဆင်၍ ပေးလှူသူသည် 'သက္ကစ္စံ ဒေတိ ရိဇသစ္စာ ပေးလှူသည်' မည်၏။

၂။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၌ ရိုသေမြတ်နိုးသော စိတ်ထားဖြင့် ပေးလှူခြင်းဟူ ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းတို့ကြောင့် ထိုသူအား စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပျက်စီးခြင်း မဖြစ်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ ပထမ သမယဝိမုတ္တသုတ်

သမယဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းငါးပါး

၁၄၉။ အမှုသစ်၌ မေ့လျော့ခြင်း၊ စကားပြောမှု၌ မေ့လျော့ခြင်း၊ အိပ်စက်မှု၌ မေ့လျော့ခြင်း၊ အပေါင်းအဖော်၌ မေ့လျော့ခြင်း၊ ကိုလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခဲ့၊ လွတ်မြောက်ခဲ့သော စိတ်ကို မဆင်ခြင်ခြင်း ဟူသော ဤကရား ငါးပါးတို့သည် အခိုက်အတန့်၊ အခိုက်အတန့် အားဖြင့်သာ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိသော 'သမယဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆုတ်ယုတ်မှုကို ဖြစ်စေကုန်၏။

အမှုသစ်၌ မမေ့လျော့ခြင်း စသော တရားငါးပါးတို့သည်ကား သမယဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုးတက်မှုကို ဖြစ်စေကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၆။ သဒ္ဓမ္မဝဂ်

၁။ ပထမ သမ္မတ္တနိယာမသုတ်

သမ္မတ္တနိယာမသို့ မရောက်ထိုက်သူ၏ အင်္ဂါငါးပါး

၁၅၁။ ဟောကြားသောတရားကို မထီမဲ့မြင်ပြုခြင်း၊ တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မမဲ့ထီမြင်ပြုခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို မထီမဲ့မြင်ပြုခြင်း၊ ပျံ့လွင့်သော စိတ်၊ မတည်ငြိမ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ တရားကိုနာခြင်း၊ မသင့်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော တရားငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသူသည်သူတော်ကောင်း တရားကို ကြားနာရသော်လည်း ကုသိုလ်တရားတို့၌ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော သဘောရှိသော 'သမ္မတ္တနိယာမ'သို့ သက်ဝင်ခြင်းငှာ မထိုက်။

၁။ ဈာန်ဝင်စားဆဲ ခဏ၌သာ ဈာန်ဖြင့် ပယ်နှောအပ်သော ကိုလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သူကို 'သမယဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်' ဟု ဆိုပါသည်။

၂။ 'ဒီတရားကိုတော့ ငါသိမှာ မဟုတ်ပါဘူး' ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသဘော မိမိကိုယ်ကို မထီမဲ့မြင်ပြုခြင်း (အထင်သေးခြင်း) ဖြစ်ပါသည်။

၃။ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော သဘောရှိသော 'သမ္မတ္တနိယာမ' ဟူသည် အရိယမဂ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဟောကြားသော တရားကို မထိမဲ့မြင့် ဖျက်ပြုခြင်း စသော တရား ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည်ကား သမ္မတ္တနိယာမသို့သက်ဝင်ခြင်းဌာနကို ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၇။ သဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ်

သူတော်ကောင်းတရား ပျောက်ကွယ်စေကြောင်း ၈ ပါး

၁၅၄။ တရားကို ရိုသေစွာ မနာခြင်း၊ ရိုသေစွာ မသင်ယူခြင်း၊ ရိုသေစွာ ဆောင်မထားခြင်း၊ ဆောင်ထားသောတရားတို့၏အနက်သဘောကို ရိုသေစွာ စူးစမ်းဆင်ခြင်မှု မပြုခြင်း၊ တရား၏ အနက်သဘောကို သိသဖြင့်လည်း တရားနှင့်လျော်သော အကျင့်ကို ရိုသေစွာ မကျင့်ခြင်း ဟူသော အကြောင်း ငါးပါးတို့သည် သူတော်ကောင်းတရားကို ပျောက်ကွယ်စေကုန်၏။

တရားကို ရိုသေစွာ နာခြင်း စသော အကြောင်းငါးပါးတို့သည် သူတော်ကောင်းတရားကို တည်တံ့စေကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၅၅။ ဒုတိယ သဒ္ဓမ္မောသသုတ်၌— တရားကို သင်ယူခြင်း၊ နာကြား သင်ယူထားသော တရားကို သူသစ်ပါးတို့အား အကျယ်ဝင့် မဟောပြောခြင်း၊ အကျယ်ဝင့် မပို့ချခြင်း၊ အကျယ်တဝင့် ဓရုတ်ဖတ်ခြင်း၊ ထပ်ဆင့်လဲလဲ ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု မပြုခြင်း ဟူသော အကြောင်း ငါးပါးတို့သည် သူတော်ကောင်းတရားကို ပျောက်ကွယ်စေကုန်၏။

တရားကို သင်ယူခြင်း စသော အကြောင်းငါးပါး တို့သည်ကား သူတော်ကောင်း တရားကို တည်တံ့စေကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၅၆။ တတိယ သဒ္ဓမ္မောသသုတ်၌ - မဒကောင်းသဖြင့် သင်ယူထားသော သုတ္တန်ကို မဒကောင်းသဖြင့် မှတ်သားထားသော ပုဒ်ဗျည်းတို့ဖြင့် သင်ယူခြင်း၊ ရဟန်းတို့သည် ဆိုဆုံးမခက်သူများ၊ သည်းမခံသူများ ဖြစ်ကြခြင်း၊ သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာကိုဆောင်ထားသော ရဟန်းတို့ကသူတစ်ပါး တို့အား တရားကို ရိုသေစွာ မပို့ချကြခြင်း၊ မဆထရ်ကြီး ရဟန်းတို့သည် ပေါ့ဒလျှော့ဒသာအကျင့်သိလရှိ၍ လာဘ်လာဘပေါ်များရန်သာအား ထုတ်

၁။ လွန်မှားသော ပုဒ်ဝါကျတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက် မမှန်သော အစီအစဉ်ဖြင့် ဖြစ်စေ သင်ယူထားသော သုတ္တန်သည် မကောင်းသဖြင့် သင်ယူထားသော သုတ္တန်မည်၏။

၂။ သဒ္ဓါနည်း မမှန်မသာ၊ အစီအစဉ်မမှန်သော ပုဒ်ဗျည်တို့ ဖြင့်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

နေကြပြီးမထေရ်ကြီးတို့၏ တပည့်များကလည်း မထေရ်ကြီးများလမ်းစဉ် သို့သာလိုက်နေကြခြင်း၊ သံဃာဂိုဏ်းကွဲခြင်း ဟူသော အကြောင်းငါးပါးတို့သည် သူတော်ကောင်း တရားကို ပျောက်ကွယ်စေကုန်၏။

ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော သုတ္တန်ကို ကောင်းစွာ မှတ်သားထားသော ပုဒ်ဗျည်းတို့ဖြင့် သင်ယူကြခြင်း၊ ရဟန်းတို့သည်ဆိုဆုံးမလွယ်၍ သည်းခံတတ်သူများ ဖြစ်ကြခြင်း၊ သုတ်ဝိနည်း အာဘိဓမ္မာကိုဆောင်ထားသော ရဟန်းတို့က သူတစ်ပါးတို့အား တရားကို ရိုသေစွာ ပို့ချကြခြင်း၊ မထေရ်ကြီး ရဟန်းတို့သည် လာဘ်လာဘ ပေါများရန် အားမထုတ်၊ ပေါ့လျော့သော အကျင့်သီလ မရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ တပည့်တို့ကလည်း မထေရ်ကြီးများလမ်းစဉ်သို့သာ လိုက်နေကြခြင်း၊ သံဃာစည်းလုံးညီညွတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်း ငါးပါးတို့သည် သူတော်ကောင်း တရားကို တည်တံ့စေကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၇။ ဗုဇ္ဈတသုတ်

မကောင်းသော စကားငါးမျိုး

၁၅၇။ (၁) သဒ္ဓါမရှိသူအား သဒ္ဓါနှင့် စပ်သော စကားသည် မကောင်းသော စကားဖြစ်၏။

(၂) သီလမရှိသူအား သီလနှင့် စပ်သော စကားသည် မကောင်းသော စကားဖြစ်၏။

(၃) သုဘမရှိသူအား သုတနှင့်ဆပ်သော စကားသည် မကောင်းသော စကားဖြစ်၏။

(၄) ငန့်တိုမှုန့်နှင့် 'မစ္ဆရိယ' အားကြီးသူအား စွန့်ကြဲမှု 'စာဂ' နှင့်စပ်သော စကားသည် မကောင်းသော စကားဖြစ်၏။

(၅) ပညာ မရှိသူအား ပညာနှင့်စပ်သော စကားသည် မကောင်းသော စကားဖြစ်၏။

ဤစကားငါးမျိုးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးအစားကို ယေဘုယ်၍ မကောင်းသော စကား ဖြစ်ကြရသည်။

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဓါရှိသူအား သဒ္ဓါနှင့်စပ်ဒသာ စကားသည် ကောင်းဒသာ စကားဖြစ်၏....ပညာရှိသူအားပညာနှင့်စပ်ဒသာစကားသည် ကောင်းသော စကားဖြစ်၏။ ဤစကားငါးမျိုးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစားကိုထောက်၍ ကောင်းသောစကားမျှား ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ ဥဒါယိသုတ်
တရားဟောသူမျှား နှလုံးသွင်းရမည့် အချက်ငါးပါး

၁၅၄။ ကောသမ္မီပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသီတင်းသုံးစဉ် ရှင်ဥဒါယိသည် လူပရိသတ် များစွာအား တရားဟောနေ၏။ ရှင်အာနန္ဒာက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံချဉ်းကပ်၍ ရှင်ဥဒါယိ တရားဟောကြား နေကြောင်း လျှောက်ကြားသည်။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက ဖအောက်ပါစကားကို မိန့်ကြားတော်မူသည်။

"အာနန္ဒာ၊ သူတစ်ပါးတို့အား တရားဟောလိုသူသည် (၁)အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ဃသာ တရားကိုဟောအံ့၊ (၂) အကျိုးအကြောင်း ပြလျက် တရားကိုဟောအံ့၊(၃) ကြင်နာသနားခြင်းကို အခြောင်းပြု၍ တရားကို ဟောအံ့၊ (၄) လူဖွယ်ပစ္စည်း ရရှိရေးကို မငဲ့ဘဲ တရားကို ဟောအံ့၊ (၅)မိမိကိုဖြစ်စေ၊ သူဘစ်ပါးကိုဖြစ်စေ ဗထိခိုက်စေဘဲတရားကိုဟောအံ့၊ ဟူ၍ ဤငါးပါးသော တရားတို့ကို မိမိသန္ဓါန်၌ တည်စေ၍ တရားကို ဟောအပ်၏"

၁၀။ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယသုတ်
ဖြေဖျောက်နိုင်ခဲသော အရာငါးပါး

၁၆၀။ စံပယ်မှရာဂ၊ စိတ်ဆိုးမှု ဒေါသ၊ ဝတ္ထဝေမှု မောဟ၊ ဥစ္စာဓာတ်မြင်လာမှု ပဋိဘာန[1]၊ ခရီးသွားလိုသောစိတ်-ဟူသော ဤအရာငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ရုတ်တရက် ဖြေဖျောက်ရန် မလွယ်။ သင့်လျော်သော ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းမှု။ သို့သင် ဆုံးမမှုတို့ဖြင့် သာလျှင် ဖြေဖျောက်နိုင်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ ပဋိဘာနန္တိ ကဒထတု ကာမကာ ဝုစ္စတိ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်ပါသည်။ စကားပြောလိုခြင်းဟုအဓိပ္ပာယ်ရသည်။ မိမိစိတ်ကူးဥာဏ်၌ ရုတ်တရက် ပေါ်လာသော အကြောင်းအရာကို ထုတ်ဖော်ပြောလိုခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၇။ အာယာတဝဂ်

၁။ ပထမ အာယာတဝိနယသုတ်

ရန်ငြိုး ဖြေနည်း ငါးပါး

၁၆၁။ ရန်ငြိုးဖွဲ့မှု 'အာယာတ' ဖြစ်ပေါ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ် အားပေါ်၌ ပေတွာကိုပွား၍ မည်။ ကရုဏာကို ပွား၍မည်။ ဥဒ္ဓံကို ပွား၍ မည်။ သတိမပြုနှလုံးသွင်းဘဲ နေရမည်။ ကံသာလျှင်ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြောင်းကို ဆင်ခြင်ရမည်။ ဤငါးပါးဝသာအကြောင်းတို့ဖြင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့မှု 'အာယာတ' ကို ဖြေဖျောက်ရမည်ဟု ဟောပါသည်။

၂။ ဒုတိယ အာယာတ ဝိနယသုတ်

ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ရန်ငြိုးဖြေနည်း ငါးပါး

၁၆၂။ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့အား ငါးပါးဝသာနည်းတို့ဖြင့် ရန်ငြိုးကို ဖြေဖျောက်ရမည်ဟု ဟောကြားပါသည်။ ငါးပါးဝသာနည်းတို့ကား-

၁။ ပုံသက္ကဲ့သို့ ခိုတင်ဆောင်သော ရဟန်းသည် လမ်း၌ ကပ်တိုင်းကို ငဲ့တွေ့လျှင် ဘယ်ဖခြဖြင့် နင်းပြီး ညာဖခြဖြင့် ဖြန့်ကာ ခိုင်ခန့်ကောင်းမွန်သော အဝတ်ပိုင်းကို ဆုတ်ယူသကဲ့သို့ ထို့အတူ မစင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်နှင့် စင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်ရှိသူ၌ နှုတ်အကျင့်ရှိသူ၌ ကိုယ်အကျင့် မစင်ကြယ်မှုဟူ နှလုံးမသွင်းဘဲ နှုတ်အကျင့် စင်ကြယ်မှုကိုသာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

၂။ မွေးသူ၏ အပူဒဏ်ကြောင့် ခရီးပန်း၍ အာလွန်ဆဲဝသောမွတ်သိပ်လာသော်ဖြင့် ခရီးသွားသည် ရေနမွေ့ ရေညှိတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ရေကန်ကို ငဲ့တွေ့လျှင် ရေနမွေ့ ရေညှိတို့ကို လက်ဖြင့် ဖယ်ရှား၍ ရေကို လက်ခုပ်ဖြင့် ခပ်သောက်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ မစင်ကြယ်သော နှုတ်အကျင့်နှင့် စင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့် ရှိသူ၌ နှုတ်အကျင့် မစင်ကြယ်မှုကို နှလုံးမသွင်းဘဲ ကိုယ်အကျင့် စင်ကြယ်မှုကိုသာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

၃။ မွေးသူ၏ အပူဒဏ်ကြောင့် ခရီးပန်း၍ အလွန်ဆာလောင်မွတ်သိပ်လာသော ခရီးသွားသည် နွားခြေရာကွက်၌ အနည်းငယ်သော

၁။ မိမိအာယာတ ရှိနေသူအပေါ်၌ မုဒိတာပွား၍ မလွယ်သောကြောင့် 'မုဒိတာ ပွား၍မည်'ဟု မဟောခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဓရကိုတွေ့လျှင် ခွင့်ပင်ယော်၊ လက်ခုပ်ဘို့ဖြင့် ခပ်ယူမနေဘဲဘဲ၊ နွားကဲ့သို့ လေးဘက်ထောက်ဝပ်၍ သောက်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ကိုယ် နှုတ်နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် မစင်ကြယ်ဘဲသာ အကျင့်ရှိစေကာမူ ရဲဖန်ရဲခါ သမထဝိပဿနာစိတ် ဖြစ်ပေါ်ရန် အခွင့်အလမ်း နှင့် စိတ်ကြည်လင်မှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကိုယ်နှုတ် မစင်ကြယ်မှုကို နှလုံးမသွင်းဘဲ သမထဝိပဿနာစိတ်ဖြစ်ပေါ်မှုနှင့် စိတ်ကြည်လင်မှု ရနိုင်ခြင်းကိုသာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

၄။ ခရီးသွားတစ်ယောက်သည်လမ်းခရီးအကြာင်အားကိုးရာမဲ့ဖြစ်နေသည့် လူနာဘစ်ယောက်ကို ဓတ္တမြင်လျှင် သနားကြင်နာမှုကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် မစင်ကြယ်မှုသည်းမရှိသမထဝိပဿနာစိတ်ဖြစ်ပေါ်ခွင့်နှင့် စိတ်ကြည်လင်မှုရခြင်းလည်းမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၌ လည်း ဓသလျှင်အပါယ်ဝရဲသို့မဓောက်ဓစရန် သနားကြင်နာမှုကိုဖြစ်စေအပ်၏။

။၅။ ဓန္ဓလင်္ဂအပူဒါဏ်ဓကြောင့် ခရီးပန်း၍ အလွန်ဆာလောင်မွတ်သိပ်နေဓသော ခရီး သွားသည် ကြည်လင်ဓသောရေရှိ၍ စိမ်းစိုဓသော သစ်ပင်တို့ဖြင့် ခြုံရုံနေဓသော ဓရကန်ကိုတွေ့လျှင် ထိုးရောက်၍ ရေသည်းချိုး၊ ဓရလည်းဓသောက်ပြီး သစ်ပင်ရိပ်၌ ထိုင်လိုထိုင်၊ အိပ်လိုလျှင်လည်း အိပ်နေရာ သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်စင်ကြယ်ဓသော အကျင့်ရှိပြီး ရဲဖန်ရဲခါ သမထဝိပဿနာစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခွင့်နှင့်စိတ်ကြည်လင်မှုလည်းရရှိဓသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ကိုယ်နှုတ်စင်ကြယ်မှုကိုလည်းနှလုံးသွင်း အပ်၏။ သမထဝိပဿနာစိတ်ဖြစ်ပေါ်ခွင့်နှင့်စိတ်ကြည်လင်မှုရရှိခြင်း ကိုလည်း နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ဤသို့လျှင် ဝါးပါးဓဘာ နည်းတို့ဖြင့် ရန်ငြိုးကို ဖြေဖျောက်အပ်၏-ဟု ဓဟောကြားပါသည်။

၅။ ပဥ္စပုဏ္ဏာသုတ

ပြဿနာမေးခြင်း၏ အကြောင်းဝါးပါး

၁၆၅။ ပြဿနာမေးခြင်းသည် ပညာနုန့်သူ ဓတွေ့ဓသူဖြစ်၍ မေးခြင်း၊ ယုတ်မာခံဆာအလိုဆိုးရှိသည်ဖြစ်၍ ဓမေးခြင်း၊ ကဲ့မဲ့ရွဲတ်ချလိုသဖြင့် မေးခြင်း၊ တကယ်သိလိုသဖြင့် မေးခြင်း၊ အာဓမခံရသူကဓဖြစ်ခင်လျှင် မိမိကပင်ဖြေမည် ဟူသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မေးခြင်း-ဟူ၍ ဝါးမျိုးရှိ၏ ဟု ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့အား ဓဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ နိဂရောဓသုတ်

နိဂရောဓသမားပတ် ဝင်စားခြင်းနှင့်
မထေရ်ကြီးအင်္ဂါငါးပါး

၁၆၆။ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့အား ဤသို့မိန့်ကြားသည်-ငါရှင်တို့၊ သီလ အမာခံ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်းသည်သည်ာေဒနာတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဂရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်ဖွယ် ၈ ကြောင်းရှိ။ ထိုရဟန်းသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့မရောက်ခဲ့သော်ကဗဠီကာရအာဟာရလျှင်အစာရှိသောနတ်အဖြစ်ကို လွန်၍ စျာန်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော ဘုံတစ်ခုခုသို့ရောက်ကာ နိဂရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်ဖွယ် အကြောင်းရှိ၏။"

ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ မိန့်ကြားချက်ကို မဖြစ်နိုင်ပါဟု သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ရှင်ဥဒါယီတ ကန့်ကွက်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအနီးသို့သွား၍ အထက်ပါစကားကို မိန့်ကြားပြန်သည်။ ထိုအခါဘုရားလည်းရှင်ဥဒါယီတကန့်ကွက်ပြန်သည်။သို့ဖြစ်၍ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။

ထိုအခါဗုဒ္ဓက ရှင်ဥဒါယီကို "အဘယ်ဘုံကိုစျာန်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော ဘုံဟုသင်ထင်သနည်း" ဟုမေးတော်မူသည်။ "ရုပ်မရှိဘဲသာဖြင့်ပြီးသော ဖြဟ္မာတို့ကို၊ 'စျာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ဘုံဟုတပည့်တော်ယူဆပါသည်" ဟူ၍ ရှင်ဥဒါယီကဖြေသည်။ဗုဒ္ဓသည် "သင်လိုမိုက်မဲသူ၏စကားဖြင့် အကျိုးမရှိ" ဟု ရှင်ဥဒါယီကိုကြိမ်းမောင်းတော်မူပြီး ရှင်အာနန္ဒာအား လည်း "မထေရ်ကြီးတစ်ပါးညှဉ်းဆဲခြင်းခံနေရသည်ကိုသင်တို့လျစ်လျူရှုရက်ကြပေသည်ဟု အပြစ် ဆိုတော်မူသည်။

ထို့နောက်ဗုဒ္ဓသည် ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စကားမှန်ကန်ကြောင်းထောက်ခံမိန့်ကြားပြီး ကျောင်းခန်းထဲသို့ ဝင်ကြွသွားတော်မူသည်။ ရှင်အာနန္ဒာသည် ဗုဒ္ဓ၏ အပြစ်ဆိုမှုကြောင့်ဆိတ်လန့်ကာ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်၍ ဗုဒ္ဓက တစ်စုံတစ်ရာ ထပ်မံမိန့်ကြားခဲ့သော် တုံ..ပြန်မှုပြုရန် ရှင်ဥပ

၁း ကဗဠီကာရာဟာရလျှင်အစာရှိသောနတ်ဟူသည်က မာဝစာရနတ် ဘုံခြောက်ထပ်မှ နတ်များကို ဆိုလိုပါသည်။

၂။ ရှင်သာရိပုတ္တရာက သုဒ္ဓါဝါသ ဖြဟ္မာ့တုံတို့ကို စျာန်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော ဘုံဟုဆိုသည်၊ ရှင်ဥဒါယီကမူ အရူပဗြဟ္မာဘုံဟုယူဆသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါဏကကိုတောင်းပန်လေသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ညနေချမ်းအချိန်၌တစ်ပါး တည်းကိုန်းအောင်ရာမှ ထလာပြီး "အာဘယ်မျဒသာ အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသောမထေရ်ကြီးသည်သီတင်းသုံးဖော်တို့ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သူဖြစ်သနည်း" ဟုရှင်ဥပဝါဏကိုဓမ်းတော်မူသည်။ သီလရှိခြင်း၊ အကြားအမြင်များခြင်း၊ စောင်းသောနှုတ်ထွက်စကားရှိခြင်း၊ ဈာန်လေးပါးကိုရခြင်း၊ အာသဝေါကုန်ခန်းရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မထေရ်ကြီးသည် သီတင်းသုံးဖော်တို့ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သူဖြစ်ပါသည်" ဟုရှင်ဥပဝါဏက ဖြေကြားရာ ဗုဒ္ဓက ကျေနပ်စွာလက်ခံတော်မူလေသည်။

၇။ စောဒနာသုတ်

စောဒက ရဟန်း၏ အင်္ဂါငါးပါး

၁၆၇။ အခါတစ်ပါး၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ရဟန်းတို့အား ဟောကြားပါအံ့ တိုင်း မိန့်ကြားတော်မူသည်-

"ငါရှင်တို့၊ တစ်ပါးသောရဟန်းကို စောဒနာလိုသော စောဒက ရဟန်းသည်[1] ဆိုသင့်သောအခါ၌ဆိုအံ့၊ ပဆိုသင့်သောအခါ၌ မဆိုအံ့။ ဟုတ်မှန်သောအကြောင်းဖြင့်ဆိုအံ့၊ မဟုတ်မှန်သောအကြောင်းဖြင့်မဆိုအံ့၊ သိမ်မွေ့သောစကားဖြင့် ဆိုအံ့။ ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့် မဆိုအံ့။ အကျိုးရှိသော စကားဖြင့်ဆိုအံ့။ အကျိုးမရှိသော စကားဖြင့် မဆိုအံ့။ မေတ္တာစိတ်ဖြင့်ဆိုအံ့။ ဒေါသစိတ်ဖြင့် မဆိုအံ့" ဟူ၍ဤတရားငါးပါးတို့ကို မိမိဆန္ဒာန်၌ တည်စေ၍ တစ်ပါးသော ရဟန်းကို စောဒနာအပ်၏။

ငါရှင်တို့၊ မတရားသဖြင့် စောဒနာခံရသောရဟန်းကိုအခါမဟုတ်သည်၌ စောဒနာခံရခြင်းစသောအကြောင်းငါးပါးဖြင့် စိတ်သက်သာမှုကို ဖြစ်စေအပ်၏။ မတရားသဖြင့် စောဒနာသော ရဟန်းကိုလည်း အခါမဟုတ်သည်၌ စောဒနာခံရခြင်းစသော အကြောင်းငါးပါးတို့ဖြင့် စိတ်နှလုံးမသာယာမှု(ဓနာင်တရမှု)ကို ဖြစ်စေအပ်၏။

ငါရှင်တို့၊ တရားသဖြင့်စောဒနာခံရသောရဟန်းကိုလည်း စောဒနာသင့်သောအခါ၌ စောဒနာခံရခြင်းစသော အကြောင်းငါးပါးဖြင့်နှလုံး

၁။ စောဒနာ=ပြစ်တင်မှုတစ်ခုခုဖြင့် စွပ်ချက်တင်ခြင်း၊
စောဒက-စွပ်ချက်တင်သူ (တရားလို)

http://www.dhammadownload.com

မသာယာမှုကိုဖြစ်စေအပ်၏။ တရားသဖြင့် စောဒနာသော ရဟန်းကိုလည်း စောဒနာသင့်သောခါ၌ စောဒနာခြင်းစသော ကာရကြောင်းငါးပါးဖြင့် စိတ်သက်သာမှုကို ပြုစေအပ်၏။

ငါ့ရှင်တို့၊ စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်သည် မှုန်ကန်ခြင်းနှင့်ဆေးမကျက်မထွက်ခြင်းဟူသော တရားနှစ်ပါး၌တည်ဆုတ်၏။ "တစ်ပါးသော သူတို့သည် ငါ့ကို စောဒနာတင်သောအခါ၌လည်း စောဒနာကြဆုတ်၏။ မစောဒနာ သင့်သော အခါ၌လည်း စောဒနာကြဆုတ်၏....ဒေမတ္တာစိတ်ဖြင့်လည်းစောဒနာကြဆုတ်၏၊ ဒေါသစိတ်ဖြင့်လည်း စောဒနာကြဆုတ်၏။ ငါသည်ကား မှုန်ကန်ခြင်းနှင့် ဆေးမကျက်မထွက်ခြင်းဟူသောတရားနှစ်ပါး၌သာ ရပ်တည်အံ့။ အပြစ်ရှိ၏ဟု ပြောအံ့ ရှိ၏ဟု ပြောအံ့ မရှိဟု ပြောအံ့" ဟူ၍ နှုတ်သိမ်းအပ်၏။

ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့အား အားပေးစကား မြွက်ကြားပေတော်မူသည်-

"သာရိပုတ္တရာ၊ သင့်မိတ်ဆွေးမရှိဘဲ ရဟန်းဘဝင်လာသူ၊ အကျင့်သိက္ခာဥပဒေးတရားမရှိသူတို့သည်သူတို့ဘာသာသူတို့ရှိကြပါ၏စေ၊ သင့်ပါးစပ်ဖြင့်ရဟန်းဘဝသို့ပင်လာသော၊ အကျင့်သိက္ခာဥပဒေးတရားရှိသော်လည်း စကားတို့ကိုမူ သင်သည်သင့်သင့်သင်ဆုံ ဖြတ်လော့၊ သင်ယူသင့်သောတရားမှုတို့ကိုမူ သင်သည်သင့်သင့်တရားမှုထင်စေ၍ သူ့ပေတော်ကောင်းထရားခွင် တည်ပါစေသတည်း"

၉။ ခိုပ္ပနိသန္တသုတ်

လျင်မြန်စွာ မှတ်သားနိုင်သော ရဟန်း၏အင်္ဂါငါးပါး

၁၆၉။ "အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ရဟန်းသည် အဘယ်မျှဖြင့်ကုသိုလ်တရားတို့၌ လျင်မြန်စွာ သိနိုင်သူ၊ ကောင်းစွာလည်း သင်ယူနိုင်သူ၊ များစွာလည်း သင်ယူနိုင်သူ၊ သင်ကြားပြီးသည်ကိုလည်း မမေ့ပျောက်သူ ဖြစ်ပါသနည်း"

၁။ စုဒိတက အပြစ်ဖြင့်စွပ်စွဲခံရသူ၊ အမှုသည် (တရားခံ)
၂။ ခိပ္ပံ နိသာပယတိ ဥပမာနရတိတိ ခိပ္ပနိသန္တ°-အဋ္ဌက ထ၁။

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့ ဓမ်းလျှောက်သော ရှင်အာနန္ဒာအား ရှင်ထေရိ ပုတ္တဲရာအား ဓောက်ပါအတိုင်းပြန်၍မိန့်ကြားတော်မူသည်။

" အို အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်သည် မျှားဓသော အကြားအမြင်ရှိသူ ဖြစ်ပါသည်။ အရှင်သည်ပင် ထိုအကြောင်းကိုဓဟ၊ ကြားပါလော'

" အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အနက်၊ ပါဠိ၊ သဒ္ဒါ၊ ဗျည်း၊ အက္ခရာ၊ ရှေ့နောက် ဆစီအစဉ်ဟူဓသော ဤငါးပါးတို့ဌာနကျမ်းကျင်လိမ္မာခြင်းဖြင့် ရဟန်းသည်ကုသိုလ်တရားဌ လျင်မြန်စွာမှတ်သားနိုင်သူ....သင်ယူပြီးသည်ကိုလည်း မဓမ္မပျောက်သူ ဖြစ်ပါသည်။"

ရှင်အာနန္ဒာကဤသို့ဖြေကြားသော အခါရှင်သာရိပုတ္တရာကလည်း ထောက်ခံချီးကျူးတော်မူခဲ့လသည်။

၁၀။ ဘဒ္ဓဇိသုတ်

အမြတ်ဆုံးဖြစ်သောအရာငါးပါး

၁၇၀။ ဓကာသမူပြည် ဃောသိတာရုံဓကျောင်း၌ရှိ၏ အာနန္ဒာသီတင်း သုံးဓနစဉ် ရှင်ဘဒ္ဓဇိသည် ရှင်အာနန္ဒာထံသို့ဆုက်လာသည်။ထိုအခါ ရှင်အာနန္ဒာက ရှင်ဘဒ္ဓဇိအား ဤသို့ဓမ်း၏။

"ငါ့ရှင်၊ ဟဒ္ဓဇိ၊ မြင်ရခြင်းကိုတုံ့အဘယ်မြင်ရခြင်းသည်အမြတ်ဆုံးဖြစ်သနည်း။ ကြားရခြင်းတို့တုံ့အဘယ်ကြားရခြင်းသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သနည်း။ ချမ်းသာခြင်းတို့တုံ့အဘယ်ချမ်းသာခြင်းသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သနည်း။သည်းဟို့ဟုင် အဘယ်သညာသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သနည်း။ ဘဝတို့ဟုင် အဘယ်ဘဝသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပါသနည်း"

"ငါ့ရှင်သာနန္ဒာ၊ သတ္တဝါအားလုံးကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည့် ပြဟ္မာကြီးကို မြင်ရခြင်းသည် မြင်ရခြင်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံး၏။ အာဘာသရပြဟ္မာတို့မြင်ဖဲဆိုသည့် 'ချမ်းသာပေစွ၊ ချမ်းသာဓေစွ' ဟူသည့်ဥဒါန်းစကားကိုကြားရခြင်းသည် ကြားရခြင်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ သုဘကိဏှာပြဟ္မာတို့ခံစားရဓသောချမ်းသာသည်ချမ်းသာမြင်းတို့တွင်အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ ဓာဂကိဋ္ဌည်းယတနပြဟ္မာတို့၏သည်းသည် သည်းတို့တွင်အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ ဓနဝသညာ နဝသညာ ယတနပြဟ္မာတို့၏ ဘဝသည်ဘဝတို့တွင် ဆအမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။"

http://www.dhammadownload.com

ရှင်ဘဒ္ဒဇိက ထိုသို့ဖြေသောအခါရှင်ဆာနန္ဒာက "အရှင် ဘဒ္ဒဇိ၏ အဖြေသည် လူငယ်များ၏အလိုနှင့် ညီညွတ်ပါပေ၏ ဟု ပြောဆိုသည်။ ထို့နောက် "ရှင်ဆာနန္ဒာသည် များသော အကြားအမြင် ရှိသူဖြစ်ပါသည်။ အရှင်၏အယူအဆကိုလည်း မိန့်ကြားပါဦး" ဟုရှင်ဘဒ္ဒဇိက တောင်းပန်သဖြင့် ရှင်ဆာနန္ဒာက ဖောက်ပါအတိုင်းမိန့်ကြားသည်။

"ငါ့ရှင်ဘဒ္ဒဇိ၊ အကြင်မြင်ခြင်း၏ အခြားမဲ့၌ အာသဝေါကုန်ခန်းခြင်းသည်ဖြစ်၏။[1] ဤမြင်ခြင်းသည်မြင်ခြင်းတို့တွင်အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

အကြင်ကြားခြင်း၏ အခြားမဲ့၌ အာသဝေါကုန်ခန်းခြင်းသည်ဖြစ်၏။ဤကြားခြင်းသည် ကြားခြင်းတို့တွင် ဇာမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

အကြင်ချမ်းသာခြင်းရှိသူအား အခြားမဲ့၌အာသဝေါကုန်ခန်းခြင်းသည်ဖြစ်၏။[2] ဤချမ်းသာခြင်းသည်ချမ်းသာခြင်းတို့တွင်အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

အကြင်သညာရှိသူအား အခြားမဲ့၌အာသဝေါ ကုန်ခန်းခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ဤသညာသည်သညာတို့တွင် အမြက်ဆုံးဖြစ်၏။

အကြင်ဘဝ၌ တည်သူအား အခြားမဲ့၌အာသဝေါကုန်ခန်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။[3] ဤဘဝသည်ဘဝတို့တွင်အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။"

၄။ ဝေရဿုတ်

ဘေးရန်ငါးပါးခြိမ်းသူ

၁၇၄။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးအား ဆောက်ပါအတိုင်း ဟောကြားတော်မူသည်။

"သူကြွယ်၊ သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ စသောဘေးရန် ငါးပါးကို မပယ်သူသည်ဒုဿီလမည်၏။ ထိုသူသည်ငရဲသို့လည်းရောက်၏။ သူ့အသက်ထက်ခြင်း စသောဘေးရန်ငါးပါးကို ပယ်သူသည်သီလရှိသူ မည်၏။ ထိုသူသည် နတ်ပြည်သို့လည်းရောက်၏။

၁။ ရွှေပါရုံ တစ်ခုခုကို မြင်ပြီးနောက် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်၏ ဟုဆိုလိုပါသည်။ ကြားခြင်းဌာနလည်းနည်းတူမှတ်ပါ။

၂။ အရဟတ္တမဂ်နှင့် ယှဉ်သောချမ်းသာကို ရည်ရွယ်သည်။ သဉ္ဉာဌာနလည်းနည်းတူပင်။

၃။ ဤဌာန အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌ တည်သောခန္ဓာငါးပါးကို 'ဘဝ' ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သူကြွေယ်၊ သူ့အသက်ကို သတ်သူသည် ကိုသူ့ အသက်သတ်မှု ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌သည်း ဘေးရန်ကိုပွားစေ၏။ တဖန်လွဲ၍သည်း ဘေးရန်ကို ပွားစေ၏။ စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ စိတ်နှလုံးမသာယာ ကိုလည်း ခံစားရ၏။ သူ့အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်သူသည် ထိုအကြောင်း မျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း ဘေးရန်ကို မပွားစေ၊ ဘဝလွန်၍လည်း ဘေးရန်ကို မပွားစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ စိတ်နှလုံးမသာယာမှုကိုလည်း မခံစားရ။ သူ့အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့လျှင်ဒေါသနှိမ်းသည် ငြိမ်းအေးဟူ၏။

သူကြွေယ်၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူသူသည် ကာယကုံကို၌ ဖောက်ပြန်စွာကျင့်သူသည်၊ မုသားပြောသူသည် ဒေသရည်ဗေဒရုဏ်ကို ဆောက်သူသည် တိုဒေသရည် ဒေသရက် သောက်မှု ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက် ဘဝ၌လည်း ဘေးရန်ကို ပွားစေ၏....ဒေသရည်ဒေသမှက် သောက်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့လျှင် ဒေါသနှိမ်းသည် ငြိမ်းအေးဟူဟောကြားတော်မူ၏။

၅။ စတ္တာလသုတ်

ဒွိန်းစတ္တားနှင့်တူသော ဥပါသကာ၏
အင်္ဂါငါးပါး

၁၀၅။ သမ္ဗါမရှိခြင်း၊ သီလမရှိခြင်း၊ မစ္ဆရိယစွဲမှုန်းအတွေးအခေါ်ကို မင်္ဂလာဟု ယူဆခြင်း၊ ဒိဋ္ဌသုတမင်္ဂလာကိုသာ ယုံကြည်၍ ကံကို ယုံခြင်းမရှိခြင်း၊ သာသနာ့ပြင်ပဒွိ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘိုးမွှာ၍ တိုသာသနာ့ပြင်ပဒွိသော ဥစ္စာဥစ္စာများများ ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း ဟူသောအင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် ဒွိန်းစတ္တား ဥပါသကာ မည်၏။ ညှစ်နှိမ်းသော ဥပါသကာ ညှိုဖျားသော ဥပါသကာ မည်၏။

သမ္ဗါရှိခြင်း...သာသနာ့ပြင်ပဒွိ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗျာဘဲ သာသနာတွင်းဒွိ သာလျှင် ဥစ္စာဥစ္စာများများ ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်းဟူသော အင်္ဂါ

၁။ ကောဇ္ဇဟာလဖင်္ဂလိကော ထူးထူး ဆန်းဆန်း အစုတစ်ခုခုကို မြင်ရ၊ ကြားရခြင်းသည် မင်္ဂလာရှိ၏ဟု ယူဆသူ ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

၂။ မင်္ဂလံ=မင်္ဂလာမူ၍ နေသောမူ မင်္ဂလာရှိသော ဘဝကို ဖြစ်ရ ကြားရလျှင် စီးပွားဥစ္စာ တိုးတက်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်သည်။ ကုသိုလ အကုသိုလ ကံတို့ကြောင့် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး ဖြစ်မည်ဟု မယုံကြည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည်ကား ဥပါသကာရတနာမည်၏။ ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူသော ဥပါသကာ၊ ပုဏ္ဍရိက်ကြာနှင့် တူသောဥပါသကာမည်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ပိတိသုတ်

ပိုင်ဝက ပိတိ၏ အုပ်ချိုးငါးပါး

၁၇၆။ အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အနာထပိဏ်ဝယျေးအား "သူကြွယ်၊ သင်တို့သည် ရဟန်းသံဃာအား ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် လုပ်ကျွေးရုံမျှဖြင့် နှစ်သိမ့် ကျေနပ်ခြင်း မပြုအပ်။ ရုံဖန်ရုံခါကိလေသာ ဓာင်းဆိတ်သော ဝိုင်ဝကပိတိကို ၁ ဝင်စား၍ နေနိုင်ရန် အားထုတ်ကြရမည်"ဟု သြဝါဒစကား မိန့်ကြားတော်မူသည်။ထိုအခါ ရှင်သာရိပုတ္တရာက အောက်ပါအတိုင်း ထောက်ခံစကား လျှောက်ကြားလေသည်။

"အရှင်ဘုရား၊မြတ်စွာဘုရား၏ စကားသည် အလွန်သင့်မြတ်သော စကား ဖြစ်ပါသည်။ အရှင်ဘုရား၊ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်ခသာ ပိတိကို ဝင်စား၍နေသောအရိယာသာဝကအား ထိုအချိန်၌ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော ဆင်းရဲမှု၊ နှလုံးမသာယာမှုသည် မဖြစ်။ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သောချမ်းသာမှု နှစ်သက်မှုသည် မဖြစ်။ အကုသိုလ်နှင့် စပ်သော ဆင်းရဲမှု၊ နှလုံး မသာယာမှု....အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော ချမ်းသာမှု၊ ဝမ်းမြောက်မှု....ကုသိုလ်နှင့် စပ်သော ဆင်းရဲမှု၊ နှလုံး မသာယာမှုသည် မဖြစ်ပါ။ အရှင်ဘုရား၊ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်သော 'ဝိဝေက ပိတိ' ကို ဝင်စား၍ နေသော အရိယာသာဝကအား ဤအရာငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ပါကုန်"

ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ လျှောက်ကြားချက်ကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ တရည်း "ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ" ဟု ထောက်ခံတော်မူလေသည်။

၁။ ပထမစျဝန် ဒုတိယစျာန်တို့နှင့် ယှဉ်သော ပိတိသည် ကိလေသာ ကင်းဆိတ်သော 'ဝိဝေက ပိတိ' မည်၏။

၂။ သဒ်းသမင်ကို လေးဖြင့်ပစ်ရာ၍ မထိမှန်ဘဲ လွဲချော် သွားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဒုက္ခဒေါမနဿသည် အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော ဒုက္ခဒေါမနဿ မည်၏။ ထိမှန်သွားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော သုခ သောမနဿသည် အကုသိုလ်နှင့် စပ်သော သုခသောမနဿ မည်၏။ ဒါနပြုရာ၌ ပစ္စည်း မပြည့်စုံခြင်း စသော အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်သော ဒုက္ခဒေါမနဿသည် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ မည်၏။ အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

၇။ ဝါဏိဇသုတ်

မပြိုသင့်သော ကုန်သွယ်မှု ငါးမျိုး

၁၇၇။ လက်နက်ကုန်သွယ်မှု၊ လူသတ်ဝါ ကုန်သွယ်မှု၊ အမဲသား ငါးကုန်သွယ်မှု၊ သေရည်သေရက် ကုန်သွယ်မှု၊ အဆိပ် ကုန်သွယ်မှု ဟူသော ကုန်သွယ်မှုငါးမျိုးကို ဥပါသကာတို့သည် မပြုအပ်ဟု ဟောကြား ပါသည်။

၉။ ဂီဟိသုတ်

သိက္ခာပုဒ်ငါးပါး စောင့်ထိန်းသော လူပုဂ္ဂိုလ်

၂၉။ အခါတစ်ပါး၌ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသည် ဥပါသကာ ငါးရာခြံရံလျက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံ ရောက်လာ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓဂေါ(အနီး၌ ရှိနေသော) ရှင်သာရိပုတ္တရာအား အောက်ပါစကားကို မိန့်ကြားတော် မူသည်။

"သာရိပုတ္တရာ သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးကို စောင့်ထိန်းလျက်မြတ်မသောစိတ် နှင့်ယှဉ်သည့် မျက်မှောက်ချက်းသာစွာ နေခြင်းလေးပါးတို့ကို ဂုဒ္ဓသာ အဝတ်ဖြူဝတ်သူ လူပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ သောတာပန် ဖြစ်ပြီဟု ထုတ်ဖော် ပြောကြားနိုင်၏။

သာရိပုတ္တရာ၊ ထိုလူပုဂ္ဂိုလ်သည် စောင့်ထိန်းအပ်သော သိက္ခာပုဒ် ငါးပါးဟူသော- သူ့အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း.... သေရည်သေရက် သောက်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို ဖြစ်၏။

သာရိပုတ္တရာ၊ ထိုလူပုဂ္ဂိုလ်သည် ရရှိသော မျက်မှောက်ချမ်းသာစွာ နေခြင်းလေးပါးတို့ကား- ဘုရား၌ စွဲမြဲစွာ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း၊ တရား၊ သံဃာ၌ စွဲမြဲစွာ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း၊ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်းတို့ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ အာဃာတစေတသိကာနန္တိ ဥတ္တာမ စိတ္တာနိသိ°တာန ·အဋ္ဌကထာ။

၂။ အရိယကန္တေဟိ နှစ်သက်အပ်သော သီလဟူသည် မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ် တို့နှင့် ယှဉ်အပ်သော သီလကို ဆိုခြင်းဖြစ်၏ဟု မှတ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ဂဝေသီသုတ်

ဂဝေသီမည်သော ဥပါသကာနှင့် ငါးပါးသီလ

၁၆၀။ အခါတစ်ပါး၌ မုဒ္ဓမြို့တော်စွန်းသည် ရဟန်းများစွာနှင့် တကွ ဂကာသလတိုင်းအတွင်း၌ ဒေဝဒဟရီ လှည့်လည်စဉ် ဇောင်ကြီးဖတာကြီး တစ်နေသို့ ဆိုက်ဖရောက်မြဲတည်။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓသည် တစ်ခုခုသော အရပ်၌ ပြုံးရယ်ခြင်းပြုဖတတ်မူသည်။ ရှင်အာနန္ဒာက ပြုံးရယ်ခြင်း၏အကြောင်းကို မေးလျောက်ထား ဗုဒ္ဓက ဒအာဂတ်ပါအတိုင်း ပြန်ပြောင်း ဟောကြားတော်မူသည်။

ဤအခါက အင်ကြင်းဂကာကြီး ရှိဖူးအရပ်၌ စည်ကားဂသာ မြို့ဝင်မြို့ ရှိခဲ့သည်။ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမြို့၌ သီတင်းသုံးနေ တော်မူသည်။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ဂဝံသီမည်သော ဥပါသကာ တစ်ယောက်ရှိသည်။ ဂဇဝသီမှာ ဥပါသကာငါးဆူတို့၏ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်သည်သော်ဂသော် ဂဝေသီနှင့်တကွ ဥပါသကာငါးဆူတို့သည် ငါးပါး သီလကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း မပြုခဲ့ကြချေ။

နေ့ဂက်ပိုင်းတွင်မူ ဂဝေသီက ဥပါသကာငါးဆူတို့ထက် သာလွန်လိုဂသောစိတ်ဖြင့် ငါးပါးသီလကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စောင့်ထိန်းသည်။ ထိုအခါ ဥပါသကာငါးဆူတို့ကလည်း သူနည်းတူ စောင့်ထိန်းရသည်။ ဂဝေသီက အဖြဟ္မစရိယသိက္ခာပုဒ်၊ ဝိကာလ ဘောဇန သိက္ခာပုဒ်တို့ကို တိုးတက် စောင့်ထိန်းဆု ဥပါသကာငါးဆူတို့ကလည်း သူနည်းတူလိုက်၍ စောင့်ထိန်းကြသည်။ နောက်ဆုံး၌ ဂဝေသီက ကဿပဘုရားထံ၌ရဟန်း ပြု၍ ဒေဟတ္တဖိုလ်မှသွားသကဲ့သို့ ဥပါသကာငါးဆူတို့ကား ရဟန်း ပြု၍ ဒေဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ဖရောက် ဘွားကြလေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဂဖေသီဥပါသက၏အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း ဟောကြားပြီးနောက် ရဟန်းတို့အား ဤသို့တိုက်တွန်းစကား မိန့်ကြား တော်မူလေသည်-

"အာနန္ဒာ၊ ဂဝေသီ ဖမူးရှိသော ဥပါသကာ ငါးရုတို့သည် ငါးဆင့်ပြီး ငါးဆင့် တက်၍အားထုတ်ကြဖြင့် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော လွတ်ဖမြောက်မှုကို ရရှိခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့်သင်တို့သည်လည်းအမြတ် ဆုံးဖြစ်သော လွတ်ဖမြောက်မှုကို ရရှိရန် ငါးဆင့်ပြီး တစ်ဆင့်တက်ကာ အားထုတ်ကြကုန်ဟု၏"

http://www.dhammadownload.com

၁၉။ အာရညဝဂ်

၁။ အာရညိကသုတ်

တောကျောင်းဌိနေသောရဟန်းငါးမျိုး

၁၈၁။ တောကျောင်းဌိ နေသော (အာရညိက ခုတင်းဆောက် တည်ခဲသော) ရဟန်းတို့သည် အသိဉာဏ်နည်းသူဖြစ်၍ တောကျောင်းဌိ နေသူ၊ (သင်္ဃာ့ပေါမျှားလိုခြင်း) စသည့် ယုတ်ညံ့သော အလိုဆန္ဒဖြင့် တောကျောင်းဌိနေသူ၊ စိတ်ဖောက်ပြန်သူဖြစ်၍ တောကျောင်းဌိ နေသူ၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့် သာဝကကြီးများ ချီးကျူးအပ်သော နေခြင်းဖြစ်၍ တောကျောင်းဌိနေသူ၊ အလိုနည်းမှု၊ ရောင့်ရဲလွယ်မှု၊ ကိုယ်သော ဒုခိုင်း ပါးမှု စသော အကျိုးကိုမြင်၍ တောကျောင်းဌိ နေသူဟူ၍ ငါးမျိုး ရှိသည်။ ထိုတွင် အလိုနည်းမှုစသော အကျိုးကိုမြင်၍ တော ကျောင်းဌိ နေသောရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၈၂-၁၉၀။ စီဝရသုတ်စသောနောက် (၉) သုတ်တို့၌ ပံသုကူ ဓုတင်ဂဏသည်ကို ဆောင်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း ငါးမျိုးဖဲ ရှိကြောင်း ဟောကြားပါသည်။ (အာရညိက ခုနှစ်စသော ခုတင် အကျင့်မျှား၊ အကြောင်းကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ခုဒ်နိဒ္ဒေသ၌ ပြလေ့လာနိုင်ပါသည်။

၂၀။ ဗြာဟ္မဏဝဂ်

၁။ လောဏသုတ်

ဇွန်းတို့၌သာတွေ့ရတတ်သော ဗြာဟ္မဏဓမ္မငါးပါး

၁၉၁။ ရွှေးအခါက ပုဏ္ဏားတို့သည် ဇာဒင်တူ ပုဏ္ဏားဓ ကိုသာ သွားလာကုန်၏။ ရာသီလာသောပုဏ္ဏားမကိုသာ သုံးဆောက်ကုန်၏။ ပုဏ္ဏားမ ကိုးလည်း ရောင်းခြင်း၊ ငယ်ခြင်းမပြုဘဲ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှုဖြင့်သာ ပေါင်း ဖော်ကုန်၏။ ရွှေ၊ ငွေ စပါး စသော ပစ္စည်းများကို သိုမှီ သိပ်ဆည်း ခြင်းမပြုကုန်။ ညချမ်းအချိန်၌ ညစာကို၊ နံနက်အချိန်၌ နံနက်စာကို ဆွမ်းခံ၍သာ စားကြကုန်၏။

ဤဆိုအပ်ပြီးသော ရွှေးဓလေ့ပုဏ္ဏားတို့၏ ဗြာဟ္မဏဓမ္မ ငါးပါး တို့သည် ယခုအခါ ပုဏ္ဏားတို့၌ မတွေ့ရဖြစ်၊ ဇွန်းတို့၌သာ တွေ့ရဖြစ် သည်ဟု မိန့်ကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဒေါကာ ပြဟ္မဏသုတ်
ဒေါနပုဏ္ဏားနှင့် ပုဏ္ဏားငါးမျိုး

၁၉၂။ အခါတစ်ပါးဌ ဒေါကာမည်သော ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓထံ ချဉ်းကပ်၍ အသက် အရွယ်ကြီးသော ပုဏ္ဏားတို့အား ရှိဖူးသလေးစားမှု မပြုခြင်းအတွက် ဗုဒ္ဓကို အပြစ်ဆိုသည်။ ထိုအခါဗုဒ္ဓက ဤသို့မိန့်ကြား သည်။

"ဒေါကာ၊ပုဏ္ဏားတို့ သင်ကြားလေ့လာနေသည့် ဝေဒကျမ်းများကို ပြုစုခဲ့ကြသည့် အဋ္ဌက၊ ဝါမက၊ အစရှိသော ခေတ်ဦးရှေးသူတို့သည် ပြာဟ္မဉနှင့်တူသော ပုဏ္ဏား၊နတ်နှင့်တူသောပုဏ္ဏား စည်းကမ်း ရှိသော ပုဏ္ဏား။ စည်းကမ်းပျက်သောပုဏ္ဏား၊ ဒဋ္ဌန်းစက္ကားနှင့်တူသောပုဏ္ဏားဟူ၍ ပုဏ္ဏားငါးမျိုးကို ပညတ်ခဲ့ကြသည် သင်္ခဲသည်ထိုငါးမျိုးတို့တွင်ဏာဘယ် ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်ပါသနည်း။"

ဒေါကာက ထိုပုဏ္ဏားမျိုးကို မသိကြောင်း ဖြေကြားသဖြင့် ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်းဟောကြားတော်မူသည်။

(၁) ဤလောကဌ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် စင်ကြယ်သည့် အချို့သော ပုဏ္ဏားသည် ဝေဒ ကျမ်းတို့ကို သင်ယူလျက် (၄၇)နှစ်ပတ်လုံး 'ကောမာရ ပြဟ္မစရိယ' ဆောက်ကိုကျင့်၏။[၁] ထို့နောက် သူသည်တရား သဖြင့်သာလျှင် 'ဆရာစားပစ္စည်း' ကို[၂] ရှာ၍ဆရာအား ပေးအပ်ခဲ့ပြီး ရသေ့ဂုဟန်းပြုကာ မေတ္တာစသော ပြဟ္မဝိဟာရ တရား လေးပါးကို ပွားများသဖြင့် ကွယ်လွန်သောအခါ ပြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်လေ၏။ ဤ ပုဏ္ဏားသည် ပြဟ္မဉနှင့်တူသော ပုဏ္ဏားမည်၏။

(၂) အချို့သောပုဏ္ဏားသည် အထက်ပါနည်းဖြင့် ဆရာစား ပစ္စည်းကို ပေးအပ်ခဲ့ပြီး တရားသဖြင့်သာလျှင်မယားကိုရှာ၍သားသမီးကို ဖြစ်စေ၏။ထို့နောက် ရဟန်းပြု၍ ပထမဈာန်စသောဈာန် လေးပါးကို ပွားများ၍ ကွယ်လွန်သောအခါ ပြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားလေ၏။[၃] ဤ ပုဏ္ဏားသည် နတ်နှင့်တူသော ပုဏ္ဏားမည်၏။

၁။ ကောမာရပြဟ္မစရိယ-မိန်းမနှင့် ဆက်ဆံခြင်းမှ လုံးဝကင်းရှင်းသော 'လူပျိုစင်' အကျင့်။

၂။ အာစရိယဓန– ဆရာစားပစ္စည်း၊ ပညာ သင်ပေးသော ဆရာအား ပူဇော်သည့် ပစ္စည်း။

၃။ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကန္တဂြဟ္မလောကဗြမဝ သန္ဒာဇေတံ ဝုဿံ အဇ္ဈဂ္ဂထာ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) အချို့သော ပုဏ္ဏားသည် အထက်ပါနည်းအတိုင်းမယားကို ရှာ၍သားသမီးကို ဖြစ်စေပြီးနောက် ရဟန်းမပြုဘဲ တိုသားသမီးများဖြင့် သာ ပျော်ပါး၍နေ၏။ သို့သော် ရွှေးရိုးပုဏ္ဏားတို့၏ဝည်းကမ်းဘောင်ကိုမူ မချိုးဖောက်။ ဤပုဏ္ဏားသည် စည်းကမ်းရှိသော ပုဏ္ဏားမည်၏။

(၄) အချို့သော ပုဏ္ဏားသည် အထက်ပါးနည်းအတိုင်းဆရာစား ပစ္စည်းကို ပေးအပ်ခဲ့ပြီး တရားသဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မတရားသဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မယားကို ရှာ၏။ ရွှေးရိုး ပုဏ္ဏားတို့၏ စည်းကမ်းကိုလည်း ချိုးဖောက်၏။ ဤပုဏ္ဏားသည် စည်းကမ်းပျက်သော ပုဏ္ဏားမည်၏။

(၅) အချို့သောပုဏ္ဏားကား အထက်ပါနည်းအတိုင်းကာမဂုဏ ငြဟ်ဖစရိယ အကျင့်ကို ကျင့်ပြီး တရားသဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မတရားသဖြင့် ဖြစ်စေ ဆရာစားပစ္စည်းကို ရှာ၏။ မယားကို ရှာရာ၌လည်း တရားသဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မတရားသဖြင့်ဖြစ်စေ ရှာ၏။ အလုပ်မျိုးစုံဖြင့်လည်း ပယက်စမ္ဘ၏။ ဤပုဏ္ဏားသည် ဒွန်းစဏ္ဍားနှင့်တူသော ပုဏ္ဏားမည်၏။

အထက်ပါ ပုဏ္ဏားငါးမျိုး အကြောင်းကို ကြားနာရသောအခါ ဒေါဏပုဏ္ဏားသည် "အရှင် ဂေါတမ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဒွန်းစဏ္ဍားနှင့် တူသော ပုဏ္ဏားကိုပင် မမြဲပါ" ဟု လျှောက်ကြားပြီး ဥပါသကာအဖြစ် ခံယူသွားလေသည်။

၃။ သင်္ဂါရဝသုတ်

ဥာဏ်အမြင် မကြည်လင်ခြင်း အကြောင်းငါးပါး

၁၉၃။ အခါတစ်ပါး၌ သင်္ဂါရဝ မည်သော ပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓထံ ချဉ်းကပ်၍ "သရဉ် ဂေါတမ၊ တစ်ခါတစ်ရံ ကြားမြင်စ့ဲစာ ဂေ့ကျွက် ထားသော မန္တန် နှံများသည်ပင် ဥာဏ်၌ မထင်လာတဲ့ရှိပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ ကြားမြင်စ့ဲစာသော့ကျက်မထားသော မန္တန်တို့သည်ပင်ဥာဏ်၌ ထင်လာ တတ်ပါသည်။ ဖာဒယ်ကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ပါသနည်း" ဟု မေးလျှောက်၏။

ထိုအခါ စသော နိဂဝကောငါးပါး ထကြွနှုတ်သော အခါကြွမြင့် စွာသ့ကျက်ထားသော မန္တန်တို့သည်ပင် ဥာဏ်၌ မထင်လာတဲ့ရှိတတ်ပါသည်။ နိဂဝကောငါးပါး ထကြွမနှုတ်သော အခါ၌မူ ကြားမြင်စ့ဲစာ့ကျက် မထားသော မန္တန်တို့သည်ပင် ဥာဏ်၌ ထင်လာတတ်ကုန်၏ဟု ဗုဒ္ဓက ဖြေကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ကာရဏပါလိသုတ်

ကာရဏပါလိပုဏ္ဏားနှင့် ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်ငါးပါး

၁၉၄။ အခါတစ်ပါးဦးဗုဒ္ဓသည် ဝေဿာလီပြည် မဟာဝုန်မတာဠိသီဘင်းသုံးဂူးတော်မူ၏။ ထိုအခါ လိစ္ဆဝီမင်းတို့၏ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို စီမံခန့်ခွဲနေသည့် ကာရဏပါလိမည်မသာ ပုဏ္ဏားသည် အားမရနေသည့်ပိဋကိယ နိုးညံ့သောပုဏ္ဏားကိုလှမ်းမြင်၍ 'ဘယ်ကပြန်လာသလဲ'ဟု မေးရာ ထိုပုဏ္ဏားက 'ရဟန်းဂေါတမဆီက ပြန်လာပါတယ်'ဟု ပြန်ပြော၏။ 'ရဟန်းဂေါတမရဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိမှု အပေါ်မှာ သင် ဘယ်လို မြင်ပါသလဲ'ဟုမေးပြန်ရာ 'ရဟန်းဂေါတမရဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိပုံကို ဟော့ကျန်ပါလိုသေးမန်လှူးက ဘယ်သိနိုင်မှာလဲ၊ သူ့လောက်ကံပညာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ သိနိုင်မှာပေါ့'ဟုပိဋကိယဝါနိုက ဖြေလေသည်။

ထို့နောက် ပိဋကိယဝါနိုက ဗုဒ္ဓအပေါ်၌ သူကြည်ညိုခြင်း၏ အကြောင်းရင်းတည်ပမာဝါးမျိုးဖြင့် ချီးကျူးပြောဆိုသည်ဖြစ်-

အရှင်သာအရှိဆုံး စားစရာမျိုးကို ပစ္စောင်စားပြီးသူသည်အခြားသည်ဖျင်းသော စာစရာတို့ကို မဟောင့်တသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓ၏တရားကိုကြားနာရသူသည် အခြား ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၏ တရားကို မဇတာင့်တးတော့ပါ။

အလွန်ဆာဇောင်နေသောလူသည် ပျားမုန့်ဆုပ်ကို စားသုံးရလျှင် စားတိုင်းစားတိုင်း ချိုသောအရသာကို ခံစားရသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓ၏တရားသည် ယခုး ကြားနာရတိုင်း ကြားနာမှတိုင်း စိတ်ကြည်လင်နှစ်သက်မှုကို ဖြစ်စေပါသည်။

စန္ဒကူးနံ့သာတုံးကိုမှမ်းသူသည်အရင်းမှန်းသည်ဖြစ်စေ၊ အာလယ်မှန်းသည်ဖြစ်စေ၊ အဖျားမှန်းသည်ဖြစ်စေ စစ်မှန်းပို့သောအနံ့ကိုသာရသာသို့ ဗုဒ္ဓ၏တရားကို ကြားနာသူသည်သည်း သုတ်တရားကိုကြားနာသည်ဖြစ်စေ၊ ဂေယျစသော တရားမျိုးကို ကြားနာသည်ဖြစ်စေ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှုကိုရသည် သာဖြစ်၏။

ကျွမ်းကျင်သော ဒေသနာဆရာသည် လူနားတို့၏အရောဂါမျိုးကို လျှင်မြန်စွာ ပျောက်ကင်းစေသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓ၏တရားသည်လည်း ကြားနာသူတို့၏ သောကပရိဒေဝတို့ကို ပျောက်ကင်းစေ၏။

ဤအခါ၌ ခရုံးပန်းလာသော ခရီးသွား ယောကျ်ားသည် ကြည်လင်ဖွယ်ရှိယည့် ဇရပ်နှံ့ကြီးသို့ဆောက်၍ အေးမြသောအရက်၊ သောက်လိုက်၊ ချိုးလိုက်ရသောအခါ ပူအိုက်မှု ပင်ပန်းမှုများ ပျောက်သွားသကဲ့သို့

http://www.dhammadownload.com

ဗုဒ္ဓ၏တရားကိုကြားနာရသူများမှာလည်း ပုဗ္ဗန်မှ ပင်ပန်းမှုများ ပျောက်သွားပါသည်ဟု ပိဂ်ဂိယာနိက ချီးကျူးပြောဆိုသည်။

ထိုအခါ ကာရဏပါလိပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ရှိရာအရပ်သို့လက် အုပ်ချီလျက် 'နမောတဿ' အစရှိသော ဥဒါန်းစကားကို သုံးကြိမ်မြောက်ဆို ခဲ့လေသည်။

၅။ ပိဂ်ဂိယာနိသုတ်

ဝိဂိုယာနိပုဏ္ဏားနှင့် ရုဒ္ဓသောဂါးပါ။

၁၉၅။ ဓဝဇာလီပြည် ကူဋဂါရဂေါ်ငယ်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသီတင်း သုံးစဉ် ငါးရာသော လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့သည် အညိုရောင်၊ ဖဝါရောင် စသည်ဖြင့် အားသွန်းဖန်ရောင် အာမျိုးမျိုးရှိသော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင် ကြလျက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံချဉ်းကပ်လာကြသည်။ ဤသို့လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့က ရောင်စုံ အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင် လာကြခြင်းသော်လည်း မြတ်စွာ ဘုရားသည် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အခြံအရံအားဖြင့် လည်းကောင်း ထိုမင်းသားတို့ထက် သာလွန်၍ တင့်တယ်ဘော်မူ၏။

ယိုးအခါ ပိဂ်ဂိယာနိမည်သော ပုဏ္ဏားသည်ဗုဒ္ဓဘုရား လက်အုပ်ချီကာ 'ပဒ္ဓံယာသာ ကေးကနုံဒံ' အစရှိသော ဂါထာကိုရွတ်ဆို ချီးကျူးသည်၊ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့က ဝိုးဝုန်းဟားအားအခါရံဝတ်စုံ ငါးရာ ချီးမြှင့်သည်။ ပုဏ္ဏားကသည်းထိုဝတ်ရုံငါးရာလုံးကိုဗုဒ္ဓဘုရားလွှဒါန်းလိုက်သည်၊ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓကမြတ်စွာဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ဟစ်ဆင့် ဟောပြောတတ်သူ၊ မြဟံစွာဘုရား၏ တရားကိုသိမြင်သူ၊ သိမြင်သည့်အတိုင်း တရားနှင့် အညီကျင့်သူ၊ သူ့ကျေးဇူးကို သိတတ်သောသူ ဟူသော ရဟန္တာငါးပါး ဖြစ်ခြင်းသာခြင်းကိုလောကဓံရခဲသလိုပေ၏'ဟု ဟောကြားတော်မူပါသည်။

၆။ မဟာသုပိနသုတ်

ဘုရားလောင်း၏ အိပ်မက်ကြီးငါးမျိုး

၁၉၆။ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို မရခင်းသော ဘုရားအဖလောင်း အား အိပ်မက်ကြီးငါးမျိုး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ အိပ်မက်ကြီးငါးပါးကား—

(၁) ဘုရားလောင်းသည် မြေကြီးကုန်အိပ်ရာ၊ ဟိမဝန္တာတောင်ကို ခေါင်းအုံးပြုလျက် အနန္တသမုဒ္ဒာဆွဲဘယ်လက်၊ အနန္တသမုဒ္ဒာယုဆွဲညာလက်၊ ကောင်းကင်ဆွဲခြေတော်အစုံကို တင်ထားတာ အိပ်စက်ရ၏" ဟု

http://www.dhammadownload.com

အိပ်မက်မက်ခဲ့၏။ ဤပထမအိပ်မက်သည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ရရှိရန် ပုဗ္ဗ နိမိတ်ဖြစ်၏။

(၂) ဘုရားလောင်းသည် "မိမိချက်မှုတိရိယမည်သော မြက်ပင် ပေါက်လာပြီး ကောင်းကင်အထိသက်သွား၏" ဟု အိပ်မက် မြင်မက်ခဲ့၏။ ဤဒုတိယ အိပ်မက်သည် လူ့ပြည်မှ နတ်ပြည်အထိ ထင်ရှား ပျံနှံသော အရိယာမဂ်ကို သိမြင်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။

( ) ဦးခေါင်းမည်းနက်ပြီး ဖြူသော ကိုယ်ရှိသည့် ပိုးကောင်တို့ သည် မိမိ၏ ခြေထောက်မှ တက်လာပြီး ပုဆစ် ဒူးဝန်း တိုင်အောင် ဖုံးအုပ်နေကုန်၏" ဟူသော အိပ်မက်ကိုလည်း ဘုရားလောင်းသည် မြင်မက်ခဲ့၏။ ဤတတိယအိပ်မက်ကား အောက်ဖြူတော်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုးကွယ် လာသည်းကပ်မှုကို ခံရခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။

(၄) အာရုဏ်ဆင်းကမျိုးမျိုးရှိသော ငှက်လေးကောင်တို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာမှ သာသီးသီး ရောက်လာပြီး မိမိ၏ခြေရင်း၌ ဖြူ ရောင်ခြည်း ဖြင့်သွေးကြသည်ဟူသော အိပ်မက်ကိုလည်း ဘုရားလောင်း သည် မြင်မက်ခဲ့၏။ ဤစတုတ္ထ အိပ်မက်ကား အမျိုး လေးပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ရဟန်းပြုကြပြီး အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုကြ ခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။

(၅) ဘုရားလောင်းသည် "ကြီးစွာသော မစင်တောင်၏အထက်၌ မစင်ဖြင့် မလိမ်းကျံဘဲ လူးလာဝဲကြန်ခြင်း စကြံဖလျှားက်ရ၏" ဟုအိပ်မက် မက်၏။ ဤပဉ္စမ အိပ်မက်သည် ပစ္စည်းဥစ္စာပါးကို သားယောမက်မောမှု မရှိဘဲ သုံးဆောင်မည် ဖြစ်ခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏ဟု- ဟောကြား ပါသည်။

၇။ ဝဿသုတ်

မိုးရွာခြင်း၏ အန္တရာယ်ငါးပါး

၁၉၇။ နိမိတ်ဖတ်သူတို့ ပဿိုင်သည့် မိုးရွာခြင်း၏ အန္တရာယ် ငါးပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ- ဤကာလ၌ ဤဒေသ၌ ဖောဇဓာတ် ဖောက်ပြန်၍ မိုးတိမ်များ လွှမ်ပျောက်သွားခြင်း၊ ပါးယာတ် ဖောက်ပြန်၍ မိုးတိမ် များ လွှမ်ပျောက်သွားခြင်း၊ ရာဟု အမည်ရှိသော အသူရိန် နက်မင်းက မိုးဇရမျာကို လက်ဝါးဖြင့် ခံယူပြီး သမုဒ္ဒရာထဲသို့ သွန်ချခြင်း၊ ပဝဿ ဝဟာဟကာခေါ် မိုးသားများ မေ့လျော့ နေကြခြင်း၊ လူများ ကာရုဏ် မစောင့်ကြခြင်းတို့ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြား ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ ဝါစာသုတ်

စကားကောင်းအကြောင်းပါး

၁၉၇။ ပြောသင့်သောအခါ၌၊ ပြောခြင်း၊မှန်ကန်စွာ ပြောခြင်း သိမ်မွေ့စွာပြောခြင်း၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြောခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကားသည် ကောင်းသောစကား မည်၏-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၉။ ကုလသုတ်

သီလရှိသော ရဟန်းမှ ရနိုင်သော အကျိုးငါးပါး

၁၉၉။ သီလရှိသော ရဟန်းများ ကြွရောက်လာပေသော် အိမ်မှ အိမ်သားတို့သည်-

(၁) တို့ရဟန်းတို့၌ စိတ်ကြည်မှုကို ဖြစ်ဖစခြင်းဖြင့် နတ်ပြည်သို့ရောက် နိုင်ကြသည်။

(၂) သို့ရဟန်းတို့အား အရိအဆသဖြေးခြင်းဖြင့် မြတ်နိုးသော အမျိုးဆွေ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော အကျိုးကို ရနိုင်ကြသည်။

(၃) ထို့ရဟန်းတို့၌ ဝန်ထို့မှု 'မစ္ဆရိယ'ကို ပယ်ခြင်းဖြင့် တန်ခိုးအာဏာ အာဂါကြီးခြင်း ဟူသော အကျိုးကို ရနိုင်ကြသည်။

(၄) ထို့ရဟန်းတို့အား ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းခြင်းဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများခြင်းဟူသော အကျိုးကို ရနိုင်ကြသည်။

(၅) ထို့ရဟန်းတို့ ထံ၌ တရားဆွေးနွေးဒမ်းမြန်းခြင်း၊ တရားနာခြင်း ဖြင့် ပညာကြီးခြင်းဟူသော အကျိုးကို ရနိုင်ကြသည်-ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ နိဿာရဏီယသုတ်

လွတ်မြောက်မှု နိဿရဏာဓာတ်ငါးပါး

၂၀၀။(၁) ကာမဂုဏ်တို့ကို နှလုံးသွင်းသောအခါ ယိုကာမဂုဏ် တို့၌ မိမိမသက်ဝင်၊ကာမဂုဏ်တို့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ဧကွမ္မ' ကိုနှလုံးသွင်းသော အခါ၌ကား ထို နေကွမ္မ၌ ဧကန်သက်ဝင်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

(၂) ပျက်စီးမှု 'ဗျာပါဒ'ကို နှလုံးသွင်းသောအခါ ထို ဗျာပါဒ၌ စိတ်မသက်ဝင်၊ မပျက်စီးမှု 'အဗျာပါဒ' ကို နှလုံးသွင်းသောအခါ၌ကား ထိုအဗျာပါဒ၌ စိတ်သက် ဝင်ခြင်း။

(၃) ညှဉ်းဆဲမှု 'ဝိဟိံသာ'ကိုနှလုံးသွင်းသောအခါ ထို ဝိဟိံသာ၌ စိတ်မသက်ဝင်၊ မညှဉ်းဆဲမှု 'အဝိဟိံသာ' ကို နှလုံးသွင်းသောအခါ၌ကား ထိုအဝိလိံသာ၌ စိတ်သက် ဝင်ခြင်း။

(၄) ရုပ်ကိုနှလုံးသွင်းသောအခါ ထိုရုပ်၌ စိတ်မသက် ဝင်၊ ရုပ်မဟုတ်သော တရားကို နှလုံးသွင်းသောအခါ၌ ကား ထိုရုပ်မဟုတ်သော တရား၌ စိတ်သက်ဝင်ခြင်း။

(၅) ထင်ရှားရှိသည့် ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း ဟူသော 'သက္ကာယ'ကို နှလုံးသွင်းသောအခါ တိုသက္ကာယ၌ စိတ် မသက်ဝင်၊ သက္ကာယ ချုပ်ငြိမ်းရာကို နှလုံးသွင်းသော အခါ၌ကား ထိုချုပ်ငြိမ်းရာ၌ စိတ်သက်ဝင်ခြင်း-

ဟူ၍ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ ထွက်မြောက်မှု 'နိဿရဏဓာတ်' ငါးပါးရှိ၏ဟု ဟောကြားသည်။

၂၁။ ကိမိလဝင်

၁။ ကိမိလသုတ်

သူတော်ကောင်း တရား တည်တံ့ကြောင်းငါးပါး

၂၀၁။ ကိုမိလမြို့ ကျည်းပင်တောင်၌ သီတင်းသုံးစဉ် အရှင်ကိမိလ က မေးလျှောက်သဖြင့် သူတော်ကောင်းတရား ကြာမြင့်စွာ မတည်ခြင်း၊ တည်ခြင်း၏ အကြောင်းများကို ဗုဒ္ဓက ဖြေကြားတော်မူသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောအခါ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ဥပါသကာ ဥပါသိကာ တို့သည့် ဘုရား၊ တရား၊သံဃာ၊အကျင့်သိက္ခာနှင့်အချင်းချင်း တို့အပေါ် ရိုသေလေးစားမှု မရှိလျှင် သူတော်ကောင်း တရားသည် ကြာမြင့်စွာမတည်။ ရိုသေလေးစားမှုရှိကြလျှင် သူတော်ကောင်းတရား သည် ကြာမြင့်စွာတည်၏ဟု ဖြေကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဓမ္မသဝနသုတ်
တနားနာခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး

၂၀၂။ တထုးနာသေးသူသည် မကြားနးပူးဒေသးသည်ကို ကြား နာ ရခြင်း၊ ကြားနာပူးသောတထုးကို ရှင်းလင်းစေခြင်း၊ ယုံမှားသံသယ ကိုလွန်မြောက်ခြင်း၊ အယူအဆဖြောင့်မှန်ခြင်း၊ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းဟူသော အကျိုးငါးပါးကိုရ၏-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၅။ စေတောဓိလသုတ်
စိတ်၏ငြောင့်တံသင်းငါးပါး

၂၀၄။ တုထုးခ္ဒ် ယုံမှားခြင်း၊ တထုးခ္ဒ် ယုံမှားခြင်း၊ သံဃာခ္ဒ် ယုံမှားခြင်း၊ အကျ်ိသီကွာခ္ဒ် ယုံမှားခြင်း၊ သီဘင်းသုံးဖော်တို့ အပေါ်ခ္ဒ် စိတ်မကျေနပ်ဖြစ်ခြင်း ဟူသော တနားငါးပါးတို့သည် စိတ်၏ ငြောင့်တံသင်းများ ဖြစ်သည်-ဟု ဟောကြားပါသည်။

၆။ ဝိနိဗန္ဓသုတ်
စိတ်၏အနှောင်အဖွဲငါးပါး

၂၀၅။ ကာမဂုဏ်တို့၌တပ်မက်မှုမကင်းခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၌တပ်မက် မှု မကင်းခြင်း၊ ရုပ်၌ တပ်မက်မှုမကင်းခြင်း၊ ဝပ်းပြည့်အောင်စားပြီးအိပ် ခြင်း လဲလျောင်းခြင်း မိုန်းမနေရခြင်း ချမ်းသာတို့ကို ခံစားနေလိုခြင်း၊ နတ်ပြည်ကို ဟောင့်တ၍ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ခြင်းတို့သည် (စိတ်ကိုပမ်း ဆုပ် ချုပ်ကိုင်ထားသာ) စိတ်၏ အနှောင်အဖွဲ့ ငါးပါးဖြစ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၇။ ယဉ်ဂုသုတ်
ယဉ်ဂုသောက်ခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး

၂၀၇။ ယဉ်ဂုံ (ဆန်ပြုတ်) သောက်သူသည် ဆာလောင်မှုကို ပြေပျောက် စေခြင်း၊ မွတ်သိပ်မှုကို ပြေပျောက်စေခြင်း၊ ဝေဒနာကို စုန်စေခြင်း၊ ဆီးအိပ်ကို သန့်ရှင်းစေခြင်း၊ အစာသစ် အကြွင်းအကျန်ကို ကြေကျွမ်းစေ ခြင်း ဟူသော အကျိုးအာနိသင် ငါးပါးကို မုဏိဟု ဟောပါသည်။

၁။ စေတောဓိလ-စိတ်၏ ငြောင့်တံသင်း။ စိတ်ကို သစ်ငုတ် ခလုတ်ကဲ့သို့ မာကျောခက်ထန်အောင် ပြုတတ်သောတရားများ ဟုဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ ဒန္တကဋ္ဌသုတ်

တံပွဝါးခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး

၂၀၈။ တံပွါးသူသည် မျက်စိကြည်လင်ခြင်း၊ ခံတွင်း ကနုံ့ ဝကောင်းခြင်း၊ အာရုယ ကို ခြောင်ခသော အကြောများ စင်ကြယ်ခြင်း၊ သည်းခြေနှင့် သလိပ်ကိုယ အစာကို မဒမြူးယှက်ခြင်း၊ ထမင်းမြိန်ခြင်း ဟူ ဒသာ ဓာတုကိုးငါးပါးကို ဒဒ်ဟု ဟောပါသည်၊

၉။ ဂိတဿရသုတ်

ဂီတသံဖြင့် တရားဟောခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၀၉။ သံရှည်ဆွဲ၍ ဂီတသံဖြင့် တရားဟောခြင်း ပဂ္ဂိုလ်အား မိမိအသံ၌ မိမိကိုယ်တုံ့ စွဲမက်ခြင်း၊ သူတစ်ပါး တို့အသည်း ထိုအသံ၌ စွဲမက်ကြခြင်း၊ "ရဟန်းတွေလေ ငါတို့လို သီချင်းဆိုကြတာပဲ" ဟု လူကဲ့ရဲ့ ဖွယ် ဖြစ်ခြင်း၊ အသံပြုပြင် လိုမှုအကြောင့် သမာဓိ ပျက်ခြင်း၊ နောင်လာ နောက်သားတို့ အတုလိုက်ဖွယ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော အပြစ်ငါးပါးဖြစ်နိုင်သည် ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ မဋ္ဌသုတိသုတ်

သတိလက်လွတ်ခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၁၀။ သာတိသမဏဉ်ကင်းမဲ့စွာအိပ်သော ရဟန်းသားဆင်းရဲစွာ အိပ်ပျော်ခြင်း၊ ဆင်းရဲစွာ အိပ်ရာမှနိုးခြင်း၊ အိပ်မက်ဆိုးမက်ခြင်း၊ နတ်တို့ မရစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ သုတ်လွတ်ခြင်း ဟူသော အပြစ်ငါးပါး ဖြစ်နိုင်သည်။

သတိသမဏဉ် မထင်းလွတ်တဲ့ အိပ်ရသော ရဟန်းအား ချမ်းသာစွာ အိပ်ပျော်ခြင်း စသော အကျိုးငါးပါး ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဟောပါသည်။

၂၂။ အင်္ကောသကဝဂ်

၁။ အင်္ကောသကသုတ်

ဆဲရေးခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၁၁။ သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို ဆဲဆို ကြိမ်းဒဏ်ခင်းဒသာ၊ အရိယာ တို့ကိုစွပ်စွဲမသော ရဟန်းအား သာသနာတော်မှ ဧရှေ့လျောခြင်း၊ ညစ်နွမ်း

၁။ သွားကို ပွတ်တိုက်ရန် တမာသစ်၊ ခြုံပဒသား စသည်တို့ကို အခေါ်သင့်ရုံ ထားသော သစ်သားတံကို 'တံပွ' ဟု ခေါ်သည်။ ထို တံပွဖြင့် သွားကို ပွတ်တိုက်ရုံသာ မကဘဲ သွားဖြင့် ကိုက်ဝါး ပေးလျှင် တံပွမှ ထွက်သော အရည်တို့က သွားကို ခိုင်မာ စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် 'တံပွဝါးခြင်း' ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သော အာပတ်သို့ ဆောက်ခြင်း၊ ပြင်းပြသော ဆောဂါစွဲကပ်ခြင်း၊ တွေးဝေလျက်ဒဿရခြင်း၊ အပါယ်ငရဲသို့ ကျဆောက်ခြင်းဟူသော အပြစ်ငါးပါး ဖြစ်နိုင်၏ဟုဟောကြားပါသည်။

၂။ ဘဲဏ္ဍာနကာရသုတ်
ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၁၂။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ သံဃာတု အတွင်း၌ ရုန်းရင်းဆန့်ကျင်ဖြစ်စေခြင်းကို ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် မရမဲ့သေး ဆုံးထူးလို့ရခြင်း၊ ရထားဖော် တဆူးထူးမှ ဆုံဖျက်ခြင်း၊ မခေါင်းစဉ်းထွက်ခြင်း၊ တွေဝေလျက် မသေရခြင်း၊ အပါယ်ငရဲသို့ကျဆောက်ခြင်း ဟူသော အပြစ်ငါးပါးကို ခံစားရ၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၃။ မဟုဘာဏိသုတ်
စကားများခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၁၃။ စကားများသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဟုတ်မမှန် ပြောမိခြင်း၊ ကုန်းချေးစကားပြောမိခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောမိခြင်း၊ သိပ်ဖျင်းသော စကားကို ပြောမိခြင်း၊ အပါယ်ငရဲသို့ကျဆောက်ခြင်း ဟူသော အပြစ်ငါးပါးကိုခံစားရ၏ဟု ဟောပါသည်။

၄။ ပထမအာကာသာနဉ္စာယတနသုတ်
သည်းမခံခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၁၄။ သည်းမခံခြင်းကြောင့် လူဏများမချစ် မနှစ်သက်ခြင်း၊ ရန်များခြင်း၊ အပြစ်များခြင်း၊ တွေဝေလျက် သေရခြင်း၊ အပါယ်ငရဲသို့ ကျဆောက်ခြင်း ဟူသောအပြစ်ငါးပါးကိုဖြစ်နိုင်၏ဟုဟောပါသည်။

၅။ ပထမ အပါသာဒိကသုတ်
ကြည်ညိုဖွယ်မရှိသူ၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၁၅။ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ မိမိကိုယ်မိမိ ဘုပ်စဲခြင်း၊ ပညာရှိများကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ မကောင်းသတင်း ထွက်ခြင်း၊ ကွယ်လွန်လျက်ဒဿရခြင်း အပါယ်ငရဲသို့ ကျဆောက်ခြင်း ဟူသောအပြစ်ငါးပါး ဖြစ်နိုင်၏ဟု ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇။ အဂ္ဂိသုတ်

မီးလုံ့ခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၁၉။ မီးလုံ့သော သူအား မျက်စိမှုန်ခြင်း၊ ရုပ်အဆင်းပျက်ခြင်း အားနည်းခြင်း၊ အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာပြကထာကို ပြောခြင်းဟူသော အပြစ်ငါးပါး ဖြစ်တတ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၁၀။ မဓုရာသုတ်

မဓုရာမြို့၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၁၀။ မဓုရာမြို့၌မြေပြင်မညီညွတ်ခြင်း၊ ဖုန်ထူခြင်း၊ ခြင်္သေ့ ဝံပုလွေ မျောက်ပေါများခြင်း၊ သားရဲဘီလူးများရှိခြင်း၊ ဆွမ်းခံ၍ ရခဲခြင်းဟူသော အပြစ်ငါးပါး ရှိ၏ဟု ဟောပါသည်။[၁]

၂၃။ ဒီဃံစာရိကဝဂ်

၁။ ပထမဒီဃံစာရိကသုတ်

ခရီးရှည်သွားခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၂၁။ အချို့သူတို့သည်ကား မထားဘဲ ခရီးရှည် သွားသူအား[၂] မကြားနာဖူးသော ဘဏ္ဍားကို မကြားနာရခြင်း၊ ကြားနာဖူးသော ဘဏ္ဍားကို စင်ကြယ်စေရန် မစွမ်းနိုင်ခြင်း၊ မိမိ ကြားနာထားသော ဟဆုံးဖြင့် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ မရှိခြင်း၊ ပြင်းပြသော ရောဂါစွဲကပ်ခြင်း၊ မိတ်ဆွေအပေါင်း ဆွေမျိုးမရှိခြင်း ဟူသော အပြစ်ငါးပါး ဖြစ်တတ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၃။ အတိနိဝါသသုတ်

ကြာမြင့်စွာနေခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၂၃။ အယုပ်ဖဒသတစ်ခုဌ်၌ အလွန်ကြာမြင့်စွာ နေသောသူအား မျှားသော်ပရိက္ခရာ ပစ္စည်းရှိခြင်း မျှားသော ဆေးဝါး ပစ္စည်းရှိခြင်း၊ မျှားဒသာပြုဖွယ်ကိုစ့ရှိခြင်း၊ ရဟန်းတို့အား မလျော်ပတ်သောဆက်ဆံနည်းဖြင့် ရဟန်းရှင်လူတို့နှင့် ဆက်ဆံမိခြင်း၊ ထိုဖရုပ်မှ ထွက်ခွာသည့် အခါ ငဲ့ကွက်မှုရှိလျက် (နောက်ဆံတင်းလျက်) ထွက်ခွာသွားရခြင်း ဟူသော ဘယ်ငါးပါးဖြစ်တတ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁။ မဓုရာမြို့သို့ ဗုဒ္ဓကြွလာစဉ် ဘီလူးမ တစ်ယောက်က တံခါးမှ နေ၍ နှောက်ယှက်သည်။ ဗုဒ္ဓက မြို့ထဲသို့မဝင်တော့ဘဲ ကျောင်းသို့ ကြွသွားပြီး မဓုရာသုတ်ကို ဟော့သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပါသည်။

၂။ အနဝတ္ထ စာရိကဉ္စ် အနဝတ္ထိတစာရိကံ–အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဘောဂသုတ်

ပစ္စည်းဥစ္စာတို့၏ အကျိုးအပြစ်ငါးပါး

၂၂၃။ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့သည် မီးနှင့် ဆက်ဆံခြင်း၊ ရေနှင့်ဆက်ဆံခြင်း၊ မင်းနှင့်ဆက်ဆံခြင်း၊ ခိုးသူနှင့် ဆက်ဆံခြင်း၊ မချစ် မနှစ်သက်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းဟူသော အပြစ်ငါးပါးရှိသည်။

ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ဖြင့်မိမိကိုယ်ကိုချမ်းသာစေခြင်း၊ မိဘတို့ကိုချမ်းသာစေခြင်း၊ သားမယားကျေးကျွန် အလုပ်သမားတို့ကို ချမ်းသာစေခြင်း၊ မိတ်ဆွေလုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်တို့ကို ချမ်းသာစေခြင်း၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့အား လှူဒါန်းခြင်းဟူသော အကျိုးငါးပါးကိုပြီးမြောက်နိုင်၏ဟုဟောပါသည်။

၈။ ဥဿူရဘတ္တသုတ်

နေမြင့်မှ ထမင်းချက်ခြင်း၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၂၈။ နေမြင့်မှ ထမင်းချက်သော အိမ်ဦးသည် တိုးဆား အချိန်မီ မထက်ပေးနိုင်ခြင်း၊ နတ်တို့အား အချိန်မီမဖလှူနိုင်ခြင်း၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့အား အချိန်မီ ဆွမ်းမကပ်နိုင်ခြင်း၊ ကျေးကျွန် အလုပ်သမားများ မျက်နှာ မသာမယာဖြင့် အလုပ် လုပ်ကြခြင်း၊ အချိန်လွန်မှ စားသော ထမင်းသည် အဆီအြေစာမရှိခြင်းဟူသော အပြစ်ငါးပါး ဖြစ်တတ်၏ဟု ဟောပါသည်။

၉။ ပထမကဏ္ဍသပ္ပသုတ်

မြွေဟောက်နှင့် မိန်းမတို့၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၂၉။ မြွေဟောက်နှင့်မိန်းမတို့၌တူညီသော အပြစ်ငါးပါးရှိ၏။ ယင်းတို့မှာ မစင်ကြယ်ခြင်း၊ မကောင်းသော အနံ့ရှိခြင်း၊ ကြောက်မက်ဖွယ်အိပ်တတ်ခြင်း[1]၊ ဘေးအန္တရာယ်ရှိခြင်း၊ အာဆာခင်ပွန်းကို ပြစ်မှားခြင်းတို့ဖြစ်၏-ဟု ဟောပါသည်။

(ဒုတိယသုတ်၌ 'လျာနှစ်ခွ ရှိခြင်း' 'ကိုလည်း ငါးပြစ် တစ်ပါး အဖြစ်ဖြင့် ဟောပါသည်။)

၁။ သဘိရွာဘိသနိဒ္ဓေါ၊ မဟာနိဒ္ဒံ နိဒ္ဒါယတိ အဋ္ဌကထာ။ အအိပ်ကြိုးခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

၂။ ဒုဋ္ဌဝေါထိ ဒ္ဒံဓဝ ဘိန္နဓိဒ္ဓေဝ-အဋ္ဌကထာ။

http://www.dhammadownload.com

၂၄။ အာဒဝါသိကဝဂ်

၁။ အာဝါသိကသုတ်

ကျောင်းထိုင်ရဟန်း၏ အင်္ဂါငါးပါး

၂၃၁။ မဟံနုံးသင်ပြင်းရဟန်းကျင့်ပက်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ အကြွေးအပြုံမျှားခြင်း၊ ကိသလသာ ဆောင်းပါးဆောင်နေခြင်း၊ ဓကျောင်းလေဝဲစကားရှိခြင်း၊ ပညာရှိခြင်း ဟူသော အင်္ဂါ ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကျောင်းတိုင် ရဟန်းသည် သူတစ်ပါးတို့၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကိုတိုးပွားစေနိုင်၏ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

(နောက်သုတ်ကိုဦး ဘရားဟောတော်ခြင်း၊ ကျောင်းဌ ပျက်စီးယိုယွင်းမှုရှိပျက် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းတတ်ခြင်း၊ကျောင်းဌ အာဂန္တုရဟန်းများနေသောအခါ ဆွမ်းလုံလောက်စေရန် ဒါယကာတို့ဆား လှူဆောတည်ခြင်းစသော အချက်များကိုလည်း ကျောင်းထိုင်အင်္ဂါ အဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားပါသည်။)

၂၅။ ဒုစ္စရိတဝဂ်

၆။ သီဝထိကသုတ်

သင်္ချိုင်းနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြစ်ငါးပါး

၂၄၁။ ဒုစ္စရိုတဝင် ပထမ(က)သုတ်တို့၌ မိမိကိုယ်ကိုမိမိစွပ်စွဲခြင်းစသော ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးတို့၏ အပြစ်ငါးပါးကို ဟောပါသည်။

၂၄၉။ သင်္ချိုင်းသည် မစင်ကြွယ်ခြင်း၊ မကောင်းသော အနံ့ရှိခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ရှိခြင်း၊ သားရဲဘီလူးတို့၏နေရာဖြစ်ခြင်း၊ လူအများမုန်းဝိုးကြောက်ရွံ့ဖွယ်အရပ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော အပြစ်ငါးပါးရှိ၏။

သင်္ချိုင်းနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း အပြစ် ငါးပါးရှိ၏။ ယင်းတို့ကား

(၁) သင်္ချိုင်းသည် မစင်ကြွယ်သကဲ့သို့၊ မစင်ကြွယ်သော ကံသုံးပါးရှိခြင်း၊

(၂) သင်္ချိုင်းသည် မကောင်းသော အနံ့ရှိသကဲ့သို့ မကောင်းသတင်းထွက်ခြင်း၊

(၃) သားအန္တရာယ်ရှိသကဲ့သို့ သင်္ချိုင်းကို လူအများက ရှောင်ရှားသွားကြသကဲ့သို့ မစင်ကြွယ်သော ကံသုံးပါးရှိသူကိုလည်း သီလရှိသော သီဟင်းသုံးဖော်တို့က ရှောင်ရှားသွားကြခြင်း၊

http://www.dhammadownload.com

(၄) သခ်ၤိဳင္းဒ္ဌ ယားရဲဘီလူးမ်ား နေကြသကဲ့သို့ မစင်ကြယ်သော ကံသုံးပါး ရှိသူထံ၌သည်း မစင်ကြယ်သော ကံသုံးပါး ရှိသူတို့သာ နေကြခြင်း။

(၅) သခ်ၤိဳင္းဒ္ဌ လူအများ ငိုကြွေးကြသကဲ့သို့ မစင်ကြယ်သော ကံသုံးပါးရှိသူကို သီလရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့က ကဲ့ရဲ့ရှုံချကြခြင်းတို့ ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားပါသည်။

၁၀။ ပုဂ္ဂလပသာဒသုတ်

ပုဒ္ဂိုလ်စွဲကြည်ညိုခြင်း၏ အပြစ်ဒါးပါး

၂၅၀း ထစ်ပါးပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်အဓပါဒ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲဖြင့်ကြည်ညို ဆုမှာ အပြစ်ဒါးပါးဖြစ်နိုင်၏။ အပြစ်ဒါးပါးကား-

(၁) မိမိကြည်ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပြစ်ရှိ၍ သံဃာက နှင်ထုတ်လျှင် သံဃာအဓပါဒ်၌ မကြည်ညိုမူဖြစ်၍ တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့ကို မဆည်းကပ်သဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားမှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊

(၂) မိမိကြည်ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပြစ်ရှိ၍ သံဃာက အစွန်အဖျားဒဏ် ထုံခ်ရန် နေရာပေးသားလျှင် ထိုသံဃာအဓပါဒ်၌ မကြည်ညိုမူဖြစ်၍ တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့ကို မဆည်းကပ်သဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားမှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊

(၃) မိမိကြည်ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ် အာရုပ်တစ်ပါးသို့ ထွက်သွားလျှင် တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့ကို မဆည်းကပ်သဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားမှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း။

(၄) မိမိကြည်ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ် လူထွက်သွားလျှင် တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့ကို မဆည်းကပ်သဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားမှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊

(၅) မိမိကြည်ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကွယ်လွန်သွားလျှင် တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့ကို မဆည်းကပ်သဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားမှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ တို့ဖြစ်၏ဟု ဟောကြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၂၆။ ဥပသမ္ပဒါဝဂ်၌ သီလ သမာဓိ စသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍ ပဉ္စင်းခံပေးခြင်းစသော အမှုများကို လုပ်နိုင်ကြောင်း ဟောပါသည်။

သမ္မုတိပေယျာလ၌ အဂတိလေးပါး မလိုက်စားခြင်း ဆိုင်ရာ ကိစ္စ၌ ကျပ်းကျင်ခြင်း စသော အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းများ ဆွမ်းညှန် ရဟန်းနေရာ စီစဉ်ပေးသော ရဟန်း၊ ဘဏ္ဍာစိုးရဟန်း စသော နေရာ၌ ခန့်ထားရန် သံဃာက သမ္မုတိ ပေးနိုင်ကြောင်းဟော ကြားပါသည်။

ရာဂပေယျာလ၌ ရာဂဒေါသစသော တရား(၁၇)ပါးကိုသိမြင် ပယ်ရှားနိုင်ရန်-သညာငါးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ဗိုလ်ငါးပါး တို့ကို ပွားများရမည်ဟု ဟောကြားပါသည်။)

ပဉ္စကနိပါတ် ပြီး၏။

ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဦးမောင်မောင်လေး

၂၆-၃-၁၆။

http://www.dhammadownload.com

ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဌာနဆိုင်ရာ နာမည်များ

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

(က)

ကကုဒနုပသာဒး ၄၀၃
ကခ်ဲ့ဖြေရေဝတာဆရာ ၃၁
ကန္ဒဆုယနုပုဏ္ဏား ၂၆
ကပိုလဝတ်ပြည်(မြို့) ၁၈၈၊ ၂၂၉၊ ၃၀၇
ကမ္ဘေဇတိုင်း ၃၀၁
ကဿပ-မြတ်စွာဘုရား ၅၁၆
ကဿပဘုရားတွင်အရှင် ၂၀၃
ကာတိယာန်း ဥပသံကာ ၄၇
ကာယဒုက္ခိပုဂ္ဂိုလ် ၁၁၆
ကာရဏပါလိပုဏ္ဏား ၅၂၀
ကာလာမ မင်းမျိုး ၁၆၄
ကာသိတိုင်းဖြစ်
(ဘဝတ်ဆယည်) ၁၃၆၊ ၂၁၀
ကာဠီကုသမ္ဘမြို့သူ ၃၇
ကာဠဒေဝိယီအရှင် ၃၂
ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်း ၄၅၁
ကုဋိကဏ္ဏဇသဘာအရှင် ၃၁
ကုဏ္ဍလဝနအရှင် ၁
ကုဏ္ဍလဝနကသမားထေရီ ၃၇
ကုသဝတီသာမဏေဒင်္ဂ ၃၂
ကုသိနာရမြို့ ၂၂၇၊ ၂၃၅
ကုဋဂါမဏိကုမာရ ၉၀၊ ၁၉၃
ကုဋိကဏ္ဏဇသဘာ ၃၂၊ ၄၅၁
ကေသမုဿနိဂုံး ၁၆၄
ကေသီမြင်းဆရာ ၃၆၃

(ခ)

ခီဏာသဝဗြာဟ္မဏတို့ ၃၅၀
ခဒိရဝနိယဆရာတဘအရှင် ၃၁
ခုဇ္ဇုတ္တရာဥပါသိကာ ၃၆၊ ၄၅
ခေမာ မဟာရီ ၃၄၊ ၄၅

(ဂ)

ဂိဒ္ဓကူဋ်မြို့ ၂၊ ၉၊ ၂၆၊ ၃၄၊ ၃၇
ဂဂါတမကဖစတီ ၂၂၆
ဂဂါဓာသာကိဝင်မင်းသမီး ၃၀

(ဃ)

ဃောသိတာရုံကျောင်း ၁၀၇၊ ၃၀၁
ဃောသိတသေဋ္ဌိ၊ ၃၅၊ ၃၀၈၊ ၃၁၀
၄၀၀

(စ)

စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး
(ပေးယမ၊က်) ၁၃၅
စတုမဟာရာဇ် (နှတ်တို့၏

http://www.dhammadownload.com

သက်တမ်း) ၂၀၄
စိတ္တာသူကြွယ် ၃၁၂၊၃၅၅
မဇ္ဈိကာသက္ကမြို့သား) ၃၅၂၊၃၅၅
စုန္ဒမင်းသား ၄၃၈
စုန္ဒမင်းသမီး ၄၃၈
စူဠနီကာလောကစောတ် ၁၉၆
စူဠပန္ထက (စူဠပန်း)အဆွင် ၃၁

(ဆ)

ဆန္ဒ ပရိဗိုဇ် ၁၀၆

(ဇ)

ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်း ၄၆
ဇာကုဿောကိပုဏ္ဏား ၃၂၀
ဇာတိဒေတ် ၁၉၃
ဇီဝက (အာဘယမင်းသား၏
မွေးစားသား) ၃၆
ဇေတဝန်ခေကျောင်း ၁၂၃၊၁၂၅
၁၀၅၊၂၃၁၊၂၅၃၊ ၂၀၉၊၃၉၀

(တ)

တပုဿနှင့်ဘလ္လိုဂေ ၁၂
တာဝတိံသာ
(နတ်တို့၏သက်တမ်း) ၁၀၅
တိုကလွှဲကိစ္စတာအုပ် ၄၉၉
တိကဏ္ဍပုဏ္ဏား ၁၄၃
တုသိတာ (နတ်တို့၏သက်တမ်း)
၁၀၅
ထောဇဒယျပုဏ္ဏား ၃၂၅

(ဒ)

ဒဗ္ဗ မလ္လာမင်းသား ၃၂

ဒိဋ္ဌပုတ္တဝုပုဂ္ဂိုလ် ၀၁၆
ဒေဝဒတ် ၂၀၉၊၄၀၃
ဒေါကပုဏ္ဏား ၂၆၉၊၅၁၀

(ဓ)

ဓမ္မဒိန္နာ ထေရီ ၃၄

(န)

နကုလပိုတာ သူကြွယ် ၃၆၊၂၀၂
နကုလမာတာ သူကြွယ်မ
၃၂၊၂၀၂
၃၂၊၃၆
နန္ဒအဆွင် ၁၃
နန္ဒကအဆွင် ၃၃၊၁၃၂
နန္ဒမာဟာ ၉၅
နာဂိတအဆွင် ၄၃၄
နာဒရဆွင် ၄၅၁
နာဒပုတ္တ ဟက္ကတ္ဆုန်း ၁၉၀
နိဂြောဓာရုံကျောင်း ၁၁၀၊၂၂၉
၃၀၅
နိမ္မာနရတိ (နတ်တို့၏သက်တမ်း)
၁၀၅
နန္ဒဥဒ္ဒရာမြစ် ၂၅၃

(ပ)

ပဇ္ဇုနိက နိဂုံး ၂၀၂
ပဋာစာရာ ထေရီ ၃၄
ပဏ္ဍိတကုမာရက လိစ္ဆဝီမင်းသား
၁၉၀
ပဏမစျာန်
(ဗြဟ္မာတို့၏သက်တမ်း) ၃၂၉
ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ
(နတ်တို့၏သက်တမ်း) ၁၀၅

http://www.dhammadownload.com

ပဓေသနဒီ ကောသလမင်း ၃၄၆
၄၅၀
ပဂ္ဂါလိပုတ်ပြည် ၄၅၁
ပိဂိယာနိပုဏ္ဏား ၁၂၀
ပိုဇ္ဈာလ ဘာရဒွါဇအရှင် ၃၀
ပိလိန္ဒဝစ္ဆ အရှင် ၃၂
ပိတာက(မုဏ္ဍာဒင်၏ရွှေတိုက်စိုး) ၄၅၁
ပုဏ္ဏ(မန္တာဏိပုဒဏ္ဍားမ၏သား) ၃၀
ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း ၂၀၊၁၇၂၊၁၈၁
ပေါတလိယ ပရိဗိုဇ် ၃၀၈

(ဗ)

ဗကုလာထေရီ ၃၄
ဗဟိဟရကာဇဝဘာအုပ် ၂၂၃
ဗာကုလအရှင် ၃၂
ဗာရာဏသီမြို့ ၁၁၁၊၂၃၂
ဗာဟိယဒုဟန်း ၄၀၈
ဗာဟိယာဂါရုစိရိယကရှင် ၃၂
ဗိမ္မိသာရမင်းကြီး ၄၃၈

(ဘ)

ဘဂုတိုင်း ၂၀၁
ဘဒ္ဒကစ္စနာ(ယသော်ဓရာ) ၃၄
ဘဒ္ဒဇိအရှင် ၅၁
ဘဒ္ဒဝိအရှင် ၅၁
ဘဒ္ဒသာရီမြစ် ၂၅
ဘဒ္ဒါမုဏ္ဍာမင်း၏မိဖုရား ၄၂၁
ဘဒ္ဒါကာပိလာနီထေရီ ၃၄
ဘဒ္ဒိယမြို့ ၄၄၀
ဘဒ္ဒိယလိဿဝိမင်းသား ၃၀၃
ဘဒ္ဒိယအရှင် ၃၀
ဘရဏ္ဍုကာလာမ ပရိဗိုဇ် ၂၂၉

ဓာတသကဋ္ဌာ ဧတာအုပ် ၂၀၁
ဘောဂမြို့ ၃၆၆

(မ)

မက္ခလိဒဂါဿာလ ၄၃၊၂၃၀
မဂဓတိုင်း ၄၉၀
မဓုရမြို့ ၂၆၊၂၀၀
မနောပကာယိကာနုတ် ၅၂၀၊ ၄၄၀
မနောပဒဒါသိကနုတ် ၃၅၀
မန္ဓာတ်မင်း ၂၂၆
မလ္လာမင်းတို့၏အင်အားကြီးပုံ ၂၆၅
မလ္လိကာမိဖုရား ၃၉၀၊ ၄၅၀
မဟာကစ္စာန (မဟာကစ္စည်း) အရှင် ၃၀၊ ၂၅
မဟာကဿပအရှင် ၃၀
မဟာကောဋ္ဌိကအရှင် ၃၆၁
မဟာဇနပဒ (တိုင်းကြီး ၁၆ တိုင်း) ၁၄၀
မဟာနာမ်သာကိုင်မင်း ၃၅၊၁၁၀
မဟာနာမ်လိဿီမင်း ၂၂၆၊၄၅၆
မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ၃၄
မဟာပန္ထက(မဟာပန်း)အရှင် ၃၁
မဟာမောဂ္ဂလာန်အရှင် ၃၀၊ ၅၂
၅၀၅
မဟာစုန်ဗတာ ၄၄၂၊၄၅၆၊၄၆၃
၄၆၀၊၄၆၂
မာရ်နတ် ၂၂၆
မာလုက္ကျပုတ်ပွ အရှင် ၃၀၅
မိဂါရမာတာ(ဝိသာခါ) ၂၁၊၁၀၀
ရေတ္တကဆယင်း ၄၄၀
ရေမာဃရာဇာအရှင် ၃၃

http://www.dhammadownload.com

မောရနိဝါပ ပရိပိုင်ခကျောင်း ၂၄၈

(ယ)

ယမမင်း ၁၃၁
ယာမာ(နှုတ်တို့၏သက်တမ်း) ၁၀၅

(ရ)

ရုဇငြိုဟ်ပြည် ၁၆၂၊၂၆၈၊၃၃၀
၃၂၄၊၃၂၅၊၄၄၀
ရာဇဒူရင် ၃၄
ရောဟိတသူနှတ်သား ၂၂၅

(လ)

လက္ခဏသဘဒ္ဒိယအရှင် ၃၀
လိစ္ဆဝီမင်းသားများ ၄၅၉၊ ၄၆၀
၅၂၀

(ဝ)

ဝက္ကလိအရှင် ၃၀
ဝင်္ဂီသ အရှင် ၃၁
ဝဇ္ဇဂေါတ္တ ပရိပိုင် ၁၄၆
ဝဇ္ဇီတိုင်း (ဘဏ္ဍာရွာ) ၂၄၃
ဝပ္ပ သာကီဝင်မင်း ၂၃၅
ဝရဏမြို့ ၃၅
ဝဿကာရ (မဂဓတိုင်း၏ အမတ်ကြီး) ၃၃၀၊၃၃၄
ဝဿန္ဒ ဘည (ပရိပိုင်နှစ်ပါး) ၂၆၅
ဝါမက စဏဃာရဏသများ ၅၁၈
ဝိညာဏဉ္စာယတန (ပြဟ္မာတို့၏သက်တမ်း) ၂၂၄
ဝိနီပါတိုက ဘုံသား ၁၁၉
ဝိဒေယမခတ် ၁၉၆
ဝိသာခအရှင် (ပဉ္စာလ ပုဏ္ဏားမ၏သား) ၂၂၃
ဝိသာခ မိဂါရမာတာ ၃၆၊၁၁၀
ဝေနုဝကပုရာ ပုဏ္ဏားရွာ ၁၆၀
ဝေဒေဟမြို့ ၂၀၀
ဝေသာလီပြည် ၁၉၈၊ ၁၉၉
၂၂၆၊၃၀၃၊၄၂၉
၄၄၊၄၆၈၊၅၂၀
ဝေဟဠိုလ်(ပြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်း) ၃၃၀
ဝေဝဋ်နွေးကျောင်း ၁၆၂၊ ၂၆၀
၃၂၄၊၃၂၅၊၃၂၅

(သ)

သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ၂၀၀
သက္ကတိုင်း ၃၀၅
သင်္ကာနိုင်း ၂၀၃
သင်္ကိစ္စပုဏ္ဏား ၁၅၊၅၁၉
သဇာတသတ်ရှင် ၃၃
သဏ္ဌာန
(သေခုနိယသေဌီး၏မြေး) ၁၇၂
သဒ္ဓါဒေဝီ ၃၆
သဒ္ဓါရန္ဒဒေဝီ ၄၉၀
သဒ္ဓိဝိဟာရိကပုဂ္ဂိုလ် ၂၀၀
သဒ္ဓမ္မတိ ပြဟ္မာ ၂၅၂
သဒ္ဓေတမြို့ ၂၀၊ ၄၉၉
သဒ္ဓေတသူရှင် ၃၃
သဒ္ဒါ
(သေခုနိယသေဌီး၏မြေး) ၁၇၂
သဒ္ဒေဝီ ၃၆
သဒ္ဒါရန္ဒဒေဝီ ၄၉၀

http://www.dhammadownload.com

သာရိပုတ္တာအရှင် ၂၉၊ ၃၀၊ ၇၁၊ ၎င်းဝတ္ထုကိုကောင်ဝိသအရှင် ၃၁
၂၃၄၊၂၉၀၊၃၅၃၊ သောကကုဋိကဏ္ဍကရှင် ၃၁
၄၆၀၊၄၅၉၊၅၀၅၊ သောကကယဉလုသင် ၄၀၅
၅၀၀၊၅၀၉၊ သောကာဒယရီ ၃၄
သာရိပုတ္တာထုနှင့် သောဘိယာအရှင် ၃၂
မောဂ်လ္လာန် ၉၄၊ ၄၀၀
သာဝတ္ထိပြည် ၃၂၀၊၃၅
(ဟ)
၁၀၅၊ ၂၃၀၊၂၅၇၊ ဟတ္ထကနုတ်သား ၂၄၁
၂၃၄၊၂၉၀၊၃၅၃၊ ဟတ္ထကအာဠဝကမင်းသား ၃၅၊ ၉၅၊ ၁၂၉
သား
(မိဂါရသေဋ္ဌေးကိုးမြေး) ၁၇၂ ဟိမဝန္တာဒေသ ၁၄၁
သာဠ(လိစ္ဆဝီမင်းသား) ၃၀၉
သိခါမောဂ္ဂလာနပုဏ္ဏား ၄၀၅ (အ)
သိခီ မြတ်စွာဘုရား ၁၉၅ အဇပါလညောင်ပင် ၂၅၃
သိဂ်ါလကမာတာဥပါသိကာ ၃၄ အဇာတသတ်မင်းသား ၃၂၃
သိပ်ပိုနီ အမြစ် ၁၆၃၊ ၂၀၅ အညာသိကောဏ္ဍညရှင် ၂၉
၃၂၁ အဋ္ဌယာ... စသည်ခရမည်များ ၅၁၈
သီဝလိအရှင် ၃၁ အနုဘာရ....စသောပရိပုဏ်များ
သီဟစစ်သူကြီး ၄၄၂ ၂၆၄
သုဇာတာသနိယစသဋ္ဌေးသမီး ၃၆ အန္ဓကဝိန္ဒေတာအုပ် ၄၉၀
သုဒတ္တသူကြွယ်(အနာထပိဏ်) ၂၀၃ အန္တိမာ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဂါမ်
သုဓမ္မာနတ်သမင် ၁၃၅ ပုဂ္ဂိုလ် ၂၂၀
သုပ္ပဝါသာကောလိယမင်းသမီး အံနာထပိဏ်သဋ္ဌေး ၃၂၀၊၂၀၃
၃၆၊၂၀၃ ၄၄၄၊ ၅၁၂၊ ၅၂၄
သုပ္ပိယာဥပါသိကာ ၃၆ အံဇုရဝန္ဓုါးရှင် ၃၀၊၂၃၄၊၄၀၀
သုဘကိုးကား ပြဟ္မာ ၁၃၉၊၃၃၀၊ အာဠဝယ လိစ္ဆဝီမင်းသား ၃၀၉
၅၁၁ အံဘိုဘုရား(သံဒီမြင်စွာ ဘုရားဖြစ်
သုဘူတိအရှင် ၃၁၊ ၃၂ တည့်) ၁၉၅
သုမနာဒေဝီမင်းသမီး ၄၃၄ အံသခ်ါရပရိနိဗ္ဗာယီ
သုမနာ(သုမဉ္ဇ)ဥပါသကာ ၃၆ အာဠဝကပုဂ္ဂိုလ် ၂၀၂
သုသုမာဂိရိမြို့ ၂၀၁ အာဠာဝကသုတ္တန် (ပြဟ္မာ) ၂၂၄

http://www.dhammadownload.com

ဆာကီဥည္ဘာယတန (ပြဟ္မဲ) ၂၂၄၊၅၁၁
ဆာဏာခေတ် ၁၉၇
အာနန္ဒာစေတီ ၃၆၆
အာနန္ဒာအရှင် ၁၀၆၊၁၀၇၊၁၉၀
အာဘဿရ (ပြဟ္မာ) ၅၁၁
အာဇာတသတ္တုပုဏ္ဏား ၇၅
အာဠဝကဒေဝီပြဿဒ် ၁၂၉
ကုဋိဒါနဂါမပုဏ္ဏားရွာတောအုပ် ၄၃၄
ကုတိပတန မိဂဒါဝုန်တော ၁၁၁
ဥက္ကဋ္ဌမြို့ ၂၆၉
ဥက္ကလဇနပုဒ် ၂၆၅
ဥဂ္ဂသူကြွယ် (ဝေသာလီမြို့သား) ၄၆၇
ဥဂ္ဂဟသူကြွယ် (ဟတ္ထိရွာသား) ၃၅
ဥဂ္ဂဟာသူကြွယ် (အဇာတသတ်မင်း၏ မြေး) ၄၄၀
ဥဒုမ္ဗရပုပ္ဖားသီးပင် ၂၂၄
ဥတ္တရာနန္ဒမာတာ ၃၆
ဥဒါယီပုဏ္ဏား ၂၃၃
ဥဒါယီအရှင် ၅၀၅
ဥဒုံဿတ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ၂၀၄
ဥပကမလ္လိကာဇီသား ၃၂၅
ဥပဟါကအရှင် ၃၆၂
ဥပဝါန (ဝဲကဏ္ဍပုဏ္ဏားဇီသား) ၃၂
ဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ၂၀၂
ဥပါလိအရှင် ၃၂
ဥရုဝေလကဿပ ၃၂
ဥရုဝေလတော ၂၅၃
ဧကဇဋိလတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ၂၀၂
ဧဇ္ဇယျမင်း ၃၂၅

http://www.dhammadownload.com

အထူးပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ ၇၉၊ စာကြောင်း ၂၆ ပါသာဓကပါဠိကို "အဂ္ဂဝတီတီ ဥတ္တမ ပုဂ္ဂလဝတိ။ အဂ္ဂါယဝါ ဥတ္တမာယ ပဋိပတ္တိယာ သမန္နာဂတာ" ဟု ပြင်ဆင် ဖတ်ရှုပါရန်။

စာမျက်နှာ ၀၇၊ စာကြောင်း ၁၈-၂၄ မှ ဥပမိနှင့်စပ်သော .... အနေသဝသုခ' ဟူသော စာပိုဒ်ကို "ဥပဓိနှင့်စပ်သော ချမ်းသာခြင်း- နုပမိသုခနှင့် ဥပမိနှင့်မစပ်သော ချမ်းသာခြင်း- နိရုပမိသုခ။ အာသဝေါတရား တို့နှင့် တကွ ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း -သာသဝသုခနှင့် အာသဝေါတရားတို့မှ ကင်းလွတ် သော ချမ်းသာခြင်း- အနာသဝသုခ" ဟု ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပါရန်။

http://www.dhammadownload.com

အံမှားပြင်ချက်

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၂၉	၁၁	တောဒဂ်ရ ရဟန်းငှ၂၀ပါး	တောဒဂ်ရ ရဟန်း ငှ၁၀ပါး
၃၃	၂၁	ဘိက္ခုတောဒဂ် ငဂမျိုး	ဘိက္ခုတောဒဂ် ငှဂ မျိုး
၃၃	၂၄	တောဒဂ်ရဟန်း ငှ၂၀ပါး	တောဒဂ်ရ ရဟန်းငှ၁၀ပါး
၅၄	၁၁	ကာယဂံ	ပြိမသက်သောကာယကံ
၆	၁၀	ထိုစကားမှ	ထိုစကားမှာ
၈၂	၁၅	အဆုံးအမခက်သော	အာဆုံးအမခက်သော
၈၃	၁	ထိုသေဉ်ဘကို	ထိုလာဘ်ကို
၁၁၁	၂	မင်းအပေါင်းသည်	မင်းအပေါင်း
၁၁၁	၂၆	ပမ္ဘာ ဟု	ပမ္ဘာဒါရုံဟု
၁၁၄	၃၁	ဒုစရိုက်သုံးပါး	သုစရိုက်သုံးပါး
၁၃၅	၂	နတ်မင်းကြီးလေး	နတ်မင်းကြီးလေး
		ယောက်လျည်သည်ပုံ	ယောက်နှင့်ညပင်သုံးမျိုး
၁၃၈	၁	အရှုံးပြုခြင်းဖြင့်	အမှားပြုခြင်းဖြင့်
၁၃၉	၁	ကြင်ဖက်နိဗ္ဗတ္တိတံ	ဧဇဥ်းကတွာနိဗ္ဗတ္တိတံ
၁၄၉	၂	ထိုရဟန်းဘ်ဝကို	ထိုရဟန်းအား ဘဝကို
၁၆၆	၂၄	ထုအယူများ	ထိုအမှုများ
၁၇၂	၁၄	သင်ဌေးတ်ြမြား	မိဂါရဇနသင်ဌေးတ်ြမြေး
၁၈၄	၂၁	လဖြင့်	ထိုလဖြင့်
၁၈၅	၁၄	နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်သည်	ညပေါင်းသုံးဆယ်သည်
၂၆၃	၁၅	ဝေ့ဝေခြင်းမျိုးသိဝ်မရှိဘဲ	ဇော့ဝေခြင်း၊ မျိုသိဝ်ခြင်း မရှိဘဲ
၂၆၄	၁၀	မမွေ့လျော်ခြင်းကိုလည်း ကောင်း	မမွေ့လျော်ခြင်းကိုလည်း ကောင်း၊ မွေ့လျော် ခြင်းကိုလည်းကောင်း
၂၆၉	၂၃	နတ်သူသည်ကောင်းမျိုး	နတ်သူစသည်ဒလေးမျိုး
၂၀၅	၁၂–၁၃	ဖြစ်ပေါ်လာသည်တို့ကို	ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဘေး ရန်တို့ကို
၂၉၃	၂၀	ပက ပဒံ နံ	ပကဋ္ဌံ ပဓာနံ
၃၂၅	၂၆	သာမဏ္ဍောဝစနမေဟတုပိ	သမဏာဝစနပေဟတုပိ
၃၃၀	၂၀	ဇဂ် ကဝ်ကို	ဖဂ် ဟဝ်ကို
၃၃၁	၆	ပထဝီဗျာန်ကိုပွားများ၍	မေတ္တာဗျာန်ကိုပွားများ၍
၃၄၉	၂၄	လျှင်မြန်စွာ	နှန်းမနှုံးစွာ
၃၆၃	၂၀	ဇာတ်ကြီးလေးပါး	ဇာတ်ကြီးမလေးပါး
၃၆၇	၂၂	ကိုကား	ကိုးကား

http://www.dhammadownload.com

ပိဋကအနှစ်ချုပ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

- နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ် သုံးပုံတို့တွင် အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်သည် သုတ္တန်ပိဋကဋ္ဌ ပါဝင်သည့် စတုတ္ထမြောက် နိကာယ်ကျမ်းကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဧကက နိပါတ်၊ ဒုကနိပါတ်၊ စသည်ဖြင့် အပိုင်းကြီး (၁၁) ပိုင်း ခွဲထားသောကြောင့် 'အင်္ဂုတ္တိုရ်ဆယ့်တစ်ကျမ်း' ဟုလည်းခေါ်ပါသည်။
- အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၌ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသာဝကများ ဟောသည့် သုတ္တန်ဒေသနာပေါင်း (၉၉၅၇) ပုဒ်ပါရှိသည်။ ယင်းတို့ကို တစ်ပါးစုတရားများအပိုင်း၊ နှစ်ပါးစုတရားများအပိုင်း စသည်ဖြင့် အရေအတွက် သခ်ၤာအားလျော်စွာ စနစ်တကျ စီစဉ်ထားသောကြောင့် သရုပ်ပြအဘိဓာန်ကျမ်းကြီးသဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။
- အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၌ ယောက်ျား၏စိတ်ကို သိမ်းယူနိုင်သော တရားတစ်ပါး အကုသိုလ်၏ အပြစ်နှစ်ပါး လူမိုက်၏ လက္ခဏာသုံးပါး ဆွမ်းလှူခြင်း၏ အကျိုးလေးပါး စသောမှတ်သားဖွယ်များနှင့်တကွ ဇာတဒက်ရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး (၈၅) ဦးတို့၏ အကြောင်းများလည်း ပါရှိပါသည်။
- ဆဋ္ဌ သံဂါယနာ မူအားဖြင့် စာမျက်နှာ (၁၆၀၀) ကျော်ရှိသော အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်လာ ဗုဒ္ဓဒေသနာတို့ကို လူကြီးလူငယ် လူရွယ်မရွေး အလွယ်တကူ ဖတ်ရှု လေ့လာ နိုင်ကြစေရန် ဓမ္မာစရိယ ဦးမောင်မောင်လေးက မူရင်းလည်းမပျက် အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်းပေါ်လွင်အောင် သိပ်သည်းကျစ်လျစ်သော မြန်မာစကားရင်းဖြင့် ပြန်ဆို ထားပါသည်။ အထူးအားဖြင့် ဓမ္မာစရိယတန်းဆိုင်ရာ စာသင်စာချပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည့် ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။
- ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းရှင်လူများနှင့် စာပေပညာရှင်များအတွက် အဖိုးအနှဲ့ထိုက်တန်သော ဓမ္မစာမွန်အဖြစ်ဖြင့် နှလုံးလှစာပေမှ အထူးကြိုးစား တင်ဆက်လိုက်ပါသည်။